GYMNÁZIUM
MIKULÁŠA KOVÁČA
BANSKÁ BYSTRICA

Gymnázium Mikuláša Kováča
Mládežnícka 51, 974 04 Banská Bystrica

Školský vzdelávací program

ZAŽI S NAMI ŠPANIELSKY SEN

VIVE TU SUEÑO ESPAÑOL CON NOSOTROS

ISCED 3A – päťročné gymnázium

Školský vzdelávací program

ZAŽI S NAMI ŠPANIELSKY SEN

Kód a názov študijného odboru:	**7902 J 74 bilingválne gymnázium**
Stupeň vzdelania:	**3A**
Dĺžka štúdia:	**päťročná**
Vyučovací jazyk:	**slovenský a španielsky**
Študijná forma:	**denná**
Druh školy:	**štátna**
Predkladateľ:	**Gymnázium Mikuláša Kováča**
Názov školy:	**Gymnázium Mikuláša Kováča**
Adresa:	**Mládežnícka 51, 974 04 Banská Bystrica**
IČO:	**00626317**
Riaditeľ školy:	**PaedDr. Alena Paulová**
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP:	**RNDr. A. Adamová, PaedDr. L. Majerová, Mgr. K. Švihlíková, Mgr. M. Kamhalová**
Ďalšie kontakty:	www.gmkbb.sk **048 4230061**
Zriaďovateľ:	**Regionálny úrad školskej správy Banská Bystrica**
Adresa:	**Nám. Ľ. Štúra 1 , 974 05 Banská Bystrica**
Kontakty:	**048/3226315** http://www.russ-bb.sk
Platnosť dokumentu od:	**1.9.2023**

.....

PaedDr. Alena Paulová

riaditeľka školy

Obsah

1 Záznamy o platnosti a revidovaní Školského vzdelávacieho programu Zaži s nami španielsky sen 5

2 Všeobecná charakteristika školy 6

3 Všeobecná charakteristika školského vzdelávacieho programu 7

3.1 Názov školského vzdelávacieho programu 7

3.2 Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania 7

3.3 Stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti 9

3.4 Vlastné zameranie školy 9

3.5 Profil absolventa bilingválnej sekcie 9

3.6 Organizácia prijímacieho konania 12

3.7 Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania 12

3.8 Organizácia vyučovania 13

3.9 Učebný plán 14

3.10 Kód študijného odboru 14

3.11 Klasifikované a neklasifikované predmety 14

3.12 Školský učebný plán 14

3.13 PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI 21

3.14 Vyučovací jazyk 33

3.15 Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní 33

3.16 Povinné personálne zabezpečenie 34

3.17 Povinné materiálno – technické a priestorové zabezpečenie 35

3.18 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia 38

4 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia 38

4.1 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov 38

4.2 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy 52

4.3 Vnútorný systém hodnotenia školy 53

4.4 Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov 54

4.5 Podmienky pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami 57

5 Učebné osnovy päťročného štúdia ZAŽI S NAMI ŠPANIELSKY SEN 59

6 Jazyk a komunikácia 59
6.1Slovenský jazyk a literatúra 59
6.2Španielsky jazyk a literatúra 108
6.3Cudzí jazyk – anglický jazyk 140
6.4Literárny seminár – voliteľný predmet 172
6.5Seminár zo slovenského jazyka – voliteľný predmet 181
6.6Konverzácia v anglickom jazyku – voliteľný predmet 191
6.7Konverzácia v španielskom jazyku- voliteľný predmet 230
7 Matematika a práca s informáciami 243
7.1Matematika 244
7.2Informatika 286
7.3Seminár z matematiky/Cvičenia z matematiky- voliteľný predmet 304
7.4Aplikovaná matematika- voliteľný predmet 318
7.5Seminár z informatiky- voliteľný predmet 332
8 Človek a príroda 353
8.1Fyzika 354
8.2Chémia 382
8.3Biológia 515
8.4Seminár z fyziky/cvičenia z fyziky- voliteľný predmet 533
8.5Seminár z chémie/cvičenia z chémie- voliteľný predmet 543
8.6Seminár z biológie/Cvičenia z biológie- voliteľný predmet 567
9 Človek a spoločnosť 582
9.1Dejepis 583
9.2Geografia 607
9.3Občianska náuka 625
9.4Seminár z dejepisu- voliteľný predmet 642
9.5Seminár z geografie- voliteľný predmet 662
9.6Spoločenskovedný seminár- voliteľný predmet 684
10 Umenie a kultúra 694
10.1Umenie a kultúra 694
11.1Estetika 710
11.2Tvorivé dielne- voliteľný predmet 723
11.3Dejiny umenia – voliteľný predmet 731

11.4Médiá v praxi- voliteľný predmet 770

12 Človek a hodnoty 783

12.1Etická výchova 783

12.2Náboženská výchova – katolícka cirkev 794

13 Zdravie a pohyb 806

13.1Telesná a športová výchova 806

1 Záznamy o platnosti a revidovaní Školského vzdelávacieho programu *Zaži s nami španielsky sen*

Gymnázium Mikuláša Kováča, Mládežnícka 51, 974 04 Banská Bystrica

Revidovanie/ Platnosť ŠkVP	**Dátum**	**Zameranie, inovácie, zmeny, úpravy**
Zaži s nami španielsky sen	**1.9.2015**	1. ročník V šk.roku 2015/2016 sa podľa ŠkVP vyučuje v triedach I.A a I.B.
Zaži s nami španielsky sen	**1.9.2016**	Poradie jednotlivých kapitol v obsahu bolo aktualizované v zmysle Zákona č. 245/2008 Z.z., Zákon o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Doplnenie osnov všetkých predmetov pre všetky ročníky. V šk.roku 2016/2017 sa podľa ŠkVP vyučuje v triedach I.A a I.B, II.A a II.B.
Zaži s nami španielsky sen	**1.9.2017**	Úprava v učebných osnovách predmetu dejepis v časti Metódy a formy práce v zmysle DODATKU č.1 MŠVVaŠ SRk ŠVP pre gymnáziá,SOŠa konzervatóriá. Vyňatie literárneho diela P. Pišťanka – D. Taragela: Sekerou a nožom zo zoznamu autorov štandardizovaných diel v predmete slovenský jazyk a literatúra v zmysle DODATKU č.2 MŠVVaŠ SR k ŠVP pre gymnáziá, SOŠ a konzervatóriá. Úprava v UČEBNOM PLÁNE – časť Poznámky v zmysle DODATKU č.3 MŠVVaŠ SR k ŠVP pre gymnáziá, SOŠ a konzervatóriá.

		V šk. roku 2017/2018 sa podľa ŠkVP vyučuje v triedach I.A, I.B,II.A, II.B a III.A a III.B
Zaži s nami španielsky sen	**28.08.2018**	Hodnotenie španielskeho jazyka a literatúry - záverečná jazyková skúška (pre 1., 2. a 3. ročník bilingválneho slovensko-španielskeho štúdia + skúšobná maturita) Anglický jazyk 3. ročník - zmena učebnice na Insight Intermediate a z toho vyplývajúca zmena tematických celkov V šk.roku 2018/2019 sa podľa ŠkVP vyučuje v triedach I.A a I.B, II.A a II.B., III.A a III.B, IV. A a IV. B.
Zaži s nami španielsky sen	**28.08.2019**	Geografia v 3. a 4. ročníku sa bude učiť v slovenskom jazyku Umenie a kultúra sa v 2. a 3. ročníku bude vyučovať v španielskom jazyku Anglický jazyk 4. a 5. ročník - zmena učebnice na Insight Intermediate a z toho vyplývajúca zmena tematických celkov; zmena rozloženia tematických celkov pre všetky ročníky Zmena hodinovej dotácie JSP - 22 hodín v I. ročníku na 20 hodín do týždňa Zmena hodinovej dotácie Anj - 0 hodín v I. ročníku na 2 hodiny do týždňa
Zaži s nami španielsky sen	**28.08.2023**	Zmena v percentuálneho hodnotenia výsledkov žiakov: Pôvodná stupnica: 1- 100%-88% 2- 87%-75% 3- 74%-60% 4- 49%-40% 5- 39%-0% Nová stupnica hodnotenia: 1- 100%-88% 2- 87%-75% 3- 74%-50% 4- 49%-30% 5- 29%-0%
Zaži s nami španielsky sen	**31.8.2026**	Doplnenie textov do „Profil absolventa gymnázia“, „Formy výchovy a vzdelávania“ a

		„Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov“ v zmysle DODATKU č. 6 MŠVVaM SR pre gymnáziá, SOŠ a konzervatóriá platného od 1. septembra 2026, doplnenie adaptačného kurzu I. ročníkov, zmena uč.plánu Kurzu finančnej gramotnosti.

V Banskej Bystrici dňa: .....

PaedDr. Alena Paulová

riaditeľka školy

1 Všeobecná charakteristika školy

Gymnázium Mikuláša Kováča nachádzajúce sa v Banskej Bystrici bolo založené v roku 1993 ako štvorročné gymnaziálne štúdium, ku ktorému roku 1997 doplnkom č. 1 k zriaďovacej listine č. 1101/1993/OSRSŠ/Ša/Pl pribudla osemročná forma štúdia.

Od školského roku 2002/2003 v zmysle DOHODY o zriadení a činnosti bilingválnych sekcií na gymnáziách Slovenskej republiky medzi Ministerstvom školstva Slovenskej republiky a Ministerstvom školstva a vedy Španielska začala na škole fungovať bilingválna sekcia – vyučovanie v španielskom jazyku. V januári 2005 bol Ministerstvom školstva SR škole udelený čestný názov „Gymnázium Mikuláša Kováča“. V súčasnosti Gymnázium M. Kováča uskutočňuje výchovno – vzdelávací proces v zmysle Zriaďovacej listiny číslo OÚBB-OŠ/2013/00127-07966 zo dňa 30.10.2013, vydanej Okresným úradom v Banskej Bystrici.

Spádová oblasť dochádzania žiakov do školy zahŕňa okresy Banská Bystrica, Brezno, Zvolen, Detva, Krupina, Žiar nad Hronom a vzhľadom na rozsah bilingválneho vzdelávania aj okresy Lučenec, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš. Študenti do školy dochádzajú denne a podľa potreby sú ubytovaní v Domove mládeže, Havranské 3, Banská Bystrica. Podmienkou prijatia na štúdium je úroveň výchovno-vzdelávacích výsledkov na predchádzajúcom type štúdia, umiestnenie v celoslovenských súťažiach vyhlásených MŠVVaŠ SR viažucich sa na povinné vyučovacie predmety. Žiaci v bilingválnej sekcii sú prijímaní na základe prijímacieho konania a vykonávajú talentové prijímacie skúšky, ktoré pozostávajú z testu na overenie všeobecných predpokladov pre štúdium.

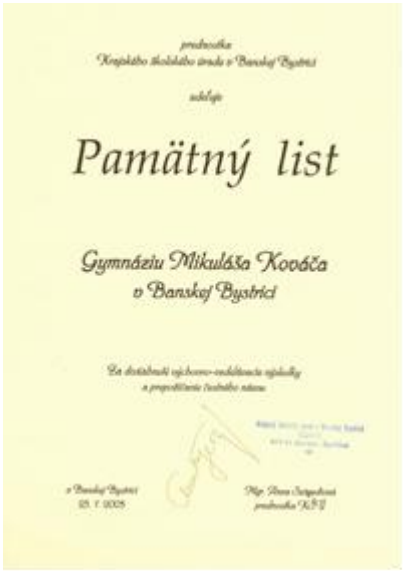

2 Všeobecná charakteristika školského vzdelávacieho programu

2.1 Názov školského vzdelávacieho programu

ZAŽI S NAMI ŠPANIELSKY SEN / VIVE TU SUEÑO ESPAÑOL CON NOSOTROS

2.2 Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania

Všeobecne záväzné právne predpisy, ktorými sa upravuje a riadi výchovno – vzdelávací proces na škole sú nasledovné:

- Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

- Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 268/2011 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 282/2009 Z.z. o stredných školách,

- Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 113/2012 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 282/2009 Z.z. o stredných školách v znení vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 268/2011 Z.z.

Škola využije potenciál každého žiaka prostredníctvom osobnej praktickej činnosti a skúsenosti vo vyučovacom procese v zmysle prijatej strategickej vízie školy. Bilingválne slovensko – španielske gymnázium zamerané na štúdium prírodovedných predmetov v druhom vyučovacom jazyku si kladie za cieľ praktickú aplikáciu základného princípu humanizmu a optimizmu, úcty k identite každého ľudského indivídua, rešpektovanie osobnosti, schopnosti empatie a flexibility pri riešení záťažových situácií, teda zmenu životného štýlu jednotlivca i celého kolektívu cez prizmu všeobecného gymnaziálneho vzdelávania, polyfunkčnej jazykovej prípravy, polyestetickej výchovy a začlenenia kulturologického aspektu do celej sústavy výchovy a vzdelávania.

V zmysle vládou Slovenskej republiky schválenej Národnej stratégie pre globálne vzdelávanie na obdobie rokov 2012 -2016 a Akčného plánu pre plnenie úloh vyplývajúcich z tejto stratégie sa škola bude snažiť zdôrazniť globálny kontext vo vzdelávaní. Cieľom je zvyšovať povedomie o globálnych témach, ktoré sa týkajú každého jednotlivca, rozvíjať kritické myslenie a porozumenie výziev a problémov v tejto oblasti, a tak motivovať žiakov k zodpovednosti a osvojeniu si hodnôt aktívneho globálneho občana. Jeho súčasťou je globálne rozvojové vzdelávanie, ktoré sa sústreďuje na problémy súvisiace s nerovnosťou vo svete (napr. chudoba), ďalej environmentálne vzdelávanie, multikultúrne vzdelávanie, mierové vzdelávanie, ako aj vzdelávanie k ľudským právam v globálnom kontexte.

Pre dosiahnutie cieľov globálneho vzdelávania bude škola vychádzať z nasledujúcich princípov:

- Globálna zodpovednosť – zodpovednosť za svoje konanie a za svet, ktorý ním ovplyvňujeme.

- Solidarita – solidarita s ľuďmi žijúcimi v ťažkých podmienkach a ochota im svojím konaním pomôcť.

- Participácia – aktívna a informovaná účasť na riešení problémov a konfliktov.

- Vzájomná prepojenosť – uvedomenie si globálnej previazanosti a súvislostí medzi miestnym, regionálnym a medzinárodným dianím.

- Spolupráca – rovnocenné partnerstvo medzi ekonomicky rozvinutými a rozvojovými krajinami.

- Sociálna spravodlivosť a rovnosť – dodržiavanie ľudských práv a rovných príležitostí pre všetkých.

- Otvorenosť a kritické myslenie – kritický prístup k informáciám a schopnosť kritického úsudku a informovaného rozhodovania.

- Udržateľný rozvoj – prispôsobenie životného štýlu smerujúceho k zachovaniu a zlepšeniu životného prostredia pre ďalšie generácie.

Uvedené ciele budú napĺňané formou reflektovania globálnej dimenzie - upriamovaním pozornosti na globálne súvislosti v obsahu vzdelávania (v rámci relevantných predmetov, prierezových tém). Je zrejmé, že udalosti a vývoj v iných častiach sveta ovplyvňujú život aj v našej krajine, či už je to súčasná ekonomická a finančná kríza, nelegálna migrácia, bezpečnostné hrozby, vojenské konflikty alebo klimatické zmeny.

V súlade s cieľmi a princípmi Národnej stratégie pre globálne vzdelávanie na obdobie rokov 2012 - 2016 sa škola bude snažiť:
a) uplatňovať globálne súvislosti a globálnu dimenziu v obsahu vzdelávania ŠkVP,
b) rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť detí a žiakov s dôrazom na uvedomenie si globálnej previazanosti udalostí, vývoja i problémov na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni,
c) zvyšovať povedomie detí a žiakov o globálnych témach, rozvíjať ich kritické uvedomovanie si sociálnych, environmentálnych, ekonomických a politických procesov vo svete,

Okrem reflektovania globálnej dimenzie, škola rozvíja osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť žiakov, s dôrazom na environmentálnu výchovu a vzdelávanie k rozvoju osobnosti, zameranú najmä na vedenie žiakov k uvedomelej spotrebe zdrojov, na zdravé potraviny, čistú vodu, zvýšenie povedomia žiakov v oblasti separácie odpadov na vytváranie správnych postojov a správania žiakov k životnému prostrediu, na prevenciu pred znečisťovaním a poškodzovaním životného prostredia.

Škola rozvíja environmentálnu výchovu a vzdelávanie ako súčasť rozvoj a osobnosti detí a žiakov zameranú najmä na vedenie k uvedomelej spotrebe zdrojov, povedomia v oblasti separácie odpadov, na vytváranie správnych postojov a správania detí a žiakov k životnému prostrediu, na prevenciu pred znečisťovaním a poškodzovaním životného prostredia.

V zmysle Pedagogicko – organizačných pokynov, vydávaných Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR, koordinátor environmentálnej výchovy na škole spolupracuje s environmentálnymi centrami a strediskami a neziskovými organizáciami pôsobiacimi v tejto oblasti na podporu skvalitnenia environmentálnej výchovy a vytvárania vhodných podmienok k zdravému spôsobu života v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania k trvalo udržateľnému rozvoju.

Do školského vzdelávacieho programu boli zapracované témy súvisiace s multikultúrnou výchovou, výchovou v duchu humanizmu a so vzdelávaním v oblasti ľudských práv, práv dieťaťa, rodovej rovnosti, predchádzania všetkým formám diskriminácie, xenofóbie, antisemitizmu, intolerancie a rasizmu v oblasti problematiky migrácie. Výchova k ľudským právam sa v škole usmerňuje tak, aby sa stala integrálnou súčasťou celoživotného procesu podpory a ochrany ľudských práv, aby podporila rozvoj medziľudských vzťahov v demokratickej spoločnosti.

Škola vyhlasuje každoročne pri príležitostí Svetového dňa výživy (16.10.) tematický týždeň, počas ktorého sa realizujú aktivity podporujúce zdravý životný štýl, pohybové aktivity, prebiehajú prednášky a tvorivé aktivity, aj za účasti lekárov. Takýmto spôsobom škola podporuje zdravie a posilňuje výchovu k zdravému životnému štýlu.

Umožní všetkým študentom získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecnovzdelávacích predmetoch a hlboké odborné vedomosti vo všetkých zvolených voliteľných predmetoch. Bude klásť dôraz na rozvoj kľúčových spôsobilostí v akademických oblastiach učenia sa tak, aby si študent mohol vybrať optimálnu cestu vo svojej študijnej a profesijnej kariére podľa svojich potrieb a schopností. Umožní formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie. Princípom školy je viesť žiakov k tvorivému a kritickému mysleniu, naučiť ich tímovo pracovať, komunikovať medzi sebou, vzájomne sa rešpektovať a byť schopní celoživotne sa vzdelávať.

Cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť žiakovi:

- získať vzdelanie podľa školského zákona,

- získať kompetencie v oblasti komunikačných schopností, využívania digitálnych technológií vrátane efektévnho a zodpovedného používania nástrojov umelej inteligencie (AI), komunikácie v štátnom jazyku, v dvoch cudzích jazykoch a v národnostnej škole, národnostnej triede alebo v národnostnom školskom zariadení aj v jazyku národnostnej menšiny,

- získať kompetencie najmä v oblasti prírodných vied, humanitných vied, technických vied, matematickej gramotnosti, finančnej gramotnosti, čitateľskej gramotnosti, pohybu a zdravia, kompetencie k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie, umelecké kompetencie, občianske kompetencie a podnikateľské schopnosti,

- naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť s kritickým odstupom od automatizovanch výstupov technológií.

- rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi na praktických cvičeniach v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo s aktuálnymi požiadavkami na trhu práce,

- posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,

- získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj úctu k zákonom a osobitne vzťah k prevencii a zamedzeniu vzniku a šírenia kriminality a inej protispoločenskej činnosti vrátane rozpoznávania digitálnych manipulácií a ochrany a sôkromia,

- pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie,

- naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť za vlastnú prácu a tvorivosť, ktoré nie sú nahraditeľné technologickými nástrojmi,

- naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy, dodržiavania digitálneho wellbeingu a životné prostredie a rešpektovať všeľudské etické hodnoty v kontexte sociálnych a a environmentálnych dopadov moderných technológií,

- získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie,

- rozumieť základným princípom fungovaia umelej inteligencie a využívať ju ako personalizovaný nástroj na podporu vlastného učenia pri zachovaní kritického myslenia a osobnej identiy.

Všeobecne záväzné právne predpisy, ktorými sa upravuje a riadi výchovno – vzdelávací proces na škole sú nasledovné:

- Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

- Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 224 z 15. júna 2022 o strednej škole,

- Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 268/2011 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 282/2009 Z.z. o stredných školách,

- Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 113/2012 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 282/2009 Z.z. o stredných školách v znení vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 268/2011 Z.z..

Škola využije potenciál každého žiaka prostredníctvom osobnej praktickej činnosti a skúsenosti vo vyučovacom procese v zmysle prijatej strategickej vízie školy. Bilingválne slovensko – čínske gymnázium zamerané na štúdium prírodovedných predmetov v druhom vyučovacom jazyku si kladie za cieľ praktickú aplikáciu základného princípu humanizmu a optimizmu, úcty k identite každého ľudského indivídua, rešpektovanie osobnosti, schopnosti empatie a flexibility pri riešení záťažových situácií, teda zmenu životného štýlu jednotlivca i celého kolektívu cez prizmu všeobecného gymnaziálneho vzdelávania, polyfunkčnej jazykovej prípravy, polyestetickej výchovy a začlenenia kulturologického aspektu do celej sústavy výchovy a vzdelávania.

V zmysle vládou Slovenskej republiky schválenej Národnej stratégie pre globálne vzdelávanie a Akčného plánu pre plnenie úloh vyplývajúcich z tejto stratégie sa škola bude snažiť zdôrazniť globálny kontext vo vzdelávaní. Cieľom je zvyšovať povedomie o globálnych témach, ktoré sa týkajú každého jednotlivca, rozvíjať kritické myslenie a porozumenie výziev a problémov v tejto oblasti, a tak motivovať žiakov k zodpovednosti a osvojeniu si hodnôt aktívneho globálneho občana. Jeho súčasťou je globálne rozvojové vzdelávanie, ktoré sa sústreďuje na problémy súvisiace s nerovnosťou vo svete (napr. chudoba), ďalej environmentálne vzdelávanie, multikultúrne vzdelávanie, mierové vzdelávanie, ako aj vzdelávanie k ľudským právam v globálnom kontexte.
Pre dosiahnutie cieľov globálneho vzdelávania bude škola vychádzať z nasledujúcich princípov:

- Globálna zodpovednosť – zodpovednosť za svoje konanie a za svet, ktorý ním ovplyvňujeme.

- Solidarita – solidarita s ľuďmi žijúcimi v ťažkých podmienkach a ochota im svojím konaním pomôcť.
- Participácia – aktívna a informovaná účasť na riešení problémov a konfliktov.
- Vzájomná prepojenosť – uvedomenie si globálnej previazanosti a súvislostí medzi miestnym, regionálnym a medzinárodným dianím.
- Spolupráca – rovnocenné partnerstvo medzi ekonomicky rozvinutými a rozvojovými krajinami.
- Sociálna spravodlivosť a rovnosť – dodržiavanie ľudských práv a rovných príležitostí pre všetkých.
- Otvorenosť a kritické myslenie – kritický prístup k informáciám a schopnosť kritického úsudku a informovaného rozhodovania.
- Udržateľný rozvoj – prispôsobenie životného štýlu smerujúceho k zachovaniu a zlepšeniu životného prostredia pre ďalšie generácie.

Uvedené ciele budú napĺňané formou reflektovania globálnej dimenzie - upriamovaním pozornosti na globálne súvislosti v obsahu vzdelávania (v rámci relevantných predmetov, prierezových tém). Je zrejmé, že udalosti a vývoj v iných častiach sveta ovplyvňujú život aj v našej krajine, či už je to súčasná ekonomická a finančná kríza, nelegálna migrácia, bezpečnostné hrozby, vojenské konflikty alebo klimatické zmeny.

V súlade s cieľmi a princípmi Národnej stratégie pre globálne vzdelávanie sa škola bude snažiť:
a) uplatňovať globálne súvislosti a globálnu dimenziu v obsahu vzdelávania ŠkVP,
b) rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť detí a žiakov s dôrazom na uvedomenie si globálnej previazanosti udalostí, vývoja i problémov na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni,
c) zvyšovať povedomie detí a žiakov o globálnych témach, rozvíjať ich kritické uvedomovanie si sociálnych, environmentálnych, ekonomických a politických procesov vo svete.

Okrem reflektovania globálnej dimenzie, škola rozvíja osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť žiakov, s dôrazom na environmentálnu výchovu a vzdelávanie k rozvoju osobnosti, zameranú najmä na vedenie žiakov k uvedomelej spotrebe zdrojov, na zdravé potraviny, čistú vodu, zvýšenie povedomia žiakov v oblasti separácie odpadov na vytváranie správnych postojov a správania žiakov k životnému prostrediu, na prevenciu pred znečisťovaním a poškodzovaním životného prostredia.

Škola rozvíja environmentálnu výchovu a vzdelávanie ako súčasť rozvoj a osobnosti detí a žiakov zameranú najmä na vedenie k uvedomelej spotrebe zdrojov, povedomia v oblasti separácie odpadov, na vytváranie správnych postojov a správania detí a žiakov k životnému prostrediu, na prevenciu pred znečisťovaním a poškodzovaním životného prostredia.

V zmysle dokumentov: Sprievodca školským rokom, vydávaných Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR, koordinátor environmentálnej výchovy na škole spolupracuje s environmentálnymi centrami a strediskami a neziskovými organizáciami pôsobiacimi v tejto oblasti na podporu skvalitnenia environmentálnej výchovy a vytvárania vhodných podmienok k zdravému spôsobu života v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania k trvalo udržateľnému rozvoju.

Do školského vzdelávacieho programu boli zapracované témy súvisiace s multikultúrnou výchovou, výchovou v duchu humanizmu a so vzdelávaním v oblasti ľudských práv, práv dieťaťa, rodovej rovnosti, predchádzania všetkým formám diskriminácie, xenofóbie, antisemitizmu, intolerancie a rasizmu v oblasti problematiky migrácie. Výchova k ľudským právam sa v škole usmerňuje tak, aby sa stala integrálnou súčasťou celoživotného procesu podpory a ochrany ľudských práv, aby podporila rozvoj medziľudských vzťahov v demokratickej spoločnosti.

Škola vyhlasuje každoročne pri príležitostí Svetového dňa výživy tematický týždeň, počas ktorého sa realizujú aktivity podporujúce zdravý životný štýl, pohybové aktivity, prebiehajú prednášky a tvorivé aktivity, aj za účasti lekárov. Takýmto spôsobom škola podporuje zdravie a posilňuje výchovu k zdravému životnému štýlu.

Umožní všetkým študentom získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecnovzdelávacích predmetoch a hlboké odborné vedomosti vo všetkých zvolených voliteľných predmetoch. Bude klásť dôraz na rozvoj kľúčových spôsobilostí v akademických oblastiach učenia sa tak, aby si študent mohol vybrať optimálnu cestu vo svojej študijnej a profesijnej kariére podľa svojich potrieb a schopností. Umožní formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie. Princípom školy je viesť žiakov k tvorivému a kritickému mysleniu, naučiť ich tímovo pracovať, komunikovať medzi sebou, vzájomne sa rešpektovať a byť schopní celoživotne sa vzdelávať.

2.3 Stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti

Stupeň dosiahnutého vzdelania: ISCED 3A. Študenti ukončujú štúdium na škole maturitnou skúškou, ktorá prebieha podľa platnej legislatívy MŠVVaŠ SR ako aj na základe Dohody o zriadení a činnosti bilingválnych sekcií na gymnáziách Slovenskej republiky uzatvorenej medzi Ministerstvom školstva SR a Ministerstvom školstva a vedy Španielska.

2.4 Vlastné zameranie školy

Školský vzdelávací program umožňuje rozšíriť priestor na profiláciu školy a žiakov, je nástrojom tvorivosti a rozvoja kľúčových kompetencií.

Päťročné vzdelávanie (kód študijného odboru 7902 J 74) je zamerané predovšetkým na intenzívnu výučbu španielskeho jazyka ako prostriedku na osvojenie si najmä prírodovedných predmetov. Chceme rozvíjať používanie jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi.

V súvislosti s globalizáciou sveta a zvyšujúcou sa migráciou je našou snahou zvýšiť kvalitu dosahovanej úrovne jazykovej kultúry najmä v cudzích jazykoch a zabezpečiť pripravenosť študentov v prípade kontaktu s príslušníkmi iných kultúr na rozvoj medziľudskej tolerancie a emocionálne pochopenie rôznych kultúr.

2.5 Profil absolventa bilingválnej sekcie

Profil absolventa bilingválnej slovensko – španielskej sekcie na Gymnáziu Mikuláša Kováča v Banskej Bystrici nadväzuje na profil absolventa gymnaziálneho vzdelávania podľa štátneho vzdelávacieho programu a navyše obsahuje aj nové prvky, ktoré mu prirodzene dáva dvojjazyčné štúdium. Absolvent je pripravený úspešne vykonať maturitnú skúšku zo španielskeho jazyka, literatúry a kultúry na úrovni C1. Ďalej je pripravený úspešne vykonať maturitnú skúšku aj z prírodovedných predmetov, ktoré sa vyučujú v španielskom jazyku: matematika, fyzika, chémia a biológia. Okrem tohto je pripravený maturovať z ktoréhokoľvek maturitného predmetu po absolvovaní posilňujúcich, resp. voliteľných hodín.

Absolvent má prehľad o systéme vysokých škôl a univerzít nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Je v plnej miere pripravený úspešne vykonať prijímacie skúšky na prednostne prírodovedné ale aj humanitne orientované fakulty vysokých škôl a univerzít. Škola zabezpečí možnosť získania odbornej –

prírodovednej alebo základnej štátnej jazykovej skúšky na úrovni C1. Získanie tohto osvedčenia do značnej miery rozšíri možnosti uplatnenia sa nášho absolventa na pracovnom trhu.

Tento profil absolventa tvorí základ všeobecnej zložky profilu absolventa. Spôsobilosti v ňom formulované tvoria základ učebných osnov predmetov a ďalšieho pedagogického plánovania.

Absolvent:

- má osvojené funkčné znalosti z prírodných a spoločenských vied,
- efektívne komunikuje v materinskom a dvoch cudzích jazykoch,
- využíva matematické princípy v praxi a pri ďalšom štúdiu,
- rozumie princípom AI a vie posúdiť vhodnosť jej použitia pre konkrétne úlohy,
- využíva digitálne technológie vrátane AI ako personalizovaného nástroja na učenie a tvorbu,
- kriticky overuje výstupy AI a uvedomuje si riziko skrelsenia dát či dezinformácií,
- pozná svoje silné stránky a rozhoduje sa pre profesiu s vedomím jedinečnosti vlastných schopností voči AI,
- akceptuje ľudské práva a rešpektuje inakosť,
- je si vedomý občianskych práv, povinnosti a významu angažovanosti,
- uplatňuje etiku a zodpovednosť pri používaní AI a transparentne priznáva mieru jej využitia,
- aplikuje demokratické princípy a chráni kultúrne i environmentálne hodnoty,
- reflektuje vplyv technológií na svoju identitu a aktívne uplatňuje stratégie digitálnej rovnováhy.

1. spôsobilosti k celoživotnému učeniu sa:

1.1 dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
1.2 dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
1.3 uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie,
1.4 kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti.

2. sociálne komunikačné spôsobilosti:

2.1 dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, jeho ústny a písomný prejav je adekvátny situácii a účelu uplatnenia,
2.2 efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
2.3 vie prezentovať sám seba (aj v čínskom jazyku) a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
2.4 chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti.

3. spôsobilosti riešiť problémy:

3.1 uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko - kritickom a tvorivom myslení,
3.2 je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,

3.3 poznáva pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úrovne ich rizika,
3.4 dokáže konštruktívne a kooperatívne riešiť konflikty.

4. spôsobilosti občianske:

4.1 uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
4.2 vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
4.3 uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
4.4 je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
4.5 zainteresovane sleduje a posudzuje udalosti a vývoj verejného života, zaujíma k nim stanoviská a aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia.

5. spôsobilosti sociálne a personálne:

5.1 reflektuje vlastnú identitu, buduje si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku,
5.2 na základe sebareflexie si svoje ciele a priority stanovuje v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
5.3 efektívne spolupracuje v skupine, uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať pri dosahovaní spoločných cieľov,
5.4 dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny vo vzťahoch.

6. spôsobilosti pracovné:

6.1 dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
6.2 je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,
6.3 chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho plánovaní a uplatnení,
6.4 dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach.

7. spôsobilosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:

7.1 dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov výtvarného a hudobného umenia,
7.2 dokáže orientovať sa v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
7.3 uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
7.4 cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície,
7.5 pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
7.6 správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,
7.7 je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

8. spôsobilosti uplatňovania základov matematického myslenia a základné schopnosti poznávania v oblasti vedy a techniky:

8.1 používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
8.2 používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),

8.3 používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť prírodovedné podložené úsudky a vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov.

9. spôsobilosti v oblasti informačných a komunikačných technológií:

9.1 kriticky používa technológie informačnej spoločnosti pri vyučovaní a učení sa, vo voľnom čase a na komunikáciu (používa počítač na získavanie, posudzovanie, ukladanie, tvorbu, prezentáciu a výmenu informácií a na komunikáciu a účasť v spolupracujúcich sieťach prostredníctvom internetu), rozumie a používa primerane zložité postupy a algoritmy,
9.2 uvedomuje si rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
9.3 rozumie príležitostiam a možným rizikám, ktoré sú spojené s využívaním internetu a inej digitálnej komunikácie.

10. spôsobilosti smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti:

10.1 schopnosť inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v rámci práce, ale aj v každodennom živote.

2.5 Organizácia prijímacieho konania

Škola prijíma žiakov na štúdium do 1. ročníka na základe:

- celkového prospechu,
- kritérií prijímacieho konania.

S účinnosťou od 1. januára 2013 zákonom č. 324/2012 Z. z. sa zavádzajú povinné prijímacie skúšky na stredné školy pre študijné odbory stredných škôl.

Podmienky prijímacieho konania a výsledky prijímacieho konania sú zverejnené na www.gmkbb.sk. Prijímacie konanie sa uskutočňuje formou talentovej skúšky – testovaním osobnostných predpokladov uchádzačov na tento typ štúdia. V prihláške na vzdelávanie na strednej škole je potrebné uviesť uchádzačovi so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním, vzdelávanému v školskej integrácii, príslušný kód integrácie. Žiaci so zdravotným znevýhodnením môžu mať na základe odporúčania školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie prijímaciu skúšku upravenú.

2.6 Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania

Bilingválne slovensko – španielske štúdium je päťročný študijný odbor.

Formy výchovy a vzdelávania: skupinová práca, kooperatívne vyučovanie, individuálna práca, projektové vyučovanie, tematická beseda, vyučovanie v rôznom prostredí. Novým aspektom v oblasti vzdelávania, ktorý pomáha zatraktívniť vyučovací proces a je zároveň jednou z foriem, ako viesť žiakov k získavaniu nových kompetencií a zručností je digitálny obsah.

Metódy: výklad, riadený rozhovor, diskusné metódy, pozorovanie, projektové vyučovanie, brainstorming, metódy tvorby modelových situácií.

Počas vyučovania sa snažíme dôsledne vychádzať z potrieb žiakov a motivovať ich do učenia pestrými formami výučby. Výchovno-vzdelávaciu činnosť smerujeme na rozvoj kľúčových kompetencií v každom predmete podporovaním výučby pomocou interaktívnej didaktickej techniky a využitím IKT pri tvorbe a obhajobe vlastných výstupov študentov. Veľký dôraz kladieme na vytvorenie dobrého tímu v triede, na rozvíjanie sebapoznania a sebahodnotenia každého žiaka. Zabezpečujeme kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov. V rámci triednických hodín dbáme na vytváranie správnych učebných návykov na dosiahnutie kvalitných študijných výsledkov, na oboznámenie a dodržiavanie Školského poriadku, BOZP a PO počas vyučovania ale aj pri mimoškolských akciách.

Pri vyučovaní cudzieho jazyka škola eliminuje memorovanie a uskutočňuje výučbu založenú na tréningu a rozvoji jazykových kompetencií s ohľadom na rôzne štýly učenia sa žiaka, jeho schopnosti a druh inteligencie. V zmysle Pedagogicko – organizačných pokynov, vydávaných Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR, sa škola zúčastňuje súťaže pre mladých prekladateľov Juvenes Translatores. Informácie sú zverejnené na http://ec.europa.eu/translatores.

Mimoškolské vyučovanie a aktivity: komunikatívne a sociálno-interakčné spôsobilosti rozvíjame prácou študentov v záujmových krúžkoch, kde sú pre žiakov vytvorené motivačné a aktivizujúce pracovné prostredie a podmienky na riešenie problémových úloh a situácií, ktoré si vyžadujú prepojenie vedomostí a zručností z viacerých vyučovacích predmetov. Stabilne do ponuky krúžkov patria: Krúžok anglického jazyka, Krúžok ruského jazyka, Krúžok talianskeho jazyka, Krúžok matematiky, Športový krúžok, Divadelný krúžok a Fyzika. Podnikateľské a organizačné spôsobilosti žiakov sa rozvíjajú prezentáciou vlastných výrobkov na DOD, prípravou a realizáciou KABU, vianočného kultúrneho pásma, stužkovej slávnosti maturantov.

Výchova a vzdelávanie sa v gymnáziách organizuje dennou formou štúdia. Denná forma štúdia sa môže organizovať aj ako dištančná. Pokiaľ sa v škole uskutočňuje dištančná forma štúdia, škola je povinná stanoviť vo svojom školskom vzdelávacom programe pravidlá dištančného vzdelávania. Riaditeľ školy rozhodne o platforme, ktorá sa bude pri elektronickej komunikácii používať.

Dištančné vzdelávanie môže byť realizované na úrovni žiaka, skupiny, triedy, ročníka alebo školy. Všetky povinnosti týkajúce sa účasti a aktivity na vyučovaní zostávajú pre žiakov aj vyučujúcich nezmenené. O prechode na dištančné vzdelávanie musí byť oboznámený každý učiteľ a žiak, vrátane zákonných zástupcov žiakov. Dištančné vzdelávanie môže byť súčasťou kombinovaných foriem prezenčného a dištančného vzdelávania za predpokladu prijatého modelu v rozsahu max.10% vyučovacích hodín za školský rok v príslušnom ročníku pri vyučovaní s obmedzeným počtom žiakov v triede alebo skupine alebo pri vyučovaní žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami a pod.

Dištančné vzdelávanie v čase mimoriadneho prerušenia školského vyučovania v školách v súlade s § 150 ods. 8 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa bude realizovať podľa osobotných predpisov.

2.7 Organizácia vyučovania

Pri vyučovaní povinných predmetov a voliteľných predmetov sa triedy delia na dve skupiny a viac skupín v súlade s rámcovými učebnými plánmi štátnych vzdelávacích programov. Na vyučovanie

nepovinných predmetov možno vytvárať skupiny žiakov zložené zo žiakov rôznych ročníkov. Na vyučovanie predmetu náboženská výchova alebo etická výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka. Ak počet žiakov v jednej skupine na vyučovanie náboženskej výchovy alebo etickej výchovy klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov.

Triedy jednotlivých ročníkov sa označujú rímskymi číslicami od I. do V. Paralelné triedy toho istého ročníka sa rozlišujú priradením veľkého písmena k rímskej číslici. V triednom výkaze, katalógovom liste žiaka, v triednej knihe, na vysvedčení sa jednotlivé ročníky označujú slovami.

Vyučovanie sa začína najskôr o 7.10 hodine. Vyučovanie sa skončí najneskôr o 14.40 hodine. Poradie a dĺžky prestávok určí riaditeľ strednej školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy, pričom po tretej vyučovacej hodine je prestávka 20 minút. Ak vyučovanie žiakov tej istej triedy pokračuje aj popoludní, medzi dopoludňajším vyučovaním a popoludňajším vyučovaním je prestávka 35 minút. Vyučovanie žiaka v jednom vyučovacom dni trvá najviac osem vyučovacích hodín vrátane nepovinných predmetov. Vyučovanie neplnoletého žiaka v priebehu 24 hodín trvá najviac 8 hodín. Vyučovanie plnoletého žiaka v priebehu 24 hodín trvá najviac 12 hodín.

Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v stredných školách je exkurzia, kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu; súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v stredných školách môže byť aj školský výlet. O organizácii týchto súčastí výchovy a vzdelávania stredná škola informuje zákonného zástupcu žiaka alebo zástupcu zariadenia.
Riaditeľ školy alebo ním poverený pedagogický zamestnanec pred uskutočnením exkurzie, kurzu na ochranu života a zdravia, kurzu pohybových aktivít v prírode alebo školského výletu poučí účastníkov o bezpečnosti a ochrane zdravia. O poučení sa vyhotoví písomný záznam. Záznam o poučení podpíšu všetci poučení účastníci a osoba, ktorá poučenie vykonala. Pre žiakov, ktorí sa exkurzie, kurzu na ochranu života a zdravia, kurzu pohybových aktivít v prírode alebo školského výletu nezúčastnia, zabezpečí riaditeľ školy náhradné vyučovanie.
Kurz na ochranu života a zdravia organizuje stredná škola v treťom ročníku štúdia. Tento kurz trvá tri dni po šesť hodín.

Kurz pohybových aktivít v prírode sa organizuje vo forme lyžiarskeho kurzu, snoubordingového kurzu, plaveckého kurzu, turistického kurzu alebo kurzu iných športov v prírode. Organizáciu kurzu pohybových aktivít v prírode zabezpečuje riaditeľ alebo ním poverený pedagogický zamestnanec; organizácia lyžiarskeho kurzu a snoubordingového kurzu sa zabezpečuje v súlade s osobitným predpisom. Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Zdravotnú starostlivosť lyžiarskeho kurzu alebo snoubordingového kurzu zabezpečuje vedúci kurzu spolu so zdravotníckym pracovníkom odborne spôsobilým na výkon zdravotníckeho povolania.

Počas exkurzie, turistického kurzu, kurzu iných športov alebo školského výletu tvorí skupinu jedného pedagogického zamestnanca najviac 25 žiakov. Jedno lyžiarske družstvo tvorí najviac 15 žiakov a jedno snoubordingové družstvo tvorí najviac 10 žiakov. Jedno plavecké družstvo tvorí najviac 10 žiakov.
Školské výlety sa môžu organizovať raz v školskom roku a trvajú najviac dva vyučovacie dni.

2.8 Učebný plán

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 20. marca 2015 pod číslom 2015-7846/10840:1-10B0 ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu pre gymnáziá s platnosťou od 1. septembra 2015.

2.9 Kód študijného odboru

Kód študijného odboru je 7902 J 74.

2.10 Klasifikované a neklasifikované predmety

Žiaci budú hodnotení zo všetkých predmetov okrem etickej výchovy a náboženskej výchovy. Dôraz kladieme na formatívne hodnotenie. Klasifikácia a hodnotenie prebieha v zmysle platnej legislatívy, bližšie špecifikované v časti III. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia.

2.11 Školský učebný plán

Vychádza z **Rámcového učebného plánu** pre gymnáziá s dvoma vyučovacími jazykmi (bilingválne gymnáziá) schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu Slovenskej republiky dňa 20. marca 2015 pod číslom 2015-7846/10840:1-10B0 ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu pre gymnáziá s platnosťou od 1. septembra 2015 ako aj z **Dohody o zriadení a činnosti bilingválnych sekcií** na gymnáziách Slovenskej republiky uzatvorenej medzi Ministerstvom školstva SR a Ministerstvom školstva a vedy Španielska.

UČEBNÝ PLÁN
pre študijný odbor 7902 J 74 bilingválne slovensko – španielske gymnázium päťročné štúdium (1. – 5. ročník),
platný od 01. 09. 2015 počnúc prvým ročníkom

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Počet hodín za ročník					Disponibilné hodiny
		1.	2.	3.	4.	5.	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	3	3	3	3	0	0
	Španielsky jazyk a literatúra[5,9,11]	20	5	4	3	4	16
	Cudzí jazyk [5,7]	2	3	2	2	3	0
	Literárny seminár[8]	0	0	0	1	0	1
	Literárny seminár[8]	0	0	0	2	0	2
	Seminár zo slovenského jazyka[8]	0	0	0	1	0	1
	Seminár zo slovenského jazyka[8]	0	0	0	2	0	2
	Konverzácia v anglickom jazyku[8]	0	0	0	1	1	2
	Konverzácia v anglickom jazyku[8]	0	0	0	2	2	4
	Konverzácia v anglickom jazyku[8]	0	0	0	4	4	8
	Konverzácia v španielskom jazyku[8,11]	0	0	0	2	2	4
	Konverzácia v španielskom jazyku[8,11]	0	0	0	4	4	8
		44					**488,9**
Matematika a práca s informáciami	Matematika [4,6,9,11]	2	2^{11}+1	2^{11}+1	2^{11}+1	2^{11}+1	2
	Informatika [5, 10]	0	1	1	1	0	0
	Seminár z matematiky [8]	0	0	0	1	2	3
	Seminár z matematiky [8]	0	0	0	2	4	6
	Aplikovaná matematika [8]	0	0	0	2	2	4
	Cvičenia z matematiky [8]	0	0	0	2	2	4
	Seminár z informatiky [8,10]	0	0	0	2	2	4

		15					**23** [8,9]
Človek a príroda	Fyzika [4,5,6,9,11]	1	2^{11}+1	2^{11}+1	2^{11}+1	0	5
	Chémia [4,5,6,9,11]	1	2^{11}+1	2^{11}+1	2^{11}+1	0	5
	Biológia [4,5,6,9,11]	1	2^{11}+1	2^{11}+1	2^{11}+1	0	4
	Seminár z fyziky [8]	0	0	0	0	2	2
	Cvičenia z fyziky [8,11]	0	0	0	0	2	2
	Seminár z chémie [8]	0	0	0	1	2	3
	Seminár z chémie[8]	0	0	0	2	4	6
	Cvičenia z chémie [8,11]	0	0	0	2	2	4
	Seminár z biológie[8]	0	0	0	1	2	3
	Seminár z biológie [8]	0	0	0	2	4	6
	Cvičenia z biológie [8,11]	0	0	0	2	2	4
		16					**44**[8,9]
Človek a spoločnosť	Dejepis	0	2	2	2	0	0
	Geografia [4,6,9,11]	0	1^{11}	2	1	2	2
	Občianska náuka	0	0	1	1	1	0
	Seminár z dejepisu[8]	0	0	0	2	2	4
	Seminár z geografie [8]	0	0	0	2	2	4
	Spoločenskovedný seminár [8]	0	0	0	1	2	3
	Spoločenskovedný seminár [8]	0	0	0	2	4	6
		13					**19**[8,9]
Umenie a kultúra	Umenie a kultúra[18,6,11]	0	1^{11}	1^{11}	0	0	0
	Estetika [11]	0	0	0	0	3^{11}	3
	Tvorivé dielne [8]	0	0	0	2	2	4
	Dejiny umenia [8]	0	0	0	1	2	3
	Médiá v praxi [8]	0	0	0	2	2	4

		2					**14[8,9]**
Človek a hodnoty	Etická výchova/náboženská výchova/ náboženstvo [5, 14, 15]	1	1	0	0	0	0
		2					**0**
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova [4,5,6,11]	2	1+1[11]	1+1[11]	1+1[11]	2	0
		10					
Povinné hodiny spolu podľa ŠVP		**33**	**26**	**26**	**24**	**10**	
		119					
Disponibilné hodiny [2,3]		**0**	**5**	**4**	**3**	**7**	
		19					
Voliteľné hodiny[8]		**0**	**0**	**0**	**4**	**10**	
		14					
Počet hodín spolu[2, 3]		**33**	**31**	**30**	**31**	**27**	
		152					
Ochrana človeka a zdravia [17]		**12**	**12**	**21**	**0**	**0**	**45**

Poznámky k rámcovému učebnému plánu päťročného štúdia za 1. – 5. ročník:

1. Učebný plán školského vzdelávacieho programu Zaži s nami španielsky sen / Vive tu sueño de español bol vypracovaný na základe Rámcového učebného plánu pre gymnáziá s dvoma vyučovacími jazykmi (bilingválne gymnáziá s päťročným štúdiom) schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu Slovenskej republiky dňa 20. marca 2015 pod číslom 2015-7846/10840:1-10B0 ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu pre gymnáziá s platnosťou od 1. septembra 2015 a Dohody o zriadení a činnosti bilingválnych sekcií na gymnáziách Slovenskej republiky uzatvorenej medzi Ministerstvom školstva SR a Ministerstvom školstva a vedy Španielska.

2. V Školskom vzdelávacom programe škola stanovila celkový počet hodín na 152.

3. Počet vyučovacích hodín v prvom ročníku je 33, v druhom 31, v treťom 30, v štvrtom 31 a v piatom ročníku je 27 vyučovacích hodín.

4. Predmety matematika, fyzika, chémia a biológia sa od druhého ročníka učia dvojjazyčne. Z celkovej dotácie hodín má jednu vyučovaciu hodinu slovenský učiteľ a dve hodiny španielsky učiteľ. Trieda sa na vyučovacej hodine so slovenským učiteľom delí na skupiny. Delenie na skupiny je pri minimálnom počte 24 žiakov v triede. Skupiny možno vytvárať aj spájaním rôznych tried toho istého ročníka s najvyšším počtom žiakov 23.

5. Delenie žiakov je povinné v predmetoch druhý vyučovací jazyk, cudzí jazyk, informatika, etická výchova, náboženská výchova, telesná a športová výchova a na hodinách, ktoré majú charakter laboratórnych cvičení. Delenie na skupiny je pri minimálnom počte 24 žiakov v triede. Skupiny možno vytvárať aj spájaním rôznych tried toho istého ročníka s najvyšším počtom žiakov 23.

6. Druhý vyučovací jazyk je španielsky jazyk. Predmety vyučované v druhom vyučovacom jazyku sú: fyzika, chémia, biológia, geografia, matematika a telesná a športová výchova. Predmety matematika, geografia a telesná a športová výchova sa v druhom vyučovacom jazyku vyučujú 4 roky súvisle. Predmety fyzika, chémia, biológia sa v druhom vyučovacom jazyku vyučujú 3 roky súvisle.
   Uvedené predmety sa učia v týždennej hodinovej dotácii **35** vyučovacích hodín spolu v 2. až 5. ročníku tak, aby bolo žiakom umožnené dosiahnuť komunikačnú úroveň druhého vyučovacieho jazyka C1.

   Predmety fyzika, chémia a biológia sú z celkovej týždennej hodinovej dotácie v druhom vyučovacom jazyku vyučované po 2 vyučovacích hodinách do týždňa, tj. 6 hodín za predmet za uvedené obdobie, celkovo je to **18** hodín za 3 predmety. Predmet geografia je z celkovej týždennej hodinovej dotácie vyučovaný v druhom vyučovacom jazyku po 1 vyučovacej hodine do týždňa, tj. **1** hodina za predmet za uvedené obdobie. Predmet umenie a kultúra je vyučovaný po **1** vyučovacej hodine do týždňa v 2. a 3. ročníku, t.j. **2** hodiny za predmet. Predmet matematika je z celkovej týždennej hodinovej dotácie vyučovaný v druhom vyučovacom jazyku po 2 vyučovacích hodinách do týždňa, tj. **8** hodín za predmet za uvedené obdobie. Predmet telesná a športová výchova je z celkovej týždennej hodinovej dotácie vyučovaný v druhom vyučovacom jazyku od 2. po 4. ročník po 1 vyučovacej hodine do týždňa , tj. **3** hodiny za predmet za uvedené obdobie.

   Žiak má možnosť týždennú hodinovú dotáciu 35 vyučovacích hodín spolu za ročníky 2 až 5 posilniť voliteľnými predmetmi vyučovanými v španielskom jazyku podľa osobného výberu.

7. Žiaci si cudzí jazyk zvolia v pred začatím štúdia. Prihlásenie je záväzné a nie je možné ho meniť počas štúdia.

8. V uvedenom ročníku si žiak vyberie na základe osobnej profilácie a možností školy voliteľný(é) predmet(y), pričom musí byť zachovaná hodinová dotácia zodpovedajúca uvedenému počtu v riadku. To znamená, že žiak si volí v štvrtom 4, v piatom 10 voliteľných hodín. Prihlasovanie na voliteľné predmety na školský rok sa uskutočňuje vždy na konci predchádzajúceho školského roku v mesiacoch apríl - máj. Prihlásenie je záväzné a nie je možné ho meniť v priebehu školského roka.

9. Povinné vyučovacie predmety, ktorých obsah bol rozšírený a prehĺbený. V predmete španielsky jazyk a literatúra bol predmet posilnený o 16 hodín, v predmetoch fyzika a chémia škola posilnila hodinovú dotáciu o 5 hodín, v predmete biológia o 4 hodiny, v predmetoch matematika a geografia o 2 hodiny.

10.Pri vyučovaní predmetov informatika a seminár z informatiky delíme triedu tak, aby pri jednom počítači sedel jeden žiak pričom v skupine môže byť najviac 15 žiakov.

11.Predmet sa vyučuje v španielskom jazyku.

12. Vyučovacia hodina v tomto popise učebného plánu trvá 45 minút.

13. Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.

14. Predmet sa neklasifikuje. Na vysvedčení žiaka a v katalógu sa uvedie „absolvoval - a“. Na vyučovanie tohto predmetu je možné tvoriť skupiny z rôznych tried.

15. Predmety etická výchova a náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmov žiakov, v skupinách je najviac 20 žiakov. Na vyučovanie týchto predmetov možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov. Žiaci sa prihlasujú na etickú výchovu alebo na náboženskú výchovu na základe osobnej profilácie. Prihlasovanie na predmet na školský rok sa uskutočňuje vždy na konci predchádzajúceho školského roku v mesiaci máj. Žiaci prvého ročníka sa prihlasujú na tento predmet na zápise na strednú školu. Prihlásenie je záväzné a nie je možné ho meniť v priebehu školského roka.

16. Na vyučovanie ostatných povinne voliteľných predmetov (okrem etickej výchovy a náboženskej výchovy) možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom 23.

17. Učivo Ochrana človeka a zdravia je povinnou súčasťou vyučovania. Obsah učiva sa realizuje účelovými cvičeniami a samostatným kurzom na ochranu života a zdravia. Účelové cvičenia sa uskutočňujú v prvom a druhom ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín a v každom polroku školského roka. Samostatný kurz je organizovaný v 3. ročníku bilingválneho štúdia v trvaní 3 dní po 7 hodín výcviku v teréne mimo priestorov školy. Je súčasťou plánu práce školy.

18. Predmet umenie a kultúra možno v rámci potreby odučiť v dvojhodinových alebo väčších blokoch.

19. Maturitná skúška sa organizuje v zmysle platnej legislatívy.

V Banskej Bystrici dňa 1.9.2022

PaedDr. Alena Paulová
riaditeľka školy

ADAPTAČNÝ KURZ PRE ŽIAKOV 1. ROĆNÍKA

Hlavným cieľom adaptačného kurzu je uľahčiť žiakom prvého ročníka prechod na gymnázium. Kurz je zameraný na formovanie nových triednych kolektívov, elimináciu počiatočného stresu z nového prostredia, rozvoj efektívnej komunikácie, spolupráce a vzájomnej dôvery medzi žiakmi a ich triednymi učiteľmi. Súčasťou je aj prevencia sociálno-patologických javov a budovanie pozitívnej klímy v triedach od začiatku štúdia.

Termín realizácie: začiatok septembra
Rozsah: 3 dni (podľa organizačného zabezpečenia – denná forma v škole/okolí alebo pobytová forma)
Zodpovední: triedni učitelia 1. ročníka, školský podporný tím
Obsahové zameranie a formy práce: spoznávacie aktivity, teambuilding a kooperácia, prijatie pravidiel triedy, spoznávanie chodu školy
Očakávané výstupy: Rýchlejšia sociálna integrácia do kolektívu a minimalizácia adaptačných problémov, nastavenie otvorených a dôverných vzťahov medzi žiakmi a triednym učiteľom, identifikácia štruktúry triedy a včasné podchytenie prípadných rizikových faktorov v oblasti vzťahov. Vytvorenie bezpečného prostredia podporujúceho motiváciu k učeniu.

2.12 PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Táto schopnosť je kontinuom tých schopností, ktoré sú podmienené vekom, rodinou, kultúrou či miestom bydliska, je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a meniace sa ekonomické prostredie. Národný štandard finančnej gramotnosti naznačuje, akými poznatkami, zručnosťami a skúsenosťami musia pedagogickí zamestnanci a žiaci disponovať, aby mohli nepretržite rozširovať svoje vedomosti o osobných financiách podľa toho, ako sa budú meniť ich zodpovednosti a príležitosti.
Pri uplatňovaní jednotlivých tém a kompetencií finančnej gramotnosti je zachovávaný vzťah k základnému rámcu finančnej gramotnosti ako celospoločenskej osvety a tieto sú riešené vo vzťahu k fungovaniu jednotlivca a rodín v ekonomickej oblasti, k pochopeniu otázky bohatstva a chudoby, k hodnotovej orientácii, k peniazom, k modelom zabezpečenia jednotlivca a rodín peniazmi s uvedením príkladov extrémov, k osobným a rodinným modelom zabezpečenia životných potrieb; tiež je analyzované ekonomické fungovanie rodín, modely fungovania ekonomicky úspešných jednotlivcov a kopírovanie ich životnej cesty, zdôrazňuje sa potreba nárastu počtu ekonomicky úspešných jednotlivcov ako dôležitého prvku hospodárskej rastu krajiny a napomáha sa prepojeniu vzdelávania talentov s víziou ekonomickej úspešnosti jednotlivcov.
V rámci zvyšovania finančnej gramotnosti žiakov škola organizuje intenzívny kurz Finančná gramotnosť, na ktorom budú žiakom sprostredkované základné poznatky, zručnosti a skúsenosti z oblasti finančnej gramotnosti. Žiaci budú vedení k tomu, aby vedeli posúdiť význam trvalých životných hodnôt, zvážiť vplyv peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybranie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb, aby vedeli používať spoľahlivé informácie a rozhodovacie procesy pri osobných financiách, rozumeli a orientovali sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny, vedeli vyhodnotiť vzťah práce a osobného príjmu, v rámci možností dokázali organizovať osobné financie a používali rozpočet na riadenie hotovosti, orientovali sa v problematike udržania výhodnosti, požičiavania za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu, vedeli aplikovať rôzne finančné stratégie, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi, používali primerané stratégie riadenia rizík.

Finančná gramotnosť vychádza z POP na príslušný školský rok:

1. Aktualizovaný Národný štandard finančnej gramotnosti, ktorý vydalo MŠVVaŠ SR, je zverejnený na www.minedu.sk; www.siov.sk a www.statpedu.sk.
2. Školy sú povinné zapracovať Národný štandard finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov. Spôsob implementácie stanoví „Metodika pre zapracovanie a aplikáciu tém finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov základných škôl a stredných škôl“, vydaná MŠVVaŠ SR.

3. Odporúča sa zabezpečiť vybavenosť škôl učebnými materiálmi, pomôckami a metodickými materiálmi stimulujúcimi rozvoj finančnej gramotnosti; kontrolovať stav a úroveň rozvíjania finančnej gramotnosti žiakov, výsledky zistení zovšeobecňovať
4. Je potrebné využívať možnosť vzdelávania pedagogických zamestnancov v oblasti rozvoja finančnej gramotnosti. Zoznam poskytovateľov akreditovaných programov kontinuálneho vzdelávania pre oblasť finančnej gramotnosti je zverejnený na http://www.minedu.sk/akreditacie-v-rezorte-skolstva/.
5. Zabezpečiť prostredníctvom poradných orgánov riaditeľa školy, prípadne koordinátora pre oblasť finančného vzdelávania interné vzdelávanie pedagogických zamestnancov týkajúce sa rozvoja finančnej gramotnosti.
6. Odporúča sa realizovať projekty a aktivity na podporu a zvýšenie finančnej gramotnosti. Viac informácií možno získať na www.fininfo.sk a www.viacakopeniaze.sk.

PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 1. ročník 5 - ročného bilingválneho štúdia

V 1. ročníku bude v rámci kurzu aplikovaná téma: Plánovanie, príjem a práca

Trvanie kurzy: 5 vyučovacích hodín, v rámci ktorých budú jednotlivé ciele napĺňané aplikáciou vhodných metód a foriem práce – práca s informačnými zdrojmi, brainstorming, diskusie, problémové metódy, situačné a rolové hry, besedy, pojmové mapy a pod. Žiaci budú oboznámení s ekonomickými problémami spoločnosti a aktívne zapájaní do práce na týchto kurzoch. Využívaná bude tvorba projektov, v ktorých sa uplatňuje finančná gramotnosť. Žiaci sa budú sami aktívne podieľať na práci, budú vyhľadávať témy, zaujímať k nim stanoviská.

Téma	**Obsah**	**Výkon**
Plánovanie, príjem a práca	1. Zdroje osobných príjmov 2. Finančný plán 3. Daňový a odvodový systém Právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania	Vysvetliť a porovnať nominálnu mzdu, reálnu mzdu a cenu práce a ukázať ich vzájomný vzťah. Uviesť príklady ďalších zdrojov príjmu mimo mzdy, napríklad dar, províziu a zisk, peňažné príjmy domácnosti, štátne príspevky a sociálne dávky, ako aj príjem z podnikateľskej činnosti. Opísať metódy krytia rozpočtového deficitu, medzi ktoré patria úvery, splátkový predaj a leasing. Zostaviť podnikateľský aj finančný plán pre právnickú osobu a formulovať, ako z neho vychádzať pri rozhodovaní. Vysvetliť alternatívne spôsoby splácania dlhu a ich vhodnosť v rôznych situáciách. Navrhnúť riešenia pre vyrovnávanie schodkového aj prebytkového rozpočtu a uviesť príslušné opatrenia. Rozlíšiť a vysvetliť rozdiel medzi priamymi a nepriamymi daňami. Charakterizovať daňový a odvodový systém na Slovensku. Identifikovať položky, ktoré sa bežne odpočítavajú zo hrubej mzdy. Vymedziť a porovnať jednotlivé právne formy podnikania. Vyhľadať a zosumarizovať základné právne predpisy súvisiace s podnikaním. Popísať prejavy a

		dôsledky negatívnych javov, ako sú korupcia, zneužívanie finančných prostriedkov EÚ, lobing, rodinkárstvo a iné nelegálne aktivity. Vysvetliť postupy pri zakladaní a vzniku živnosti alebo iného podnikateľského subjektu v spolupráci so štátnou správou.

PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 2. ročník 5 - ročného bilingválneho štúdia

V rámci kurzu pre 2. ročník budú aplikované nasledovné témy:

1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov
2. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Trvanie kurzy: 5 vyučovacích hodín, v rámci ktorých budú jednotlivé ciele napĺňané aplikáciou vhodných metód a foriem práce – práca s informačnými zdrojmi, brainstorming, diskusie, problémové metódy, situačné a rolové hry, besedy, pojmové mapy a pod. Žiaci budú oboznámení s ekonomickými problémami spoločnosti a aktívne zapájaní do práce na týchto kurzoch. Využívaná bude tvorba projektov, v ktorých sa uplatňuje finančná gramotnosť. Žiaci sa budú sami aktívne podieľať na práci, budú vyhľadávať témy, zaujímať k nim stanoviská.

Téma	**Obsah**	**Výkon**
Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	1. F Spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach 2. Hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov 3. Regulácia a dohľad nad finančnými trhmi 4. Boj proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí	Skúmať, ako funguje aktívna a pasívna komunikácia s finančnými subjektmi (finančné inštitúcie). Uviesť príklady situácií, v ktorých majú osoby alebo právnické subjekty právo získať osobné informácie alebo údaje. Vysvetliť základné práva a povinnosti spotrebiteľov na modelových scenároch. Rozlíšiť a rozpoznať cenové triky a ponuky, ktoré sú klamlivé alebo zavádzajúce. Identifikovať bežné druhy spotrebiteľských a finančných podvodov, vrátane podvodov uskutočňovaných cez internet. Vysvetliť dohľad nad finančným trhom na Slovensku, vrátane

		úlohy Národnej banky Slovenska. Rozlišovať medzi Fondom ochrany vkladov a Garančným fondom investícií. Charakterizovať finančné inštitúcie a spôsoby, akými ľudia využívajú ich produkty a služby prostredníctvom internetu. Vysvetliť pojem pranie špinavých peňazí. Uviesť možnosti, ako predchádzať praniu špinavých peňazí. Opísať postupy oznámenia korupcie a nahlasovania podvodu. Rozlišovať medzi legálnymi a nelegálnymi formami podnikania.
Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	5. Osobné, rodinné, spoločenské potreby 6. Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov 7. Spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe 8. Rôzne metódy platenia	Opísať spôsob, akým sa obvykle nakladá s voľnými finančnými prostriedkami a aké sú typické možnosti ich uloženia či využitia. Oceniť, ako spotreba ovplyvňuje úspory a/alebo investície, a aké sú medzi nimi súvislosti. Navrhnúť konkrétne kroky na dosiahnutie krátkodobých, strednodobých a dlhodobých finančných cieľov. Preskúmať vplyv inflácie na hodnotu peňazí, na príjem, na kúpnu silu a na výnosy z investícií. Rozlíšiť úlohu a zodpovednosti finančného sprostredkovateľa, odborníka na finančné poradenstvo a daňového poradcu. Vysvetliť, ako sa stanovuje cena na základe nákladov, zisku a DPH.

		Kriticky zhodnotiť informácie, ktoré poskytuje reklama, a porozumieť úlohám marketingu. Využívať kurzový lístok pri výmene peňazí. Vybrať vhodné platobné nástroje (hotovostné a bezhotovostné platby, inkaso, platobné karty a podobne). Vysvetliť rozdiel medzi používaním osobného účtu a podnikateľského účtu a ich špecifikami.

PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 3. ročník 5 - ročného bilingválneho štúdia

V 3. ročníku bude v rámci kurzu aplikovaná téma: ÚVER A DLH

Trvanie kurzy: 3 vyučovacie hodiny, v rámci ktorých budú jednotlivé ciele napĺňané aplikáciou vhodných metód a foriem práce – práca s informačnými zdrojmi, brainstorming, diskusie, problémové metódy, situačné a rolové hry, besedy, pojmové mapy a pod. Žiaci budú oboznámení s ekonomickými problémami spoločnosti a aktívne zapájaní do práce na týchto kurzoch. Využívaná bude tvorba projektov, v ktorých sa uplatňuje finančná gramotnosť. Žiaci sa budú sami aktívne podieľať na práci, budú vyhľadávať témy, zaujímať k nim stanoviská.

Téma	**Obsah**	**Výkon**
Úver a dlh	1. Úroková sadzba 2. Ročná percentuálna miera 3. nákladov 4. Kreditné karty 5. Študentské pôžičky 6. Hypotekárne úvery 7. Pojmy úverové skóre, bonita, spotrebiteľské úvery, ceny úverov 8. Zadlženie a bankrot 9. Práva dlžníkov a veriteľov 10. Zákony o spotrebiteľských úveroch	Vysvetliť, ako funguje zložené úročenie a prečo je dôležité pri dlhodobom investovaní alebo pôžičkách. Charakterizovať ročnú percentuálnu úhradu nákladov (RPMN), úrokovú sadzbu, spôsob fixácie úrokovej sadzby a možnosti predčasného splatenia úveru. Navrhnúť najvhodnejší finančný produkt podľa konkrétnych potrieb a priorít jednotlivca. Identifikovať rôzne typy úverov a ich zabezpečenie, vrátane hypoték alebo úverov na bývanie.

		Uviesť rozdiely medzi poskytovaním úveru bežnému občanovi a podnikateľovi. Vysvetliť metódy kompenzácie a vyrovnania potrebnej znovu zadlženia (napr. refinancovanie, konsolidáciu, plány splátok). Posúdiť účel vyhlásenia osobného bankrotu a jeho možné dôsledky na majetok, zamestnanie, cenu a dostupnosť úverov. Zhrnúť práva a povinnosti dlžníkov a veriteľov v súvislosti so zrážkami zo mzdy a odňatím majetku pri nesplatení dlhu (exekúcia).

PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 4. ročník 5 - ročného bilingválneho štúdia

V 4. ročníku bude v rámci kurzu aplikovaná téma: SPORENIE A INVESTOVANIE

Trvanie kurzy: 2 vyučovacie hodiny, v rámci ktorých budú jednotlivé ciele napĺňané aplikáciou vhodných metód a foriem práce – práca s informačnými zdrojmi, brainstorming, diskusie, problémové metódy, situačné a rolové hry, besedy, pojmové mapy a pod. Žiaci budú oboznámení s ekonomickými problémami spoločnosti a aktívne zapájaní do práce na týchto kurzoch. Využívaná bude tvorba projektov, v ktorých sa uplatňuje finančná gramotnosť. Žiaci sa budú sami aktívne podieľať na práci, budú vyhľadávať témy, zaujímať k nim stanoviská.

Téma	**Obsah**	**Výkon**
Sporenie a investovanie	1. Formy sporenia 2. Pozitívne a negatívne stránky sporenia 3. Zložené úrokovanie 4. Finančné trhy a finančné burzy 5. Pojmy akcie, dlhopisy fondy, komodity, broker, inflácia 6. Cenné papiere – podielové fondy 7. Dôchodkové sporenie 8. Orgány ochraňujúce investorov	Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia. Porovnať náklady a výnosy zloženého úrokovania. Vysvetliť, čo sú finančné trhy/burzy, úlohu brokera. Vysvetliť čím sa líšia akcie, dlhopisy a iné finančné nástroje. Vysvetliť ako inflácia ovplyvňuje výnosy z investícií a ako prispôsobiť investície finančných cieľov. Porovnať investičné ciele a historické miery výnosov v dvoch prospektoch cenných papierov – podielových fondov.

		Opísať výhody a nevýhody poskytované prostredníctvom dôchodkového sporenia. Vysvetliť ako európske a štátne regulačné orgány ochraňujú investorov.

PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 5. ročník 5 - ročného bilingválneho štúdia

V 5. ročníku bude v rámci kurzu aplikovaná nasledovná téma: RIADENIE RIZIKA A POISTENIE

Trvanie kurzy: 2 vyučovacie hodiny, v rámci ktorých budú jednotlivé ciele napĺňané aplikáciou vhodných metód a foriem práce – práca s informačnými zdrojmi, brainstorming, diskusie, problémové metódy, situačné a rolové hry, besedy, pojmové mapy a pod. Žiaci budú oboznámení s ekonomickými problémami spoločnosti a aktívne zapájaní do práce na týchto kurzoch. Využívaná bude tvorba projektov, v ktorých sa uplatňuje finančná gramotnosť. Žiaci sa budú sami aktívne podieľať na práci, budú vyhľadávať témy, zaujímať k nim stanoviská.

Téma	**Obsah**	**Výkon**
Riadenie rizika a poistenie	1. Riziko a hrozba 2. Krízové stavy 3. Pojmy ústavné právo a garancie 4. Hmotné zabezpečenie v starobe a pri pracovnej neschopnosti 5. Poistenie v nezamestnanosti 6. Dôchodkové sporenie 7. Formy a druhy poistenia 8. Pojmy bonus a malus	Diskutovať medzi rizikom a hrozbou. Diskutovať o poistení proti jednotlivých typom rizík, špecifických pre mladých ľudí. Vysvetliť význam a podstatu ústavných práv a garancií súvisiacich s ochranou zdravia a s hmotným zabezpečením v starobe a pri neschopnosti na prácu. Vysvetliť účel dobrovoľného doplnkového sporenia. Uviesť druhy poistenia, vymenovať činitele, ktoré môžu znížiť alebo zvýšiť poistné. Vysvetliť pojmy bonus a malus.

2.12.1 Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých / príbuzných vyučovacích

predmetov, ktoré patria do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov, a tým aj kooperáciu v rámci jednotlivých predmetov.

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	DRUHÝ VYUČOVACÍ JAZYK
	CUDZÍ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	FYZIKA
	CHÉMIA
	BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	DEJEPIS
	GEOGRAFIA
	OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
UMENIE A KULTÚRA	UMENIE A KULTÚRA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Vzdelávaciu oblasť ***Jazyk a komunikácia*** tvoria vyučovacie predmety zahrnuté do troch skupín: vyučovacie jazyky, druhý jazyk, cudzie jazyky a druhý vyučovací jazyk v bilingválnom štúdiu. Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, nástroj myslenia a komunikácie a prostriedok na vyjadrovanie citov a pocitov. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na prácu s textom (čítanie s porozumením, deklamácia, počúvanie s porozumením), na jeho analýzu a hodnotenie.
Špecifickou zložkou oblasti je literatúra, ktorá spája vyučovacie predmety zahrnuté v skupinách vyučovacie jazyky a druhý jazyk. Jej základom sa stáva postupné rozvíjanie analytického čítania a rozvoj schopnosti pracovať s významom literárneho textu na vyššej individuálnej úrovni.

Cieľom vzdelávacej oblasti ***Matematika a práca s informáciami*** je rozvíjať matematické myslenie (pochopenie kvantitatívnych a priestorových vzťahov), ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách, a spôsobilosť formulovať problém s využitím stratégie algoritmického prístupu pri jeho riešení. Prehlbuje abstraktné, analytické, systémové myslenie a logické usudzovanie žiaka. Učí zrozumiteľne a vecne argumentovať. Podporuje schopnosť efektívnym a tvorivým spôsobom využívať informačno-komunikačné technológie, informačné zdroje a možnosti aplikačného

programového vybavenia. Buduje informatickú kultúru, založenú na rešpektovaní právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov.
V priebehu štúdia žiaci nadobudnú vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré nájdu uplatnenie v širokej škále odborov ľudskej činnosti. Zvládnutím vedomostí a zručností, ktoré primárne rozvíja táto vzdelávacia oblasť, sa zvyšuje pravdepodobnosť uplatnenia absolventov gymnázia v ďalšom vzdelávaní, vrátane celoživotného, a konečne i na samotnom trhu práce. Vzdelávaciu oblasť tvoria vyučovacie predmety matematika a informatika.

Základnou charakteristikou vzdelávacej oblasti ***Človek a príroda*** je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote, a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu v rámci prírodovedných predmetov. Cieľom je nielen viesť žiakov k pochopeniu dejov prebiehajúcich v reálnom svete, ale aj naučiť ich kriticky myslieť, získavať a hodnotiť informácie. Všetky vzdelávacie postupy budujú nové poznatky na predchádzajúcich skúsenostiach žiaka, čím sa jeho aktívna činnosť stáva hlavnou formou vzdelávania. Dôraz sa kladie na rozvíjanie poznávacích schopností, komunikačných zručností (formulácia a vyjadrenie vlastných názorov, počúvanie názorov druhých), vytváranie spôsobilostí pre vedeckú prácu, a to najmä spôsobilosti pozorovania, vnímania časových a priestorových vzťahov medzi objektmi a javmi, klasifikácie, merania a predvídania.
Prírodovedné vzdelávanie poskytne žiakovi možnosť získania informácií o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti. Vzdelávaciu oblasť tvoria vyučovacie predmety fyzika, chémia a biológia.

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti ***Človek a spoločnosť*** je aktívny prístup k reflektovaniu minulosti a prítomnosti v kontexte miesta, regiónu a štátu. Prostredníctvom vzdelávacej oblasti sa žiaci zoznamujú s najvýznamnejšími historickými, geografickými a spoločenskými procesmi a javmi, ktoré sa premietajú do ich každodenného života. Učia sa z potrieb prítomnosti o minulosti svojho národa a iných národov, poznávajú prírodné aj spoločenské charakteristiky svojej krajiny a iných krajín v Európe i vo svete. Žiaci sa učia kriticky reflektovať spoločenskú skutočnosť, posudzovať rôzne prístupy k riešeniu problémov v prítomnosti, ktorej korene možno hľadať v minulosti. Vzdelávacia oblasť prispieva k utváraniu historického vedomia. Ďalej vedie žiakov k rešpektovaniu základných princípov demokracie a pripravuje žiakov na zodpovedný občiansky život v demokratickej spoločnosti. Vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť tvoria vyučovacie predmety dejepis, občianska náuka a geografia.

Hlavnou úlohou vzdelávacej oblasti ***Človek a hodnoty*** je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiaka, podporovať pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáhať k osvojeniu si správania, ktoré je s nimi v súlade. Vedie žiakov k tomu, aby si vedeli vytvoriť harmonické vzťahy v rôznych sociálnych skupinách – v rodine, na pracovisku, v spoločnosti.
Obsah vzdelávacej oblasti sa realizuje prostredníctvom povinne voliteľných vyučovacích predmetov etická výchova alebo náboženská výchova/náboženstvo. Predmet etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Cieľom predmetu náboženská výchova/náboženstvo je motivovať žiaka k viere, osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

Vzdelávacia oblasť ***Umenie a kultúra*** rozvíja u žiaka komplexné vnímanie kultúry a umenia v intenciách aktuálnych spoločenských procesov. Podieľa sa na rozvíjaní kultúrneho povedomia a kultúrnej identity žiaka, jeho kritického myslenia vo vzťahu k mediálnej produkcii a k aktuálnym kultúrnym procesom, prehlbuje jeho záujem o kultúru, kultúrne dedičstvo svojho regiónu,

národa, štátu a iných kultúr. Prispieva k tomu, aby sa žiak naučil rozlišovať medzi hlavnými kultúrnymi, umeleckými smermi, prúdmi a druhmi, pochopil význam a hodnotu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti a zaujal vlastný postoj k hodnotám národnej kultúry a kultúry iných národov. Žiaci sa učia verbalizovať, diskutovať a interpretovať, ale tiež umeleckými prostriedkami a médiami vyjadrovať rôznorodé zážitky z vnímania umeleckých diel a kultúry. Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti je rozvoj umeleckej, estetickej, vizuálnej, akustickej, jazykovej a pohybovej kultúry žiaka v učebných situáciách, v ktorých žiaci aktívne reflektujú súčasné umenie a kultúru. Využíva pritom skúsenostné metódy postavené na osobnom zážitku, reflexii, aktívnej tvorbe v rámci projektov v oblasti rôznych druhov umení a médií.

Svojím obsahom a zameraním prispievajú k získaniu relevantných kompetencií u žiakov i prierezové témy mediálna výchova a multikultúrna výchova, ako aj vyučovacie predmety vzdelávacích oblastí Človek a spoločnosť a Zdravie a pohyb.

Vzdelávacia oblasť ***Zdravie a pohyb*** je zameraná na uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, osvojenie si teoretických vedomostí a praktických zručností súvisiacich so zdravým životným štýlom a pohybovou aktivitou. Oblasť sa realizuje vyučovacím predmetom telesná a športová výchova, ktorej najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako k nevyhnutnému základu zdravého životného štýlu. Žiaci si vytvoria predstavu o význame pohybovej a športovej aktivity, spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus a možnosti upevňovania svojho zdravia. V rámci športových aktivít si osvoja a zdokonalia športové zručnosti a získajú vedomosti o rôznych športových odvetviach ako i organizácii športových súťaží.
Pri realizovaní obsahu telesnej a športovej výchovy je dôležité rešpektovať individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní cvičení, ako i pri hodnotení žiakov. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri akceptovaní ich vlastných predpokladov.

2.12.2 Prierezové témy

Povinnou súčasťou obsahu vzdelávania sú prierezové témy, ktoré sa spravidla prelínajú cez vzdelávacie oblasti. Prierezové témy (tematiky) je možné realizovať viacerými formami – ako integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu oblastí vzdelávania a vhodných vyučovacích predmetov, ako samostatný učebný predmet v rámci rozširujúcich hodín (pri profilácii školy), vhodná je forma projektu (v rozsahu počtu hodín, ktoré sú pridelené téme) alebo veľmi efektívna forma kurzu. Nevyhnutnou podmienkou účinnosti a neformálnej realizácie témy je používanie aktivizujúcich, interaktívnych učebných metód. Výber spôsobu a času realizácie prierezovej témy je v kompetencii každej školy. Na úrovni vyššieho sekundárneho vzdelávania zavádzame v súlade so Štátnym vzdelávacím programom tieto prierezové tematiky:

- Prierezová oblasť **osobnostný a sociálny rozvoj** rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný (akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobnostných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmýšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebavzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok). Téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov.

Nevyhnutné je, aby sa všetky témy realizovali prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód. Najvhodnejšia je forma kurzu.

- **Environmentálna výchova** tvorí súčasť učebných osnov najmä prírodovedných predmetov. Problém zachovania života na Zemi sa stáva globálnym problémom. Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi, poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.

- **Mediálna výchova** je začlenená do učebných osnov viacerých predmetov. Nevyhnutnosť zavedenia mediálnej výchovy do nášho systému výchovy a vzdelávania vyplynula z faktu, že média a masmédiá sa v čoraz väčšej miere stávajú silným socializačným a výchovno-vzdelávacím prostriedkom. Svojimi produktmi výrazne vplývajú na správanie jedinca a spoločnosti, utváranie životného štýlu a kvalitu života vôbec. Informácie ponúkané a sprostredkovávané médiami majú rôznorodý charakter, vyznačujú sa svojbytným vzťahom k realite a sú vytvárané s rôznymi zámermi, často krát manipulatívnymi. Médiá svojimi produktmi jednak sprostredkovávajú podnety ktoré pozitívne formujú osobnosť dieťaťa, ale na druhej strane sú aj prostriedkom ohrozenia ich zdravého vývinu. Deti často nedokážu adekvátne s médiami a ich produktmi zaobchádzať, filtrovať a selektovať z nich to pozitívne, chrániť sa pred ich negatívnymi vplyvmi, čo sa stáva úlohou mediálnej výchovy. Existuje veľa rôznych definícií mediálnej výchovy. Pre nás sa stala východiskom definícia Rady Európy, podľa ktorej mediálnu výchovu možno definovať ako praktické vyučovanie zacielené na budovanie mediálnej kompetencie, chápanej ako kritický a rozlišujúci postoj voči médiám s cieľom vychovať emancipovaných občanov, schopných vytvoriť si svoj vlastný názor na základe prijatých informácií.

- **Multikultúrna výchova** je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehlbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia. Jedným z týchto trendov, ktorý výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr na Slovensku, je migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenala len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie. Osobný a sociálny rozvoj je zahrnutý vo všetkých vzdelávacích oblastiach.

- **Ochrana života a zdravia** (OŽZ) sa na stredných školách realizuje prostredníctvom jednotlivých učebných predmetov ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení. Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie. Snahou je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredia prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Prierezová téma sa zameriava na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v

situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. U žiakov by sa mal formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. K tomu je potrebné poskytnúť žiakom teoretické vedomosti, praktické poznatky, pomôcť im osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane. Vyškoliť ich v poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života, rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia, formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.

2.12.3 Zapracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Táto schopnosť je kontinuom tých schopností, ktoré sú podmienené vekom, rodinou, kultúrou či miestom bydliska, je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a meniace sa ekonomické prostredie. Národný štandard finančnej gramotnosti naznačuje, akými poznatkami, zručnosťami a skúsenosťami musia pedagogickí zamestnanci a žiaci disponovať, aby mohli nepretržite rozširovať svoje vedomosti o osobných financiách podľa toho, ako sa budú meniť ich zodpovednosti a príležitosti.

Pri uplatňovaní jednotlivých tém a kompetencií finančnej gramotnosti je zachovávaný vzťah k základnému rámcu finančnej gramotnosti ako celospoločenskej osvety a tieto sú riešené vo vzťahu k fungovaniu jednotlivca a rodín v ekonomickej oblasti, k pochopeniu otázky bohatstva a chudoby, k hodnotovej orientácii, k peniazom, k modelom zabezpečenia jednotlivca a rodín peniazmi s uvedením príkladov extrémov, k osobným a rodinným modelom zabezpečenia životných potrieb; tiež je analyzované ekonomické fungovanie rodín, modely fungovania ekonomicky úspešných jednotlivcov a kopírovanie ich životnej cesty, zdôrazňuje sa potreba nárastu počtu ekonomicky úspešných jednotlivcov ako dôležitého prvku hospodárskej rastu krajiny a napomáha sa prepojeniu vzdelávania talentov s víziou ekonomickej úspešnosti jednotlivcov.

V rámci zvyšovania finančnej gramotnosti žiakov škola organizuje intenzívny **kurz Finančná gramotnosť *(podrobný plán Kurzu finančnej gramotnosti je neoddeliteľnou prílohou ŠkVP Zaži s nami španielsky sen)*** , na ktorom budú žiakom sprostredkované základné poznatky, zručnosti a skúsenosti z oblasti finančnej gramotnosti. Žiaci budú vedení k tomu, aby vedeli posúdiť význam trvalých životných hodnôt, zvážiť vplyv peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybranie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb, aby vedeli používať spoľahlivé informácie a rozhodovacie procesy pri osobných financiách, rozumeli a orientovali sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny, vedeli vyhodnotiť vzťah práce a osobného príjmu, v rámci možností dokázali organizovať osobné financie a používali rozpočet na riadenie hotovosti, orientovali sa v problematike udržania výhodnosti, požičiavania za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu, vedeli aplikovať rôzne finančné stratégie, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi, používali primerané stratégie riadenia rizík.

Počas štúdia na gymnáziu by sa žiaci mali stretnúť s čo možno najväčším počtom modelových situácií, reprezentujúcich reálne situácie vyskytujúce sa v živote. Cieľom je ich aspoň čiastočne pripraviť na osamostatnenie sa. Za týmto účelom je vhodné okrem blokového vyučovania realizovať buď kurzy alebo tematické dni. Napriek tomu je vhodné začleňovať finančnú gramotnosť všade tam, kde je k tomu príležitosť. Ťažisko finančného vzdelávania na gymnáziu je v učebných predmetoch občianska náuka a matematika. Samozrejme nesmieme zabúdať ani na etický rozmer finančnej gramotnosti. Finančné vzdelávanie na gymnáziu je pokračovaním finančného vzdelávania na základnej škole. Predmety, do ktorých je možné finančnú gramotnosť priamo začleniť:

Slovenský jazyk a literatúra

- Sloh –prosba/želanie, ospravedlnenie s vysvetlením, vyjadrenie súhlasu/nesúhlasu, tvorba otázok (žiadosť o informáciu), rozhovor, argument/protiargument, krátke správy (sms, e-mail), reklama, inzerát, prihláška, úradný list, úradný životopis, štruktúrovaný životopis, žiadosť
- Komunikácia – asertívna komunikácia
- Práca s informáciami – súvislé a nesúvislé texty
- Učenie sa – kontrola plnenia plánu, projektovanie vlastnej budúcnosti

Cudzí jazyk

- Obchod a služby
- Rodina a spoločnosť
- Domov a bývanie
- Ľudské telo, starostlivosť o zdravie
- Doprava a cestovanie
- Vzdelávanie a práca
- Človek a príroda
- Voľný čas a záľuby
- Stravovanie
- Obliekanie a móda
- Šport
- Mládež a jej svet
- Vzory a ideály

Matematika

- Praktická matematika
- Odhad a rádový odhad výsledku
- Rôzne metódy reprezentácie vzťahov
- Algebraizácia a modelovanie jednoduchých kvantitatívnych vzťahov
- Riešenie lineárnych rovníc a sústav
- Základné vlastnosti funkcií
- Výroková logika
- Elementárna finančná matematika
- Riešenie rovníc a nerovníc
- Odlišnosti vyjadrovania v rôznych prostrediach
- Základy usudzovania

Informatika

- Informácie okolo nás – spracovanie informácií a ich prezentácia
- Komunikácia prostredníctvom IKT – získavanie informácií, bezpečnosť na internete
- Postupy, riešenie, algoritmické myslenie – algoritmy bežného života
- Informačná spoločnosť – riziká informačných technológií, právo a etika

Fyzika

- Energia okolo nás

Chémia

- Chemické reakcie, chemické rovnice
- Kvalita života a zdravie

Biológia

- Zdravý životný štýl

Dejepis

- Európska expanzia 1492 – 1914
- Vznik Slovenskej republiky (1993)

Geografia

- Vývoj obyvateľstva Európy a prognózy jeho vývoja (starnutie obyvateľstva)
- Človek a spoločnosť – aplikácia poznatkov na svetadiely a Slovensko

Občianska náuka

- Človek a spoločnosť – Sociálne procesy, Sociálne fenomény
- Občan a štát – Ľudské práva
- Občan a právo – Právo, Právo v každodennom živote
- Základné ekonomické problémy a ich riešenie
- Trhový mechanizmus – Ekonomický kolobeh, Správanie spotrebiteľov a výrobcov, Trhová rovnováha
- Trh práce
- Nezamestnanosť a jej sociálno-ekonomický dopad – Nezamestnanosť, Úrad práce
- Svet práce – Práca, Vzdelávanie, Písomné materiály uchádzača o zamestnanie, Vstup na trh práce, samostatná zárobková činnosť
- Úloha peňazí a finančných inštitúcií – Peniaze, Finančné inštitúcie, Daňová sústava

Etická výchova

- Dôstojnosť ľudskej osoby
- Dobré vzťahy v rodine
- Filozofické zovšeobecnenie dosiaľ osvojených etických zásad
- Etika práce, etika a ekonomika

Umenie a kultúra

- Vnímanie a experimenty s každodennou kultúrou, s každodennými predmetmi okolo nás – plagát, reklama, logo
- Masová kultúra – trh s kultúrou, gýč, brak

2.13 Vyučovací jazyk

Päťročný študijný odbor vychádza z rámcového učebného plánu pre gymnáziá s dvoma vyučovacími jazykmi – slovenským a španielskym.

2.14 Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré upravujú spôsob a podmienky ukončovania výchovy sú:

- Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 318/2008 Z.z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení neskorších predpisov.

Koordinátor maturitnej skúšky vopred pripraví harmonogram, ktorý zohľadňuje psychohygienické požiadavky pre nerušený priebeh maturitnej skúšky. Všetky informácie sú zverejnené na informačných

paneloch v budove školy, ako aj v rozsahu elektronickej žiackej knižky. Po prihlásení sa má každý žiak k dispozícii všetky organizačné informácie o konaní maturitnej skúšky.
Maturitné skúšky v bilingválnej slovensko - španielskej sekcii sa uskutočňujú v zmysle platnej školskej legislatívy o ukončovaní štúdia, upravenej Dohodou o zriadení a činnosti bilingválnych sekcií na gymnáziách Slovenskej republiky. Žiaci bilingválnej sekcie musia absolvovať:

- maturitnú skúšku zo slovenského jazyka a literatúry (v štvrtom ročníku päťročného štúdia),
- internú časť maturitnej skúšky zo španielskeho jazyka, literatúry a kultúry, ktorá sa skladá z písomnej a ústnej formy na úrovni C1, povinnej pre všetkých žiakov maturitného ročníka bilingválnej sekcie,
- maturitnú skúšku z 2 voliteľných predmetov v slovenskom alebo španielskom jazyku v závislosti od osobného výberu žiaka,
- ak žiak koná maturitnú skúšku z predmetu v slovenskom jazyku, koná ju v zmysle platnej slovenskej legislatívy o ukončovaní štúdia,
- ak žiak koná maturitnú skúšku z voliteľného prírodovedného predmetu (biológia, chémia, matematika a fyzika) v španielskom jazyku, môže vykonať jeho externú časť v slovenskom jazyku. Ústnu formu internej časti vykoná v španielskom jazyku. Po jej úspešnom vykonaní žiak získa španielsky titul maturanta, ktorý im v zmysle zákonom stanovených podmienok umožní rovnaký prístup na španielske vysoké školy ako uchádzačom španielskej národnosti.

MATURITNÁ SKÚŠKA:

Riadny a náhradný termín externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky bude realizovaný v zmysle Pedagogicko – organizačných pokynov platných pre príslušný školský rok.
Odbory školstva okresných úradov v sídle kraja (ďalej len „OŠ OÚ“) určia termíny internej časti maturitnej skúšky okrem jej písomnej formy jednotlivým stredným školám v ich územnej pôsobnosti.

Pri hodnotení maturitnej skúšky postupujeme podľa Metodického usmernenia k hodnoteniu a klasifikácii maturitnej skúšky a k opravným skúškam externej časti, písomnej formy internej časti a ústnej formy internej časti maturitnej skúšky zo dňa 24. septembra 2012, ktoré je zverejnené na www.minedu.sk v menu Regionálne školstvo – Výchova a vzdelávanie v stredných školách.

2.15 Povinné personálne zabezpečenie

Efektívna realizácia ŠVP je podmienená aj potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve, napr. zákon o pedagogických a odborných zamestnancoch.

Vedúci pedagogickí zamestnanci:

- Spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienku dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérnej pozície).

- Sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu.
- Podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov.
- Zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci:

- Spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou.
- Uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.
- Preukazujú odborné a pedagogicko – psychologické spôsobilosti pri práci so žiakmi a spolupráci s rodičmi.

Zamestnanci poskytujúci odborné služby a pomoc pedagógom:

- Spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní psychologickej, špeciálnopedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

V bilingválnej sekcii vyučujú aj lektori španielskej národnosti, ktorých vymenúva Ambasáda Španielskeho kráľovstva v spolupráci s Ministerstvom školstva a vedy Španielska. Vymenovaní lektori musia mať zodpovedajúce vzdelanie, ktoré stanoví zmiešaná slovensko – španielska komisia. Riaditeľ školy s nimi uzatvorí pracovné zmluvy v slovenskom jazyku s prekladom do španielskeho jazyka, sú riadnymi členmi učiteľského zboru. Títo učitelia majú rovnaké práva a povinnosti v rámci pracovných podmienok ako ich slovenskí kolegovia. Okrem lektorov španielskeho jazyka a prírodovedných predmetov na škole pracujú ďalší kvalifikovaní učitelia španielskej národnosti.

2.16 Povinné materiálno – technické a priestorové zabezpečenie

Dôležitou podmienkou pri realizácii ŠVP je primerané priestorové vybavenie školy a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov. V škole sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v učebniach, odborných učebniach aďalších priestoroch školy zriadených podľa platnej legislatívy.

2.16.1 Priestorové vybavenie

<u>pre vedenie školy:</u>

- kancelária riaditeľa
- kancelária zástupcu riaditeľa školy;

<u>pre pedagogických zamestnancov školy</u>

- zborovňa;
- kabinety pre učiteľov;

<u>pre zamestnancov poskytujúcich odborné služby apomoc pedagógom</u>

- kancelárie pre prácu personálu poskytujúceho odborné služby a pomoc pedagógom/žiakom;
- kancelária pre ekonomický úsek;

pre nepedagogických zamestnancov školy

- kancelárie pre sekretariát a nepedagogických zamestnancov;

hygienické priestory

- sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov;
- priestory na odkladanie odevov a prezúvanie obuvi;

odkladacie a úložné priestory

- pre učebné pomôcky a didaktickú techniku;
- skladové priestory
- archív;

informačno-komunikačné priestory

- knižnica/priestor pre knižnicu vybavený knižničným fondom, IKT zariadením a pripojením na internet;

učebné priestory (interné/externé)

- učebne;
- odborné učebne;
- telocvičňa;
- školské ihrisko;

spoločné priestory

- školská budova;

- školská jedáleň alebo výdajná školská jedáleň;
- priestor pre riešenie zdravotných problém

2.16.2 Povinné učebné priestory školy a ich vybavenie

Tabuľka *Učebné priestory*

číslo	názov učebného priestoru
1	učebňa
2	telocvičňa
3	multimediálna učebňa

Tabuľka *Vybavenie učební*

Názov vybavenia	počet na učiteľa	počet na triedu
učiteľský stôl a stolička	1	-
školská lavica a stolička	-	podľa počtu žiakov
PC / notebook	min. 36	-
pripojenie na internet	min. v 1 učebni	-
interaktívna tabuľa	min. 1 v škole	-
dataprojektor	min. 1 v škole	-
audioprehrávač / DVD prehrávač	min. 1 v škole	-

Tabuľka *Vybavenie telocvične*

Názov vybavenia	počet na učiteľa	počet na triedu
rebrina	-	8
tyč na šplhanie	-	2
lano na šplhanie	-	2
kruhy	-	1
hrazda	-	1
lavička	-	6
podložka na cvičenie	-	15
švihadlo	-	15
švédska debna	-	2
žinenka	-	8

koza	-	1
mostík	-	1
nízka kladina	-	**1**
lopty	-	**32**
kriketová loptička, granát	-	**6**
futbalová / hádzanárska brána	-	2
volejbalová konštrukcia a sieť	-	1
basketbalový kôš	-	2
stopky	-	1
meracie pásmo	-	1
audioprehrávač / DVD prehrávač	-	1
skrinka pre audiovizuálnu techniku	-	1

Tabuľka *Vybavenie multimediálnej učebne*

Názov vybavenia	počet na učiteľa	počet na triedu
učiteľský stôl a stolička	1	-
školská lavica a stolička	-	17
skriňa	-	1
interaktívna tabuľa	-	1
dataprojektor	-	1
PC / notebook	1	17
reproduktory, slúchadlá	1	17
ozvučenie, Hi-Fi technika	-	1
multifunkčné zariadenie	-	1
digitálny fotoaparát / kamera	-	1
prístup na internet	1	17

2.17 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia

Nevyhnutnosťou pre realizáciu ŠVP je zabezpečenie vhodnej štruktúry pracovného režimu a odpočinku žiakov a učiteľov, vhodného režimu vyučovania s rešpektovaním hygieny učenia, zdravého prostredia učební a ostatných priestorov školy podľa platných noriem (svetlo, teplo, hlučnosť, čistota, vetranie, hygienické vybavenie priestorov, primeraná veľkosť sedacieho a pracovného nábytku). Pri organizovaní lyžiarskeho / snoubordingového výcviku, výletu sa z hľadiska bezpečnosti škola riadi platnou legislatívou.

V súlade s odporúčaním Rady Európskej únie o prevencii úrazov a zvyšovaní bezpečnosti (č.2007/C 164/01) škola sa snaží podporovať účinné nástroje v oblasti prevencie úrazov, prevencie sebapoškodzovania a prevencie násilia v školách. Škola sa snaží zlepšovať mechanizmus sledovania a vykazovania úrazov a prijímať účinné opatrenia na predchádzanie úrazom.
Škola pri vytváraní bezpečných a zdraviu vyhovujúcich podmienok v priestoroch školy spolupracuje so špecializovanou firmou A.F.S. System – IPM, s.r.o.. Študenti sú pravidelne poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Zamestnanci sa pravidelne zúčastňujú školenia o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru. Pri nástupe nového zamestnanca školenie o BOZP a PO prebieha vždy v termíne stanovenom legislatívou.

3 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia

3.1 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov

- Neoddeliteľnou zložkou výchovno-vzdelávacieho procesu prebiehajúceho v škole je hodnotenie žiakov,
- hodnotenie žiakov je bežnou činnosťou, ktorú učitelia v škole vykonávajú priebežne po celý školský rok s cieľom poskytnúť žiakovi spätnú väzbu, ktorou získava dôležité informácie o tom, ako danú problematiku zvláda, čo sa naučil, v čom sa zlepšil, na čom ešte musí pracovať, v rámci hodnotenia žiak dostáva návod, ako má postupovať, aby svoje prípadné nedostatky odstránil,
- základným princípom hodnotenia a klasifikácie je pozitívne hodnotenie, učiteľ hodnotí skutočné znalosti a schopnosti žiaka a nehľadá medzery v jeho vedomostiach
- cieľom vzdelávania na gymnáziu je utvárať postupne rozvíjať kľúčové kompetencie a poskytovať spoľahlivý základ všeobecného vzdelania a rozvoj osobnosti človeka, ktorý bude vybavený poznávacími a sociálnymi spôsobilosťami, mravnými a duchovnými hodnotami pre osobný a občiansky život, výkon povolania alebo pracovné činnosti, získavanie informácií a učenie sa v priebehu celého života,
- pri hodnotení a pri priebežnej i celkovej klasifikácii učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť a pedagogický takt voči žiakovi,
- pri celkovej klasifikácii prihliada učiteľ k vekovým zvláštnostiam žiaka i k tomu, že žiak mohol v priebehu klasifikačného obdobia zakolísať v učebných výkonoch pre určitú indispozíciu,
- každému hodnoteniu musí záväzne predchádzať jasné a zrozumiteľné oboznámenie žiaka s cieľmi vzdelávania a k nim náležiacimi kritériami hodnotenia; žiak má právo vedieť, v čom a prečo bude vzdelávaný a kedy, akým spôsobom a podľa akých pravidiel bude hodnotený
- sebahodnotenie žiaka je nielen neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia, ale je súčasne považované za jednu z významných kompetencií, ktorú chceme žiakov naučiť,

- pre hodnotenie žiakov na konci polroka sa používajú známky; v priebehu vyučovacieho procesu možno využívať aj slovné hodnotenie (prevažne ústnou formou).

Vzdelávacia oblasť	**Vyučovací predmet**
Klasifikované predmety	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra
	Španielsky jazyk a literatúra
	Cudzí jazyk
Matematika a práca s informáciami	Matematika
	Informatika
Človek a príroda	Fyzika
	Chémia
	Biológia
Človek a spoločnosť	Dejepis
	Geografia
Umenie a kultúra	Umenie a kultúra
	Estetika
	Tvorivé dielne
	Dejiny umenia
	Médiá v praxi
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova
Povinne voliteľné predmety	

Neklasifikované predmety	
Človek a hodnoty	Etická výchova/náboženská výchova/ náboženstvo

Priebežné hodnotenie žiakov

a) Podklady pre hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka

Metódy kontrolnej činnosti:

- sústavné sledovanie výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rozbor dosahovaných vzdelávacích výsledkov žiakov,
- analýza dosiahnutej úspešnosti písomných previerok,
- rozhovor (štruktúrovaný, neštruktúrovaný) so žiakom, zákonným zástupcom žiaka,
- testovanie,
- dotazníková metóda.

Formy kontrolnej činnosti:

- rôzne druhy prezentovania a preverovania úrovne osvojených vedomostí (písomné, verbálne, grafické, praktické, pohybové) podľa ich povahy a špecifík,
- konzultácie s ostatnými učiteľmi, prípadne s odbornými zamestnancami: školský psychológ, výchovný poradca,
- hospitácie,
- účasť na žiackych súťažiach.

Prostriedky kontrolnej činnosti:

- Testy,
- Dotazníky,
- pedagogická dokumentácia,
- písomné a praktické práce žiakov,
- hospitačný záznam.

a) **Pravidlá pre hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka:**

- žiak musí byť z predmetu pravidelne hodnotený počas celého školského roka,
- výsledky jeho výkonov sú hodnotené známkami od 1 do 5 v zmysle Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl z 1. mája 2011, ktorým sa upravuje postup hodnotenia a klasifikácie žiakov stredných škôl v SR,
- známky sú pravidelne (minimálne 1 x za 14 dní) zapisované do elektronickej žiackej knižky,
- učiteľ oznamuje žiakovi výsledok každej klasifikácie a poukazuje na klady a nedostatky hodnotených javov,
- žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne alebo prakticky. Žiak by mal byť v priebehu polroka z jedného vyučovacieho predmetu s hodinovou dotáciou jedna hodina týždenne vyskúšaný minimálne dvakrát. Z vyučovacieho predmetu s hodinovou dotáciou vyššou ako jedna hodina týždenne by mal byť žiak v priebehu polroka skúšaný minimálne trikrát,

- učiteľ oznámi žiakovi výsledok každého hodnotenia a klasifikácie so zdôvodnením. Po ústnom vyskúšaní oznámi učiteľ výsledok hodnotenia ihneď. Výsledky hodnotenia písomných skúšok, prác aj praktických činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 14 dní,
- jednotlivé druhy písomných skúšok koordinuje triedny učiteľ rovnomerne počas celého školského roku, aby sa nadmerne nehromadili v určitých obdobiach. Termín písomnej práce, ktorá trvá viac ako 25 minút, učiteľ konzultuje s triednym učiteľom, ktorý koordinuje plán skúšania. V jednom dni môžu žiaci písať len jednu skúšku uvedeného charakteru. Termín takejto písomnej práce sa zaznačuje do triednej knihy zakrúžkovaním príslušného predmetu na stanovený deň, aby ostatní vyučujúci vedeli, že v ten deň už žiak nemôže písať inú veľkú písomku (z iných predmetov však môže byť žiak priebežne hodnotený, prípadne môže písať krátku päťminútovku z posledného učiva),
- učiteľ je povinný archivovať písomné práce žiakov a ďalšie podklady pre klasifikáciu celý školský rok (od 1. septembra do 31. augusta príslušného kalendárneho roka),
- výsledný stupeň prospechu žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci. V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia výsledný stupeň za klasifikačné obdobie príslušní učitelia po vzájomnej dohode,
- pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje len na základe aritmetického priemeru známok získaných v danom klasifikačnom období, prihliada sa k dôležitosti a váhe jednotlivých známok.

Polročná klasifikácia žiaka

- klasifikačný stupeň určuje učiteľ, ktorý vyučuje príslušný predmet
- v predmete, v ktorom vyučuje viacero učiteľov, určia výsledný stupeň spoločne po vzájomnej dohode
- pri určovaní klasifikačného stupňa posudzuje učiteľ výsledky práce žiaka objektívne, nesmie podliehať žiadnemu vplyvu subjektívnemu ani vonkajšiemu
- pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol za celé klasifikačné obdobie, pričom sa prihliada na systematickosť práci žiak,
- prípady zaostávania žiakov v učení a nedostatky v ich správaní sa prerokujú v pedagogickej rade
- triedny učiteľke povinný oboznámiť ostatných vyučujúcich s odporúčaniami psychologických vyšetrení, ktoré majú vzťah k spôsobu hodnotenia a klasifikácie žiaka

Klasifikácia a hodnotenie žiakov s vývojovými poruchami

- u žiaka so zmyslovou alebo telesnou vadou, vadou reči, špecifickou vývojovou poruchou učenia alebo správania sa pri jeho hodnotení a klasifikácii prihliada na charakter postihnutia
- učitelia rešpektujú odporučenia psychologických vyšetrení žiakov a uplatňujú ich pri klasifikácii a hodnotení správania sa žiakov
- učitelia volia vhodné a primerané spôsoby získavania podkladov pre klasifikáciu, ktoré zodpovedajú schopnostiam žiaka a na ktoré nemá porucha negatívny vplyv
- učitelia kladú dôraz na ten druh prejavu, v ktorom má žiak predpoklady podávať lepšie výkony

Neklasifikovanie žiaka

- Pokiaľ učiteľ nemá dostatočné podklady pre uzatvorenie klasifikácie, informuje o danej skutočnosti triedneho učiteľa a riaditeľa školy
- pri nedostatočných podkladoch pre uzatvorenie klasifikácie žiaka je žiak neklasifikovaný, riaditeľ školy nariadi komisionálnu skúšku podľa §57 ods. d) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní.

Kritériá hodnotenia a klasifikácie žiakov v prírodovedných predmetoch

Nasledovné kritériá sú záväzné pre predmety zaradené do vzdelávacích oblastí – Matematika a práca s informáciami a Človek a príroda a sú vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov v ŠkVP.

Podklady pre <u>výslednú polročnú klasifikáciu</u> prírodovedných predmetov tvoria:

- ***minimálne dve známky*** pri jednohodinovej časovej dotácii týždenne
- ***minimálne tri známky*** pri dvojhodinovej časovej dotácii týždenne získané žiakom v povinných formách preverovania vedomostí a zručností, ktorými sú:

- ústna odpoveď (minimálne 2 za polrok)
- písomné preverovanie vedomostí (minimálne 2 za polrok)
- vypracovanie protokolu z praktických a laboratórnych cvičení(minimálne 2 za polrok) .

Doplnkovými formami pre hodnotenie sú:

- aktivita žiaka na vyučovacej hodine (samostatné správne riešenie úloh, aktivita pri skupinovej práci, tvorivosť pri riešení problémov...)
- domáce úlohy
- prezentácie s využitím IKT alebo v podobe posterov
- referáty

Známky získané v povinných a doplnkových formách sa odlišujú svojou váhou. Váha jednotlivých foriem preverovania vedomostí a hodnotenia je uvedená v Tabuľke č.1.

Formy získavania podkladov na klasifikáciu	**Váha**
Ústna odpoveď	1 (štandardná váha)
Písomné preverovanie - celohodinové	2 (dvojnásobná váha)
Písomné preverovanie (bleskovky, monotematické testy..)	1 (štandardná váha)
Vypracovanie protokolu z PC, LC	1 (štandardná váha)
Všetky doplnkové formy	0,5 (polovičná váha)

Kritériá klasifikácie povinných foriem preverovania vedomostí:

Písomné práce sa klasifikujú stupňom od 1 do 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia schválenej pre prírodovedné predmety vyučované v slovenskom i španielskom jazyku v PK nasledovne:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

Protokol z praktického alebo laboratórneho cvičenia sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia zhodného s písomnou prácou, pričom zastúpenie jednotlivých zložiek protokolu vo výslednej klasifikácii je nasledovné:

- praktické prevedenie podľa postupu – 30%
- formálna stránka protokolu – 20%
- opis pozorovania a vyvodenie záverov – 40%
- celková úprava – 10%

V prezentáciách a projektoch sa hodnotí:

- dodržanie obsah a rozsahu – 40%

- spracovanie informácií – 20%
- prezentačné zručnosti žiaka – 40%

Ústna odpoveď sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa nasledovných kritérií:

1-(výborný) – ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie úplne samostatne a bezchybne reprodukovať obsah učiva danej témy, podaný obsah má logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, obhájiť svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy, posúdiť vhodnosť riešenia.
2- (chvályhodný) - ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie samostatne, len s malým podnetom od učiteľa reprodukovať obsah učiva danej témy, prípadné malé chyby v odpovedi sám skoriguje, podaný obsah má zväčša logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, primerane pružne dokáže obhajovať svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy.
3- (dobrý) - ak ústny prejav žiaka je zreteľný, zväčša správny, výstižný , žiak potrebuje pri prejave pomocné otázky, na ktoré zväčša správne odpovedá, málo používa odbornú terminológiu, len na podnet učiteľa uvádza aplikáciu naučeného na príkladoch, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.
4- (dostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažnejšie chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré reaguje nepružne, zväčša nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.
5 – (nedostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažné chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré zväčša nevie reagovať, nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je nepružný, absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

Výsledný stupeň prospechu žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci. V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia výsledný stupeň za klasifikačné obdobie príslušní učitelia po vzájomnej dohode.
Pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia. Výslednú známku v klasifikácii o jeden stupeň môže zlepšiť účasť žiaka v predmetových súťažiach, olympiádach , SOČ a regionálnych, národných a nadnárodných projektoch.
V prípade, ak žiak vzhľadom na absenciu na min. 25% odučených hodinách daného predmetu nezíska minimálny počet známok za klasifikačné obdobie, bude klasifikovaný na základe komisionálneho preskúšania z daného predmetu z učiva v rozsahu celého klasifikačného obdobia.

Kritériá hodnotenia a klasifikácie žiakov v spoločenskovedných predmetoch

Nasledovné kritériá sú záväzné pre predmety zaradené do vzdelávacích oblastí – Jazyk a komunikácia, Človek a spoločnosť, Umenie a kultúra, Človek a hodnoty a sú vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy.

Všeobecné kritériá na hodnotenie a klasifikáciu:

- **minimálne dve známky** pri jednohodinovej časovej dotácii týždenne
- **minimálne tri známky** pri dvojhodinovej časovej dotácii týždenne získané žiakom v povinných formách preverovania vedomostí a zručností, ktorými sú:

- ústna odpoveď (minimálne 2 za polrok)
- písomné preverovanie vedomostí (minimálne 2 za polrok)
- slohové práce

Doplnkovými formami pre hodnotenie sú:

- aktivita žiaka na vyučovacej hodine (samostatné správne riešenie úloh, aktivita pri skupinovej práci, tvorivosť pri riešení problémov...)
- domáce úlohy
- prezentácie s využitím IKT alebo v podobe posterov
- referáty

Vyučujúci predmetov pracujú okrem štandardizovaných testov (NÚCEM, EXAM, …) aj s pracovnými listami, v ktorých uplatňujú uzavreté i otvorené typy úloh a využívajú Bloomovu taxonómiu cieľov v poznávacej oblasti učenia: zapamätanie, porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a hodnotenie. Tieto pravidlá platia aj pri zostavovaní vedomostného testu pre žiakov.

Uplatnením rôznych úrovní učenia zodpovedá i váha (bodové hodnotenie) jednotlivých úloh v teste.

Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka zohľadňujú percentuálne vyjadrenie školy:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

Známky získané v povinných a doplnkových formách sa odlišujú svojou váhou. Váha jednotlivých foriem preverovania vedomostí a hodnotenia je uvedená v tabuľke:

Formy získavania podkladov na klasifikáciu	**Váha**
Ústna odpoveď	1 (štandardná váha)
Písomné preverovanie - celohodinové	2 (dvojnásobná váha)
Písomné preverovanie (bleskovky, monotematické testy..)	1 (štandardná váha)
Všetky doplnkové formy	0,5 (polovičná váha)

Kritériá klasifikácie povinných foriem preverovania vedomostí:

Písomné práce sa klasifikujú stupňom od 1 do 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia nasledovne:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

Slohové práce – žiaci vypracovávajú slohové práce v škole počas vyučovacej hodiny alebo ako domácu úlohu (záleží na rozhodnutí učiteľa).

Hodnotenie slohových prác:
obsah - 5 b
gramatika 5 - b
slovná zásoba - 5 b
organizácia textu, umelecký dojem - 5 b
Spolu: 20 bodov

V prezentáciách a projektoch sa hodnotí:

- dodržanie obsah a rozsahu – 40%
- spracovanie informácií – 20%
- prezentačné zručnosti a tvorivosť žiaka – 40%

Ústna odpoveď sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa nasledovných kritérií:

1-(výborný) – ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie úplne samostatne a bezchybne reprodukovať obsah učiva danej témy, podaný obsah má logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim

učiteľom, obhájiť svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy, posúdiť vhodnosť riešenia.

2- (chválitebný) - ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie samostatne, len s malým podnetom od učiteľa reprodukovať obsah učiva danej témy, prípadné malé chyby v odpovedi sám skoriguje, podaný obsah má zväčša logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, primerane pružne dokáže obhajovať svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy.

3- (dobrý) - ak ústny prejav žiaka je zreteľný, zväčša správny, výstižný , žiak potrebuje pri prejave pomocné otázky, na ktoré zväčša správne odpovedá, málo používa odbornú terminológiu, len na podnet učiteľa uvádza aplikáciu naučeného na príkladoch, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

4- (dostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažnejšie chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré reaguje nepružne, zväčša nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

5 – (nedostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažné chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré zväčša nevie reagovať, nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je nepružný, absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

Výsledný stupeň prospechu žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci. V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia výsledný stupeň za klasifikačné obdobie príslušní učitelia po vzájomnej dohode. Pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí - kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať a to počas celého klasifikačného obdobia.

Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok získaných v danom klasifikačnom období, prihliada sa k dôležitosti a váhe jednotlivých známok.

POZNÁMKY:

1. Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v predmete slovenský jazyk a literatúra hodnotia z troch zložiek: jazyk, sloh a literatúra.
2. Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v predmete cudzí jazyk líšia úrovňami: úrovňou A1, A2, B1, B2, C1.
3. Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v predmete etická/náboženská výchova hodnotia ako absolvoval,/-a.
4. Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v predmetoch umeleckého zamerania neodporúčajú hodnotiť stupňom 5 – nedostatočný, pretože každý žiak má z rodiny a prostredia isté kultúrne návyky a schopnosť vnímania kultúrnych artefaktov.

Hodnotenie a klasifikácia ústnej formy internej časti maturitnej skúšky

Pri celkovom hodnotení ÚFIČ MS z jednotlivých predmetov postupujeme v zmysle vyhlášky č. 318/2008 Z.z. o ukončovaní štúdia na stredných školách, vyhlášky č. 209/2011 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška č. 318/2008 Z.z. a zákona č. 245/2008 Z.z. školský zákon v znení neskorších predpisov.

V zmysle § 86 *„...ak sa hodnotenie internej časti maturitnej skúšky okrem jej písomnej formy výrazne odlišuje od dosiahnutých výsledkov žiaka počas jeho štúdia z premetu maturitnej skúšky, pri výslednej známke internej časti maturitnej skúšky sa prihliada na stupne prospechu žiaka z tohto predmetu počas jeho štúdia.“ Vzhľadom na to, že cieľové požiadavky jednotlivých maturitných predmetov sú obsahovo rozložené do predmetov a ich príbuzných voliteľných predmetov, pri hodnotení sa prihliada aj na výsledné hodnotenie práve z týchto predmetov.*

V zmysle § 15 odsek (6): *Každý predmet maturitnej skúšky má v maturitnom zadaní aspoň dve úlohy vyjadrené ich váhou vzhľadom na celkové hodnotenie. Celkovým hodnotením ústnej formy internej časti maturitnej skúšky z daného predmetu je stupeň prospechu, ktorý vzniká ako vážený priemer stupňov prospechu z odpovedí na jednotlivé úlohy maturitného zadania. Pritom sa vážený priemer pri hodnotení vyjadrenom stupňom prospechu zaokrúhľuje na celé číslo, pričom 1,5 sa zaokrúhľuje na 1; 2,5 sa zaokrúhľuje na 2; 3,5 sa zaokrúhľuje na 3 a 4,5 sa zaokrúhľuje na 4; stupeň prospechu vyjadrený číslom s desatinnou časťou do 0,50 sa zaokrúhľuje na celé číslo smerom nadol a nad 0,50 sa zaokrúhľuje na celé číslo smerom nahor.*

V zmysle§ 13: odsek (2): Žiak vykoná ústnu formu internej časti maturitnej skúšky podľa **III. časti prílohy.**

Klasifikácia žiakov na maturitnej skúške:

Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak je aktívny, samostatný, využíva naplno svoje osobné predpoklady. Pri riešení teoretických úloh preukazuje svoju autentickosť, kreativitu a originalitu. V prípade potreby je schopný v plnej miere nachádzať a používať medzi predmetové vzťahy a súvislosti. Vie pohotovo reagovať, aktívne vyjadriť a obhájiť svoj vlastný názor.

Stupňom 2 – chválitebný sa žiak klasifikuje, ak je aktívny, využíva svoje osobné predpoklady. Pri riešení teoretických úloh preukazuje menšiu mieru autentickosti, kreativity a originality. V prípade potreby je schopný nachádzať a používať medzi predmetové vzťahy a súvislosti. Vie zaujať postoj k požadovaným teoretickým poznatkom a vyjadriť svoj vlastný názor.

Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak je skôr pasívny, málo využíva svoje osobné predpoklady. Pri riešení teoretických úloh preukazuje nízku mieru autentickosti, kreativity a originality. Jeho vedomosti sú obmedzené, s problémami aplikuje medzi predmetové vzťahy a súvislosti. Ťažšie zaujíma postoj k požadovaným poznatkom a s problémami vyjadruje svoj vlastný názor.

Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak je pasívny, nespolupracuje. Pri riešení teoretických úloh neprejavuje autentickosť, kreativitu a originalitu. Jeho vedomosti sú veľmi obmedzené,

nedokáže aplikovať medzi predmetové vzťahy a súvislosti. Nevie zaujať postoj k požadovaným teoretickým poznatkom a vyjadriť svoj vlastný názor.

Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak proklamatívne ignoruje výučbu, odmieta spolupracovať, jeho vedomosti sú nedostatočné. Zaujíma negatívny postoj k získavaniu teoretických poznatkov.

Hodnotenie a klasifikácia správania

Škola ako výchovno-vzdelávacia inštitúcia sa usiluje o výchovu mravného jedinca, ktorý sa správa slušne a čestne, dodržiava pravidlá stanovené v školskom poriadku a ďalšie vnútorné predpisy školy. Výchovno-vzdelávací program počíta aj s potrebou eliminovať prípadné problémové prejavy osobnosti žiaka so všeobecným intelektovým nadaním, ako aj s korekciou možného zdravotného či sociálneho znevýhodnenia, ktoré sa niekedy vyskytujú bežne s nadaním.
Klasifikáciu správania žiaka navrhuje triedny učiteľ a schvaľuje ju riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy. Pri hodnotení a klasifikácii žiaka sa zohľadňuje plnenie ustanovení školského poriadku a ďalších vnútorných predpisov školy a dodržiavanie stanovených pravidiel správania, ľudských práv a práv dieťaťa, dodržiavanie mravných zásad správania sa v škole a na verejnosti počas aktivít súvisiacich so štúdiom na strednej škole. Pri klasifikácii sa v jednotlivých prípadoch prihliada na zdravotný stav žiaka.

Správanie žiaka sa klasifikuje:

- **Stupňom 1 – veľmi dobré** sa žiak klasifikuje, ak dodržiava ustanovenia školského poriadku a ďalších vnútorných predpisov školy a riadi sa nimi. Dodržiava morálne zásady a pravidlá spolunažívania v kolektíve a vo vzťahu k učiteľom. Ojedinele sa môže dopustiť menej závažných previnení.- túto vetu by som dala preč
- **Stupňom 2 – uspokojivé** sa žiak klasifikuje, ak jeho správanie je v súlade s ustanoveniami školského poriadku a ustanoveniami ďalších vnútorných predpisov školy, morálnymi zásadami a pravidlami spolunažívania vzhľadom k spolužiakom a učiteľom. Žiak sa dopustí závažnejšieho priestupku alebo sa opakovane dopúšťa menej závažných priestupkov voči ustanoveniam školského poriadku.
- **Stupňom 3 – menej uspokojivé** sa žiak klasifikuje, ak sa dopustí závažného priestupku voči školskému poriadku a ďalším vnútorným predpisom školy alebo sa aj po udelení druhého stupňa klasifikácie správania dopúšťa závažnejších priestupkov voči morálnym zásadám a pravidlám spolunažívania, porušuje ľudské práva spolužiakov, pedagogických zamestnancov alebo ďalších osôb.
- **Stupňom 4 – neuspokojivé** sa žiak klasifikuje, ak jeho správanie je v rozpore s ustanoveniami školského poriadku a s ustanoveniami ďalších vnútorných predpisov školy, s právnymi a etickými normami spoločnosti, výrazne porušuje ľudské práva spolužiakov, pedagogických zamestnancov alebo ďalších osôb. Dopustí sa závažných previnení, ktorými vážne ohrozuje výchovu ostatných žiakov. Zámerne narúša činnosť žiackeho kolektívu.

Klasifikácia správania žiaka sa zaznamenáva do katalógového listu žiaka.

Opatrenia vo výchove

- **Pochvala žiaka**

Za vzorné správanie a vzorné plnenie povinností, za dobrú reprezentáciu triedy a školy a za mimoriadne činy môže žiak dostať osobitnú pochvalu, a to najmä:

a) ústnu alebo písomnú pochvalu od triedneho učiteľa
b) rozhodnutie riaditeľa školy o udelení pochvaly

V osobitne odôvodnených prípadoch, najmä ak ide o mimoriadne záslužný alebo statočný čin, môže žiakovi udeliť pochvalu alebo iné ocenenie zástupca zriaďovateľa strednej školy, zástupca štátnej správy v školstve alebo minister školstva, vedy, výskumu a športu SR. Pochvala sa môže v odôvodnených prípadoch spojiť s udelením knižnej, prípadne inej vecnej odmeny. Návrhy na udelenie pochvaly alebo iného ocenenia sa prerokujú v pedagogickej rade. Pochvaly sa zapisujú do osobného spisu žiaka.

Napomenutie, pokarhanie a vylúčenie žiaka z výchovy a vzdelávania

- Na posilnenie disciplíny, za menej závažné previnenia voči školskému poriadku, zásadám spolunažívania, ľudským právam, mravným normám spoločnosti alebo ak žiak narúša činnosť kolektívu, možno žiakovi uložiť:

a) napomenutie od triedneho učiteľa,
b) pokarhanie od triedneho učiteľa,
c) pokarhanie od riaditeľa.

- Žiakovi možno uložiť za závažné alebo opakované previnenia voči školskému poriadku, zásadám spolunažívania, ľudským právam alebo mravným normám spoločnosti

a) podmienečné vylúčenie,
b) vylúčenie.

Výchovné opatrenia možno uložiť žiakovi len vtedy, ak skončil plnenie povinnej školskej dochádzky.

I. Žiakovi je možné uložiť opatrenia vo výchove podľa odsekov 1. a 2. po prerokovaní v pedagogickej rade do dvoch mesiacov odo dňa, keď sa o previnení žiaka dozvedel pedagogický zamestnanec školy, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď sa žiak previnenia dopustil. Za jedno previnenie sa ukladá len jedno opatrenie vo výchove.
II. Pred uložením opatrenia vo výchove podľa odsekov 1. a 2. je potrebné previnenie žiaka objektívne prešetriť. Podľa potreby, najmä pri posudzovaní závažného alebo opakovaného previnenia, sa na jeho prerokovanie za účasti žiaka prizve zákonný zástupca žiaka, prípadne i delegovaný zástupca rady školy.
III. Uloženie opatrenia vo výchove podľa odseku 1. písmeno a) sa oznamuje žiakovi spravidla pred kolektívom triedy alebo školy.
IV. V rozhodnutí o uložení podmienečného vylúčenia zo školy určí riaditeľ školy skúšobnú lehotu, a to najdlhšie jeden rok. Ak sa podmienečne vylúčený žiak v skúšobnej lehote osvedčil, riaditeľ upustí od vylúčenia. Ak sa žiak v tejto lehote dopustí ďalšieho závažného previnenia, riaditeľ môže uložiť žiakovi opatrenie vo výchove podľa odseku 2. písm. b).
V. Na rozhodovanie riaditeľa podľa odseku 1. písmeno c) a 2. písmeno a) sa nevzťahuje všeobecne záväzný právny predpis o správnom konaní.
VI. Opatrenie vo výchove sa zaznamenáva do osobného spisu žiaka. Opatrenie vo výchove udelené, resp. uložené neplnoletému žiakovi oznamuje riaditeľ zákonnému zástupcovi žiaka písomne.
VII. Vymedzenie dôvodov, ktoré sa spravidla považujú za previnenia voči školskému poriadku:

a) menej závažné previnenia:
- opakované záznamy v pedagogickej dokumentácii,
- neospravedlnená účasť na vyučovaní vrátane neskorých príchodov na vyučovanie, predčasné svojvoľné opustenie vyučovania,
- znečisťovanie priestorov školy,
- ničenie školského majetku, a pod.

b) závažné previnenia:
- fajčenie v areáli školy a na akciách organizovaných školou,
- v dobe podmienečného vylúčenia opakovaná neospravedlnená účasť na vyučovaní, preukázateľný nezáujem o štúdium a zvlášť závažné a opakujúce sa priestupky, a pod.

c) zvlášť závažné previnenia, za ktoré môže byť žiak okamžite vylúčený zo štúdia:
- požívanie alkoholických a návykových látok v areáli školy a na akciách organizovaných školou,
- falšovanie lekárskych potvrdení,
- nosenie do školy alebo na školou organizované akcie veci ohrozujúce život alebo zdravie, ako napr. zbrane, výbušniny, cigarety, drogy,
- šikanovanie,
- verbálna (ústna) a neverbálna (písomná) propagácia a podpora hnutí smerujúcich k potláčaniu práv a slobôd občanov podľa § 260 Trestného zákona,
- úmyselné konanie proti dobrým mravom, proti ľudskej dôstojnosti, proti právam spolužiakov,
- spôsobenie škody, či už úmyselné alebo z nedbanlivosti, pri ktorom zasahujú orgány činné v trestnom konaní,
- spôsobenie ujmy na zdraví žiakom alebo zamestnancom školy.

Klasifikácia a hodnotenie žiakov so ŠVVP

Klasifikácia a hodnotenie žiakov so ŠVVP sa robí s prihliadnutím na stupeň poruchy. Vyučujúci rešpektujú doporučenia psychologických vyšetrení žiaka a uplatňujú ich pri klasifikácii a hodnotení správania žiaka. Vyberajú vhodné a primerané spôsoby hodnotenia vrátane podkladov na hodnotenie. Uplatňujú také formy a spôsoby skúšania, ktoré zodpovedajú schopnostiam žiaka a nemajú negatívny vplyv na ich rozvoj a psychiku. Volia taký druh prejavu, v ktorom má žiak predpoklady preukázať lepšie výkony.

3.2 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Hodnotenie zamestnancov sa uskutočňuje v súlade so zákonom č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v súlade so zákonom č. 390/2011, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 317/2009 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s plánom vnútroškolskej kontroly.

V kontrolnej činnosti školy je potrebné zamerať pozornosť predovšetkým na úroveň rozvíjania kľúčových kompetencií, kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu, plnenie plánu práce, cieľov a koncepčných zámerov, racionálne využívanie ekonomických a finančných zdrojov, dodržiavanie časovo-tematických plánov, aktuálne využitie mimoškolských podnetov a pod.

Vzhľadom na vekovú skladbu interného pedagogického zboru je nevyhnutné venovať zvýšenú pozornosť najmä začínajúcim učiteľom.

Hlavné smery kontrolnej a hospitačnej činnosti

1. Analýza výchovno-vzdelávacieho procesu po stránke pedagogickej a odbornej – pravidelné sledovanie výchovno-vzdelávacieho procesu, rozvoj kľúčových kompetencií žiakov, plnenie školského vzdelávacieho programu na hodinách – hospitácie, plnenie TVVP, a pod..
2. Riadenie, kontrola a komplexné zabezpečenie celkového chodu školy.
3. Plánovanie a organizovanie činnosti predmetových komisií v zmysle ich reštrukturalizácie.
4. Priebežná analýza a záverečné ukončenie uvádzania začínajúcich pedagogických pracovníkov.
5. Dodržiavanie základných organizačných noriem školy a platných legislatívnych úprav.
6. Mapovanie reálnej úrovne vzdelávania v jednotlivých, najmä profilových predmetoch, návrh systémových opatrení na prípadné korekcie zistených odchýlok.
7. Racionálny postup pri tvorbe skupín voliteľných predmetov.
8. Dôsledné vedenie pedagogickej dokumentácie.
9. Organizačná a obsahová náplň činnosti triednych profesorov v rámci triednických hodín, školských i mimoškolských aktivít triedy.
10. Kontrola učební, zbierok kabinetov s dôrazom na hmotnú zodpovednosť za jednotlivé oblasti.
11. Plnenie aktuálnych i dlhodobých úloh v oblasti BOZP, PO, CO.
12. Oblasť mimoškolskej záujmovej činnosti –vzdelávacie krúžky.
13. Organizácia študentských vedeckých súťaží, olympiád, exkurzií, výcvikových kurzov a pod.
14. Kontrola odbornej úrovne a praktickej realizácie suplovaných hodín.
15. Kontrola zapisovania hodnotenia žiakov (známok) do internetovej žiackej knižky v priebehu školského roka a pravidelných hodnotiacich období (1., 2. polrok).
16. Priebeh a vedenie funkčných záznamov z pracovných porád zástupcov školy na úseku TEČ a VV a pod..

Jednotlivé fázy kontrolnej a hospitačnej činnosti na úseku výchovy a vzdelávania

1. Príprava na hospitáciu – oboznámenie s tematickým výchovno-vzdelávacím plánom učiva, učebných osnov a učebnice. Stanovenie cieľa hospitácie.
2. Vlastná hospitácia – bezprostredná účasť a pozorovanie na vyučovacej jednotke.
3. Hospitačný záznam – vypracovanie vecného, prehľadného a funkčného hospitačného záznamu. Stála evidencia hospitačných záznamov.
4. Rozbor vyučovacej jednotky – pohospitačný rozbor, analýza kladov a nedostatkov, návrh prípadných korekcií jednotlivých fáz vyučovacej hodiny.
5. Záver hospitácie – stanovenie záverov, resp. uloženie opatrení.
6. Spracovanie informácií pre potreby rozhodovacej a riadiacej činnosti.

Hodnotenie zamestnancov je založené na bodovom hodnotení. Body sú prideľované na základe:

- pozorovania (hospitácie),
- úspešnosti žiakov (ktorých učiteľ vyučuje) v súťažiach,
- hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti,
- vzájomného hodnotenia učiteľov (vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny“)

Konkretizácia plánu kontrolnej a hospitačnej činnosti je uvedená v rámci aktuálneho plánu školy. Dôslednou analýzou zistení, konkrétne formulovanými závermi a kontrolou odstránenia zistených nedostatkov škola zvyšuje efektivitu vnútornej kontroly.

3.3 Vnútorný systém hodnotenia školy

Pravidelne monitorujeme:

- podmienky na vzdelanie,
- priebeh vzdelávanie – vyučovací proces, metódy a formy vyučovania,
- výsledky vzdelávania,
- prostredie – klímu školy,
- úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- riadenia školy.

Kritériom pre nás je:

- spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov,
- kvalita výchovno-vzdelávacích výsledkov,
- úspešnosť našich študentov v celoslovenských i medzinárodných súťažiach.

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- SWOT analýza,
- participácia školy v externých certifikačných meraniach, objektívne porovnateľných v rámci územia Slovenskej republiky (projekt Komparo v spolupráce s EXAM s.r.o., projekt Hodnotenie kvality vzdelávania na stredných školách v SR v kontexte prebiehajúcej obsahovej reformy vzdelávania v spolupráci s NÚCEM),
- analýza prijatých žiakov na vysoké školy,
- dotazníky pre žiakov a rodičov.

3.4 Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Škola v súlade s príslušnými legislatívnymi opatreniami bude nielen zapájať svojich pedagogických zamestnancov, ale aj podporovať ich vzdelávanie. Za týmto účelom vypracováva ročné plány kontinuálneho vzdelávania.

Legislatívnymi východiskami ročného plánu kontinuálneho vzdelávania sú predovšetkým:
- zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) v znení neskorších zmien a doplnkov,
- zákon č. 311/2001 Z. z. (Zákonníka práce) v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 138/2019 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- zákon č. 292/2024 o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- vyhláška MŠ SR 445/2009 Z. z. o kontinuálnom vzdelávaní, kreditoch a atestáciách pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

Ministerstvo zverejňuje a aktualizuje zoznam poskytovateľov akreditovaných programov kontinuálneho vzdelávania; zoznam programov kontinuálneho vzdelávania, ktorým uplynula platnosť akreditácie, alebo im bola akreditácia zrušená; legislatívny rámec pre kontinuálne vzdelávanie; vzory žiadostí o akreditáciu vzdelávacích programov; vzor vzdelávacieho programu; vzor súhlasu garanta a doklady k žiadosti na priznanie kreditov za absolvované vzdelávanie v zahraničí. Informácie sú zverejnené na www.minedu.sk.

Ciele kontinuálneho vzdelávania

Hlavný cieľ: kontinuálne vzdelávanie ako súčasť celoživotného vzdelávania zabezpečuje u pedagogických a odborných zamestnancov sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať a dopĺňať profesijné kompetencie potrebné na výkon pedagogickej praxe a na výkon odbornej činnosti so zreteľom na premenu tradičnej školy na modernú. Schopnosť inovovať obsah a metódy výučby, skvalitniť výstupy výchovno-vzdelávacieho procesu, byť pripravený reagovať na potreby trhu práce a zmeny vo svojej vzdelávacej politike je súčasťou práce pedagogického zamestnanca.

Čiastkové ciele vychádzajú z druhov kontinuálneho vzdelávania:

1. **Adaptačné vzdelávanie** umožní získať profesijné kompetencie potrebné na výkon činností samostatného pedagogického zamestnanca alebo samostatného odborného zamestnanca, ktoré nezíska absolvovaním študijného programu alebo vzdelávacieho programu v požadovanom študijnom odbore poskytujúcom žiadaný stupeň vzdelania. Je určené pre začínajúcich pedagogických a odborných zamestnancov školy alebo školského zariadenia. Za tento typ vzdelávania sa nezískavajú kredity.
2. **Aktualizačné vzdelávanie** poskytne aktuálne poznatky a zručnosti potrebné na udržanie si profesijných kompetencií na štandardný výkon alebo na prípravu na vykonanie atestácie. Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity.
3. **Inovačné vzdelávanie** umožní pedagogickým zamestnancom zdokonaliť si profesijné kompetencie potrebné na štandardný výkon pedagogickej činnosti alebo na štandardný výkon odbornej činnosti. Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity, okrem funkčného inovačného vzdelávania, za ktoré sa kredity nezískavajú.
4. **Špecializačné vzdelávanie** zabezpečí získať profesijné kompetencie potrebné na výkon špecializovaných činností. Pedagogickým zamestnancom – špecialistom je triedny učiteľ, výchovný poradca, kariérový poradca, uvádzajúci pedagogický zamestnanec, vedúci predmetovej komisie, vedúci metodického združenia alebo vedúci študijného odboru,

koordinátor informatizácie, iný zamestnanec vykonávajúci špecializované činnosti určené riaditeľom, napríklad poradca pre vzdelávanie prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, špecialista na výchovu a vzdelávanie detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, cvičný pedagogický zamestnanec, koordinátor prevencie. Odborným zamestnancom – špecialistom je uvádzajúci odborný zamestnanec, supervízor, iný zamestnanec vykonávajúci špecializované činnosti určené riaditeľom napríklad koordinátor prevencie, výchovný poradca, kariérový poradca. Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity.

5. **Funkčné vzdelávanie** umožní získať profesijné kompetencie potrebné na výkon riadiacich činností vedúcich pedagogických a odborných zamestnancov. Vedúcim pedagogickým zamestnancom alebo vedúcim odborným zamestnancom je riaditeľ, zástupca riaditeľa, hlavný majster odbornej výchovy, vedúci vychovávateľ, vedúci odborného útvaru ďalší pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec ustanovený podľa osobitného predpisu. Za tento typ vzdelávania sa nezískavajú kredity.
6. **Kvalifikačné vzdelávanie** umožní získať profesijné kompetencie požadované na doplnenie kvalifikačných predpokladov alebo splnenie kvalifikačného predpokladu na vyučovanie ďalšieho aprobačného predmetu. Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity. Ak škola alebo školské zariadenie má pedagogických zamestnancov, ktorí získali vzdelanie absolvovaním študijného programu alebo vzdelávacieho programu v inom ako požadovanom študijnom odbore na výkon pedagogickej činnosti, potrebujú si doplniť kvalifikačný predpoklad pre príslušnú kategóriu a podkategóriu pedagogického zamestnanca získaním vzdelania v oblasti:
    a) pedagogiky, psychológie a didaktiky vyučovacích predmetov alebo didaktiky odborného výcviku, (ďalej len „pedagogická spôsobilosť“) – nezískavajú kredity,
    b) pedagogiky, psychológie a didaktiky vyučovacích predmetov alebo didaktiky odborného výcviku a špeciálnej pedagogiky, ďalej len „špeciálno-pedagogická“ spôsobilosť, ak má vykonávať pedagogickú činnosť v triede, v škole alebo v školskom zariadení s výchovno-vzdelávacím programom pre deti alebo žiakov so zdravotným znevýhodnením – nezískavajú sa kredity,
    c) ďalšieho študijného odboru alebo aprobačného predmetu – získavajú kredity.

Škola poskytne priestor iniciatíve učiteľa, umožní mu prezentovať inovačné postupy svojej práce, ktorými sú najmä autorstvo alebo spoluautorstvo schválených alebo odporúčaných učebných pomôcok vrátane počítačových programov, učebníc, učebných textov, metodických materiálov a pracovných zošitov, iné tvorivé aktivity súvisiace s výkonom pedagogickej praxe alebo výkonom odbornej činnosti, napríklad výsledky výskumu, patenty, vynálezy, odborno-preventívne programy, odborné články publikované v odbornej literatúre. Za autorstvo alebo spoluautorstvo sa priznávajú kredity. Ak škola a školské zariadenie umožní pedagogickým a odborným zamestnancom absolvovať vzdelávanie v zahraničí súvisiace s výkonom pedagogickej činnosti alebo s výkonom odbornej činnosti, tak sa za dané vzdelávanie v zahraničí priznávajú kredity.

Požiadavky na ďalšie vzdelávanie sú predkladané zo strany pedagógov v osobných plánoch profesijného rastu. Pedagogickí zamestnanci majú permanentný záujem o rôzne formy ďalšieho vzdelávania. Zamestnanci deklarujú záujem sa zúčastňovať vzdelávacích aktivít aj mimo kontinuálneho vzdelávania.

U členov pedagogického kolektívu je prítomný potenciál na samovzdelávanie, predovšetkým v oblasti inovačných metód vo vyučovaní a zlepšenia zručností vo využívaní IKT. Zaradenie ďalších pedagogických

zamestnancov na vzdelávanie bude postupne realizované podľa ich záujmu a potrieb školy. Vzdelávanie vedenie školy riadi spôsobom, aby bolo zmysluplné pre školu aj pedagogického zamestnanca. Vedenie školy zároveň vykonáva poradenskú činnosť pre pedagógov, aby vopred vedeli, ktoré školenia sú potrebné z pohľadu školy.

Plány kontinuálneho vzdelávania vychádzajú z plánov predmetových komisií a osobných plánov profesijného rastu pedagogického a odborného zamestnanca. Zostavovanie a spracovanie plánov prebieha nasledovne:

1. Pedagogickí zamestnanci vo svojich osobných plánoch profesijného rastu deklarujú svoj záujem o rôzne typy aktivít a formy vzdelávania.
2. Následne sú tieto osobné plány budú konzultované v rámci predmetových komisií, aby sa zosúladili s potrebami jednotlivých predmetov.
3. Osobné plány sú analyzované vedením školy z pohľadu zabezpečenia kvalitného vyučovania a aktuálnych potrieb školy.

3.5 Podmienky pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením platia rovnaké ciele vzdelávania ako pre ostatných žiakov. Pri realizácii vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov sa berie ohľad na individuálne osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením, ale iba v takom rozsahu, aby výsledky žiaka so zdravotným znevýhodnením reflektovali profil absolventa gymnázia.

Škola zabezpečuje podmienky pre plnohodnotný vývin aj pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí splnili podmienky pre prijatie na niektorý zo študijných odborov a tiež pre tých žiakov školy, u ktorých došlo ku zmenám vo vývine vedúcim k vzniku špeciálnych vzdelávacích potrieb až v priebehu štúdia. Formou individuálnej integrácie v bežnej školskej triede dokážeme zabezpečiť podmienky pre žiakov:

- s telesným a senzorickým (zrakovým, sluchovým) postihnutím,
- s narušenou komunikačnou schopnosťou,
- s vývinovými poruchami učenia (dyslexia, dysgrafia, dysortografia, dyskalkúlia),
- nadaných a mimoriadne talentovaných žiakov.

Individuálna integrácia žiaka s uvedenými ťažkosťami, resp. s intelektovým nadaním sa realizuje na žiadosť rodiča, s odporúčaním odborných inštitúcií (CPPPaP, DIC) a so súhlasom školy.

Špeciálne osobitosti a potreby žiaka umožňuje uspokojiť individuálny prístup, ktorý zahŕňa individualizáciu učebného plánu, učebných osnov, vyučovacích metód a sprostredkovanie služieb špeciálneho pedagóga.

Škola umožňuje používanie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok potrebných vzhľadom k diagnóze žiaka (zabezpečuje ich rodič).

Pri hodnotení výchovno-vzdelávacích výsledkov sa prihliada taktiež na obmedzenia vyplývajúce z diagnózy žiaka, pričom učitelia posudzujú aj vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti a záujmy i predpoklady pre ďalšie vzdelávanie a profesijné uplatnenie.

Ak sa v priebehu školského roka prejaví, že výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka so zdravotným znevýhodnením vzdelávaného v školskej integrácii, ktorého IVP zahŕňa aj úpravu obsahu vzdelávania niektorého vyučovacieho predmetu, nie sú uspokojivé a žiak nespĺňa potrebné kritériá na jeho súhrnné hodnotenie lepším klasifikačným stupňom ako nedostatočný, je potrebné neodkladne prehodnotiť a upraviť obsah, resp. formu jeho vzdelávania v súčinnosti so špeciálnym pedagógom a psychológom.

Takýto žiak nemá opakovať ročník z tých vyučovacích predmetov, v ktorých majú na jeho neúspešnosť vplyv dôsledky jeho diagnózy. K ohodnoteniu a klasifikácii stupňom nedostatočný je možné pristúpiť len po odbornom posúdení a odporučení tohto postupu príslušným poradenským zariadením.

Maturitnú skúšku vykoná žiak podľa upravených podmienok, štúdiu v maturitnom ročníku a príprave na maturitu je venovaná osobitná pozornosť.

Pomoc a podporu v študijnom úsilí a podmienky pre zdravý osobnostný vývin zabezpečuje sociálny pedagóg, v centre pozornosti je aj voľba ďalšieho študijného zamerania, resp. profesijného uplatnenia.

Učitelia majú možnosť úzko spolupracovať a konzultovať svoje postupy a formy práce so špeciálnym pedagógom Centra pedagogicko-psychologického poradenstva v Banskej Bystrici a Detského integračného centra v Banskej Bystrici.

Úspešnosť vzdelávania integrovaného žiaka je výrazne závislá na spolupráci rodičov, pretože škola nedisponuje špeciálnymi podmienkami a pomôckami. Dokáže však zabezpečiť individuálny prístup ku žiakovi, ochotu a kvalifikovanosť učiteľov pri hľadaní špecifických postupov vzdelávania a stimulácii potenciálu žiaka.

Žiakovi vzdelávanému v školskej integrácii sa v doložke vysvedčenia uvádza príslušný vzdelávací program pre žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním, podľa ktorého žiak postupoval.

3.6 Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov spočívajú v zohľadňovaní všetkých ich výchovno-vzdelávacích potrieb, ktoré vyplývajú z inej jazykovej a kultúrnej skúsenosti, ako aj záťaže spojenej s migráciou. Cudzinci často nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk školy, ktorý sa pre nich stáva nielen jazykom komunikácie, ale aj akademickým jazykom, v ktorom si osvojujú vzdelávací obsah jednotlivých vyučovacích predmetov. Môžu to byť cudzinci s nedostatočným predchádzajúcim alebo prerušeným vzdelaním, s nízkou úrovňou základných zručností (napr. čitateľské, matematické a digitálne zručnosti). Zároveň môžu niesť následky traumatických skúseností, straty zázemia a dlhodobého stresu, čo môže nepriaznivo ovplyvňovať pozornosť, pamäť, kognitívny výkon, schopnosť sebaregulácie, motivácie a správanie vo vzťahoch. Tento stav môže mať dočasný, ale aj dlhodobejší charakter. Pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu je potrebné zohľadniť tieto aspekty a zamerať sa nielen na ich jazykovú podporu, ale aj na potrebu stabilizácie, predvídateľného a bezpečného prostredia, primeraného tempa učenia a citlivej komunikácie.
Systém podpory žiakov – cudzincov zahŕňa:
• identifikáciu potrieb, prekážok a bariér vo výchove a vzdelávaní formou pedagogickej a orientačnej diagnostiky, priebežného monitoringu a hodnotenia rizík (vrátane posúdenia predchádzajúceho vzdelania, chýbajúceho obsahu vzdelávania, študijných návykov a úrovne akademického jazyka);
• úpravu metód a foriem vo výchove a vzdelávaní s dôrazom na zrozumiteľnosť, štruktúrovanosť, vizuálnu a pojmovú podporu, jasné kritériá a primerané tempo pri práci s dlhšími a pojmovo náročnejšími textami;
• uplatňovanie personalizovaného a diferencovaného prístupu úpravou obsahu výchovy a vzdelávania a hodnotenia výsledkov dosiahnutých vo výchove a vzdelávaní;
• poskytnutie psychosociálnej podpory (podľa možností aj v materinskom jazyku žiaka) na účely adaptácie, stabilizácie a pocitu bezpečia, a pri potrebe aj sprostredkovanie odbornej pomoci;
• podporu pri osvojovaní si štátneho jazyka a zároveň podporu pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy, pokiaľ ním je iný ako slovenský jazyk;
• podporu zameranú na rozvoj zručností interkultúrnej komunikácie a zvládnutie interkultúrnych rozdielov, pričom podpora je zameraná aj na prácu s ostatnými žiakmi (nastavenie spolupráce, prevencia izolácie a stigmy, budovanie rovesníckej opory a bezpečnej klímy triedy);
• podporu v oblasti študijného a kariérového poradenstva (orientácia v možnostiach ďalšieho štúdia, voľba profilácie, práca s ambíciami a očakávaniami, pomoc pri nastavovaní krátkodobých cieľov aj dlhodobého plánu);
• poskytnutie špeciálnych edukačných publikácií a kompenzačných pomôcok a umožnenie ich používania na vyučovaní, pri overovaní spôsobilostí a znalostí a hodnotení výsledkov dosiahnutých vo vzdelávaní.

Okrem toho sa odporúča poskytnúť týmto žiakom:
• podporu pri rozvoji materinského jazyka a kultúrnej identity (podľa podmienok školy a možností spolupráce s komunitou), ktorý môže byť oporou pri učení a stabilizácii identity v období adaptácie;
• komplexnú psychologickú podporu (psychologické poradenstvo, krízovú intervenciu, prípadne psychoterapiu a ďalšie odborné intervencie), ak psychosociálna podpora poskytovaná školou nie je postačujúca; škola ju spravidla zabezpečuje sprostredkovane v multidisciplinárnej spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie alebo inými odbornými subjektmi.
V prípade indikovaných a odporúčaných podporných opatrení sa pri výchove a vzdelávaní cudzincov využíva Katalóg podporných opatrení.[x] V školskom vzdelávacom programe definuje škola všetky podmienky pre výchovu a vzdelávanie cudzincov v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania.
Úprava obsahu výchovy a vzdelávania sa môže realizovať formou rozloženia v rámci stupňa vzdelania, príp. nevyhnutnej redukcie obsahu. Pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu sa berie ohľad na úroveň doterajšieho vzdelania, psychosociálnu adaptáciu a postupné osvojovanie si vyučovacieho jazyka, a to v dvoch oblastiach: osvojenie si základných komunikačných zručností a rozvoj akademického jazyka.[x] To si vyžaduje úpravy nielen vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra, resp. vo vyučovacom predmete jazyk národnostnej menšiny a literatúra v školách alebo triedach s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny, ale aj v ostatných vyučovacích predmetoch. Tieto úpravy je možné realizovať na základe jazykovej diagnostiky bez potreby vyjadrenia zariadenia poradenstva a prevencie.
Hodnotenie cudzinca je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu tak, ako aj u ostatných žiakov školy. Cudzinca je žiaduce hodnotiť individuálne, prispôsobiť hodnotenie jeho špecifickým potrebám a rozvojovým možnostiam. Vo všeobecnosti u všetkých cudzincov platí, že je potrebné výraznejšie zohľadňovať pri ich hodnotení nedostatočnú znalosť akademického jazyka, nakoľko ide o závažnú súvislosť, ktorá ovplyvňuje ich výkon. Podľa potrieb cudzinca môže škola dočasne upraviť formy overovania tak, aby sa oddelil vplyv jazykovej bariéry od hodnotenia zvládnutia vzdelávacieho obsahu.
V čase psychosociálnej adaptácie a osvojovania vyučovacieho jazyka školy sa odporúča pri priebežnom a súhrnnom hodnotení využívať prevažne slovné hodnotenie, resp. doplniť klasifikáciu slovným hodnotením. Podporný systém hodnotenia cudzinca nastavia pedagogickí zamestnanci v spolupráci s odbornými zamestnancami alebo so školským podporným tímom, respektíve s odbornými zamestnancami zariadenia poradenstva a prevencie.
Podpora na osvojovanie si vyučovacieho jazyka školy sa realizuje:
• integrovane v rámci vyučovacích predmetov uplatňovaním metód, foriem, stratégií a postupov na podporu osvojovania si vyučovacieho jazyka ako cudzieho jazyka,
• v rámci voliteľných (disponibilných) hodín.
Zároveň sa pre cudzincov na odstránenie jazykových bariér organizujú kurzy štátneho jazyka. Kurzy zabezpečuje škola v rozsahu podľa výsledkov jazykovej diagnostiky, aktuálne platných podmienok vzdelávania cudzincov v súlade s Katalógom podporných opatrení a podmienok školy.
Cudzincom, ktorí nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk[x], môže škola s cieľom vytvorenia vhodných podmienok na osvojenie si vyučovacieho jazyka poskytnúť podporu aj formou vzdelávania v adaptačnej triede[x]. V adaptačnej triede sa pri vyučovaní vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra uplatňujú metódy a formy učenia slovenského jazyka ako cudzieho jazyka.
Cudzinci v školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny alebo triedach s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny, ktorí neovládajú ani slovenský jazyk, postupujú pri osvojovaní si slovenského

jazyka spolu s ostatnými žiakmi. V prípade potreby môžu školy využiť i vyššie zmienené podporné opatrenia na osvojenie si slovenského jazyka. Ak je u cudzinca potrebná rozsiahlejšia podpora vrátane podpory špeciálnych výchovno vzdelávacích potrieb, môže mu byť poskytnutá komplexná podpora aj formou individuálneho vzdelávacieho programu.
Poznámky pod čiarou, v poradí podľa textu, v znení:
[x] https://podporneopatrenia.minedu.sk/
[x] Komunikačnú úroveň jazyka (úroveň A1/A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky) si prichádzajúci cudzinec osvojí do dvoch rokov, akademický jazyk (terminológia vyučovacích predmetov, porozumenie odborným textom, schopnosť formulovať súvislé ústne a písomné prejavy, interpretovať a argumentovať) za päť až sedem rokov, niekedy až desať rokov.
[x] Cudzinci bez znalosti vyučovacieho jazyka alebo so základnou úrovňou ovládania vyučovacieho jazyka, t. j. na komunikačnej úrovni A1 alebo A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky.
[x] § 32 ods. 12 – 14 zákona č. 245/2008 Z. z.

4 Učebné osnovy päťročného štúdia ZAŽI S NAMI ŠPANIELSKY SEN

Učebné osnovy boli vypracované na základe ŠVP pre gymnáziá (ISCED 3A) č. 2015-7846/10840:1-10B0, schváleného MŠVVaŠ dňa 20. marca 2015.

5 Jazyk a komunikácia

Vzdelávacia oblasť sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk sa vníma ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ktorý je predpokladom pre ďalšie vzdelávanie. Jazyk je znakom národnej a individuálnej identity, prostriedkom komunikácie a profesionálnej realizácie, ako aj prostriedkom na vyjadrovanie citov a pocitov. Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia má významné postavenie vo výchovno-vzdelávacom procese. Kvalitná úroveň jazykovej kultúry je základným znakom všeobecnej vyspelosti absolventov základných a stredných škôl.

5.1 Slovenský jazyk a literatúra

Charakteristika predmetu

Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk sa vníma ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ktorý je predpokladom pre ďalšie vzdelávanie. Jazyk je znakom národnej a individuálnej identity, prostriedkom komunikácie a profesionálnej realizácie, ako aj prostriedkom na vyjadrenie citov a pocitov.Jazyk a komunikácia má významné postavenie vo výchovno-vzdelávacom procese.

Obsah vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia sa realizuje (okrem vyučovacích a cudzích jazykov) vo vzdelávacom predmete slovenský jazyk a literatúra. V predmete slovenský jazyk a

literatúra sa rozvíjajú kľúčové kompetencie: počúvanie, komunikácia (hovorenie), čítanie, písanie s porozumením.

Predmet slovenský jazyk a literatúra špecifickým spôsobom spája vedecké disciplíny, a to lingvistiku a literárnu vedu do jedného výchovno-vzdelávacieho predmetu, pričom učivo z literatúry nie je zamerané len na sprostredkovanie informácií o spisovateľoch a ich dielach, ale je koncipované ako vzostupný program rozvíjania žiakových čitateľských a interpretačných zručností, čo je spojené s osvojovaním si základných teoretických poznatkov o literárnom umení, resp. skvalitňovaním kognitívnych funkcií a esteticko - emocionálnych potenciálov žiaka. Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, pričom jazyk vníma ako potenciálny zdroj osobnostného a kultúrneho obohatenia človeka.

Počet hodín pre jednotlivé zložky predmetu slovenský jazyk a literatúra:

Slovenský jazyk a literatúra	**1.roč.**	**2. roč.**	**3. roč.**	**4. roč.**	**5. roč.**	**Spolu**
Štátny vzdelávací program	**3**	**3**	**3**	**3**	0	**12**
Jazyk	2	2	2	2	0	8
Literatúra	1	1	1	1	0	4

Ciele učebného predmetu

Cieľom učebného predmetu je nielen proces učenia sa a tvorby, upevňovania a systematizácie získaných vedomostí, ale keďže sa tento proces výučby uskutočňuje v pracovných skupinách a formou aktívneho učenia, vedie aj k rozvoju sociálnych väzieb žiaka a k rozvoju schopnosti kooperácie, čím prispieva aj k vývinu žiakových schopností sebavyjadrenia ústnou a písomnou formou.

Dobré zvládnutie komunikačných a kognitívnych kompetencií považujeme za východisko kvalitnejších výsledkov celého školského systému a následnej schopnosti žiakov uplatniť sa na trhu práce a v súkromnom živote. Žiaci by si mali uvedomovať jazykovú a kultúrnu pestrosť v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

Do popredia sa vo vyučovaní jazyka a literatúry dostáva analýza a interpretácia rôznych (umeleckých, vecných, súvislých a nesúvislých) textov a tvorba vlastných textov, ktoré sú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

<u>Ciele – jazyková zložka:</u>

1.Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii:

- Vyjadrovať sa adekvátne komunikačnej situácii – ústne a písomne (vhodná forma a obsah).
- Čítať s porozumením súvislé aj nesúvislé texty.
- Vedieť aktívne počúvať.

2. Schopnosť učiť sa učiť.

<u>Ciele – literárna zložka:</u>

Čítať s porozumením (analýza, syntéza, interpretácia) a metainterpretovať literárne diela s ich individuálnym hodnotením. V rámci:

1. Techniky čítania a verejnej prezentácia textu:

1. Plynulo čítať súvislý text, pri hlasnom čítaní správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť.

2. Pri prednese literárneho textu aplikovať vedomosti o zvukovej rovine jazyka, v básnickom texte rešpektovať rytmickú usporiadanosť a frázovať ho v zhode s vlastným chápaním jeho významu.
3. Pri dramatizovanom čítaní primerane hlasovo prezentovať text postavy dramatického diela.

2. Pamäťových, klasifikačných a aplikačných kompetencií:

- Reprodukovať fakty a definície, vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
- Usporiadať známe javy do tried a systémov
- Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty.
- Integrovať čitateľské skúsenosti, literárnovedné a literárnohistorické vedomosti s recepčnými skúsenosťami z iných druhov umenia.

3. Analytických a interpretačných kompetencií:

- Zovšeobecniť literárny jav a navrhnúť jeho definíciu.
- Analyzovať literárny text z hľadiska štylistických, tematických a kompozičných prostriedkov a určiť ich funkčné využitie v diele.
- Interpretovať literárne dielo, argumentovať výsledkami jeho analýzy a zohľadňovať poznatky z iných informačných zdrojov.
- Hodnotiť dielo z vlastného stanoviska v kontexte doby jeho vzniku a v súčasnom kontexte.

4. Tvorivých kompetencií:

- Parafrázovať dej epického a dramatického diela.
- Transformovať text diela do iného literárneho druhu, forma alebo žánru.
- Vytvoriť básnický text, poviedku, scenár alebo iný kratší umelecký text.

5. Informačných zručností:

- Orientovať sa vo verejnej knižnici a jej službách.
- Pracovať s údajmi o knižnom fonde v lístkovej a elektronickej podobe.
- Vedieť získať informácie z integrovaného informačného systému a internetu.
- Vybudovať si vlastnú knižnicu.
- Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

Štruktúra kľúčových kompetencií rozvíjaných vyučovaním predmetu

Poznávacia (kognitívna) kompetencia	**Komunikačná kompetencia**	**Interpersonálna (sociálna) kompetencia**	**Intrapersonálna (osobnostná) kompetencia**
Spôsobilosť používať kognitívne operácie.	Spôsobilosť tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty.	Vytvárať a reflektovať vlastnú identitu.
Spôsobilosť učiť sa sám aj v skupine.	Zručnosť vyhľadávať a odosielať informácie.	Schopnosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín.	Vytvárať vlastný hodnotový systém.

Spôsobilosť kritického a tvorivého myslenia.	Spôsobilosť formulovať svoj názor a argumentovať.	Spôsobilosť kooperácie.	Schopnosť sebaregulácie a ochrany vlastného života.
Spôsobilosť formulovať a riešiť problémy.	Schopnosť verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city.	Schopnosť empatie.	Schopnosť riešiť rôzne životné situácie. Schopnost cieľavedome riadiť vlastný život.

Zoznam tematických celkov podľa ich usporiadania v učebných osnovách pre 1. ročník gymnázia

Jazyk a sloh:

1. Učenie sa
2. Práca s informáciami
3. Zvuková rovina jazyka
4. Komunikácia a sloh – textotvorný proces
5. Lexikálna rovina jazyka
6. Morfologická rovina jazyka

Literatúra:

1. Epická poézia
2. Krátka a stredná epická próza
3. Lyrická poézia
4. Dramatická literatúra

JAZYK A SLOH: obsahový a výkonový štandard

Tematický celok - téma Obsahový štandard	Výkonový štandard	Metódy a formy, formy práce	Prierezové témy Medzipredmetové vzťahy
1. tematický celok: Učenie sa Učenie, učebný štýl Faktory ovplyvňujúce učenie Plán, kontrola plnenia plánu Projektovanie vlastnej budúcnosti	Žiak dokáže/vie : Samostatne sa učiť a vie využiť podnety na učenie z rôznych zdrojov, pozná svoj učebný štýl, vie naplánovať svoju činnosť pri príprave projektu, vie na základe získaných informácií vytvoriť hypotézy a overiť si ich pravdivosť, dokáže v projekte samostatne zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti a vhodne prezentovať projekt, dokáže	diskusia, výklad, práca v skupine, práca s literatúrou a internetom, tvorba projektu, frontálne skúšanie, hodnotenie, vytvorenia plánu práce	osobnostný a sociálny rozvoj – vedomosti žiaka o jeho vlastnom učebnom štýle sú predpokladom pre zvládnutie vzdelávania na strednej škole - všetky vyučovacie predmety – vytvorenie plánu pre štúdium

	prijať vecné pripomienky k svojmu projektu, analyzovať ich a prípadne zapracovať do svojho pôvodného riešenia.		
2. tematický celok: Práca s informáciami Komunikácia a Informácia. Zdroje informácií Získavanie a spracovanie informácií Kľúčové slová Spôsoby záznamu textu Konspekt, téza, citácia, parafráza Brainstorming Plánovanie činnosti, diár Jazyk a reč, jazykový systém Funkcie jazyka Autorský zámer, súvislé a nesúvislé texty Kontext, argumentácia, hlavná myšlienka textu Osnova textu. Funkcie prejavu Systematizácia poznatkov	Žiak dokáže/vie : Porozumieť počutému textu, t. j. je schopný roztriediť vypočuté informácie, vyjadriť hlavnú myšlienku textu a zopakovať niekoľko kľúčových slov, vysvetliť význam počutého textu vzhľadom na širší významový kontext a ďalej ho využiť, pozná význam slov, ktoré využíva vo svojom jazykovom prejave v súlade s rôznymi kontextami a komunikačnými situáciami, prípadne si vie overiť význam neznámych slov v dostupných informačných zdrojoch, výrazne čítať umelecký text, čítať umelecký a vecný text s porozumením, rozlíšiť a charakterizovať umelecký a vecný text po obsahovej i formálnej stránke, v texte analyzovať využité výrazové prostriedky, napr. terminológiu, synonymá, kompozíciu ap., z hľadiska autorovho zámeru a funkcie textu, identifikovať kľúčové slová textu, rozlíšiť v texte hlavné myšlienky od vedľajších, podstatné informácie od nepodstatných, sformulovať hlavnú myšlienku textu, spracovať text – vytvoriť z neho konspekt, osnovu z prečítaného textu, tézy, posúdiť informačné zdroje, na základe ktorých bol text vytvorený, zhodnotiť text z hľadiska jazykovej kultúry,	výklad, práca v skupinách, problémové úlohy, analýza textov ústne skúšanie, pravopisné cvičenia skupinová práca, kooperatívna činnosť žiakov, overovanie vedomostí písomnou formou,	mediálna výchova – práca s novinami a časopismi ako zdrojom informácií - prírodovedné predmety (napr. biológia) – spracovanie náučného textu formou osnovy a téz

	posúdiť subjektívnu využiteľnosť vecného textu , na základe svojich poznámok vyjadriť svoj estetický a emocionálny zážitok z prečítaného umeleckého textu, efektívne využiť zdroje informácií pri práci s vlastným i cudzím textom, vyjadriť svoj názor na riešenie reálnych problémov s využitím podnetov z prečítaného textu.		
3. tematický celok: Zvuková rovina jazyka Zvukové jazykové prostriedky Systém slovenských hlások Asimilácia Výslovnosť spoluhláskových skupín Diakritické znamienka, interpunkčné znamienka Kontrolný diktát	Žiak dokáže/vie: Pohotovo sa zorientovať v danej komunikačnej situácii a presne reagovať na počutý text jasnou, zrozumiteľnou a správne intonovanou odpoveďou alebo otázkou vo vlastných jazykových prejavoch dodržiavať pravidlá a požiadavky slovenskej výslovnosti, správne artikulovať, poznať jazykovedné disciplíny, ktoré skúmajú zvukovú rovinu jazyka, a ich základné jednotky, aplikovať pravidlá znelostnej asimilácie vo vlastnom jazykovom prejave.	výklad, problémové úlohy, práca v skupine, diskusia, pravopisné cvičenia, fonetické cvičenie, hlasné čítanie a prednes, ústne skúšanie, kontrolný diktát	osobnostný a sociálny rozvoj – žiaci sa učia vhodne, pohotovo a jazykovo správne reagovať na podnety z okolia - cudzie jazyky – porovnávanie výslovnosti s výslovnosťou v cudzích jazykoch
4. tematický celok: Komunikácia a sloh Štylistika. Slohotvorný proces. Prostriedky jazykovej komunikácie Štýlotvorné činitele. Jazykový štýl Rozdelenie jazykových štýlov Žáner. Využitie slohových útvarov v jazykových štýloch Slohové postupy: Obsah a forma textu, autorský zámer Žiadosť, dotazník	Žiak dokáže/vie: Vysvetliť pôsobenie jednotlivých štýlotvorných činiteľov pri tvorbe jazykových prejavov a zohľadňuje ich vo vlastných jazykových prejavoch na základe komunikačnej situácie správne stanoviť vhodný slohový útvar administratívneho štýlu a samostatne ho vytvoriť prispôsobiť svoj prejav komunikačnej situácii, - stratégiu, charakter komunikácie, upraviť poradie viet v texte podľa ich vecného významu a kontextu celého textu.	výklad, skupinová práca, pojmové mapovanie, školská slohová práca - nácvik, analýza textov a ich korektúra, spracovanie textu	osobnostný a sociálny rozvoj – prispôsobovanie svojho prejavu komunikačnej situácii - občianska náuka – tvorba žiadostí, dotazníkov a pod.

Objednávka, informačný leták Súvislé a nesúvislé texty, kľúčové slová, Umelecký a vecný text Systematizácia poznatkov a vedomostí Školská slohová práca – koncept Školská slohová práca – čistopis Školská slohová práca – oprava		školská slohová práca hodnotenie a oprava, ústne skúšanie	
<u>5. tematický celok:</u> <u>Lexikálna rovina jazyka</u> Lexikológia, slovo, sémantický trojuholník Gramatický význam a zvuková podoba slova Vzťahy medzi lexikálnymi významami slov (polysémia, synonymia a i.) Druhy slovnej zásoby Slová podľa zaradenia do jazykových štýlov, podľa spisovnosti Slová podľa citového príznaku, Slová podľa pôvodu Slová podľa dobového výskytu Slovníky, lexikografia Druhy slovníkov Systematizácia poznatkov a vedomostí	Žiak dokáže/vie: Rozlíšiť význam slov, ktoré využíva vo svojom jazykovom prejave v súlade s rôznymi kontextmi a komunikačnými situáciami, prípadne si vie overiť význam neznámych slov v dostupných informačných zdrojoch, vie vysvetliť sémantické vzťahy medzi slovami, rozlišuje homonymiu a viacvýznamovosť slov a vie ich správne uplatniť pri tvorbe vlastných prejavov, vo vlastných jazykových prejavoch využívať široký repertoár slovnej zásoby, vyhýba sa tým stereotypnému vyjadrovaniu, rozlišuje funkčnosť a vhodnosť domácich a cudzích slov, rozdiel vo veľkosti vlastnej slovnej zásoby a slovnej zásoby národného jazyka a cielene si rozširovať vlastnú aktívnu slovnú zásobu z dostupných zdrojov – slovníky, beletria, odborná literatúra, internet ap., spôsoby obohacovania slovnej zásoby a využíva ich pri tvorbe vlastných jazykových prejavov, vysvetliť spôsoby vzniku frazeologizmov v jazyku a vo	práca v skupine, individuálna práca pri hľadaní informácií na internete, využívanie IKT, diskusia, výklad, práca s umeleckou literatúrou, hodnotenie jazykových prejavov spolužiakov didaktický test, ústne skúšanie	multikultúrna výchova – rôzne sociálne skupiny využívajú rôzne formy slovnej zásoby (napr. regionálne či sociálne dialekty) - cudzie jazyky – slovníky – štruktúra a systém dvojjazyčných slovníkov

	vlastných jazykových prejavoch využíva všetky druhy frazeologizmov.		
6. tematický celok: Morfologická rovina jazyka Morfológia, gramatický tvar slova Plnovýznamové slovné druhy Podstatné mená Vetnočlenská platnosť Menné gramatické kategórie Slovesné gramatické kategórie Prídavné mená Číslovky Slovesá Príslovky Ďalšie neohybné slovné druhy Školská slohová práca – koncept Školská slohová práca – čistopis Školská slohová práca – oprava Systematizácia poznatkov a vedomostí Systematizácia poznatkov a vedomostí	Žiak dokáže/vie: Určiť slovnodruhovú a syntaktickú platnosť všetkých slov v texte, správne uplatňovať gramatické kategórie slovných druhov pri tvorbe viet a textov, ovládať klasifikáciu slovných druhov: plnovýznamové – neplnovýznamové; ohybné – neohybné; s vetnočlenskou platnosťou – bez vetnočlenskej platnosti, v texte odlíšiť jednotlivé druhy neplnovýznamových slovies.	diskusia, práca s literatúrou a internetom, individuálna práca a skupinová práca, práca s novinami a časopismi – masmédiami, analýza umeleckých a vecných textov, písomné skúšanie – testy, gramatické cvičenia, ústne skúšanie školská slohová práca	- cudzie jazyky – zvládnutie gramatického systému slovných druhov v slovenskom jazyku je predpokladom pre zvládnutie cudzieho jazyka

LITERATÚRA: obsahový a výkonový štandard

Tematický celok - téma Obsahový štandard	Výkonový štandard	Metódy a formy, formy preverovania	Prierezové témy *Medzipredmetové vzťahy*
Epická poézia Charakteristika znakov a kompozície starovekého eposu Epos o Gilgamešovi Antické eposy: Ílias, Odysea, Aeneas Typ stredovekého rytierskeho eposu Rytmus, sylabický veršový systém. H. Gavlovič – Valaská škola	Žiak vie: Rozlíšiť druhové formy epiky. Charakterizovať epos ako epickú formu, vysvetliť pojmy ako: hlavná dejová línia, odbočenia, epická šírka. Pomenovať kompozičné časti eposu. Definovať termín rytmus a sylabický veršový systém, určiť dĺžku slabičného verša a	výklad, problémové úlohy, práca v skupine, diskusia, umelecký prednes textov, dramatizácia textu	osobnostný a sociálny rozvoj – rozvoj schopnosti vystupovať na verejnosti - dejepis – literatúra ako umelecký obraz historickej skutočnosti

Básnické prostriedky Verbalizácia vlastných čitateľských zážitkov Myšlienka všeslovanskej vzájomnosti Ján Kollár: Slávy dcéra, rozbor básne vzhľadom na spol. udalosti Předspěv, vyvodenie pojmu stopa, časomiera Výrazné čítanie časomerných textov s dôrazom na rozlišovanie dlhej a krátkej slabiky Ján Hollý: Svatopluk, myšlienková interpretácia textu, kompozícia eposu Systematizácia poznatkov	miesto vnútroveršových prestávok, identifikovať sylabickú organizáciu verša v akejkoľvek neznámej básni, prečítať akýkoľvek sylabický verš so správnou rytmickou intonáciou, vytvoriť na sylabickom princípe jednotlivé verše, reprodukovať definíciu a vysvetliť štylistickú podstatu anafory a prirovnania a ich význam pre významovú a estetickú stránku diela, vyhľadať tieto štylistické prostriedky v akejkoľvek básni a vysvetliť ich rytmotvornú a významovú funkciu v konkrétnom texte, vytvoriť sylabický verš teoreticky ovládať zjednodušený princíp časomiery a intuitívne (po predchádzajúcej príprave a s prípadnými chybami) nahlas prečítať akýkoľvek úryvok z básnického textu J. Kollára alebo iného odučeného autora časomernej poézie, vytvoriť cvičný časomerný verš (daktyl, trochej) založený na princípe prirodzených dlhých a krátkych slabík, text básnického diela pretransformovať do prózy a súčasnej slovenčiny (lexika, morfológia, syntax), analyzovať Kollárov Predspev a uviesť argumenty pri vysvetlení kultúrno-historického a umeleckého významu Slávy dcéry pre slovenskú, českú a prípadne aj inú slovanskú kultúru, na základe predchádzajúceho učiteľovho výkladu vysvetliť podstatu eposu, charakterizovať prvky jeho historicky ustálenej kompozície a uviesť príklady z	ústne skúšanie – individuálne a frontálne	

	antickej, resp. slovenskej klasicistickej literatúry.		
Krátka a stredná epická próza Báj a bájka Stredoveká legenda Moravsko-panónske legendy Poviedka a novela G. Boccaccio Rozprávač, literárna postava Vnútorná kompozícia epického diela. Čítanie s porozumením, analýza a interpretácia diela Systematizácia poznatkov, verbalizácia vlastných čitateľských zážitkov	Žiak vie: Odlíšiť viazanú reč od neviazanej a vysvetliť rozdiely medzi nimi aj pri aplikácii na konkrétne dielo, chápať funkciu rozprávača, určiť vševediaceho rozprávača v akomkoľvek, teda aj neznámom diele a bez ohľadu na formu rozprávania, vymedziť pojem literárna postava a charakterizovať jednotlivé postavy z čitateľského hľadiska (prípadne aj z hľadiska autorovej koncepcie diela), vysvetliť podstatu jednotlivých kompozičných fáz epického (a dramatického) diela a určiť tieto fázy v akomkoľvek diele s klasickou chronologickou kompozíciou, pri štylistickej a lexikálnej analýze známeho diela zhodnotiť príspevok jednotlivých jazykových prvkov k významu a estetickej pôsobnosti diela, svoj názor na prečítané dielo zreteľne vyjadriť a doložiť niekoľkými analytickými poznatkami, pri obhajobe svojho stanoviska sa dokáže citovo a spoločensky ovládať.	práca v skupine, individuálna práca pri hľadaní informácií na internete, využívanie IKT, diskusia, výklad, umelecký prednes literárnych textov, dramatizácia textu, ústne skúšanie	tvorba projektu a prezentačné zručnosti – žiaci si pripravia prezentáciu o živote vybraného autora - dejepis –
Lyrická poézia Proglas Vonkajšia a vnútorná kompozícia básne Vyvodenie rytmickej viazanosti verša F. Petrarca: Sonety pre Lauru Metafora Metonymia	Žiak vie: Vysvetliť podstatu sonetu Definovať rytmické vlastnosti slovenčiny, definovať sylabický veršový systém intuitívne, alebo aj na základe analýzy rytmu dokázať rytmicky správne prečítať pravidelnú báseň a teoreticky vysvetliť svoj spôsob čítania,	referáty žiakov, diskusia, práca s odbornou literatúrou a internetom, individuálna práca a skupinová	osobnostný a sociálny rozvoj – rozvoj schopnosti vystupovať na verejnosti - dejepis –

Verbalizácia čitateľských zážitkov Systematizácia poznatkov, opakovanie	rozumie princípu obraznosti v jazyku, určiť podstatu metafory a metonymie, vysvetliť rozdiel medzi metaforou a metonymiou, vyhľadať metonymiu v akejkoľvek básni (texte) a uplatniť poznanie jej sémantiky pri vysvetlení obsahovej a estetickej stránky básne, dokázať v texte identifikovať známe jazykové prostriedky v básni, vystihnúť vzťah medzi týmito umeleckými prostriedkami a celkovým vyznením básne, jasne sformulovať svoj čitateľský dojem, na obhajobu svojho stanoviska použiť ako argumenty niektoré poznatky získané analýzou básne.	práca, výklad učiteľa ústne skúšanie	
Dramatická literatúra Antické divadlo Sofokles - Antigona W. Shakespeare – Hamlet. Dráma – základné pojmy Hamlet – dramatizované čítanie, interpretácia Moliére – Lakomec Ján Chalupka Inscenácia dramatického diela Opakovanie Verbalizácia čitateľských zážitkov	Žiak vie: Uviesť charakteristické črty vonkajšej kompozície divadelnej hry (drámy) a určiť prvky vonkajšej kompozície v akejkoľvek hre, vysvetliť spoločné a odlišné kompozičné vlastnosti divadelnej hry v porovnaní s veršovanou, resp. neveršovanou epikou, poznať fázy vnútornej kompozície divadelnej hry a určiť ich v akomkoľvek texte klasicky skomponovanej divadelnej hry alebo v jej inscenácii, odlíšiť pojmy monológ, dialóg a replika a vysvetliť zmysel autorskej poznámky, resp. doplniť text divadelnej hry vlastným návrhom autorskej poznámky, vysvetliť definície funkcií osôb pri inscenácii divadelnej hry – herec, režisér, dramaturg – (alebo scenára,)	skupinová práca, brainstorming, výklad, komparácia literárnych textov, diskusia, prezentácia vlastného názoru ústne skúšanie	- umenie a kultúra – divadlo a jeho funkcia v minulosti a v súčasnosti multikultúrna výchova

	dokázať na príklade objasniť podstatu hercovej tvorivosti pri stvárnení postavy z akejkoľvek divadelnej hry a vysvetliť príspevok režiséra k inscenácii, poznať najznámejšie inscenačné formy dramatických diel a vysvetliť ich spoločné znaky, resp. ich odlišnosti, výrazne čítať text divadelnej hry a zúčastniť sa ako postava na dramatizovanom čítaní textu, vysvetliť autorovu koncepciu postáv v zmysle celkového zamerania hry a ako argumenty uviesť poznatky z analýzy diela; hodnotové prvky tejto koncepcie konfrontovať s vlastným hodnotovým systémom, svoje stanovisko obhájiť vo vecnej a etickej diskusii, alebo prejaviť úsilie o rozumný kompromis, alebo rozpoznať správnosť odlišného názoru.		

Povinní autori, ktorých diela majú mať žiaci prečítané, sú uvedení v dokumente Cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a literatúry.

Zoznam tematických celkov podľa ich usporiadania v učebných osnovách pre 2. ročník gymnázia:

Jazyk:

1. Komunikácia a sloh, rozprávanie a opis
2. Komunikácia a sloh, publicistický štýl, práca s informáciami
3. Morfologická rovina jazyka
4. Syntaktická rovina jazyka
5. Nadvetná syntax

Literatúra:

1. Lyrická poézia
2. Epická poézia
3. Stredná a veľká epická próza
4. Dramatická literatúra

JAZYK A SLOH: obsahový a výkonový štandard

Tematický celok – téma Obsahový štandard	Výkonový štandard	Metódy a formy, formy preverovania	Prierezové témy *Medzipredmetové vzťahy*
<u>1. tematický celok:</u> <u>Komunikácia a sloh.</u> <u>Rozprávanie. Opis a charakteristika</u> Komunikácia slovesného umenia – umelecký štýl a jeho znaky, vecný a umelecký text Slohové postupy v umeleckom štýle Rozprávací slohový postup Kompozícia umeleckého rozprávania Druhy rozprávania Opisný slohový postup Opis – kompozícia a druhy Statický opis Dynamický opis Objektívny a subjektívny opis Jednoduchý opis, umelecký opis Náučný (odborný) opis Charakteristika – druhy – skupinová charakteristika Porovnávacia charakteristika Individuálna charakteristika, autocharakteristika Beletrizovaný životopis Systematizácia poznatkov	Žiak vie: výrazne čítať umelecký text rozlíšiť a charakterizovať umelecký a vecný text po obsahovej a formálnej stránke, vysvetliť pôsobenie jednotlivých štýlotvorných činiteľov pri tvorbe jazykových prejavov a správne ich aplikovať vo vlastných jazykových prejavoch, na základe komunikačnej situácie správne stanoviť vhodný slohový útvar a zodpovedajúci jazykový štýl a na ich základe vytvoriť požadovaný text, prispôsobiť svoj prejav komunikačnej situácii – stratégia a tón komunikácie, upraviť poradie viet v texte podľa ich vecného významu a kontextu celého textu, analyzovať využité výrazové prostriedky, napr. terminológiu, synonymá, kompozíciu a pod. z hľadiska autorovho zámeru a funkcie textu, efektívne využiť zdroje informácií pri práci s vlastným i cudzím textom.	diskusia, výklad, práca v skupine, práca s literatúrou a internetom cvičná slohová práca, ústne a písomné skúšanie	osobnostný a sociálny rozvoj – umenie (umelecký štýl) ako špecifické zobrazenie skutočnosti - umenie a kultúra – práca s umeleckou literatúrou ako zdrojom ukážok pre analýzu
<u>2. tematický celok:</u> <u>Komunikácia a sloh</u> <u>Publicistický štýl</u> Masmediálna komunikácia, publicistika Spravodajské útvary – správa Interview	Žiak vie: porozumieť čítaný text, t. j. byť schopný vystihnúť hlavnú myšlienku textu a niekoľko kľúčových slov, pochopiť a roztriediť informácie, vysvetliť význam textu vzhľadom na širší významový kontext,	výklad, práca v skupinách, problémové úlohy, analýza textov slohová práca a oprava,	mediálna výchova – práca s tlačou, textami na internete, ich analýza, triedenie podľa jednotlivých žánrov

Analytické útvary – glosa, editoriál, recenzia Beletristické útvary – reportáž, fejtón Systematizácia poznatkov Školská slohová práca – koncept Školská slohová práca – čistopis Školská slohová práca – oprava Projekt – časopis Prezentácia vlastného projektu Prezentácia vlastného projektu Prezentácia vlastného projektu	pracovať s novinami a časopismi, analyzovať jednotlivé texty z hľadiska ich formy a obsahu, rozlíšiť nevhodnosť použitých slov, resp. slovných spojení v publicistickom štýle i v rámci masmediálnej komunikácie, zhodnotiť škálu vyjadrovacích prostriedkov účastníkov komunikácie z hľadiska spisovnosti, resp. z hľadiska regionálneho a sociálneho triedenia jazyka, odlišovať štylisticky primerané jazykové prostriedky od štylisticky neprimeraných jazykových prostriedkov. v závislosti od danej komunikačnej situácie	písomné skúšanie	a vyhľadávanie znakov - dejepis – počiatky médií, pokus o porovnanie funkcie publicistiky v minulosti a súčasnosti
<u>3. tematický celok:</u> <u>Komunikácia. Morfológia</u> Gramatický tvar, ohybné a neohybné slovné druhy Podstatné mená a menné gramatické kategórie Prídavné mená Zámená Číslovky Slovesá Ohybné slovné druhy s vetnočlenskou platnosťou a bez nej Predložky – prvotné a druhotné Spojky – podraďovacie a priraďovacie Častice Citoslovcia Štylistické využitie ohybných slovných druhov Štylistické využitie neohybných slovných druhov Kontrolný diktát Systematizácia poznatkov	Žiak vie: určiť slovnodruhovú a syntaktickú platnosť všetkých slov v texte, klasifikovať slovných druhov: plnovýznamové – neplnovýznamové; ohybné – neohybné; s vetnočlenskou platnosťou – bez vetnočlenskej platnosti, vhodne využívať neohybné slovné druhy vo vlastnom texte na určenú tému.	výklad, problémové úlohy,práca v skupine, diskusia, pravopisné cvičenia, fonetické cvičenie, hlasné čítanie a prednes, písomné skúšanie – didaktický test, kontrolný diktát	osobnostný a sociálny rozvoj – tvorba adekvátnych jazykových prejavov - cudzie jazyky – porovnanie morfologických štruktúr v slovenčine a cudzích jazykoch

4. tematický celok: Syntaktická rovina jazyka Veta, jednoduchá veta, súvetie zložené súvetie Vetné sklady a členy. Priraďovacie súvetie Zlučovacie a stupňovacie súvetie Odporovacie a vylučovacie súvetie Podraďovacie súvetie Vedľajšia veta prísudková, predmetová, prívlastková Vedľajšia veta príslovková Polovetné konštrukcie Štylistické využitie polovetných konštrukcií Syntax – cvičenia, slovosled Školská slohová práca – koncept Školská slohová práca – čistopis Školská slohová práca – oprava	Žiak vie: pri organizácii myšlienok vo vlastných jazykových prejavoch dodržiavať pravidlá a požiadavky syntaxe, zdôvodniť vzťah medzi členmi skladov vo vete na základe ich funkcie, zdôvodniť vzťahy medzi vetami v texte, transformovať jednoduché vety na súvetia, poznať polovetné konštrukcie, transformovať jednoduché vety na polovetné konštrukcie a súvetia a naopak; funkčne využívať túto vedomosť vo vlastných jazykových prejavoch, nájsť v texte odchýlky od vetnej stavby – elipsu a vsuvku – a funkčne ich využívať vo vlastných jazykových prejavoch určiť druh jednoduchého súvetia – podraďovacie a priraďovacie, určiť druh priraďovacieho súvetia a druh vedľajšej vety v podraďovacom súvetí.	výklad, skupinová práca, pojmové mapovanie, školská slohová práca - nácvik, analýza textov a ich korektúra, spracovanie textu písomné skúšanie – test	osobnostný a sociálny rozvoj – tvorba vlastných jazykových prejavov, ktoré žiak prednáša pred ostatnými spolužiakmi - cudzie jazyky – súvetia v slovenčine a v cudzích jazykoch
5. tematický celok: Nadvetná syntax Nadvetná syntax Slovosled Modifikácia vetnej stavby Nadvetná kompozícia textu Členenie textu Odsek Práca s ukážkami, záverečné opakovanie	Žiak vie: vytvoriť kompozične zrozumiteľný text, v ktorom uplatní logické, časové a príčinno-následné súvislosti textu a požiadavky slovosledu v slovenčine, nájsť v texte prvky súdržnosti textu a funkčne ich využíva vo vlastných jazykových prejavoch.	diskusia, práca s literatúrou a internetom, individuálna práca a skupinová práca, práca s novinami a časopismi, analýza umeleckých a vecných textov ústne skúšanie	- prírodovedné predmety – žiaci pracujú s ukážkami z učebníc prírodovedných predmetov, kde zdôvodňujú nadvetnú kompozíciu textu a jeho členenie na odseky

LITERATÚRA: obsahový a výkonový štandard

Tematický celok – téma Obsahový štandard	Výkonový štandard	Metódy a formy, formy preverovania	Prierezové témy *Medzipredmetové vzťahy*
Lyrická poézia Druhy lyriky Ľúbostná lyrika v diele A Sládkoviča: Marína Lyrická tvorba P. O. Hviezdoslava, Poézia literárnej moderny Prekliati básnici I. Krasko J. Jesenský Nástup avantgardných umeleckých smerov	Žiak vie: Identifikovať druhy lyriky, sylabický a sylabicko-tonický prozodický systém, funkciu symbolu, v texte neznámej básne určiť symbol a s jeho pomocou identifikovať sémanticko-emocionálne vyznenie básne, chápať obraznú podstatu epiteta, odlíšiť od gramatického prívlastku a vystihnúť jeho úlohu vo vecnom a emocionálnom vyznení básne, vytvoriť epitetá a použiť ich pri tvorbe vlastných jednotlivých veršov, jazykovo správne a rytmicky výrazne prečítať sylabicko-tonické verše, vystihnúť vzťah medzi umeleckými jazykovými prostriedkami a celkovým vyznením básne vysvetliť, akým spôsobom sa vyrovnáva jeho osobný hodnotový rámec s autorovou koncepciou človeka, prírody a spoločnosti, jasne sformulovať svoj čitateľský dojem a poznatky zo štylistickej a kompozičnej analýzy básne a na obhajobu svojho stanoviska vo verejnej diskusii použiť argumenty z tejto analýzy, spolupracovať s ostatnými, organizovať prácu skupiny, prinášať podnety a pomáhať ostatným pri riešení problémov,	výklad, problémové úlohy, práca v skupine, diskusia, umelecký prednes textov, ústne skúšanie	tvorba projektu a prezentačné zručnosti – žiaci si pripravia referát alebo prezentáciu o živote I. Kraska - dejepis + umenie a kultúra

	akceptovať nové poznatky ako súčasť svojho vedomostného systému.		
Epická poézia S. Chalupka: Mor ho! A. Sládkovič: Detvan J. Botto: Smrť Jánošíkova P.O.Hviezdolav a jeho epická poézia	Žiak vie: Definovať termín rytmus a sylabický veršový systém, určiť dĺžku slabičného verša a miesto vnútroveršových prestávok, identifikovať sylabickú organizáciu verša v akejkoľvek neznámej básni, prečítať akýkoľvek sylabický verš so správnou rytmickou intonáciou, vytvoriť na sylabickom princípe jednotlivé verše, reprodukovať definíciu a vysvetliť štylistickú podstatu anafory a prirovnania a ich význam pre významovú a estetickú stránku diela, vyhľadať tieto štylistické prostriedky v akejkoľvek básni a vysvetliť ich rytmotvornú a významovú funkciu v konkrétnom texte, vytvoriť sylabický verš obsahujúci prirovnanie, porozumieť sylabicko-tonickému veršovému systému – prízvuk v slovenčine, rozumieť podstate metafory, zopakovať jej poučku a vysvetliť vo všeobecnosti genézu metafory, identifikovať metaforu v akomkoľvek umeleckom i neumeleckom) texte, vysvetliť jej genézu a verejne prezentovať svoju interpretáciu významovej a estetickej funkcie tejto metafory v konkrétnom texte, vytvoriť sylabický verš obsahujúci metaforu.	práca v skupine, individuálna práca pri hľadaní informácií na internete, využívanie IKT, diskusia, výklad, umelecký prednes literárnych textov, ústne skúšanie	- umenie a kultúra – divadlo a jeho funkcia v minulosti a v súčasnosti
Stredná a veľká epická próza Poviedka, novela, román	Žiak vie: chápať vertikálnu stratifikáciu umeleckého diela a	referáty žiakov,	multikultúrna výchova –

V. Hugo: Chrám Matky Božej v Paríži A.S.Puškin: Kapitánova dcéra Výber zo svetovej realistickej spisby Rozprávač, literárna postava Vnútorná kompozícia epického diela. M. Kukučín – Keď báčik z Chochoľova umrie Čítanie s porozumením, interpretácia poviedky J. G. Tajovský – Maco Mlieč – analýza a interpretácia Systematizácia poznatkov, verbalizácia vlastných čitateľských zážitkov Novela, chronológia v epickom diele B. S. Timrava – Ťapákovci – vertikálne členenie diela (dejový a významový plán) M. Kukučín – Neprebudený – čítanie a analýza, dramatizácia textu	v akomkoľvek prečítanom diele s jednoznačným autorským posolstvom, samostatne identifikovať významovú rovinu, vysvetliť jej prepojenie s dejovou rovinou a autorskou koncepciou postáv, vysvetliť znaky poviedky, novely a románu, určiť žáner neznámeho diela, uviesť charakteristické žánrové znaky tohto diela, vytvoriť klasifikáciu epických prozaických útvarov, dokáže plynulo, výrazne a so správnou výslovnosťou prečítať text prozaického diela, aplikovať vedomosti o vonkajšej a vnútornej kompozícii , zachytiť prítomnosť významového plánu, výsledky analýzy autorskej koncepcie postáv, štylistických a lexikálnych prostriedkov , poznatky prezentovať v triede, podložiť svoj názor argumentmi a obhájiť ho v diskusii.	diskusia, práca s literatúrou a internetom, individuálna práca a skupinová práca, výklad učiteľa ústne skúšanie	možnosť spoznávať cez literárne dielo iné kultúry a zvyklosti - dejepis
Dramatická literatúra Komédia a činohra J. Palárik – Zmierenie – interpretácia J. Palárik – Zmierenie – inscenácia divadelnej hry J. G. Tajovský: Statky-zmätky Čítanie a interpretácia Systematizácia vedomostí	Žiak vie: vysvetliť podstatu činohry, veselohry a aplikovať túto vedomosť na akúkoľvek divadelnú hru, poznať pojem charakterový typ postavy a aplikovať ho na akúkoľvek divadelnú hru s daným typom postavy, chápe komickosť postáv ako súčasť autorovej koncepcie príbehu a toto autorské zameranie prepojiť s významovým plánom, pokiaľ ho hra obsahuje, chápať situačný humor v divadelnej hre a v texte akejkoľvek hry určiť štylistické jazykové prostriedky (vrátane	výklad, skupinová práca, pojmové mapovanie, prezentácie žiakov, ústne skúšanie	osobnostný a sociálny rozvoj – rozvoj schopnosti vystupovať na verejnosti – žiaci pred spolužiakmi prezentujú časti divadelných hier - umenie a kultúra – význam slovenského divadelníctva pre národný život v 19. storočí

	hyperboly), ktoré navodzujú humorný charakter diela, aplikovať vedomosti o fázach kompozičnej osnovy na akúkoľvek veselohru a posúdiť, do akej miery jednotlivé fázy diela udržujú, resp. rozbíjajú dramatickú súdržnosť diela, svoj názor na text/inscenáciu diela prezentovať v triede (písomne alebo ústne) a obhájiť ho v diskusii, zhodnotiť režijnú koncepciu inscenácie a výkon hercov, v diskusii o svojom stanovisku sa zapojiť do dramatizovaného čítania, plynulo, výrazne a jazykovo správne dokáže prezentovať text niektorej postavy, zdramatizovať text humoristickej prózy alebo epickej poézie, vhodne využiť monológ a dialóg a preniesť do nich humornú náplň predlohy.		

Povinní autori, ktorých diela majú mať žiaci prečítané, sú uvedení v dokumente Cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a literatúry.

Zoznam tematických celkov podľa ich usporiadania v učebných osnovách pre 3. ročník gymnázia:

Jazyk a sloh:

1. Komunikácia a sloh – náučný štýl
2. Komunikácia a sloh – výkladový slohový postup
3. Jazykové prostriedky - zvukové
4. Zvuková rovina jazyka – fonetika a fonológia

Literatúra:

1. Veľká epická próza
2. Krátka a stredná epická próza
3. Lyrická poézia
4. Dramatická literatúra

JAZYK A SLOH: obsahový a výkonový standard

Tematický celok – téma Obsahový štandard	Výkonový štandard	Metódy a formy, formy preverovania	Prierezové témy *Medzipredmetové vzťahy*
<u>1. tematický celok: Komunikácia a sloh – Náučný štýl</u> Náučný štýl a jeho vlastnosti Žánre náučného štýlu Výrazové prostriedky náučného štýlu Kompozícia a členenie textov náučného štýlu Súdržnosť textu, prostriedky súdržnosti Využitie slohových postupov v náučnom štýle Populárno-náučné útvary náučného štýlu Vedecko-náučné útvary náučného štýlu Abstrakt, citácia, interpretácia textov náučného štýlu Slovná zásoba textov náučného štýlu Resumé, tvorba resumé Morfológia náučného štýlu – praktické cvičenia Syntax náučného štýlu – súvetia, zložené súvetia Vetosled textov náučného štýlu Výkladové útvary náučného štýlu Odborné časopisy Práca s odbornými článkami – konektory, lexika Práca s odbornými článkami – morfológia, syntax	Žiak vie: vytvoriť kompozične zrozumiteľný text, v ktorom sa uplatňujú logické, časové a príčinno-následné súvislosti textu a požiadavky slovosledu v slovenčine, vyhľadať v cudzom texte a uplatniť vo vlastnom jazykovom prejave obsahové, jazykové i mimojazykové konektory, ktoré zabezpečujú súdržnosť textu, nájsť chyby v logickom poradí viet v cudzích jazykových prejavoch a vo vlastných jazykových prejavoch dodržiavať logické poradie viet v súvetiach, pričom sa rešpektuje významový činiteľ výstavby výpovede, pri tvorbe vlastných jazykových prejavov aktívne využívať platné kodifikačné príručky, poznať význam slov, ktoré využíva vo svojom jazykovom prejave v súlade s rôznymi kontextmi a komunikačnými situáciami, prípadne si ich význam overiť v dostupných informačných zdrojoch, vo svojich jazykových prejavoch využívať široký repertoár slovnej zásoby, odlišovať v písaných i počutých prejavoch nárečové slová od spisovných.	diskusia, výklad, práca v skupine, práca s literatúrou a internetom, tvorba projektu písomné a ústne skúšanie	osobnostný a sociálny rozvoj – žiak získava schopnosti pre adekvátnu komunikáciu s využitím náučného štýlu - všetky predmety – žiaci podľa vlastného výberu pracujú s učebnicami a odbornými textami z preferovaných predmetov, texty vyhodnocujú z hľadiska jednotlivých jazykovedných disciplín

Tvorba vlastných textov náučného štýlu – štylistické cvičenia Systematizácia vedomostí			
<u>2. tematický celok:</u> <u>Komunikácia a sloh – Výkladový slohový postup</u> Výkladový slohový postup – vlastnosti a funkcia Využitie výkladového slohového postupu v jednotlivých štýloch Postupy a formy logického myslenia Indukcia a dedukcia – tvorba vlastných textov Generalizácia – práca s odbornými učebnicami Komparácia, konkretizácia, triedenie informácií vo výklade Analógia, exemplifikácia, interpretácia Argumentácia, chyby v argumentácii Argument (priamy, nepriamy, nevedecký) Odborný článok Dizertácia, štúdia, prípadová štúdia Vyjadrenie kauzality vo výklade a v úvahe Útvary využívajúce výkladový slohový postup Rozbor, analýza textov Prvá školská slohová práca – koncept Čistopis Oprava slohovej práce Projektová práca – práca stredoškolskej odbornej činnosti Kompozícia školských odborných prác Projekt SOČ – štruktúra a kompozícia Prezentácia projektov Prezentácia projektov Prezentácia projektov	Žiak vie: identifikovať všetky informácie uvedené v texte explicitne, dedukovať z textu a vyvodiť informácie, ktoré v ňom nie sú uvedené priamo, implicitne z neho ale vyplývajú, teda na porozumenie textu využiť uvažovanie, analýzu, porovnávanie, vyvodzovanie, jednoduchú aplikáciu, na lepšie porozumenie textu aktívne využívať kontextové súvislosti, interpretovať text a integrovať informácie z neho s predchádzajúcimi poznatkami a skúsenosťami, hodnotiť text z hľadiska obsahu, hodnotiť text z hľadiska formy, jazykových prostriedkov, útvaru, štýlu a pod., naplánovať svoju činnosť pri príprave projektu, samostatne zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti, na základe čiastkových informácií z umeleckého i vecného textu vytvoriť hypotézu a overiť ju v diskusii, realizovať a vhodne prezentovať projekt, prijať vecné pripomienky k svojmu projektu, analyzovať ich a zapracovať do svojho pôvodného riešenia, vecne reagovať na pripomienky k svojmu projektu a podporiť ich argumentmi, vytvoriť projekt stredoškolskej odbornej činnosti, vytvoriť pravopisne správny, jazykovokomunikačne adekvátny literárny výklad,	výklad, práca v skupinách, problémové úlohy, analýza textov ústne skúšanie – prezentácia projektu SOČ	tvorba projektu a prezentačné zručnosti – žiaci si pripravia projekt práce SOČ, ktorý prezentujú pred svojimi spolužiakmi - rôzne vyučovacie predmety – v závislosti od toho, aké témy žiaci spracúvajú v projekte SOČ

Opakovanie pravopisných javov Diktát, systematizácia poznatkov z tematického celku Systematizácia poznatkov	v ktorom využíva poznatky získané na hodinách literárnej výchovy, vytvoriť úvahu, v ktorej spracuje spoločensky aktuálnu tému.		
3. tematický celok: Zvuková rovina jazyka – Fonetika a fonológia Fonetika a fonológia Reč, rečové orgány Hláska, fonéma, graféma, diakritické a interpunkčné znamienka Písmo a jeho druhy, hláskové písmo Prozodické vlastnosti reči – melódia Pauza – prestávka a jej využitie Prízvuk – hlavný, vedľajší, vetný dôraz Tempo reči – prejavy žiakov Rytmické krátenie, výnimky z rytmického krátenia, znelostná asimilácia Princípy slovenského pravopisu – etymologický, fonematický Princípy slovenského pravopisu – gramatický, morfematický Nácvik pravopisných javov – cvičný diktát Kontrolný diktát Výslovnostné štýly (neutrálny, nižší, vysoký), výslovnosť slov cudzieho pôvodu Príprava na slohovú prácu Druhá školská slohová práca –koncept Čistopis Oprava Systematizácia poznatkov Záverečné opakovanie	Žiak vie: pohotovo sa zorientovať v danej komunikačnej situácii a presne reagovať na počutý text jasnou, zrozumiteľnou a správne intonovanou odpoveďou alebo otázkou, vo vlastných jazykových prejavoch dodržiavať pravidlá spisovnej slovenskej výslovnosti, správne artikulovať, uplatňovať vhodnú intonáciu, v ktorej sa dodržiavajú významové a fyziologické pauzy, primerané tempo reči, správne frázovanie výpovede a vhodnú moduláciu hlasu, poznať jazykovedné disciplíny, ktoré skúmajú zvukovú a písomnú podobu reči, a ich základné jednotky, pravopisne správne zaznamenávať počutý text.	výklad, problémové úlohy, práca v skupine, diskusia, pravopisné cvičenia, fonetické cvičenie, hlasné čítanie a prednes - ústne a písomné skúšanie, diktát	multikultúrna výchova – rôzne kultúry využívajú rôzne druhy písma - dejepis – vznik písma v minulosti, druhy písma - biológia – biologické aspekty artikulácie, artikulačné orgány

LITERATÚRA: obsahový a výkonový štandard

Tematický celok – téma Obsahový štandard	Výkonový štandard	Metódy a formy, formy preverovania	Prierezové témy *Medzipredmetové vzťahy*
Veľká epická próza Sociálny a psychologický román E. M. Remarque: Na západe nič nového, rozbor a analýza románu M. Urban – Živý bič, sociálny typ postavy, expresionizmus J. C. Hronský – Jozef Mak – analýza horizontálnej kompozície diela Počiatky absurdnej literatúry Literatúra prúdu vedomia Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku	Žiak vie: vysvetliť rozdiel medzi sociálnym a psychologickým románom, pričom treba brať do úvahy, že tieto druhy románu sa v praxi často v rôznej miere prelínajú, využiť svoje vedomosti pri analýze a určení druhu románu, ktorý žiak prečítal, a podoprieť svoje tvrdenie argumentmi, chápať podstatu sociálneho typu postavy, charakterizovať ju teoreticky, konkretizovať jej charakteristiku na základe analýzy prečítaného diela, identifikovať významovú rovinu diela a vysvetliť profiláciu postáv ako autorského modelu kompaktibilného so zameraním diela, pochopiť, že umelecké dielo je artefakt, rozumieť vzájomným vzťahom medzi autorom, realitou a dielom, vysvetliť, že umelecké dielo je subjektívny svet cieľavedome vytvorený autorom podľa jeho vlastných hodnôt, mier a estetického cítenia, zmocniť sa diela na základe všestrannej analýzy (kompozícia, štylizácia, obsah), konfrontovať svoj systém hodnôt s hodnotami vyplývajúcimi z diela.	výklad, problémové úlohy, práca v skupine, diskusia, textov, dramatizácia textu ústne skúšanie	osobnostný a sociálny rozvoj – rozvoj schopnosti vystupovať na verejnosti - dejepis – v umeleckej literatúre sa odrážajú historické reálie jednotlivých období

Krátka a stredná epická próza Druhy rozprávania a rozprávačov/ nespoľahlivý rozprávač R. Rolland: Peter a Lucia B. S. Timrava – Ťapákovci, klasifikácia druhov rozprávača Próza naturizmu D. Chrobák – Drak sa vracia – lyrizácia epickej prózy M. Figuli – Tri gaštanové kone- čítanie a interpretácia F. Švantner – výber z tvorby E. Hemingway – Starec a more – hodnotenie diela	Žiak má: poznať podstatu vnútorného monológu, vysvetliť rozdiel medzi monológom v próze a v dráme, chápať a demonštrovať na akomkoľvek texte jeho funkciu z hľadiska obsahového zamerania diela, dokázať rozlíšiť vnútorný monológ od vnútornej repliky postavy, poznať typ nespoľahlivého rozprávača, identifikovať ho v akomkoľvek epickom diele a vysvetliť jeho využitie vo vzťahu k významovému plánu diela, uplatniť pri tom výsledky štylistickej analýzy textu, okrem základného (jednofaktorového) triedenia typov rozprávača dokázať vytvoriť klasifikáciu z viacerých hľadísk (napr. podľa formy rozprávania, resp. podľa vzťahu k významovej rovine diela/autorovi, posúdiť hodnoty a významy obsiahnuté v diele v sociálno-kultúrnom a literárnohistorickom kontexte doby, v ktorej vzniklo, organizovať prácu skupiny, prinášať podnety pri riešení úloh, pomáhať ostatným radou a ukážkami vlastných postupov. Zhrnúť výsledky spoločného bádania a prezentovať výsledky pred triedou.	práca v skupine, individuálna práca pri hľadaní informácií na internete, využívanie IKT, diskusia, výklad, dramatizácia textu ústne skúšanie	tvorba projektu a prezentačné zručnosti
Lyrická poézia Voľný verš, náhradné rytmotvorné činitele Symbolizmus Neosymbolizmus Vitalizmus	Žiak vie: rozpoznať vlastnosti voľného verša akejkoľvek relevantnej básne, na jej základe demonštrovať	referáty žiakov, diskusia, práca s literatúrou a internetom, individuálna práca	tvorba projektu a prezentačné zručnosti – žiaci prezentujú vo forme krátkej prezentácie získané

Nadrealizmus Poézia katolíckej moderny J. Smrek – výber – druhy lyriky E.B.Lukáč - výber R. Dilong – čítanie a interpretácia lyrických básní, duchovná lyrika R.Fabry Impresionizmus a senzualizmus v poézii	rozdiely medzi voľným a metricky viazaným veršom, chápať a vysvetliť estetickú pôsobivosť voľného verša a takto napísanú báseň čítať jazykovo správne, výrazne a so subjektívnym frázovaním, vysvetliť svoj spôsob frázovania, charakterizovať podstatu reflexívnej a duchovnej poézie, chápať a vysvetliť prekrývanie sa jednotlivých druhov lyriky v konkrétnych dielach, chápať otvorenosť básnickej výpovede pri lyrickej poézii, dokázať tlmočiť svoj osobný výklad významového a estetického vyznenia akejkoľvek básne tohto druhu, identifikovať lexikálne, štylistické, kompozičné a rytmotvorné prostriedky, ktoré vytvárajú posolstvo básne, nové poznatky vhodne a prehľadne zaznamenať a používať pri ďalšej práci alebo odpovedi – zapracovať ich do vlastného systému vedomostí, analyticky študovať vzorový text rozboru lyrickej básne ako príprava na prezentáciu, prezentovať svoje chápanie určeného textu (aj pomocou pripravenej úvahy na tému spoločnú s básňou) v triede, sledovať odlišné interpretácie a uvažovať o tom, či sú kompaktibilné s jeho hľadiskom, alebo či sú to pre žiaka dezinterpretácie, byť pohotový v diskusii, citlivý k iným účastníkom.	a skupinová práca, výklad učiteľa ústne skúšanie	poznatky o R. Dilongovi - katolícke náboženstvo – tvorba R. Dilonga je ovplyvnená náboženským pohľadom na realitu

Dramatická literatúra Nástup slovenského profesionálneho divadla I. Stodola – Bačova žena – interpretácia divadelnej hry J.Barč Ivan: Matka	Žiak vie: určiť charakter poznať históriu a znaky antickej tragédie ako literárneho žánru, uviesť charakteristické črty divadelnej hry (drámy), vysvetliť kompozičné vlastnosti divadelnej hry v porovnaní s veršovanou, resp. neveršovanou epikou, poznať fázy vnútornej kompozície divadelnej hry a určiť ich v akomkoľvek texte klasicky skomponovanej divadelnej hry alebo v jej inscenácii, odlíšiť pojmy monológ, dialóg a replika a vysvetliť zmysel autorskej poznámky, resp. doplniť text divadelnej hry vlastným návrhom autorskej poznámky, vysvetliť definície funkcií osôb pri inscenácii divadelnej hry – herec, režisér, dramaturg – (alebo scenára,) dokázať na príklade objasniť podstatu hercovej tvorivosti pri stvárnení postavy z akejkoľvek divadelnej hry a vysvetliť príspevok režiséra k inscenácii, identifikovať v texte hry umelecké jazykové prostriedky a vysvetliť ich príspevok k vyzneniu diela, vysvetliť autorovu koncepciu postáv v zmysle celkového zamerania hry a ako argumenty uviesť poznatky z analýzy diela; hodnotové prvky tejto koncepcie konfrontovať s vlastným hodnotovým systémom, svoje stanovisko obhájiť vo vecnej a etickej diskusii,	výklad, skupinová práca, hlasné čítanie, umelecký prednes, dramatizácia textu, analýza literárnych textov ústne skúšanie	tvorba projektu a prezentačné zručnosti – žiaci si pripravia prezentáciu

	alebo prejaviť úsilie o rozumný kompromis, alebo rozpoznať správnosť odlišného názoru.		

Povinní autori, ktorých diela majú mať žiaci prečítané, sú uvedení v dokumente Cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a literatúry.

Zoznam tematických celkov podľa ich usporiadania v učebných osnovách pre 4. ročník gymnázia :

Jazyk a sloh:

1. Komunikácia a sloh – aktivizácia vedomostí
2. Komunikácia a sloh – rečnícky štýl
3. Komunikácia a sloh – opakovanie učiva
4. Jazyk a reč – národný jazyk
5. Jazyk a reč – opakovanie učiva
6. Jazyk a reč – národný jazyk
7. Umelecké rozprávanie
8. Vznik a vývin slovenského jazyka

Literatúra:

1. Lyrická poézia
2. Dramatická literatúra
3. Epická próza
4. Dejiny umenia a literatúry

JAZYK A SLOH: obsahový a výkonový štandard

Tematický celok – téma Obsahový štandard	Výkonový štandard	Metódy a formy	Prierezové témy Medzipredmetové vzťahy
1. tematický celok: Komunikácia a sloh - aktivizácia vedomostí z komunikácie a slohu 1. Jazykový štýl štýlotvorné činitele 2. Slohové postupy a slohové útvary 3. Subjektívne štýly a objektívne štýly 4. Subjektívno-objektívne štýly	Žiak vie: upevniť si vedomosti o štýle a štýlotvorných činiteľoch a štylistických žánroch, identifikovať výrazové prostriedky štýlu a zvoliť vhodné v danej komunikačnej situácii, charakterizovať a identifikovať slohové postupy a útvary, objasniť hybridizáciu postupov a využiť ju v texte, zvoliť vhodný slohový útvar a žáner v danej komunikačnej situácii, ovládať jazykovú a štylistickú normu a spoločenské zásady komunikácie,	analýza a interpretácia textu, diskusia, práca s odbornou literatúrou a slovníkmi test, pravopisné cvičenie	Mediálna výchova – stavba mediálneho odkazu a jeho kritické čítanie, schopnosť orientovať sa v mediálnej oblasti; literatúra + spoločenské vedy - analýza umeleckého a vecného textu

	na základe obsahovej, kompozičnej a štylisticko-lexikálnej analýzy textov interpretovať text, transformovať text z jedného žánru do druhého.		
2. tematický celok: Komunikácia a sloh – Rečnícky štýl Rétorika, znaky rečníckeho štýlu, fázy tvorby prejavu Kompozícia prejavu, nadväznosť úvodu, jadra a záveru Verbálne prostriedky rečníckeho štýlu, využitie trópov a figúr Neverbálne prostriedky reč. štýlu, chyby v rečníckom prejave Z histórie rečníctva Agitačné žánre. Politický, súdny, náboženský prejav Náučné žánre Posterová prezentácia Príležitostné žánre . – rámcový prejav a informačný prejav Slávnostný prejav - kompozícia a štylizácia Hodnotenie a analýza modelových prejavov, mimika, gestika, proxemika Zhrnutie poznatkov o rečníckom štýle Prezentácia rečníckych prejavov Prezentácia rečníckych prejavov Prezentácia rečníckych prejavov Prezentácia rečníckych prejavov Prezentácia rečníckych prejavov Systematizácia poznatkov, test	Žiak vie: na základe analýzy textov nájsť znaky rečníckeho štýlu, poznať fázy tvorby prejavu a uplatniť ich v praxi, identifikovať verbálne prostriedky rečníckych prejavov, trópy a figúry a použiť ich vo vlastnom prejave, poznať neverbálne prostriedky reč. štýlu, využiť ich pri prejave, objasniť vývin rečníctva, poznať klasifikáciu rečníckych žánrov, identifikovať prejav z hľadiska žánru, na základe analýzy nájsť spoločné a rozdielne znaky textov, objasniť kompozíciu, štylisticko-lexikálne prostriedky príležitostných, agitačných a náučných rečníckych prejavov a samostatne tieto žánre vytvoriť, zostaviť a predniesť posterovú prezentáciu; zostaviť a predniesť rečnícky prejav príležitostného žánru, analyzovať a zhodnotiť jazykové prejavy ostatných žiakov, poukázať na pozitíva a negatíva ich rečníckych príspevkov, dodržiavať v komunikačných situáciách spoločenské zásady rétoriky, hodnotiť neverbálnu komunikáciu ostatných spolužiakov a prozodické vlastnosti reči, vedieť odlíšiť rôzne spôsoby šírenia informácií.	štylistické cvičenia, analýza prejavov a textov prednes prejavu – hodnotenie testovanie teoretických vedomostí	tvorba projektu a prezentačné zručnosti – žiaci si pripravia príležitostný rečnícky útvar, ktorý prezentujú pred ostatnými spolužiakmi - občianska náuka – komunikácia a jej formy, psychologické aspekty komunikácie
3. tematický celok: Komunikácia a sloh –	Žiak vie: systematizovať vedomosti získané štúdiom v 1. ročníku,	gramatické cvičenia, fonetické	rôzne humanitné a prírodovedné

opakovanie učiva jazyk a sloh Učenie sa, práca s informáciami, projektovanie vlastnej budúcnosti Zvuková stránka jazyka Štylistika, komunikácia Lexikológia Morfológia	pracovať s počutým textom a písaným textom a hodnotiť jeho zvukové vlastnosti, poznať štylistiku ako jazykovednú disciplínu, štýlotvorné činitele, hodnotiť slovnú zásobu z hľadiska funkčného využívania jej jednotlivých častí, klasifikovať systém slovných druhov v slovenčine a určovať ich v texte.	cvičenia, spracovanie textu ústne odpovede, testovanie žiakov	predmety – spracovanie informácií z umeleckého a vecného textu osobnostný a sociálny rozvoj – príprava žiaka na maturitnú skúšku
4. tematický celok: Jazyk a reč. Národný jazyk Vznik jazyka, prirodzený a umelý jazyka Funkcie jazyka Jazyk a písmo Vývin jazyka. Indoeurópske jazyky, germánske, románske a slovanské Slovanské jazyky Rozdiely medzi slovenčinou a češtinou Jazyky národnostných menšín na Slovensku Opakovanie pravopisných javov Diktát Systematizácia poznatkov, opakovanie	Žiak vie: vysvetliť vznik jazyka ako základného predpokladu medziľudskej komunikácie, vysvetliť systém indoeurópskych jazykov a teórie, ktoré viedli k vytvoreniu jazykových rodín, pracovať s českým textom, funkčne ho prekladať do slovenčiny poukázať na rozdiely medzi českým a slovenským jazykom, vysvetliť rozdiel medzi národným, cieľovým, cudzím, úradným, štátnym jazykom a jazykom národnostných menšín a dokáže vysvetliť ich základné funkcie, poznať jazyky národnostných menšín na Slovensku a porovnať ich systém so slovenčinou, pravopisne správne zaznamenávať počutý text.	výklad, problémové úlohy, práca v skupine, diskusia, pravopisné cvičenia, fonetické cvičenie, hlasné čítanie a prednes - ústne a písomné skúšanie, diktát	multikultúrna výchova – žiaci sa učia pochopiť, že aj v jazykovej oblasti je Slovensko multikultúrnou spoločnosťou - dejepis – antropogenéza a jej význam pri rozvoji schopnosti človeka dorozumievať sa jazykom - geografia – národnostné rozčlenenie slovenského územia
5. tematický celok: Opakovanie učiva - jazyk a sloh Opis a charakteristika Publicistický štýl, masmediálne komunikačné prostriedky Syntax – vetné členy Syntax, súvetia, nadvetná syntax Úvaha a výklad	Žiak vie: nájsť v akomkoľvek texte opis a charakteristiku, definovať ich znaky pracovať s novinami a časopismi, určovať jednotlivé publicistické žánre, poznať syntax ako komplex viacerých disciplín, syntakticky hodnotiť a analyzovať texty, definovať úvahu, poznať jej vlastnosti, tvoriť texty s využitím úvahy.	skupinová práca, doplňujúci výklad učiteľa, komparačné metódy pri hodnotení textov - písomné testovanie žiakov	mediálna výchova – práca s novinami a časopismi cudzie jazyky – porovnávanie syntaktických štruktúr slovenčiny a iných jazykov

6. tematický celok: Jazyk a reč. Národný jazyk Formy národného jazyka Spisovná a štandardná forma jazyka Subštandardné jazykové formy Nárečie – regionálne dialekty Sociálne nárečie (slang a argot) Využitie subštandardných jazykových foriem	Žiak vie: rozlišovať jednotlivé formy národného jazyka, pochopiť ich funkčné využívanie s ohľadom na funkčný jazykový štýl a komunikačnú situáciu, poukázať na rozdiely medzi spisovnou (štandardnou) formou slovenčiny a subštandardných jazykových prejavov, určovať príslušnosť jazykových textov k jednotlivým druhom regionálnych nárečí na Slovensku, vysvetliť rozdiel medzi regionálnym dialektom a sociodialektom, vo vlastných textoch využívať subštandardné jazykové formy a poukázať na ich význam, aktívne využívať platné jazykové kodifikačné príručky.	práca s nahrávkami, analýza počutého textu, skupinová práca, diskusia, gramatické cvičenia ústne skúšanie – frontálne a individuálne	tvorba projektu a prezentačné zručnosti – žiaci si pripravia príspevky o podobe nárečia vo svojom regióne osobnostný a sociálny rozvoj – žiaci by mali pochopiť, že spisovná forma jazyka má reprezentatívnu funkciu geografia – rozšírenie jednotlivých skupín nárečí na Slovensku dejepis – vznik nárečí ako výsledok uzavretých spoločenstiev v minulosti
7. tematický celok: Umelecké rozprávanie Umelecké rozprávanie - kompozícia, vertikálne členenie textu Dramatizujúce a estetizujúce prostriedky rozprávania Analýza a úprava modelových textov Cvičná práca Školská slohová práca - koncept Školská slohová práca – čistopis Školská slohová práca – oprava	Žiak vie: poznať teoretické predpoklady pre tvorbu vlastného rozprávania, rozlišovať pásmo rozprávača a pásmo postáv v textoch, tvoriť vlastné texty s primeranou kompozíciou a obsahom, využívať dramatizujúce a estetizujúce prostriedky vo vlastných textoch, vytvoriť umelecké rozprávanie – poviedku.	analýza textov, korektúra nevhodných jazykových foriem v texte, spracúvanie informácií hodnotenie školskej slohovej práce, ústne skúšanie	osobnostný a sociálny rozvoj – žiaci chápu, že rozprávanie ako súčasť umeleckej literatúry má svoje estetické kvality občianska náuka – žiaci na základe znalostí psychológie vypracujú rozprávanie, v ktorom zobrazia vnútorný svet postáv
8. tematický celok: Vznik a vývin slovenského jazyka	Žiak vie:	výklad učiteľa, práca s encyklopédia	mediálna výchova – žiaci charakterizujú

Predspisovné obdobie - staroslovienčina Spisovné obdobie – A. Bernolák Ľ. Štúr a jeho kodifikácia, Matičné a martinské obdobie 20. storočie vo vývine jazyka Jazyková kultúra	pomenovať jednotlivé obdobia vo vývine slovenčiny ako moderného európskeho jazyka, zhodnotiť význam kodifikácie pre ďalší vývoj slovenčiny, diskutovať o nových tendenciách vo vývine slovenského jazyka, charakterizovať vplyvy iných jazykov na slovenčinu v jednotlivých oblastiach života, vysvetliť pojem jazyková kultúra, hodnotiť úroveň jazykovej kultúry masovokomunikačných prostriedkov, hodnotiť úroveň jazykovej kultúry vo vybranom prostredí (škola, trieda a pod.).	mi, spracovanie informácií písomné skúšanie – testovanie žiakov	úroveň jazykovej kultúry, ktorú ponúkajú súčasné slovenské médiá multikultúrna výchova – žiaci chápu, že súčasné európske vzťahy a migrácia vplývajú na národný jazyk a môžu byť jeho obohatením dejepis – vývin slovenského jazyka ako výsledok historického vývoja slovenského národa cudzieho jazyka – žiaci hľadajú v textoch slová, ktoré majú svoj pôvod v cudzích jazykoch

LITERATÚRA: obsahový a výkonový štandard

Tematický celok – téma Obsahový štandard	Výkonový štandard	Metódy a formy,	Prierezové témy Medzipredmetové vzťahy
Lyrická poézia Poézia beatnikov Socialisticky orientovaná poézia – výber z autorov M. Rúfus M. Válek Ľ. Feldek D. Hevier Poppoézia – výber z diel autorov J. Urban – výber z poézie	Žiak vie: určiť voľný verš v akejkoľvek básni, ktorá je na ňom vybudovaná, chápať asociatívnosť ako vedomú alebo podvedomú formu radenia jednotlivých segmentov básnickej výpovede, vystihnúť logické, vecné, citové alebo zvukové väzby medzi týmito segmentmi a	výklad, práca v skupine – pokus o vlastnú lyrickú výpoveď, diskusia, umelecký prednes textov ústne skúšanie	umenie a kultúra – podmienky vzniku umeleckej avantgardy osobnostný a sociálny rozvoj - rozvoj kreativity (vysvetliť mnohovýznamo

	priradiť im vlastné subjektívne významy, byť schopný tieto osobne pociťované významy prezentovať v triede, chápať možnosť odlišných výkladov ako vnútornú vlastnosť otvoreného básnického textu, vysvetliť princíp vzniku automatického textu, ktorý chápe ako najkrajnejšiu formu komponovania uvoľnenej básnickej výpovede, vysvetliť, že obsahovo, syntakticky a morfologicky uvoľnený básnický text rezignoval na existenciu intencionálnej významovej roviny, že jeho výpovedná sila spočíva v rovine výrazu, identifikovať zvukové, štylistické a lexikálne prvky vystupujúce ako signály významu básne.		vosť básnických asociácií) - rozvoj kooperácie (v skupinovej práci)
Dramatická literatúra Absurdná dráma, S. Beckett – Čakanie na Godota Absurdná dráma v slovenskej literatúre. P. Karvaš – Absolútny zákaz – analýza textu Existencializmus v slovenskej dráme: I. Bukovčan: Kým kohút nezaspieva Lasica a Satinský – Soirré Poetika Radošinského naivného divadla, Epické divadlo	Žiak vie: charakterizovať podstatu absurdnej drámy, nájsť v texte alogické spojenia, absurdné nelogické situácie a vysvetliť ich, vyvodiť a nájsť prvky paródie, gagy, slovné hračky, nonsens, vytvoriť krátky dialóg so znakmi absurdnosti, poznať a nájsť v texte štylistické figúry s komickým účinkom –humor, irónia, satira, interpretovať posolstvo na základe štylisticko – lexikálnej a obsahovej analýzy, vedieť správne čítať absurdné dramatické texty, dramaticky upraviť anekdotu,	brainstor-ming, skupinová práca s literárnym textom, pokus o uvedenie dramatických textov, analýza literárnych textov ústne skúšanie	umenie a kultúra – žiak spoznáva prostriedky rôznych foriem divadelného umenia dejepis – učiteľov výklad – vplyv totalitných režimov na rozvoj drámy; Osobnostný a sociálny rozvoj – - morálny rozvoj – formovanie hodnotového systému (boj za slobodu v dielach)

	inscenovať scénku absurdným humorom (práca v skupine), charakterizovať špecifiká anglickej a francúzskej absurdnej drámy, vysvetliť politickú angažovanosť alternatívnych divadiel, charakterizovať poetiku Radošinského naivného divadla, ich vzťah k literárnej tradícii, charakterizovať divadlo malých javiskových foriem, vyjadriť čitateľský, resp. divácky zážitok a zhodnotiť dielo.		
Epická próza Retrospektívny kompozičný postup A. Bednár – Kolíska - analýza a interpretácia diela L. Mňačko – Ako chutí moc - analýza a interpretácia diela L. Mňačko – Smrť sa volá Engelchen Generačná výpoveď mládeže v diele J.Salingera: Kto chytá v žite Diskusia a analýza diela Kto chytá v žite A. Solženicyn – Jeden deň Ivana Denisoviča – analýza a interpretácia novely Existencializmus a nástup postmoderny P. Jaroš – analýza a interpretácia Persifláž , palimsest, satira, nonsens Žánrová a tematická pestrosť súčasnej epickej prózy	Žiak vie: vysvetliť podstatu retrospektívneho kompozičného postupu a jeho zmysel, identifikovať odlišnosti od chronologického postupu, identifikovať jednotlivé časové línie v diele, graficky znázorniť vnútornú kompozíciu diela, analyzovať obsah, jazykové prostriedky, kompozíciu diela a na základe analýzy sformulovať posolstvo diela, hlavný motív, identifikovať typy rozprávača, ich prelínanie v jednom diele, charakterizovať postavu, formulovať jej hodnotový profil, jej vzťah k spoločnosti, vysvetliť autorov kritický pohľad na spoločnosť k v diele a doložiť to textom, nájsť v texte motívy generačnej výpovede, formulovať svoj čitateľský zážitok, hodnotiť dielo, jeho prínos pre svoj osobný rozvoj,	výklad učiteľa, referáty žiakov, diskusia, práca s literatúrou a internetom, individuálna práca a skupinová práca ústne skúšanie, preverovanie vedomostí formou testu	dejepis – žiaci určujú, ako spoločenské podmienky po r. 1945 súvisia s literárnym dielom Osobnostný a sociálny rozvoj – - morálny rozvoj – formovanie hodnotového systému (boj za slobodu v dielach) Multikutúrna výchova - subkultúra mládeže , jj špecifický slovní, problémy, , odraz v lit. dielach;

	vysvetliť autorský zámer, vysvetliť súvislosť medzi románom a dobovou spoločenskou situáciou, vysvetliť princípy postmoderny, persifláže a palimsestu na konkrétnom texte, nájsť v texte satiru, vysvetliť jej funkciu.		
Dejiny umenia a literatúry Etapy literárneho vývoja – antická literatúra Stredoveká literatúra Renesančná literatúra Baroková literatúra Klasicistická literatúra Romantizmus Realizmus Moderna a avantgarda Medzivojnová literatúra Literatúra po 2. svetovej vojne	Žiak vie: charakterizovať spoločenské, historické podmienky pre literatúru v jednotlivých historických obdobiach , filozofické, náboženské východiská a inšpiračné zdroje, vysvetliť koncepciu typických hrdinov v jednotlivých literárnych obdobiach, identifikovať literárne žánre a ich konkrétnu podobu v jednotlivých literárnych obobiach, rozčleniť literatúru jednotlivých období podľa rôznych hľadísk (nábožensk á/ svetská, odborná/ umelecká), charakterizovať kultúrno-historický význam diel, predstaviť obraz doby na základe diela, uviesť predstaviteľov svetovej literatúry a ich diela, ktoré poznamenali literárny vývin, poukázať na autorský zámer a postoj autora ku skutočnosti, nájsť v diele kritiku spoločnosti, režimu alebo generačnú výpoveď, vysvetliť tematickú a žánrovú pestrosť modernej literatúry a koexistenciu rôznych umeleckých smerov.	spracúvanie informácií do pojmových máp a tabuliek, zaraďovanie známych literárnych diel do jednotlivých období, čítanie literárnych ukážok a ich analýza ústne a písomné skúšanie	dejepis – vysvetľovanie vplyvu historických podmienok pre literárne smery; občianska náuka – vplyv filozofických smerov na literárne smery; geografia – sledovanie literárneho vývoja v jednotlivých európskych krajinách osobnostný a sociálny rozvoj - rozvoj poznávacích schopností, schopnosť syntézy a komparácie v literatúre. tvorba projektu a prezentačné zručnosti - žiaci tvoria projekty alebo prezentácie o jednotlivých etapách literárneho vývinu multikultúrna výchova cieľom tohto tematického

			celku je pochopiť, že literárny vývoj je multikultúrny proces, ktorý zasiahol celú Európu, neskôr svet, bol spojený so vzájomným ovplyvňovaním prvkov a preberaním kultúrnych tradícií

Povinní autori, ktorých diela majú mať žiaci prečítané, sú uvedení v dokumente Cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a literatúry.

Metódy a formy práce

Zvolené metódy a formy práce uvedené v tabuľke obsahového a výkonového štandardu majú žiaka viesť a podnecovať ho k samostatnému objavovaniu sveta a získavaniu väčšiny vedomostí a zručností vlastným bádaním a tvorivosťou, a preto volíme najmä tieto metódy a formy:

a. čítanie s porozumením
b. aktívne počúvanie
c. analýza a interpretácia textov
d. tvorba vlastných textov
e. práca s informáciami a rôzne formy ich spracovania
f. práca v dvojiciach a tímoch
g. tvorba a prezentácia vlastných a tímových projektov
h. tvorba triednych či školských časopisov
i. návšteva knižníc, archívov, múzeí a iných inštitúcií
j. besedy a exkurzie

Učebné zdroje

Učebné zdroje chápeme ako dynamicky sa meniaci zdroj informácií tak pre učiteľa, ale aj pre žiaka. Sú to:

- učebnice schválené a odporúčané ministerstvom školstva,
- odborná literatúra,
- slovníky,
- printové i neprintové médiá (tlač, rozhlas, televízia, internet).

Učebnice:

Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre stredné školy 1. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2006
Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre stredné školy 2. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2007
Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre stredné školy 3. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2009
Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre stredné školy 4. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2010
Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre stredné školy 1. Cvičebnica. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2006
Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre stredné školy 2. Cvičebnica. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2007

Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre stredné školy 3. Cvičebnica. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2009
Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre stredné školy 4. Cvičebnica. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2010
Hincová, K. – Húsková, A.: Slovenský jazyk pre 1.-4. ročník stredných škôl. SPN, Bratislava 2007
Kuchariková, M. – Húsková, A. – Hincová, K. : Slovenský jazyk pre 1. ročník stredných škôl. Cvičebnica. SPN, Bratislava 2007
Záborská, M. – Húsková, A. – Hincová, K. : Slovenský jazyk pre 2. ročník stredných škôl. Cvičebnica. SPN, Bratislava 2007
Kuchariková, M. – Húsková, A. – Hincová, K. : Slovenský jazyk pre 3. ročník stredných škôl. Cvičebnica. SPN, Bratislava 2010
Gregorová, I. – Lapitka, M. : Literatúra pre 1. ročník gymnázií a stredných odborných škôl. SPN, Bratislava 2009
Gregorová, I. – Lapitka, M. : Literatúra pre 2. ročník gymnázií a stredných odborných škôl. SPN, Bratislava 2009
Gregorová, I. – Lapitka, M. : Literatúra pre 3. a 4. ročník gymnázií a stredných odborných škôl. 1. diel. SPN, Bratislava 2011
Gregorová, I. – Lapitka, M. : Literatúra pre 3. a 4. ročník gymnázií a stredných odborných škôl. 2. diel. SPN, Bratislava 2011
Dvořák, K.: Čítanka pre 1. ročník gymnázií a stredných odborných škôl. VKÚ, Harmanec 2009
Dvořák, K.: Čítanka pre 2. ročník gymnázií a stredných odborných škôl. VKÚ, Harmanec 2009
Dvořák, K.: Čítanka pre 3. ročník gymnázia a stredných odborných škôl. SPN, Bratislava 2011
Dvořák, K.: Čítanka pre 4. ročník gymnázií a stredných odborných škôl. VKÚ, Harmanec 2011
Ihnátková, N. a kol.: Čítanka 1 pre 1. ročník gymnázií a stredných škôl. IMPRO LITERA
Ihnátková, N. a kol.: Čítanka 2 pre 2. ročník gymnázií a stredných škôl. IMPRO LITERA
Ihnátková, N. a kol.: Čítanka 3 pre 3. ročník gymnázií a stredných škôl. IMPRO LITERA
Ihnátková, N. a kol.: Čítanka 4 pre 4. ročník gymnázií a stredných škôl. IMPRO LITERA
Obert, V. a kol.: Literatúra 1 pre 1. ročník gymnázií a stredných škôl. IMPRO LITERA
Obert, V. a kol.: Literatúra 2 pre 2. ročník gymnázií a stredných škôl. IMPRO LITERA
Obert, V. a kol.: Literatúra 3 pre 3. ročník gymnázií a stredných škôl. IMPRO LITERA
Obert, V. a kol.: Literatúra 4 pre 4. ročník gymnázií a stredných škôl. IMPRO LITERA
Žilka, T. – Obert, V. – Ivanová, M.: Teória literatúry pre gymnáziá a stredné školy. Poľana, Bratislava 2007.

Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Hodnotenie a klasifikácia v predmete slovenský jazyk a literatúra vo veľkej miere zasahujú žiakovu činnosť vo vyučovacom procese, musia motivovať žiakovu aktivitu. Hodnotí sa obsahová správnosť, využívanie gramatických a štylistických prostriedkov v ústnom aj písomnom prejave. V písomnom prejave sa hodnotí aj pravopisná správnosť. Hodnotenie žiaka sa uskutoční na základe kombinácie ústnych odpovedí a rôznych foriem písomného testovania. Najčastejšie formy skúšania budú:

- individuálne aj frontálne skúšanie,

- písomné testy neštandardizované aj štandardizované,
- diktáty, slohové práce,
- prednes referátov,
- prezentácia individuálnej aj skupinovej práce.

Učiteľovo hodnotenie bude doplnené o sebahodnotenie žiaka a hodnotenie spolužiakov. Konečnú klasifikáciu určí učiteľ. Pre predmet sú vypracované kritéria hodnotenia, ktoré vychádzajú z kľúčových kompetencií a z metodického usmernenia.

Predmet slovenský jazyk a literatúra je klasifikovaný podľa Metodického pokynu č.21/2011 stupňami: výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný a nedostatočný.

Poznámka1.

Pri klasifikácii vlastných výkonov žiakov v zložke – jazyk aj literatúra vychádzame zo Štátneho vzdelávacieho programu, kde sú uvedené výkony na optimálnej úrovni (v školskej praxi hodnotené klasifikačným stupňom výborný) a výkony na minimálnej úrovni (v školskej praxi hodnotené klasifikačným stupňom dostatočný).
Na základe opísaného optimálneho a minimálneho výkonu si učiteľ sám odvodí mieru výkonu na klasifikačný stupeň chválitebný, dobrý a nedostatočný.

Poznámka 2.

1. Počet diktátov v každom ročníku: 1 kontrolný diktát v každom polroku, spolu 2.
Hodnotiaca škála – kontrolné diktáty / pravopisné chyby:

0 chýb – 1 chyba – výborný
2 chyby – 3 chyby – chválitebný
4 chyby – 6 chýb – dobrý
7 chýb – 9 chýb – dostatočný
10 chýb a viac – nedostatočný

2. Počet slohových prác v každom ročníku: 1 v každom polroku, spolu 2 a to:

1. ročník - beletrizovaný životopis a diskusný príspevok,
2. ročník – umelecký opis a charakteristika osoby,
3. ročník – úvaha a výklad,
4. ročník – slávnostný prejav a rozprávanie (jednoduché alebo umelecké).

Písomné slohové práce sa hodnotia a klasifikujú podľa Pokynov na hodnotenie PFIČ MS zo slovenského jazyka a literatúry. Kritériá obsahujú:

- hodnotenie vonkajšej formy – 4 body,
- hodnotenie vnútornej formy – 20 bodov,
- hodnotenie celkového dojmu z práce – 4 body.

Výsledná známka sa prepočíta z bodov (maximálny počet je 28 bodov) na hodnotiacu percentuálnu škálu školy:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

Do výslednej klasifikácie (polrok/koniec roka) sa zahŕňajú:

- Priebežné individuálne ústne skúšanie žiaka – 1-krát za polrok.
- Vedomostný test – po každom tematickom celku (počet závisí od počtu TC v jednotlivých polrokoch).
- Prípravné pracovné listy ako súčasť portfólia žiaka -1-krát za rok.
- Interpretácia umeleckého diela -1-krát za polrok.
- Projekt/prezentácia -1-krát za rok.

Vyučujúci pracuje aj s pracovnými listami, v ktorých uplatní uzavreté i otvorené typy úloh a využije Bloomovu taxonómiu cieľov v poznávacej oblasti učenia: zapamätanie, porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a hodnotenie. Tieto pravidlá platia aj pri zostavovaní vedomostného testu pre žiakov. Uplatnením rôznych úrovní učenia zodpovedá i váha (bodové hodnotenie) jednotlivých úloh v teste.

Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka zohľadňujú percentuálne vyjadrenie školy:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

Prierezová téma	**Ciele**	**Téma/predmet SJL**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	- V jednotlivých literárnych ukážkach - V jednotlivých literárnych útvaroch - Umelecký opis
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti	- Umenie, jeho druhy a funkcie - Literatúra ako druh umenia - Pravidlá zdvorilej komunikácie

	/ neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MEV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	- Tradičné a moderné spôsoby spracovania informácií
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	- Reklama – tvorba projektu - Predstavenie projektu - reklama
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	- Komunikácia, bežná i oficiálna - Obohacovanie slovnej zásoby - Pravidlá zdvorilej komunikácie
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA-OŽZ	-poskytuje žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formuje ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí	- Prierezová tematika sa realizuje v špecializovaných kurzoch počas alebo na konci školského roka.

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 1.-5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

5.2 Španielsky jazyk a literatúra

Charakteristika predmetu:

Všeobecným cieľom vo vyučovacom predmete španielsky jazyk a literatúra je zabezpečiť dosiahnutie komunikačnej úrovne C1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) u žiakov bilingválnej formy vzdelávania v SR na konci strednej školy. Jazyková úroveň C1 umožňuje pružne využívať cudzí jazyk na spoločenské, študijné, akademické a profesijné účely.
Žiak - absolvent bilingválnej formy vzdelávania na úrovni C1 je schopný komunikovať bez ťažkostí v každodenných sociálnych situáciách, akými sú: spolupráca, sťažnosti, ospravedlnenie a pod., ako aj o témach týkajúcich sa jeho profesijnej oblasti v ústnej i písomnej forme. Je schopný porozumieť širokému rozsahu textov a získavať informácie z náročných a dlhších odborných a literárnych textov a rozpoznať ich implicitné významy. Dokáže vytvoriť zrozumiteľne štruktúrované a podrobné texty na zložitejšie témy, čím preukazuje ovládanie kompozičných útvarov, spojovacích výrazov a prostriedkov kohézie. Na základe ovládania a aplikovania vyššie uvedených kompetencií nedochádza v cudzojazyčnom prostredí ku komunikačným nedorozumeniam

Ciele učebného predmetu:

Ciele predmetu a vzdelávací štandard z druhého vyučovacieho jazyka v bilingválnom štúdiu vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií (bod 4) a komunikačnej jazykovej kompetencie, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2006). Dôraz sa kladie na činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie. Uvedený vzdelávací štandard špecifikuje najmä požiadavky na výkon žiakov, t. j. výkonový štandard.
Obsahový štandard pre úroveň C1 je do značnej miery totožný s obsahovým štandardom v ŠVP z jednotlivých cudzích jazykov pre úroveň B2. Ďalšia podrobná špecifikácia obsahu úrovne C1 je rozpracovaná v Katalógoch cieľových požiadaviek na úrovni C1 pre jednotlivé jazyky.

Hlavný cieľ :
Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie k:

- podpore sebadôvery každého žiaka;
- osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré žiakom umožnia vzdelávať sa po celý život a zaujať aktívne miesto v sociálnom a kultúrnom živote;
- príprave všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, solidarity, pluralizmu a kultúrnej otvorenosti;
- vzdelávania sa v príslušnom jazyku, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a ktorý je zároveň významným zjednocujúcim činiteľom národného spoločenstva a dôležitým prostriedkom celoživotného vzdelávania;
- zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov.

Špecifické ciele:
Jazykové vzdelávanie vcudzom jazyku na báze jednotlivých kompetencií vedie žiaka k tomu, aby :

- vedel uplatniť získané vedomosti a zručnosti v každodennom živote
- dokázal využívať jazyk pružne a účinne na spoločenské, akademické či profesijné účely
- sa dokázal vyjadriť plynulo a spontánne, takmer bez zjavnej námahy, bez zjavného hľadania výrazov
- vedel zvoliť vhodnú formuláciu zo širokých možností jazyka na to, aby sa jasne vyjadril bez nutnosti obmedzovať to, čo chce povedať
- mal zvládnutý taký široký lexikálny repertoár, ktorý mu umožňuje opismi ľahko prekonať prípadné medzery
- porozumel širokému rozsahu náročných, dlhších textov a rozoznať ich implicitné významy
- poznal základné podobnosti a rozdiely medzi jednotlivými literárnymi smermi

- spoznal historický, kultúrny a sociálny kontext jednotlivých literárnych smerov
- identifikoval literárne smery a tendencie
- pochopil obsah jednotlivých literárnych textov
- spoznal význam jednotlivých významných diel španielskej literatúry a vedel vymenovať ich charakteristiky
- rozlíšil a analyzoval diela a najznámejších autorov jednotlivých literárnych období
- dokázal vytvoriť zrozumiteľný, dobre usporiadaný a podrobný text na zložité témy
- vedel ústne prezentovať obsahy jednotlivých diel
- poznal základné charakteristiky významných diel v španielskej literatúre od baroka až po súčastné obdobie

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním cudzieho jazyka

Poznávacie	**Komunikačné**	**Interpersonálne**	**Intrapersonálne**
osvojiť si rôzne štýly a stratégie učenia sa	mať široký lexikálny repertoár, dobre ovláda idiomatické a hovorové výrazy	vyjadrovať hlavné myšlienky	Mať vlastný hodnotový systém
zvoliť si adekvátnu komunikačnú stratégiu a jazykové prostriedky	poznať všeobecne známe ustálené slovné spojenia, ktoré upevňujú spoločné prístupy a sú významným príspevkom do ľudovej kultúry	chápať a rešpektovať tradície, zvyky a odlišnosti sociálnej a kultúrnej hodnoty iných národov a jazykových oblastí	rozvíjať pozitívne postoje k sebe, k ľuďom, k práci
vedieť vyhodnocovať svoj pokrok	plynulo a spontánne, sa vyjadriť v príslušnom štýle o širokom rozsahu všeobecných akademických, odborných alebo každodenných tém	aktívne sa zapojiť do diskusie s rôznou, aj náročnejšou tematikou	stanovovať si ciele a priority podľa svojich osobných schopností, potrieb a záujmov
Poznať reálie o krajinách študovaného jazyka	správne a primerane reagovať v rôznych spoločenských situáciách	dodržiavať dohodnuté pravidlá	nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým

<u>Výchovné a vzdelávacie stratégie</u>:

Výchovné a vzdelávacie stratégie vedú k rozvoju jednotlivých kompetencií učiacich sa a to tak, aby vedeli:

- získať nové vedomosti a zručnosti,
- prehlbovať osvojené vedomosti,
- rozvíjať zručnosti,

- využívať vedomosti a zručnosti pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- pracovať teamovo,
- byť otvorení kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- identifikovať zemepisné, hospodárske, spoločensko-ekonomické a kultúrne reálie krajín cieľového jazyka a rozoznať rozdiel medzi nimi a podobnosť s reáliami vlastnej krajiny,
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály.

Poznámka:
V prvom ročníku päťročného bilingválneho štúdia si žiaci rozvíjajú jednotlivé kompetencie na úrovni A1-A2, v druhom ročníku A2-B1, v treťom ročníku B1-B2, v štvrtom ročníku B2-C1, v piatom ročníku C1.
Spôsobilosti a funkcie komunikácie stanovené pre úrovne A1 až B2 sú podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky.

1. Jazykové kompetencie
Osvojené jazykové kompetencie na konci piateho ročníka sú na úrovni C1. Komunikačná jazyková kompetencia na úrovni C1 obsahuje podľa SERR tieto zložky:
-**lexikálna kompetencia**
- Ovládajú lexikálne jednotky v takom rozsahu, aby vedeli detailne opísať situácie a precízne vysvetliť myšlienky alebo problémy, ktoré sa týkajú rôznych tém.
- Ovládajú lexikálne jednotky v takom rozsahu, aby sa mohli plynule a efektívne vyjadrovať bez viditeľného hľadania slov.
- Preformulujú svoje vyjadrenia tak, aby sa vyhli častému opakovaniu tých istých lexikálnych jednotiek.
- Použijú lexikálne jednotky presne a vhodne, v súlade so situáciou a kontextom.
- Dobre ovládajú široký lexikálny repertoár, umožňujúci im pohotovo prekonávať medzery pomocou opisov; zriedkavo hľadajú vhodnejšie výrazy alebo uplatňujú stratégie vyhýbania sa. Dobre ovládajú idiomatické a hovorové výrazy

-gramatická kompetencia
- Dobre ovládajú a použijú všetky osvojené gramatické javy pre danú úroveň ovládania jazyka.
- Adekvátne používajú zložité typy súvetí.
- Uplatňujú vysoký stupeň gramatickej správnosti; omyly sú zriedkavé a je ťažké ich identifikovať.

-sémantická kompetencia
- Uvedomujú si vzťah slova k všeobecnému kontextu (referencia, konotácia), vzťahy medzi lexikálnymi jednotkami (synonymia/antonymia, hyponymia, kolokácia, vzťahy medzi časťou a celkom).
- Rozlišujú význam gramatických tvarov, gramatických kategórií, štruktúr a postupov

-fonologická kompetencia
- Dobre ovládajú celý repertoár segmentálnych javov (výslovnosť všetkých hlások/foném) a pre správne pochopenie výpovede relevantne používajú suprasegmentálne javy (intonácia, slovný a vetný prízvuk), aby vyjadrili jemnejšie významové odtienky.

-**ortografická, ortoepická kompetencia**
- Vytvoria pravopisne a interpunkčne správny, súvislý text, ktorý je zrozumiteľný.
- V prípade potreby overia správny pravopis zložitejších alebo menej známych výrazov v slovníku.

2. Sociolingválna kompetencia
-sociolingválna primeranosť
- V konkrétnych situáciách použijú škálu jazykových prostriedkov rôznych funkčných štýlov a široký rozsah idiomatických a hovorových výrazov.

3.Pragmatická kompetencia
-Štruktúra a výstavba výpovede

- Prispôsobia svoj jazykový prejav, svoje vyjadrovacie prostriedky situácii a príjemcovi výpovede a zvolia si vhodnú úroveň formálnosti, ktorá zodpovedá daným okolnostiam.
- Použijú cieľu primerané jazykové prostriedky a ak si to situácia vyžaduje, preformulujú ich a adaptujú.
- Vecne a správne členia svoj jazykový prejav v ústnej aj písomnej forme.
- Účinne využívajú rôzne spojovacie výrazy tak, aby vystihli vzťah medzi jednotlivými myšlienkami a v texte ich štandardne usporiadali a začlenili do odsekov.

-funkčná kompetencia

- Vyjadrujú sa spontánne a plynulo, aj napriek výnimočným problémom s verbálnou formuláciou myšlienok sú schopní pokračovať v zmysluplnej komunikácii bez pomoci.
- Presne a zrozumiteľne vyjadria podstatu svojich myšlienok a definujú problém

Žiaci používajú všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane rečových činností.

Deklaratívne a sociokultúrne vedomosti , medzikultúrne povedomie

- Vyjadria spoločné a rozdielne črty medzi vlastnou a cieľovou jazykovou komunitou.
- Disponujú vedomosťami o spoločnosti a kultúre komunity, v ktorej sa cieľový jazyk používa (životné podmienky, kultúrne tradície, hodnoty a presvedčenia, spoločenské normy a konvencie).
- Relevantne identifikujú rôzne stratégie, ktoré sú potrebné na kontakt s nositeľmi iných kultúr.

Schopnosť učiť sa

- Cieľavedome a dlhodobo sa sústredia na prijímanie poskytovaných informácií.
- Pri samostatnom štúdiu využívajú všetky dostupné materiály.
- Stanovia vlastné učebné ciele a spôsoby ich dosiahnutia.
- V učení uplatnia sebareflexiu.

Komunikačné činnosti a stratégie

rozoznávame:

- receptívne: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením,
- produktívne: ústny prejav, písomný prejav,
- interaktívne: čítanie + ústny/písomný prejav, počúvanie + ústny/písomný prejav

Za použitia týchto komunikačných činností a stratégií žiak dokáže primeraným spôsobom realizovať svoje komunikačné potreby a zámery v konkrétnej situácii na úrovni C1.

Počúvanie s porozumením

- Porozumejú rečový prejav - štandardný a do určitej miery aj subštandardný (dialekt, idiolekt, sociolekt), živý aj zo záznamu, na rôzne témy.
- Porozumejú idiomatickým a hovorovým výrazom a uvedomujú si štylistické posuny.
- Sledujú dlhší prejav, aj keď nie je zreteľne štruktúrovaný.
- Sledujú interakcie medzi skupinou diskutujúcich na rôzne témy.
- Sledujú a porozumejú obsahu prednášok a debát.
- Porozumejú informáciám z verejných oznámení aj napriek ich nedostatočnej zvukovej kvalite.
- Porozumejú zložitým inštrukciám a návodom

Čítanie s porozumením

- Prečítajú dlhšie aj zložitejšie texty (novinové a iné správy, články, osobnú aj úradnú korešpondenciu) a pochopia ich význam, zorientujú sa v ich obsahu a nájdu potrebné informácie.
- Detailne porozumejú spektru textov a identifikujú v nich významové odtienky postojov a názorov.
- Porozumejú dlhším návodom a inštrukciám za predpokladu, že ťažké úseky si môžu opakovane prečítať.

Písomný prejav

•Napíšu štruktúrovaný, syntakticky správny text na zložitejšie témy s uvedením podrobností.
• Syntetizujú a vyhodnocujú informácie a uvedú argumenty z viacerých zdrojov.
• V písomnom texte zdôraznia hlavné myšlienky.
• Svoje stanoviská a názory podrobne vysvetlia a podporia ich príkladmi, vhodne ich zhrnú

Ústny prejav

• Vyjadria sa k zložitým témam; dokážu ich rozširovať o vedľajšie témy, rozvinú svoje myšlienky a doplnia ich o argumenty a príklady.
• Systematicky rozvinú podrobný opis a rozprávanie na zložité témy, integrujúc do nich podtémy s rozvinutím hlavných myšlienok a s uvedením podrobností.
• Použijú dôraz a intonáciu na vyjadrenie jemnejších rozdielov významu vo svojej výpovedi.

Ústna interakcia

• Jazyk používajú na spoločenské účely pružne a efektívne, v konverzácii vyjadria emócie, narážky a uplatnia vtip.
• Zdôvodnia svoje názory, spontánne a vhodne reagujú na otázky, komentáre a argumenty v diskusii. • Spoľahlivo porozumejú a konajú podľa podrobných pokynov a inštrukcií.
• Jasne načrtnú situáciu alebo problém, uvažujú o ich príčinách alebo následkoch a prediskutujú výhody alebo nevýhody rôznych riešení.
• Efektívne získavajú a odovzdávajú potrebné informácie z viacerých zdrojov.

Písomná interakcia

• Vyžiadajú alebo poskytnú informácie na abstraktné aj konkrétne témy, pýtajú sa na problémy alebo ich vysvetlia.
• vedú osobnú a úradnú korešpondenciu opisujúcu skúsenosti, pocity, postoje a udalosti.
• v priamej interakcii spracujú informácie z kombinácie rôznych médií: ústnych, písomných, audiovizuálnych, prajazykových a paratextových.

Stratégie vyučovania

Vo vyučovacom predmete sa využívajú rôzne vyučovacie metódy a postupy, ktoré:

- vedú žiaka k prehlbovaniu si poznatkov,
- maximálne rozširujú žiakove komunikačné zručnosti,
- umocňujú u žiaka jeho vnímanie, pozornosť a myslenie,
- dosahujú cieľ aj prostredníctvom vlastného objavovania,
- pomáhajú dotvárať a korigovať názory študentov,
- stimulujú žiaka k aktívnemu učeniu sa,
- vedú ho k dosiahnutiu cieľov,
- prispievajú k možnosti žiakovho uplatnenia v praxi, po ukončení stredoškolského štúdia.

Metódy a postupy:

1. motivačné: motivačný rozhovor
2. expozičné: výklad, vysvetľovanie, prednášky, prezentácia, práca s ukážkami
3. fixačné: skupinová diskusia, diskusia, rozprávanie, polemika
4. rozvíjajúce spôsobilosti pri práci s IKT: využitie internetu na získavanie informácií, práca s internetovými jazykovými príručkami
5. rozvíjajúce spôsobilosti vedúce k iniciatívnosti a podnikavosti: medzi predmetové projekty, kooperatívne učenie.

Formy práce:

- frontálna výučba,
- skupinovo-kooperatívna práca žiakov,
- zážitkové učenie,
- projektová práca,
- individuálna práca žiakov (rôzne formy výstupu podľa témy – ústny prejav, písomná práca), práca s knihou,
- práca s doplnkovým textom, analýzy ukážok (písomných, akustických, DVD),
- práca v jazykovej učebni,
- práca s IKT.

Učebné zdroje

Pi výučbe predmetu španielsky jazyk a literatúra sa v 1. ročníku využívajú kvalitné učebnice *Gente Joven* zahraničného vydavateľstva Difusión.
V druhom ročníku sa využívajú učebnice Código ELE 3,4 z vydavateľstva EDELSA. V treťom, štvrtom a piatom ročníku učebnice Lengua y Literatura 1,2 zahraničného vydavateľstva SGEL.
K pozitívnym charakteristikám uvedených učebníc okrem kvalitnej, prehľadnej a zrozumiteľnej prezentácie a fixácie učiva patrí rozvíjanie medzipredmetových vzťahov a predstavovanie kultúrnych špecifík Španielskej literatúry ako i ostatných hispanofónnych krajín, čo umožňuje žiakom uvedomovať si odlišnosti a spojitosti rôznych národov a kultúr, čo ich následne vedie k rozvoju vlastných multikultúrnych kompetencií a pripravuje ich na život v mnohokultúrnej spoločnosti.
Učebnice sú po každej stránke koncipované tak, aby boli pre žiakov pútavé a podnetné.
Súčasťou učebných zdrojov sú odborné časopisy, slovníky, materiálno didaktické prostriedky a médiá.
Žiaci učiaci sa španielsky jazyk kultúru a literatúru na našej škole majú k dispozícií španielsku knižnicu, vybavenú počítačom s pripojením na internet a videoprojektorom, taktiež interaktívne učebne, ako aj množstvo doplnkového učebného materiálu.

Hodinová dotácia predmetu španielsky jazyk a literatúra v jednotlivých ročníkoch štúdia v zmysle učebného plánu školy:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodín	20	5	4	3	4

Tematický, Obsahový a výkonový štandard v 1. ročníku PÄŤROČNÉHO BILINGVÁLNEHO štúdia:

Téma	Obsah	Výkon

RODINA A SPOLOČNOSŤ Úvod do štúdia španielskeho jazyka 1 Úvod do štúdia španielskeho jazyka 2 Tykanie alebo Vykanie? Moja rodina Miesta a úradné hodiny Ako sa dohodneme? Všetko najlepšie k narodeninám	Pozdravy (1); podstatné meno; abeceda; vetné pomôcky; pokyny v triede; medzinárodné slová; lúčenia Krajiny a národnosti; jazyky, vetné pomôcky; základné číslovky 0 – 20 Pozdravy (2); predstaviť tretiu osobu; oslovenie Rodina; rodinný stav; vek; telesný opis osôb; farby; povaha; identifikácia osôb Verejné miesta a úradné hodiny, čas, dni v týždni Telefón; predstavenia; pozvania; stretnutia Sviatok narodenín; blahoželania; darčeky;; mesiace	Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou; reagovať pri prvom stretnutí; vypočuť a podať informácie; komunikovať s niekým. Odpovedať na pozdrav, Pozdraviť, Rozlúčiť sa, Poďakovať sa. Vyjadriť svoju schopnosť : Vyjadriť neznalosť, schopnosť. Vybrať si z ponúkaných možností Poznať slovnú zásobu Vypracovať prezentáciu; predstaviť niekoho; vybrať si z ponúkaných možností – opísať, identifikovať Poznať gramatické javy Telefonovať Vyjadriť svoj názor, telefonovať.
VZDELÁVANIE A PRÁCA Osobná Informácia Predmety Práca	Povolania; pracovné miesta; štúdium, škola a jej zariadenia; základné číslovky 21 – 100; adresa; telefón Škola a jej zariadenia Predmety; základné čísla 101 – 10.000; na nákupoch (1); Práca alebo štúdium; povolania, pracovné podmienky (2); dopravné prostriedky	Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou; reagovať pri prvom stretnutí Vybrať si z ponúkaných možností Vedieť opísať a identifikovať Aktívne používať tématikú slovnú zásobu.
NÁŠ DOMOV Moja dedina alebo moje mesto Môj dom a moja izba	Dedina alebo mesto, človek a jeho životné prostredie, príroda okolo nás; zemepisná poloha; čísla od 10.001 Dom; moja izba; nábytok; Domov a jeho okolie,	Vybrať si z ponúkaných možností - opísať, identifikovať Vyjadriť očakávania a reagovať na ne Aktívne používať tématikú slovnú zásobu. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti; porozprávať niečo; obohatiť štruktúrovanú prednášku; Vypracovať prezentáciu

VOĽNÝ ČAS A ZÁĽUBY Záľuby Obyčajný deň Víkend	Športy a činnosti voľného času (1), literatúra, divadlo, film, ; osobné záľuby; Obyčajný deň: každodenné činnosti; Športy a činnosti voľného času (2); domáce práce; Šaty; na nákupoch (2)	Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus Vypočuť si a podať informácie Vnímať a prejavovať svoje city Vybrať si z ponúkaných možností - opísať, identifikovať Poznať slovnú zásobu a gramatické javy
ĽUDSKÉ TELO, STAROSTLIVOSŤ O ZDRAVIE Čo ti je?	Duševné a fyzické stavy; časti tela; choroby; lieky;	Ponúknuť a reagovať na ponuku; reagovať na niečo , čo sa udialo v minulosti,; Korešpondovať Vnímať a prejavovať svoje city Vypočuť si a podať informácie Predstaviť svoje zaľuby a svoj vkus; vyjadriť svoju vôľu Aktívne používať tématikú slovnú zásobu.
VÝŽIVA A ZDRAVIE Jedlá	Nákup; potraviny; v reštaurácii; jedlá a nápoje	Vypočuť si a podať informacie; vyjadriť svoju schopnosť;vybrať si z ponúkaných možností Ponúknuť a reagovať na ponuku; reagovať na niečo, čo sa ma udiať v budúcnosti; korešpondovať Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností Aktívne používať tématikú slovnú zásobu.
ODIEVANIE A MÓDA Ošatenie	Šaty; na nákupoch (2)	Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus Vypočuť si a podať informácie Vnímať a prejavovať svoje city Vybrať si z ponúkaných možností - opísať, identifikovať Poznať slovnú zásobu a gramatické javy Aktívne používať tématikú slovnú zásobu.
MLÁDEŽ A JEJ SVET	Nedávne udalosti; ospravedlnenia; výhovorky	Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti; Vyjadriť

Bol všedný deň Skúsenosti a názory	Osobné skúsenosti; učiť sa cudzí jazyk	svoj názor; Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme / k bodu diskusie
ČLOVEK NA CESTÁCH Na cestu Plány Rozprávať o cestovaní	Cestovanie; počasie; ročné obdobia Plány a projekty; povinnosti hovoriť o minulosti	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Vyjadriť neznalosť Vyjadriť svoju vôľu; Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce) Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti. Ponúknuť a reagovať na ponuku Porozprávať o danej téme Reagovať na niečo, čo sa udialo . v minulosti, porozprávať niečo; uviesť príklad; citovať; parafrázovať Reagovať na príbeh, udalosť Vyjadriť očakávania a reagovať na ne Vypracovať prezentácie v minulom čase
VZORY A IDEÁLY Slávne osobnosti	Životopisy; dôležité okamihy v živote človeka	Reagovať na príbeh, udalosť Vyjadriť očakávania a reagovať na ne. Porozprávať v minulosti, uviesť príklad, Vypracovať prezentáciu k danej téme,
ČLOVEK A KOMUNIKÁCIA Dovolenie a prosby Posledné správy Znovu sa uvidíme Staré zlaté časy	Spoločenské situácie: žiadať o dovolenie; požičať veci Pozdravy a predstavenie iných osôb; prázdniny; geografia; rozlúčenie Správy a novina; každodenné aktivity; verejné oznamy Minulé obdobia: zvyky; história; móda; zvyky v minulosti;	vyjadriť svoj názor, súhlas; vyjadriť smútok; hnev; zlú náladu; zakázať; sľúbiť; odmietnuť; pripomenúť niečo; Korešpondovať Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus Vypočuť si a podať informácie Reagovať na niečo, čo sa udialo

ŠPORT NÁM, MY ŠPORTU V dobrej kondícii	Každodenné aktivity; športy;	Komunikovať Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus Vypočuť si a podať informácie
UPROSTRED MULTIKUTÚRNEJ SPOLOČNOSTI Sviatky	Sviatky; oslavy; plány, darčeky; voľný čas a aktivity	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Vytvoriť prezentáciu, zachytiť špecifickú informáciu vo vypočutm texte, vyjadriť svoj názor
ČLOVEK A PRÍRODA Počasie Klíma	Ročné obdobia, Klíma u nás a v Španielsku, Počasie	Vypočuť si a podať informacie; vyjadriť svoju schopnosť;vybrať si z ponúkaných možností Ponúknuť a reagovať na ponuku; reagoovať na niečo, čo sa ma udiať v budúcnosti; korešpondovať
KULTÚRA A UMENIE Kultúra	Predstavenia: kino; divadlo; koncerty; voľný čas. V hoteli; verejné služby; ubytovanie; cestovný ruch	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Ponúknuť a reagovať na ponuku; reagovať na niečo, čo sa ma udiať v budúcnosti; korešpondovať Komunikovať Vypočuť si a podať informácie

Tematický, Obsahový a výkonový štandard v 2. ročníku PÄŤROČNÉHO BILINGVÁLNEHO štúdia:

TÉMA	OBSAH	VÝKON
Úvod do štúdia španielskeho jazyka v druhom ročníku	Opakovanie učiva z prvého ročníka	Ovládať terminológiu Aplikovať získané znalosti a zručnosti

Človek a príroda	Zložený budúci čas Práca s textom „Návšteva u lekára“ Práca s textom „Príliš veľa vitamínov ohrozuje zdravie“, Ako byť fit, zdravý životný štýl	Správne použiť zložený budúci čas Porozumieť prečítanému textu Ovládať terminológiu
Stravovanie	Zložený kondicionál	Správne použiť zložený kondicionál
Človek a spoločnosť, komunikácia	Subjuntivo a jeho použitie v rozkazovacom spôsobe. Rozkazovací spôsob kladný a záporný, postavenie zámen.	Správne použiť gramatiku Aplikovať získané znalosti
Vzory a ideály	Nepriama reč – prítomný, budúci a minulý čas Nepriama reč - rozkazy Práca s textom – „Rozhovor so starostom“	Správne reprodukovať text Správne použiť gramatický jav
Kultúra a umenie	Vyjadrenie želania: Želacie vety s OJALÁ Želacie vety s QUE Súvetia a použitie spojovacieho spôsobu	Použiť správne gramatické tvary
Obliekanie a móda	Väzba TE MOLESTA/IMPORTA que... – vyjadrenie žiadostí Vyjadrenie žiadostí v spojení s minulým časom a podmieňovacím spôsobom Ospravedlnenie – SIENTO QUE	Správne použiť gramatiku a lexiku
Subjuntivo – Definovanie osôb, predmetov a miest – ***Kultúra a umenie***	Práca s textom „Milí Traja králi“ “Definovanie osôb, predmetov a miest Vianočné sviatky	Správne doplniť text
Subjuntivo – Vyjadrenie pocitov a reakcií – ***Kultúra a umenie***	Výrazy na vyjadrenie pocitov a reakcií Väzba ¿TE MOLESTA...? Vyjadrenie pocitov a reakcií v spojení s minulým časom a podmieňovacím spôsobom	Správne použiť gramatiku a lexiku
Subjuntivo – Vyjadrenie časových vzťahov –	Časové vzťahy v španielčine	Ovládať terminológiu Použiť správne gramatické tvary

Kultúra a umenie		
Subjuntivo – Vyjadrenie návrhov a názorov – *Človek a spoločnosť, komunikácia*	Výrazy na vyjadrenie návrhov a názorov + subjuntivo Práca s textom „Milý Watson“	Správne použiť gramatický jav Vybrať dôležité informácie z textu
Subjuntivo – Účelové vety – *Stravovanie*	Väzba PARA QUE+SUBJUNTIVO /	Porozumieť prečítanému textu Správne doplniť text Použiť správne gramatické tvary
Subjuntivo – Vyjadrenie hypotézy – *Stravovanie*	Výrazy na vyjadrenie hypotézy	Ovládať terminológiu Správne použiť gramatický jav
Subjuntivo – Podmienkové vety – *Voľný čas a záľuby*	Prvá podmienka – opakovanie z 1. ročníka Podmienkové vety Tvorenie podmienkových viet	Aplikovať získané znalosti a zručnosti Správne doplniť text
Subjuntivo – Vyjadrenie žiadostí a odporúčaní – *Obliekanie a móda*	Slovesá na vyjadrenie žiadostí a Odporúčaní „Ja na tvojom mieste...“ – konverzačné cvičenie	Ovládať terminológiu Komunikovať Použiť správne gramatické tvary Situačne komunikovať
Opakovanie – *Obliekanie a móda*	Opakovanie	Aplikovať získané znalosti a zručnosti Správne sa písomne vyjadriť, využiť získané poznatky

Tematický, Obsahový a výkonový štandard v 3. ročníku PÄŤROČNÉHO BILINGVÁLNEHO štúdia

Téma	**Obsah**	**Výstup**
Komunikácia a jazyk **Rodina a spoločnosť** **Multikultúrna spoločnosť** **Vzdelávanie**	Komunikácia. Prvky komunikácie Typy komunikácie Znak. Definícia a charakteristika Typy znakov Lingvistické a nelingvistické znaky Štruktúra jazyka Jazykové funkcie	Popísať jednotlivé prvky komunikácie. Identifikovať prvky komunikácie v konkrétnej situácii. Vedieť definovať zvuk, slovo, text. Chápať, definovať a rozpoznať jazykové funkcie
Roviny jazyka: Fonetická úroveň **Slovensko a krajiny, ktorých jazyk sa učím** **Krajiny a miesta**	Zvuky a fonnémy, Fonetika, fonológia a ortografia, Fonologický systém	Identifikovať a analyzovať jednotlivé časti fonetickej úrovne Správne aplikovať pravidlá pravopisu
Roviny jazyka: Lexiko-Sémantická úroveň **Veda a technika**	Lexéma a morféma, typy morfém, tvorenie nových slov, pôvod španielskej lexiky, konotácia a denotácia, polysémia, synonymia, antonymia, homonymia, metafora, metonýmia	Identifikovať slovo. Vedieť tvoriť slová. Rozlíšiť konotatívny a denotatívny význam slova. Poznať vzťahy významu dvoch alebo viac slov. Správne používať slovníky.

Roviny jazyka: Morfologicko – syntaktická úroveň **Hospodárstvo** **Ekológia**	Morfologické kategórie Druhy slov Jednoduchá veta Prísudok a Podmet	Rozlíšiť v texte jednotlivé vetné členy. Rozpoznať a rozlíšiť v texte rozličné gramatické kategórie. Vedieť z čoho sa skladá veta a rozlíšiť prísudok a podmet.
Jednoduchá veta **Človek a spoločnosť**	Oznamovacia veta Definícia vety z hľadiska semantikého, fonického a syntaktického. Vetný spôsob Vetné členy Syntagmy Syntaktická analýza jednoduchej vety	Definovať vetu z hľadiska sémantického, fonetického a syntaktického. Identifikovať podmet a prísudok v jednoduchej vete. Definovať a rozlišovať syntagmy. Vedieť analyzovať jednoduchú vetu.

Vývoj a aktuálna situácia španielčiny **Slovensko a krajiny, ktorých jazyk sa učím** **Multikultúrna spoločnosť**	Prerománske jazyky, Romanizácia, Slová arabského pôvodu, Slová germánskeho pôvodu, Dialekty z Mozarábie, Rozšírenie a vývoj španielčiny.	Dokázať situovať španielčinu a ostatné úradné jazyky Španielska. Pochopiť dôležitosť vplyvu iných jazykov na vývoj a formovanie španielčiny a ďalších nárečí vyskytujúcich sa na poloostrove. Poznať etapy formovania španielčiny.
Rozmanitosť španielčiny **Človek a spoločnosť**	Zemepisná rozmanitosť španielčiny, Súčasná jazyková situácia v španielsku, dvojjazyčnosť a diglosia, Latinskoamerická španielčina Spisovná španielčina, Jazykový register, Žargón, Argot	Vedieť rozlíšiť vlastnosti jednotlivých jazykov a nárečí v Španielsku a rozlíšiť ich v ústnom prejave Identifikovať úradné jazyky Španielska v ústnom aj v písomnom prejave. Pochopiť dvojjazyčnosť a diglosiu v súčasnom Španielsku. Identifikovať text v rôznych jazykových registroch.

Druhy prehovoru **Starostlivosť o zdravie**	Vlastnosti textov Opis Rozprávanie Výklad Argumentácia Dialóg	Poznať charakteristiku, vlastnosti, koncept jednotlivých textov. Určiť druh prehovoru Vypracovať texty každého druhu podľa základných charakteristík Vedieť ústne prezentovať obsah témy
Typy textov **Veda a technika**	Texty v publicistike Texty v reklame Vedecké texty Právno-administratívne texty	Poznať charakteristiku, vlastnosti, koncept jednotlivých textov. Vypracovať texty reklamné a publicistické podľa základných charakteristík. Vedieť ústne prezentovať obsah tém
Detská a mládežnícka literatúra – Človek a spoločnosť	Detská a mládežnícka literatúra, komixy – jeho pôvod a tendencie. Tvorba komixu.	
Španielska a Latisko-americká poviedka	Pôvod a predchodcovia poviedky. Definícia poviedk y a mikropoviedky. Prvky rozprávania krátkych texto v.	Identifikovať charakteristiky krátkych príbehov v porovn aní s inými typmi textov.Roz líšiť literárny príbeh a mikro príbem.Identifikovať hlavné charakteristiky formálnych a tematických znakov

Priateľstvo, rodina	Používanie prítomného času (prítomný čas, každodenné činnosti, prítomný čas vo funkcii budúceho času). Rozprávanie a opis Formy a používanie prítomného konjuktíva Formy a používanie minulého konjuktíva. *La fiesta de Lucho* La instancia Používanie predprítomnŕho času a predminulého času Jednoduchá veta	Vedieť správne používať časy. Rozmieť ústnemu prejavu. Argumentácia rôznych tém , zachytávanie hlavnej myšlienky , vedieť porozumieť ústnemu prejavu a špecifikácia typov textu
Nové technológie	Podmieňovací spôsob Podmieňovací spôsob-vety Želania, práca, štúdium. ¿Čo by si robil na mojom mieste? ¿Čo by si robil na jeho mieste? más...que/tan … como/ menos...que/ bueno>muy bueno>buenísimo poco>muy poco>poquísimo bueno>mejor que>el mejor malo>peor que>el peor	Používanie podmieňovacieho spôsob na vyjadrenie želania, rady a rozšírenie slovnej zásoby. Vedieť porovnávať. Vedieťr odpovedať na otázky z textu. Rozšírenie slovnej zásoby.
Telo a duša	Šport- slovná zásoba Stravovanie-slovná zásoba Me, te, se, le, lo, nos, os, etc. Para que+ konuktív /para+infinitivo Názory-slovná zásoba: desde mi punto de vista, a mi modo de ver, en mi opinión... Reproduktory, megafón, odlet, prílet, príručná batožina, odletový terminál, etc. Opytovacie vety Predložky	Vedieť doplniť zámená do vety. Vedieť priradiť slová k obrázkom na tému cestovanie. Odpovedať a vedieť pýtať sa pri práci s textom. Rozšírenie slovne zásoby Literárny jazyk
Svet v tvojom vrecku	Cestovanie- slovná zásoba Dôvodové vety Konjuktív Argumentácia Odporovacie súvetia Nepriama reč Predložky *por* y *para*	Kultúra rôznych krajín Porozumenie dokumentárnych filmov, cestovanie. Vyjdrenie názoru- cestovanie

Planéta v tvojich rukách	Slovná zásoba-životné prostredie: katastrofy, rozvoj, stravovavanie, odpady, otepľovanie, etc.	Vedieť spájať popis komiksu s obrázkami a vedieť vyjadriť význam. Poznať realitu životného prostredia Vedieť používať slovnú zásobu na danú tému.
Spotreba a financie	Slovná zásoba-ekonómia (príjmy, výdavky…) Svet práce Slovná zásoba: vyjadrenie radosti, prekvapenia a ľútosti. Vyjadrenie pocitov-konjuktív. Publicistický text Tvar predminulého konjuktíva List Predložka a: príčina a dôvod Predložka de	Vyjadrenie názoru o narábaní s financiami Práca a ekonómia-vyjadrenie názoru Rozprávanie v minulom čase. Formulácia hypotetických podmienok. Rozprávať o sebe v rozhovore. Gramatické javy. Život a dielo Nicolás Guillén. Rečové zručnosti.

Tematický, Obsahový a výkonový štandard v 4. ročníku PÄŤROČNÉHO BILINGVÁLNEHO štúdia:

Téma	**Obsah**	**Výstup**
Fonológia a pravopis	Zvuky, fonémy a písmená Fonetika, fonológia a pravopis. Fonetický systém Fonologický systém Problematické aspekty španielskeho pravopisu Kontrola pravopisu	Identifikovať a analyzovať jednotlivé prvky fonetickej úrovne. Identifikovať a analyzovať jednotlivé prvky fonologickejúrovne. Pravidlá pravopisu – správna aplikácia. Analyzovať písané texty na rozlíšenie fonologických a grafických prvkov

Lexikálno-sémantická úroveňjazyka	Druhy morfém Vytváranie nových slov Pôvod španielskej lexiky konotatívny a denotačný význam slov Polysemy, synonymia, antonymia a homonymia - koncepty a charakteristiky	Identifikácia jednotlivých prkov slov. Poznať hlavné postupy tvorby slov. Rozlišovať konotatívne a denotačné významy slová. Rozpoznať vzájomné vzťahy medzi dvoma alebo viacerými slová. Používanie slovníkov ako zdroj výskum. Vedieť argumentovať
Morfológia	Morfosyntaktická úroveň Druhy slov Premenné a stále slová Kategórie Klasifikácia- podstatné meno a sloveso Veta Predmet a Prísudok Tvorba trpného rodu	Rozlišovať zámená a členy Identifikovať gramatické kategórie vo vete. Použiťmorfologickéznalostinazlepšenie prejavu a porozumenia. Identifikovať verbálne perifrázy. Poznať proces transformácie z trpného rodu na činný a naopak.
Jednoduchý syntaktický rozbor	Koncepty veta a vyhlásenie. Klasifikácia vyjadrení podľa postoja rečníka Druhy viet podľa povahy slovesa. Prvky jednoduchej vety	Napísať príslušné texty Rozpoznať povahu Predmetu a prísudku. Identifikovať rôzne syntaktické funkcie. Vykonať syntaktickú analýzu
Stredoveká literatúra **Človek a spoločnosť**	Historický, sociálny a kultúrny kontext stredovekej literatúry Epické žánre ´´El mester de juglaría´´ ´´El cantar de Mío Cid´´ ´´El mester de clecería´´ ´´Gonzalo de Berceo´´Arcipreste de Hita´´ ´´El libro de Buen Amor´´ Lyrické žánre, Jarchas, El Romancero, Próza	Odpovedať správne na otázky o štýle a literárnych smeroch. Vedieť rozlíšiť jednotlivé črty poetického textu z obdobia stredoveku. Vedieť rozlíšiť medzi poéziou ľudu a poéziou vzdelaných. Vedieť vysvetliť jednotlivé charakteristiky ´´El mester de juglaría´´ a ´´clecería.

Prechod k renesancii **Krajiny a miesta**	Kríza stredoveku Romány 15. Storočia Romantický román Lyrika 15. storočia.Témy a charakteristiky, ´´Los cancioneros´´,´´Jorge Manrique´´ ´´Fernando de Rojas´´ - Celestina	Porozumieť a vedieť opísať zmeny v mentalite, ktoré nastali v 15. storočí a ako ovplyvnili literatúru. Pochopiť obsah jednotlivých textov. Rozlíšiť charakteristiky poézie vzdelaných v období 15. storočia. Identifikovať stredoveké tendencie pri analýze textov Vedieť vyjadriť zvláštnosti literárnej osobnosti.
Krajiny, ktorých jazyk sa učím **Renesancia**	Renesancia v Španielsku a Európe. Historický, spoločenský a kultúrny kontext: porovnanie stredoveku a renesancie Všeobecné charakteristiky španielskej renesančnej literatúry Španielska renesančná poézia: rôzne trendy Taliansky text a Petrarchanistický vplyv. Garcilaso de la Vega: život a práca. Sonety Garcilaso de la Vega. Renesančná próza Picareskný román. Lazarillo de Tormes: autorstvo a zámer, obsah a štruktúra. Miguel de Cervantes: život a práca Don Quijote de la Mancha: zámer autora	Zrozumiteľne vysvetliť základné aspekty renesančnej kultúry. Poznať najvýznamnejších autorov diel a rozpoznať v nich hlavné renesančné charakteristiky Rozpoznať rôzne žánre a tendencie tohto prúdu a určiť jeho tematické a formálne črty. Charakterizovať diela s historickým, spoločenským a kultúrnym kontextom. Pochopiť, interpretovať a vytvoriť analýzu vybraných fragmentov reprezentačných diel renesancie: sonety Garcilasa de la Vega, El Lazarillo de Tormes a Don Quijote de la Mancha

Baroko **Vzdelávanie**	Historický, kultúrny a sociálny kontext španielskeho Baroka. Baroková literatúra – všeobecné charakteristiky ´´Los corrales de comedias´´ Základné druhy barokového divadla. Dielo ´´Lope de Vegu´´ Charakteristiky barokového diavdla ´´Fuenteovejuna´´ Dielo ´´Calderóna Barcu´´ ´´La vida es un sueňo´´ Poézia Baroka Rozdiely a podobnosti v renesančnej poézii Základné druhy a smery Témy a znaky. Metrika Konceptizmus a kulteranizmus Život a diela Góngora Život a diela Quevedo	sociálny kontext barokovej španielskej literetúry. Porozumieť pojmu Baroko ako nový estetický smer, predovšetkým v divadle. Opísať základné dramatické druhy v Baroku. Vymenovať charakteristiky druhu nová komédia. Opísať základné aspekty študentských diel. Spoznať základné podobnosti a rozdiely medzi renesančnou a barokovou poéziou. Identifikovať v básňach základné barokové charakteristiky. Rozpoznať prvé prejavy poézie Baroka. Vymenovať charakteristiky poetických diel - Góngora, Quevedo, Lope de Vega a ich najznámejšie diela.
lustrácia storočie XVIII **Multikultúrna spoločnosť**	Historický, kultúrny a sociálny kontext 18. storočia Literárne smery 18. storočia Neoklasicizmus Literárne druhy 18. storočia Literárna štúdia ´´Jovellanos y Cadalso´´ Divadlo : Leandro Fernández de Moratín ´´El sí de las niňas´´	Spoznať historický, kultúrny a sociálny kontext 18. storočia. Rozlíšiť základné literárne druhy a smery tohto obdobia. Spoznať autorov a diela charakteristické pre 18. storočie. Inovácie experimentované v divadle a literárnej štúdii 18. storočia. Spoznať ilustrované zmýšľanie v literárnej štúdii 18. storočí.

Tematický, Obsahový a výkonový štandard v 5. ročníku PÄŤROČNÉHO BILINGVÁLNEHO štúdia

TEMA	OBSAH	VÝKON

Baroko a Islustrácia **Voľný čas**	Poézia Baroka: základné žánre a trendy Conceptismo y culteranismo Život a diela Góngoru Život a dielo Quevedu Historický, kultúrny a sociálny kontext XVIII storočia Literárne smery XVIII storočia Neoclasicizmus Literárne žánre XVIII storočia Esej: Jovellanos y Cadalso Divadlo: Leandro Fernández de Moratín Štúdium a rozbor diela - *El sí de las niñas*	Poznať základné podobnosti a rozdiely medzi poéziou Renesancie a Baroka. Identifikovať básne charakteristické pre obdobie Baroka. Poznať rozdielne prevedenie Poznať základné diela a charakteristiky literárnych dielročia. u, Queveda y Lope de Vega. barokovej poézie. Poznať historický, kultúrny a sociálny kontext XVIII storočia. Vedieť rozlíšiť základné smery a literárne žánre tohto obdobia. Poznať autorov XVIII storočia a ich diela. Poznať inovačné prvky experimentované v divadle XVIII storočia. Spoznať ilustrované myšlienky eseje XVIII storočia
Romantizmus **Rodina a spoločnosť**	Historický kontext Romantizmu Témy a estetika Romantizmus v Španielsku Romantické divadlo *Don Juan Tenorio* Espronceda a Bécquer Romantická próza Larra a Bécquer	Poznať historické motívy, ktoré viedli k zmene mentality, ktorá mala za následok vznik Romantizmu. Identifikovať v texte akéhokoľvek žánru základné črty a témy tohto smeru. Poznať diela a autorov reprezentujúcich romantické divadlo a zmeny charakteristické pre toto obdobie. Identifikovať rôzne žánre romantickej prózy a poznať ich charakteristické črty. Poznať diela a autorov reprezentujúcich romatickú prózu
Realizmus a Naturalizmus **Človek a spoločnosť**	Historický kontext Charakteristika Realizmu a Naturalizmu Realistická novela Španielsky predstavitelia realizmu *La Regenta* Analýza textu	Poznať historický, kultúrny a sociálny kontext realistickej literatúry v Španielsku. Poznať spoločné prvky Realizmu v Európe a v Španielsku. Opísať charakteristické prvky španielskeho realistického románu.

		Identifikovať rozdiely medzi Realizmom a Naturalizmom. Poznať základné charakteristiky diela Galdósa a Clarína. Vedieť charakterizovať diela Fortuna a Jacinta. Poznať základné charakteristiky diela Regenta. Analyzovať a komentovať texty z hore uvedených diel. Prezentovať ústne obsahy jednotlivých diel.
LITERATÚRA NA ZAČIATKU STOROČIA: MODERNIZMUS A GENERÁCIA 98 **Krajiny a miesta**	Historický kontext Modernizmus Rubén Darío Generácia 98 Generación 14 Juan Ramón Jiménez Antonio Machado Próza na začiatku XX storočia Miguel de Unamuno, Baroja Divadlo na začiatku XX storočia Valle-Inclán a *Luces de Bohemia* Analýza textu	Poznať historický, kultúrny a sociálny kontext tohto obdobia. Poznať a chápať Modernizmus. Poznať základné znaky - črty a štýl tohto literárneho druhu a faktory ovplyvňujúce tento smer. Poznať typických predstaviteľov tohto obdobia.. Vedieť rozlíšiť dva trendy španielskeho Modernizmu. Chápať pojem "generación literaria". Rozpoznať v textoch základné témy Generácie 98. Poznať autorov Generácie 98 a ich najznámejšie diela. Čítať, rozumieť, komentovať a analyzovať texty rôzneho žánru. Prezentovať ústne obsahy jednotlivých diel.
AVANTGARDA A GENERÁCIA 27 **Rodina a spoločnos**ť	Divadlo: Lorca *La casa de Bernarda Alba* Téma: Avantgarda a Generácia 27 Historický kontext Avantgarda Generación del 27 Básnici –generácie 27	Poznať historický, sociálny a kutlúrny kotnext Španielska v období, keď sa začala objavovať Generácia 27 a Avantgarda. Identifikovať charakteristické prvky, témy, štýl a poznať typických predstaviteľov tohto obdobia. Analyzovať básne najvýznamnejších autorov tohto obdobia. Identifikovať surealistické črty v básňach Generácie 27. Poznať dielo Conocer *La casa de Bernarda Alba*, García Lorca. Prezentovať ústne obsahy jednotlivých diel.

PRÓZA V OBDOBÍ PO VOJNE AŽ PO SÚČASNOSŤ **Človek a príroda**	Historický kontext Próza exilu Štyridsiate roky /Los años cuarenta: El Tremendismo/ Päťdesiate roky – Sociálny Realizmus /Los años cincuenta: el Realismo social / 60 a 70 roky – Román /Los años 60 y 70: La novela experimental/ *El Jarama* *El misterio de la cripta embrujada*	Poznať historický, kultúrny a sociálny kontext v Španielsku v danom období.. Ponať povojnovú prózu – román a poznať ich základné charakteristické prvky. Poznať vývoj románu od vojny až po súčasnosť. Analyzovať a komentovať texty prózy a poznať najvýznamnejších autorov tohto obdobia. Poznať a detailne analyzovať diela - *El Jarama* y *El misterio de la cripta embrujada.* Prezentovať ústne obsahy jednotlivých diel.
LYRIKA V POVOJNOVOM OBDOBÍ Až PO SÚČANOSŤ **Multikultúrna spoločnosť**	Lyrika v období občianskej vojny Miguel Hernández Poézia vo pojne - Poesía de posguerra Dámaso Alonso Blas de Otero Ángel González Gil de Biedma	Poznať historický, kultúrny a sociálny kontext tohto obdobia. Vedieť identifikovať a charakterizovať poéziu v povojnovom období. Poznať vývoj poézie v povojnovom období. Poznať najznámejších predstaviteľov lyriky a jednotlivé diela tohto obdobia. Analyzovať a komentovať básne jednotlivých smerov a najvýznamnejších autorov. Prezentovať ústne obsahy jednotlivých diel.
DIVADLO V OBDOBÍ PO VOJNE AŽ PO SÚČASNOSŤ **Slovensko a krajiny, ktorých jazyk sa učím**	Divadlo v období po vojne Miguel Mihura *Tres sombreros de copa* Buero Vallejo *Historia de una escalera*	Poznať historický kontext Španielska v tomto období. Identifikovať divadelné tendencie po vojne a vymenovať charakteristické prvky jednotlivých smerov. Poznať vývoj divadla po vojne a jeho rôzne smery. Analyzovať a komentovať texty základných divadelných smerov. Poznať a detailne analyzovať diela *Historia de una escalera* y *Tres sombreros de copa.* Prezentovať ústne obsahy jednotlivých diel.

LATINSKO-AMERICKÁ PRÓZA V DRUHEJ POLOVICI XX STOROČIA **Multikultúrna spoločnosť**	Historický kontext Román a poviedka Realizmus – realismo mágico Gabriel García Márquez *Crónica de una muerte anunciada*	Vedieť rozlíšiť jednotlivé smery prózy XX storočia v Latinsko-amerických krajinách. Poznať najznámejších autorov a vedieť charakterizovať ich diela a súčasne aj jednotlivýé smery a tendencie prózy. Poznať rôzne prejavy prózy v socio-kultúrnom kontexte. Analyzovať a komentovať texty prózy v druhej polovici XX storočia. Poznať a analyzovať dielo *Crónica de una muerte anunciada.* Prezentovať ústne obsahy jednotlivých diel.
POÉZIA LATINSKO-AMERICKÝCH KRAJÍN XX STOROČIA **Rodina a spoločnosť**	Básnické smery XX storočia Cesar Vallejo Pablo Neruda *Veinte poemas de amor y una canción desesperada*	Poznať historický, kultúrny a sociálny kontext jednotlivých básnických smerov. Poznať najvýznamnejších autorov tohto obdobia a ich diela. Analyzovať a komentovať básne XX storočia v týchto krajinách. Poznať dielo - *Veinte poemas de amor y una canción desesperada.* Prezentovať ústne obsahy jednotlivých diel.

Integrácia prierezových tém

Súčasťou vzdelávacieho obsahu španielskeho jazyka v 1.-5. ročníku päťročného bilingválneho štúdia sú nasledujúce prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj

Multikultúrna výchova

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Environmentálna výchova

Ochrana života a zdravia

Mediálna výchova

Integrácia prierezových tém v 1.-5 ročníku:

Prierezová téma	Ciele	Ročník / Tematický celok

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	Rozvíjať schopnosť žiakov chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím, poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.	**1. Ročník** • Počasie • Klíma
		1. Ročník • Nepriama reč • Vyjadrenie želaní, • Vyjadrenie žiadostí a ospravedlnení.
		1. Ročník • Jazyk a komunikácia • Zložená veta
		1. Ročník • Renesancia • Romantizmus
		1. Ročník • Realizmus a naturalizmus • Latinskoamerická próza 20.storočia
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	Viesť žiakov ku kultúrnej sebareflexii, k mysleniu o kultúre, k rešpektovaniu kultúrnej rozmanitosti, k spolupráci s príslušníkmi iných kultúr.	**1. Ročník** • Sviatky
		1. Ročník • Účelové vety • Vyjadrenie hypotézy • Podmienkové vety • Vyjadrenie žiadostí a odporúčaní
		1. Ročník • Morfologicko-syntaktická úroveň jazyka • Lexikálno-sémantická úroveň jazyka • Vývoj a aktuálna situácia španielčiny
		1. Ročník • Literárny jazyk • Prechod k renesancii
		1. Ročník • Latinskoamerická próza 20.storočia
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	Viesť žiakov k získavaniu a rozvoju mediálnej gramotnosti a osvojeniu mediálnych kompetencií ako schopnosti prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.	**1. Ročník** • Posledné správy • Staré zlaté časy
		1. Ročník • Nepriama reč • Vyjadrenie návrhu a názorov • Subjuntivo- vyjadrovanie pocitov a reakcií

		1. Ročník • Druhy textu • Druhy prehovoru • Vývoj a aktuálna situácia španielčiny • Jednoduchá veta
		1. Ročník • Stredoveká literatúra • Baroko I, II
		1. Ročník • literatúra na začiatku storočia: • modernizmus a generácia 98 • próza od povojnového obdobia po súčastnosť
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- Naučiť žiakov sa riadiť seba a tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedieť si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu overiť ju a pod., prezentovať svoju prácu písomne aj ústne s použitím informačných a komunikačných technológii.	**Prierezová téma bude aplikovaná v rámci** všetkých tém vo všetkých ročníkoch.
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	- Rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebavzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných.	**1. Ročník** • Dovolenie a prosby • Posledné správy • Znovu sa uvidíme • Staré zlaté časy
		2. Ročník • Zložený budúci čas • Spojovací spôsob-subjuntivo
		3. Ročník • Rozmanitosť španielčiny
		4. Ročník • Stredoveká literatúra • Baroko I,II • Romantizmus
		5.Ročník • Avantgarda a generácia27 • Baroko a ilustrácia
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA-OŽZ	Rozvíjať schopnosť žiakov účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie	**1. Ročník** • V dobrej kondícii • Jedlá
		1. Ročník

	človeka, zdôrazniť potrebu efektívnej a konštruktívnej účasti na spoločenskom živote v prípade riešenia konfliktov.	• Subjuntivo-vyjadrenie časových vzťahov • Vyjadrenie hypotézy
		1. Ročník • Zložená veta • Jazyk a komunikácia
		1. Ročník • Prechod k renesancii • Ilustrácia – 18. storočie
		1. Ročník • Lyrika v povojnovom období až po súčanosť • Divadlo v období po vojne až po súčasnosť • Próza v období po vojne až po súčasnosť

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti „*PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI* pre 1.-5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia“ vo všeobecnej časti ŠkVP.

Hodnotenie

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Hodnotenie žiakov je postavené na plnení konkrétnych úloh primeraných úrovni ich poznávacieho vývinu. Je založené prevažne na diagnostikovaní pokrokov v osobnom rozvoji. Má byť predovšetkým pozitívne, aby žiaka motivovalo k ďalšej práci. Každý žiak musí mať možnosť zažívať úspech, no musí tiež vedieť, že aj poznanie vlastných chýb a ich odstraňovanie pomáha jeho rozvoju. Preto má byť hodnotenie objektívne, individuálne vzhľadom na schopnosti každého žiaka) a diskrétne (vzhľadom na citlivé až precitlivelé reakcie detí na svoje výkony, ich častý perfekcionizmus a vysokú sebakritičnosť).

Žiak je z predmetu Španielsky jazyk a literatúra hodnotený na vysvedčení známkou v súlade s Metodickým pokynom č. 21/2011 z 1. mája 2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl v článku 7 „Klasifikácia vyučovacieho predmetu cudzí jazyk“, ktorým sa upravuje postup hodnotenia a klasifikácie žiakov stredných škôl v Slovenskej republike.

Hodnotenie predmetu španielsky jazyk a literatúra je zamerané na monitorovanie dosiahnutého pokroku žiaka za dané klasifikačné obdobie a klasifikáciu dosiahnutých kompetencií. Hodnotenie pokrýva 4 základné jazykové zručnosti: čítanie, písanie, rozprávanie a porozumenie (textu na CD alebo hovoriaceho). Hodnotenie prebieha ústnou a písomnou formou.

POPIS TYPOV KONTROLY A KRITÉRIÍ HODNOTENIA:

Písomné testy:

a) päťminútovky – do 5 minút; krátke písomky z gramatických javov a lexiky, ktoré potrebujú dril). Päťminútovkou môže byť aj diktát.

b) tematické písomné práce - 10 – 35 minút; Vedomostný test v rámci priebežného hodnotenia žiaka píšeme po každom TC. Obsahuje uzavreté i otvorené typy úloh, kde bude aplikovaná Bloomova taxonómia cieľov v poznávacej oblasti učenia: zapamätanie, porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a hodnotenie. Uplatnením rôznych úrovní učenia zodpovedá i váha (bodové hodnotenie) jednotlivých úloh v teste.

Výsledné hodnotenie zodpovedá percentuálnej stupnici:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný

Počet testov za klasifikačné obdobie je závislý od počtu tematických celkov.

c) slohové práce – žiaci vypracovávajú slohové práce v škole počas vyučovacej hodiny alebo ako domácu úlohu (záleží na rozhodnutí učiteľa). Slohové práce píšu po prebratí učiva.

Hodnotenie slohových prác:

a/ obsah - 5 b

b/ gramatika 5 - b

c/ slovná zásoba - 5 b

d/ organizácia textu, umelecký dojem - 5 b

Spolu: 20 bodov

Ústne odpovede z jednotlivých prebratých tém:

(priebežne, aspoň jedenkrát za klasifikačné obdobie).

Žiaci sú skúšaní ústne napr.:

- zo slovnej zásoby

- zo situačných dialógov

- z popisu obrázkov

- z obsahu preberaných článkov

- z reálií

V ústnych odpovediach sa sleduje:

- samostatnosť, logickosť a pohotovosť v myslení,

- celistvosť, presnosť a trvácnosť osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, definícií, a vzťahov,

- presnosť, plynulosť a istota vo vyjadrovaní.

Aktivita žiakov na hodine:

ústne odpovede pri riešení úloh, problémov v jednotlivých fázach vyučovacej hodiny, príprava na vyučovanie. Zameriavame sa na:

- aktívnu účasť na hodine,
- prejavenie vedomostí nad rámec preberaného učiva,
- rýchle overovania vedomostí počas vyučovacej hodiny,
- a iné.

Projekty (power-point prezentácie, plagátov, referáty, dramatické scénky, a pod.):

Cieľom projektov je podpora samostatnej tvorivej činnosti, aplikácia teoretických poznatkov, komunikačných zručností a schopností prezentovať a obhajovať svoju prácu.

Váha známok z jednotlivých podkladov na klasifikáciu pre španielsky jazyk a literatúru:

formy získavania podkladov na klasifikáciu	**váha**
Ústna odpoveď	1 (štandardná váha)
Písomné preverovanie - celohodinové	2 (dvojnásobná váha)
Písomné preverovanie (bleskovky, monotématické testy..)	1 (štandardná váha)
Projekty, prezentácie, referáty, dramatické scénky	1 (štandardná váha) – 2 (dvojnásobná váha) v závislosti od obtiažnosti
Doplnkové formy – cvičenia, aktivita, domáce úlohy	0,5 (polovičná váha)
Analýza textu	1 (štandardná váha)

Pri celkovom hodnotení sa pri určovaní stupňa prospechu v predmete cudzí jazyk hodnotí kvalita nadobudnutých kompetencií v oblasti vedomostí, zručností a schopností v oblasti čítania, písania, rozprávania a porozumeniu textu, ktoré žiak dosiahol na konci hodnotiaceho obdobia. Priebežné hodnotenie percentami sa aplikovaním váženého priemeru v internetovej žiackej knižke vyjadrí výsledným percentom, ktorému je priradený výsledný stupeň hodnotenia podľa stupnice:

100% - 88% - výborný,

87% - 75% - chvalitebný,

74% - 50% - dobrý,

49% - 30% - dostatočný,

29% - 0% - nedostatočný.

V záverečnej fáze učiteľ pri súhrnnej klasifikácii žiaka z predmetu cudzí jazyk posúdi súlad

odporúčaného stupňa hodnotenia z internetovej žiackej knižky s prejavovanými osobnými

a sociálnymi kompetenciami žiaka (zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota spolupracovať)

počas celého klasifikačného obdobia.

Záverečná jazyková skúška (pre 1., 2. a 3. ročník bilingválneho slovensko-španielskeho štúdia):

Vo vopred určenom termíne, ktorý bude žiakom oznámený na začiatku školského roka, žiaci prvého, druhého a tretieho ročníka budú konať záverečnú jazykovú skúška, ktorá je špecifikom bilingválneho štúdia.

Skúška overuje komunikačné zručnosti žiaka (čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením, gramatika, produkcia písomná a ústna), pričom sa hodnotí obsahová úroveň, plynulosť vyjadrovania, pravopisná a gramatická správnosť na nasledovných úrovniach.

1. *ročník* – skúška na úrovni A2
2. *ročník* – skúška na úrovni B1
3. *ročník* – skúška na úrovni B2

Úspešné zvládnutie skúšky znamená overený predpoklad žiaka zvládnuť ďalšie gymnaziálne štúdium bilingválnou formou.

Skúška pozostáva z 2 častí:

1. **Písomná časť:** gramatika a slovná zásoba
   čítanie s porozumením
   počúvanie s porozumením
   slohová práca
2. **Ústna časť** (1. ročník –skúška trvá cca 15 min. odpovedá sa v trojčlennej skupine na jednu vyžrebovanú konverzačnú tému, ktorá bola preberaná počas roka.2, 3. ročník – odpovedá sa individuálne v rozsahu 10 min. Žiak počas 5. min hovorí na vopred vyžrebovanú tému, 2. min opisuje obrázok/fotografiu. 3. min komunikuje s učiteľom v simulovanom dialógu.)

Na záverečnej skúške uspeje žiak, ktorý dosiahol 60%-nú úspešnosť a zároveň v každej časti skúšky dosiahol aspoň 60%.
Výsledná známka zo skúšky má **hodnotu 4** posudzuje sa podľa platnej stupnice uvedenej v kritériách hodnotenia pre druhý vyučovací jazyk:

Známka	**Percentá**
1	100% - 88% - výborný,
2	87% - 75% - chvalitebný,
3	74% - 50% - dobrý,
4	49% - 30% - dostatočný,

5 29% - 0% - nedostatočný

Skúšobná maturita

V piatom ročníku (mesiac január) sa koná simulácia ústnej maturitnej skúšky zo španielskeho jazyka, literatúry a kultúry, hodnotenie sa zapíše do 1. polroka, resp. 2. polroka známkou d**o španielskeho jazyka s váhou 2.**

5.3 Cudzí jazyk – anglický jazyk

Anglický jazyk

Učebné osnovy boli vypracované na základe ŠVP pre gymnáziá (ISCED 3A) č. 2015-7846/10840:1-10B0, schváleného MŠVVaŠ dňa 20. marca 2015.

1. Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet anglický jazyk je všeobecnovzdelávací predmet, ktorý patrí do vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia.
Cudzie jazyky vo všeobecnosti prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočnosti, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom a štátnym jazykom. Cudzie jazyky poskytujú živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci Európskej únie. Osvojenie si cudzích jazykov pomáha žiakovi prekonávať bariéry, a tak prispieva k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a uplatnení sa na trhu práce. Cudzie jazyky umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.
Požiadavky pre vzdelávanie v cudzích jazykoch vychádzajú zo Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje rôzne úrovne ovládania cudzích jazykov. Úspešnosť jazykového vzdelávania ako celku je závislá nielen od výsledkov vzdelávania v materinskom jazyku a v cudzom jazyku, ale závisí aj od toho, do akej miery sa jazyková kultúra žiakov stane predmetom záujmu aj všetkých ostatných oblastí vzdelávania. Orientácia jazykového vzdelávania na kompetencie vytvára v nemalej miere podmienky pre nadpredmetové a medzipredmetové vzťahy, ktoré pomáhajú učiacemu sa chápať vzťahy medzi jednotlivými zložkami okolia a sveta, v ktorom existujú. Chápanie jazykového vzdelávania ako „vzdelávania pre život“ umožňuje každému jedincovi žiť podľa vlastných predstáv a uspokojenia.
Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj v práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup.
Učenie sa cudzích jazykov podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov.
V druhom a treťom ročníku päťročného bilingválneho štúdia si žiaci osvojujú anglický jazyk na úrovni B1, vo štvrtom a piatom ročníku si žiaci osvojujú anglický jazyk na úrovni B2.
Charakteristika ovládania anglického jazyka úrovni B1 je podľa SERR nasledujúca:

„Rozumie hlavným bodom zrozumiteľnej spisovnej vstupnej informácie o známych veciach, s ktorými sa pravidelne stretáva v práci, škole, voľnom čase atď. Dokáže sa zorientovať vo väčšine situácií, ktoré môžu nastať počas cestovania v oblasti, kde sa hovorí týmto jazykom. Dokáže vytvoriť jednoduchý súvislý text na témy, ktoré sú mu známe alebo o ktoré sa osobne zaujíma. Dokáže opísať svoje skúsenosti a udalosti, sny, nádeje a ambície a stručne odôvodniť a vysvetliť svoje názory a plány.“ (SERR, 2013, s. 26).
Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni B2 je podľa SERR nasledujúca:
„ Rozumie hlavným myšlienkam zložitého textu na konkrétne aj abstraktné témy vrátane odborných diskusií vo svojej špecializácii. Komunikuje na takom stupni plynulosti a spontánnosti, ktorý mu umožňuje viesť bežnú konverzáciu s rodenými hovoriacimi bez toho, aby to pre ktoréhokoľvek účastníka interakcie predstavovalo zvýšené úsilie. Dokáže vytvoriť jasný, podrobný text na rozličné témy a vysvetliť svoje stanovisko k aktuálnym témam s uvedením výhod aj nevýhod rozličných možností“ (SERR, 2013, s. 26).

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný
Rámec pre jazyky. Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

1. Kompetencie

Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).
„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú.
Vyučovanie predmetu anglický jazyk rozvíja kompetencie:

Základným princípom jazykového vzdelávania na báze kompetencií je zabezpečiť, aby učiaci sa dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhal cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,

- vymieňať si informácie a nápady s ľuďmi, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkúvajú mu svoje myšlienky a pocity v jazyku, ktorý si učiaci sa osvojuje,
- viac a lepšie chápal spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností
- a kritického prístupu
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s
- potrebami iných a spoločnosti ako celku.

3.1 Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať,
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- rozoznať základné normy správania sa a bežné spoločenské konvencie vybraných krajín, v ktorých sa hovorí daným cudzím jazykom,
- identifikovať základné kultúrne aspekty vybraných krajín cieľového jazyka a rozoznať rozdiel medzi nimi a podobnými kultúrnymi aspektami vlastnej krajiny.

3.2 Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.
Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí. Komunikačná jazyková kompetencia zahŕňa nasledovné zložky:

a) jazykové kompetencie

Učiaci sa si ďalej rozvíja osvojené jazykové kompetencie tak, aby dokázal používať:

- slovnú zásobu vrátane frazeológie v rozsahu štandardných komunikačných situácií a tematických okruhov (lexikálna kompetencia),
- morfologické tvary a syntaktické modely (gramatická kompetencia),
- slovotvorbu a funkcie gramatických javov (sémantická kompetencia),
- zvukové a grafické prostriedky jazyka (fonologická kompetencia: ortografická a ortoepická).

Žiak dokáže na úrovni B1:

- ovládať jazyk dostatočne na to, aby sa dohovoril a vyjadroval s použitím dostačujúcej slovnej zásoby len s určitou mierou váhania a opisných jazykových prostriedkov na vymedzené témy, pričom používajú opisné jazykové tvary,
- ovládať jazyk v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol opísať nepredvídateľné situácie, vysvetliť hlavné body, myšlienky, či problémy so značnou dávkou precíznosti a vyjadrovať myšlienky, ktoré sa týkajú abstraktných a kultúrnych tém,
- komunikovať primerane správne v známych kontextoch; všeobecne ovládať gramatiku dobre, i keď badať vplyv materinského jazyka. Napriek chybám, ktorých sa dopúšťa, je jasné, čo chce vyjadriť, pomerne správne dokáže používať repertoár často používaných gramatických prostriedkov a vetných štruktúr v ľahko predvídateľných situáciách,
- vytvoriť súvislý text, ktorý je všeobecne zrozumiteľný. Pravopis, interpunkcia a usporiadanie textu sú dostatočne presné na to, aby bolo možné text sledovať, artikulačne zrozumiteľne vyslovovať, aj keď je niekedy evidentný cudzí prízvuk a objavujú sa príležitostné prípady nesprávnej výslovnosti (upravené SERR, 2013, s. 111 – 119).

Žiak dokáže na úrovni B2:

- vyjadriť sa jasne a bez zjavných známok nutnosti obmedzovať to, čo chce povedať,
- ovládať jazyk v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol podať jasný opis, vyjadrovať názory a argumentovať bez nápadného hľadania slov, pričom používa zložité typy podraďovacích súvetí,
- v relatívne vysokej miere ovládať gramatiku. Nerobí chyby, ktoré by viedli k nedorozumeniu,
- osvojiť si jasnú, prirodzenú výslovnosť a intonáciu,
- vytvoriť jasne zrozumiteľný súvislý písomný text, ktorý sa riadi štandardným usporiadaním a členením do odsekov,
- pomerne presne si osvojiť pravopis a interpunkciu, ktoré však môžu obsahovať znaky vplyvu materinského jazyka (upravené SERR, 2013, s. 111 – 119).

b) sociolingválne kompetencie

Učiaci sa si ďalej rozvíja osvojené sociolingválne kompetencie tak, aby dokázal na úrovni B1:

- správne reagovať v rôznych bežných spoločenských komunikačných situáciách,
- poznať bežné frazeologické spojenia, príslovia a porekadlá,
- uvedomovať si rozdiely medzi formálnym a neformálnym prejavom,

- pri vyjadrovaní používať širokú škálu jazykových funkcií a v ich rámci reagovať, pričom využíva najbežnejšie vyjadrovacie prostriedky neutrálneho funkčného štýlu,
- uvedomovať si zásadné zdvorilostné normy a podľa nich sa aj správať,
- uvedomovať si najdôležitejšie rozdiely v zvyklostiach, v bežnej jazykovej praxi, v postojoch, hodnotách a presvedčení, ktoré sú v danom spoločenstve dominantné a sú typické pre jeho jazykové zázemie (SERR, 2013, s. 123).

Žiak pri vyjadrovaní dokáže používať širokú škálu jazykových funkcií a v ich rámci reagovať, pričom využíva najbežnejšie vyjadrovacie prostriedky neutrálneho funkčného štýlu. Uvedomuje si zásadné zdvorilostné normy a podľa nich sa aj správa. Uvedomuje si najdôležitejšie rozdiely v zvyklostiach, v bežnej jazykovej praxi, v postojoch, hodnotách a názoroch, ktoré sú v danom spoločenstve dominantné a sú typické pre jeho jazykové zázemie.

Učiaci sa si ďalej rozvíja osvojené sociolingválne kompetencie tak, aby dokázal na úrovni B2:

- správne reagovať v rôznych spoločenských komunikačných situáciách,
- poznať bežné frazeologické spojenia, príslovia a porekadlá,
- vyjadrovať sa s istotou, zrozumiteľne a zdvorilo vo formálnych aj neformálnych funkčných štýloch, ktoré zodpovedajú danej situácii a osobám,
- pri vyjadrovaní používať širokú škálu jazykových funkcií a v ich rámci reagovať, pričom využíva vyjadrovacie prostriedky neutrálneho funkčného štýlu,
- uvedomiť si zásadné zdvorilostné normy a podľa nich sa aj správa,
- uvedomiť si najdôležitejšie rozdiely v zvyklostiach, v postojoch, hodnotách a presvedčení, ktoré sú v danom spoločenstve dominantné a sú typické pre jeho jazykové zázemie (upravené SERR, 2013, s. 123).

Učiaci sa dokáže komunikovať zrozumiteľne, vie sa vyjadriť slušne vo formálnom a neformálnom štýle, vzhľadom na situáciu a partnera komunikácie. Vie sa aktívne zapojiť do diskusie, ktorá prebieha v prirodzenom tempe a v štandardnom jazyku. Dokáže nadviazať kontakt s každým, koho materinským jazykom je osvojovaný si cudzí jazyk.

c) pragmatické kompetencie

Učiaci sa si ďalej rozvíja osvojené pragmatické kompetencie tak, aby vedel na úrovni B1:

- pružne využívať rozsah jednoduchého jazyka, aby vyjadril väčšinu toho, čo chce vyjadriť,
- zasiahnuť do diskusie na známu tému, pričom používa vhodné slovné spojenia, aby sa ujal slova,
- začať, udržať a ukončiť jednoduchý osobný priamy rozhovor týkajúci sa bežných tém alebo osobných záujmov, dostatočne plynulo vytvoriť jednoduché rozprávanie alebo opis ako lineárnu postupnosť kompozičných zložiek,
- spojiť sériu jednotlivých kratších bodov do súvislého lineárneho celku,
- dostatočne presne vyjadriť hlavné body myšlienky alebo problému,
- zrozumiteľne vyjadriť podstatu myšlienky (upravené SERR, 2013, s. 125 – 132).
- dostatočne plynulo vytvoriť jednoduché rozprávanie alebo opis ako lineárnu postupnosť kompozičných zložiek,
- spojiť sériu jednotlivých kratších bodov do súvislého lineárneho celku,
- dostatočne presne vyjadriť hlavné body myšlienky alebo problému,

- zrozumiteľne vyjadriť podstatu myšlienky (upravené SERR, 2013, s. 125 – 132).

Učiaci sa si ďalej rozvíja osvojené pragmatické kompetencie tak, aby vedel na úrovni B2:

- prispôsobiť svoj prejav, svoje vyjadrovacie prostriedky situácii a príjemcovi jazykového prejavu a zvoliť si vhodnú úroveň formálnosti, ktorá zodpovedná daným okolnostiam,
- zasiahnuť do diskusie na známu tému, pričom používa vhodné slovné spojenia, aby sa ujal slova,
- komunikáciu začať, udržať a ukončiť ju pomocou účinného striedania sa s partnerom,
- rozvinúť zrozumiteľný opis alebo rozprávanie, pričom rozvinie hlavné kompozičné zložky a doloží ich adekvátnymi podrobnosťami a príkladmi,
- efektívne využívať rozličné spojovacie výrazy tak, aby vystihli vzťah medzi jednotlivými myšlienkami,
- celkom plynulo komunikovať s rodenými hovoriacimi do takej miery, že komunikácia nie je zaťažujúca pre žiadnu zo zúčastnených strán,
- spoľahlivo odovzdávať podrobné informácie (upravené SERR, 2013, s. 125 – 132).

1. Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť počas štúdia.
Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard B1

Učiaci sa rozumie krátkym, jednoduchým monologickým, dialogickým a kombinovaným ústnym prejavom informatívneho charakteru s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v štandardnom jazyku a primeranom hovorovom tempe reči.

Učiaci sa si ďalej zdokonaľuje zručnosti tak, aby dokázal porozumieť:

- jednoducho vyjadreným faktografickým informáciám o častých každodenných témach, identifikujúc všeobecné správy aj konkrétne detaily za predpokladu, že reč je zreteľne artikulovaná so všeobecne známym prízvukom,
- textu ako celku, téme a hlavnej myšlienke,
- špecifickým informáciám a zachytiť logickú štruktúru textu, rozlíšiť podstatné informácie od nepodstatných, rozlíšiť hovoriacich,
- jednoduchým rečovým prejavom informatívneho charakteru s tematikou každo-denného života (oznamy, inštrukcie, opisy, odkazy, pokyny, upozornenia, rady) prednesenom v primeranom tempe reči a v spisovnom jazyku,
- autentickým dialógom na bežné témy, napr. telefonický rozhovor, interview,
- prejavom naratívneho charakteru, napr. zážitok, príbeh,
- podrobným orientačným pokynom,

- podstatným informáciám v prednáškach, referátoch, diskusiách, ak mu je téma známa, a ak sú prednesené v primeranom tempe reči a v spisovnom jazyku,
- základným informáciám z rozhlasových a televíznych správ s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v primeranom tempe reči (upravené SERR, 2013, s. 68 – 70).

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard B2

Učiaci sa porozumie dlhším, náročnejším monologickým, dialogickým a kombinovaným ústnym prejavom informatívneho a umeleckého charakteru, a primerane náročným populárno-náučným textom, ktoré sú prednesené v bežnom hovorovom tempe reči a v štandardnom jazyku.

Učiaci sa si ďalej rozvíja zručnosti tak, aby dokázal:

- porozumieť živej alebo vysielanej spisovnej reči na známe aj neznáme témy, s ktorými sa stretáva v každodennom živote,
- sledovať dlhšiu a zložitú argumentáciu za predpokladu, že téma je dostatočne známa a postup prezentácie je vyznačený explicitnými prostriedkami,
- s istým úsilím pochopiť živý rozhovor medzi rodenými hovoriacimi,
- pochopiť podstatné body prednášok, rozhovorov, správ, ktoré sú obsahovo a jazykovo zložité,
- porozumieť odkazom a hláseniam na konkrétne a abstraktné témy, pokiaľ sú hovorené normálnym tempom a v spisovnom jazyku,
- porozumieť nahrávkam v spisovnom jazyku, s ktorými sa môže stretnúť v spoločenskom a akademickom živote, a okrem informačného obsahu identifikovať aj názory a postoje hovoriaceho (upravené SERR, 2013, s. 68 – 70).

Čítanie s porozumením – výkonový štandard B1

Učiaci sa porozumie jednoduchým textom informatívneho a faktografického charakteru, primerane náročným textom s tematikou každodenného života a jednoduchším beletrizovaným textom.

Učiaci sa si ďalej zdokonaľuje zručnosti tak, aby dokázal:

- získať informácie z bežných textov,
- na uspokojivej úrovni porozumenia prečítať nekomplikované faktografické texty,
- vyhľadať špecifické a detailné informácie v rôznych textoch, rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v texte s jasnou logickou štruktúrou,
- chápať logickú štruktúru jednoduchšieho textu na základe obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov,
- odhadnúť význam neznámych slov z kontextu a meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania,
- rozumieť korešpondencii: úradnému a súkromnému listu, pohľadnici, e-mailu,
- rozoznať dôležité myšlienky v jednoduchých novinových článkoch na známe témy,
- rozoznať hlavné závery v jasne určených argumentačných textoch, ako aj argumentačnú líniu v spracovaní prezentovanej problematiky, i keď nie vždy do podrobností (upravené SERR, 2013, s. 70 – 73).

Čítanie s porozumením – výkonový štandard B2

Učiaci sa porozumie náročnejším textom informatívneho, faktografického, populárno-náučného charakteru, ktoré súvisia s aktuálnymi problémami a dokáže dedukovať, analyzovať, zovšeobecňovať stanoviská a názory autorov. Číta prózu podľa vlastného výberu.

Učiaci sa si ďalej rozvíja zručnosti tak, aby dokázal:

- získať informácie z bežných textov,
- na uspokojivej úrovni porozumenia prečítať nekomplikované faktografické texty,
- vyhľadať špecifické aj detailné informácie v rôznych textoch, rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v texte s jasnou logickou štruktúrou,
- chápať logickú štruktúru textu na základe jeho obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov,
- odhadnúť význam neznámych slov z kontextu a meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania,
- prečítať korešpondenciu, ktorá sa vzťahuje na vlastnú oblasť záujmu a okamžite pochopiť základný význam textu,
- porozumieť článkom a správam zaoberajúcim sa aktuálnymi problémami, v ktorých pisatelia zaujímajú konkrétne postoje alebo názory,
- rozoznať hlavné závery v jasne určených argumentačných textoch, ako aj argumentačnú líniu v spracovaní prezentovanej problematiky, i keď nie vždy do podrobností (upravené SERR, 2013, s. 71 – 73).

Písomný prejav – výkonový štandard B1

Učiaci sa na úrovni B1 dokáže napísať jednoduchý súvislý prejav na témy z každodenného života a dokáže vyjadriť svoje postoje, pocity a dojmy. Vie správne používať základné lexikálne, gramatické, syntaktické a štylistické prostriedky vo formálnom a neformálnom písomnom prejave. Správne používa kompozičné postupy s ohľadom na obsah a adresáta písomného prejavu, ako aj s ohľadom na slohový útvar.

Učiaci sa si ďalej zdokonaľuje zručnosti tak, aby dokázal zrozumiteľne, v súlade s pravopisnými normami a štylisticky vhodne:

- napísať hlavné myšlienky alebo informácie z vypočutého alebo prečítaného textu,
- zostaviť osnovu, konspekt, anotáciu textu,
- napísať krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie,
- opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, udalosť,
- napísať súkromný list,
- napísať obsahovo a jazykovo jednoduchý úradný list: žiadosť, inzerát a odpoveď naň,
- napísať životopis,
- napísať príbeh, rozprávanie, opis
- napísať súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru a pocitov.

Písomný prejav – výkonový štandard B2

Učiaci sa postupne dokáže napísať rozsiahlejší súvislý prejav na rôzne témy s využitím osobnej skúsenosti. Dokáže vyjadriť a zdôvodniť svoj postoj a názor. Efektívne využije zložitejšie lexikálne, gramatické, syntaktické a štylistické prostriedky vo formálnom a neformálnom písomnom prejave.

Učiaci sa si ďalej rozvíja zručnosti tak, aby dokázal:

- napísať hlavné myšlienky alebo informácie z vypočutého alebo prečítaného textu,
- zostaviť osnovu, konspekt, anotáciu textu,
- napísať krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie,
- opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, situáciu, udalosť,
- napísať obsahovo a jazykovo náročnejší súkromný list a úradný list,
- napísať životopis,
- napísať obsahovo, jazykovo i štylisticky náročnejší slohový útvar (príbeh, rozprávanie, opis),
- napísať súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru, pocitov, s využitím argumentácie a porovnávania.

Ústny prejav – výkonový štandard B1

Ústny prejav – dialóg

Učiaci sa vie jazykovo správne a primerane reagovať v bežných životných situáciách. Dokáže bezprostredne nadviazať rozhovor na témy z každodenného života.

Učiaci sa si ďalej zdokonaľuje zručnosti tak, aby dokázal:

- reagovať na podnety v rôznych komunikačných situáciách jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii,
- získavať, odovzdávať, overovať a potvrdzovať informácie, riešiť menej bežné situácie a vysvetliť príčinu a podstatu problému,
- vyjadriť svoje myšlienky na abstraktné témy, ktoré sprostredkuje, napríklad filmy, knihy, scénické predstavenia, výstavy, hudba atď.,
- využiť široký okruh jednoduchého jazyka na zvládnutie väčšiny situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť počas cestovania,
- bez prípravy sa zapojiť do rozhovoru na známe témy, vyjadriť osobné názory, vyjadriť a reagovať na pocity, akými sú prekvapenie, šťastie, smútok, záujem a nezáujem,
- porovnať a dať do protikladu alternatívy s podrobným vysvetlením toho, čo treba robiť, kam ísť, koho alebo čo si vybrať atď.,
- vyjadriť a požiadať o osobné názory a stanoviská v diskusii na zaujímavé témy,
- vyhľadať a vyjadriť jednoduché faktografické informácie,
- požiadať o podrobné usmernenia a riadiť sa nimi,
- získať podrobnejšie informácie (upravené SERR, 2013, s. 75 – 83).

Ústny prejav – monológ

Učiaci sa vie súvislo a s využitím jednoduchších jazykových prostriedkov hovoriť o svojich skúsenostiach, pocitoch, zážitkoch. Vie odôvodniť a vysvetliť svoj názor. Dokáže porozprávať jednoduchý príbeh a prerozprávať obsah prečítaného alebo vypočutého textu a vyjadriť svoj postoj.

Učiaci sa si ďalej zdokonaľuje zručnosti tak, aby dokázal:

- vyjadrovať sa jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii k témam z bežného života,
- opísať osoby, predmety, činnosti a udalosti,
- opísať obrázky, mapy, jednoduchšie grafy, porovnať ich a vyjadriť svoj názor na ne,
- interpretovať a odovzdávať informácie,
- vyrozprávať príbeh,
- stručne zdôvodniť a vysvetliť svoje názory, plány a činnosti,
- predniesť krátke odskúšané oznámenia na témy z každodenného života (upravené SERR, 2013, s. 60 – 62).

Ústny prejav – výkonový štandard B2

Ústny prejav – dialóg

Učiaci sa dokáže jazykovo správne a primerane reagovať v rôznych situáciách. Spontánne sa zapojí do rozhovoru na témy z každodenného života a z oblasti svojho profesijného záujmu. Vie udržiavať plynulosť komunikácie. Dokáže sa aktívne zapojiť do diskusie na rôzne témy.

Učiaci sa si ďalej rozvíja zručnosti tak, aby dokázal:

- reagovať v rôznych komunikačných situáciách primerane, jazykovo správne a zrozumiteľne,
- viesť, prerušiť a nadviazať rozhovor a preformulovať svoj jazykový prejav,
- správne reagovať na partnerove repliky v prirodzených a simulovaných situáciách a v situačných dialógoch, prebrať iniciatívu počas rozhovoru (napr. zmeniť tému),
- interpretovať a odovzdávať informácie,
- podať jasný a podrobný opis toho, ako uskutočniť nejaký postup,
- vysvetliť a obhájiť svoje názory v diskusii poskytnutím dôležitých vysvetlení, dôvodov a poznámok,
- spoľahlivo porozumieť podrobným pokynom,
- jasne načrtnúť situáciu alebo problém, uvažovať o príčinách alebo následkoch a zvažovať výhody alebo nevýhody rozličných prístupov (upravené SERR, 2013, s. 75 – 84).

Ústny prejav – monológ

Učiaci sa dokáže predniesť rozsiahlejší súvislý ústny prejav na témy z každodenného života a z oblasti svojho profesijného záujmu. Dokáže vyjadriť vlastný názor a pri rôznych možnostiach riešenia problému, uviesť výhody a nevýhody rôznych alternatív.

Učiaci sa si ďalej rozvíja zručnosti tak, aby dokázal:

- vyjadriť sa plynulo a správne k rôznym všeobecným témam s ohľadom na stupeň formálnosti prejavu,
- pripraviť a predniesť dlhší prejav na určitú tému aj s odborným zameraním, ak sa téma týka oblasti jeho osobného záujmu,
- jasne a podrobne opísať osoby, predmety, situácie, činnosti a udalosti,

- tvoriť príbehy (na základe obrázkov alebo osnovy),
- interpretovať a stručne zhrnúť, napr. obsah filmu, knihy a vyjadriť svoj postoj k nim,
- opísať obrázky, mapy, grafy, porovnať ich a vyjadria svoj názor a postoj k nim,
- jasne argumentovať, argumentáciu dostatočne rozviesť a podporiť svoj názor ďalšími argumentmi a prípadnými podrobnosťami,
- predniesť oznámenia na najvšeobecnejšie témy dostatočne jasne, precízne a spontánne (upravené SERR, 2013, s. 60 – 61).

Kompetencie a funkcie jazyka

Kompetencie súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom a písomnom prejave a zahŕňajú reakcie účastníkov komunikácie. **Funkcie** sú chápané ako základné časti komunikácie. Žiaci ich musia ovládať, aby sa mohla komunikácia v cudzom jazyku uskutočniť, pričom s niektorými z nich sa stretnú až na vyšších úrovniach. **Interakčné schémy** sú časťou, ktorá vyjadruje pragmatické kompetencie, nie je uzavretá a charakterizuje jednotlivé úrovne. Poskytuje učiteľovi základný rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií v súlade s príslušnou úrovňou, pričom platí, že čím je úroveň vyššia, tým sa možnosti jazykového prejavu rozširujú.
Jazyková dimenzia dokresľuje uvedené funkcie a jej ovládanie by nemalo byť samostatným cieľom, ale prostriedkom na správne vyjadrenie jednotlivých jazykových funkcií.
Diskurzná dimenzia opisuje formu realizácie komunikačného kontextu, funkčné štýly a typy textov. Zameriava sa na rozvíjanie schopnosti žiakov usporiadať vety v takom poradí, aby vedeli vytvoriť koherentný jazykový celok a prispôsobili svoj jazykový prejav prijímateľovi.
Rozvíjanie **Interkultúrnej dimenzie** umožňuje žiakom, aby sa dokázali prispôsobiť zásadám sociálnej kohézie v cieľových krajinách. Do tejto dimenzie zároveň patria interkultúrne kompetencie, t. j. znalosti a povedomie o rôznych etnických, kultúrnych a sociálnych skupinách, akceptácia ľudí z iných kultúr s ich rozdielnym správaním a hodnotami, schopnosť interpretovať, kriticky vnímať a hodnotiť udalosti, dokumenty a produkty vlastnej kultúry aj iných kultúr.

5. Didaktické metódy

Vo vyučovacom predmete sa využívajú rôzne didaktické metódy, ktoré:

- vedú žiaka k osvojeniu si cudzieho jazyka,
- rozširujú žiakove komunikačné zručnosti,
- umocňujú u žiaka jeho vnímanie, pozornosť a myslenie,
- dosahujú cieľ aj prostredníctvom vlastného objavovania,
- pomáhajú dotvárať a korigovať názory študentov,
- stimulujú žiaka k aktívnemu učeniu sa,
- vedú ho k dosiahnutiu cieľov,
- prispievajú k možnosti žiakovho uplatnenia v praxi po ukončení stredoškolského štúdia.

5.1 Didaktické metódy aplikované vo vyučovaní predmetu

- motivačné: motivačný rozhovor, didaktické hry,
- expozičné: výklad, vysvetľovanie, prednášky, prezentácia, práca s ukážkami,
- fixačné: skupinová diskusia, diskusia, rozprávanie, polemika,
- aktivizujúce metódy: diskusné, hry, situačné, hranie rolí, CLIL a i.,
- rozvíjajúce spôsobilosti pri práci s IKT: využitie internetu na získavanie informácií, práca s internetovými jazykovými príručkami,

- rozvíjajúce spôsobilosti vedúce k iniciatívnosti a podnikavosti: medzi predmetové projekty,

kooperatívne učenie.

6. Formy práce

- frontálna výučba,
- skupinovo-kooperatívna práca žiakov,
- hranie rolí,
- zážitkové učenie,
- projektová práca,
- individuálna práca žiakov (rôzne formy výstupu podľa témy – ústny prejav, písomná práca),
- práca s odbornou literatúrou,
- práca s doplnkovým textom, analýzy ukážok (písomných, akustických, DVD),
- práca v jazykovej učebni,
- práca s IKT.

7. Hodnotenie

Kritériá hodnotenia a klasifikácie žiakov sú vypracované v súlade s platným metodickým pokynom MŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a vnútornými usmerneniami školy.
Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je systematické hodnotenie žiaka.
Predmetom hodnotenia a klasifikácie v predmete cudzí jazyk je cieľová komunikačná úroveň žiaka v jednotlivých ročníkoch, v súlade s učebnými osnovami a vzdelávacími štandardami.
Hodnotenie a klasifikácia v cudzom jazyku sleduje základné všeobecné, sociolingvistické a komunikačné kompetencie, ktoré sa prejavujú vo využívaní základných komunikačných zručností: čítanie, písanie, počúvanie, samostatný ústny prejav a rozhovory.
Pri hodnotení v predmete cudzí jazyk sa berú do úvahy tieto aspekty: obsahová primeranosť, plynulosť vyjadrovania, jazyková správnosť a štruktúra odpovede.

Žiaci sú klasifikované známkou za obdobie I. a II. polroka.
Podklady pre výslednú polročnú klasifikáciu prírodovedných predmetov tvoria:

- minimálne dve známky pri jednohodinovej časovej dotácii týždenne
- minimálne tri známky pri dvojhodinovej časovej dotácii týždenne

Kritériá klasifikácie musia byť v súlade s požadovanou úrovňou ovládania cudzieho jazyka B1 a B2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre cudzie jazyky a musia zodpovedať náročnosti definovanej v učebných osnovách a vzdelávacích štandardoch.

Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v predmete cudzí jazyk na **úrovni B1** klasifikujú podľa nasledujúcich kritérií v primeranom rozsahu pre príslušný ročník štúdia.
Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet, rozumie hlavnej myšlienke vypočutého alebo prečítaného textu. Dokáže zachytiť logickú štruktúru textu a vyhľadať v ňom špecifické a detailné informácie. K splneniu úlohy pristupuje aktívne a tvorivo. Používa správne jazykové prostriedky a slovnú zásobu týkajúcu sa bežného života v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol opísať nepredvídateľné situácie, vyjadriť myšlienky či opísať problémy so značnou dávkou precíznosti. Vyjadruje sa plynulo a súvislo, jeho prejav je zrozumiteľný, výslovnosť a intonácia sú jasné. Žiak dokáže zrozumiteľne napísať súvislý prejav na témy z každodenného života, v ktorom vie vyjadriť svoje postoje, pocity a dojmy. Správne používa primerané lexikálne, gramatické, syntaktické a štylistické prostriedky vo formálnom a neformálnom prejave. Správne používa

kompozičné postupy s ohľadom na obsah a adresáta písomného prejavu, ako aj s ohľadom na slohový útvar.
Stupňom 2 – chválitebný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet a správne interpretuje zadanú úlohu, jeho odpoveď je celistvá a zámer výpovede jasný. V ústnom prejave reaguje na podnety v rôznych komunikačných situáciách takmer vždy jazykovo správne, používa primeranú slovnú zásobu. Vyjadruje sa väčšinou súvislo, vplyv materinského jazyka na intonáciu a výslovnosť neovplyvňuje zrozumiteľnosť prejavu. Žiak je aktívnym účastníkom komunikácie, obsah a kvalita prejavu (vrátane písomného) sú primerané téme. Ojedinelé gramatické chyby žiaka neovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu.
Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet, jeho prejav je zväčša súvislý a jasný. Používa zväčša téme primeranú slovnú zásobu. Plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu sťažujú častejšie krátke prestávky spôsobené jazykovými nedostatkami, žiak je schopný reagovať na otázky a impulzy učiteľa. Vplyv materinského jazyka čiastočne sťažuje zrozumiteľnosť prejavu. Obsah je väčšinou primeraný, žiak potrebuje na udržanie rozhovoru miestami pomoc učiteľa. Slovná zásoba je čiastočne adekvátna danej téme, žiak používa aj nesprávne výrazy a chýbajúce výrazy dokáže len sporadicky opísať. Žiak dokáže prezentovať a do určitej miery aj obhájiť vlastné názory a stanovisko k odlišnému názoru. Gramatické chyby nesťažujú zrozumiteľnosť prejavu.
Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka interpretuje zadanú úlohu len s pomocou učiteľa, jeho prejav je zväčša nesúrodý a nesúvislý a zámer výpovede nie je celkom jasný. Má obmedzenú slovnú zásobu a často používa nesprávne jazykové prostriedky, čo značne sťažuje porozumenie. Závažné jazykové nedostatky narúšajú plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu, žiak reaguje len krátkymi odpoveďami na otázky učiteľa. Chybná výslovnosť a intonácia značne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu. Prejav je krátky, obsahovo len miestami primeraný, žiak vie čiastočne odpovedať na otázky učiteľa. Slovná zásoba je jednoduchá, ale stále primeraná zadanej téme, žiak častejšie používa nesprávne výrazy. Žiak dokáže pomenovať problémy, ale neposkytne návrhy riešenia. Časté gramatické chyby čiastočne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu.
Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka nie je schopný reagovať na podnet, svoje myšlienky nedokáže vyjadriť ani s pomocou učiteľa. Zlá výslovnosť a intonácia celkom narúšajú zrozumiteľnosť prejavu. Prejav je veľmi krátky, výpovede sú väčšinou nezrozumiteľné, žiak nevie odpovedať na otázky. Neadekvátna a chýbajúca slovná zásoba, ako aj množstvo gramatických chýb, bránia porozumeniu. Žiak nevie rozoznať základné aspekty, na ktoré má reagovať.

Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v predmete cudzí jazyk na **úrovni B2** klasifikujú podľa nasledujúcich kritérií v primeranom rozsahu pre príslušný ročník štúdia.
Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet, nachádza súvislosti so zadanou témou. K splneniu úlohy pristupuje aktívne a tvorivo. Používa správne jazykové prostriedky a téme primeranú bohatú slovnú zásobu. Vyjadruje sa plynulo a súvislo, jeho prejav je zrozumiteľný, výslovnosť a intonácia sú jasné, prirodzené a zrozumiteľné. Obsah a kvalita prejavu (vrátane písomného) zodpovedajú téme, v prípade, že žiak nedokáže niečo/niekoho pomenovať, dokáže chýbajúce výrazy nahradiť opisnou formou. Žiak vie presvedčivo argumentovať, obhajovať prezentované názory a uvádzať protiargumenty. Výpoveď je takmer gramaticky správna.
Stupňom 2 – chválitebný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet a správne interpretuje zadanú úlohu, jeho odpoveď je celistvá a zámer výpovede jasný. Používa takmer vždy primeranú slovnú zásobu a správne jazykové prostriedky. Prerušuje len zriedkavo svoj prejav kratšími prestávkami, ktoré sú spôsobené menšími jazykovými nedostatkami. Vplyv materinského jazyka na intonáciu a výslovnosť neovplyvňuje zrozumiteľnosť prejavu. Žiak je aktívnym účastníkom komunikácie, obsah a kvalita prejavu (vrátane písomného) sú primerané téme. Slovná zásoba je primeraná a žiak väčšinou vyjadrí chýbajúce slová vhodným výrazom. Žiak dokáže argumentovať a zaujať stanovisko k odlišnému názoru. Ojedinelé gramatické chyby žiaka neovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu.

Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet, jeho prejav je zväčša súvislý a jasný. Používa zväčša téme primeranú slovnú zásobu, nedostatky v používaní jazykových prostriedkov nebránia porozumeniu. Plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu sťažujú častejšie krátke prestávky spôsobené jazykovými nedostatkami, žiak je schopný reagovať na otázky a impulzy učiteľa. Vplyv materinského jazyka čiastočne sťažuje zrozumiteľnosť prejavu. Obsah je väčšinou primeraný, žiak potrebuje na udržanie rozhovoru miestami pomoc učiteľa. Slovná zásoba je primeraná, ale nie vždy adekvátna danej téme, žiak používa aj nesprávne výrazy a chýbajúce výrazy dokáže len sporadicky opísať. Žiak dokáže prezentovať a do určitej miery aj obhájiť, vlastné názory a stanovisko k odlišnému názoru. Gramatické chyby nesťažujú zrozumiteľnosť prejavu.
Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka interpretuje zadanú úlohu len s pomocou učiteľa, jeho prejav je zväčša nesúrodý a nesúvislý a zámer výpovede nie je celkom jasný. Má obmedzenú slovnú zásobu a často používa nesprávne jazykové prostriedky, čo značne sťažuje porozumenie. Závažné jazykové nedostatky narúšajú plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu, žiak reaguje len krátkymi odpoveďami na otázky učiteľa. Chybná výslovnosť a intonácia značne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu. Prejav je krátky, obsahovo len miestami primeraný, žiak vie čiastočne odpovedať na otázky učiteľa. Slovná zásoba je jednoduchá, ale stále primeraná zadanej téme žiak častejšie používa nesprávne výrazy. Žiak dokáže pomenovať problémy, ale neposkytne návrhy riešenia. Časté gramatické chyby čiastočne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu.
Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka nie je schopný reagovať na podnet, svoje myšlienky nedokáže vyjadriť ani pomocou učiteľa. Používa nevhodnú slovnú zásobu a závažné chyby bránia porozumeniu. Nie je schopný vyjadriť sa samostatne a súvislo. Zlá výslovnosť a intonácia celkom narúšajú zrozumiteľnosť prejavu. Prejav je veľmi krátky, výpovede sú väčšinou nezrozumiteľné, žiak nevie odpovedať na otázky. Neadekvátna a chýbajúca slovná zásoba bráni porozumeniu. Žiak nevie rozoznať základné aspekty, na ktoré má reagovať. Množstvo gramatických chýb znemožňuje porozumenie.

Povinné zložky hodnotenia:

- ústna odpoveď – minimálne 1-krát za polrok,
- písomné preverovanie vedomostí – test na konci lekcie: gramatika, lexika, počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením - minimálne 1-krát za polrok,
- slohová práca - minimálne 1-krát za polrok.

Doplnkové zložky hodnotenia:

- aktivita žiakov na hodinách,
- projekt alebo prezentácia,
- dobrovoľné domáce úlohy,
- dobrovoľné projekty.

Pri hodnotení výsledkov sa prihliada na uplatňovanie osvojených poznatkov a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh, na presnosť a výstižnosť ústneho a písomného prejavu, využívanie vyšších kognitívnych funkcií, tvorivosť v ústnom a písomnom prejave.

Prospech žiaka sa klasifikuje stupňami 1 – 5 podľa nasledovného percentuálneho vyjadrenia:

Kvalita ústnej odpovede sa hodnotí podľa kritérií v nasledujúcich oblastiach:
I. obsah prejavu
II. plynulosť vyjadrovania
III. gramatika (morfológia, syntax)
IV. slovná zásoba
V. výslovnosť

Za každú oblasť žiak získava maximálne 5 bodov a výsledná známka je určená na základe percentuálneho vyjadrenia:
100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný

Písomné preverovanie vedomostí – test:

Vedomostný test v rámci priebežného hodnotenia žiaka píšeme po každom tematickom celku. Obsahuje uzavreté i otvorené typy úloh, kde bude aplikovaná Bloomova taxonómia cieľov v poznávacej oblasti učenia: zapamätanie, porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a hodnotenie. Uplatnením rôznych úrovní učenia zodpovedá i váha (bodové hodnotenie) jednotlivých úloh v teste.
100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný

Kvalita slohovej práce sa hodnotí podľa kritérií v nasledujúcich oblastiach:
I. obsah textu,
II. členenie a stavba textu,
III. gramatika (morfológia, syntax, pravopis),
IV. slovná zásoba.

Pri oprave sa prideľuje prácam bodové hodnotenie v rámci jednotlivých oblastí, pričom sa kladie dôraz na nasledovné atribúty žiackych prác:

I. obsah textu	**II. členenie a stavba textu**	**III. gramatika (morfológia, syntax, pravopis)**	**IV. slovná zásoba**
1. rozpracovanie obsahu: vyjadrenie sa k jednotlivým bodom zadania, 2. zrozumiteľnosť a jasnosť vyjadrenia obsahu.	1. vlastnosti požadovaného žánru, 2. logické prepojenie myšlienok, 3. grafické členenie do odsekov zodpovedajúce významovej štruktúre textu.	1. správnosť používania jazykových štruktúr, 2. obťažnosť použitých syntaktických konštrukcií, 3. výskyt gramatických a pravopisných chýb.	1. rozsah – škála použitej slovnej zásoby, 2. primeranosť a vhodnosť použitej slovnej zásoby, 3. variabilita v používaní slov.

Za každú oblasť žiak získava maximálne 5 bodov a výsledná známka je určená na základe percentuálneho vyjadrenia:
100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný

Prezentácie a projekty sa hodnotia v nasledujúcich oblastiach:

I. dodržanie obsah a rozsahu
II. spracovanie informácií
III. prezentačné zručnosti žiaka

Váha hodnotenia:
Povinné zložky hodnotenia majú váhu 1, doplnkové zložky majú váhu 0,5.

8. Týždňová časová dotácia predmetu pre jednotlivé ročníky

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
2 hodiny	3 hodiny	2 hodiny	2 hodiny	3 hodiny

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre jednotlivé ročníky 5-ročného bilingválneho štúdia vo všeobecnej časti ŠkVP.

Tematický, obsahový a výkonový štandard 1. ročník

Téma	Obsah	Výkon
Obliekanie a móda Mládež a jej svet	Slovná zásoba – móda, zovňajšok osoby, zložené prídavné mená, odevy a móda. Gramatika – prítomný jednoduchý a prítomný priebehový čas. Neurčité slovesné tvary – gerundium, infinitív. Čítanie s porozumením – hádanie významu neznámych slov. Počúvanie s porozumením – odpovedanie na otázky, zhrnutie a reprodukcia informácií z textu, charakterové vlastnosti Rozprávanie – dialóg –dohady a špekulácie, opis zovňajšku Písanie – neformálny mail.	Čítať a porozumieť textu, vyhľadať špecifické a detailné informácie v náročnejšom texte,. Vydedukovať význam prídavných mien z textu, použiť ich vo vetách. Aktívne používať zložené prídavné mená. Pracovať so slovnou zásobou v texte. Vyjadriť svoj názor, vyhľadať odpovede na otázky z textu. Správne tvoriť a použiť prítomné časy, použiť prítomný priebehový čas vo význame zlozvyku s príslovkou „always“ a dočasného javu . Porozumieť počutému textu, posúdiť správnosť výrokov, opraviť nesprávne výroky, vhodne odpovedať na položené otázky, zhrnúť dôležité informácie a reprodukovať ich.

		Použiť rôzne spôsoby dohadov a špekulácii. Spoznať štruktúru písania neformálneho mailu. Napísať neformálny mail. Preukázať úroveň konkrétnych vedomostí v rámci lekcie, riešiť samostatne testové úlohy.
Doprava a cestovanie Krajina, ktorej jazyk sa učím	Slovná zásoba – cestovanie, slovesá s predložkovými väzbami, zložené podstatné mená. Gramatika – naratívne časy Čítanie s porozumením – usporiadanie udalostí do správneho poradia, dopĺňanie textu, odpovedanie na otázky. Dedukcia správnych tvrdení oprava nesprávnych tvrdení, sila turizmu Počúvanie s porozumením – vyhľadanie informácie, zhrnutie a reprodukcia vypočutého, rôzni cestovatelia Rozprávanie –rôzne spôsoby presviedčania, dohadovania a dosiahnutia súhlasu v dialógoch, Písanie – príbeh	Čítať a porozumieť textu, priradiť špecifické informácie, usporiadať udalosti do správneho poradia na základe prečítaného textu, kriticky ho zhodnotiť a odpovedať na otázky. Aktívne využívať osvojenú slovnú zásobu. nájsť špecifické informácie v jednoduchšom texte. Aplikovať pravidlá použitia naratívnych časov pri dopĺňaní do príbehu , správne používať naratívne časy. Nájsť správnu odpoveď na základe počutého, zhrnúť dôležité informácie a reprodukovať ich. Spoznať štruktúru písania príbehu, navrhnúť koniec súťažných príspevkov o cestovaní, zhodnotiť svoje nápady po prečítaní konca jedného z príbehov. Demonštrovať osvojené vedomosti pri písaní príbehu. Aktívne použiť rôzne spôsoby presviedčania, dohadovania a dosiahnutia súhlasu v dialógoch.

		Preukázať úroveň konkrétnych vedomostí v rámci lekcie, riešiť samostatne testové úlohy.
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Šport Krajina, ktorej jazyk sa učím	Slovná zásoba – zdravie, šport, idiómy Gramatika – jednoduchý minulý a predprítomný čas, predprítomný čas jednoduchý a priebehový. Čítanie s porozumením – hlavné myšlienky častí textu, zámer autora, kritické zhodnotenie textu, šťastie Počúvanie s porozumením – rozhlasový program, telesné zdravie, šport a zdravie. Rozprávanie – oznámenie a reakcia na správy, dialógy Písanie – súkromný list, vyjadrenie príčiny a zámeru.	Čítať a porozumieť textu, pochopiť hlavnú myšlienku každého odseku , rozlíšiť zámer autora, nájsť detailne informácie, kriticky zhodnotiť text . Odhadnúť význam idiómov v texte. Zachytiť podrobnejšie informácie z rozhlasovej správy. Vyjadriť svoj názor. Odvodiť pravidlá použitia osvojovaných gramatických štruktúr na základe textov. Správne používať minulý a predprítomný čas pri tvorení otázok a odpovedí. Identifikovať a správne použiť rôzne spôsoby oznámenia správa, reakcií na dobré a zlé správy. Vlastnými slovami opísať svoj životný štýl, porovnať ho so životným štýlom iných ľudí. Nájsť špecifické a detailné informácie z textu. Spoznať štruktúru písania súkromného listu. Napísať súkromný list. Preukázať úroveň konkrétnych vedomostí v rámci lekcie, riešiť samostatne testové úlohy.
Človek a príroda	Slovná zásoba – životné prostredie, tvorba slov predponami, predložkové slovesá Gramatika – rôzne spôsoby vyjadrenia budúceho času, predbudúci čas, budúci priebehový čas	Čítať a porozumieť tému a hlavnú myšlienku textu, vybrať správnu odpoveď s otázok s viacnásobným výberom možnosti a obhájiť svoj výber, kriticky zhodnotiť text. Odhadnúť význam slovies spojených so životným prostredím z kontextu, použiť ich

Vzdelávanie	Čítanie s porozumením – sociálne siete, vyjadrenie budúcnosti, miznúce svety Počúvanie s porozumením – rozhlasová relácia, životné prostredie, fakty, názory a špekulácie, vyjadrenie názoru v dialoógoch Rozprávanie – dialógy – pýtanie sa na názor, vyjadrenie názoru Písanie – esej s vyjadrením vlastného názoru	v texte , ako aj slová odvodené predponami. Porozumieť textu, nájsť špecifické informácie v texte, odpovedať na otázky. Spojiť vety z textu so spôsobmi vyjadrenia budúcnosti, rozlíšiť ich významové rozdiely. Pochopiť hlavnú myšlienku a tému rozhlasovej reportáže, vyjadriť svoj názor. Vyjadriť dohady o obrázku, vydedukovať , ktoré tvrdenia sú správne a nesprávne, rozhodnúť, či dané tvrdenia sú fakty, názory, alebo špekulácie. Zhrnúť dôležité informácie a reprodukovať ich. Použiť rôzne spôsoby pýtania sa na názor, vyjadrenia sa, reakcie na názor a návrh v dialógoch. Odvodiť pravidlá použitia budúceho priebehového a predbudúceho času spojením viet z textu, správne tvoriť a použiť tieto časy. Spoznať štruktúru písania eseje s vyjadrením názoru použiť výrazy na uvedenie argumentov. Demonštrovať osvojené vedomosti pri písaní eseje s vyjadrením vlastného názoru. Preukázať úroveň konkrétnych vedomostí v rámci lekcie, riešiť samostatne testové úlohy.

Integrácia prierezových tém

Prierezová téma	Ciele	Tematický celok

Multikultúrna výchova	Viesť žiakov ku kultúrnej sebareflexii, k mysleniu o kultúre, k rešpektovaniu kultúrnej rozmanitosti, k spolupráci s príslušníkmi iných kultúr.	Krajina, ktorej jazyk sa učím Multikultúrna spoločnosť Obliekanie a móda Mládež a jej svet
Mediálna výchova	Viesť žiakov k získavaniu a rozvoju mediálnej gramotnosti a osvojeniu mediálnych kompetencií ako schopnosti prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.	Mládež a jej svet
Osobnostný a sociálny rozvoj	Rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebavzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných.	Starostlivosť o zdravie Vzdelávanie
Environmentálna výchova	Rozvíjať schopnosť žiakov chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím, poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.	Starostlivosť o zdravie Človek a príroda
Ochrana života a zdravia	Rozvíjať schopnosť žiakov účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka, zdôrazniť potrebu efektívnej a konštruktívnej účasti na	Starostlivosť o zdravie Človek a príroda

	spoločenskom živote v prípade riešenia konfliktov.	
Tvorba projektov a prezentačné zručnosti	Naučiť žiakov sa riadiť seba a tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedieť si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu overiť ju a pod., prezentovať svoju prácu písomne aj ústne s použitím informačných a komunikačných technológii.	Prierezová téma bude aplikovaná v rámci všetkých tém.

Učebné zdroje

Wildman, J.: Insight intermediate . Student´s book. Teacher's book , Workbook

Oxford University Press, 2013

výkladové a prekladové slovníky,

gramatické príručky, cvičebnice gramatiky a slovnej zásoby pre úroveň B1,

iTool k učebnici Insight intermediate

internetové stránky,

video a DVD nahrávky, obrazový materiál, CD ROM nosiče

Tematický, obsahový a výkonový štandard 2. ročník

Téma	Obsah	Výkon

Obliekanie a móda Mládež a jej svet	Slovná zásoba – móda, zovňajšok osoby, zložené prídavné mená, odevy a móda. Gramatika – prítomný jednoduchý a prítomný priebehový čas. Neurčité slovesné tvary – gerundium, infinitív. Čítanie s porozumením – hádanie významu neznámych slov. Počúvanie s porozumením – odpovedanie na otázky, zhrnutie a reprodukcia informácií z textu, charakterové vlastnosti Rozprávanie – dialóg –dohady a špekulácie, opis zovňajšku Písanie – neformálny mail.	Čítať a porozumieť textu, vyhľadať špecifické a detailné informácie v náročnejšom texte,. Vydedukovať význam prídavných mien z textu, použiť ich vo vetách. Aktívne používať zložené prídavné mená. Pracovať so slovnou zásobou v texte. Vyjadriť svoj názor, vyhľadať odpovede na otázky z textu. Správne tvoriť a použiť prítomné časy, použiť prítomný priebehový čas vo význame zlozvyku s príslovkou „always“ a dočasného javu . Porozumieť počutému textu, posúdiť správnosť výrokov, opraviť nesprávne výroky, vhodne odpovedať na položené otázky, zhrnúť dôležité informácie a reprodukovať ich. Použiť rôzne spôsoby dohadov a špekulácii. Spoznať štruktúru písania neformálneho mailu. Napísať neformálny mail. Preukázať úroveň konkrétnych vedomostí v rámci lekcie, riešiť samostatne testové úlohy.
Doprava a cestovanie Krajina, ktorej jazyk sa učím	Slovná zásoba – cestovanie, slovesá s predložkovými väzbami, zložené podstatné mená. Gramatika – naratívne časy Čítanie s porozumením – usporiadanie udalostí do správneho poradia, dopĺňanie textu, odpovedanie na otázky. Dedukcia správnych tvrdení oprava nesprávnych tvrdení, sila turizmu	Čítať a porozumieť textu, priradiť špecifické informácie, usporiadať udalosti do správneho poradia na základe prečítaného textu, kriticky ho zhodnotiť a odpovedať na otázky. Aktívne využívať osvojenú slovnú zásobu. nájsť špecifické informácie v jednoduchšom texte.

	Počúvanie s porozumením – vyhľadanie informácie, zhrnutie a reprodukcia vypočutého, rôzni cestovatelia Rozprávanie –rôzne spôsoby presviedčania, dohadovania a dosiahnutia súhlasu v dialógoch, Písanie – príbeh	Aplikovať pravidlá použitia naratívnych časov pri dopĺňaní do príbehu , správne používať naratívne časy. Nájsť správnu odpoveď na základe počutého, zhrnúť dôležité informácie a reprodukovať ich. Spoznať štruktúru písania príbehu, navrhnúť koniec súťažných príspevkov o cestovaní, zhodnotiť svoje nápady po prečítaní konca jedného z príbehov. Demonštrovať osvojené vedomosti pri písaní príbehu. Aktívne použiť rôzne spôsoby presviedčania, dohadovania a dosiahnutia súhlasu v dialógoch. Preukázať úroveň konkrétnych vedomostí v rámci lekcie, riešiť samostatne testové úlohy.
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Šport Krajina, ktorej jazyk sa učím	Slovná zásoba – zdravie, šport, idiómy Gramatika – jednoduchý minulý a predprítomný čas, predprítomný čas jednoduchý a priebehový. Čítanie s porozumením – hlavné myšlienky častí textu, zámer autora, kritické zhodnotenie textu, šťastie Počúvanie s porozumením – rozhlasový program, telesné zdravie, šport a zdravie. Rozprávanie – oznámenie a reakcia na správy, dialógy Písanie – súkromný list, vyjadrenie príčiny a zámeru.	Čítať a porozumieť textu, pochopiť hlavnú myšlienku každého odseku , rozlíšiť zámer autora, nájsť detailne informácie, kriticky zhodnotiť text . Odhadnúť význam idiómov v texte. Zachytiť podrobnejšie informácie z rozhlasovej správy. Vyjadriť svoj názor. Odvodiť pravidlá použitia osvojovaných gramatických štruktúr na základe textov. Správne používať minulý a predprítomný čas pri tvorení otázok a odpovedí. Identifikovať a správne použiť rôzne spôsoby oznámenia správa, reakcií na dobré a zlé správy. Vlastnými slovami opísať svoj životný štýl, porovnať ho so životným štýlom iných ľudí.

		Nájsť špecifické a detailné informácie z textu. Spoznať štruktúru písania súkromného listu. Napísať súkromný list. Preukázať úroveň konkrétnych vedomostí v rámci lekcie, riešiť samostatne testové úlohy.
Človek a príroda Vzdelávanie	Slovná zásoba – životné prostredie, tvorba slov predponami, predložkové slovesá Gramatika – rôzne spôsoby vyjadrenia budúceho času, predbudúci čas, budúci priebehový čas Čítanie s porozumením – sociálne siete, vyjadrenie budúcnosti, miznúce svety Počúvanie s porozumením – rozhlasová relácia, životné prostredie, fakty, názory a špekulácie, vyjadrenie názoru v dialoógoch Rozprávanie – dialógy – pýtanie sa na názor, vyjadrenie názoru Písanie – esej s vyjadrením vlastného názoru	Čítať a porozumieť tému a hlavnú myšlienku textu, vybrať správnu odpoveď s otázok s viacnásobným výberom možnosti a obhájiť svoj výber, kriticky zhodnotiť text. Odhadnúť význam slovies spojených so životným prostredím z kontextu, použiť ich v texte , ako aj slová odvodené predponami. Porozumieť textu, nájsť špecifické informácie v texte, odpovedať na otázky. Spojiť vety z textu so spôsobmi vyjadrenia budúcnosti, rozlíšiť ich významové rozdiely. Pochopiť hlavnú myšlienku a tému rozhlasovej reportáže, vyjadriť svoj názor. Vyjadriť dohady o obrázku, vydedukovať , ktoré tvrdenia sú správne a nesprávne, rozhodnúť, či dané tvrdenia sú fakty, názory, alebo špekulácie. Zhrnúť dôležité informácie a reprodukovať ich. Použiť rôzne spôsoby pýtania sa na názor, vyjadrenia sa, reakcie na názor a návrh v dialógoch. Odvodiť pravidlá použitia budúceho priebehového a predbudúceho času spojením viet z textu, správne tvoriť a použiť tieto časy.

		Spoznať štruktúru písania eseje s vyjadrením názoru použiť výrazy na uvedenie argumentov. Demonštrovať osvojené vedomosti pri písaní eseje s vyjadrením vlastného názoru. Preukázať úroveň konkrétnych vedomostí v rámci lekcie, riešiť samostatne testové úlohy.
Človek a spoločnosť Mládež a jej svet Krajina, ktorej jazyk sa učím Slovensko	Slovná zásoba – zločin, podstatné mená s predponami „mis-, dis“, rôzne typy priestupkov a zločinov, zákon a poriadok, frázové slovesá s to a with Gramatika – prvý a druhý kondicionál, modálne slovesá – vyjadrenie povinnosti, zákazu, povolenia - „may, may not, have to, don´t have to, must, mustn´t , can´t „ Čítanie s porozumením –gangy mladistvých, práva mladých ľudí Počúvanie s porozumením – ako rozoznať klamára, ospravedlňovanie Rozprávanie –ospravedlnenie, prijatie ospravedlnenia Písanie – formálny list do novín – reakcia na článok	Čítať a porozumieť textu, pochopiť jeho tému a hlavnú myšlienku, nájsť odpovede na otázky, vyjadriť svoj názor, posúdiť príčiny kriminality mládeže. Odhadnúť význam podstatných mien (zločincov) z kontextu, pospájať ich s názvami zločinov, použiť ich vo vetách, odvodiť význam predpôn „mis- dis-„. Aktívne využívať osvojenú slovnú zásobu. Vybrať a doplniť správnu informáciu na základe počutého textu, vyjadriť názor na klamanie, posúdiť, ktoré fakty z prieskumu o klamaní ho prekvapujú a prečo, rozlíšiť rozdiel v použití 1. a 2. kondicionálu. Odvodiť pravidlá použitia 1. a 2. kondicionálu spojením s výrokmi hovoriacich, rozlíšiť ich významy, správne tvoriť a použiť kondicionály. Správne tvoriť a používať kondicionály, navrhnúť niekoľko riešení pre situácie súvisiace s klamstvom a podvodom. Porozumieť rozhlasovej show, vhodne odpovedať na položené otázky, zhrnúť dôležité informácie a reprodukovať ich. Vyjadriť svoj postoj k výrokom o slove „prepáč“.

		Použiť rôzne spôsoby sa ospravedlnenia a jeho akceptovania v dialógoch, rozlíšiť formálne a neformálne ospravedlnenie. Čítať a porozumieť textu, vyjadriť vlastnými slovami, aké práva má mládež na Slovensku, porovnať ich s právami mládeže v Británii na základe článku, identifikovať význam slov (zákon) použitých v texte pomocou opisných viet Odvodiť význam modálnych slovies „may/ may not, have to/don´t have to, must/mustn´t, can´t" z kontextu, doplniť pravidlá ich použitia, aplikovať ich vo vetách a rozprávaní, čo je povinné a zakázané. Spoznať štruktúru písania formálneho listu do novín, pochopiť podstatu a hlavnú myšlienku novinového článku, použiť slovesá „should, ought to" na vyjadrenie návrhov. Demonštrovať osvojené vedomosti pri písaní formálneho listu do novín s vyjadrením vlastného názoru.

Integrácia prierezových tém

Prierezová téma	Ciele	Tematický celok
Multikultúrna výchova	Viesť žiakov ku kultúrnej sebareflexii, k mysleniu o kultúre, k rešpektovaniu kultúrnej rozmanitosti, k spolupráci s príslušníkmi iných kultúr.	Krajina, ktorej jazyk sa učím Multikultúrna spoločnosť Obliekanie a móda Mládež a jej svet

Mediálna výchova	Viesť žiakov k získavaniu a rozvoju mediálnej gramotnosti a osvojeniu mediálnych kompetencií ako schopnosti prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.	Mládež a jej svet
Osobnostný a sociálny rozvoj	Rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebavzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných.	Starostlivosť o zdravie Vzdelávanie
Environmentálna výchova	Rozvíjať schopnosť žiakov chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím, poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.	Starostlivosť o zdravie Človek a príroda
Ochrana života a zdravia	Rozvíjať schopnosť žiakov účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka, zdôrazniť potrebu efektívnej a konštruktívnej účasti na spoločenskom živote v prípade riešenia konfliktov.	Starostlivosť o zdravie Človek a príroda
Tvorba projektov a prezentačné zručnosti	Naučiť žiakov sa riadiť seba a tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedieť si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu overiť ju a pod., prezentovať svoju prácu písomne aj ústne s použitím informačných a komunikačných technológii.	Prierezová téma bude aplikovaná v rámci všetkých tém.

Učebné zdroje

Wildman, J.: Insight intermediate . Student´s book. Teacher's book , Workbook
Oxford University Press, 2013
výkladové a prekladové slovníky,
gramatické príručky, cvičebnice gramatiky a slovnej zásoby pre úroveň B1,
iTool k učebnici Insight intermediate
internetové stránky,
video a DVD nahrávky, obrazový materiál, CD ROM nosiče,

Tematický, obsahový a výkonový štandard 3. ročník

Téma	Obsah	Výkon
Obchod a služby Multikultúrna spoločnosť Krajina, ktorej jazyk sa učím Slovensko	Slovná zásoba – obchod, reklama, vyjadrenie množstva, vyjadrovanie kontrastu, konzumná spoločnosť Gramatika – trpný rod v rôznych časoch, výraz „dať si niečo urobiť" Čítanie s porozumením – tradičné sviatky, porovnanie tradícií, posúdenie správnosti výrokov Počúvanie s porozumením – rozhlasový program, zachytenie špecifickej informácie, porovnanie faktov, rozhlasový rozhovor Rozprávanie – vyjadrenie opačného názoru v rozhovore Písanie – formálny list - reklamácia	Čítať a porozumieť textu, kriticky zhodnotiť text a doplniť špecifické informácie do textu, vybrať správnu odpoveď na otázku s viacnásobným výberom možnosti. Odhadnúť význam slov a slovných spojení, spojiť ich s definíciami. Aktívne použiť novú slovnú zásobu. Porovnať svoj názor s názorom autora článku, identifikovať časy vo vetách z článku, ktoré sú v trpnom rode, porovnať ich s vetami v činnom rode, rozlíšiť, ako sa tvorí trpný rod. Správne tvoriť a používať trpný rod v rôznych časoch. Vyjadriť svoj názor, porozumieť vypočutému textu, vhodne odpovedať na položené otázky, zachytiť špecifické a detailné informácie, posúdiť správnosť výrokov.

		Použiť rôzne spôsoby vyjadrenia opačného názoru. Čítať a porozumieť textu, posúdiť správnosť výrokov na základe článku. Vydedukovať pravidlá tvorenia väzby „dať si urobiť“ na základe viet z textu. Spoznať štruktúru písania sťažnosti, identifikovať a rozlíšiť formálny a neformálny register v úryvkoch z listov a v listoch, opraviť nedostatky v registroch.
Stravovanie Vzťahy medzi ľuďmi	Slovná zásoba – zmysly – vnímanie a pozorovanie, typy jedál Gramatika – nepriama reč, príslovky, tvorenie slov príponami, nepriame otázky a príkazy Čítanie s porozumením – zmyslové vnímanie - chuť, Prechádzka v lese – úryvok literárneho diela Počúvanie s porozumením – zvieratá ako záchranári, zdravotne znevýhodnení ľudia s postihnutím zraku Rozprávanie – vyjadrenie sťažnosti a požiadanie o láskavosť Písanie – správa o výsledkoch prieskumu	Čítať a porozumieť textu, kriticky zhodnotiť text a získať informácie, identifikovať odlišnú myšlienku každého odseku a zámer autora.. Odhadnúť význam slov spojených s vnímaním a pozorovaním z kontextu, spojiť ich s definíciami, aktívne ich použiť aj so slovnými spojeniami o jedle. Zachytiť podstatné informácie z krátkej rozhlasovej reportáže a z textu, priradiť vety v priamej reči k vetám z textu v nepriamej reči, prehĺbiť vedomosti o tvorení nepriamej reči. Aplikovať zmeny prísloviek času, miesta, ukazovacích a privlastňovacích zámen v nepriamej reči vo vetách Správne prepísať vety v činnom rode do trpného. Vyhľadať rôzne uvádzacie slovesá v texte, aplikovať zmeny v časoch v nepriamej reči. Porozumieť rozhlasovému interview, vhodne odpovedať na položené otázky, posúdiť správnosť výrokov, zhrnúť dôležité informácie a reprodukovať ich. Aktívne použiť osvojenú slovnú zásobu.

		Použiť rôzne spôsoby použiť rôzne spôsoby vyjadrenia sťažnosti a žiadosti v dialógoch. Čítať a porozumieť textu, nájsť špecifické informácie v úryvku, odhadnúť význam nových slov (zvuk a pohľad) z kontextu. Porovnať svoj názor o knihe na základe obalu s opisom knihy. Pracovať s novou slovnou zásobou. Vyvodiť pravidlá tvorby nepriamej otázku a príkazu na základe viet z textu, aplikovať ich pri výbere správnych viet, prepise viet do nepriamej reči. Spoznať štruktúru písania správy o výsledkoch prieskumu. Urobiť prieskum o obľúbenom jedle/obľúbenej hudbe. Demonštrovať osvojené vedomosti pri písaní správy o výsledkoch tohto prieskumu. Zopakovať a prehĺbiť osvojené učivo. Preukázať úroveň konkrétnych vedomostí v rámci lekcie, riešiť samostatne testové úlohy.
Zamestnanie Človek	Slovná zásoba – názvy zamestnaní, rozhodnutia a nápady, frázové slovesá týkajúce sa konfliktov	Čítať a porozumieť textu, vyhľadať špecifické informácie v prečítanom texte, posúdiť správnosť výrokov na základe textu, kriticky zhodnotiť text. Rozprávať o zamestnaniach, ktoré sa mu páčia a zdôvodniť svoj výber. Odhadnúť význam prídavných mien a idiómov spojených s prácou z kontextu, spojiť ich s definíciami, použiť ich v texte a v rozprávaní o výbere zamestnania. Čítať a porozumieť textu , rozlíšiť základné informácie v texte, priradiť k vete v 3. kondicionáli správny význam, odvodiť

a spoločnosť Multikultúrna spoločnosť	Gramatika – 3. kondicionál, želacie súvetia s „I wish“ a „If only“ Čítanie s porozumením – ako robiť správne rozhodnutia, rodiny v núdzi, bojovníci za ľudské práva Počúvanie s porozumením – dôležité rozhodnutia, sociálne znevýhodnené rodiny Rozprávanie – bojovníci za ľudské práva, ľudské práva Písanie – sprievodný list k žiadosti o zamestnanie	pravidlá tvorenia 3. kondicionálu na základe viet z textu. Správne tvoriť a použiť pravidlá tvorenia 3. kondicionálu. Rozlíšiť význam želacích súvetí s „I wish “ a „If only “ použitých hovoriacimi, vydedukovať, ktoré vety sa vzťahujú k minulosti a prítomnosti, tvoriť želacie súvetia a použiť ich. Porozumieť prednáške, nájsť odpovede na otázky s viacnásobným výberom možností, porovnať svoje odpovede na kvíz s poznatkami z prednášky. Správne používať frázy súvisiace s rozhodnutiami a plánmi. Správne použiť rôzne frázy na začiatku, v závere prednášky, uvádzania príkladov, pripraviť si a predniesť prednášku. Čítať a porozumieť textu, identifikovať odseky v texte, v ktorých sa nachádzajú dané informácie, porovnať správanie sa hrdinky textu so svojím správaním. Pracovať so slovnou zásobou v texte (konflikt). Odvodiť pravidlá použitia modálnych slovies s minulým neurčitkom za pomoci viet z textu, použiť modálne slovesá pri opisovaní obrázku a rozprávaní o skoncovaní s segregáciou a diskrimináciou. Spoznať štruktúru písania sprievodného listu, získať informácie z inzerátu na zamestnanie, detailne informácie o práci a zamestnávateľovi zo sprievodného listu, odhadnúť význam formálnych slovies vo význame (pomohol, vytvoril, organizoval) z kontextu, riešiť samostatne úlohy.

Masmédiá Komunikácia a jej formy Vzťahy medzi ľuďmi	Slovná zásoba – frázové slovesá, homonymá Gramatika – vzťažné súvetia, prístavok Čítanie s porozumením – deň v živote digitálneho človeka, dlhodobé priateľstvá Počúvanie s porozumením – elektonické zariadenia v bežnom živote Rozprávanie – elektronické zariadenia, ktoré používame najviac	Čítať a porozumieť textu, kriticky zhodnotiť text, vyjadriť výhody a nevýhody zdieľania informácií na sociálnych sieťach, porovnať odpovede s textom. Odvodiť význam frázových slovies súvisiacich so vzťahmi z kontextu, použiť ich vo vetách namiesto synoným, vybrať správnu príslovku. Aktívne použiť novú slovnú zásobu. Čítať a porozumieť textu, nájsť odpovede na otázky v texte, odvodiť pravidlá vzťažných súvetí na základe viet v texte.. Aplikovať pravidlá tvorenia vzťažných súvetí, doplniť text a vety vzťažnými zámenami, spájať vety do súvetí pri použití vzťažných zámen. Na základe rozhlasového programu spojiť vety a vytvoriť súvetia so vzťažnými zámenami, rozprávať o skutočných a on-line priateľoch, posúdiť svoje správanie k obom. Porozumieť vypočutému textu, vhodne odpovedať na položené otázky, vybrať správnu odpoveď na základe počutého, zhrnúť dôležité informácie a reprodukovať ich. Správne používať prídavné mená na opis prístrojov.. Správne použiť rôzne typy otázok, vyžadujúc inštrukcie, pokyny a vysvetlenie o použití výrobku v dialógoch. Čítať a porozumieť textu, nájsť požadované informácie v texte, vyjadriť vlastný názor. Pracovať s homonymami v texte a prístavkom..

Integrácia prierezových tém

Prierezová téma	Ciele	Tematický celok
Multikultúrna výchova	Viesť žiakov ku kultúrnej sebareflexii, k mysleniu o kultúre, k rešpektovaniu kultúrnej rozmanitosti, k spolupráci s príslušníkmi iných kultúr.	Obchod a služby Zamestnanie Človek a spoločnosť Multikultúrna spoločnosť
Mediálna výchova	Viesť žiakov k získavaniu a rozvoju mediálnej gramotnosti a osvojeniu mediálnych kompetencií ako schopnosti prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.	Obchod a služby Vzťahy medzi ľuďmi
Osobnostný a sociálny rozvoj	Rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebavzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných.	Obchod a služby Vzťahy medzi ľuďmi
Environmentálna výchova	Rozvíjať schopnosť žiakov chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím, poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.	Človek a spoločnosť
Ochrana života a zdravia	Rozvíjať schopnosť žiakov účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka, zdôrazniť potrebu efektívnej a konštruktívnej účasti na spoločenskom živote v prípade riešenia konfliktov.	Človek a spoločnosť

Tvorba projektov a prezentačné zručnosti	Naučiť žiakov sa riadiť seba a tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedieť si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu overiť ju a pod., prezentovať svoju prácu písomne aj ústne s použitím informačných a komunikačných technológii.	Prierezová téma bude aplikovaná v rámci všetkých tém.

Učebné zdroje:

Wildman, J.: Insight intermediate . Student´s book. Teacher's book , Workbook
Oxford University Press, 2013
výkladové a prekladové slovníky,
gramatické príručky, cvičebnice gramatiky a slovnej zásoby pre úroveň B1,
internetové stránky,
video a DVD nahrávky, obrazový materiál, CD ROM nosiče,

Tematický, obsahový a výkonový štandard 4. ročník

Téma	Obsah	Výkon
Kultúra a umenie	Slovná zásoba – druhy umenia, moderné umenie, organizovanie festivalov Gramatika – prechodník činný a trpný, skracovanie vedľajších viet,	Čítať a porozumieť textu, rozlíšiť hlavnú myšlienku a fakty, parafrázovať informácie pri použití synoným, kriticky zhodnotiť text a získať informácie. Identifikovať abstraktné podstatné mená opisujúce talent, spájať ich s definíciami, rozlišovať význam fráz so spojkou „and" a aktívne využívať osvojenú slovnú zásobu. Identifikovať prechodníky v texte, odvodiť pravidlá použitia prechodníkov činných a trpných. Správne tvoriť a používať prechodníky činné a trpné.

	zložené prídavné mená, determinujúce výrazy Čítanie s porozumením – slávni umelci, slávne festivaly, street tanec Počúvanie s porozumením – význam umenia, filmy, doodles Rozprávanie – názor na film, vyjadrenie súhlasu a nesúhlasu v diskusii Písanie – recenzia kultúrneho podujatia	Aktívne používať prechodníky činné a trpné pri zhrňovaní informácií o vypočutom filme a pri rozprávaní o danom filme. . Porozumieť vypočutému textu, priradiť opisy ľudí k čarbaniciam, zhrnúť dôležité informácie, rozhodnúť pravdivosť tvrdení, spájať prídavné mená opisujúce umenie s definíciami. Pracovať s prídavnými menami na opis umenia. Zachytiť argumenty v triednej diskusii o hodinách umenia, doplniť frázy na vyjadrenie súhlasu/nesúhlasu, prerušenia a povzbudenia a viesť diskusiu. Čítať a porozumieť textu, vybrať správnu odpoveď , vyjadriť vlastný názor, diskutovať o festivaloch vo svojej krajine a v zahraničí. Tvoriť, identifikovať a použiť zložené prídavné mená opisujúce udalosti/ podujatia, odvodiť pravidlá použitia determinujúcich výrazov a aktívne ich používať. Spoznať štruktúru písania recenzie, rozlišovať význam prídavných mien vyjadrujúcich hodnotenie, spôsoby vyjadrenia dôrazu použitím väzieb s „so“, „such“ a „what“ a aktívne ich používať. Demonštrovať osvojené vedomosti pri písaní recenzie..
	Slovná zásoba – ľudia s fyzickým znevýhodnením, typy pohľadov, slovotvorba – predpona „self“. Gramatika – predminulý jednoduchý a predminulý priebehový čas, participle clauses, zložené prídavné mená Čítanie s porozumením – nájsť v ktorom paragrafe sa nachádza	Čítať a porozumieť textu, kriticky zhodnotiť text a získať informácie, identifikovať zámer autora, jeho postoj a pocity. Poznať a identifikovať prídavné mená opisujúce vlastnosti ľudí. Spoznať v texte synonymá. Rozlišovať význam slov opisujúcich typy pohľadov. Aktívne využívať osvojenú slovnú zásobu.

Multikultúrna spoločnosť Vzory a ideály	dané tvrdenie, vybrať správnu odpoveď – multiple choice Počúvanie s porozumením – odpovedanie na otázky, zhrnutie a reprodukcia informácií zo správ Rozprávanie – lokálny hrdina Písanie – článok do časopisu	Prehĺbiť vedomosti o časoch. Správne tvoriť, používať a identifikovať jednotlivé časy. Porozumieť vypočutému textu, vhodne odpovedať na položené otázky, zhrnúť dôležité informácie a reprodukovať ich. Tvoriť slová pomocou predpony self- a vysvetliť ich význam. Čítať a porozumieť textu, vyjadriť vlastný názor. Pracovať so slovnou zásobou v texte, rozoznať prídavné mená opisujúce vlastnosti hrdinu. Rozlišovať medzi minulým, predminulým jednoduchým a predminulým priebehovým časom. Správne tvoriť a aplikovať pravidla použitia časov na konkrétne príklady. Spoznať štruktúru písania článku. Demonštrovať osvojené vedomosti pri písaní článku. Zopakovať a prehĺbiť osvojené učivo. Preukázať úroveň konkrétnych vedomostí v rámci lekcie.
Krajiny, mestá a miesta Človek a príroda	Slovná zásoba – opis prírody a vesmíru, slovná zásoba spojená s opisom a obnovou mesta, väzba podstatného mena s predložkou, slovná zásoba – tvorba prídavných mien pomocou prípon -able a -ible Gramatika – časy, ktoré vyjadrujú budúcnosť Čítanie s porozumením – vybratie správnych odpovedí na otázky – multiple choice. Počúvanie s porozumením – vyhľadanie informácie, zhrnutie a reprodukcia vypočutého	Čítať a porozumieť textu, kriticky zhodnotiť text a získať informácie. Porozumieť implicitne vyjadreným informáciám. Poznať a identifikovať väzby podstatných mien s predložkami. Poznať slovnú zásobu na opis prírody a vesmíru. Aktívne využívať osvojenú slovnú zásobu. Rozlišovať medzi rôznymi vyjadreniami budúcnosti, správne tvoriť a používať spôsoby vyjadrenia budúcnosti - future continuous, future perfect a future perfect continuous. Porozumieť vypočutému textu, vhodne odpovedať na položené otázky, zhrnúť dôležité informácie a reprodukovať ich.

	Rozprávanie – projekty v komunite Písanie – opis miesta	Vyjadriť vlastný názor a používať argumenty. Vysvetliť význam slov spojených s opisom a obnovou mesta. Aktívne sa zapájať do diskusie, kriticky zhodnotiť názory iných, argumentovať. Čítať a porozumieť textu, vyjadriť vlastný názor. Pracovať so slovnou zásobou v texte. Používať prakticky pravidlá tvorby prídavných mien pomocou prípon – able a – ible. Tvoriť a správne používať časové vety s odkazom na budúcnosť. Spoznať štruktúru písania opisu miesta. Demonštrovať osvojené vedomosti pri písaní opisu miesta. Preukázať úroveň konkrétnych vedomostí v rámci lekcie. Zopakovať a prehĺbiť osvojené učivo.
Kultúra a umenie Multikultúrna spoločnosť	Slovná zásoba – synonymá, frázové slovesá s out, rozdiel medzi britskou a americkou angličtinou, prídavné mená na opis predmetov, zložené slová, kultúra a umenie Gramatika – členy Čítanie s porozumením – true/false questions, zhodnotiť zámer autora Počúvanie s porozumením – rozhlasový program Rozprávanie – v múzeu, vyjadriť vlastný názor Písanie – príbeh	Čítať a porozumieť textu, kriticky zhodnotiť text a získať informácie. Identifikovať zámer a postoj autora. Identifikovať synonymá slov, definovať a určiť synonymá frázovým slovesám s out. Rozlišovať medzi britskou a americkou angličtinou. Aktívne využívať osvojenú slovnú zásobu. Prehĺbiť vedomosti o členoch. Správne používať určitý, neurčitý člen a bezčlenovosť. Porozumieť vypočutému textu, vhodne odpovedať na položené otázky, zhrnúť dôležité informácie a reprodukovať ich. Rozlišovať medzi jednotlivými kategóriami prídavných mien na opis predmetov.

		Čítať a porozumieť textu, vyjadriť vlastný názor. Pracovať so slovnou zásobou v texte, rozoznať a tvoriť zložené slová. Rozlišovať medzi jednotlivými slovesnými vzormi, správne tvoriť a používať slovesné vzory. Spoznať štruktúru písania príbehu. Demonštrovať osvojené vedomosti pri písaní príbehu. Zopakovať a prehĺbiť osvojené učivo. Preukázať úroveň konkrétnych vedomostí v rámci lekcie.
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	Slovná zásoba – slovesné a prídavné mená s rovnakou formou, tvorba podstaných mien pomocou prípon –ness, -ity, -ion, časti tela Gramatika – vyjadrenie budúcnosti v minulosti Čítanie s porozumením – dopĺňanie slov z textu Počúvanie s porozumením – rozhlasová relácia, životné prostredie, fakty, názory a špekulácie, vyjadrenie názoru v dialoógoch. Rozprávanie - obvyklé správanie, čo ľudia zvykli a zvyknú robiť Písanie – esej s vyjadrením vlastného názoru	Čítať a porozumieť textu, kriticky zhodnotiť text a získať informácie. Porozumieť implicitne vyjadrený informáciám. Rozlišovať medzi podstatnými menami a slovesami s rovnakou formou, tvoriť podstatné mená pomocou prípon – ness, -ity, -ion. Poznať spôsoby vyjadrenia zvykov a situácii, ktoré sa opakujú alebo sa opakovali v minulosti. Porozumieť vypočutému textu, vhodne odpovedať na položené otázky, zhrnúť dôležité informácie a reprodukovať ich. Správne tvoriť a používať slovné spojenia obsahujúce časti tela. Čítať a porozumieť textu, vyjadriť vlastný názor. Pracovať so slovnou zásobou v texte. Vyjadriť budúci zámer v minulosti. Definovať a aktívne využívať slovnú zásobu opisujúcu časti tela. Spoznať štruktúru písania reakcie na článok v novinách. Demonštrovať osvojené

		vedomosti pri písaní reakcie na článok v novinách. Zopakovať a prehĺbiť osvojené učivo. Preukázať úroveň konkrétnych vedomostí v rámci lekcie. Zopakovať a prehĺbiť osvojené učivo.

Integrácia prierezových tém

Prierezová téma	Ciele	Tematický celok
Multikultúrna výchova	Viesť žiakov ku kultúrnej sebareflexii, k mysleniu o kultúre, k rešpektovaniu kultúrnej rozmanitosti, k spolupráci s príslušníkmi iných kultúr.	Kultúra a umenie Vzory a ideály Multikultúrna spoločnosť Ľudské telo, starostlivosť o zdravie
Mediálna výchova	Viesť žiakov k získavaniu a rozvoju mediálnej gramotnosti a osvojeniu mediálnych kompetencií ako schopnosti prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.	Ľudské telo, starostlivosť o zdravie
Osobnostný a sociálny rozvoj	Rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebavzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných.	Kultúra a umenie, Multikultúrna spoločnosť Ľudské telo, starostlivosť o zdravie
Environmentálna výchova	Rozvíjať schopnosť žiakov chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím, poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v	Krajiny, mestá a miesta, Človek a príroda

	rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.	
Ochrana života a zdravia	Rozvíjať schopnosť žiakov účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka, zdôrazniť potrebu efektívnej a konštruktívnej účasti na spoločenskom živote v prípade riešenia konfliktov.	Krajiny, mestá a miesta Človek a príroda Ľudské telo, starostlivosť o zdravie
Tvorba projektov a prezentačné zručnosti	Naučiť žiakov sa riadiť seba a tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedieť si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu overiť ju a pod., prezentovať svoju prácu písomne aj ústne s použitím informačných a komunikačných technológii.	Prierezová téma bude aplikovaná v rámci všetkých tém.

Učebné zdroje

Wildman, J.: Insight intermediate . Student´s book. Teacher's book , Workbook
Oxford University Press, 2013
Wildman, J.: Insight Upper-Intermediate . Student´s book. Teacher's book , Workbook
Oxford University Press, 2013
Bilíková, A., Toft,C., Preložníková,S.: YES! nová maturita – angličtina - úroveň B2
Enigma, 2008,
výkladové a prekladové slovníky,
gramatické príručky, cvičebnice gramatiky a slovnej zásoby pre úroveň B1/B2,
internetové stránky,
video a DVD nahrávky, obrazový materiál, CD ROM nosiče,

Tematický, obsahový a výkonový štandard 5. ročník

Téma	Obsah	Výkon
Voľný čas, záľuby a životný štýl Kultúra a umenie Knihy a literatúra	Slovná zásoba – frázové slovesá s on, tvore nie slovies pomocou predpôn en-, em-, akronymy, slovná spojenia s point Gramatika – modálne slovesá v minulom čase Čítanie s porozumením - Čítať a porozumieť textu, vyjadriť vlastný názor, večný spisovateľ Počúvanie s porozumením – slovesá s point Písanie – recenzia knihy Hovorenie – vyjadrenie názoru, diskusia; opis obrázkov – porovnávanie obrázkov	Čítať a porozumieť textu, kriticky zhodnotiť text a získať informácie. Vyvodiť význam slov na základe kontextu. Poznať a definovať frázové slovesá s on. Tvoriť slovesá pomocou predpôn en- a em-. Poznať akronymy používané pri zasielaní textových správ. Aktívne využívať osvojenú slovnú zásobu. Tvoriť formy na vyjadrenie zákazu, povinnosti a dávanie rád. Rozlišovať medzi jednotlivými formami a aktívne využívať dané formy vo vlastnom prejave. Poznať minulé tvary modálnych slovies a ich použitie. Porozumieť vypočutému textu, vhodne odpovedať na položené otázky, zhrnúť dôležité informácie a reprodukovať ich. Vysvetliť a správne používať slovné spojenia s point. Čítať a porozumieť textu, vyjadriť vlastný názor. Pracovať so slovnou zásobou v texte.
Masmédiá	Slovná zásoba – slovné spojenia v žurnalizme Gramatika – vyjadrenie špekulácií v minulosti, prítomnosti a budúcnosti Čítanie s porozumením - rúzne spôsoby podávania informácií v médiách, čo to znamená byť novinár z ľudu	Čítať a porozumieť textu, kriticky zhodnotiť text a získať informácie. Porozumieť implicitne vyjadreným informáciám. Poznať a identifikovať ustálené väzby slov v žurnalizme. Analyzovať nadpisy v novinách. Správne tvoriť a používať formy na vyjadrenie možností a špekulácií v minulosti, prítomností a budúcnosti. Porozumieť vypočutému textu, vhodne odpovedať na položené otázky, zhrnúť dôležité informácie a reprodukovať ich.

	Počúvanie s porozumením – idiomatické spojenia s in and out Písanie – Článok – vyjadrenie názoru Hovorenie – analýza novinových článkov, kritické zhodnotenie obsahu novín, rozdiely medzi filmami	Definovať a správne používať idiomatické spojenia s in a out. Vyjadriť vlastný názor, argumentovať, pracovať kriticky pristupovať k informáciám. Čítať a porozumieť textu, vyjadriť vlastný názor. Pracovať so slovnou zásobou v texte. Vyjadriť dôraz, poznať pravidlá zmeny slovosledu na vyjadrenie dôrazu. Opísať tvorbu filmu. Spoznať štruktúru písania článku. Demonštrovať osvojené vedomosti pri písaní článku. Zopakovať a prehĺbiť osvojené učivo. Preukázať úroveň konkrétnych vedomostí v rámci lekcie. Zopakovať a prehĺbiť osvojené učivo.
Mládež a jej svet Rodina a spoločnosť	Slovná zásoba – frázové slovesá s off, slovné spojenia s life a time Gramatika – podmienkové vety / zmiešané podmienkové vety Čítanie s porozumením - čítať a porozumieť básni, vyjadriť vlastný názor, pracovať so slovnou zásobou v básni Počúvanie s porozumením – opísať generečné rozdiely, rôzne generácie Písanie – esej – vyjadrenie názoru	Čítať a porozumieť textu, kriticky zhodnotiť text a získať informácie. Poznať a definovať frázové slovesá s off, slovné spojenia s life a time. Aktívne využívať osvojenú slovnú zásobu. Správne tvoriť a používať podmienkové vety. Porozumieť vypočutému textu, vhodne odpovedať na položené otázky, zhrnúť dôležité informácie a reprodukovať ich. Opísať rôzne generácie. Čítať a porozumieť básni, vyjadriť vlastný názor. Pracovať so slovnou zásobou v básni. Správne tvoriť a používať tvary na vyjadrenie nereálnych situácií.

	Hovorenie – čo znamená šťasťie pre jednotlivca / veci, ktoré chce človek dosiahnuť, kým umrie Tvorba projektu – obľúbený spisovateľ	Spoznať štruktúru písania eseje – vyjadrenie názoru. Demonštrovať osvojené vedomosti pri písaní eseje vyjadrenie názoru. Zopakovať a prehĺbiť osvojené učivo. Preukázať úroveň konkrétnych vedomostí v rámci lekcie
Stravovanie	Slovná zásoba – opis jedla, spôsoby varenia, synonymá – vyjadrenie intenzity, predložky, životné prostredie – nástrahy a ochrana Gramatika – pasív, slovesá s dvoma predmetmi Čítanie s porozumením - skúmanie britského typického jedla, opísať jedlo Počúvanie s porozumením – Slovné spojenia s face Písanie – esej – za a proti Rozprávanie – rozprávanie o fotografiách	Čítať a porozumieť textu, kriticky zhodnotiť text a získať informácie. Porozumieť implicitne vyjadreným informáciám. Poznať a tvoriť synonymá na vyjadrenie intenzity. Správne používať predložky. Opísať nástrahy na životné prostredie a jeho ochranu. Správne tvoriť a používať pasívne konštrukcie. Porozumieť vypočutému textu, vhodne odpovedať na položené otázky, zhrnúť dôležité informácie a reprodukovať ich. Definovať a správne používať slovné spojenia s face. Opísať fotografie – používať vhodnú slovnú zásobu, kriticky a zároveň s použitím imaginácie interpretovať fotografie, porovnať fotografie navzájom. Čítať a porozumieť textu, vyjadriť vlastný názor. Pracovať so slovnou zásobou v texte. Opísať jedlo. Správne tvoriť a používať pasívne konštrukcie s dvoma predmetmi. Opísať spôsoby varenia jedla. Spoznať štruktúru písania eseje – za a proti.. Demonštrovať osvojené vedomosti pri písaní eseje – za a proti. Zopakovať a prehĺbiť osvojené učivo.

		Preukázať úroveň konkrétnych vedomostí v rámci lekcie. Zopakovať a prehĺbiť osvojené učivo.
Veda a technika v službách ľudstva	Slovná zásoba – technológia, opis nástrojov Gramatika – nepriama reč Čítanie s porozumením - prvenstvá a podvody lietania Počúvanie s porozumením – Slovné spojenia s under, problémy s technikou Písanie – správa Hovorenie – technológie, ktoré používame a ako ovplyvňujú náš život, ako byť dobrým vedcom	Čítať a porozumieť textu, kriticky zhodnotiť text a získať informácie. Porozumieť implicitne vyjadreným informáciám. Identifikovať a správne používať pojmy týkajúce sa techniky a vynálezov. Správne tvoriť a používať nepriamu reč. Porozumieť vypočutému textu, vhodne odpovedať na položené otázky, zhrnúť dôležité informácie a reprodukovať ich. Definovať a správne používať slovné spojenia s under. Opísať problémy s technikou. Naplánovať a pripraviť prezentáciu. Čítať a porozumieť textu, vyjadriť vlastný názor. Pracovať so slovnou zásobou v texte. Správne tvoriť a používať slovesné vzory v nepriamej reči. Spoznať štruktúru písania správy. Demonštrovať osvojené vedomosti pri písaní správy.

		Zopakovať a prehĺbiť osvojené učivo. Preukázať úroveň konkrétnych vedomostí v rámci lekcie.
Multikultúrna spoločnosť Človek a spoločnosť Domov a bývanie Komunikácia a jej formy	Slovná zásoba – spoločnosť a politika, domov a bývanie, komunikácia a jej formy, idiomatické spojenia Gramatika – vzťažné vety Čítanie s porozumením - rozdielne životy Počúvanie s porozumením – studená vojna, globálna politika Písanie – esej – pre a proti Rozprávanie – rôzne typy spoločností, debata, typy obydlí na Slovensku a v UK	Čítať a porozumieť textu, kriticky zhodnotiť text a získať informácie. Porozumieť implicitne vyjadrený informáciám. Identifikovať a správne používať pojmy týkajúce sa spoločnosti a politiky. Správne tvoriť a používať vzťažné vety. Porozumieť vypočutému textu, vhodne odpovedať na položené otázky, zhrnúť dôležité informácie a reprodukovať ich. Definovať a správne používať slovné spojenia s under. Opísať problémy s technikou. Kriticky a pomocou argumentov reagovať na danú tému. Vyjadriť vlastný názor. Čítať a porozumieť textu, vyjadriť vlastný názor. Pracovať so slovnou zásobou v texte. Opísať rôzne typy obydlí. Rozšíriť a prehĺbiť poznatky o vzťažných vetách. Definovať a správne používať idiomatické spojenia viažuce sa na politiku. Rozšíriť a prehĺbiť vedomosti o štruktúre písania eseje – pre a proti, Demonštrovať

		osvojené vedomosti pri písaní eseje – pre a proti. Zopakovať a prehĺbiť osvojené učivo. Preukázať úroveň konkrétnych vedomostí v rámci lekcie.

Integrácia prierezových tém

Prierezová téma	Ciele	Tematický celok
Multikultúrna výchova	Viesť žiakov ku kultúrnej sebareflexii, k mysleniu o kultúre, k rešpektovaniu kultúrnej rozmanitosti, k spolupráci s príslušníkmi iných kultúr.	Kultúra a umenie Človek a spoločnosť
Mediálna výchova	Viesť žiakov k získavaniu a rozvoju mediálnej gramotnosti a osvojeniu mediálnych kompetencií ako schopnosti prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.	Veda a technika v službách ľudstva Kultúra a umenie Obchod a služby Masmédiá
Osobnostný a sociálny rozvoj	Rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebavzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných.	Veda a technika v službách ľudstva Kultúra a umenie Obchod a služby

Environmentálna výchova	Rozvíjať schopnosť žiakov chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím, poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.	Veda a technika v službách ľudstva Človek a príroda
Ochrana života a zdravia	Rozvíjať schopnosť žiakov účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka, zdôrazniť potrebu efektívnej a konštruktívnej účasti na spoločenskom živote v prípade riešenia konfliktov.	Veda a technika v službách ľudstva Človek a príroda Ľudské telo, starostlivosť o zdravie
Tvorba projektov a prezentačné zručnosti	Naučiť žiakov sa riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedieť si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu overiť ju a pod., prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológii.	Prierezová téma bude aplikovaná v rámci všetkých tém.

Učebné zdroje

Wildman Jane, Beddall Fiona: Insight Upper-Intermediate . Student´s book. Teacher's book , Workbook , vydavateľstvo Oxford

Bilíková, A., Toft,C., Preložníková,S.: YES! nová maturita – angličtina - úroveň B2, Enigma, 2008,
El-Hmoudová Dagmar: Angličtina – maturitní témata, nakladatelstvo: Vyuka.cz
výkladové a prekladové slovníky
gramatické príručky, cvičebnice gramatiky a slovnej zásoby pre úroveň B1/B2
internetové stránky
video a DVD nahrávky, obrazový materiál, CD ROM nosiče

5.4 Literárny seminár – voliteľný predmet

Charakteristika predmetu

Predmet Literárny seminár je zaradený do vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia a je voliteľným predmetom, ktorý utvrdzuje, systematizuje a rozširuje vedomosti, zručnosti a postoje získané v predmete SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA. Literárny seminár je predmet praktického zamerania, v ktorom sa kladie do popredia rozvíjanie jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Vo vyučovaní literatúry sa to premieta do zámerného preferovania rozvoja komunikačných kompetencií v rámci komunikačno–zážitkového modelu vyučovania predmetu.

V literárnej zložke predmetu slovenský jazyk a literatúra sa zmenilo tematické usporiadanie predmetu na stredných školách, v rámci ktorého sa vypustila literárnohistorická štruktúra. Namiesto faktografickej orientácie je obsah zameraný na analyticko–interpretačné a tvorivé činnosti, ktoré v ňom dominujú. Obsah sa zredukoval v prospech aktivít žiakov, ktorí majú v čo najväčšom rozsahu interpretačno–hodnotiacim spôsobom pracovať s jazykovými komunikátmi - literárnymi dielami. Dôležitou zložkou seminára je sústavné čítanie, čítanie s porozumením a hodnotenie krásnej literatúry. Akcent sa kladie na prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať, ale aj na vlastnú tvorbu literárnych útvarov.

Pri komunikácii o prečítaných literárnych dielach študenti uplatňujú základný pojmový aparát literárnej vedy. Literárny seminár je aj zážitkovým predmetom, nazerajúcim na literatúru cez vlastnú interpretačnú tvorivosť či životnú skúsenosť a taktiež doplnkovým predmetom pre kvalitnejšiu prípravu na maturitnú skúšku zo slovenského jazyka a literatúry.

Vo všetkých tematických celkoch predmetu sa uplatňuje konštruktivistický prístup k učeniu, v ktorom sa žiak stáva aktívne sa učiacim subjektom. Hlavným zámerom seminára je rozšíriť a najmä prehĺbiť systém literárnych zručností a rozvíjať u žiaka aktívny záujem o literatúru, kultúru a umenie, tvorivo premýšľať o literatúre a jej funkcii v živote človeka, vyjadrovať svoje názory na literatúru – osvojovať si literárny text, rozvíjať a upevňovať svoju čitateľskú gramotnosť.

Seminár je určený študentom, ktorí chcú študovať na vysokých školách humanitného zamerania, budúcim študentom slovenského jazyka a literatúry, žurnalistiky, masmediálnej komunikácie, ale hlavne maturantom pre úspešné zvládnutie externej i internej časti maturitnej skúšky.

Ciele predmetu

Všeobecné ciele:
- posilňovať schopnosť tvorivo premýšľať o literatúre a jej funkciách, jazykovo správne a kultivovane vyjadrovať svoje názory,
- rozvíjať tvorivé zručnosti - čitateľské, interpretačné, vyjadrovacie (samostatné literárne pokusy),
- viesť žiakov k schopnosti samostatne sa orientovať v literárnom procese, vo forme a obsahu literárneho diela, samostatne si vyberať študijnú literatúru a vedieť s ňou pracovať,
- pracovať s literárnym textom, prednášať referáty, navštevovať knižnice, divadelné a filmové predstavenia, koncerty, výstavy a vedieť o nich diskutovať.
- rozširovať a najmä prehlbovať systém literárnych zručností a rozvíjať u žiaka aktívny záujem o literatúru, kultúru a umenie,
- tvorivo premýšľať o literatúre a jej funkciách v živote človeka, vyjadrovať svoje názory na literatúru , osvojovať si literárny text,
- naučiť sa čítať s porozumením.

Špecifické ciele:

- chápať literárne dielo ako špecifickú výpoveď o skutočnosti a o vzťahu človeka k nej,
- chápať prínos literatúry a umeleckého zážitku pre život človeka,
- vyjadriť vlastný čitateľský zážitok a zdôvodniť ho,
- vytvoriť si pozitívny vzťah k literárnemu umeniu, založený na interpretácii ukážok z umeleckých diel, na osvojení podstatných literárnych faktov, pojmov a poznatkov,
- poznať a chápať tie myšlienkové a literárne smery, hnutia, významné osobnosti a diela, ktoré spoluvytvárajú duchovnú klímu našej súčasnosti,
- poznať špecifické črty a funkcie literárnych diel, orientovať sa v ich základných výrazových prostriedkoch,
- rozvíjať záujem o literatúru, tolerovať rôznorodé žánre a druhy, vyberať najmä tie, ktoré sú v popredí žiakovho záujmu,
- vytvoriť vlastné malé literárne diela (napr. báseň, poviedku, esej).

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním predmetu

Poznávacia (kognitívna) kompetencia	**Komunikačná kompetencia**	**Interpersonálna (sociálna) kompetencia**	**Intrapersonálna (osobnostná) kompetencia**
Spôsobilosť používať kognitívne operácie.	Spôsobilosť tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty.	Vytvárať a reflektovať vlastnú identitu.
Spôsobilosť učiť sa sám aj v skupine.	Zručnosť vyhľadávať a odosielať informácie.	Schopnosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín.	Vytvárať vlastný hodnotový systém.
Spôsobilosť kritického a tvorivého myslenia.	Spôsobilosť formulovať svoj názor a argumentovať.	Spôsobilosť kooperácie.	Schopnosť sebaregulácie a ochrany vlastného života.
Spôsobilosť formulovať a riešiť problémy.	Schopnosť verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city.	Schopnosť empatie.	Schopnosť riešiť rôzne životné situácie.

Obsah predmetu

Učebný predmet Literárny seminár je voliteľným predmetom a na gymnáziu sa vyučuje podľa záujmu žiakov vo 4. ročníku päťročného štúdia v rozsahu 60/120 hodín (2 alebo 4 hodiny týždenne). Triedu je možné deliť na skupiny podľa počtu žiakov v triede.

Hodinová dotácia predmetu v jednotlivých ročníkoch počas štúdia:

ROČNÍK	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
POČET HODÍN	0	0	0	**2**	0

TÉMA	OBSAH	VÝKON
1. Všeobecné pojmy	divadelná hra; herec, režisér, inscenácia	**Technika čítania a verejná prezentácia textu** Plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť. Recitovať prozaické a básnické dielo. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu, frázovať básnický aj prozaický text v zhode s vlastným chápaním jeho významu. **Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti** Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky (definície) nových javov. Usporiadať známe javy do tried a systémov. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou (jednoduchý transfer). Aplikovať literárnovedné vedomosti na štrukturálne odlišné literárne texty (špecifický transfer). **Analytické a interpretačné zručnosti** Odlíšiť medzi sebou epické, lyrické a dramatické texty. Odlíšiť intencionálny (programový) lyrický text od pocitového (impresívneho). Extrahovať a lineárne reprodukovať dejovú líniu epického diela. Odlíšiť dejový a významový plán umeleckého diela, resp. identifikovať neprítomnosť významového plánu v diele. Chápať umelecké dielo ako štylizovanú autorskú výpoveď o svete. Analyzovať literárny text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu týchto prvkov pre dejový a významový plán diela.
2. Literárne obdobia a smery	staroveká literatúra; stredoveká literatúra; renesančná literatúra; baroková literatúra; klasicizmus; romantizmus; realizmus; naturalizmus; literárna moderna: symbolizmus, impresionizmus; avantgarda: futurizmus, expresionizmus, surrealizmus (nadrealizmus); naturizmus, socialistický realizmus; existencializmus; postmoderna	
3. Literárne druhy	epika; lyrika; dráma	
4. Literárne žánre	novela; poviedka, román; sonet; komédia (veselohra); tragédia; epos; automatický text; populárna pieseň; balada; báj; podobenstvo (alegória)	
5. Štruktúra literárneho diela	príbeh; kompozičný postup, kompozičné fázy diela (expozícia, zápletka, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie); pointa; vonkajšia kompozícia: spev, výstup, autorské poznámky; horizontálne členenie textu: pásmo rozprávača a pásmo postáv; rozprávač, replika, vnútorný monológ; hĺbkové členenie diela: dejový plán diela, významový plán diela; literárna postava	
6. Štylizácia textu	anafora; epiteton; humor; irónia; satira; hyperbola (zveličenie);	

	metafora; metonymia; básnické prirovnanie; symbol; protiklad (kontrast); asociácia, zvukomaľba	Hodnotiť dielo v kontexte doby jeho vzniku. Hodnotiť dielo z vlastného stanoviska a v súčasnom kontexte. Vo forme diskusného príspevku alebo referátu napísať/verejne predniesť ucelenú analýzu, interpretáciu a hodnotenie umeleckého diela. **Tvorivé zručnosti** Zhustiť dej epického (básnického, prozaického alebo dramatického) diela. Transformovať text diela do iného literárneho druhu, formy alebo žánru. Samostatne napísať básnický text, poviedku, scenár pre videofilm alebo iný kratší text primerane náročného žánru. Inscenovať kratší dramatický text. **Informačné zručnosti** Pracovať s údajmi o knižnom fonde v lístkovej a elektronickej podobe. Vedieť získať informácie z integrovaného informačného systému a internetu. Vybudovať si vlastnú knižnicu.
7. Metrika	rytmus; rytmicky neviazaná reč; rým; voľný verš; rytmicky viazaná reč	

Hodinová dotácia predmetu v jednotlivých ročníkoch počas štúdia:

ROČNÍK	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
POČET HODÍN	0	0	0	**4**	0

TÉMA	**OBSAH**	**VÝKON**
1. Všeobecné pojmy	divadelná hra; herec, režisér, dramaturgia; inscenácia	**Technika čítania a verejná prezentácia textu** Plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť. Recitovať prozaické a básnické dielo. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu, frázovať básnický aj prozaický text v zhode s vlastným chápaním jeho významu. Pri spoločnom dramatizovanom čítaní prezentovať text postavy dramatického diela a modulovať hlas podľa zmyslu textu. **Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti**
2. Literárne obdobia a smery	staroveká literatúra; stredoveká literatúra; renesančná literatúra; baroková literatúra; klasicizmus; romantizmus; realizmus; naturalizmus; literárna moderna: symbolizmus, impresionizmus; avantgarda: futurizmus, expresionizmus, surrealizmus (nadrealizmus);	

	naturizmus, socialistický realizmus; existencializmus; postmoderna	Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky (definície) nových javov. Usporiadať známe javy do tried a systémov. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou (jednoduchý transfer). Aplikovať literárnovedné vedomosti na štrukturálne odlišné literárne texty (špecifický transfer). Integrovať literárnoteoretické a literárnohistorické vedomosti a čitateľské skúsenosti s teoretickými a historickými vedomosťami a recepčnými skúsenosťami z iných druhov umenia. **Analytické a interpretačné zručnosti** Odlíšiť medzi sebou epické, lyrické a dramatické texty. Odlíšiť intencionálny (programový) lyrický text od pocitového (impresívneho). Extrahovať a lineárne reprodukovať dejovú líniu epického diela. Odlíšiť dejový a významový plán umeleckého diela, resp. identifikovať neprítomnosť významového plánu v diele. Chápať umelecké dielo ako štylizovanú autorskú výpoveď o svete. Analyzovať literárny text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu týchto prvkov pre dejový a významový plán diela. Interpretovať význam výpovede literárneho diela, argumentovať výsledkami štrukturálno-funkčnej analýzy diela, uvádzať fakty a citovať iné interpretačné zdroje. Hodnotiť dielo v kontexte doby jeho vzniku. Hodnotiť dielo z vlastného stanoviska a v súčasnom kontexte. Vo forme diskusného príspevku alebo referátu napísať/verejne predniesť
3. Literárne druhy	epika; spoločenská lyrika; ľúbostná lyrika; reflexívna lyrika; duchovná (*náboženská*) lyrika; čistá lyrika; lyrika, prírodná lyrika, dráma	
4. Literárne žánre	novela; poviedka, román; sociálny román; psychologický román, detektívny román, sonet; komédia (veselohra); tragédia; absurdná dráma, činohra epos; automatický text; populárna pieseň; balada; báj; podobenstvo (alegória)	
5. Štruktúra literárneho diela	príbeh; autorská štylizácia reality; chronologický (kronikársky) kompozičný postup, retrospektívny kompozičný postup, reťazový kompozičný postup; vnútorná kompozícia; kompozičné fázy diela (expozícia, zápletka, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie); pointa; vonkajšia kompozícia: spev, výstup, autorské poznámky; horizontálne členenie textu: pásmo rozprávača a pásmo postáv; pásmo rozprávača: vševediaci rozprávač, nespoľahlivý rozprávač, priamy rozprávač; prúd autorovho vedomia; pásmo postáv: replika, vnútorný monológ; hĺbkové členenie diela: dejový plán diela, významový plán diela; literárna postava: idealizovaný typ postavy, charakterový typ postavy, sociálny typ postavy	
6. Štylizácia textu	anafora; epiteton;	

	humor; irónia; satira; hyperbola (zveličenie); metafora; metonymia; básnické prirovnanie; symbol; protiklad (kontrast); asociácia zvukomaľba	ucelenú analýzu, interpretáciu a hodnotenie umeleckého diela. **Tvorivé zručnosti** Zhustiť dej epického (básnického, prozaického alebo dramatického) diela. Transformovať text diela do iného literárneho druhu, formy alebo žánru. Samostatne napísať básnický text, poviedku, scenár pre videofilm alebo iný kratší text primerane náročného žánru. Inscenovať kratší dramatický text. **Informačné zručnosti** Orientovať sa vo verejnej knižnici a jej službách. Pracovať s údajmi o knižnom fonde v lístkovej a elektronickej podobe. Vedieť získať informácie z integrovaného informačného systému a internetu. Vybudovať si vlastnú knižnicu.
7. Metrika	rytmus; rytmicky neviazaná reč; rým; voľný verš; rytmicky viazaná reč; prerývaný rým	

Metódy a formy práce

V procese vyučovania sa budú využívať metódy, ktoré pomôžu prekonávať tradičnú výučbu predmetu, ktorej podstatou bolo odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými metódami a prostredníctvom frontálnej výučby. Predpokladáme aplikáciu takých metód a stratégií, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania a konštruovania poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení. Využívané budú nasledovné metódy:

- práca s literárnym textom, rozbor literárneho diela,
- čítanie s porozumením,
- aktívne počúvanie,
- analýza a interpretácia textov,
- tvorba vlastných textov,
- rozhovor,
- dramatizácia, situačné a inscenačné metódy,
- didaktické hry,
- práca s informáciami a rôzne formy ich spracovania,
- práca vo dvojiciach, v skupinách a tímoch,
- tvorba a prezentácia vlastných a tímových projektov,
- tvorba triednych či školských časopisov,
- návšteva knižníc, archívov, múzeí a iných inštitúcií,
- besedy a exkurzie.

Učebné zdroje:

1. Gregorová, I. – Lapitka, M. : Literatúra pre 1. ročník gymnázií a stredných odborných škôl. SPN, Bratislava 2009

2. Gregorová, I. – Lapitka, M. : Literatúra pre 2. ročník gymnázií a stredných odborných škôl. SPN, Bratislava 2009
3. Gregorová, I. – Lapitka, M. : Literatúra pre 3. a 4. ročník gymnázií a stredných odborných škôl. 1. diel. SPN, Bratislava 2011
4. Gregorová, I. – Lapitka, M. : Literatúra pre 3. a 4. ročník gymnázií a stredných odborných škôl. 2. diel. SPN, Bratislava 2011
5. Dvořák, K.: Čítanka pre 1. ročník gymnázií a stredných odborných škôl. VKÚ, Harmanec 2009
6. Dvořák, K.: Čítanka pre 2. ročník gymnázií a stredných odborných škôl. VKÚ, Harmanec 2009
7. Dvořák, K.: Čítanka pre 3. ročník gymnázia a stredných odborných škôl. SPN, Bratislava 2011
8. Dvořák, K.: Čítanka pre 4. ročník gymnázií a stredných odborných škôl. VKÚ, Harmanec 2011
9. Ihnátková, N. a kol.: Čítanka 1 pre 1. ročník gymnázií a stredných škôl. IMPRO LITERA
10. Ihnátková, N. a kol.: Čítanka 2 pre 2. ročník gymnázií a stredných škôl. IMPRO LITERA
11. Ihnátková, N. a kol.: Čítanka 3 pre 3. ročník gymnázií a stredných škôl. IMPRO LITERA
12. Ihnátková, N. a kol.: Čítanka 4 pre 4. ročník gymnázií a stredných škôl. IMPRO LITERA
13. Obert, V. a kol.: Literatúra 1 pre 1. ročník gymnázií a stredných škôl. IMPRO LITERA
14. Obert, V. a kol.: Literatúra 2 pre 2. ročník gymnázií a stredných škôl. IMPRO LITERA
15. Obert, V. a kol.: Literatúra 3 pre 3. ročník gymnázií a stredných škôl. IMPRO LITERA
16. Obert, V. a kol.: Literatúra 4 pre 4. ročník gymnázií a stredných škôl. IMPRO LITERA
17. Polakovičová, A. a kol.: Literatúra pre stredné školy I. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2011
18. Polakovičová, A. a kol.: Literatúra pre stredné školy II. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2011
19. Polakovičová, A. a kol.: Literatúra pre stredné školy III. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2012
20. Polakovičová, A. a kol.: Literatúra IV. pre stredné školy. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2013.
21. Polakovičová, A. a kol.: Zbierka textov a úloh z literatúry pre stredné školy I. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2011
22. Polakovičová, A. a kol.: Zbierka textov a úloh z literatúry pre stredné školy II. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2011
23. Polakovičová, A. a kol.: Zbierka textov a úloh z literatúry pre stredné školy III. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2012
24. Polakovičová, A. a kol.: Zbierka textov a úloh z literatúry pre stredné školy IV. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2013
25. Žilka, T. – Obert, V. – Ivanová, M.: Teória literatúry pre gymnáziá a stredné školy. Poľana, Bratislava, 2007
26. odborná literatúra,
27. slovníky,
28. printové i neprintové médiá (tlač, rozhlas, film, internet),
29. povinní autori a diela:

H. Gavlovič: Valaská škola: vlastný výber	L. Mňačko: Ako chutí moc
J. Kollár: Predspev zo Slávy dcéry	D. Dušek: Kufor na sny
S. Chalupka: Mor ho!	J. Palárik: Dobrodružstvo pri obžinkoch
A. Sládkovič: Marína: vlastný výber	J. G. Tajovský: Statky-zmätky
J. Botto: Smrť Jánošíkova	I. Bukovčan: Kým kohút nezaspieva
I. Krasko: vlastný výber	M. Lasica – J. Satinský: Soirèe
J. Smrek: vlastný výber	P. Jilemnický: O dvoch bratoch
R. Dilong: vlastný výber	
M. Válek: vlastný výber	*Inojazyčná literatúra:*
M. Rúfus: vlastný výber	Sofokles: Antigona
J. Urban: vlastný výber	W. Shakespeare: Hamlet
M. Kukučín: Keď báčik z Chochoľova umrie	Molière: Lakomec

J. G. Tajovský: Maco Mlieč B. S. Timrava: Ťapákovci J. C. Hronský: Jozef Mak D. Chrobák: Drak sa vracia A. Bednár: Kolíska	E. M. Remarque: Na západe nič nového A. S. Puškin: Kapitánova dcéra J. D. Salinger: Kto chytá v žite

Hodnotenie predmetu:

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Predmet LITERÁRNY SEMINÁR je klasifikovaný podľa Metodického pokynu č. 21/2011 stupňami: výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný a nedostatočný.
Hodnotenie:

- **v povinnej časti:** vedomostné písomky a testy, ústne odpovede, projekt – 1.
- vedomostný test v rámci priebežného hodnotenia žiaka sa píše po každom TC. Obsahuje uzavreté i otvorené typy úloh, kde bude aplikovaná Bloomova taxonómia cieľov v poznávacej oblasti učenia: zapamätanie, porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a hodnotenie. Uplatnením rôznych úrovní učenia zodpovedá i váha (bodové hodnotenie) jednotlivých úloh v teste.
- Výsledné hodnotenie zodpovedá percentuálnej stupnici:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný
Hodnotenie:

- **v nepovinnej časti:** referáty, písomné vypracovanie úloh, maturitné testovanie.

Prierezová téma	**Ciele**	**Téma/predmet LIS IV. ročník**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich - chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	- V jednotlivých literárnych ukážkach - V jednotlivých literárnych útvaroch - Umelecký opis
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti/neznášanlivosti,	- V jednotlivých literárnych dielach rôznych národov - Umenie, jeho druhy a funkcie - Literatúra ako druh umenia

	tolerancie/intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosť, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MEV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť - naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie - žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	- Vyhľadávanie informácií o literárnych dielach a ich autoroch - Možnosti stvárnenia literárneho diela prostredníctvom rôznych médií: divadlo, rozhlas, film
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť - vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba - byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	- Tvorba a predstavenie projektu
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	- osvojovať si študijné zručnosti, - vedieť si obhájiť svoj názor - byť tolerantný k názorom druhých - učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	- Modelovanie literárnej postavy - Konanie literárnej postavy ako príklad riešenia vlastných životných situácií
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA-OŽZ	- poskytuje žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formuje ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí	- Prierezová tematika sa realizuje v špecializovaných kurzoch počas alebo na konci školského roka.

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 4.-5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

5.5 Seminár zo slovenského jazyka – voliteľný predmet

Charakteristika predmetu

Predmet Seminár zo slovenského jazyka je zaradený do vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia a je voliteľným predmetom, ktorý utvrdzuje, systematizuje a rozširuje vedomosti, zručnosti a postoje

získané v predmete SLOVENSKÝ JAZYK a LITERATÚRA s primárnym cieľom pripraviť študentov na maturitnú skúšku. Predmet špecifickým spôsobom využíva pojmy z lingvistiky, pričom učivo je koncipované ako vzostupný program rozvíjania žiakových čitateľských a interpretačných zručností. Jazyk sa chápe ako nástroj myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, pričom sa vníma ako potenciálny zdroj osobnostného a kultúrneho obohatenia človeka. Mimoriadne postavenie slovenského jazyka vyplýva z toho, že:

- je pre väčšinu žiakov materinským jazykom,
- je nástrojom myslenia, dorozumievania a vyjadrovania myšlienok i pocitov,
- jeho ovládanie je nevyhnutným predpokladom štúdia ďalších výchovno-vzdelávacích predmetov.

Seminár zo slovenského jazyka je určený študentom, ktorí chcú študovať na vysokých školách humanitného zamerania, budúcim študentom slovenského jazyka a literatúry, žurnalistiky, masmediálnej komunikácie a podobne, ale hlavne maturantom pre úspešné zvládnutie externej i internej časti maturitnej skúšky.

Ciele predmetu

Všeobecné ciele:

- rozvíjať komunikačnú gramotnosť a interaktívne využívať komunikačné nástroje,
- poznať jazyk ako vnútorne štrukturovaný a dynamický systém, tvorivo ho uplatňovať s ohľadom na jeho funkcie v komunikácii,
- posilňovať chápanie jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi,
- analýzou a interpretáciou rôznorodých textov poskytnúť žiakom priestor na sebauvedomenie a prejavenie pozitívneho vzťahu k sebe aj iným ľuďom,
- uvedomovať si jazykovú a kultúrnu pestrosť v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí.

Špecifické ciele:

- vytvárať priestor na uplatňovanie žiakovej schopnosti prostredníctvom písaného i ústneho jazykového prejavu hodnotiť svoje prednosti i nedostatky a ich dôsledky, vyjadrovať vlastné pocity a postoje,
- utvrdzovať a rozvíjať komunikačné a kognitívne kompetencie ako východisko skvalitňovania výsledkov celého školského systému a následnej schopnosti žiakov uplatniť sa na trhu práce i v súkromnom živote,
- chápať význam jazyka pre národnú kultúru každého etnika a dospieť k chápaniu odlišností a tolerancii v multikultúrnom prostredí.

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním predmetu

Poznávacia (kognitívna) kompetencia	**Komunikačná kompetencia**	**Interpersonálna (sociálna) kompetencia**	**Intrapersonálna (osobnostná) kompetencia**
Spôsobilosť používať kognitívne operácie.	Spôsobilosť tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty.	Vytvárať a reflektovať vlastnú identitu.
Spôsobilosť učiť sa sám aj v skupine.	Zručnosť vyhľadávať a odosielať informácie.	Schopnosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín.	Vytvárať vlastný hodnotový systém.

Spôsobilosť kritického a tvorivého myslenia.	Spôsobilosť formulovať svoj názor a argumentovať.	Spôsobilosť kooperácie.	Schopnosť sebaregulácie a ochrany vlastného života.
Spôsobilosť formulovať a riešiť problémy.	Schopnosť verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city.	Schopnosť empatie.	Schopnosť riešiť rôzne životné situácie.

Obsah predmetu

Učebný predmet Seminár zo slovenského jazyka je voliteľným predmetom a na gymnáziu sa vyučuje podľa záujmu žiakov vo 4. ročníku päťročného štúdia v rozsahu 30/60 hodín (1 alebo 2 hodiny týždenne). Triedu je možné deliť na skupiny podľa počtu žiakov v triede.

A) Hodinová dotácia predmetu v jednotlivých ročníkoch počas štúdia:

ROČNÍK	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
POČET HODÍN	0	0	0	**1**	0

TÉMA	OBSAH	VÝKON
1. Zvuková rovina jazyka a pravopis	systém slovenských hlások, znelostná asimilácia, diakritické znamienka intonácia: rytmus, kvantita hlások, pauza, prízvuk, tempo reči, frázovanie, modulácia hlasu; fonéma – hláska – graféma; samohlásková skupina, ortografia, ortoepia	**Poznávacie a rečové kompetencie** **Verejná prezentácia textu, verejný prejav** 1) Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu, spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy. 2) Pri ústnom prejave primerane uplatňovať paralingválne javy. 3) Reprodukovať umelecký aj vecný text (doslovne, podrobne, stručne).
2. Významová / lexikálna rovina jazyka	sémantický trojuholník, lexikálny význam slova – gramatický význam slova; nárečové slová, odborné názvy/termíny, básnické slová, opozitá, homonymá, slovníky, jadro slovnej zásoby, slovná zásoba národného jazyka expresívne slová: pejoratíva, vulgarizmy; neologizmy; tvorenie slov, obohacovanie slovnej zásoby prenášaním významu	
3. Tvarová/ morfologická rovina jazyka	menné gramatické kategórie, stupeň, plnovýznamové – neplnovýznamové slovné druhy; vetnočlenská platnosť slovných druhov, slovesné gramatické kategórie, spojky: zlučovacie, stupňovacie, vylučovacie, odporovacie, podraďovacie	
4. Skladobná/	vety podľa modálnosti; hlavné vetné členy; vetný základ	

syntaktická rovina	rozvíjacie vetné členy; určovací sklad, priraďovací sklad; polovetná konštrukcia – s prechodníkom, s príčastím, s neurčitkom; jednoduché súvetie priraďovacie a podraďovacie súvetie zložené súvetie; slovosled – významový, gramatický a rytmický činiteľ; konektory; nadvetná/textová syntax; titulok; vetosled	**Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti** 1) Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. 2) Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. 3) Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky (definície) nových javov. 4) Usporiadať známe javy do tried a systémov. 5) Aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty. 6) Pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu. **Analytické a syntetické zručnosti** 1) Uskutočniť jazykovú analýzu textu a vytvárať jazykové systémy. 2) Odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text. 3) Odlíšiť medzi sebou texty z hľadiska jazykového
5. Sloh	kľúčové slová; charakteristika osoby – priama, nepriama; beletrizovaný životopis; úvahový slohový postup; fázy tvorenia prejavu; mimojazykové prostriedky; gestika, proxemika; štýlotvorné činitele: téma, autor, situácia, funkcia, adresát; slohotvorný proces; slohové útvary/žánre: žiadosť, dotazník, objednávka, potvrdenie, informačný leták, predtlače – zápisnica, splnomocnenie; analýza textu: obsah textu, forma textu, autorský zámer; súvislé texty – nesúvislé texty; diskusný príspevok; slohový útvar, žáner; kontext, interpretácia textu, spoločné a rozdielne znaky textov	
6. Jazykoveda	fonetika a fonológia; lexikológia; štylistika	
7. Jazyk a reč	jazyk, jazykový znak, jazykový systém, reč, funkcie jazyka: dorozumievacia, estetická, poznávacia/kognitívna; národný jazyk, cieľový jazyk, cudzí jazyk, úradný (štátny jazyk) jazyk, jazyky národnostných menšín, indoeurópsky prajazyk, indoeurópske jazyky, staroslovienčina, slovanské jazyky: východoslovanské, západoslovanské, južnoslovanské; jazyková norma, kodifikácia spisovného jazyka platné kodifikačné príručky	
8. Učenie sa	projekt – príprava, realizácia, prezentácia; dedukcia, indukcia, komparácia, analýza, syntéza, analógia	
9. Práca s informáciami	informácia, kľúčové slová, vedľajšia informácia v texte, zdroje informácií: titulok, marginálie, resumé, anotácia, abstrakt, bibliografia, bibliografický záznam, menný a vecný register, masmediálne	

	komunikačné prostriedky, poznámky pod čiarou, vysvetlivky; spôsoby spracovania informácií presná, voľná, parafráza; požiadavky slovenskej štátnej normy na vybrané písomnosti administratívneho štýlu	štýlu, slohových postupov a žánrov. **Tvorivé zručnosti** 1) Vytvoriť vlastný text na základe dodržania stanoveného žánru (slohového postupu, jazykového štýlu). 2) Ústne prezentovať vlastný text. 3) Samostatne napísať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh). 4) Porozprávať príbeh na danú tému (podľa názvu, obrázkov atď.) s použitím priamej reči. 5) Dokončiť rozprávanie alebo neukončené prozaické dielo. 6) Zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text. **Informačné zručnosti** 1) Používať jazykové slovníky a korigovať podľa nich vlastné texty. 2) Vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov.
10. Jazyková kultúra	jazyková norma, spoločenské zásady jazykovej komunikácie	
11. Komunikácia	komunikácia: verbálna, neverbálna; devalvujúca komunikácia; druhy otázok	

		Komunikačné zručnosti 1) Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu. 2) Neverbálne sa vyjadrovať a chápať neverbálnu komunikáciu. 3) Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

B) Hodinová dotácia predmetu v jednotlivých ročníkoch počas štúdia:

ROČNÍK	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
POČET HODÍN	0	0	0	**2**	0

TÉMA	**OBSAH**	**VÝKON**
1. Zvuková rovina jazyka a pravopis	systém slovenských hlások, znelostná asimilácia, diakritické znamienka; interpunkčné znamienka: dvojbodka, apostrof, lomka, tri bodky; intonácia: rytmus, kvantita hlások, pauza – fyziologická, významová, vedľajší slovný prízvuk, tempo reči, frázovanie, modulácia hlasu; fonéma – hláska – graféma; samohlásková skupina, ortografia, ortoepia	**Poznávacie a rečové kompetencie** **Verejná prezentácia textu, verejný prejav** 1) Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu, spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy. 2) Pri ústnom prejave primerane uplatňovať paralingválne javy. 3) Reprodukovať umelecký aj vecný text (doslovne, podrobne, stručne). **Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti** 1) Zapamätať si potrebné fakty a
2. Významová/ lexikálna rovina jazyka	sémantický trojuholník, lexikálny význam slova – gramatický význam slova; nárečové slová, odborné názvy/termíny, básnické slová, opozitá, homonymá, prekladový slovník, terminologický slovník, jadro slovnej zásoby, slovná zásoba národného jazyka – individuálna slovná zásoba: aktívna slovná zásoba – pasívna slovná zásoba; expresívne slová: pejoratíva, vulgarizmy; neologizmy; tvorenie slov: skracovaním, značky, skratkové slová; internacionalizácia, obohacovanie slovnej zásoby prenášaním významu	

3. Tvarová/ morfologická rovina jazyka	gramatický tvar, menné gramatické kategórie, stupeň, plnovýznamové – neplnovýznamové slovné druhy; vetnočlenská platnosť slovných druhov; singulár, plurál, nominatív, genitív, datív, akuzatív, vokatív, lokál, inštrumentál, vzor – kuli, gazdiná; druhy zámen: zvratné – základné, privlastňovacie, vymedzovacie, neurčité; druhy číslovie k, slovesné gramatické kategórie: rod, historický prézent, prechodník, príčastie, neplnovýznamové slovesá: sponové, modálne, fázové; činnostné – stavové slovesá, rod – činný, trpný; priraďovacie spojky: zlučovacie, stupňovacie, vylučovacie, odporovacie, podraďovacie	definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. 2) Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. 3) Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky (definície) nových javov. 4) Usporiadať známe javy do tried a systémov. 5) Aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty. 6) Pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu. **Analytické a syntetické zručnosti** 1) Uskutočniť jazykovú analýzu textu a vytvárať jazykové systémy. 2) Odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text. 3) Odlíšiť medzi sebou texty z hľadiska jazykového štýlu, slohových postupov a žánrov. **Tvorivé zručnosti** 1) Vytvoriť vlastný text na základe dodržania stanoveného žánru (slohového postupu, jazykového štýlu). 2) Ústne prezentovať vlastný text.
4. Skladobná/ syntaktická rovina	vety podľa modálnosti; hlavné vetné členy; vetný základ – slovesný, neslovesný; rozvíjacie vetné členy; predmet: priamy, nepriamy; doplnok; určovací sklad, priraďovací sklad; polovetná konštrukcia – s prechodníkom, s príčastím, s neurčitkom; jednoduché súvetie – priraďovacie, podraďovacie; priraďovacie súvetie: zlučovacie, stupňovacie, odporovacie, vylučovacie; podraďovacie súvetie: vedľajšia veta: prísudková, podmetová, predmetová, príslovková: miestna, časová, príčinná, spôsobová; prívlastková, doplnková; zložené súvetie; slovosled – významový, gramatický a rytmický činiteľ; konektory; nadvetná/textová syntax; titulok; vetosled	
5. Sloh	kľúčové slová; charakteristika osoby – priama, nepriama; beletrizovaný životopis; úvahový slohový postup; fázy tvorenia prejavu; mimojazykové prostriedky; gestika, proxemika; príležitostné prejavy: slávnostné otvorenie podujatia; náučný prejav: prednáška, referát; agitačný prejav: politická reč, súdna reč; prezentácia prejavu; štýlotvorné činitele: téma, autor, situácia, funkcia, adresát; slohotvorný proces; slohové útvary/žánre: žiadosť, dotazník, objednávka, potvrdenie,	

	informačný leták, predtlače – zápisnica, splnomocnenie; analýza textu: obsah textu, forma textu, autorský zámer; súvislé texty – nesúvislé texty; diskusný príspevok; slohový útvar, žáner; hybridizácia jazykových štýlov, slohových postupov, slohových útvarov; kontext, interpretácia textu, spoločné a rozdielne znaky textov	3) Samostatne napísať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh). 4) Porozprávať príbeh na danú tému (podľa názvu, obrázkov atď.) s použitím priamej reči.
6. Jazykoveda	fonetika a fonológia; lexikológia; štylistika	
7. Jazyk a reč	jazyk, jazykový znak, jazykový systém, reč, funkcie jazyka: dorozumievacia, estetická, poznávacia/kognitívna; národný jazyk, cieľový jazyk, cudzí jazyk, úradný (štátny jazyk) jazyk, jazyky národnostných menšín, indoeurópsky prajazyk, indoeurópske jazyky, staroslovienčina, slovanské jazyky: východoslovanské, západoslovanské, južnoslovanské; jazyková norma, kodifikácia spisovného jazyka, A. Bernolák – kultúrna západoslovenčina; Ľ. Štúr – stredoslovenské nárečie, štúrovčina; M. Hattala; platné kodifikačné príručky	5) Dokončiť rozprávanie alebo neukončené prozaické dielo. 6) Zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text. **Informačné zručnosti** 1) Používať jazykové slovníky a korigovať podľa nich vlastné texty. 2) Vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov.
8. Učenie sa	projekt – príprava, realizácia, prezentácia; dedukcia, indukcia, komparácia, analýza, syntéza, analógia	
9. Práca s informáciami	informácia, kľúčové slová, vedľajšia informácia v texte, zdroje informácií: titulok, marginálie, resumé, anotácia, abstrakt, bibliografia, bibliografický záznam, menný a vecný register, masmediálne komunikačné prostriedky, poznámky pod čiarou, vysvetlivky; spôsoby spracovania informácií: osnova z prečítaného alebo počutého textu, tézy; citácia: presná, voľná, parafráza; požiadavky slovenskej štátnej normy na vybrané písomnosti administratívneho štýlu; propagácia, propaganda, agitácia, dezinformácia	**Komunikačné zručnosti** 1) Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu. 2) Neverbálne sa vyjadrovať a chápať neverbálnu komunikáciu. 3) Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.
10. Jazyková kultúra	jazyková norma, spoločenské zásady jazykovej komunikácie	
11. Komunikácia	komunikácia: verbálna, neverbálna; devalvujúca komunikácia; druhy otázok	

Metódy a formy práce

V procese vyučovania sa budú uplatňovať vyučovacie metódy a stratégie, ktoré podporia konštruktivistický prístup k učeniu, v ktorom žiak prostredníctvom aktivizujúcich a zážitkových metód

riešením úloh sám vyvodzuje, aplikuje a systematizuje poznatky. Aplikované budú nasledovné metódy a formy práce:

- čítanie s porozumením,
- aktívne počúvanie,
- analýza a interpretácia súvislých a nesúvislých textov,
- tvorba a prezentácia vlastných textov,
- práca s informáciami a rôzne formy ich spracovania,
- práca v dvojiciach a tímoch,
- tvorba a prezentácia vlastných a tímových projektov,
- tvorba triednych či školských časopisov, webových stránok,
- návšteva knižníc, archívov, múzeí a iných inštitúcií,
- besedy a exkurzie.

Učebné zdroje

1. Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre stredné školy 1. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2006
2. Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre stredné školy 2. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2007
3. Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre stredné školy 3. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2009
4. Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre stredné školy 4. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2010
5. Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre stredné školy 1. Cvičebnica. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2006
6. Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre stredné školy 2. Cvičebnica. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2007
7. Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre stredné školy 3. Cvičebnica. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2009
8. Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre stredné školy 4. Cvičebnica. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2010
9. Hincová, K. – Húsková, A.: Slovenský jazyk pre 1.-4. ročník stredných škôl. SPN, Bratislava 2007
10. Kuchariková, M. – Húsková, A. – Hincová, K. : Slovenský jazyk pre 1. ročník stredných škôl. Cvičebnica. SPN, Bratislava 2007
11. Záborská, M. – Húsková, A. – Hincová, K. : Slovenský jazyk pre 2. ročník stredných škôl. Cvičebnica. SPN, Bratislava 2007
12. Kuchariková, M. – Húsková, A. – Hincová, K. : Slovenský jazyk pre 3. ročník stredných škôl. Cvičebnica. SPN, Bratislava 2010
13. Kuchariková, M. – Húsková, A. – Hincová, K. : Slovenský jazyk pre 4. ročník stredných škôl. Cvičebnica. SPN, Bratislava 2010
14. odborná literatúra,
15. slovníky,
16. printové i neprintové médiá (tlač, rozhlas, film, internet).

Hodnotenie predmetu:

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými

usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Hodnotenie:

- **v povinnej časti:** vedomostné písomky a testy, diktáty, slohové práce, ústne odpovede**,** projekt – 1.
- vedomostný test v rámci priebežného hodnotenia žiaka sa píše po každom TC. Obsahuje uzavreté i otvorené typy úloh, kde bude aplikovaná Bloomova taxonómia cieľov v poznávacej oblasti učenia: zapamätanie, porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a hodnotenie. Uplatnením rôznych úrovní učenia zodpovedá i váha (bodové hodnotenie) jednotlivých úloh v teste.
- Výsledné hodnotenie zodpovedá percentuálnej stupnici:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný

- **v nepovinnej časti:** referáty, písomné vypracovanie úloh, testovanie.

Prierezová téma	**Ciele**	**Téma/predmet SES IV. ročník**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	- V jednotlivých ukážkach - V jednotlivých slohových útvaroch
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti /neznášanlivosti, tolerancie/intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	- Pravidlá zdvorilej komunikácie - Funkcie jazyka – národnoreprezentatívna - Indoeurópske jazyky - Dialekty a sociolekty - Jazyky národnostných menšín
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MEV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote,	- Tradičné a moderné spôsoby spracovania informácií

	ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť - naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie - žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	- Vyhľadávanie a triedenie informácií - Tvorba písaných a hovorených textov - Počúvanie a nahrávanie textov
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	- Tvorba a predstavenie projektu
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	- osvojovať si študijné zručnosti, - vedieť si obhájiť svoj názor - byť tolerantný k názorom druhých - učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	- Komunikácia, bežná i oficiálna - Obohacovanie slovnej zásoby - Pravidlá zdvorilej komunikácie
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA - OŽZ	- poskytuje žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formuje ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí	- Prierezová tematika sa realizuje v špecializovaných kurzoch počas alebo na konci školského roka.

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 1.-5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

5.6 Konverzácia v anglickom jazyku – voliteľný predmet

Charakteristika predmetu

Predmet konverzácia v anglickom jazyku je voliteľný predmet a patrí do oblasti Jazyk a komunikácia. Nadväzuje na predmet anglický jazyk. Koncepcia predmetu vychádza z platných dokumentov jazykovej politiky EÚ a SR, a to Koncepcie výučby cudzích jazykov v základných a stredných školách, Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky a Štátneho a Školského vzdelávacieho programu.

Predmet sa zameriava tak na rozvoj jazykových kompetencií ako aj na systematické zdokonaľovanie kľúčových kompetencií žiakov a prispieva k tomu, aby jazyková príprava žiakov zodpovedala požiadavkám dynamicky sa rozvíjajúcej spoločnosti. Rozvoj komunikačných zručností učiacich sa výrazne podporuje ich mobilitu a umožňuje žiakom využívať slobodu študovať a pracovať v zahraničí.

Jazykové zručnosti žiakov sú v predmete rozvíjané pomocou uplatňovania prvkov obsahovo a jazykovo integrovaného vyučovania (CLIL), ktoré im umožní používať nadobudnuté vedomosti v prirodzenom, zmysluplnom kontexte. Riešenie praktických úloh v rámci predmetu vytvára priestor pre nadväzovanie medzipredmetových vzťahov a postupne privádza žiakov k chápaniu angličtiny nielen ako cieľa, no najmä ako prostriedku ďalšieho vzdelávania, čím im otvára cestu k celoživotnému vzdelávaniu.

Metódy vyučovania predmetu vedú žiakov k osvojeniu si tvorivého prístupu pri riešení úloh a rozvíjaniu vlastného kritického myslenia, podporujú a motivujú ich k porozumeniu spôsobu myslenia i chápaniu hodnôt ľudí z rôznych krajín, tolerancii k iným kultúram a zvykom prostredníctvom poznatkov z rôznych oblastí života.

Žiaci pracujú s témami, ktoré sú blízke mladým ľuďom, kde môžu slobodne a tvorivo vyjadriť svoje myšlienky a názory, čím sa žiaci pripravujú na aktívny život v multikultúrnej spoločnosti, osvojujú si praktické rečové zručnosti cudzieho jazyka, ako nástroja dorozumievania v rôznych situáciách každodenného osobného a pracovného života.

Konverzácia v anglickom jazyku pomáha žiakom uvedomiť si svoje individuálne potreby, definovať vlastné ciele, učí ich tiež niesť zodpovednosť za svoju prácu a učí žiakov spolupracovať v skupine. Predmet má žiakom poskytnúť pevný základ na úspešné pokračovanie v štúdiu anglického jazyka. Pripravuje ich k účasti v priamej a nepriamej komunikácií vrátane prístupu k informačným zdrojom a rozširuje ich poznatky o svete. Prispieva k formovaniu osobnosti žiakov, rozvíja ich schopnosti učiť sa po celý život, učí ich byť vnímavými k rôznym oblastiam kultúry, používať rôzne spôsoby dorozumievania s príslušníkmi iných kultúr.

Žiaci sú vedení k aktívnemu zapájaniu sa do vyučovacieho procesu pomocou využívania modernej didaktickej techniky a premysleným výberom a kombináciou optimálnych metód a foriem práce.

Vo štvrtom a piatom ročníku päťročného štúdia si žiaci v predmete konverzácia v anglickom jazyku osvojujú anglický jazyk na úrovni B2 – samostatný používateľ. Charakteristika ovládania anglického jazyka na danej úrovni je podľa SERR nasledujúca:

„ Rozumie hlavným myšlienkam zložitého textu na konkrétne aj abstraktné témy vrátane odborných diskusií vo svojej špecializácii. Komunikuje na takom stupni plynulosti a spontánnosti, ktorý mu umožňuje viesť bežnú konverzáciu s rodenými hovoriacimi bez toho, aby to pre ktoréhokoľvek účastníka interakcie predstavovalo zvýšené úsilie. Dokáže vytvoriť jasný, podrobný text na rozličné témy a vysvetliť svoje stanovisko k aktuálnym témam s uvedením výhod aj nevýhod rozličných možností“ (SERR, 2013, s. 26).

Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu konverzácia v anglickom jazyku vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Základným cieľom predmetu je systematicky a cieľavedome rozvíjať tak všeobecné ako aj komunikačné jazykové kompetencie žiakov, rozširovať ich všeobecný rozhľad, získavať a obohacovať sociokultúrne vedomosti, budovať medzikultúrne povedomie, cibriť jazykový cit a rozvíjať komunikačné vedomie učiacich sa.

Poslaním predmetu je tiež postupne a systematicky pripraviť žiakov na internú a externú časť maturitnej skúšky z anglického jazyka.

K prioritám predmetu patrí rozvoj lexikálnych, gramatických, sémantických i fonologických kompetencií zodpovedajúcich úrovni B2, ako aj osvojovanie si primeraného komunikačného správania bežného v krajinách, kde sa anglickým jazykom hovorí.

Cieľom vyučovacieho predmetu konverzácia v anglickom jazyku je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

Hlavný cieľ

Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie k:

- podpore sebadôvery každého žiaka,
- osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré žiakom umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v sociálnom a kultúrnom živote,
- príprave všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, solidarity, pluralizmu a kultúrnej otvorenosti,
- pochopeniu potreby vzdelávania sa v príslušnom jazyku, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a ktorý je zároveň významným zjednocujúcim činiteľom národného spoločenstva a dôležitým prostriedkom celoživotného vzdelávania,
- zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie,
- zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov.

Špecifické ciele

Jazykové vzdelávanie v cudzom jazyku na báze jednotlivých kompetencií vedie žiaka k tomu, aby:

- ovládal jazyk v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol plynule vyjadrovať vlastné názory a argumentovať s využitím príslušných jazykových foriem,
- sa dokázal zúčastniť na diskusii a prispievať k nej, aj keď ide o rýchlu hovorovú reč,
- sa dokázal vyjadrovať s istotou, zrozumiteľne a zdvorilo v súlade s konkrétnou situáciou,
- dokázal rozvinúť zrozumiteľný opis alebo rozprávanie, ako aj rozvinúť hlavné kompozičné zložky a doložiť ich adekvátnymi podrobnosťami a príkladmi,
- účinne využíval rozličné spojovacie výrazy a koherenčné prostriedky tak, že vystihne vzťah medzi myšlienkami a svoje výpovede spája do vecného a koherentného prejavu,
- sa dokázal adaptovať na zmeny v priebehu konverzácie a dokázal preformulovať to, čo chce povedať,
- vedome získaval nové vedomosti a zručnosti,
- opakoval si osvojené vedomosti a dopĺňal si ich,
- aktívne a často využíval doteraz osvojený cudzí jazyk.

Kompetencie

Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú.

Základným princípom jazykového vzdelávania na báze kompetencií je zabezpečiť, aby učiaci sa dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhal cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s ľuďmi, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkúvajú mu svoje myšlienky a pocity v jazyku, ktorý si učiaci sa osvojuje,

- viac a lepšie chápal spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností
- a kritického prístupu
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať,
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- rozoznať základné normy správania sa a bežné spoločenské konvencie vybraných krajín, v ktorých sa hovorí daným cudzím jazykom,
- identifikovať základné kultúrne aspekty vybraných krajín cieľového jazyka a rozoznať rozdiel medzi nimi a podobnými kultúrnymi aspektami vlastnej krajiny.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí. Komunikačná jazyková kompetencia zahŕňa nasledovné zložky:

a) jazykové kompetencie

Učiaci sa si ďalej rozvíja jazykové kompetencie tak, aby ovládal:

- slovnú zásobu vrátane frazeológie v rozsahu komunikačných situácií a tematických okruhov (lexikálna kompetencia),
- morfologické tvary a syntaktické modely (gramatická kompetencia),
- slovotvorbu a funkcie gramatických javov (sémantická kompetencia),
- zvukové a grafické prostriedky jazyka (fonologická kompetencia: ortografická a ortoepická).

Žiak dokáže:

- vyjadriť sa jasne a bez zjavných známok nutnosti obmedzovať to, čo chce povedať,
- ovládať jazyk v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol podať jasný opis, vyjadrovať názory a argumentovať bez nápadného hľadania slov, pričom používa zložité typy podraďovacích súvetí,
- v relatívne vysokej miere ovládať gramatiku. Nerobí chyby, ktoré by viedli k nedorozumeniu,
- osvojiť si jasnú, prirodzenú výslovnosť a intonáciu,
- vytvoriť jasne zrozumiteľný súvislý písomný text, ktorý sa riadi štandardným usporiadaním a členením do odsekov,
- pomerne presne si osvojiť pravopis a interpunkciu, ktoré však môžu obsahovať znaky vplyvu materinského jazyka (upravené SERR, 2013, s. 111 – 119).

a) sociolingválne kompetencie

Učiaci sa si ďalej rozvíja sociolingválne kompetencie tak, aby dokázal:

- správne reagovať v rôznych spoločenských komunikačných situáciách,
- poznať bežné frazeologické spojenia, príslovia a porekadlá,
- vyjadrovať sa s istotou, zrozumiteľne a zdvorilo vo formálnych aj neformálnych funkčných štýloch, ktoré zodpovedajú danej situácii a osobám,
- pri vyjadrovaní používať širokú škálu jazykových funkcií a v ich rámci reagovať, pričom využíva vyjadrovacie prostriedky neutrálneho funkčného štýlu,
- uvedomiť si zásadné zdvorilostné normy a podľa nich sa aj správa,
- uvedomiť si najdôležitejšie rozdiely v zvyklostiach, v postojoch, hodnotách a presvedčení, ktoré sú v danom spoločenstve dominantné a sú typické pre jeho jazykové zázemie (upravené SERR, 2013, s. 123).

Učiaci sa dokáže komunikovať zrozumiteľne, vie sa vyjadriť slušne vo formálnom a neformálnom štýle, vzhľadom na situáciu a partnera komunikácie. Vie sa aktívne zapojiť do diskusie, ktorá prebieha v prirodzenom tempe a v štandardnom jazyku. Dokáže nadviazať kontakt s každým, koho materinským jazykom je osvojovaný si cudzí jazyk.

a) pragmatické kompetencie

Učiaci sa si ďalej rozvíja pragmatické kompetencie tak, aby dokázal:

- prispôsobiť svoj prejav, svoje vyjadrovacie prostriedky situácii a príjemcovi jazykového prejavu a zvoliť si vhodnú úroveň formálnosti, ktorá zodpovedná daným okolnostiam,
- zasiahnuť do diskusie na známu tému, pričom používa vhodné slovné spojenia, aby sa ujal slova,
- komunikáciu začať, udržať a ukončiť ju pomocou účinného striedania sa s partnerom,
- rozvinúť zrozumiteľný opis alebo rozprávanie, pričom rozvinie hlavné kompozičné zložky a doloží ich adekvátnymi podrobnosťami a príkladmi,
- efektívne využívať rozličné spojovacie výrazy tak, aby vystihli vzťah medzi jednotlivými myšlienkami,
- celkom plynulo komunikovať s rodenými hovoriacimi do takej miery, že komunikácia nie je zaťažujúca pre žiadnu zo zúčastnených strán,
- spoľahlivo odovzdávať podrobné informácie (upravené SERR, 2013, s. 125 – 132).

Kompetencie a funkcie jazyka

Kompetencie súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom a písomnom prejave a zahŕňajú reakcie účastníkov komunikácie. **Funkcie** sú chápané ako základné časti komunikácie. Žiaci ich musia ovládať, aby sa mohla komunikácia v cudzom jazyku uskutočniť, pričom s niektorými z nich sa stretnú až na vyšších úrovniach. **Interakčné schémy** sú časťou, ktorá vyjadruje pragmatické kompetencie, nie je uzavretá a charakterizuje jednotlivé úrovne. Poskytuje učiteľovi základný rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií v súlade s príslušnou úrovňou, pričom platí, že čím je úroveň vyššia, tým sa možnosti jazykového prejavu rozširujú.

Jazyková dimenzia dokresľuje uvedené funkcie a jej ovládanie by nemalo byť samostatným cieľom, ale prostriedkom na správne vyjadrenie jednotlivých jazykových funkcií.

Diskurzná dimenzia opisuje formu realizácie komunikačného kontextu, funkčné štýly a typy textov. Zameriava sa na rozvíjanie schopnosti žiakov usporiadať vety v takom poradí, aby vedeli vytvoriť koherentný jazykový celok a prispôsobili svoj jazykový prejav prijímateľovi.

Rozvíjanie **Interkultúrnej dimenzie** umožňuje žiakom, aby sa dokázali prispôsobiť zásadám sociálnej kohézie v cieľových krajinách. Do tejto dimenzie zároveň patria interkultúrne kompetencie, t. j. znalosti a povedomie o rôznych etnických, kultúrnych a sociálnych skupinách, akceptácia ľudí z iných kultúr s ich rozdielnym správaním a hodnotami, schopnosť interpretovať, kriticky vnímať a hodnotiť udalosti, dokumenty a produkty vlastnej kultúry aj iných kultúr.

Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť na konci príslušného stupňa vzdelávania.

Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Učiaci sa porozumie dlhším, náročnejším monologickým, dialogickým a kombinovaným ústnym prejavom informatívneho a umeleckého charakteru, a primerane náročným populárno-náučným textom, ktoré sú prednesené v bežnom hovorovom tempe reči a v štandardnom jazyku.

Učiaci sa si ďalej rozvíja zručnosti tak, aby dokázal:

- porozumieť živej alebo vysielanej spisovnej reči na známe aj neznáme témy, s ktorými sa stretáva v každodennom živote,
- sledovať dlhšiu a zložitú argumentáciu za predpokladu, že téma je dostatočne známa a postup prezentácie je vyznačený explicitnými prostriedkami,
- s istým úsilím pochopiť živý rozhovor medzi rodenými hovoriacimi,
- pochopiť podstatné body prednášok, rozhovorov, správ, ktoré sú obsahovo a jazykovo zložité,
- porozumieť odkazom a hláseniam na konkrétne a abstraktné témy, pokiaľ sú hovorené normálnym tempom a v spisovnom jazyku,
- porozumieť nahrávkam v spisovnom jazyku, s ktorými sa môže stretnúť v spoločenskom a akademickom živote, a okrem informačného obsahu identifikovať aj názory a postoje hovoriaceho (upravené SERR, 2013, s. 68 – 70).

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Učiaci sa porozumie náročnejším textom informatívneho, faktografického, populárno-náučného charakteru, ktoré súvisia s aktuálnymi problémami a dokáže dedukovať, analyzovať, zovšeobecňovať stanoviská a názory autorov. Číta prózu podľa vlastného výberu.

Učiaci sa si ďalej rozvíja zručnosti tak, aby dokázal:

- získať informácie z bežných textov,
- na uspokojivej úrovni porozumenia prečítať nekomplikované faktografické texty,
- vyhľadať špecifické aj detailné informácie v rôznych textoch, rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v texte s jasnou logickou štruktúrou,
- chápať logickú štruktúru textu na základe jeho obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov,
- odhadnúť význam neznámych slov z kontextu a meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania,
- prečítať korešpondenciu, ktorá sa vzťahuje na vlastnú oblasť záujmu a okamžite pochopiť základný význam textu,
- porozumieť článkom a správam zaoberajúcim sa aktuálnymi problémami, v ktorých pisatelia zaujímajú konkrétne postoje alebo názory,
- rozoznať hlavné závery v jasne určených argumentačných textoch, ako aj argumentačnú líniu v spracovaní prezentovanej problematiky, i keď nie vždy do podrobností (upravené SERR, 2013, s. 71 – 73).

Písomný prejav – výkonový štandard

Učiaci sa postupne dokáže napísať rozsiahlejší súvislý prejav na rôzne témy s využitím osobnej skúsenosti. Dokáže vyjadriť a zdôvodniť svoj postoj a názor. Efektívne využije zložitejšie lexikálne, gramatické, syntaktické a štylistické prostriedky vo formálnom a neformálnom písomnom prejave.

Učiaci sa si ďalej rozvíja zručnosti tak, aby dokázal:

- napísať hlavné myšlienky alebo informácie z vypočutého alebo prečítaného textu,
- zostaviť osnovu, konspekt, anotáciu textu,
- napísať krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie,
- opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, situáciu, udalosť,
- napísať obsahovo a jazykovo náročnejší súkromný list a úradný list,
- napísať životopis,
- napísať obsahovo, jazykovo i štylisticky náročnejší slohový útvar (príbeh, rozprávanie, opis),
- napísať súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru, pocitov, s využitím argumentácie a porovnávania.

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Učiaci sa dokáže jazykovo správne a primerane reagovať v rôznych situáciách. Spontánne sa zapojí do rozhovoru na témy z každodenného života a z oblasti svojho profesijného záujmu. Vie udržiavať plynulosť komunikácie. Dokáže sa aktívne zapojiť do diskusie na rôzne témy.
Učiaci sa si ďalej rozvíja zručnosti tak, aby dokázal:

- reagovať v rôznych komunikačných situáciách primerane, jazykovo správne a zrozumiteľne,
- viesť, prerušiť a nadviazať rozhovor a preformulovať svoj jazykový prejav,
- správne reagovať na partnerove repliky v prirodzených a simulovaných situáciách a v situačných dialógoch, prebrať iniciatívu počas rozhovoru (napr. zmeniť tému),
- interpretovať a odovzdávať informácie,
- podať jasný a podrobný opis toho, ako uskutočniť nejaký postup,
- vysvetliť a obhájiť svoje názory v diskusii poskytnutím dôležitých vysvetlení, dôvodov a poznámok,
- spoľahlivo porozumieť podrobným pokynom,
- jasne načrtnúť situáciu alebo problém, uvažovať o príčinách alebo následkoch a zvažovať výhody alebo nevýhody rozličných prístupov (upravené SERR, 2013, s. 75 – 84).

Ústny prejav – monológ

Učiaci sa dokáže predniesť rozsiahlejší súvislý ústny prejav na témy z každodenného života a z oblasti svojho profesijného záujmu. Dokáže vyjadriť vlastný názor a pri rôznych možnostiach riešenia problému, uviesť výhody a nevýhody rôznych alternatív.

Učiaci sa si ďalej rozvíja zručnosti tak, aby dokázal:

- vyjadriť sa plynulo a správne k rôznym všeobecným témam s ohľadom na stupeň formálnosti prejavu,
- pripraviť a predniesť dlhší prejav na určitú tému aj s odborným zameraním, ak sa téma týka oblasti jeho osobného záujmu,
- jasne a podrobne opísať osoby, predmety, situácie, činnosti a udalosti,
- tvoriť príbehy (na základe obrázkov alebo osnovy),
- interpretovať a stručne zhrnúť, napr. obsah filmu, knihy a vyjadriť svoj postoj k nim,
- opísať obrázky, mapy, grafy, porovnať ich a vyjadria svoj názor a postoj k nim,
- jasne argumentovať, argumentáciu dostatočne rozviesť a podporiť svoj názor ďalšími argumentmi a prípadnými podrobnosťami,
- predniesť oznámenia na najvšeobecnejšie témy dostatočne jasne, precízne a spontánne (upravené SERR, 2013, s. 60 – 61).
-

Didaktické metódy

Vo vyučovacom predmete sa využívajú rôzne didaktické metódy, ktoré:

- vedú žiaka k osvojeniu si cudzieho jazyka,
- rozširujú žiakove komunikačné zručnosti,
- umocňujú u žiaka jeho vnímanie, pozornosť a myslenie,
- dosahujú cieľ aj prostredníctvom vlastného objavovania,
- pomáhajú dotvárať a korigovať názory študentov,
- stimulujú žiaka k aktívnemu učeniu sa,
- vedú ho k dosiahnutiu cieľov,
- prispievajú k možnosti žiakovho uplatnenia v praxi po ukončení stredoškolského štúdia.

Didaktické metódy aplikované vo vyučovaní predmetu

- motivačné: motivačný rozhovor, didaktické hry,
- expozičné: výklad, vysvetľovanie, prednášky, prezentácia, práca s ukážkami,
- fixačné: skupinová diskusia, diskusia, rozprávanie, polemika,
- aktivizujúce metódy: diskusné, hry, situačné, hranie rolí, CLIL a i.,
- rozvíjajúce spôsobilosti pri práci s IKT: využitie internetu na získavanie informácií, práca
- s internetovými jazykovými príručkami,

- rozvíjajúce spôsobilosti vedúce k iniciatívnosti a podnikavosti: medzi predmetové projekty, kooperatívne učenie.

Formy práce

- frontálna výučba,
- skupinovo-kooperatívna práca žiakov,
- hranie rolí,
- zážitkové učenie,
- projektová práca,
- individuálna práca žiakov (rôzne formy výstupu podľa témy – ústny prejav, písomná práca),
- práca s odbornou literatúrou,
- práca s doplnkovým textom, analýzy ukážok (písomných, akustických, DVD),

- práca v jazykovej učebni,
- práca s IKT.

Učebné zdroje

- Bilíková, A., Toft,C., Preložníková,S.: YES! nová maturita – angličtina - úroveň B2 Enigma, 2008,

- výkladové a prekladové slovníky,
- gramatické príručky, cvičebnice gramatiky a slovnej zásoby pre úroveň B1/B2,
- internetové stránky,
- video a DVD nahrávky, obrazový materiál, CD ROM nosiče,
- časopis Friendship.

Hodnotenie

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Predmetom hodnotenia a klasifikácie v predmete cudzí jazyk je cieľová komunikačná úroveň žiaka v jednotlivých ročníkoch, v súlade s učebnými osnovami a vzdelávacími štandardami.
Hodnotenie a klasifikácia v cudzom jazyku sleduje základné všeobecné, sociolingvistické a komunikačné kompetencie, ktoré sa prejavujú vo využívaní základných komunikačných zručností: čítanie, písanie, počúvanie, samostatný ústny prejav a rozhovory.
Pri hodnotení v predmete cudzí jazyk sa berú do úvahy tieto aspekty: obsahová primeranosť, plynulosť vyjadrovania, jazyková správnosť a štruktúra odpovede.

Kritériá klasifikácie musia byť v súlade s požadovanou úrovňou ovládania cudzieho jazyka B1 a B2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre cudzie jazyky a musia zodpovedať náročnosti definovanej v učebných osnovách a vzdelávacích štandardoch.

Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v predmete cudzí jazyk na **úrovni B1** klasifikujú podľa nasledujúcich kritérií v primeranom rozsahu pre príslušný ročník štúdia.
Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet, rozumie hlavnej myšlienke vypočutého alebo prečítaného textu. Dokáže zachytiť logickú štruktúru textu a vyhľadať v ňom špecifické a detailné informácie. K splneniu úlohy pristupuje aktívne a tvorivo. Používa správne jazykové prostriedky a slovnú zásobu týkajúcu sa bežného života v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol opísať nepredvídateľné situácie, vyjadriť myšlienky či opísať problémy so značnou dávkou precíznosti. Vyjadruje sa plynulo a súvislo, jeho prejav je zrozumiteľný, výslovnosť a intonácia sú jasné. Žiak dokáže zrozumiteľne napísať súvislý prejav na témy z každodenného života, v ktorom vie vyjadriť svoje postoje, pocity a dojmy. Správne používa primerané lexikálne, gramatické, syntaktické a štylistické prostriedky vo formálnom a neformálnom prejave. Správne používa kompozičné postupy s ohľadom na obsah a adresáta písomného prejavu, ako aj s ohľadom na slohový útvar.
Stupňom 2 – chválitebný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet a správne interpretuje zadanú úlohu, jeho odpoveď je celistvá a zámer

výpovede jasný. V ústnom prejave reaguje na podnety v rôznych komunikačných situáciách takmer vždy jazykovo správne, používa primeranú slovnú zásobu. Vyjadruje sa väčšinou súvislo, vplyv materinského jazyka na intonáciu a výslovnosť neovplyvňuje zrozumiteľnosť prejavu. Žiak je aktívnym účastníkom komunikácie, obsah a kvalita prejavu (vrátane písomného) sú primerané téme. Ojedinelé gramatické chyby žiaka neovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu.
Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet, jeho prejav je zväčša súvislý a jasný. Používa zväčša téme primeranú slovnú zásobu. Plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu sťažujú častejšie krátke prestávky spôsobené jazykovými nedostatkami, žiak je schopný reagovať na otázky a impulzy učiteľa. Vplyv materinského jazyka čiastočne sťažuje zrozumiteľnosť prejavu. Obsah je väčšinou primeraný, žiak potrebuje na udržanie rozhovoru miestami pomoc učiteľa. Slovná zásoba je čiastočne adekvátna danej téme, žiak používa aj nesprávne výrazy a chýbajúce výrazy dokáže len sporadicky opísať. Žiak dokáže prezentovať a do určitej miery aj obhájiť vlastné názory a stanovisko k odlišnému názoru. Gramatické chyby nesťažujú zrozumiteľnosť prejavu.
Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka interpretuje zadanú úlohu len s pomocou učiteľa, jeho prejav je zväčša nesúrodý a nesúvislý a zámer výpovede nie je celkom jasný. Má obmedzenú slovnú zásobu a často používa nesprávne jazykové prostriedky, čo značne sťažuje porozumenie. Závažné jazykové nedostatky narúšajú plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu, žiak reaguje len krátkymi odpoveďami na otázky učiteľa. Chybná výslovnosť a intonácia značne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu. Prejav je krátky, obsahovo len miestami primeraný, žiak vie čiastočne odpovedať na otázky učiteľa. Slovná zásoba je jednoduchá, ale stále primeraná zadanej téme, žiak častejšie používa nesprávne výrazy. Žiak dokáže pomenovať problémy, ale neposkytne návrhy riešenia. Časté gramatické chyby čiastočne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu.
Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka nie je schopný reagovať na podnet, svoje myšlienky nedokáže vyjadriť ani s pomocou učiteľa. Zlá výslovnosť a intonácia celkom narúšajú zrozumiteľnosť prejavu. Prejav je veľmi krátky, výpovede sú väčšinou nezrozumiteľné, žiak nevie odpovedať na otázky. Neadekvátna a chýbajúca slovná zásoba, ako aj množstvo gramatických chýb, bránia porozumeniu. Žiak nevie rozoznať základné aspekty, na ktoré má reagovať.

Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v predmete cudzí jazyk na **úrovni B2** klasifikujú podľa nasledujúcich kritérií v primeranom rozsahu pre príslušný ročník štúdia.
Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet, nachádza súvislosti so zadanou témou. K splneniu úlohy pristupuje aktívne a tvorivo. Používa správne jazykové prostriedky a téme primeranú bohatú slovnú zásobu. Vyjadruje sa plynulo a súvislo, jeho prejav je zrozumiteľný, výslovnosť a intonácia sú jasné, prirodzené a zrozumiteľné. Obsah a kvalita prejavu (vrátane písomného) zodpovedajú téme, v prípade, že žiak nedokáže niečo/niekoho pomenovať, dokáže chýbajúce výrazy nahradiť opisnou formou. Žiak vie presvedčivo argumentovať, obhajovať prezentované názory a uvádzať protiargumenty. Výpoveď je takmer gramaticky správna.
Stupňom 2 – chválitebný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet a správne interpretuje zadanú úlohu, jeho odpoveď je celistvá a zámer výpovede jasný. Používa takmer vždy primeranú slovnú zásobu a správne jazykové prostriedky. Prerušuje len zriedkavo svoj prejav kratšími prestávkami, ktoré sú spôsobené menšími jazykovými nedostatkami. Vplyv materinského jazyka na intonáciu a výslovnosť neovplyvňuje zrozumiteľnosť prejavu. Žiak je aktívnym účastníkom komunikácie, obsah a kvalita prejavu (vrátane písomného) sú primerané téme. Slovná zásoba je primeraná a žiak väčšinou vyjadrí chýbajúce slová vhodným výrazom. Žiak dokáže argumentovať a zaujať stanovisko k odlišnému názoru. Ojedinelé gramatické chyby žiaka neovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu.
Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet, jeho prejav je zväčša súvislý a jasný. Používa zväčša téme primeranú slovnú zásobu, nedostatky v používaní jazykových prostriedkov nebránia porozumeniu. Plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu sťažujú častejšie krátke prestávky spôsobené jazykovými nedostatkami, žiak je schopný reagovať

na otázky a impulzy učiteľa. Vplyv materinského jazyka čiastočne sťažuje zrozumiteľnosť prejavu. Obsah je väčšinou primeraný, žiak potrebuje na udržanie rozhovoru miestami pomoc učiteľa. Slovná zásoba je primeraná, ale nie vždy adekvátna danej téme, žiak používa aj nesprávne výrazy a chýbajúce výrazy dokáže len sporadicky opísať. Žiak dokáže prezentovať a do určitej miery aj obhájiť, vlastné názory a stanovisko k odlišnému názoru. Gramatické chyby nesťažujú zrozumiteľnosť prejavu.
Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka interpretuje zadanú úlohu len s pomocou učiteľa, jeho prejav je zväčša nesúrodý a nesúvislý a zámer výpovede nie je celkom jasný. Má obmedzenú slovnú zásobu a často používa nesprávne jazykové prostriedky, čo značne sťažuje porozumenie. Závažné jazykové nedostatky narúšajú plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu, žiak reaguje len krátkymi odpoveďami na otázky učiteľa. Chybná výslovnosť a intonácia značne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu. Prejav je krátky, obsahovo len miestami primeraný, žiak vie čiastočne odpovedať na otázky učiteľa. Slovná zásoba je jednoduchá, ale stále primeraná zadanej téme žiak častejšie používa nesprávne výrazy. Žiak dokáže pomenovať problémy, ale neposkytne návrhy riešenia. Časté gramatické chyby čiastočne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu.
Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka nie je schopný reagovať na podnet, svoje myšlienky nedokáže vyjadriť ani pomocou učiteľa. Používa nevhodnú slovnú zásobu a závažné chyby bránia porozumeniu. Nie je schopný vyjadriť sa samostatne a súvislo. Zlá výslovnosť a intonácia celkom narúšajú zrozumiteľnosť prejavu. Prejav je veľmi krátky, výpovede sú väčšinou nezrozumiteľné, žiak nevie odpovedať na otázky. Neadekvátna a chýbajúca slovná zásoba bráni porozumeniu. Žiak nevie rozoznať základné aspekty, na ktoré má reagovať. Množstvo gramatických chýb znemožňuje porozumenie.

Povinné zložky hodnotenia:

- ústna odpoveď – minimálne 1-krát za polrok,
- písomné preverovanie vedomostí – test na konci lekcie: gramatika, lexika, počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením - minimálne 1-krát za polrok,
- slohová práca - minimálne 1-krát za polrok.

Doplnkové zložky hodnotenia:

- aktivita žiakov na hodinách,
- projekt alebo prezentácia,
- dobrovoľné domáce úlohy,
- dobrovoľné projekty.

Pri hodnotení výsledkov sa prihliada na uplatňovanie osvojených poznatkov a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh, na presnosť a výstižnosť ústneho a písomného prejavu, využívanie vyšších kognitívnych funkcií, tvorivosť v ústnom a písomnom prejave.

Prospech žiaka sa klasifikuje stupňami 1 – 5 podľa nasledovného percentuálneho vyjadrenia:

Kvalita ústnej odpovede sa hodnotí podľa kritérií v nasledujúcich oblastiach:
I. obsah prejavu
II. plynulosť vyjadrovania
III. gramatika (morfológia, syntax)
IV. slovná zásoba
V. výslovnosť

Za každú oblasť žiak získava maximálne 5 bodov a výsledná známka je určená na základe percentuálneho vyjadrenia:
100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,

74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný

Písomné preverovanie vedomostí – test:

Vedomostný test v rámci priebežného hodnotenia žiaka píšeme po každom tematickom celku. Obsahuje uzavreté i otvorené typy úloh, kde bude aplikovaná Bloomova taxonómia cieľov v poznávacej oblasti učenia: zapamätanie, porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a hodnotenie. Uplatnením rôznych úrovní učenia zodpovedá i váha (bodové hodnotenie) jednotlivých úloh v teste.
100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný

Kvalita slohovej práce sa hodnotí podľa kritérií v nasledujúcich oblastiach:
I. obsah textu,
II. členenie a stavba textu,
III. gramatika (morfológia, syntax, pravopis),
IV. slovná zásoba.

Pri oprave sa prideľuje prácam bodové hodnotenie v rámci jednotlivých oblastí, pričom sa kladie dôraz na nasledovné atribúty žiackych prác:

I. obsah textu	**II. členenie a stavba textu**	**III. gramatika (morfológia, syntax, pravopis)**	**IV. slovná zásoba**
1. rozpracovanie obsahu: vyjadrenie sa k jednotlivým bodom zadania, 2. zrozumiteľnosť a jasnosť vyjadrenia obsahu.	1. vlastnosti požadovaného žánru, 2. logické prepojenie myšlienok, 3. grafické členenie do odsekov zodpovedajúce významovej štruktúre textu.	1. správnosť používania jazykových štruktúr, 2. obťažnosť použitých syntaktických konštrukcií, 3. výskyt gramatických a pravopisných chýb.	1. rozsah – škála použitej slovnej zásoby, 2. primeranosť a vhodnosť použitej slovnej zásoby, 3. variabilita v používaní slov.

Za každú oblasť žiak získava maximálne 5 bodov a výsledná známka je určená na základe percentuálneho vyjadrenia:
100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný

Prezentácie a projekty sa hodnotia v nasledujúcich oblastiach:

I. dodržanie obsah a rozsahu
II. spracovanie informácií
III. prezentačné zručnosti žiaka

IV.

Týždňová časová dotácia voliteľného predmetu pre jednotlivé ročníky

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
0 hodín	0 hodín	0 hodín	1/2/4 hodiny	1/2/4 hodiny

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 1.-5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

4. ročník

1-hodinová dotácia

Tematický, obsahový a výstupový štandard

Téma	Obsah	Výkon
Voľný čas a záľuby a životný štýl	Možnosti trávenia voľného času, organizovaný voľný čas – mimoškolské aktivity, voľnočasové aktivity v súčasnosti a v minulosti.	Pomenovať a opísať rôzne druhy voľnočasových aktivít, rozprávať o svojom voľnom čase, porovnať voľnočasové aktivity v súčasnosti a v minulosti, vypočuť si a podať informácie o voľnočasových aktivitách, predstaviť svoje záľuby a svoj vkus, vymieňať si názory.
Domov a bývanie	Môj domov – opis prostredia, vybavenie, miestnosti, výhody a nevýhody bývania v meste a na vidieku.	Pomenovať zariadenie bytu, opísať svoj domov a prostredie, v ktorom sa nachádza, diskutovať - vymieňať si názory na výhody a nevýhody bývania v meste a na vidieku.
Vzory a ideály	Pozitívne a negatívne vzory, pozitívne a negatívne charakterové	Pomenovať kladné a záporné vlastnosti

	črty, skutoční a literárni hrdinovia – kritériá hodnôt – diskusia, človek, ktorého si vážim.	človeka, rozprávať o človeku a jeho vzoroch, zúčastniť sa na diskusii, argumentovať o kritériách hodnôt, charakterizovať človeka, ktorého obdivujem.
Zamestnanie	Rôzne typy povolaní – slovná zásoba, voľba povolania a jej motivácia, moje budúce povolanie.	Pomenovať a opísať rôzne druhy povolaní, ich výhodách a nevýhodách, opísať svoje budúce povolanie, zdôvodniť výber zamestnania.
Stravovanie	Stravovacie možnosti a zariadenia, zdravá kuchyňa, príprava jedál, kultúra stolovania.	Rozprávať o stravovacích možnostiach a zariadeniach na Slovensku, diskutovať o stravovaní v školskej jedálni, napísať článok o zdravom stravovaní.
Obchod a služby	Obchody a nákupné zariadenia, služby, reklama a jej vplyv na zákazníkov.	Pomenovať rôzne druhy obchodov, tovaru a služieb, vymieňať si názory v diskusii o reklame a jej vplyve na zákazníka. vyjadriť svoju vôľu (hranie rolí),
Masmédiá	Typy masovokomunikačných prostriedkov, ich využitie, ich výhody, nevýhody, internet a jeho pozitíva, negatíva.	Pomenovať rôzne druhy masovokomunikačných prostriedkov, diskutovať o ich výhodách a nevýhodách, vybrať z ponúkaných možností – opísať, identifikovať – obľúbené masmédiá.
Šport	Druhy športu, významné športové podujatia, šport a rozvoj osobnosti.	Pomenovať a opísať rôzne druhy športu, vyjadriť svoj vkus a preferencie v oblasti

		športu, vlastný športový zážitok.

Integrácia prierezových tém:

Súčasťou vzdelávacieho obsahu predmetu konverzácia v anglickom jazyku v štvrtom ročníku bilingválneho štúdia sú nasledujúce prierezové témy:

Prierezová téma	Ciele	Tematický celok
Multikultúrna výchova	Viesť žiakov ku kultúrnej sebareflexii, k mysleniu o kultúre, k rešpektovaniu kultúrnej rozmanitosti, k spolupráci s príslušníkmi iných kultúr.	Voľný čas a životný štýl Domov a bývanie Obchod a služby
Mediálna výchova	Viesť žiakov k získavaniu a rozvoju mediálnej gramotnosti a osvojeniu mediálnych kompetencií ako schopnosti prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.	Vzory a ideály Jedlo a stravovanie Obchod a služby Masmédiá Voľný čas a záľuby a životný štýl
Osobnostný a sociálny rozvoj	Rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebavzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných.	Voľný čas a záľuby a životný štýl Vzory a ideály Zamestnanie a práca
Environmentálna výchova	Rozvíjať schopnosť žiakov chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím, poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi	Domov a bývanie Masmédiá

	problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.	
Ochrana života a zdravia	Rozvíjať schopnosť žiakov účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka, zdôrazniť potrebu efektívnej a konštruktívnej účasti na spoločenskom živote v prípade riešenia konfliktov.	Masmédiá Šport
Tvorba projektov a prezentačné zručnosti	Naučiť žiakov sa riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedieť si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu overiť ju a pod., prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológii.	Prierezová téma bude aplikovaná v rámci všetkých tém.

2-hodinová dotácia

Tematický, obsahový a výstupový štandard

Téma	Obsah	Výkon
Voľný čas a záľuby a životný štýl	Organizovaný voľný čas – mimoškolské aktivity, individuálne záľuby – umenie a rozvoj osobnosti, kultúra a jej vplyv na človeka, hudba, knihy, veľtrhy a výstavy, voľnočasové aktivity v súčasnosti a v minulosti, trávenie voľného času ľuďmi rôznych vekových kategórií.	Pomenovať a opísať rôzne druhy voľnočasových aktivít, rozprávať o svojom voľnom čase, zapojiť sa do diskusie o umení a rozvoji osobnosti, napísať článok do časopisu o kultúre a jej vplyve na človeka, porovnať voľnočasové aktivity u nás a v zahraničí, vypočuť si a podať informácie o voľnočasových aktivitách, vyjadriť svoje schopnosti, predstaviť svoje záľuby a svoj vkus, vymieňať si názory, komunikovať o voľnom čase.

Domov a bývanie	Môj domov – opis prostredia, vybavenie, miestnosti, výhody a nevýhody bývania v meste a na vidieku, vlastné predstavy o bývaní, problém bývania mladých rodín.	Pomenovať zariadenie bytu, opísať svoj domov a prostredie, v ktorom sa nachádza, opísať rôzne miesta na bývanie, diskutovať - vymieňať si názory na výhody a nevýhody bývania v meste a na vidieku, vypracovať prezentáciu o svojom budúcom bývaní.
Vzory a ideály	Človek a jeho vzory a ideály, pozitívne a negatívne charakterové vlastnosti – slovná zásoba, človek, ktorého si vážim – charakteristika, skutoční a literárni hrdinovia – kritériá hodnôt – diskusia.	Pomenovať kladné a záporné vlastnosti človeka, rozprávať o človeku a jeho vzoroch, zúčastniť sa na diskusii, argumentovať o kritériách hodnôt, charakterizovať človeka, ktorého obdivujem, porozprávať o sebe a svojich priateľoch.
Zamestnanie	Rôzne typy povolaní – slovná zásoba, voľba povolania a jej motivácia, platové ohodnotenie, kariéra a rodinný život - diskusia, pracovný pohovor, žiadosť o zamestnanie, životopis.	Pomenovať a opísať rôzne druhy povolaní, vyjadriť svoj názor na platové ohodnotenie ako motiváciu na výber povolania, vyjadriť svoju schopnosť, napísať žiadosť o zamestnanie, napísať vlastný životopis.

Multikultúrna spoločnosť	Sviatky, zvyky, tradície u nás a v zahraničí, spolunažívanie ľudí rôznych národností v jednej krajine - pravidlá spolunažívania, tolerancia a kultúrne hodnoty iných kultúr.	Vymieňať si názory na spolunažívanie ľudí rôznych národností v jednej krajine a potrebe tolerancie, pravidlá spolunažívania – vyjadriť pravidlá, tvoriť situačné dialógy s cudzincom žijúcim na Slovensku (reagovať pri prvom stretnutí).
Stravovanie	Jedlá a nápoje počas dňa – lexika, stravovacie možnosti a zariadenia, národné kuchyne, zvyky a špeciality, zdravá kuchyňa, príprava jedál, kultúra stolovania.	Pomenovať potraviny a jedlá, rozprávať o stravovacích možnostiach a zariadeniach na Slovensku, diskutovať o stravovaní v školskej jedálni, napísať článok o zdravom stravovaní.
Obchod a služby	Obchody a nákupné zariadenia, služby, reklama a jej vplyv na zákazníkov, zahraničné výrobky u nás, kultúra nakupovania a služieb, reklamácia tovaru.	Pomenovať rôzne druhy obchodov, tovaru a služieb, vymieňať si názory v diskusii o reklame a jej vplyve na zákazníka, reklamácia – reagovať pri prvom stretnutí, reagovať na nesplnenie pravidiel, reagovať vo vyhrotenej situácii, vyjadriť svoju vôľu (hranie rolí),
Masmédiá	Typy masovokomunikačných prostriedkov, ich využitie, ich výhody, nevýhody, tlač, rozhlas a televízia, vplyv masmédií na život jednotlivca diskusia, rodiny a spoločnosti, internet a jeho vplyv na rodinu a spoločnosť.	Pomenovať rôzne druhy masovokomunikačných prostriedkov, diskutovať o ich výhodách a nevýhodách, predstaviť svoj vkus – preferované masmédiá, filmy, vybrať z ponúkaných možností –opísať, identifikovať – obľúbené programy.
Človek a spoločnosť	Morálka, spoločenská etiketa – stretnutia, pozdravy, blahoželania, návštevy, etiketa, normy a ich porušovanie (morálka, zákon, nedorozumenie, konflikt).	Definovať pojmy morálka, etiketa, etika, vyjadriť svoje presvedčenie v oblasti spoločenského správania, prijať pravidlá alebo povinnosti v oblasti morálnych noriem,

		reagovať na nesplnenie pravidiel a povinností, ponúknuť pomoc, reagovať na ponuku.
Veda a technika v službách ľudstva	Pozoruhodné objavy a vynálezy, veda a technika v službách človeka, zneužitie vedy a techniky, človek a vedecko-technický pokrok v budúcnosti.	Pomenovať výdobytky vedy a techniky v rôznych sférach života, prístroje v domácnosti, vyjadriť svoj vzťah k vede a technike, vyjadriť očakávania – nádej, obavy – náš svet v budúcnosti, diskutovať o vedecko-technickom pokroku a kvalite života moderného človeka.
Človek a príroda	Ročné obdobia, počasie, príroda okolo nás – fauna, flóra, stav životného prostredia, ochrana životného prostredia.	Charakterizovať ročné obdobia, rozprávať o obľúbenom ročnom období, porozprávať príbeh viažuci sa k ročnému obdobiu, vymieňať si názory na vlastné možnosti v ochrane životného prostredia.
Šport	Druhy športu, šport, ktorý ma zaujíma, význam športu pre rozvoj osobnosti, významné športové podujatia, negatívne javy v športe, fair play v športe, nové trendy v športe.	Pomenovať a opísať rôzne druhy športu, vyjadriť svoj vkus a preferencie v oblasti športu, zúčastniť sa na diskusii, argumentovať – negatívne javy v športe, reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti – vlastný športový zážitok.

Integrácia prierezových tém:

Súčasťou vzdelávacieho obsahu predmetu konverzácia v anglickom jazyku v štvrtom ročníku bilingválneho štúdia sú nasledujúce prierezové témy:

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**

Multikultúrna výchova	Viesť žiakov ku kultúrnej sebareflexii, k mysleniu o kultúre, k rešpektovaniu kultúrnej rozmanitosti, k spolupráci s príslušníkmi iných kultúr.	Voľný čas a životný štýl Domov a bývanie Multikultúrna spoločnosť Obchod a služby
Mediálna výchova	Viesť žiakov k získavaniu a rozvoju mediálnej gramotnosti a osvojeniu mediálnych kompetencií ako schopnosti prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.	Vzory a ideály Jedlo a stravovanie Obchod a služby Masmédiá Človek a spoločnosť Voľný čas a záľuby a životný štýl
Osobnostný a sociálny rozvoj	Rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebavzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných.	Voľný čas a záľuby a životný štýl Vzory a ideály Zamestnanie a práca Človek a spoločnosť
Environmentálna výchova	Rozvíjať schopnosť žiakov chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím, poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.	Veda a technika v službách ľudstva Človek a príroda Domov a bývanie
Ochrana života a zdravia	Rozvíjať schopnosť žiakov účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka, zdôrazniť potrebu efektívnej a konštruktívnej účasti na	Veda a technika v službách ľudstva Masmédiá

	spoločenskom živote v prípade riešenia konfliktov.	Človek a príroda Človek a spoločnosť
Tvorba projektov a prezentačné zručnosti	Naučiť žiakov sa riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedieť si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu overiť ju a pod., prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológii.	Prierezová téma bude aplikovaná v rámci všetkých tém.

4 -hodinová dotácia

Tematický, obsahový a výstupový štandard

Téma	Obsah	Výkon
Voľný čas a záľuby a životný štýl	Možnosti trávenia voľného času, organizovaný voľný čas – mimoškolské aktivity, individuálne záľuby – umenie a rozvoj osobnosti, kultúra a jej vplyv na človeka, hudba, knihy, veľtrhy a výstavy, voľnočasové aktivity v súčasnosti a v minulosti, trávenie voľného času ľuďmi rôznych vekových kategórií.	Pomenovať a opísať rôzne druhy voľnočasových aktivít, rozprávať o svojom voľnom čase, zapojiť sa do diskusie o umení a rozvoji osobnosti, napísať článok do časopisu o kultúre a jej vplyve na človeka, porovnať voľnočasové aktivity u nás a v zahraničí, vypočuť si a podať informácie o voľnočasových aktivitách, vyjadriť svoje schopnosti, predstaviť svoje záľuby a svoj vkus, vymieňať si názory, komunikovať o voľnom čase.
Domov a bývanie	Môj domov – opis prostredia, vybavenie, miestnosti, výhody	Pomenovať zariadenie bytu, opísať svoj domov

	a nevýhody bývania v meste a na vidieku, vlastné predstavy o bývaní, kultúra bývania u nás a v iných krajinách, ekologické domy, problém bývania mladých rodín.	a prostredie, v ktorom sa nachádza, opísať rôzne miesta na bývanie, diskutovať - vymieňať si názory na výhody a nevýhody bývania v meste a na vidieku, vypracovať prezentáciu o svojom budúcom bývaní, napísať úvahu o probléme bývania mladých rodín.
Vzory a ideály	Človek a jeho vzory a ideály, pozitívne a negatívne vzory, pozitívne a negatívne charakterové vlastnosti – slovná zásoba, človek, ktorého si vážim – charakteristika, skutoční a literárni hrdinovia – kritériá hodnôt – diskusia, konanie človeka v hraničnej situácii – hranie rolí.	Pomenovať kladné a záporné vlastnosti človeka, rozprávať o človeku a jeho vzoroch, zúčastniť sa na diskusii, argumentovať o kritériách hodnôt, charakterizovať človeka, ktorého obdivujem, porozprávať o sebe a svojich priateľoch, reagovať vo vyhrotenej situácii – hranie rolí.
Zamestnanie	Rôzne typy povolaní – slovná zásoba, voľba povolania a jej motivácia, platové ohodnotenie, trh práce, nezamestnanosť, práca doma a v zahraničí, kariéra a rodinný život - diskusia, pracovný pohovor, žiadosť o zamestnanie, životopis.	Pomenovať a opísať rôzne druhy povolaní, vyjadriť svoj názor na platové ohodnotenie ako motiváciu na výber povolania, komunikovať s budúcim zamestnávateľom, vyjadriť svoju schopnosť a uistiť sa v rozhovore, že moje slová boli pochopené, napísať žiadosť o zamestnanie, napísať vlastný životopis.
Multikultúrna spoločnosť	Sviatky, zvyky, tradície u nás a v zahraničí, spolunažívanie ľudí rôznych národností v jednej krajine -	Vymieňať si názory na spolunažívanie ľudí rôznych národností v jednej krajine

	pravidlá spolunažívania, tolerancia a kultúrne hodnoty iných kultúr, cudzie jazyky ako prostriedok zbližovania kultúr, negatívne javy a spôsoby ich odstránenia.	a potrebe tolerancie, pravidlá spolunažívania – vyjadriť pravidlá, tvoriť situačné dialógy s cudzincom žijúcim na Slovensku (reagovať pri prvom stretnutí) vytvoriť a prezentovať projekt o zvykoch, tradíciách a sviatkoch na Slovensku a v anglicky hovoriacich krajinách.
Stravovanie	Jedlá a nápoje počas dňa – lexika, stravovacie možnosti a zariadenia, národné kuchyne, zvyky a špeciality - prezentácia, zdravá kuchyňa, príprava jedál, kultúra stolovania.	Pomenovať potraviny a jedlá, rozprávať o stravovacích možnostiach a zariadeniach na Slovensku, diskutovať o stravovaní v školskej jedálni, napísať článok o zdravom stravovaní, vypracovať a obohatiť prezentáciu o národných kuchyniach, korešpondovať – neformálny list cudzincovi o stravovacích návykoch na Slovensku.
Obchod a služby	Obchody a nákupné zariadenia, služby, reklama a jej vplyv na zákazníkov, druhy a spôsoby nákupu a platenia (hotovosť, katalógový predaj, splátky...) a ich výhody a nevýhody, zahraničné výrobky u nás, centrá krásy a zdravia, kultúra nakupovania a služieb, reklamácia tovaru.	Pomenovať rôzne druhy obchodov, tovaru a služieb, vymieňať si názory v diskusii o reklame a jej vplyve na zákazníka, reklamácia – reagovať pri prvom stretnutí, reagovať na nesplnenie pravidiel, reagovať vo vyhrotenej situácii, vyjadriť svoju vôľu (hranie rolí),
Masmédiá	Typy masovokomunikačných prostriedkov, ich využitie, ich výhody, nevýhody, tlač, rozhlas a televízia, vplyv masmédií na život jednotlivca diskusia, rodiny a spoločnosti, internet a jeho vplyv na rodinu a spoločnosť.	Pomenovať rôzne druhy masovokomunikačných prostriedkov, diskutovať o ich výhodách a nevýhodách, predstaviť svoj vkus – preferované masmédiá, filmy, vybrať

		z ponúkaných možností – opísať, identifikovať – obľúbené programy.
Človek a spoločnosť	Morálka, spoločenská etiketa – stretnutia, pozdravy, blahoželania, návštevy, etiketa, normy a ich porušovanie (morálka, zákon, nedorozumenie, konflikt), pomoc človeku v núdzi.	Definovať pojmy morálka, etiketa, etika, vyjadriť svoje presvedčenie v oblasti spoločenského správania, prijať pravidlá alebo povinnosti v oblasti morálnych noriem, reagovať na nesplnenie pravidiel a povinností, ponúknuť pomoc, reagovať na ponuku, nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou – zoznámenie sa na návšteve.
Veda a technika v službách ľudstva	Výdobytky vedy a techniky životná úroveň, pozoruhodné objavy a vynálezy, veda a technika v službách človeka, zneužitie vedy a techniky, človek a vedecko-technický pokrok v budúcnosti.	Pomenovať výdobytky vedy a techniky v rôznych sférach života, prístroje v domácnosti, vyjadriť svoj vzťah k vede a technike, reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti- varovanie pred zneužívaním vedy a techniky, vyjadriť očakávania – nádej, obavy – náš svet v budúcnosti, diskutovať o vedecko-technickom pokroku a kvalite života moderného človeka.
Človek a príroda	Ročné obdobia, počasie, príroda okolo nás – fauna, flóra, stav životného prostredia, ochrana životného prostredia, vplyv životného prostredia na život človeka.	Charakterizovať ročné obdobia, rozprávať o obľúbenom ročnom období, porozprávať príbeh viažuci sa k ročnému obdobiu, vymieňať si názory na vlastné možnosti v ochrane životného prostredia, napísať úvahu o vplyve životného prostredia na život človeka a naopak.

Šport	Druhy športu, šport, ktorý ma zaujíma, význam športu pre rozvoj osobnosti, významné športové podujatia, negatívne javy v športe, fair play v športe, nové trendy v športe.	Pomenovať a opísať rôzne druhy športu, vyjadriť svoj vkus a preferencie v oblasti športu, zúčastniť sa na diskusii, argumentovať – negatívne javy v športe, reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti – vlastný športový zážitok.
Vzdelávanie	Školský systém, typy školských zariadení, organizácia školského roka, vyučovanie, život žiaka, vzťah učiteľ - žiak, štúdium cudzích jazykov, príprava na budúce povolanie, celoživotné vzdelávanie.	Pomenovať rôzne druhy školských zariadení, vyučovacie predmety, vypočuť si a podať informácie – telefonovať - informovať sa o možnostiach štúdia v zahraničí, vybrať z ponúknutých možností – opísať obľúbený predmet, vyjadriť svoju schopnosť – v čom som v škole dobrý, korešpondovať – napísať neformálny list – opis školského systému u nás, informovať sa o školskom systéme v zahraničí.
Umenie a kultúra	Rôzne druhy umenia, kultúrne akcie, možnosti kultúry v meste a na vidieku, obľúbená oblasť umenia a kultúry, návšteva kultúrneho podujatia, kultúrne festivaly, atmosféra, najznámejšie osobnosti.	Pomenovať rôzne druhy umenia a kultúry, reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti – návšteva kultúrneho podujatia, predstaviť svoje záľuby, svoj vkus – obľúbené druhy umenia, ponúknuť a reagovať na ponuku – pozvánka na návštevu kultúrneho podujatia.
Krajina, ktorej jazyk sa učím	Krajiny, v ktorých sa hovorí po anglicky, Veľká Británia –geografia, politický systém, kultúra, obyvatelia, spôsob života, miesto, ktoré by som rád navštívil, miesto, ktoré som navštívil, výnimočnosť, zvyky,	Vymenovať anglicky hovoriace krajiny, vypracovať, obohatiť prezentáciu o Veľkej Británii, vyjadriť svoju vôľu, svoje želania, túžby – miesto, ktoré

	tradície, konvencie, stereotypy a predsudky, zjednotená Európa.	by som rád navštívil, porozprávať niečo – miesto, ktoré som navštívil, vymieňať si názory na stereotypy a predsudky.

Integrácia prierezových tém:

Súčasťou vzdelávacieho obsahu predmetu konverzácia v anglickom jazyku v štvrtom ročníku bilingválneho štúdia sú nasledujúce prierezové témy:

Prierezová téma	Ciele	Tematický celok
Multikultúrna výchova	Viesť žiakov ku kultúrnej sebareflexii, k mysleniu o kultúre, k rešpektovaniu kultúrnej rozmanitosti, k spolupráci s príslušníkmi iných kultúr.	Voľný čas a životný štýl Domov a bývanie Multikultúrna spoločnosť Obchod a služby Vzdelávanie Krajina, ktorej jazyk sa učím
Mediálna výchova	Viesť žiakov k získavaniu a rozvoju mediálnej gramotnosti a osvojeniu mediálnych kompetencií ako schopnosti prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.	Vzory a ideály Jedlo a stravovanie Obchod a služby Masmédiá Človek a spoločnosť Voľný čas a záľuby a životný štýl
Osobnostný a sociálny rozvoj	Rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebavzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných.	Voľný čas a záľuby a životný štýl Vzory a ideály Zamestnanie a práca

		Človek a spoločnosť Vzdelávanie
Environmentálna výchova	Rozvíjať schopnosť žiakov chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím, poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.	Veda a technika v službách ľudstva Človek a príroda Domov a bývanie
Ochrana života a zdravia	Rozvíjať schopnosť žiakov účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka, zdôrazniť potrebu efektívnej a konštruktívnej účasti na spoločenskom živote v prípade riešenia konfliktov.	Veda a technika v službách ľudstva Masmédiá Človek a príroda Človek a spoločnosť
Tvorba projektov a prezentačné zručnosti	Naučiť žiakov sa riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedieť si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu overiť ju a pod., prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológii.	Prierezová téma bude aplikovaná v rámci všetkých tém.

5. ročník

1 -hodinová dotácia

Tematický, obsahový a výstupový štandard

Téma	Obsah	Výkon

Rodina a spoločnosť	Členovia rodiny – (opis, charakteristika), rodinné vzťahy (rodičia – deti, súrodenci, všedné dni, oslavy, krízové situácie), náboženstvo, národnosť, štátna príslušnosť, medzinárodné manželstvá, predstavy o svojej budúcej rodine, bývaní, práci, rodina a spoločnosť (funkcie rodiny, generačné rozdiely, rozvodovosť), životopis, tlačivá, formuláre.	Opísať a charakterizovať členov svojej rodiny, opísať vzťahy vo vlastnej rodine, vyjadriť svoj názor na zdravé medziľudské vzťahy v rodine, vytvoriť príbeh na základe vizuálneho podnetu, vyjadriť príkaz, zakázať, vzoprieť sa proti zákazu, reagovať vo vyhrotenej situácii – zahrať rolu, zúčastniť sa na diskusii, argumentovať, napísať životopis, vyplniť tlačivo, formulár.
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	Ľudské telo, fyzické charakteristiky, hygiena a starostlivosť o telo, bežné a civilizačné choroby, úrazy, návšteva u lekára, v lekárni, zdravotnícka starostlivosť, štátne a súkromné zdravotníctvo, zdravý spôsob života (životospráva, telesná a duševná hygiena).	Vybrať z ponúknutých možností – identifikovať a opísať fyzické charakteristiky, rozprávať o starostlivosti o telo, o prevencii chorôb, popísať symptómy chorôb, vnímať a prejavovať svoje city, vyjadriť fyzickú bolesť, u lekára, porovnať štátne a súkromné zdravotnícku starostlivosť, napísať článok o zdravom spôsobe života, zúčastniť sa na diskusii, argumentovať.
Doprava a cestovanie	Dopravné prostriedky, problémy cestných, železničných a leteckých sietí, prípravy na cestu, dôvody, cieľ a význam cestovania, výhody a nevýhody jednotlivých dopravných prostriedkov, individuálne a kolektívne cestovanie, ubytovanie a stravovanie na cestách, cestovanie včera, dnes a zajtra, možnosti cestovania.	Vybrať si z ponúknutých možností, identifikovať a opísať dopravné prostriedky, porovnať jednotlivé dopravné prostriedky, naplánovať cestu, korešpondovať – napísať formálny list – rezervácia hotela, porozprávať príbeh o cestovaní, vyjadriť svoju vôľu, svoje plány v oblasti cestovania.
Obliekanie a móda	Odev a doplnky na rôzne príležitosti, vplyv počasia a podnebia na odievanie, výber oblečenia podľa aktuálnej módy, veku, vkusu, nálady, možností, starostlivosť o oblečenie, módne trendy, módne prehliadky,	Pomenovať druhy odevov a doplnkov, predstaviť svoje záľuby, svoj vkus v odievaní, vyjadriť svoj názor na odevný priemysel, módu a módne trendy, nadviazať kontakt

	šaty na mieru alebo konfekcia, nakupovanie oblečenia – hranie rolí.	v súlade s komunikačnou situáciou, reagovať pri prvom stretnutí – v obchode, ponúknuť a reagovať na ponuku – ponúknuť pomoc pri výbere oblečenia na konkrétnu príležitosť, porovnať obrázky.
Krajiny, mestá a miesta	Krajiny a svetadiely, moja krajina, moje mesto, dôležité miesta v mojom živote (rodisko, bydlisko, miesto trávenia víkendov a prázdnin, sprevádzanie turistov, turisticky zaujímavé miesta a ich propagácia, miesta vhodné na oddych a spoločenské vyžitie, miesto mojich snov, mestá a miesta, ktoré som navštívil a plánujem navštíviť.	Pomenovať krajiny a svetadiely, vypracovať prezentáciu o vlastnej krajine a dôležitých miestach, napísať neformálny list o turistiky zaujímavých miestach, telefonovať s cudzincom – odporučiť miesto na strávenie oddychovej dovolenky, uistiť sa v rozhovore, či moje slová boli pochopené, porozprávať o miestach, ktoré som navštívil a plánujem navštíviť.
Mládež a jej svet	Charakteristika mladých ľudí – zovňajšok, móda, charakterové vlastnosti, záujmy, postavenie mladých ľudí v spoločnosti, práva, povinnosti, aktivity mládeže, možnosti štúdia, vzťahy medzi rovesníkmi, generačné vzťahy, nezdravé javy v živote mladých, predstavy mladých o budúcnosti.	Charakterizovať mladých ľudí, pomenovať ich vlastnosti, diskutovať o právach a povinnostiach mladých ľudí, informovať sa o možnostiach štúdia v zahraničí – korešpondovať - napísať formálny list – žiadosť o informáciu, vyjadriť svoje želania, túžby týkajúce sa vlastnej budúcnosti, vyjadriť očakávania, sklamanie, posťažovať si o postavení mladých ľudí v spoločnosti.
Vzťahy medzi ľuďmi	Medziľudské vzťahy (v rodine, škole, generačné, susedské), priateľstvo a láska (hodnotový systém, postoje), spoločenské problémy (spoločenské postavenie postihnutých, závislých a bezdomovcov), možnosti riešenia konfliktov.	Definovať rôzne druhy medziľudských vzťahov, porovnať priateľstvo a lásku, napísať úvahu o spoločenskom postavení postihnutých, závislých a bezdomovcoch, navrhnúť možnosti riešenia konfliktov, ponúknuť pomoc

		priateľovi v núdzi, poradiť, dodať odvahu podporiť priateľa, reagovať vo vyhrotenej situácií, reagovať na hnev.
Slovensko	Krajina a jej obyvatelia, miesta, ktoré by som odporučil turistom, zvyky, tradície, konvencie, stereotypy a predsudky, miesto Slovenska v zjednotenej Európe.	Vypracovať prezentáciu o Slovensku, doplniť a obohatiť prezentáciu, komunikovať s turistom o špecifikách krajiny, zúčastniť sa na diskusii, argumentovať o stereotypoch a predsudkoch, napísať článok o mieste Slovenska v zjednotenej Európe.

Integrácia prierezových tém:

Súčasťou vzdelávacieho obsahu predmetu konverzácia v anglickom jazyku sú nasledujúce prierezové témy:

Prierezová téma	Ciele	Tematický celok
Multikultúrna výchova	Viesť žiakov ku kultúrnej sebareflexii, k mysleniu o kultúre, k rešpektovaniu kultúrnej rozmanitosti, k spolupráci s príslušníkmi iných kultúr.	Komunikácia a jej formy Slovensko Krajiny, mestá a miesta Rodina a spoločnosť
Mediálna výchova	Viesť žiakov k získavaniu a rozvoju mediálnej gramotnosti a osvojeniu mediálnych kompetencií ako schopnosti prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.	Odievanie a móda Knihy a literatúra Mládež a jej svet Vzťahy medzi ľuďmi
Osobnostný a sociálny rozvoj	Rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebavzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných.	Komunikácia a jej formy Mládež a jej svet Knihy a literatúra Vzťahy medzi ľuďmi

Environmentálna výchova	Rozvíjať schopnosť žiakov chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím, poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.	Doprava a cestovanie Krajiny, mestá a miesta Ľudské telo, starostlivosť o zdravie
Ochrana života a zdravia	Rozvíjať schopnosť žiakov účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka, zdôrazniť potrebu efektívnej a konštruktívnej účasti na spoločenskom živote v prípade riešenia konfliktov.	Doprava a cestovanie Ľudské telo, starostlivosť o zdravie
Tvorba projektov a prezentačné zručnosti	Naučiť žiakov sa riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedieť si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu overiť ju a pod., prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológii.	Prierezová téma i bude aplikovaná v rámci všetkých tém.

2 -hodinová dotácia

Tematický, obsahový a výstupový štandard

Téma	Obsah	Výkon
Rodina a spoločnosť	Členovia rodiny – opis, charakteristika), rodinné vzťahy (rodičia – deti, súrodenci, všedné dni, oslavy, krízové situácie), náboženstvo, národnosť, štátna príslušnosť, medzinárodné manželstvá, predstavy o svojej budúcej rodine, bývaní, práci, rodina a spoločnosť (funkcie rodiny, generačné rozdiely, rozvodovosť), životopis, tlačivá, formuláre.	Opísať a charakterizovať členov svojej rodiny, opísať vzťahy vo vlastnej rodine, vyjadriť svoj názor na zdravé medziľudské vzťahy v rodine, vytvoriť príbeh na základe vizuálneho podnetu, vyjadriť príkaz, zakázať, vzoprieť sa proti zákazu, reagovať vo vyhrotenej situácii – zahrať rolu, zúčastniť sa na diskusii, argumentovať, napísať

		životopis, vyplniť tlačivo, formulár.
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	Ľudské telo, fyzické charakteristiky, hygiena a starostlivosť o telo, bežné a civilizačné choroby, úrazy, návšteva u lekára, v lekárni, zdravotnícka starostlivosť, štátne a súkromné zdravotníctvo, zdravý spôsob života (životospráva, telesná a duševná hygiena).	Vybrať z ponúknutých možností – identifikovať a opísať fyzické charakteristiky, rozprávať o starostlivosti o telo, o prevencii chorôb, popísať symptómy chorôb, vnímať a prejavovať svoje city, vyjadriť fyzickú bolesť, u lekára, porovnať štátne a súkromné zdravotnícku starostlivosť, napísať článok o zdravom spôsobe života, zúčastniť sa na diskusii, argumentovať.
Doprava a cestovanie	Dopravné prostriedky, problémy cestných, železničných a leteckých sietí, prípravy na cestu, dôvody, cieľ a význam cestovania, výhody a nevýhody jednotlivých dopravných prostriedkov, individuálne a kolektívne cestovanie, ubytovanie a stravovanie na cestách, cestovanie včera, dnes a zajtra, možnosti cestovania.	Vybrať si z ponúknutých možností, identifikovať a opísať dopravné prostriedky, porovnať jednotlivé dopravné prostriedky, naplánovať cestu, korešpondovať – napísať formálny list – rezervácia hotela, porozprávať príbeh o cestovaní, vyjadriť svoju vôľu, svoje plány v oblasti cestovania.
Obliekanie a móda	Odev a doplnky na rôzne príležitosti, vplyv počasia a podnebia na odievanie, výber oblečenia podľa aktuálnej módy, veku, vkusu, nálady, možností, starostlivosť o oblečenie, módne trendy, módne prehliadky, šaty na mieru alebo konfekcia, nakupovanie oblečenia – hranie rolí.	Pomenovať druhy odevov a doplnkov, predstaviť svoje záľuby, svoj vkus v odievaní, vyjadriť svoj názor na odevný priemysel, módu a módne trendy, nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou, reagovať pri prvom stretnutí – v obchode, ponúknuť a reagovať na ponuku – ponúknuť pomoc pri výbere oblečenia na

		konkrétnu príležitosť, porovnať obrázky.
Krajiny, mestá a miesta	Krajiny a svetadiely, moja krajina, moje mesto, dôležité miesta v mojom živote (rodisko, bydlisko, miesto trávenia víkendov a prázdnin, sprevádzanie turistov, turisticky zaujímavé miesta a ich propagácia, miesta vhodné na oddych a spoločenské vyžitie, miesto mojich snov, mestá a miesta, ktoré som navštívil a plánujem navštíviť.	Pomenovať krajiny a svetadiely, vypracovať prezentáciu o vlastnej krajine a dôležitých miestach, napísať neformálny list o turistiky zaujímavých miestach, telefonovať s cudzincom – odporučiť miesto na strávenie oddychovej dovolenky, uistiť sa v rozhovore, či moje slová boli pochopené, porozprávať o miestach, ktoré som navštívil a plánujem navštíviť.
Knihy a literatúra	Knihy a čítanie, rôzne druhy kníh, obľúbený autor, žánre, prečítané dielo autora krajiny, ktorej jazyk sa učím (život a dielo autora), nositelia Nobelovej ceny za literatúru a ich diela, kríza v čítaní beletrie – príčiny a následky, knižnice.	Pomenovať a charakterizovať literárne žánre, porovnať rôzne druhy kníh (tlačené, elektronické), predstaviť svoje záľuby, svoj vkus – obľúbený žáner, autor a dielo, ktoré som prečítal, vymieňať si názory, zúčastniť sa na diskusii, argumentovať – situačný dialóg o kríze v čítaní, jej príčinách a následkoch.
Mládež a jej svet	Charakteristika mladých ľudí – zovňajšok, móda, charakterové vlastnosti, záujmy, postavenie mladých ľudí v spoločnosti, práva, povinnosti, aktivity mládeže, možnosti štúdia, vzťahy medzi rovesníkmi, generačné vzťahy, nezdravé javy v živote mladých, predstavy mladých o budúcnosti.	Charakterizovať mladých ľudí, pomenovať ich vlastnosti, diskutovať o právach a povinnostiach mladých ľudí, informovať sa o možnostiach štúdia v zahraničí – korešpondovať - napísať formálny list – žiadosť o informáciu, vyjadriť svoje želania, túžby týkajúce sa vlastnej budúcnosti, vyjadriť očakávania, sklamanie, posťažovať si o postavení mladých ľudí v spoločnosti.

Vzťahy medzi ľuďmi	Medziľudské vzťahy (v rodine, škole, generačné, susedské), priateľstvo a láska (hodnotový systém, postoje), spoločenské problémy (spoločenské postavenie postihnutých, závislých a bezdomovcov), možnosti riešenia konfliktov.	Definovať rôzne druhy medziľudských vzťahov, porovnať priateľstvo a lásku, napísať úvahu o spoločenskom postavení postihnutých, závislých a bezdomovcoch, navrhnúť možnosti riešenia konfliktov, ponúknuť pomoc priateľovi v núdzi, poradiť, dodať odvahu podporiť priateľa, reagovať vo vyhrotenej situácií, reagovať na hnev.
Slovensko	Krajina a jej obyvatelia, miesta, ktoré by som odporučil turistom, zvyky, tradície, konvencie, stereotypy a predsudky, miesto Slovenska v zjednotenej Európe.	Vypracovať prezentáciu o Slovensku, doplniť a obohatiť prezentáciu, komunikovať s turistom o špecifikách krajiny, zúčastniť sa na diskusii, argumentovať o stereotypoch a predsudkoch, napísať článok o mieste Slovenska v zjednotenej Európe.
Komunikácia a jej formy	Typy komunikácie a jej význam – verbálne a neverbálne, komunikovanie v rôznych situáciách, moderné formy komunikácie, jazyk ako dorozumievací prostriedok, jazykové štýly	Charakterizovať rôzne typy komunikácie a vysvetliť význam komunikácie v živote človeka, nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou, použiť správny jazykový štýl v danej situácii.

Integrácia prierezových tém:

Súčasťou vzdelávacieho obsahu predmetu konverzácia v anglickom jazyku sú nasledujúce prierezové témy:

Prierezová téma	Ciele	Tematický celok
Multikultúrna výchova	Viesť žiakov ku kultúrnej sebareflexii, k mysleniu o kultúre, k rešpektovaniu kultúrnej	Komunikácia a jej formy Slovensko

	rozmanitosti, k spolupráci s príslušníkmi iných kultúr.	Krajiny, mestá a miesta Rodina a spoločnosť
Mediálna výchova	Viesť žiakov k získavaniu a rozvoju mediálnej gramotnosti a osvojeniu mediálnych kompetencií ako schopnosti prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.	Odievanie a móda Knihy a literatúra Mládež a jej svet Vzťahy medzi ľuďmi
Osobnostný a sociálny rozvoj	Rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebavzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných.	Komunikácia a jej formy Mládež a jej svet Knihy a literatúra Vzťahy medzi ľuďmi
Environmentálna výchova	Rozvíjať schopnosť žiakov chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím, poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.	Doprava a cestovanie Krajiny, mestá a miesta Ľudské telo, starostlivosť o zdravie
Ochrana života a zdravia	Rozvíjať schopnosť žiakov účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka, zdôrazniť potrebu efektívnej a konštruktívnej účasti na spoločenskom živote v prípade riešenia konfliktov.	Doprava a cestovanie Ľudské telo, starostlivosť o zdravie
Tvorba projektov a prezentačné zručnosti	Naučiť žiakov sa riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedieť si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu overiť ju a pod., prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológii.	Prierezová téma i bude aplikovaná v rámci všetkých tém.

4 -hodinová dotácia

Tematický, obsahový a výstupový štandard

Téma	Obsah	Výkon
Rodina a spoločnosť	Členovia rodiny – opis, charakteristika), rodinné vzťahy (rodičia – deti, súrodenci, všedné dni, oslavy, krízové situácie), náboženstvo, národnosť, štátna príslušnosť, medzinárodné manželstvá, predstavy o svojej budúcej rodine, bývaní, práci, rodina a spoločnosť (funkcie rodiny, generačné rozdiely, rozvodovosť), životopis, tlačivá, formuláre.	Opísať a charakterizovať členov svojej rodiny, opísať vzťahy vo vlastnej rodine, vyjadriť svoj názor na zdravé medziľudské vzťahy v rodine, vytvoriť príbeh na základe vizuálneho podnetu, vyjadriť príkaz, zakázať, vzoprieť sa proti zákazu, reagovať vo vyhrotenej situácii – zahrať rolu, zúčastniť sa na diskusii, argumentovať, napísať životopis, vyplniť tlačivo, formulár.
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	Ľudské telo, fyzické charakteristiky, hygiena a starostlivosť o telo, bežné a civilizačné choroby, úrazy, návšteva u lekára, v lekárni, zdravotnícka starostlivosť, štátne a súkromné zdravotníctvo, zdravý spôsob života (životospráva, telesná a duševná hygiena).	Vybrať z ponúknutých možností – identifikovať a opísať fyzické charakteristiky, rozprávať o starostlivosti o telo, o prevencii chorôb, popísať symptómy chorôb, vnímať a prejavovať svoje city, vyjadriť fyzickú bolesť, u lekára, porovnať štátne a súkromné zdravotnícku starostlivosť, napísať článok o zdravom spôsobe života, zúčastniť sa na diskusii, argumentovať.
Doprava a cestovanie	Dopravné prostriedky, problémy cestných, železničných a leteckých sietí, prípravy na cestu, dôvody, cieľ a význam cestovania, výhody a nevýhody jednotlivých dopravných prostriedkov, individuálne a kolektívne cestovanie, ubytovanie a stravovanie na cestách, cestovanie včera, dnes a zajtra, možnosti cestovania.	Vybrať si z ponúknutých možností, identifikovať a opísať dopravné prostriedky, porovnať jednotlivé dopravné prostriedky, naplánovať cestu, korešpondovať – napísať formálny list – rezervácia hotela, porozprávať príbeh o cestovaní, vyjadriť svoju vôľu, svoje plány v oblasti cestovania.

Obliekanie a móda	Odev a doplnky na rôzne príležitosti, vplyv počasia a podnebia na odievanie, výber oblečenia podľa aktuálnej módy, veku, vkusu, nálady, možností, starostlivosť o oblečenie, módne trendy, módne prehliadky, šaty na mieru alebo konfekcia, nakupovanie oblečenia – hranie rolí.	Pomenovať druhy odevov a doplnkov, predstaviť svoje záľuby, svoj vkus v odievaní, vyjadriť svoj názor na odevný priemysel, módu a módne trendy, nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou, reagovať pri prvom stretnutí – v obchode, ponúknuť a reagovať na ponuku – ponúknuť pomoc pri výbere oblečenia na konkrétnu príležitosť, porovnať obrázky.
Krajiny, mestá a miesta	Krajiny a svetadiely, moja krajina, moje mesto, dôležité miesta v mojom živote (rodisko, bydlisko, miesto trávenia víkendov a prázdnin, sprevádzanie turistov, turisticky zaujímavé miesta a ich propagácia, miesta vhodné na oddych a spoločenské vyžitie, miesto mojich snov, mestá a miesta, ktoré som navštívil a plánujem navštíviť.	Pomenovať krajiny a svetadiely, vypracovať prezentáciu o vlastnej krajine a dôležitých miestach, napísať neformálny list o turistiky zaujímavých miestach, telefonovať s cudzincom – odporučiť miesto na strávenie oddychovej dovolenky, uistiť sa v rozhovore, či moje slová boli pochopené, porozprávať o miestach, ktoré som navštívil a plánujem navštíviť.
Knihy a literatúra	Knihy a čítanie, rôzne druhy kníh, obľúbený autor, žánre, prečítané dielo autora krajiny, ktorej jazyk sa učím (život a dielo autora), nositelia Nobelovej ceny za literatúru a ich diela, kríza v čítaní beletrie – príčiny a následky, knižnice.	Pomenovať a charakterizovať literárne žánre, porovnať rôzne druhy kníh (tlačené, elektronické), predstaviť svoje záľuby, svoj vkus – obľúbený žáner, autor a dielo, ktoré som prečítal, vymieňať si názory, zúčastniť sa na diskusii, argumentovať – situačný dialóg o kríze v čítaní, jej príčinách a následkoch.
Mládež a jej svet	Charakteristika mladých ľudí – zovňajšok, móda, charakterové vlastnosti, záujmy, postavenie mladých ľudí v spoločnosti, práva, povinnosti, aktivity mládeže,	Charakterizovať mladých ľudí, pomenovať ich vlastnosti, diskutovať o právach a povinnostiach mladých ľudí, informovať sa o možnostiach

	možnosti štúdia, vzťahy medzi rovesníkmi, generačné vzťahy, nezdravé javy v živote mladých, predstavy mladých o budúcnosti.	štúdia v zahraničí – korešpondovať - napísať formálny list – žiadosť o informáciu, vyjadriť svoje želania, túžby týkajúce sa vlastnej budúcnosti, vyjadriť očakávania, sklamanie, posťažovať si o postavení mladých ľudí v spoločnosti.
Vzťahy medzi ľuďmi	Medziľudské vzťahy (v rodine, škole, generačné, susedské), priateľstvo a láska (hodnotový systém, postoje), spoločenské problémy (spoločenské postavenie postihnutých, závislých a bezdomovcov), možnosti riešenia konfliktov.	Definovať rôzne druhy medziľudských vzťahov, porovnať priateľstvo a lásku, napísať úvahu o spoločenskom postavení postihnutých, závislých a bezdomovcoch, navrhnúť možnosti riešenia konfliktov, ponúknuť pomoc priateľovi v núdzi, poradiť, dodať odvahu podporiť priateľa, reagovať vo vyhrotenej situácií, reagovať na hnev.
Slovensko	Krajina a jej obyvatelia, miesta, ktoré by som odporučil turistom, zvyky, tradície, konvencie, stereotypy a predsudky, miesto Slovenska v zjednotenej Európe.	Vypracovať prezentáciu o Slovensku, doplniť a obohatiť prezentáciu, komunikovať s turistom o špecifikách krajiny, zúčastniť sa na diskusii, argumentovať o stereotypoch a predsudkoch, napísať článok o mieste Slovenska v zjednotenej Európe.
Komunikácia a jej formy	Typy komunikácie a jej význam – verbálne a neverbálne, komunikovanie v rôznych situáciách, moderné formy komunikácie, jazyk ako dorozumievací prostriedok, jazykové štýly	Charakterizovať rôzne typy komunikácie a vysvetliť význam komunikácie v živote človeka, nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou, použiť správny jazykový štýl v danej situácii.

Integrácia prierezových tém:

Súčasťou vzdelávacieho obsahu predmetu konverzácia v anglickom jazyku sú nasledujúce prierezové témy:

Prierezová téma	Ciele	Tematický celok
Multikultúrna výchova	Viesť žiakov ku kultúrnej sebareflexii, k mysleniu o kultúre, k rešpektovaniu kultúrnej rozmanitosti, k spolupráci s príslušníkmi iných kultúr.	Komunikácia a jej formy Slovensko Krajiny, mestá a miesta Rodina a spoločnosť
Mediálna výchova	Viesť žiakov k získavaniu a rozvoju mediálnej gramotnosti a osvojeniu mediálnych kompetencií ako schopnosti prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.	Odievanie a móda Knihy a literatúra Mládež a jej svet Vzťahy medzi ľuďmi
Osobnostný a sociálny rozvoj	Rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebavzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných.	Komunikácia a jej formy Mládež a jej svet Knihy a literatúra Vzťahy medzi ľuďmi
Environmentálna výchova	Rozvíjať schopnosť žiakov chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím, poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.	Doprava a cestovanie Krajiny, mestá a miesta Ľudské telo, starostlivosť o zdravie
Ochrana života a zdravia	Rozvíjať schopnosť žiakov účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka, zdôrazniť potrebu efektívnej a konštruktívnej účasti na spoločenskom živote v prípade riešenia konfliktov.	Doprava a cestovanie Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

Tvorba projektov a prezentačné zručnosti	Naučiť žiakov sa riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedieť si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu overiť ju a pod., prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológii.	Prierezová téma i bude aplikovaná v rámci všetkých tém.

5.7 Konverzácia v španielskom jazyku- povinne voliteľný predmet

Charakteristika predmetu

Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočnosti, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom a štátnym jazykom.
Cudzie jazyky poskytujú živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci Európskej únie. Osvojenie si cudzích jazykov pomáha žiakovi prekonávať bariéry a tak prispieva k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a uplatnení sa na trhu práce.
Cudzie jazyky umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.
Požiadavky pre vzdelávanie v cudzích jazykoch vychádzajú zo Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje rôzne úrovne ovládania cudzích jazykov. Úspešnosť jazykového vzdelávania ako celku je závislá nielen od výsledkov vzdelávania v materinskom jazyku a v cudzom jazyku, ale závisí aj od toho, do akej miery sa jazyková kultúra žiakov stane predmetom záujmu aj všetkých ostatných oblastí vzdelávania.
Učenie sa cudzích jazykov podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Orientácia jazykového vzdelávania na kompetencie vytvára v nemalej miere podmienky pre nadpredmetové a medzipredmetové vzťahy, ktoré pomáhajú učiacemu sa chápať vzťahy medzi jednotlivými zložkami okolia a sveta, v ktorom existujú. Chápanie jazykového vzdelávania ako „vzdelávania pre život“ umožňuje každému jedincovi žiť podľa vlastných predstáv a uspokojenia.

Ciele učebného predmetu

Ciele predmetu a vzdelávací štandard z druhého vyučovacieho jazyka v bilingválnom štúdiu vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií (bod 4) a komunikačnej jazykovej kompetencie (body 5, 6, 7), ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2006). Dôraz sa kladie na činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie (body 1, 2, 3). Uvedený vzdelávací štandard špecifikuje najmä požiadavky na výkon žiakov, t. j. výkonový štandard.
Obsahový štandard pre úroveň C1 je do značnej miery totožný s obsahovým štandardom v ŠVP z jednotlivých cudzích jazykov pre úroveň B2. Ďalšia podrobná špecifikácia obsahu úrovne C1 je rozpracovaná v Katalógoch cieľových požiadaviek na úrovni C1 pre jednotlivé jazyky.

Hlavný cieľ :

Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie k:

- podpore sebadôvery každého žiaka;
- osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré žiakom umožnia vzdelávať sa po celý život a zaujať aktívne miesto v sociálnom a kultúrnom živote;
- príprave všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, solidarity, pluralizmu a kultúrnej otvorenosti;
- vzdelávania sa v príslušnom jazyku, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a ktorý je zároveň významným zjednocujúcim činiteľom národného spoločenstva a dôležitým prostriedkom celoživotného vzdelávania;
- zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov.

Špecifické ciele:
Jazykové vzdelávanie v cudzom jazyku na báze jednotlivých kompetencií vedie žiaka k tomu, aby :

- vedel syntakticky analyzovať literárny text
- ústne prerozprával obsah témy
- pochopil obsah jednotlivých literárnych textov
- porozumel širokému rozsahu náročných, dlhších textov a rozoznať ich implicitné významy
- dokázal rozobrať a analyzovať diela rôznych literárnych tvorcov
- identifikoval jednotlivé typy viet, ich prvky a štruktúru
- lokalizoval v texte všetky typy viet
- vedel uplatniť získané vedomosti a zručnosti v každodennom živote
- dokázal využívať jazyk pružne a účinne na spoločenské, akademické či profesijné účely
- sa dokázal vyjadriť plynulo a spontánne, takmer bez zjavnej námahy, bez zjavného hľadania výrazov
- vedel zvoliť vhodnú formuláciu zo širokých možností jazyka na to, aby sa jasne vyjadril bez nutnosti obmedzovať to, čo chce povedať
- mal zvládnutý taký široký lexikálny repertoár, ktorý mu umožňuje opismi ľahko prekonať prípadné medzery
- dokázal vytvoriť zrozumiteľný, dobre usporiadaný a podrobný text na zložité témy

<u>Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním cudzieho jazyka</u>

Poznávacie	**Komunikačné**	**Interpersonálne**	**Intrapersonálne**
osvojiť si rôzne štýly a stratégie učenia sa	mať široký lexikálny repertoár, dobre ovláda idiomatické a hovorové výrazy	vyjadrovať hlavné myšlienky	Mať vlastný hodnotový systém
zvoliť si adekvátnu komunikačnú stratégiu a jazykové prostriedky	poznať všeobecne známe ustálené slovné spojenia, ktoré upevňujú spoločné prístupy a sú významným príspevkom do ľudovej kultúry	chápať a rešpektovať tradície, zvyky a odlišnosti sociálnej a kultúrnej hodnoty iných národov a jazykových oblastí	rozvíjať pozitívne postoje k sebe, k ľuďom, k práci
vedieť vyhodnocovať	plynulo a spontánne, sa	aktívne sa zapojiť do	stanovovať si ciele a priority podľa

svoj pokrok	vyjadriť v príslušnom štýle o širokom rozsahu všeobecných akademických, odborných alebo každodenných tém	diskusie s rôznou, aj náročnejšou tematikou	svojich osobných schopností, potrieb a záujmov
Poznať reálie o krajinách študovaného jazyka	správne a primerane reagovať v rôznych spoločenských situáciách	dodržiavať dohodnuté pravidlá	nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým

Výchovné a vzdelávacie stratégie:
Výchovné a vzdelávacie stratégie vedú k rozvoju jednotlivých kompetencií učiacich sa a to tak, aby vedeli:

- získať nové vedomosti a zručnosti,
- prehlbovať osvojené vedomosti,
- rozvíjať zručnosti,
- využívať vedomosti a zručnosti pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- pracovať teamovo,
- byť otvorení kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- identifikovať zemepisné, hospodárske, spoločensko-ekonomické a kultúrne reálie krajín cieľového jazyka a rozoznať rozdiel medzi nimi a podobnosť s reáliami vlastnej krajiny,
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály.

Poznámka:
V štvrtom a piatom ročníku päťročného bilingválneho štúdia si žiaci rozvíjajú jednotlivé kompetencie na úrovni C1.

1. Jazykové kompetencie
Osvojené jazykové kompetencie sú na úrovni C1 a naďalej sa rozvíjajú. Komunikačná jazyková kompetencia na úrovni C1obsahuje podľa SERR tieto zložky:
-**lexikálna kompetencia**

- Žiak má široký lexikálny repertoár, dokáže pohotovo prekonávať medzery pomocou opisov; zriedkavo hľadá vhodnejšie výrazy alebo uplatňuje stratégie vyhýbania sa.
- Dobre ovláda idiomatické a hovorové výrazy.
- Badať príležitostné menšie prehrešky voči gramatike a vetnej skladbe, ale bez významných chýb v slovnej zásobe

-gramatická kompetencia

- Žiak vie identifikovať jednotlivé slovné druhy a pozná ich základné charakteristiky.
- Ovláda tvorbu slov, ich stavbu a rozoznáva lexémy a morfémy.

-sémantická kompetencia

- Žiak si uvedomuje vzťah slova k všeobecnému kontextu (referencia, konotácia), vzťahy medzi lexikálnymi jednotkami (synonymia/antonymia, hyponymia, kolokácia, vzťahy medzi časťou a celkom)
- Ovláda význam gramatických tvarov, gramatických kategórií, štruktúr a postupov.

-fonologická kompetencia

- Žiak dokáže variovať intonáciu a správne umiestňovať vetný prízvuk, aby vyjadril jemnejšie nuansy významu

-**ortografická, ortoepická kompetencia**

- Žiak dokáže usporiadať text, členiť ho do odsekov, dôsledne používať interpunkciu a správne vyslovovať písanú formu jazyka.

2. Sociolingválna kompetencia
Žiak dokáže:

- rozoznávať široký rozsah idiomatických a hovorových výrazov a uvedomuje si posuny medzi jednotlivými funkčnými štýlmi; občas mu však treba objasniť niektoré detaily, najmä, keď mu je prízvuk hovoriaceho neznámy,
- sledovať filmy, ktoré vo veľkej miere uplatňujú slang a idiómy,
- pružne a účelovo používať jazyk na spoločenské účely vrátane emotívneho vyjadrenia, narážok a žartovania

3.Pragmatická kompetencia
Žiak na úrovni C1 preukazuje vysoký stupeň zvládnutia pragmatických kompetencií, ako je prispôsobivosť okolnostiam, striedanie partnerov pri diskusii, rozvoj tematických zložiek, koherencia a kohézia, plynulosť rečového prejavu a presnosť propozície.
Žiak dokáže:

- prispôsobiť svoj prejav, svoje vyjadrovacie prostriedky situácii a partnerovi v komunikácii a dokáže si zvoliť vhodnú úroveň formálnosti, ktorá zodpovedá daným okolnostiam,
- pohotovo vybrať vhodnú frázu, pomocou ktorej vhodne uvedie svoj príspevok tak, aby sa mohol ujať slova a ponechal si ho počas premýšľania,
- podať prepracované a premyslené opisy a rozprávania, pričom do nich dokáže začleniť vedľajšie témy, rozvinúť základné myšlienky a urobiť vhodný záver,
- vecne, plynulo a správne štruktúrovať svoju reč a dokáže tak ovládať slohové útvary, spojovacie a kohézne prostriedky,
- sa plynulo a spontánne vyjadrovať, bez väčšieho úsilia,
- presne hodnotiť názory a výroky vzávislosti od stupňa, napríklad istoty, neistoty, presvedčenia, pochybnosti, pravdepodobnosti atď.

<u>Komunikačné činnosti a stratégie</u>
rozoznávame:

- receptívne: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením,
- produktívne: ústny prejav, písomný prejav,
- interaktívne: čítanie + ústny/písomný prejav, počúvanie + ústny/písomný prejav

Za použitia týchto komunikačných činností a stratégií žiak dokáže primeraným spôsobom realizovať svoje komunikačné potreby a zámery v konkrétnej situácii na úrovni C1.

1.Počúvanie s porozumením
Žiak dokáže:

- porozumieť dlhšej reči na abstraktné a zložité témy,
- rozoznať široký rozsah idiomatických a hovorových výrazov a uvedomovať si štylistické posuny,
- sledovať dlhšiu reč, dokonca aj keď nie je zreteľne štruktúrovaná a keď sú vzťahy vyjadrené iba v náznakoch,
- vybrať podstatu, detail, účel a hlavné body,
- vybrať, zvoliť a zahrnúť detailné informácie, ktoré sú potrebné na vykonanie činností (ak je k
- dispozícii viacero zdrojov),
- relatívne ľahko sledovať väčšinu prednášok, diskusií a debát,

- vybrať si konkrétne informácie z verejných oznámení napriek ich nedostatočnej zvukovej kvalite, napríklad na stanici, športovom štadióne atď.,
- dokáže identifikovať jemnejšie detaily vrátane naznačených postojov a vzťahov medzi hovoriacimi.

2.Čítanie s porozumením
Žiak dokáže:

- podrobne porozumieť dlhým zložitým textom, za predpokladu, že si ťažšie úseky
- môže opäť prečítať,
- porozumieť ľubovoľnej korešpondencii, ak môže príležitostne použiť slovník,
- rýchlo zbežne prečítať dlhé texty v rámci svojej špecializácie a zachytiť kľúčové
- informácie,
- rýchlo rozoznať obsah a dôležitosť novinových správ, článkov
- podrobne porozumieť širokému spektru dlhých, zložitých textov, s ktorými sa môže stretnúť v spoločenskom, profesijnom alebo akademickom živote,
- identifikovať jemné významové odtienky postojov a vyslovených aj nevyslovenýchnázorov,
- podrobne porozumieť dlhým, zložitým návodom týkajúcich sa nového zariadenia alebo postupu, za predpokladu, že si ťažšie úseky môže opäť prečítať,
- preukázať dôkladné porozumenie (článkov v odborných časopisoch, príručiek, špecializovaných vedeckých publikácií),
- -preukázať pochopenie postojov a názorov, ktoré sú len naznačené.

3.Písomný prejav
Žiak dokáže:

- napísať jasný, dobre štruktúrovaný text na zložité témy,
- usporiadať text, členiť ho do odsekov a dôsledne používať interpunkciu,-písomne vysvetliť postoje, názory, argumentovať,
- vybrať si jazykový štýl, slovnú zásobu, ktoré najviac vyhovujú prijímateľovi, ako i
- téme anžánru písomného prejavu,
- v osobnej korešpondencii sa vyjadriť jasne a presne, vrátane použitia emócií,
- robiť si podrobné poznámky počas prednášky na témy v svojej oblasti záujmu alebo svojho odboru/predmetu štúdia.

4.Ústny prejav
Ústna interakcia (dialóg, diskusia, vyjednávanie, pohovor...)
Žiak dokáže:

- ľahko udržiavať diskusiu, dokonca aj na abstraktné, zložité a neznáme témy,
- reagovať na otázky a komentáre a vhodne odpovedať na argumenty diskusie,
- pohotovo používať jazyk na spoločenské účely vrátane vyjadrenia emócií, narážok a vtipu,
- klásť upresňujúce otázky, aby sa uistil, či pochopil, čo chcel hovoriaci povedať, a aby získal vysvetlenie dvojznačných informácií.

Ústna produkcia (monológ, prezentácia, prednáška...)
Žiak dokáže:

- detailne opísať osoby, udalosti, predmety, situácie, činnosti,
- predniesť oznámenia, správne klásť dôraz a intonovať,
- predniesť jasnú, dobre štruktúrovanú prednášku na zložitú tému,

- -rozviesť a podporiť svoje názory vedľajšími argumentmi, dôvodmi a vhodnými príkladmi,
- vrátiť sa, keď narazí na problém, a preformulovať to, čo chce povedať.

Stratégie vyučovania

Vo vyučovacom predmete sa využívajú rôzne vyučovacie metódy a postupy, ktoré:

- vedú žiaka k prehlbovaniu si poznatkov,
- maximálne rozširujú žiakove komunikačné zručnosti,
- umocňujú u žiaka jeho vnímanie, pozornosť a myslenie,
- dosahujú cieľ aj prostredníctvom vlastného objavovania,
- pomáhajú dotvárať a korigovať názory študentov,
- stimulujú žiaka k aktívnemu učeniu sa,
- vedú ho k dosiahnutiu cieľov,
- prispievajú k možnosti žiakovho uplatnenia v praxi, po ukončení stredoškolského štúdia.

Metódy a postupy:

1. motivačné: motivačný rozhovor
2. expozičné: výklad, vysvetľovanie, prednášky, prezentácia, práca s ukážkami
3. fixačné: skupinová diskusia, diskusia, rozprávanie, polemika
4. rozvíjajúce spôsobilosti pri práci s IKT: využitie internetu na získavanie informácií, práca s internetovými jazykovými príručkami
5. rozvíjajúce spôsobilosti vedúce k iniciatívnosti a podnikavosti: medzi predmetové projekty, kooperatívne učenie.

Formy práce:

- frontálna výučba,
- skupinovo-kooperatívna práca žiakov,
- zážitkové učenie,
- projektová práca,
- individuálna práca žiakov (rôzne formy výstupu podľa témy – ústny prejav, písomná práca), práca s knihou,
- práca s doplnkovým textom, analýzy ukážok (písomných, akustických, DVD),
- práca v jazykovej učebni,
- práca s IKT.

Učebné zdroje

Pri výučbe predmetu španielsky jazyk využíva kvalitné učebnice Lengua y Literatura 2, zahraničného vydavateľstva SGEL.

K pozitívnym charakteristikám uvedeného radu učebníc okrem kvalitnej, prehľadnej a zrozumiteľnej prezentácie a fixácie učiva patrí rozvíjanie medzipredmetových vzťahov a predstavovanie kultúrnych špecifík Španielskej literatúry ako i ostatných hispanofónnych krajín, čo umožňuje žiakom uvedomovať si odlišnosti a spojitosti rôznych národov a kultúr, čo ich následne vedie k rozvoju vlastných multikultúrnych kompetencií a pripravuje ich na život v mnohokultúrnej spoločnosti.

Učebnice sú po každej stránke koncipované tak, aby boli pre žiakov pútavé a podnetné.

Žiaci učiaci sa španielsky jazyk kultúru a literatúru na našej škole majú k dispozícií španielsku knižnicu, vybavenú počítačom s pripojením na internet a videoprojektorom, taktiež interaktívne učebne, ako aj množstvo doplnkového učebného materiálu.

Hodnotenie

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Hodnotenie žiakov je postavené na plnení konkrétnych úloh primeraných úrovni ich poznávacieho vývinu. Je založené prevažne na diagnostikovaní pokrokov v osobnom rozvoji. Vzhľadom na vysokú senzitivitu a extrémne prežívanie úspechu a neúspechu musí byť hodnotenie žiakov na tomto stupni vzdelávania veľmi spravodlivé. Má byť predovšetkým pozitívne, aby žiaka motivovalo k ďalšej práci. Každý žiak musí mať možnosť zažívať úspech, no musí tiež vedieť, že aj poznanie vlastných chýb a ich odstraňovanie pomáha jeho rozvoju. Preto má byť hodnotenie objektívne, individuálne vzhľadom na schopnosti každého žiaka) a diskrétne (vzhľadom na citlivé až precitlivelé reakcie detí na svoje výkony, ich častý perfekcionizmus a vysokú sebakritičnosť).

Stupeň prospechu sa v predmete španielsky jazyk a literatúra neurčuje na základe priemeru známok získaných v danom klasifikačnom období, prihliada sa k dôležitosti a váhe jednotlivých známok. Hodnotenie žiaka je vyjadrené vo forme percent po zaokrúhlení na jednotky. Hodnotenie predmetu španielsky jazyk a literatúra je zamerané na monitorovanie dosiahnutého pokroku žiaka za dané klasifikačné obdobie a klasifikáciu dosiahnutých kompetencií. Hodnotenie pokrýva 4 základné jazykové zručnosti: čítanie, písanie, rozprávanie a porozumenie (textu na CD alebo hovoriaceho). Hodnotenie prebieha ústnou a písomnou formou. Žiak musí mať minimálne jednu známku z ústnej odpovede, spolu minimálne dve známky z predmetu.

POPIS TYPOV KONTROLY A KRITÉRIÍ HODNOTENIA:

Písomné testy:

a) päťminútovky – do 5 minút; krátke písomky z gramatických javov a lexiky, ktoré potrebujú dril . Päťminútovkou môže byť aj diktát.

b) tematické písomné práce - 10 – 35 minút; Vedomostný test v rámci priebežného hodnotenia žiaka píšeme po každom TC. Obsahuje uzavreté i otvorené typy úloh, kde bude aplikovaná Bloomova taxonómia cieľov v poznávacej oblasti učenia: zapamätanie, porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a hodnotenie. Uplatnením rôznych úrovní učenia zodpovedá i váha (bodové hodnotenie) jednotlivých úloh v teste.

Výsledné hodnotenie zodpovedá percentuálnej stupnici:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný

Počet testov za klasifikačné obdobie je závislý od počtu tematických celkov. (hodnotenie s váhou 2)

c) slohové práce – žiaci vypracovávajú slohové práce v škole počas vyučovacej hodiny alebo ako domácu úlohu (záleží na rozhodnutí učiteľa). Slohové práce píšu po prebratí učiva.

Hodnotenie slohových prác:

a/ obsah - 5 b

b/ gramatika 5 - b

c/ slovná zásoba - 5 b

d/ organizácia textu, umelecký dojem - 5 b

Spolu: 20 bodov

Ústne odpovede z jednotlivých prebratých tém:

(priebežne, aspoň jedenkrát za klasifikačné obdobie).

Žiaci sú skúšaní ústne napr.:

- zo slovnej zásoby

- zo situačných dialógov

- z popisu obrázkov

- z obsahu preberaných článkov

- z reálií

V ústnych odpovediach sa sleduje:

- samostatnosť, logickosť a pohotovosť v myslení,

- celistvosť, presnosť a trvácnosť osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, definícií, a vzťahov,

- presnosť, plynulosť a istota vo vyjadrovaní.

Aktivita žiakov na hodine:

ústne odpovede pri riešení úloh, problémov v jednotlivých fázach vyučovacej hodiny, príprava na vyučovanie. Zameriavame sa na:

- aktívnu účasť na hodine,
- prejavenie vedomostí nad rámec preberaného učiva,
- rýchle overovania vedomostí počas vyučovacej hodiny,
- a iné.

Projekty (power-point prezentácie, plagátov, referáty, dramatické scénky, a pod.):

Cieľom projektov je podpora samostatnej tvorivej činnosti, aplikácia teoretických poznatkov, komunikačných zručností a schopností prezentovať a obhajovať svoju prácu. Projekty sa hodnotia nasledovne:

a/ vizuálna stránka projektu - 5 b

b/ obsah a odborná úroveň - 5 b

c/ jazykový prejav a formálna stránka - 5 b

d/ vlastné myšlienky 5 - b

e/ prezentácia - 5 b

Spolu: 25 bodov

Váha známok z jednotlivých podkladov na klasifikáciu pre konverzáciu v španielskom jazyku:

formy získavania podkladov na klasifikáciu	**váha**
Ústna odpoveď	1 (štandardná váha)
Písomné preverovanie - celohodinové	2 (dvojnásobná váha)
Písomné preverovanie (bleskovky, monotématické testy..)	1 (štandardná váha)
Projekty, prezentácie, referáty, dramatické scénky	1 (štandardná váha) – 2 (dvojnásobná váha) v závislosti od obtiažnosti
Doplnkové formy – cvičenia, aktivita, domáce úlohy	0,5 (polovičná váha)
Analýza textu	1 (štandardná váha)

Pri celkovom hodnotení sa pri určovaní stupňa prospechu v predmete cudzí jazyk hodnotí kvalita nadobudnutých kompetencií v oblasti vedomostí, zručností a schopností v oblasti čítania, písania, rozprávania a porozumeniu textu, ktoré žiak dosiahol na konci hodnotiaceho obdobia. Priebežné hodnotenie percentami sa aplikovaním váženého priemeru v internetovej žiackej knižke vyjadrí výsledným percentom, ktorému je priradený výsledný

stupeň hodnotenia podľa stupnice

100% - 88% - výborný,

87% - 75% - chválitebný,

74% - 50% - dobrý,

49% - 30% - dostatočný,

29% - 0% - nedostatočný.

V záverečnej fáze učiteľ pri súhrnnej klasifikácii žiaka z predmetu cudzí jazyk posúdi súlad odporúčaného stupňa hodnotenia z internetovej žiackej knižky s prejavovanými osobnými a sociálnymi kompetenciami žiaka (zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota spolupracovať) počas celého klasifikačného obdobia.

Tematický, Obsahový a výstupový štandard v 4. ročníku PÄŤROČNÉHO BILINGVÁLNEHO štúdia

Téma	**Obsah**	**Cieľ**
HUMOR V ŠPANIELSKU A **LATINSKEJ AMERIKE** *Sociálny a osobnostný rozvoj,* *Mediálna výchova*	• Lexikón súvisiaci s humorom: vtipy, karikatúry, komické pásy atď. • Humor v hispánskom svete: texty a humorné videá • Portrét • Inštancia • Kino • Komediálny klub • Humor v nových technológiách a sociálnych sieťach.	• Byť schopný definovať jednoduchým a zložitým spôsobom • Vykonajte subjektívne a nie len objektívne hodnotenia • vedieť, aký je kontrast medzi slovesom a či je s předložkou alebo bez nej • Zoznámte sa s dôraznými štruktúrami • Rozpoznať, pochopiť a používať najbežnejšie idiomatické výrazy španielčiny • Vedieť používať trpný rod.
KINO V ŠPANIELSKU A LATINSKEJ AMERIKE *Osobnostný a sociálny rozvoj,* *Tvorba porjektov a prezentačné zručnosti*	• Lexikón týkajúci sa kina • Revízia použitia minulého časového obdobia, perfektné perfektné, minulé napätie a dokonalá budúcnosť. • El laberinto del fauno.	• Byť schopný vyvolať spomienky • Porozprávať dej filmu • Poznať prostriedky na ústne porozumenie • Byť schopný urobiť filmovú kritiku • Rozpoznať, pochopiť a používať najbežnejšie idiomatické výrazy španielčiny

Želania, pocity *Osobnostný a sociálny rozvoj* *Ochrana života a zdravia*	• Slovná zásoba týkajúci sa šťastia • Šport a šťastie • Životné prostredie a jeho účinky na našu duševnú situáciu • Slová odvodené z latinčiny a gréčtiny • Časté latinské výrazy španielčiny • Presuny reči • Ser + prídavné meno + to • Dúfajme, že tak + spojenie	• Byť schopný vyjadrovať želania komplexným spôsobom • Vyjadrite pocity • Poznať latinské výrazy • Poznáte a používajte rozprávanie hovorov • Rozpoznávať, chápať a používať idiomatické výrazy
REKLAMA *Enviromentálna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj*	• Reklamný text • Povinnosť A + infinitiv / subjunktív • Povedal som vám, že + súčasné spojenie • Nemyslíte / nechodíte do + infinitivu • Zamerajte sa na osobné zámená • Leísmo, Laísmo y loismo	• Byť schopný vyjadrovať želania komplexným spôsobom • Vyjadrite pocity • Poznať latinské výrazy • Poznáte a používajte rozprávanie hovorov • Rozpoznávať, chápať a používať idiomatické výrazy
MÁGIA A BOŽSTVO *Osobnostný a sociálny rozvoj*	• Dočasné konektory • Mágia • Kúzelníctvo • Recepty a elixíry • Astrológia • Idiomatické výrazy súvisiace s časom	• Umožniť pripojiť vety komplexným spôsobom • Vykonajte subjektívne a nie len objektívne posúdenia povier • Dočasné konektory dobre poznajte
Pamäť *Osobnostný a sociálny rozvoj,* *Multikultúrna výchova*	• Slovná zásoba súvisiaci s pamäťou ako niečo fyzické • Slovná zásoba súvisiaci s kolektívnou pamäťou: mýty • Zďaleka -a, -os, -as / málo / viac (+ meno) + ako + orientačný alebo subjunktívny) • (veľmi) + prídavné meno / príslovka + to + spojenectvo • Slovná zásoba	• Byť schopný vyjadriť presvedčenie o rôznych témach alebo nie • Vykonajte subjektívne a nie len objektívne hodnotenia • Dobre poznáte upravený lexikón • Poznať získané gramatické štruktúry • Byť schopný rozpoznať lexikón v rôznych odrodách španielčiny

	španielskej Ameriky: Kuba	

Tematický, Obsahový a výstupový štandard v 5. ročníkU PÄŤROČNÉHO BILINGVÁLNEHO štúdia

Téma	Obsah	Výstup
FLÓRA A FAUNA / *Enviromentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj*	• Slovná zásoba fauna a flóra • Texty s výrazmi o zvieratách • vety, zámená a vzťažné príslovky • Miguel Delibes • Sťažnosť • Sustantívne vety	• Rozoznanie osôb, zvierat a vecí • Spoznať frázové výrazy Vedieť napísať reklamáciu a vyjadriť nespokojnosť • Používať správne vzťažné zámená a vzťažné príslovky
Latinská Amerika ***Enviromentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvov, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova***	• Priama a nepriama reč v rozprávaní • Synonymá slovesa decir • Slovná zásoba v Latinskej Amerike Diskriminácia kvôli národnosti, pohlaviu, rase atď	• Interpretácia nepriamej reči • Pochopiť pragmatiku • Obhájiť svoj názor
Sny a túžby ***Mediálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti***	• Slovná zásoba: sny, umenie • Surrealizmus • Zložený budúci čas a budúci čas jednoduchý • Výrazy pre vyjadrenie hypotézy a želania • Adverbiálne vety	• Formuláre: povolenie k pobytu • Spoznať slovnú zásobu: sny a pracovať s fikciou. • Spoznať španielsky surrealizmus a zaradiť ho k abstraktnej téme snov. • Vedieť vyjadriť túžby a pocity
Ekonómia a financie **Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Enviromentálna výchova**	• Penieze • Lotéria • Formálne texty II. • Banka • Domáca ekonómia • Výhody a nevýhody života v rôznych krajinách • Podmienkové vety • Podmienkové spojky • Imperativo + y • Vzťažné vety • Formálny pohovor	• Odhaliť či žiak vie pracovať s gramatikou, ktorú doteraz nadobudol • Spoznať úroveň vedomosti žiaka o ekonomike • Overenie vedomosti žiaka: typy textov, štruktúry

Povery ***Osobnostný a sociálny rozvoj, Multikultúrna výchova, Tvorba projektov a prezentačné zručnosti***	• *Príčinné , účelové spojky* • *Účel/ Príčina* • *Použitie predložiek por/para* • *Opytovacie vety* *Fiktívne rozprávanie*	• preverenie gramatických vedomostí žiaka • Spoznať úroveň vedomosti žiaka o poverách Overenie vedomosti žiaka:konektory, predložky
Život **Enviromentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Enviromentálna výchova**	• Slovná zásoba : zdravie • Slovná zásoba: Argentína • Opisné slovesné väzby s infinitívom: venir a , estar para, estar por, echar(se) a, llegar a, darle a uno por, quedar en, meterse a • Opisné slovesné väzby s gerundiom: ir, venir, llevar, quedar(se)/dejar, salir, acabar, andar • Opisné slovesné väzby s participiom: dar por, llevar, andar, quedar/dejar, tener, verse	• preverenie gramatických vedomostí žiaka • Spoznať úroveň vedomosti žiaka o ekonómii. • Overenie vedomosti žiaka:Typy textov
ZLOŽENÁ SYNTAX ***Tvorba projektov a prezentačné zručnosti, mediálna výchova***	• Zložená veta • Vzťah veta a výpoveď • Koordinácia, juxtapozícia, subordinácia • Priraďovacie súvetia: Typy spojok • Podraďovacie súvetia: Typy, spojky • Časová súslednosť v zložených vetách.	• Nájsť a roztriediť vety jednoduché a zložené. • Nájsť a používať správne väzby vo vete. • Porozumieť a vyjadriť správne časové vzťahy medzi dejmi. • Nájsť a rozdeliť vety podľa príčiny a účelu. • Nájsť a rozdeliť použitie subkuntívu a indikatívu v prípustkových vetách. • Vytvoriť správne texty so zloženými vetami a bohatým použitím správnych konektorov
DRUHY ROZPRÁVANIA	Koncept a typy Jazykové charakteristiky Štruktúra Konkrétne spojky Typy expozície Divulgatívne texty. Špecializované texty	• Je schopný identifikovať typ textu • Vie vypracovať expozičný text podľa štruktúry. • Je schopný ústne sa vyjedriť k danej téme

DRUHY ROZPRÁVANIA II.ARGUMENTAČNÉ TEXTY ***Enviromentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Enviromentálna výchova***	• Markadory argumentatívnych textov • Predložky • Spojky a slovné spojenia • Sloveso echar • Paronymá • Chybný argument	• Pripraví a prezentuje expozičný text ústne • Spoznať a pochopiť argumentatívne texty • Naučiť sa argumentovať. • Prepájať myšlienky • Štrukturovať argumentatívne texty • Pochopiť a používať argumentatívne prostriedky. • Predstaviť nadobudnuté poznatky
Druhy textov – Aministratívny štýl ***Enviromentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Enviromentálna výchova***	• Vlastnosti textu • Koherencia a Kohézia • Funkcia • Register • Prostredie a použitie • Štýly textu: rozprací, opisný, expozičný, argumentatívny, dialógový • Rozdiely a podobnosti v ústnych textoch	• Byť schopný rozlíšiť komunikačný cieľ každého textu a vedieť vybrať potrebné informácie pre svoje štúdium • Byť schopný nájsť základné rozdiely v texte a napísať adekvátny text, ktorý má koherenciu a je kohézny
Publicistický štýl ***Enviromentálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Enviromentálna výchova, Mediálna výchova***	• Tradičné a digitálne média • Komunikačné prvky: emisor, receptor, mensaje, canal, código y situación • Publicistika aktuálne • Komunikačný zámer • Neologizmy a technicizmy • Eufemizmy	• Byť schopný indentifikovať základné charakteristiky v rôznych komunikačných prostriedkoch • Byť schopný rozoznať rôzne publicistické žánre. (Charakteristika, jazyk, obsah) • Pripraviť argumentatívny a expozičný text

Hodinová dotácia predmetu Konverzácie v španielskom jazyku v jednotlivých ročníkoch štúdia v zmysle učebného plánu školy:

Ročník	**4.**	**5.**
Počet hodín	2	4

Integrácia prierezových tém

Súčasťou vzdelávacieho obsahu konverzácie v španielskom jazyku v 4. a 5. ročníku päťročného bilingválneho štúdia sú nasledujúce prierezové témy uvedené v obsahovom a výkonovom štandarde:
Osobnostný a sociálny rozvoj
Multikultúrna výchova

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
Environmentálna výchova
Ochrana života a zdravia
Mediálna výchova

Prierezová téma	**Ciele**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť - naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	osvojovať si študijné zručnosti, vedieť si obhájiť svoj názor byť tolerantný k názorom druhých učiť sa zodpovednosti za svoju prácu

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 1.-5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

6 Matematika a práca s informáciami

Táto oblasť zahŕňa učebné predmety **Matematiku a Informatiku**. Učebný predmet **Matematika** na gymnáziách je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie tak, ako ju formuloval Európsky parlament.

Rámec:

- matematické poznatky a zručnosti a činnosti s matematickými objektmi rozvíjajúce kompetencie, ktoré sú potrebné v životnej praxi,
- rozvoj presného myslenia a formovanie argumentácie v rôznych prostrediach, rozvoj algoritmického myslenia
- súhrn matematickej gramotnosti, ktorá patrí k všeobecnému vzdelaniu kultúrneho človeka
- informácie dokumentujúce potrebu matematiky pre spoločnosť.

Vzdelávací obsah predmetu je rozdelený na päť tematických okruhov:

- Čísla, premenná a počtové výkony s číslami
- Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy
- Geometria a meranie
- Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika
- Logika, dôvodenie, dôkazy.

6.1 Matematika

Charakteristika učebného predmetu

Učebný predmet matematika na gymnáziách je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie tak, ako ju formuloval Európsky parlament: „Matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Vychádzajúc z dobrých numerických znalostí sa dôraz kladie na postup a aktivitu, ako aj na vedomosti. Matematická kompetencia zahŕňa na rôznych stupňoch schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky).“

Tento predmet zahŕňa:

- matematické poznatky a zručnosti, ktoré žiaci budú potrebovať vo svojom ďalšom živote (osobnom, občianskom, pracovnom a pod.) a činnosti s matematickými objektmi rozvíjajúce kompetencie potrebné v ďalšom živote
- rozvoj presného myslenia a formovanie argumentácie v rôznych prostrediach, rozvoj algoritmického myslenia
- súhrn matematického, ktorý patrí k všeobecnému vzdelaniu kultúrneho človeka,
- informácie dokumentujúce potrebu matematiky pre spoločnosť.

Ciele učebného predmetu

Cieľom matematiky na gymnáziách je komplexne rozvíjať žiakovu osobnosť. Proces vzdelania smeruje k tomu, aby žiaci:

- získali schopnosť používať matematiku a matematické myslenie vo svojom budúcom živote,
- rozvíjali svoje funkčné a kognitívne kompetencie a vhodnou voľbou organizačných foriem a metód výučby aj ďalšie kompetencie potrebné v živote,

- rozvíjali svoje logické a kritické myslenie, schopnosť argumentovať, komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému,
- získali a rozvíjali svoje zručnosti súvisiace s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa,
- nové vedomosti získavali špirálovite, s množstvom propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznym kontextom,
- správne používali matematickú symboliku, znázorňovali vzťahy,
- osvojili si základné matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy,
- čítali s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť,
- vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy),
- rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore, priestorovú predstavivosť,
- boli schopní pracovať s návodmi a tvoriť ich,
- naučili sa samostatne analyzovať texty úloh a riešiť ich, odhadovať, hodnotiť a zdôvodňovať výsledky, vyhodnocovať rôzne spôsoby riešenia,
- používali prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií, čo by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému.

Hlavným cieľom vyučovania matematiky je, aby žiak získal schopnosť používať matematiku a matematické myslenie v svojom budúcom živote. Tomu musí zodpovedať

- spôsob vyučovania

Vyučovací proces musí rozvíjať logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť argumentovať a umožňovať každému z nich získať poznatky objavovaním. Dostatočnú pozornosť treba venovať použitiu získaných poznatkov pri riešení reálnych úloh. Zvyšovanie výpočtovej zručnosti a automatizácie výpočtov nesmie byť na úkor objavovania, pochopenia a aplikácie získaných poznatkov pri riešení úloh. Dôležitou súčasťou vyučovania je aj využívanie prostriedkov IKT. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému.

- aj jeho náplň

Žiak sa má oboznámiť so základnými matematickými nástrojmi a spôsobmi reprezentácie (vzorce, premenné a funkcie, modely, diagramy, grafy, tabuľky), a to predovšetkým prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, má získať skúsenosti s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Prostredníctvom riešenia úloh by sa mal žiak oboznamovať aj s príkladmi praktického použitia matematiky v súčasnosti aj v minulosti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Vzdelávací obsah predmetu je rozdelený do piatich tematických celkov:

Čísla, premenná a počtové výkony s číslami

Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy

Geometria a meranie

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Logika, dôvodenie, dôkazy

V každej kapitole sú v časti Obsahový štandard (rozdelenom spravidla na dve menšie časti s názvami Pojmy a Vlastnosti a vzťahy) vymenované termíny a vzťahy (vzorce, postupy, tvrdenia), ktoré má žiak ovládať. Toto ovládanie v prípade pojmov znamená, že žiak

- rozumie týmto pojmom, ak sú použité v zadaniach úloh,
- vie ich správne použiť pri formuláciách svojich odpovedí,
- vie ich stručne opísať (definovať).

V prípade vlastností a vzťahov žiak nadobudol schopnosť vybaviť si tieto vzťahy v mysli (bez toho, aby mu bolo potrebné pripomínať konkrétnu podobu uvedeného vzťahu, postupu či tvrdenia) a použiť ich pri riešení danej úlohy (pričom spôsob tohto použitia špecifikuje časť výkonový štandard).

V tematickom okruhu **Čísla, premenná a počtové výkony s číslami** vrcholí vytváranie pojmu prirodzeného čísla, desatinného čísla, zlomku a záporných čísel. Žiak sa oboznamuje s algoritmami počtových výkonov v týchto číselných oboroch. Súčasťou tohto okruhu je práca s jednotkami, nepresnými číslami a inými číselnými sústavami.

V ďalšom tematickom okruhu **Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy** žiaci pracujú s rôznymi reprezentáciami vzťahov, algebraizujú a modelujú jednoduché kvantitatívne vzťahy, riešia rovnice, nerovnice a ich sústavy. Zaoberajú sa grafmi funkcií a ich vlastnosťami, predovšetkým s „čítaním“ grafov.

V tematickom okruhu **Geometria a meranie** žiaci skúmajú a objavujú rovinné a priestorové útvary a ich vlastnosti. Odhadom, meraním i výpočtom určujú obsahy, povrchy a objemy. Riešia polohové a metrické úlohy z bežnej reality. Dôležité miesto má rozvoj priestorovej predstavivosti.

Ďalšou súčasťou matematického vzdelávania žiakov strednej školy je **Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika,** v ktorej sa žiaci naučia používať rôzne stratégie zisťovania počtu možností, riešiť úlohy na pravdepodobnosť. Dôležitá je aj výučba elementov štatistiky, najmä schopnosť správnej interpretácie štatistických dát, porozumenie štatistickým vyjadreniam, realizácia a posudzovanie jednoduchých štatistických prieskumov.

Tematický okruh **Logika, dôvodenie, dôkazy** sa prelína celým matematickým učivom a rozvíja schopnosť žiakov logicky argumentovať, usudzovať, hľadať chyby v usudzovaní a argumentácii, presne sa vyjadrovať a formulovať otázky. Žiaci rozumejú podstate dôkazov a vedia ich aplikovať aj v bežnom živote.

Prostredníctvom medzipredmetových vzťahov a prierezových tém by mali žiaci spoznať matematiku ako súčasť ľudskej kultúry aj ako dôležitý nástroj pre spoločnosť.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním matematiky

- **Kompetencie k celoživotnému učeniu sa**

Učiteľ:

- motivuje vhodnou voľbou príkladov – využitia učiva v praxi

- vedie k používaniu správnej terminológie

- vedie žiakov k vlastnej organizácii štúdia

- vedie žiakov k uvedomovaniu si chýb a k ich vedomej náprave

Kompetencie riešiť problémy

Učiteľ:

- zadávaním problémových úloh podporuje samostatné myslenie žiakov

- kladie dôraz na správnu argumentáciu

- vedie žiakov k využívaniu poznatkov z matematiky v iných predmetoch

- podporuje žiakov pri hľadaní rôznych spôsobov riešení

Sociálne komunikačné kompetencie

Učiteľ:

- vedie k súvislému a dobre formulovanému prejavu

- využíva metódy obsahujúce prezentáciu výsledkov práce jednotlivca i skupiny

- rešpektuje individualitu žiakov

- vedie dialóg so žiakmi a iniciuje diskusie o rôznych možnostiach riešení problému

Kompetencie v oblasti IKT

Učiteľ:

- vedie žiakov k efektívnemu využívaniu informačno-komunikačných technológií

- vedie k používaniu základných postupov pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou

- upozorňuje na možné riziká spojené s používaním internetu a IKT

Obsah vyučovania a cieľové požiadavky na vedomosti a schopnosti žiakov

Hodinová dotácia z predmetu matematika podľa platného Učebného plánu

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Dotácia hodín	2	3	3	3	3

1.ročník (2 hodiny týždenne, 66 hodín za rok)

TÉMA	Obsahový štandard	Výkonový štandard
ČÍSLA, PREMENNÁ A POČTOVÉ VÝKONY S ČÍSLAMI		
ČÍSLA A ICH ZÁPIS	**Pojmy:** číslo vypočítané s danou presnosťou (na daný počet desatinných miest), zaokrúhlená hodnota, približná hodnota, platná číslica (v zápise približného čísla), (absolútna) chyba približného čísla, desiatková sústava, dekadický zápis. **Vlastnosti a vzťahy:** • zátvorky a poradie operácií pri výpočtoch, • zjednodušené pravidlá pre počítanie s približnými číslami (presnosť súčtu a rozdielu, počet platných cifier súčinu a podielu).	**Žiak vie/dokáže** - používať kalkulačku na (približný) výpočet číselných výrazov pričom zvolí spôsob výpočtu, ktorý v danej situácii vedie k čo najpresnejšiemu výsledku, - porovnať dve reálne čísla na úrovni presnosti kalkulačky (napr. výpočtom ich rozdielu), - vyplniť číselné údaje vo formulári vyžadujúcom použitie základných počtových operácií a výpočet percent, - zaokrúhliť (aritmeticky, nahor, nadol) na daný počet platných číslic, - používať zjednodušené pravidlá na počítanie s približnými číslami, - vysvetliť odhad chyby súčtu dvoch približných čísel a súčinu presného a nepresného čísla, - počítať s približnými hodnotami vrátane odhadu absolútnej chyby súčtu viacerých sčítancov, resp. súčinu presného a približného čísla, - vysvetliť princíp zápisu v desiatkovej sústave a na základe toho prepísať číslo z pozičnej sústavy s iným základom ako 10 do desiatkovej sústavy.

ZÁKLADNÉ VÝPOČTOVÉ POSTUPY	**Pojmy:** úmernosť (priama a nepriama), trojčlenka, pomer, percento, promile, základ (pre počítanie s percentami), úrok, (ročná) úroková miera, jednoduché a zložené úrokovanie.	**Žiak vie/dokáže** - použiť percentá, trojčlenku, priamu a nepriamu úmernosť a pomer na riešenie jednoduchých úloh (napr. práca s mierkou mapy) a odvodenie jednoduchých vzťahov (napr. vzorec na výpočet obsahu kruhového výseku), - posúdiť správnosť tvrdení vychádzajúcich z percentuálnych údajov (napr. údaje o veľkosti zľavy), - „ručne“ alebo pomocou tabuľkového kalkulátora (kalkulačky) riešiť jednoduché úlohy na pravidelné vkladanie alebo vyberanie súm z banky, - na konkrétnom príklade vysvetliť princíp splácania pôžičky, - v jednoduchých prípadoch na základe výpočtu úrokovej miery porovnať výhodnosť dvoch pôžičiek. vedieť použiť trojčlenku, priamu a nepriamu úmernosť na riešenie jednoduchých praktických úloh
PREMENNÉ A ROVNICE	**Pojmy:** rovnica, nerovnica, sústava rovníc, neznáma, koreň, diskriminant, doplnenie do štvorca (pre kvadratický mnohočlen), kontrola (skúška) riešenia, úpravy rovnice (ekvivalentné, neekvivalentné, dôsledkové). **Vlastnosti a vzťahy:** - základné vzorce $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$ - ekvivalentné úpravy: pripočítanie čísla k obidvom stranám rovnice, vynásobenie obidvoch strán rovnice nenulovým číslom, pripočítanie výrazu tvaru ax^n (a je reálna konštanta, x je neznáma, n je prirodzené číslo) k obidvom stranám rovnice,	**Žiak vie/dokáže** - dosadiť do vzorca, - zapísať jednoduché vzťahy opísané slovne pomocou premenných, konštánt, rovností a nerovností, - nájsť všetky riešenia lineárnej a kvadratickej rovnice, - zdôvodniť postup riešenia lineárnej rovnice a opísať prípady, kedy má lineárna rovnica jedno, žiadne alebo nekonečne veľa riešení, - na konkrétnom príklade vysvetliť myšlienku riešenia kvadratickej rovnice $ax^2+bx+c = 0$ • v prípade $b \neq 0$, $c = 0$, rozkladom na súčin, • v prípade $b \neq 0$, $c \neq 0$, úpravou na úplný štvorec, - nájsť všetky riešenia rovníc s jednou neznámou, ktoré možno previesť na riešenie lineárnej alebo kvadratickej rovnice niektorou z ekvivalentných alebo dôsledkových úprav.

	- dôsledkové úpravy: umocnenie obidvoch strán rovnice na druhú, vynásobenie obidvoch strán rovnice lineárnym výrazom ax + b (a, b sú reálne konštanty, x je neznáma), - diskriminant kvadratickej rovnice $ax^2+bx+c = 0$ je $D = b^2 - 4ac$, riešením kvadratickej rovnice sú , $ax^2+bx+c = 0$ sú $x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{D}}{2a}$, - vzťah medzi diskriminantom a počtom (navzájom rôznych) - koreňov kvadratickej rovnice, - vzťah medzi znamienkom súčinu (podielu) dvoch výrazov - a znamienkom jednotlivých činiteľov (delenca a deliteľa).	- pri riešení konkrétnych rovníc zdôvodniť, ktoré z použitých úprav sú ekvivalentné a ktoré neekvivalentné, v prípade dôsledkových úprav vykonať skúšku ako súčasť riešenia, - nájsť všetky riešenia sústavy dvoch lineárnych rovníc s 2 neznámymi, - nájsť všetky riešenia sústavy 2 rovníc s 2 neznámymi, ktorú možno použitím dosadzovacej metódy (z jednej z rovníc vie vyjadriť jednu neznámu pomocou druhej) previesť na riešenie rovnice s jednou neznámou (napr. sústava kvadratickej a lineárnej rovnice), - zostaviť lineárnu rovnicu, sústavu lineárnych rovníc predstavujúcich matematický model slovnej úlohy, ju vyriešiť, overiť a interpretovať výsledky s ohľadom na pôvodnú slovnú úlohu
VÝRAZY	**Pojmy:** konštanta, premenná, výraz, definičný obor výrazu, mnohočleny, ich úpravy a rozklad na súčiny, lomené výrazy a ich úpravy, absolútna hodnota a výrazy s absolútnou hodnotou, výrazy pod odmocninou. **Vlastnosti a vzťahy:** - základné vzorce $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$, - zátvorky a poradie operácií pri úpravách.	**Žiak vie/dokáže** - dosadiť do výrazu a určiť hodnotu výrazu, - rozlíšiť mnohočlen od lomeného výrazu, - rozkladať mnohočleny pomocou vzorcov a vynímania, - zjednodušovať lomené výrazy a určovať ich definičné obory, - prevádzať úpravy výrazov s absolútnymi hodnotami, - určovať definičné obory výrazov pod odmocninou.
VZŤAHY, FUNKCIE, TABUĽKY, DIAGRAMY		
	Pojmy: sínus, kosínus, tangens, interval (otvorený, uzavretý, ohraničený, neohraničený), prienik a zjednotenie intervalov. **Vlastnosti a vzťahy:** - hodnoty goniometrických funkcií pre uhly $\alpha \in (0,\pi/2)$ ako pomery strán pravouhlého trojuholníka	**Žiak vie/dokáže** - vyjadriť $\sin\alpha$, $\cos\alpha$, $\operatorname{tg}\alpha$ pomocou strán pravouhlého trojuholníka - použiť goniometrické funkcie pri výpočte prvkov pravouhlého trojuholníka, - graficky znázorniť na číselnej osi množinu riešení nerovnice f (x) * a , kde * je jeden zo symbolov $<$, $>$, $\geq$, $\leq$, - nájsť všetky riešenia nerovnice f (x) * a , pokiaľ vie riešiť rovnicu f (x) = a

		(presne alebo s určenou presnosťou pomocou tabuľkového kalkulátora) - riešiť lineárne a kvadratické nerovnice, - vysvetliť súvis medzi riešením kvadratickej rovnice a kvadratickej nerovnice.
GEOMETRIA A MERANIE		
ZÁKLADNÉ ROVINNÉ ÚTVARY A ICH VLASTNOSTI	**Pojmy:** Bod, priamka, polpriamka, úsečka, stred úsečky, polrovina, rovnobežné a rôznobežné priamky, uhol (ostrý, pravý, tupý), vrchol a rameno uhla, uhlová miera: stupeň, minúta, sekunda, susedné, vrcholové, súhlasné a striedavé uhly, os úsečky, os uhla, kolmé priamky, kolmica. Kružnica, jej stred, polomer a priemer, kružnicový oblúk, dotyčnica ku kružnici, kruhový výsek a odsek, medzikružie. Trojuholník, ostrouhlý, pravouhlý, tupouhlý, rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, vrchol, strana a výška trojuholníka, ťažnica a ťažisko trojuholníka, kružnica trojuholníku vpísaná a opísaná. Vrchol, strana a uhlopriečka štvoruholníka a mnohouholníka, rovnobežník, kosoštvorec, obdĺžnik, štvorec, lichobežník, rovnoramenný a pravouhlý lichobežník, základňa a rameno lichobežníka, výška rovnobežníka a lichobežníka, pravidelný mnohouholník. Obsah a obvod rovinného útvaru. **Vlastnosti a vzťahy:** - súhlasné a striedavéuhly pri dvoch rovnobežkách sú rovnaké,	**Žiak vie/dokáže** - rozhodnúť, či sú dva trojuholníky zhodné, - vlastnosti zhodnosti použiť vo výpočtoch a pri odvodzovaní ďalších vzťahov (napr. niektorých vzorcov pre výpočet obsahu alebo vzťahov pre výpočet neprístupných dĺžok), - odvodiť Pytagorovu a Euklidove vety, vypočítať dĺžky i vzdialenosti pomocou týchto viet, - vysvetliť myšlienku odvodenia vzorcov pre obsah rovnobežníka, trojuholníka a lichobežníka, - vysvetliť (napr. pomocou priamej úmernosti) odvodenie vzorca na výpočet dĺžky kruhového oblúka a obsahu kruhového výseku, - používať vzorce na výpočet obsahu základných rovinných útvarov vrátane jednoduchých prípadov, keď je potrebné niektoré údaje dopočítať z ostatných údajov, - vypočítať obsah rovinných útvarov rozložiteľných na základné rovinné útvary, - približne vypočítať obvod a obsah narysovaných trojuholníkov, n-uholníkov, kruhov a ich častí, - rozhodnúť o vzájomnej polohe priamky a kružnice, dvoch kružníc, ak pozná ich polomery a vzdialenosť stredov, - odvodiť Tálesovu vetu a využiť ju pri jednoduchých konštrukčných úlohách,

	- súčet susedných uhlov je 180°, - vrcholové uhly sú rovnaké, - trojuholníková nerovnosť, - súčet vnútorných uhlov trojuholníka, - oproti väčšej (rovnakej) strane leží väčší (rovnaký) uhol, oproti rovnakým stranám ležia rovnaké uhly, - vyjadrenie obsahu trojuholníka pomocou dĺžky strany a k nej príslušnej výšky, - Pytagorova veta, Euklidove vety, - goniometria pravouhlého trojuholníka, - zhodné trojuholníky, vety o zhodnosti (sss, sus, usu, Ssu) trojuholníkov, - kolmosť dotyčnice k príslušnému polomeru kružnice, - Tálesova veta, - závislosť vzájomnej polohy kružnice a priamky na polomere kružnice a vzdialenosti jej stredu od priamky, - dotykový bod dvoch kružníc leží na spojnici stredov kružníc, závislosť vzájomnej polohy dvoch kružníc od vzdialenosti stredov kružníc a ich polomerov, - vzťahy pre výpočet obvodu a obsahu kruhu, dĺžku kružnicového oblúka a obsahu kruhového výseku, - rovnobežnosť a rovnaká veľkosť protiľahlých strán rovnobežníka, - rozpoľovanie uhlopriečok v rovnobežníku, - rovnosť protiľahlých vnútorných uhlov v rovnobežníku, - zhodnosť uhlopriečok obdĺžnika a štvorca, - vzájomná kolmosť uhlopriečok štvorca a kosoštvorca,	- použiť geometriu pravouhlého trojuholníka na výpočet veľkosti jeho - uhlov a dĺžok strán.

	- pravidelnému n-uholníku sa dá vpísať a opísať kružnica, - v rovnoramennom lichobežníku sú rovnaké uhlopriečky a rovnaké uhly pri základni, - obsah rovnobežníka vyjadrený pomocou strany a príslušnej výšky, - obsah lichobežníka vyjadrený pomocou výšky a veľkosti základní.	

TELESÁ, ICH OBJEMY A POVRCHY	**Pojmy:** Teleso, vrchol, hrana a stena, kocka, sieť kocky, hranol, kolmý a pravidelný hranol, kváder, objem a povrch telesa. **Vlastnosti a vzťahy :** - vzorce na výpočet objemu a povrchu kolmého n-bokého hranola.	**Žiak vie/dokáže** - načrtnúť sieť kocky a kvádra, - vypočítať povrch a objem telies pomocou žiakovi známych alebo daných vzorcov vrátane jednoduchých prípadov, keď je potrebné niektoré údaje dopočítať z ostatných údajov.
MERANIE		**Žiak vie/dokáže** - použiť vhodnú metódu, nástroje a vzorce pri určovaní dĺžok (na papieri, v miestnosti, v prírode), obsahov, objemov a veľkostí uhlov, - premieňať jednotky dĺžky, obsahu a objemu, - zistiť približné rozmery nedostupných útvarov použitím trigonometrie alebo merania vzdialeností na pláne zostrojenom vo vhodnej mierke.

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich - chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Trigonometria, praktická matematika Základné rovinné útvary (čistenie plôch, veľkosť chránených území) Telesá, ich objem a povrch
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod.	Poznatky vo všetkých tematických celkoch a ich vyučovanie v rôznych kultúrach

	a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosť, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť - naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie - žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Internet - zdroj informácií vo všetkých tematických celkoch Elementárna finančná matematika
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť – vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba - byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Výrazy, trigonometria, ekvivalentné úpravy, jednotlivé rovinné útvary, Pytagorova veta, Euklidove vety
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	- osvojovať si študijné zručnosti, - vedieť si obhájiť svoj názor - byť tolerantný k názorom druhých - učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Úprava výrazov, riešenie rovníc, trigonometria Vo všetkých tematických celkoch

2.ročník (3 hodiny týždenne, 99 hodín za rok)

TÉMA	**Obsahový štandard**	**Výkonový štandard**
ČÍSLA, PREMENNÁ A POČTOVÉ VÝKONY S ČÍSLAMI		
ČÍSLA A ICH ZÁPIS	**Pojmy:**	**Žiak vie/dokáže**

	konštanta, premenná, n–ciferné číslo, desatinný rozvoj (konečný, nekonečný a periodický), desatinné číslo, racionálne číslo, iracionálne číslo, reálne číslo, odmocnina (druhá), n-tá odmocnina, mocnina (s prirodzeným, celočíselným a racionálnym exponentom), základ mocniny, exponent, číslo vypočítané s danou presnosťou (na daný počet desatinných miest), zaokrúhlená hodnota, približná hodnota, platná číslica (v zápise približného čísla), (absolútna) chyba približného čísla, vedecký zápis čísel, pozičná číselná sústava, desiatková a dvojková sústava, dekadický a dvojkový zápis. **Vlastnosti a vzťahy:** - zátvorky a poradie operácií pri výpočtoch, - racionálne čísla majú konečný alebo nekonečný periodický desatinný rozvoj, iracionálne čísla majú nekonečný neperiodický desatinný rozvoj, - $a^0 = 1$, - $a^{\frac{p}{q}} = \sqrt[q]{a^p}$ - používať základné pravidlá pre počítanie s mocninami (súčin a podiel mocnín s rovnakým základom, mocnina mocniny, mocnina súčinu a podielu), - $\sqrt[n]{x}.\sqrt[n]{y} = \sqrt[n]{xy}, \frac{\sqrt[n]{x}}{\sqrt[n]{y}} = \sqrt[n]{\frac{x}{y}}$ - zjednodušené pravidlá pre počítanie s približnými číslami (presnosť súčtu a rozdielu, počet platných cifier súčinu a podielu).	- používať kalkulačku na (približný) výpočet číselných výrazov a hodnôt funkcií, pričom zvolí spôsob výpočtu, ktorý v danej situácii vedie k čo najpresnejšiemu výsledku, - porovnať dve reálne čísla na úrovni presnosti kalkulačky (napr. výpočtom ich rozdielu), - vyplniť číselné údaje vo formulári vyžadujúcom použitie základných počtových operácií a výpočet percent, - využiť počítanie s mocninami 10 (súčin a podiel) • pri rádovom odhade výsledku, • pri premene jednotiek, - upraviť reálne číslo na tvar $\pm$ a. 10^n, kde n je celé číslo a číslo a je z intervalu , (1,10), - používať, prečítať, zapísať, sčítať, odčítať, násobiť a deliť čísla zapísané vedeckým spôsobom, - používať pravidlá pre počítanie s mocninami a odmocninami pri úprave jednoduchých výrazov, - zaokrúhliť (aritmeticky, nahor, nadol) na daný počet platných číslic, - používať zjednodušené pravidlá na počítanie s približnými číslami, - vysvetliť odhad chyby súčtu dvoch približných čísel a súčinu presného a nepresného čísla, - počítať s približnými hodnotami vrátane odhadu absolútnej chyby súčtu viacerých sčítancov, resp. súčinu presného a približného čísla, - vysvetliť princíp zápisu v pozičnej sústave a na základe toho prepísať číslo z pozičnej sústavy s iným základom ako 10 do desiatkovej sústavy, - vysvetliť princíp sčítania a násobenia v pozičnej sústave (napr. dvojkovej).

ZÁKLADY TEÓRIE ČÍSEL	**Pojmy:** deliteľ, násobok, deliteľnosť prirodzených čísel, kritéria deliteľnosti, prvočíslo, zložené číslo, súdeliteľné a nesúdeliteľné čísla, prvočíselný rozklad, najmenší spoločný násobok, najväčší spoločný deliteľ. **Vlastnosti a vzťahy:** - Znaky delitelnosti číslom 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10	**Žiak vie/dokáže** - zistiť bez delenia, či je dané číslo deliteľné niektorým z čísel uvedených v znakoch deliteľnosti, - sformulovať a použiť kritériá deliteľnosti niektorými zloženými číslami, ktoré sú súčinom nesúdeliteľných čísel uvedených v znakoch delitelnosti (napr. 6, 12, 15, - nájsť NSN, NSD daných čísel, - nájsť celočíselné riešenia úloh, v ktorých možno jednoduchou úvahou určiť vhodnú konečnú množinu, ktorá hľadané riešenia musí obsahovať (riešenia úlohy potom nájde preverením jednotlivých prvkov získanej konečnej množiny), - pri riešení jednoduchých úloh využiť pravidelnosť rozloženia násobkov celých čísel na číselnej osi - využívať základné kritériá deliteľnosti prirodzených čísel pri hľadaní spoločných násobkov a spoločných deliteľov čísel a pri riešení slovných úloh súvisiacich s deliteľnosťou, - rozlíšiť prvočíslo a zložené číslo.
VZŤAHY, FUNKCIE, TABUĽKY, DIAGRAMY		
	Pojmy: premenná (veličina), nezávisle a závisle premenná, funkcia, predpis funkcie, funkčná hodnota (v danom bode), definičný obor funkcie, obor hodnôt funkcie, graf funkcie, súradnicové osi, súradnice bodu, bodové a spojnicové grafy, rastúca, klesajúca, monotónna funkcia, maximum (minimum) funkcie, zhora (zdola) ohraničená funkcia, ohraničená funkcia, periodická funkcia, lineárna a kvadratická funkcia (závislosť), vrchol paraboly,	**Žiak vie/dokáže** - z grafu funkcie odčítať s dostatočnou presnosťou veľkosť funkčnej hodnoty a naopak – zaznačiť známu veľkosť funkčnej hodnoty do grafu, - nájsť pre dané hodnoty nezávislých premenných hodnotu závisle premennej, ak je vzťah medzi závislou a jednou alebo dvoma nezávislými premennými opísaný vzorcom alebo tabuľkou, - v jednoduchých prípadoch rozhodnúť, či niektorá z dvoch daných premenných veličín je funkciou druhej z nich, - zostrojiť graf lineárnej a kvadratickej funkcie podľa jej predpisu,

	mocninová funkcia, interval (otvorený, uzavretý, ohraničený, neohraničený), prienik a zjednotenie intervalov. **Vlastnosti a vzťahy:** - súvis koreňov rovnice f(x) = 0 a priesečníkov grafu funkcie f s osou x, súvis riešenia rovnice f(x) = a s grafom funkcie f, súvis riešenia rovnice f(x) = g(x) s grafmi funkcií f a g, - grafom konštantnej a lineárnej (resp. kvadratickej) funkcie je priamka (resp. parabola), - súvis koeficientov k a q s podobou grafu lineárnej funkcie y = kx + q, jej rastom, resp. klesaním a rýchlosťou zmeny, - kvadratická funkcia má na R jediný extrém, minimum v prípade kladného koeficientu pri kvadratickom člene, maximum v opačnom prípade, - parabola (t. j. graf kvadratickej funkcie) je súmerná podľa rovnobežky s osou y, prechádzajúcej vrcholom paraboly,	- určiť predpis lineárnej funkcie na základe jej grafu, - určiť súradnice vrcholu paraboly z predpisu kvadratickej funkcie alebo jej grafu, - na základe vlastností priamej úmernosti zdôvodniť, prečo jej grafom je priamka prechádzajúca počiatkom súradnicovej sústavy, - použiť tabuľkový kalkulátor na zostrojenie grafu funkcie f a približné riešenie rovníc tvaru f (x) = 0 , f(x) = a (kde a je dané číslo), f (x) = g(x), - rozhodnúť o existencii riešenia rovnice f(x)= 0 , f (x) = a , resp. f(x) = g(x) , pokiaľ vie načrtnúť alebo pomocou tabuľkového kalkulátora zostrojiť graf funkcie f, resp. grafy funkcií f a g, - z daného grafu funkcie (vrátane prípadov, keď na zostrojenie grafu treba použiť tabuľkový kalkulátor) • určiť (presne alebo približne) ▪ jej extrémy, ▪ intervaly, na ktorých funkcia rastie (klesá, je konštantná), ▪ jej najväčšie, resp. najmenšie hodnoty na danom intervale<a, b>, ▪ body (alebo intervaly), v ktorých nadobúda kladné, resp. záporné, resp. nulové hodnoty, • zistiť, či je na danom intervale I zdola (zhora) ohraničená, - opísať a pomocou grafov funkcií interpretovať množinu všetkých riešení dvoch lineárnych rovníc s 2 neznámymi, na základe tejto interpretácie opísať prípady, kedy má takáto sústava jedno, žiadne alebo nekonečne veľa riešení, - u daného grafu na intuitívnej úrovni pracovať s pojmom rýchlosť zmeny, - načrtnúť graf funkcie daných jednoduchých vlastností (rast/klesanie, lokálne maximá/minimá, kladnosť /

		záporność, ohraničenosť, súmernosti), - graficky znázorniť na číselnej osi množinu riešení nerovnice f (x) $>$ a , resp. $<$,$\leq$, $\geq$, pokiaľ vie f (x) = a , - v jednoduchých prípadoch zvoliť vhodnú reprezentáciu daného vzťahu medzi dvoma veličinami, - jednoduchý vzťah opísaný slovne (špeciálne lineárnu závislosť)zapísať pomocou konštánt a premenných.
LOGIKA, DÔVODENIE, DÔKAZY		
VÝROKY A LOGICKÉ SPOJKY	**Pojmy:** výrok, úsudok, hypotéza, tvrdenie (pravdivé a nepravdivé), definícia, logické spojky, negácia, konjunkcia, disjunkcia, implikácia, ekvivalencia, vylučovacie a nevylučovacie alebo, vyplýva, je ekvivalentné, kvantifikátor (existenčný, všeobecný, aspoň, najviac, práve). **Vlastnosti a vzťahy:** - implikácia A $\Rightarrow$ B je ekvivalentná s implikáciou B´ $\Rightarrow$ A´, - výroky A, B sú ekvivalentné, ak platia obe implikácie , A$\Rightarrow$B, B$\Rightarrow$A, - pravdivosť konjunkcie, disjunkcie, implikácie, ekvivalencie a negácie,	**Žiak vie/dokáže** - určiť, či daná vetná konštrukcia je výrokom (vrátane prípadov, keď ide o všeobecný výrok vyjadrený bez použitia všeobecných kvantifikátorov), - správne vnímať logické spojky v rôznych prostrediach, - na konkrétnych príkladoch vysvetliť rozdiel medzi vylučovacím a nevylučovacím chápaním spojky alebo, - vysvetliť rozdiel medzi implikáciou a ekvivalenciou, - tvoriť zložené výroky a zistiť štruktúru a pravdivosť výrokov zložených z malého počtu jednoduchých výrokov pomocou logických spojok, - utvoriť negáciu výroku pomocou pravidiel pre negáciu základných zložených výrokov a negáciu jednoduchých kvantifikátorov, - vysvetliť de Morganove pravidlá pre negáciu výrokov A $\wedge$ B a A $\vee$ B,

	- negácia konjunkcie, disjunkcie (de Morganove pravidlá) a implikácie, - negácia výroku $\forall x \in M$: V(x) (protipriklad) a výroku $\exists\, x \in M$: V(x), negácia výrokov o počte objektov s danou vlastnosťou.	- dokumentovať použitie poznatkov o pravdivosti implikácií a ekvivalencií pri riešení rovníc na konkrétnych príkladoch, - hľadať chyby v argumentácii a usudzovaní, - pracovať s jednoduchými návodmi, odbornými textami a ukážkami nariadení vrátane posúdenia správnosti z nich odvodených tvrdení.
MNOŽINY	**Pojmy:** množina, prvok množiny, určenie množiny, číselné množiny, vzťahy medzi množinami (podmnožina, rovnosť), operácie s množinami (prienik, zjednotenie, doplnok, rozdiel), počet prvkov množiny, prázdna množina, intervaly (uzavretý, otvorený, polouzavretý), Vennove diagramy. **Vlastnosti a vzťahy:** - podmnožina $A \subset B$, rovnosť množín A = B, - počet podmnožín danej množiny 2^n.	**Žiak vie/dokáže** - charakterizovať pojem množiny, prvok množiny, prázdna a neprázdna množina, - určiť množinu (vymenovaním prvkov, graficky, vlastnosťou), - určiť vzťah medzi množinami - prevádzať správne matematické operácie s množinami a intervalmi, - graficky znázorniť na číselnej osi množiny (intervaly) a operácie medzi nimi, ako výsledok riešenia sústavy nerovníc f (x) * a , kde * predstavuje jednu zo vzťahov $>$, $<$, $\leq$, $\geq$, - graficky znázorniť jednotlivé operácie medzi množinami Vennovým diagramom, - využívať množiny pri riešení slovných úloh pomocou Vennovych diagramov, - definovať základné geometrické útvary z hľadiska množín s danou vlastnosťou (kružnica, kruh, os úsečky, os uhla, ...).
LOGIKA, DÔVODENIE, DÔKAZY		

KOMBINATORIKA	**Pojmy:** kombinácie,(kombinatorické) pravidlo súčtu, (kombinatorické) pravidlo súčinu.	**Žiak vie/dokáže** - navrhnúť v jednoduchých prípadoch organizáciu súboru obsahujúceho veľký počet dát, - používať rôzne stratégie zisťovania počtu možností založené na vypisovaní alebo systematickom vypisovaní možností alebo na kombinatorickom pravidle súčtu a súčinu - vytvoriť systém (strom logických možností) na vypisovanie všetkých možností (ak sa v tomto strome vyskytujú niektoré možnosti viackrát, vie určiť násobnosť ich výskytu).

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich - chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Výroková logika, množiny, kombinatorika
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod.	Poznatky vo všetkých tematických celkoch a ich vyučovanie v rôznych kultúrach

	a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosť, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť - naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie - žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Internet - zdroj informácií vo všetkých tematických celkoch, výroková logika, funkcie
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť – vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba - byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Množiny, funkcie
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	- osvojovať si študijné zručnosti, - vedieť si obhájiť svoj názor - byť tolerantný k názorom druhých - učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Vo všetkých tematických celkoch, teória čísel, funkcie, kombinatorika

3.ročník **(3 hodiny týždenne, 99 hodín za rok)**

TÉMA	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
ČÍSLA, PREMENNÁ A POČTOVÉ VÝKONY S ČÍSLAMI		
ZÁKLADNÉ VÝPOČTOVÉ POSTUPY	**Pojmy:** úrok, (ročná) úroková miera, jednoduché a zložené úrokovanie.	**Žiak vie/dokáže** - ručne“ alebo pomocou kalkulačky riešiť jednoduché úlohy na pravidelné vkladanie alebo vyberanie súm z banky, - na konkrétnom príklade vysvetliť princíp splácania pôžičky, - v jednoduchých prípadoch na základe výpočtu úrokovej miery porovnať výhodnosť dvoch pôžičiek.
VZŤAHY, FUNKCIE, TABUĽKY, DIAGRAMY		
	Pojmy: premenná (veličina), nezávisle a závisle premenná, funkcia, predpis funkcie, funkčná hodnota (v danom bode), definičný obor funkcie, obor hodnôt funkcie, graf funkcie, súradnicové osi, súradnice bodu, bodové a spojnicové grafy, rastúca, klesajúca, monotónna funkcia, maximum (minimum) funkcie, zhora (zdola) ohraničená funkcia, ohraničená funkcia, periodická, mocninová funkcia, exponenciálna funkcia, základ exponenciálnej funkcie, logaritmus, goniometrická funkcia, jednotková kružnica, sínus, kosínus, tangens, interval (otvorený, uzavretý, ohraničený, neohraničený), prienik a zjednotenie intervalov. ***Vlastnosti a vzťahy*:** - súvis koreňov rovnice a f(x) = 0 a priesečníkov grafu funkcie *f* s osou *x*, súvis riešenia rovnice f(x)= a s grafom funkcie *f*, súvis riešenia rovnice f(x) = g(x) s grafmi funkcií f a g, - súvis medzi rastom/klesaním exponenciálnej funkcie f(x) = a^x a hodnotou základu a,	**Žiak vie/dokáže** - z grafu funkcie odčítať s dostatočnou presnosťou veľkosť funkčnej hodnoty a naopak – zaznačiť známu veľkosť funkčnej hodnoty do grafu, - nájsť pre dané hodnoty nezávislých premenných hodnotu závisle premennej, ak je vzťah medzi závislou a jednou alebo dvoma nezávislými premennými opísaný vzorcom alebo tabuľkou, - v jednoduchých prípadoch rozhodnúť, či niektorá z dvoch daných premenných veličín je funkciou druhej z nich, - na intervaloch $(-\infty,-1),(-1,0), (0,1),(1,\infty)$ schematicky načrtnúť a porovnať grafy funkcií $y = x^n$ pre rôzne hodnoty $n \in Z$, - načrtnúť grafy funkcií a^x, $\sin x$, $\cos x$, $\mathrm{tg}\,x$, $\log_a x$,(pre $a \in (0,1)$ a aj $a > 1$), - na základe grafu aj predpisu identifikovať niektoré ďalšie typy

	- hodnoty goniometrických funkcií pre uhly $\alpha \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right)$ ako pomery strán pravouhlého trojuholníka, α - základné vzťahy medzi goniometrickými funkciami $tg\alpha = \frac{\sin\alpha}{\cos\alpha},$ $\sin^2\alpha + \cos^2\alpha = 1,$ $\cos\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right) = \sin\alpha.$	funkcií – mocninové, exponenciálne, logaritmické a goniometrické, - použiť kalkulačku na zostrojenie grafu funkcie *f* a približné riešenie rovníc tvaru *f(x)*= 0 , *f(x)= a* (kde *a* je dané číslo), *f(x)= g(x)* , - nájsť pomocou kalkulačky riešenie rovnice f(x) = a, kde *f* je niektorá z goniometrických funkcií sin, cos, tg, - z daného grafu funkcie určiť (presne alebo približne) jej extrémy, intervaly, na ktorých funkcia rastie (klesá, je konštantná), jej najväčšie, resp. najmenšie hodnoty na danom intervale <a,b>, body (alebo intervaly), v ktorých nadobúda kladné, záporné, resp. nulové hodnoty, zistiť, či je na danom intervale *I* zdola (zhora) ohraničená, - u daného grafu na intuitívnej úrovni pracovať s pojmom rýchlosť zmeny, - načrtnúť graf funkcie daných jednoduchých vlastností (rast/klesanie, lokálne maximá/ minimá, kladnosť/zápornosť, ohraničenosť, súmernosti), - rozlíšiť lineárnu a exponenciálnu závislosť a uviesť typické príklady týchto závislostí, - na konkrétnom príklade vysvetliť, ako z opisu exponenciálneho rastu (za rovnaký čas *x* sa hodnota *y* zväčší vždy o rovnaký počet percent) vyplýva

		predpis exponenciálnej funkcie $y = a^x$.
GEOMETRIA A MERANIE		

MNOŽINY BODOV DANÝCH VLASTNOSTÍ A KONŠTRUKCIE	**Pojmy:**
	
	Rozbor, náčrt, konštrukcia, postup konštrukcie.
		Žiak vie/dokáže
		
		- geometricky opísať, načrtnúť a narysovať množiny bodov, ktoré majú
		  - konštantnú vzdialenosť
		  - od bodu,
		  - priamky,
		  - kružnice,
		  - rovnakú vzdialenosť od
		  - dvoch bodov,
		  - dvoch rovnobežných priamok,
		  - dvoch rôznobežných priamok,
		- zdôvodniť, prečo tieto množiny majú uvedenú podobu a použiť tieto množiny bodov pri riešení jednoduchých konštrukčných úloh,
		- vysvetliť myšlienku konštrukcie osi uhla a osi úsečky, kolmice na danú priamku daným bodom (ležiacim na priamke alebo mimo nej),
		- v jednoduchých prípadoch skonštruovať základné rovinné útvary, špeciálne zostrojiť
		trojuholník určený

		dvoma stranami a uhlom nimi zovretým, dvoma uhlami a stranou, tromi stranami, ťažisko a priesečník výšok daného trojuholníka, kružnicu do trojuholníka vpísanú, trojuholníku opísanú, dotyčnicu kružnice v danom bode kružnice, dotyčnicu kružnice z daného vonkajšieho bodu - na základe daného rozboru napísať postup konštrukcie, - uskutočniť konštrukciu danú opisom
TRIGONOMETRIA	**Pojmy:** Trojuholník a jeho prvky , riešenie trojuholníka, kružnica trojuholníku opísaná, kružnica do trojuholníka vpísaná, goniometrické funkcie ostrého uhla Pytagorova veta, Euklidove vety, sínusová a kosínusová veta. **Vlastnosti a vzťahy:** - Pytagorova veta, a Euklidove vety vzťahy medzi stranami trojuholníka - hodnoty goniometrických funkcií pre uhly $\alpha \in (0,\pi/2)$ ako pomery strán pravouhlého trojuholníka - vyjadrenie kosínusov, sínusov uhlov trojuholníka pomocou dĺžok strán (kosínusová a sínusová veta).	**Žiak vie/dokáže** - vypočítať v trojuholníku, jednoznačne určenom jeho stranami, resp. stranami a uhlami, zvyšné strany a uhly, dĺžky ťažníc, výšok, obvod a obsah, - použiť goniometriu pravouhlého trojuholníka na výpočet veľkosti uhlov a dĺžok strán, - riešiť aplikované úlohy pomocou trigonometrie – sínusová a kosínusová veta - použiť vhodnú metódu, nástroje a vzorce pri určovaní dĺžok, obsahov, a veľkosti uhlov.
ZHODNÉ A PODOBNÉ ZOBRAZENIA	**Pojmy:** vzor a obraz, samodružný bod a útvar, zhodné zobrazenie, osová súmernosť, os súmernosti, posunutie, stredová súmernosť, stred súmernosti, otočenie, stred otočenia, orientovaný uhol a jeho veľkosti, uhol otočenia, osovo	**Žiak vie/dokáže** - zobraziť daný útvar v danom zhodnom alebo podobnom zobrazení, - rozhodnúť, či je daný útvar osovo (stredovo) súmerný, - napísať súradnice bodu (rovnicu priamky, úsečky,

	a stredovo súmerný útvar; rovnoľahlosť, stred a koeficient rovnoľahlosti, skladanie zobrazení.
	
	Vlastnosti a vzťahy:
	
	- stredová súmernosť je jednoznačne určená stredom súmernosti, resp. dvoma odpovedajúcimi si bodmi,
	- osová súmernosť je jednoznačne určená osou súmernosti, resp. dvoma odpovedajúcimi si bodmi,
	- otočenie je jednoznačne určené stredom a uhlom otáčania,
	- posunutie je jednoznačne určené vektorom posunutia, resp. dvoma odpovedajúcimi si bodmi,
	- vzťah medzi orientovaným uhlom a jeho veľkosťami,
	- rovnobežník je stredovo súmerný,
	- obdĺžnik a štvorec sú súmerné podľa osí strán,
	- kosoštvorec je súmerný podľa uhlopriečok,
	- rovnoramenný lichobežník je súmerný podľa osi základní,
	- priamka a jej obraz v posunutí sú rovnobežné,
	- rovnoľahlosť je jednoznačne určená stredom a koeficientom rovnoľahlosti, dvoma vhodne zvolenými dvojicami odpovedajúcich bodov
	- dve rovnoľahlé priamky sú rovnobežné,
	- každé dve nerovnaké rovnobežné úsečky sú rovnoľahlé (dvoma spôsobmi),
	- každé dve kružnice s rôznym polomerom sú si podobné (sú rovnoľahlé),
	- vonkajšie (vnútorné) spoločné dotyčnice dvoch kružníc sa pretínajú v strede rovnoľahlosti,
	- vzťah medzi pomerom podobnosti dvoch útvarov a
	  - dĺžkami zodpovedajúcich si úsečiek,
		kružnice alebo jej časti), ktorý je obrazom daného bodu (danej priamky, úsečky, kružnice alebo jej časti),
		  - v súmernosti podľa začiatku súradnej sústavy, resp. podľa daného stredu,
		  - v súmernosti podľa niektorej súradnej osi, alebo podľa priamky rovnobežnej so súradnou osou, podľa priamky y = x (inverzné funkcie),
		  - v posunutí,
		- opísať zobrazenie, ktoré vznikne zložením dvoch osových súmerností,
		- zostrojiť
		  - stredy rovnoľahlosti dvoch daných kružníc,
		  - obraz daného útvaru v danom zhodnom zobrazení alebo v rovnoľahlosti, resp. útvar podobný s daným útvarom, pri danom pomere podobnosti,
		- zhodné zobrazenia a rovnoľahlosť (resp. podobnosť) použiť v konštrukčných úlohách.

	- veľkosťami zodpovedajúcich si uhlov, - ich plošnými obsahmi.	
KOMBINATORIKA, PRAVDEPODOBNOSŤ, ŠTATISTIKA		
KOMBINATORIKA,	**Pojmy**: (kombinatorické) pravidlo súčtu, (kombinatorické) pravidlo súčinu, permutácie, variácie a variácie s opakovaním, kombinácie, faktoriál, kombinačné číslo. **Vlastnosti a vzťahy:** - n! = 1.2.3. … . n, 0! = 1, - $\binom{n}{k} = \frac{n!}{k!.(n-k)!}$ $C_k(n) = \binom{n}{k}$ $V_k(n) = \frac{n!}{(n-k)!}, P(n) = n!$ $V_k'(n) = n^k$	**Žiak vie/dokáže** - navrhnúť v jednoduchých prípadoch organizáciu súboru obsahujúceho veľký počet dát, - používať rôzne stratégie zisťovania počtu možností - použitím kombinatorického pravidla súčtu a súčinu, - využitím vzorcov pre počet kombinácií, variácií, variácií s opakovaním a permutácií. - počítať s faktoriálmi a kombinačnými číslami, ovládať kombinatorické pravidlo súčtu a súčinu, - použiť vhodnú metódu pri riešení aplikačných kombinatorických úloh.
LOGIKA, DÔVODENIE, DÔKAZY		
DÔKAZY	**Pojmy:** priamy a nepriamy dôkaz implikácie, protipríklad, dôkaz sporom, . **Vlastnosti a vzťahy:** - schéma priameho a nepriameho dôkazu a dôkazu sporom	**Žiak vie/dokáže** - vysvetliť, kedy na dôkaz nepravdivosti tvrdenia možno použiť protipríklad, - v jednoduchých prípadoch vysloviť kontrapríklad všeobecných tvrdení, - opísať základné druhy dôkazov (priamy, nepriamy, sporom) a dokumentovať ich príkladmi, - vysvetliť súvis základných druhov dôkazov s

		poznatkami o pravdivosti implikácie, - aplikovať základné druhy dôkazov v jednoduchých prípadoch aj v situáciách bežného života, - pracovať s jednoduchými návodmi, odbornými textami a ukážkami nariadení vrátane posúdenia správnosti z nich odvodených tvrdení.

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Logaritmická a exponenciálna funkcia, trigonometria, zhodnosť a podobnosť
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosť, netoleranciu v konaní	Poznatky vo všetkých tematických celkoch a ich vyučovanie v rôznych kultúrach, Finančná matematika, pravdepodobnosť

	- viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Internet - zdroj informácií vo všetkých tematických celkoch, elementárna finančná matematika
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť – vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba - byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Pravdepodobnosť okolo nás, funkcie a ich grafické znázornenie, trigonometria
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Funkcie logaritmické a exponenciálne, logická a finančná matematika, pravdepodobnosť

4.ročník **(3 hodiny týždenne, 99 hodín za rok)**

TÉMA	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
GEOMETRIA A MERANIE		
ZNÁZORŇOVANIE TROJROZMERNÉHO PRIESTORU	**Pojmy:** (voľné rovnobežné) premietanie, nadhľad a podhľad sprava a zľava, priemet priestorového útvaru do roviny, bokorys, pôdorys a nárys. Bod, priamka a rovina v priestore, rovnobežné, rôznobežné a mimobežné priamky, rovnobežnosť a rôznobežnosť priamky a roviny, rovnobežné a rôznobežné	**Žiak vie/dokáže** - v „štandardnej verzii“ rovnobežného premietania (obrazy úsečiek kolmých na priemetňu sa skracujú na polovicu a zvierajú uhol 45° s obrazmi zvislých úsečiek) načrtnúť kváder, jednoduché teleso zložené z malého počtu kvádrov, pravidelný n-boký ihlan a hranol,

	roviny, priesečnica dvoch rovín, rez telesa rovinou. **Vlastnosti a vzťahy :** - voľné rovnobežné premietanie zachováva deliaci pomer a rovnobežnosť, - rovnobežné (rôznobežné) priamky ležia v jednej rovine, mimobežné priamky neležia v jednej rovine, - priesečnice roviny s dvoma rovnobežnými rovinami sú rovnobežné.	- nakresliť bokorys, pôdorys a nárys jednoduchých útvarov zložených z kvádrov, - opísať možnosti pre vzájomné polohy ľubovoľných dvoch lineárnych útvarov (priamok a rovín) v priestore a dokumentovať ich príkladmi, - rozhodnúť o vzájomnej polohe dvoch lineárnych útvarov v priestore pomocou ich obrazu vo voľnom rovnobežnom premietaní, - zostrojiť rovinný rez kocky, kvádra rovinou určenou tromi bodmi ležiacimi v rovinách stien, z ktorých aspoň dva ležia v tej istej stene daného telesa, - vysvetliť základné princípy zostrojenia rovinného rezu kvádrom, - poznať príklady iných spôsobov znázorňovania priestoru (napr. vrstevnice, lineárna perspektíva).
TELESÁ, ICH OBJEMY A POVRCHY	**Pojmy:** Teleso, vrchol, hrana a stena, kocka, sieť kocky, hranol, kolmý a pravidelný hranol, kváder, ihlan, pravidelný (n-boký) ihlan, podstava a výška ihlana, štvorsten, pravidelný štvorsten, guľa, valec, kužeľ, objem a povrch telesa. **Vlastnosti a vzťahy :** - vzorce na výpočet objemu a povrchu kolmého n-bokého hranola, ihlana, kužeľa, valca a gule.	**Žiak vie/dokáže** - rozhodnúť, či daná sieť je sieťou telesa daného obrazom vo voľnom rovnobežnom premietaní, - načrtnúť sieť telesa daného obrazom vo voľnom rovnobežnom premietaní, - vypočítať povrch a objem telies pomocou žiakovi známych alebo daných vzorcov vrátane jednoduchých prípadov, keď je potrebné niektoré údaje dopočítať z ostatných údajov, - vysvetliť súvislosť rezu guľou a uhlov s geografickým súradnicovým systémom poludníkov a rovnobežiek, - použiť vhodnú metódu, nástroje a vzorce pri určovaní obsahov a objemov (na papieri, v miestnosti, v prírode), - premieňať jednotky obsahu a objemu.
Vektorová algebra	**Pojmy:**	**Žiak vie/dokáže**

	(karteziánska) súradnicová sústava na priamke (číselná os) a v rovine, súradnice bodu, vzdialenosť dvoch bodov, stred úsečky, vektor, umiestnenie vektora, súradnice vektora, veľkosť vektora, opačný vektor, súčet, rozdiel vektorov, lineárna závislosť a lineárna kombinácia vektorov, uhol dvoch vektorov, skalárny a vektorový súčin dvoch vektorov, kolmosť vektorov. **Vlastnosti a vzťahy:** - vyjadrenie vzdialenosti dvoch bodov pomocou ich súradníc - geometrická interpretácia súčtu dvoch vektorov a násobku vektora reálnym číslom a ich vyjadrenie pomocou súradníc daných vektorov, - body A, B a C ležia na jednej priamke, ak jeden z vektorov B – A a C – A je násobkom druhého, - vzťah medzi smerovými vektormi dvoch rovnobežných priamok, - vzdialenosť dvoch bodov ako dĺžka vektora, - kolmosť dvoch priamok a jej vzťah so skalárnym súčinom ich smerových vektorov, - vyjadrenie skalárneho súčinu vektorov pomocou dĺžok vektorov a kosínusu ich uhla (resp. vyjadrenie kosínusu uhla dvoch vektorov pomocou ich skalárneho súčinu a ich dĺžok), vyjadrenie skalárneho súčinu vektorov pomocou ich súradníc $\|AB\| = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2}$ - **stred úsečky** $x_s = \frac{x_1 + x_2}{2}, y_s = \frac{y_1 + y_2}{2}$ - **súradnice vektora**	- zostrojiť (v danej súradnicovej sústave) obrazy bodov, ak pozná ich súradnice, a určiť súradnice daných bodov, - vysvetliť, opísať a na konkrétnom príklade demonštrovať zavedenie súradnicovej sústavy na priamke, v rovine, - vysvetliť na konkrétnych príkladoch obsah pojmov vektor a umiestnenie vektora, - interpretovať geometricky súčet a rozdiel vektorov, súčin reálneho čísla a vektora, lineárnu kombináciu vektorov, - vypočítať súradnice vektora určeného dvojicou bodov, - vypočítať súradnice súčtu a rozdielu vektorov, súčinu vektora a reálneho čísla, lineárnej kombinácie vektorov, - definovať pojem skalárny súčin vektorov, - určiť skalárny súčin vektorov, - určiť odchýlku dvoch vektorov, - určiť vektor rovnobežný s daným vektorom, - určiť vektor kolmý na daný vektor.

	$\overrightarrow{AB} = B - A,$ $\vec{\mathbf{u}} = (x_2 - x_1, y_2 - y_1) = (u_1, u_2)$ $\left\|\vec{\mathbf{u}}\right\| = \sqrt{u_1^2 + u_2^2}$ $\vec{\mathbf{w}} = k.\vec{\mathbf{u}} + l\vec{\mathbf{v}}$ $\cos\varphi = \frac{u_1 v_1 + u_2 v_2}{\left\|\vec{\mathbf{u}}\right\|.\left\|\vec{\mathbf{v}}\right\|}$	
Analytická geometria v rovine	**Pojmy:** Parametrická a všeobecná rovnica priamky, smernica priamky, smernicový tvar rovnice priamky, rovnica kružnice. **Vlastnosti a vzťahy:** - vyjadrenie vzdialenosti dvoch bodov pomocou ich súradníc, - vzťah medzi smernicami dvoch rovnobežných, resp. kolmých priamok, - vzťah medzi koeficientmi všeobecných rovníc dvoch rovnobežných, resp. kolmých priamok, - aspoň jeden vzťah alebo postup pre výpočet uhla dvoch priamok (napr. pomocou skalárneho súčinu, kosínusovej vety alebo smerníc), - vzdialenosti bodu od priamky.	**Žiak vie/dokáže** - vypočítať súradnice stredu úsečky, - napísať analytické vyjadrenie priamky: • prechádzajúcej dvoma danými bodmi, • daným bodom rovnobežne s danou priamkou, • prechádzajúcej daným bodom kolmo na danú priamku, - určiť vzájomnú polohu dvoch priamok (ak sú dané ich rovnice) a nájsť súradnice ich prípadného priesečníka, - vypočítať • vzdialenosť 2 bodov, • vzdialenosť bodu od priamky, • vzdialenosť dvoch rovnobežných priamok, • obsah trojuholníka určeného jeho vrcholmi, • uhol dvoch priamok, - napísať rovnicu kružnice • ak pozná jej stred a polomer, • v tvare $x^2 + ax + y^2 + by + c = 0$, ak pozná tri body, ktorými kružnica prechádza, - určiť z rovnice kružnice jej stred a polomer, - rozhodnúť o vzájomnej polohe • priamky a kružnice, • dvoch kružníc, ak pozná ich rovnice.
KOMBINATORIKA, PRAVDEPOODBNOSŤ, ŠTATISTIKA		

PRAVDEPODOBNOSŤ	**Pojmy:** náhodný dej, náhodný jav, pravdepodobnosť, doplnková pravdepodobnosť, nezávislé javy, Laplaceova schéma, istý jav, nemožný jav, rozdelenie pravdepodobností, Pascalov trojuholník, geometrická pravdepodobnosť. **Vlastnosti a vzťahy:** - pre pravdepodobnosť P udalosti A platí $0 \leq P(A) \leq 1$, - $P(A) + P(A') = 1$, kde A´ je doplnková udalosť k udalosti A, - pravdepodobnosť istej udalosti je 1, nemožnej je 0, - $P(A \wedge B) = P(A) .P(B)$, ak A, B sú nezávislé javy, - $P(A \vee B) = P(A) + P(B)$, ak A, B sú navzájom sa vylučujúce udalosti.	**Žiak vie/dokáže** - uviesť príklady náhodných dejov a javov, - vyriešiť úlohy na pravdepodobnosť, založené na • úvahách o ideálnych pokusoch (vychádzajúcich z chápania pravdepodobnosti ako ideálnej relatívnej početnosti), • hľadaní pomeru všetkých priaznivých a všetkých možností, resp. všetkých nepriaznivých a všetkých priaznivých možností, ak vie tieto počty určiť riešením jednoduchých kombinatorických úloh, • doplnkovej pravdepodobnosti, • jednoduchom použití geometrickej pravdepodobnosti, • použitím vzorcov na súčet, alebo súčin pravdepodobností, - na príklade vysvetliť rozdiel medzi javom s pravdepodobnosťou 0 a nemožným javom, resp. javom s pravdepodobnosťou 1 a istým javom, - vysvetliť, ako vyplývajú pravidlá $P(A) + P(A')=1$(kde A´ je doplnková udalosť k udalosti A) a $P(A \vee B) = P(A) + P(B)$ (kde A, B sú navzájom vylučujúce sa udalosti) z Laplaceovej schémy, resp. z interpretácie pravdepodobnosti ako ideálnej relatívnej početnosti, - rozhodnúť v jednoduchých prípadoch o správnosti použitia rovnosti $P(A \wedge B) = P(A) .P(B)$.

Štatistika	**Pojmy:** diagram (stĺpcový, kruhový), histogram, absolútna a relatívna početnosť (frekvencia), rozdelenie početností (absolútnych alebo relatívnych), bernoulliovské pokusy, rozdelenie pravdepodobnosti, binomické a normálne rozdelenie pravdepodobnosti, triedenie, modus, medián, aritmetický priemer, stredná hodnota, priemerná hodnota (v závislosti od kontextu), vážený priemer, smerodajná odchýlka, rozptyl. **Vlastnosti a vzťahy:** - súvis medzi binomickým a normálnym rozdelením pravdepodobnosti, - rozloženie hodnôt v súbore s približne normálnym rozdelením početností.	**Žiak vie/dokáže** - zostaviť tabuľky absolútnych frekvencií, - urobiť triedenie a znázorniť ho, - spracovať údaje do vhodne zvolených diagramov a použiť vhodný softvér pri grafickom spracovaní dát, - vypočítať aritmetický priemer daných čísel, - na konkrétnych príkladoch (napr. priemerná úroková miera) vysvetliť, ako pojem priemerná hodnota závisí od kontextu a uviesť príklady, v ktorých takouto priemernou hodnotou bude aritmetický priemer, resp. hodnota rôzna od aritmetického priemeru, - zistiť v danom súbore (pôvodnom alebo v súbore, ktorý vznikol triedením) modus, medián, strednú hodnotu, rozptyl, smerodajnú odchýlku (ručne alebo použitím vhodného softvéru, napr. tabuľkového kalkulátora) a získané hodnoty interpretovať, - uviesť príklady náhodných dejov, ktoré nie je vhodné modelovať normálnym rozdelením, uviesť príklady iných rozdelení početnosti/pravdepodobnosti, - opísať (napr. pomocou „urnového modelu“ a bernoulliovských pokusov) výsledok náhodného výberu zo súboru, v ktorom pravdepodobnosť vybrať prvok s danou vlastnosťou je p %.

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Stereometria, Povrchy a objemy telies, Štatistika, Kombinatorika
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosť, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Poznatky vo všetkých tematických celkoch a ich vyučovanie v rôznych kultúrach
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média,	Internet - zdroj informácií vo všetkých tematických celkoch

	- žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť – vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba - byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Štatistika, Kombinatorika
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Pravdepodobnosť a štatistika

5.ročník **(3 hodiny týždenne, 90 hodín za rok)**

TÉMA	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
ČÍSLA, PREMENNÁ A POČTOVÉ VÝKONY S ČÍSLAMI		
KOMPLEXNÉ ČÍSLA	**Pojmy:** - reálne čísla a ich vlastnosti, - komplexné číslo, algebraický a goniometrický tvar C-čísla, imaginárna jednotka, komplexne združené číslo, komplexná jednotka, operácie s komplexnými číslami, - geometrický model komplexných čísel, - podiel komplexných čísel, - goniometrický tvar komplexných čísel, - násobenie komplexných čísel v goniometrickom tvare, - Moivrova veta, - mocnina a odmocnina komplexného čísla, - riešenie kvadratickej rovnice v obore C. - **Vlastnosti a vzťahy :** - -z = x + jy - z = |z|.(cosα + jsinα)	**Žiak vie/dokáže** - určovať vzťahy medzi číselnými obormi a zaradiť tam obor komplexných čísel, - definovať pojem komplexného čísla, - používať pri riešení úloh operácie charakteristické pre obor komplexných čísel, počítať s komplexnými číslami – súčet, rozdiel, súčin, podiel, mocnina a odmocnina komplexného čísla – Moivrova veta - vyjadriť komplexné čísla v algebrickom, geometrickom i goniometrickom tvare, - vhodne použiť Moivrovu vetu, - riešiť kvadratické rovnice v obore komplexných čísel.

	- $\|z\| = \sqrt{x^2 + y^2}$ - sčitovanie, odčitovanie, násobenie a delenie kompl. čísel.	
VZŤAHY, FUNKCIE, TABUĽKY, DIAGRAMY		
POSTUPNOSTI	**Pojem:** Postupnosť a jej vlastnosti, aritmetická postupnosť, diferencia aritmetickej postupnosti, geometrická postupnosť, kvocient geometrickej postupnosti. **Vlastnosti a vzťahy:** - vzťah medzi diferenciou aritmetickej postupnosti a jej rastom, resp. klesaním, - vzťah medzi kvocientom geometrickej postupnosti a jej rastom, resp. klesaním.	**Žiak vie/dokáže** - rozhodnúť, či daná postupnosť je aritmetická alebo geometrická , - určiť hodnotu ľubovoľného člena aritmetickej postupnosti, ak pozná jeden jej člen a diferenciu, dva rôzne členy, - pre aritmetickú postupnosť (danú explicitne) napísať zodpovedajúci rekurentný vzťah, - nájsť súčet n členov postupnosti (pre konkrétne n), - vyjadriť n-tý člen geometrickej postupnosti (pre konkrétne n) pomocou jej prvého (alebo iného než n-tého) člena a kvocientu q, - nájsť súčet n za sebou nasledujúcich členov geometrickej postupnosti (pre konkrétne n), - rozhodnúť o raste, resp. klesaní geometrickej postupnosti v závislosti od jej prvého člena a kvocientu, - určiť monotónnosť a ohraničenosť aritmetickej a geometrickej postupnosti, - aplikovať poznatky o postupnostiach v praktických úlohách, poznať najmä aplikáciu geometrickej postupnosti v situáciách s pravidelným rastom či poklesom veličín (úrokovanie, pôžičky, splátky, ...).
GEOMETRIA A MERANIE		

KUŽEĽOSEČKY	**Pojem:** (karteziánska) súradnicová sústava na priamke (číselná os) a v rovine, súradnice bodu, stred a polomer kružnice, stred, ohniská, vrcholy, poloosi elipsy a hyperboly, asymptoty hyperboly, vrchol, ohnisko a riadiaca priamky paraboly. **Vlastnosti a vzťahy:** - parametrická a všeobecná rovnica kružnice, elipsy, hyperboly a paraboly.	**Žiak vie/dokáže** - napísať stredový tvar rovnice kružnice, ak pozná jej stred a polomer, - naplať všeobecný tvar rovnice kružnice, ak pozná tri body, ktorými kružnica prechádza, - určiť z rovnice kružnice jej stred a polomer, - poznať analytické vyjadrenie ďalších kužeľosečiek – paraboly, elipsy a hyperboly a určiť ich základné charakteristiky, - klasifikovať analytickou metódou vzájomnú polohu priamky a kružnice (elipsy, hyperboly, paraboly) a dvoch kružníc, - napísať rovnicu dotyčníc kružnice (elipsy, hyperboly, paraboly) v danom dotykovom bode a z daného bodu, resp. rovnobežných s daným smerom.
KOMBINÁTORIKA, PRAVDEPODOBNOSŤ, ŠTATISTIKA		
ŠTATISTIKA	**Pojmy:** základný a výberový súbor	**Žiak vie/dokáže** - navrhnúť realizáciu (resp. realizovať) prieskum, graficky ho spracovať a interpretovať, - vysvetliť myšlienku odhadu relatívnej frekvencie skúmaného znaku v základnom súbore pomocou jeho relatívnej frekvencie v súbore získanom náhodným výberom, - v jednoduchých prípadoch rozhodnúť, či informácie získané z výberového súboru možno zovšeobecniť na základný súbor.

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich - chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Geometrická postupnosť a jej aplikácia
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Poznatky vo všetkých tematických celkoch a ich vyučovanie v rôznych kultúrach
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť - naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie - žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Internet – zdroj informácií vo všetkých tematických celkoch

TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť – vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba - byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Štatistika výberového súboru
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	- osvojovať si študijné zručnosti, - vedieť si obhájiť svoj názor - byť tolerantný k názorom druhých - učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Vo všetkých tematických celkoch

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI“ pre 1. -5.ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

Učebné zdroje:

- dostupné učebnice matematiky a zbierky úloh z matematiky
- časopisy a encyklopédie
- výukové programy
- internetové stránky

Metódy a formy práce:

- problémové vyučovanie
- projektové vyučovanie
- klasické formy vyučovania
- samostatná práca
- rozhovor, diskusia, výklad
- práca s internetom, práca na PC s výukovými programami

Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je systematické hodnotenie žiaka. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí, zručností a získaných kompetencií podľa výkonovej časti platných učebných osnov.

Prírodovedné predmety a semináre a cvičenia vo štvrtom a piatom ročníku sú klasifikované známkou za obdobie I. a II. polroka.

Podklady pre **<u>výslednú polročnú klasifikáciu</u>** prírodovedných predmetov tvoria:

- minimálne dve známky pri jednohodinovej časovej dotácii týždenne
- minimálne tri známky pri dvojhodinovej časovej dotácii týždenne získané žiakom v povinných formách preverovania vedomostí a zručností, ktorými sú:
  1. ústna odpoveď
  2. písomné preverovanie vedomostí
  3. vypracovanie protokolu z praktických a laboratórnych cvičení.

Doplnkovými formami pre hodnotenie sú:

1. aktivita žiaka na vyučovacej hodine (samostatné správne riešenie úloh, aktivita pri skupinovej práci, tvorivosť pri riešení problémov...)
2. domáce úlohy
3. prezentácie s využitím IKT alebo v podobe posterov
4. referáty

Známky získané v povinných a doplnkových formách sa odlišujú svojou váhou. Váha jednotlivých foriem preverovania vedomostí a hodnotenia je uvedená v Tabuľke č.1.

Formy získavania podkladov na klasifikáciu	**Váha**
Ústna odpoveď	1 (štandardná váha)
Písomné preverovanie - celohodinové	2 (dvojnásobná váha)
Písomné preverovanie (bleskovky, monotematické testy..)	1 (štandardná váha)
Vypracovanie protokolu z PC, LC	1 (štandardná váha)
Všetky doplnkové formy	0,5 (polovičná váha)

Kritériá klasifikácie povinných foriem preverovania vedomostí:
<u>Písomné práce</u> sa klasifikujú stupňom od 1 do 5
100% - 88% - výborný, 1
87% - 75% - chválitebný, 2
74% - 50% - dobrý, 3
49% - 30% - dostatočný, 4
29% - 0% - nedostatočný, 5

<u>Protokol z praktického alebo laboratórneho cvičenia</u> sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia zhodného s písomnou prácou, pričom zastúpenie jednotlivých zložiek protokolu vo výslednej klasifikácii je nasledovné:

- praktické prevedenie podľa postupu – 30%

- formálna stránka protokolu – 20%
- opis pozorovania a vyvodenie záverov – 40%
- celková úprava – 10%

V prezentáciách a projektoch sa hodnotí:

- dodržanie obsah a rozsahu – 40%
- spracovanie informácií – 20%
- prezentačné zručnosti žiaka – 40%

Kritériá klasifikácie povinných foriem preverovania vedomostí:

Písomné práce sa klasifikujú stupňom od 1 do 5

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný

Protokol z praktického alebo laboratórneho cvičenia sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia zhodného s písomnou prácou, pričom zastúpenie jednotlivých zložiek protokolu vo výslednej klasifikácii je nasledovné:

- praktické prevedenie podľa postupu – 30%
- formálna stránka protokolu – 20%
- opis pozorovania a vyvodenie záverov – 40%
- celková úprava – 10%

V **prezentáciách a projektoch** sa hodnotí:

- dodržanie obsah a rozsahu – 40%
- spracovanie informácií – 20%
- prezentačné zručnosti žiaka – 40%

Ústna odpoveď sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa nasledovných kritérií:

1-(výborný) – ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie úplne samostatne a bezchybne reprodukovať obsah učiva danej témy, podaný obsah má logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, obhájiť svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy, posúdiť vhodnosť riešenia.

2- (chválitebný) - ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie samostatne, len s malým podnetom od učiteľa reprodukovať obsah učiva danej témy, prípadné malé chyby v odpovedi sám skoriguje, podaný obsah má zväčša logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, primerane pružne dokáže obhajovať svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy.

3- (dobrý) - ak ústny prejav žiaka je zreteľný, zväčša správny, výstižný , žiak potrebuje pri prejave pomocné otázky, na ktoré zväčša správne odpovedá, málo používa odbornú terminológiu, len na podnet učiteľa uvádza aplikáciu naučeného na príkladoch, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

4- (dostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažnejšie chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré reaguje nepružne, zväčša nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

5 – (nedostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažné chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré zväčša nevie reagovať, nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je nepružný, absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

Výsledný stupeň prospechu

žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci. V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia výsledný stupeň za klasifikačné obdobie príslušní učitelia po vzájomnej dohode.

Pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia.

Výslednú známku v klasifikácii o jeden stupeň môže zlepšiť účasť žiaka v predmetových súťažiach, olympiádach , SOČ a regionálnych, národných a nadnárodných projektoch.

V prípade, ak žiak vzhľadom na absenciu na min. 25% odučených hodinách daného predmetu nezíska minimálny počet známok za klasifikačné obdobie, bude klasifikovaný na základe komisionálneho preskúšania z daného predmetu z učiva v rozsahu celého klasifikačného obdobia.

6.2 Informatika

Charakteristika predmetu

Poslaním výučby informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t. j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika a aplikovaním informačných technológií vo výučbe iných predmetov, medzipredmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy. Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť pre produktívny a plnohodnotný život občanov v informačnej a znalostnej spoločnosti, ktorú budujeme.

Učivo predmetu v 2. ročníku sa skladá z týchto hlavných častí:

1. Informačná spoločnosť
2. Softvér a hardvér
3. Reprezentácie a nástroje
4. Komunikácia a spolupráca

Ciele učebného predmetu informatika

Žiaci

- pracujú v prostredí bežných aplikačných programov, efektívne vyhľadávajú informácie uložené na pamäťových médiách, alebo na sieti,
- komunikujú cez sieť,
- rozvíjajú svoje schopnosti kooperácie a komunikácie,
- nadobúdajú schopnosti potrebné pre výskumnú prácu,
- rozvíjajú svoju osobnosť, tvorivosť, logické myslenie, zodpovednosť, sebakritickosť a snažia sa o sebavzdelávanie,
- rešpektujú intelektuálne vlastníctvo a autorstvo informatických produktov, systémov i aplikácií.

Konečným cieľom je získanie počítačovej gramotnosti.

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním informatiky

Poznávacia	**Komunikačná**	**Interpersonáln a**	**Intrapersonálna**
používať informácie v nových kontextoch	vyberať a triediť informácie z rôznych informačných zdrojov	používa vhodné pracovné a problémy	vedieť prejavovať a zvládať svoje emócie

		riešiace stratégie	
uplatňovať rôzne spôsoby prezentácie - text, tabuľka, grafy, diagramy		uplatňuje základné myšlienkové operácie (porovnávanie, triedenie, analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, abstrakcia, generalizácia, fantáziu, vytvára asociácie	správať sa asertívne
využívať vedomosti pre svoj další rozvoj a reálny život		rozvíja si presné myslenie, argumentáciu, používanie algoritmov	vytvoriť si vlastné hodnoty

Hodinová dotácia predmetu Informatika v jednotlivých ročníkoch podľa platného rámcového učebného plánu:

Ročník	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
Časová dotácia	**0**	**1**	**1**	**1**	**0**

Obsah vyučovania a cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov pre 2. ročník gymnázia

Téma	**Obsah**	**Výstup**
Informačná spoločnosť		
- bezpečnosť a riziká - legálnosť používania	*Procesy:* šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov,	Žiak vie/dokáže - posudzovať riziká práce na počítači so škodlivým softvérom, - aplikovať pravidlá pre zabezpečenie

	nezverejňovanie vlastných údajov na internete	prístupu do e-mailu, do komunity, do počítača a proti neoprávnenému použitiu, - zabezpečiť svoje údaje a komunikáciu proti zneužitiu, - hodnotiť dôveryhodnosť informácií na webe, - rozpoznávať počítačovú kriminalitu, - rozlišovať nelegálny obsah. - rozlišovať softvér s otvoreným zdrojovým kódom, - rozlišovať softvér šírený zadarmo a softvér, za ktorý sa platí, - dodržiavať autorské práva (vzťahujúce sa aj na softvér), - diskutovať o právnych dôsledkoch neoprávneného správania sa.
Softvér a hardvér		
- Práca so súbormi a priečinkami - práca v operačnom systéme - počítač a prídavné zariadenia	*Vlastnosti a vzťahy*: súbor ako štruktúra údajov rôznych typov, vzťah veľkosti súboru a uloženej informácie/zvolenej reprezentácie (napr. vplyv zvolenej kompresie) *Pojmy*: aplikácia *Vlastnosti a vzťahy*: operačný systém ako softvér, operačný systém a správa prostriedkov (procesor, pamäť, ...) a poskytovanie služieb (pre aplikácie, ...), aplikácia ako softvér *Pojmy*: kapacita *Vlastnosti a vzťahy*: procesor a pamäť, vstupné a výstupné	Žiak vie/dokáže - organizovať súbory a priečinky, - posudzovať vlastnosti súborov rôznych typov, - pracovať so súborovým manažérom a získavať informácie o súboroch, priečinkoch a pamäťových zariadeniach. - spravovať aplikácie (napr. inštalujú, odinštalujú softvér, doplnky,

	zariadenia a pamäťové zariadenia, hardvér a softvér *Procesy*: odhadovanie množstva zaznamenaných údajov podľa daných parametrov	zisťovať parametre bežiacej aplikácie/procesov, zastavovať ich...), - používať nástroje na prispôsobenie si (pracovného) prostredia v počítači a správanie sa počítača, - skúmať nové možnosti operačného systému. - realizovať akcie so špecifickým hardvérom (tlačiareň, robotická stavebnica, a pod.), - využívať parametre a princípy fungovania počítača, zariadení a sietí na efektívne riešenie úloh, - hodnotiť parametre a princíp fungovania počítača, zariadení a sietí na efektívne riešenie úloh, - prenášať údaje medzi rôznymi zariadeniami
Reprezentácie a nástroje		
- práca s grafikou - práca s multimédiami	*Pojmy*: rastrová a vektorová grafika *Vlastnosti a vzťahy*: vektorový obrázok ako zoskupenie objektov *Procesy*: tvarovanie, transformácia a usporiadanie objektov *Vlastnosti a vzťahy*: vplyv časovej osi na výsledný produkt *Procesy:* manipulovanie s objektmi na časovej osi	Žiak vie/dokáže - kombinovať rastrové, vektorové obrázky a texty, - vytvárať grafické produkty pri realizácii svojich projektov, - navrhovať a hodnotiť postupnosť grafických operácií. - používať multimediálne nástroje pri realizácii svojich projektov, - posudzovať výhody a nevýhody

		rôznych nástrojov na manipuláciu s multimédiami, - navrhovať a hodnotia postupnosť operácií pri práci s multimédiami.
Komunikácia a spolupráca		
– prezentovanie informácií prostredníctvom webovej stránky – Vyhľadávanie na webe	*Vlastnosti a vzťahy*: webová stránka ako miesto na prezentáciu a komunikáciu *Procesy*: úprava a formátovanie textu, obrázka, tabuľky, vkladanie odkazu (na vlastnú podstránku, inú stránku), zverejnenie stránky *Procesy*: práca s informačnými systémami, prekladanie textov, vyhľadávanie miest a trás na mape	Žiak vie/dokáže - používať konkrétne nástroje na vytvorenie webovej stránky s požadovaným obsahom a formátom (napr. výsledky práce žiaka), - realizovať postup pre sprístupnenie/publikovanie stránky na webe. - vyhľadávať a získavať informácie rôznych typov prostredníctvom zložených výrazov, - vyhľadávať a získavať informácie rôznych typov (napr. textové preklady, prevody jednotiek, kurzy, mapy, trasy), - hodnotiť vyhľadávanie (napr. správnosť a kvalitu vyhľadaných informácií, ako rýchlo boli nájdené, ...).

Obsah vyučovania a cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov pre 3. ročník gymnázia

Téma	**Obsah**	**Výstup**
Softvér a hardvér		
- práca v počítačovej sieti a na internete - práca proti vírusom a špehovaniu	*Pojmy*: prenosová rýchlosť	Žiak vie/dokáže - získavať údaje zo sieťových prostriedkov (napr. skener, úložisko súborov, a pod.),

	Procesy: odhadovanie množstva prenesených údajov podľa daných parametrov *Vlastnosti a vzťahy*: vírus ako škodlivý softvér, špehovanie ako nepovolená aktivita softvéru alebo webových stránok, antivírus ako softvér na zisťovanie a odstraňovanie škodlivého softvéru a blokovanie škodlivých činností, obmedzenia antivírusových programov (antivírus je tiež iba program, a nemusí odhaliť najnovší nebezpečný softvér)	- sprístupňovať prostriedky iným ľuďom (napr. tlačiareň, sieťové pripojenie, priečinok, apod.). - využívať nástroje na odhaľovanie a odstraňovanie škodlivého softvéru.
Reprezentácie a nástroje		
- Práca s prezentáciami - Práca s tabuľkami - Informácie - Štruktúry	*Procesy:* nastavovanie efektov, reagovanie na udalosti *Pojmy*: tabuľka, vzorec, podmienka, funkcia *Vlastnosti a vzťahy*: vzorce ako vzťah viacerých buniek, graf ako vizualizácia a prezentácia údajov *Procesy*: vloženie funkcie (suma, priemer), vyhodnotenie výrazu, vloženie grafu *Pojmy:* bit, bajt, kilobajt, megabajt (násobky 1000), dvojková sústava, digitalizácia *Vlastnosti a vzťahy*: vzťahy medzi jednotlivými typmi informácií (grafika, text, čísla, zvuk), text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii, ...), formátovaný a neformátovaný text, vplyv reprezentácie na pamäť, stratová a bezstratová kompresia *Procesy*: prevod čísel do postupnosti bitov (dvojkovej sústavy) a späť, kódovanie textovej, zvukovej a obrazovej informácie *Pojmy*: postupnosť, tabuľka (frekvenčná, kódovacia, slovník,	Žiak vie/dokáže - používať nástroje na tvorbu a úpravu prezentácií pri prezentovaní svojich projektov, - posudzovať výhody a nevýhody rôznych nástrojov na tvorbu prezentácií, - navrhovať a hodnotia postupnosť operácií pri práci s prezentáciami. - využívať tabuľkový editor pri riešení problémov, - zostavovať výrazy s operáciami, podmienkami a funkciami, - prezentovať údaje z tabuliek (napr. pomocou grafu), - interpretovať súvislosti (t. j. údaje a výrazy) v tabuľkách, - hľadať, odhaľovať a opravovať chyby pri práci s tabuľkami a výpočtami.

	mriežka), strom (napr. priečinky a podpriečinky, nadriadený – podriadený, strom rozhodnutí, stratégií, turnajov, rodokmeň), graf (mapa, kto sa komu dovolá)	- posudzovať vlastnosti informácií rôznych typov, - posudzovať rôzne reprezentácie pri spracovaní informácií, - kódovať informáciu do konkrétnej digitálnej reprezentácie, - dekódovať informáciu z konkrétnej digitálnej reprezentácie, - hodnotiť rozdiely medzi digitalizovanými a pôvodnými údajmi, - voliť vhodné nástroje na riešenie problému, na získanie a spracovanie informácií rôznych typov a na komunikovanie, - argumentovať pre voľbu nástrojov. - organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel, ...), - orientovať sa, vyhľadávať a získavať informácie zo štruktúry podľa stanovených kritérií, - voliť vhodnú štruktúru pre reprezentáciu informácie a zdôvodňovať ju (napr. kedy voliť čísla, alebo kedy meno a priezvisko evidovať v dvoch samostatných stĺpcoch v tabuľke, ...),

		- posudzovať vlastnosti operácií s rôznymi štruktúrami (napr. možnosť mazania, vkladania, vyhľadávania, ...), - interpretovať údaje zo štruktúr – odvodzovať vzťahy zo zadaných údajov v štruktúre, prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami.
Komunikácia a spolupráca		
- práca s nástrojmi na spoluprácu a zdieľanie informácií	*Procesy*: zdieľanie priečinkov a súborov na webe, paralelná práca s textom, obrazom, tabuľkami a prezentáciami	Žiak vie/dokáže - používať nástroje na zdieľanie a publikovanie informácií, - vytvárať a upravovať zdieľané produkty pomocou nástrojov na spoluprácu, - využívať nástroje na spoluprácu pri riešení problémov.
Informačná spoločnosť		
- digitálne technológie v spoločnosti		Žiak vie/dokáže - diskutovať o profesiách, ktoré súvisia s rozvojom digitálnych technológií, - diskutovať o využití digitálnych technológií pri zjednodušení života hendikepovaných, - hodnotiť súčasné trendy digitálnych technológií a ich vplyv na spoločnosť (limity a riziká) a odhadujú ich ďalší vývoj, - hodnotiť rozvoj digitálnych technológií

		a ich vplyv na svoje učenie sa.

Obsah vyučovania a cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov pre 4. ročník gymnázia

Téma	**Obsah**	**Výstup**
Reprezentácie a nástroje		
- Práca s textom	*Vlastnosti a vzťahy*: štýl ako nástroj na formátovanie textu *Procesy*: revidovanie dokumentov (komentovanie, sledovanie zmien), úprava štýlov, príprava dokumentu na publikovanie	Žiak vie/dokáže - kombinovať texty a iné objekty (grafiku, tabuľky, a pod.), - využívať nástroje na prácu s textom pri realizácii svojich projektov, - navrhovať a hodnotiť postupnosť operácií pri práci s textom.
Algoritmické riešenie problémov		
- Analýza problému - Jazyk na zápis riešenia Algoritmické riešenie problémov: - pomocou postupnosti príkazov - pomocou nástrojov na interakciu - pomocou premenných - pomocou cyklov - pomocou vetvenia - interpretácia zápisu riešenia - hľadanie a opravovanie chýb	*Vlastnosti a vzťahy*: zadaný problém – vstup – výstup *Procesy*: rozdelenie problému na menšie časti, syntéza riešenia z riešení menších častí, identifikovanie opakujúcich sa vzorov, identifikovanie miest pre rozhodovanie sa (vetvenie a opakovanie), identifikovanie všeobecných vzťahov medzi informáciami. *Pojem*: program, programovací jazyk *Vlastnosti a vzťahy*: zápis algoritmu a vykonanie programu, vstup – vykonanie programu – výstup/akcia *Procesy*: zostavenie programu, identifikovanie, hľadanie, opravovanie chýb. *Pojmy*: príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov	Žiak vie/dokáže - identifikovať vstupné informácie zo zadania úlohy, - popisovať očakávané výstupy, výsledky, akcie, - identifikovať problém, ktorý sa bude riešiť algoritmicky, - formulovať a neformálne (prirodzeným jazykom) vyjadriť ideu riešenia, - uvažovať o vlastnostiach vykonávateľa (napr. korytnačka, grafické pero, robot, a pod.), - plánovať riešenie úlohy ako postupnosť príkazov vetvenia a opakovania. - používať jazyk na zápis algoritmického riešenia problému (používať konštrukcie

	Vlastnosti a vzťahy: ako súvisia príkazy a výsledok realizácie programu *Procesy*: zostavenie a úprava príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov). *Vlastnosti a vzťahy*: prostriedky jazyka pre získanie vstupu, spracovanie vstupu a zobrazenie výstupu *Procesy*: čakanie na neznámy vstup – vykonanie akcie – výstup, následný efekt. *Pojmy*: premenná, meno (pomenovanie) premennej, hodnota premennej, operácia (+, -, *, /) *Vlastnosti a vzťahy*: pravidlá jazyka pre použitie premennej, meno premennej – hodnota premennej *Procesy*: nastavenie hodnoty (priradenie), zistenie hodnoty (použitie premennej), zmena hodnoty premennej, vyhodnocovanie výrazu s premennými, číslami a operáciami *Pojmy*: opakovanie, počet opakovaní, podmienka vykonávania cyklu, telo cyklu *Vlastnosti a vzťahy*: ako súvisí počet opakovaní s výsledkom, čo platí po skončení cyklu *Procesy*: vyhodnotenie hraníc/podmienky cyklu, vykonávanie cyklu *Pojmy*: vetvenie, podmienka *Vlastnosti a vzťahy*: pravda/nepravda – splnená/nesplnená podmienka	jazyka, aplikovať pravidlá jazyka), - používať matematické výrazy pri vyjadrovaní vzťahov a podmienok, - rozpoznávať a odstraňovať chyby v zápise, - vytvárať zápisy a interpretovať zápisy podľa nových stanovených pravidiel (syntaxe) pre zápis algoritmov. - riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, - aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov. - rozpoznávať situácie, kedy treba získať vstup, - identifikovať vlastnosti vstupnej informácie (obmedzenia, rozsah, formát), - rozpoznávať situácie, kedy treba zobraziť výstup, realizovať akciu, - zapisovať algoritmus, ktorý reaguje na vstup, - vytvárať hypotézu, ako neznámy algoritmus spracováva zadaný vstup, ak sú dané páry vstup–výstup/akcia. - identifikovať zo zadania úlohy, ktoré údaje musia byť zapamätané, resp. sa menia (a teda vyžadujú použitie premenných), - riešiť problémy, v ktorých si treba zapamätať a neskôr použiť zapamätané hodnoty vo výrazoch,

	Procesy: zostavovanie a upravovanie vetvenia, vytvorenie podmienky a vyhodnotenie podmienky s negáciami a logickými spojkami (a, alebo) *Vlastnosti a vzťahy*: jazyk - vykonanie programu *Procesy*: krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe *Vlastnosti a vzťahy*: chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), chyba vo výrazoch s premennými, chyba v algoritmoch s cyklami a s vetvením, chyba pri realizácii (logická chyba), chyba v zápise (syntaktická chyba) *Procesy*: rozpoznanie chyby, hľadanie chyby	- zovšeobecniť riešenie tak, aby fungovalo nielen s konštantami. - rozpoznávať opakujúce sa vzory, - rozpoznávať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas aj po skončení cyklu, - riešiť problémy, v ktorých treba výsledok získať akumulovaním čiastkových výsledkov v rámci cyklu, - riešiť problémy, ktoré vyžadujú neznámy počet opakovaní, - riešiť problémy, v ktorých sa kombinujú cykly a vetvenia, - stanoviť hranice a podmienky vykonávania cyklov. - rozpoznávať situácie a podmienky, kedy treba použiť vetvenie, - rozpoznávať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, v rámci a po skončení vetvenia, - riešiť problémy, ktoré vyžadujú vetvenie so zloženými podmienkami (s logickými spojkami), - riešiť problémy, v ktorých sa kombinujú cykly a vetvenia. - krokovať riešenie, simulujú činnosť vykonávateľa s postupnosťou príkazov, s výrazmi a premennými, s vetvením a s cyklami, - vyjadriť ideu daného návodu (objavovať a vlastnými slovami popisovať ideu zapísaného riešenia – ako

		program funguje, čo zápis realizuje pre rôzne vstupy), - upraviť riešenie úlohy vzhľadom na rôzne dané obmedzenia, - dopĺňať, dokončujú, modifikujú rozpracované riešenie, - hľadať vzťah medzi vstupom, algoritmom a výsledkom, - uvažovať o rôznych riešeniach, navrhovať vylepšenie. - rozpoznávať, kedy program pracuje nesprávne, - hľadať chybu vo vlastnom, nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju, - zisťovať, pre aké vstupy, v ktorých prípadoch, situáciách program zle pracuje, - uvádzať kontra príklad, kedy niečo neplatí, nefunguje, - posudzovať a overovať správnosť riešenia (svojho aj cudzieho), - rozlišovať chybu pri realizácii od chyby v zápise.
Komunikácia a spolupráca		
- práca s nástrojmi na komunikáciu	*Vlastnosti a vzťahy*: interaktívna a neinteraktívna komunikácia *Procesy*: komunikácia s jedným aj viacerými účastníkmi	Žiak vie/dokáže - komunikovať pomocou nástrojov na interaktívnu a neinteraktívnu komunikáciu, - porovnávať klady a zápory interaktívnej a neinteraktívnej komunikácie, - voliť najvhodnejší nástroj na komunikáciu pre danú situáciu,

		- dodržiavať pravidlá netikety a elektronickej komunikácie.

Prierezové témy:

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Komunikácia a spolupráca: - Vyhľadávanie na webe Informačná Spoločnosť: - bezpečnosť a riziká
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Softvér a hardvér - Softvér – rozdelenie podľa oblastí použitia. Reprezentácie a nástroje • Tvorba prezentácie

MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Reprezentácie a nástroje • Práca s grafikou – digitalizácia obrazu, rastrová, animovaná grafika, kódovanie farieb, tvorba animácií • Práca s textom • Informácie
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Reprezentácie a nástroje – Práca s prezentáciami – Práca s multimédiami
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Vo všetkých témach
DOPRAVNÁ VÝCHOVA - DOV	- prierezová tematika sa realizuje v špecializovaných kurzoch počas alebo na konci školského roka	Informačná spoločnosť - digitálne technológie v spoločnosti
REGIONÁLNA VÝCHOVA - RLK	- podporovať hrdosť na svoj pôvod, rodinu, obec, región – významné osobnosti vedy a techniky na Slovensku a ich vynálezy alebo prínos pre vedu (pracovníci v Cerne,.....)	Informačná spoločnosť • digitálne technológie v spoločnosti

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 1.-5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania

Metódy – rozprávanie, projektové metódy, práca s pracovnými listami, práca s internetom, spracovanie získaných údajov, výpočet určitých hodnôt, porovnanie a hodnotenie údajov.

Formy – zmiešaný typ hodiny, skupinové vyučovanie, projektové vyučovanie.

Učebné zdroje

Dostupné učebnice informatiky, Pracovné listy, internet.

Hodnotenie

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je systematické hodnotenie žiaka. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí, zručností a získaných kompetencií podľa výkonovej časti platných učebných osnov.

Prírodovedné predmety a semináre a cvičenia vo štvrtom a piatom ročníku sú klasifikované známkou za obdobie I. a II. polroka.

Podklady pre výslednú polročnú klasifikáciu prírodovedných predmetov tvoria:

- minimálne **dve známky** pri jednohodinovej časovej dotácii týždenne
- minimálne **tri známky** pri dvojhodinovej časovej dotácii týždenne

získané žiakom v **povinných formách** preverovania vedomostí a zručností, ktorými sú:

1. práca s počítačom s pracovnými listami a ústna odpoveď
2. písomné preverovanie vedomostí a vypracovávanie zadaných úloh prostredníctvom PC
3. vypracovanie projektov

Doplnkovými formami pre hodnotenie sú:

1. aktivita žiaka na vyučovacej hodine (samostatné správne riešenie úloh, aktivita pri skupinovej práci, tvorivosť pri riešení problémov...)
2. domáce úlohy
3. prezentácie s využitím IKT alebo v podobe posterov
4. referáty

Známky získané v povinných a doplnkových formách sa **odlišujú svojou váhou.** Váha jednotlivých foriem preverovania vedomostí a hodnotenia je uvedená v **Tabuľke:**

Formy získavania podkladov na klasifikáciu	Váha
Ústna odpoveď	1 (štandardná váha)
Písomné preverovanie - celohodinové	2 (dvojnásobná váha)
Písomné preverovanie (bleskovky, monotematické testy..)	1 (štandardná váha)
Vypracovanie protokolu z PC, LC	1 (štandardná váha)
Všetky doplnkové formy	0,5 (polovičná váha)

Kritériá klasifikácie povinných foriem preverovania vedomostí:

Písomné preverovanie - sa klasifikujú stupňom od 1 do 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia schválenej pre prírodovedné predmety vyučované v slovenskom i španielskom jazyku v PK nasledovne:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný

Vypracovanie zadanej úlohy prostredníctvom PC sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia zhodného s písomnou prácou, pričom zastúpenie jednotlivých zložiek úlohy vo výslednej klasifikácii je nasledovné:

- spracovanie informácií – 20%
- postup a výsledok – 70%
- celková úprava – 10%

V **prezentáciách a projektoch** sa hodnotí:

- dodržanie obsah a rozsahu – 40%
- spracovanie informácií – 20%
- prezentačné zručnosti žiaka – 40%

Ústna odpoveď sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa nasledovných kritérií:

1-(výborný) – ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie úplne samostatne a bezchybne reprodukovať obsah učiva danej témy, podaný obsah má logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, obhájiť svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy, posúdiť vhodnosť riešenia.

2- (chválitebný) - ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie samostatne, len s malým podnetom od učiteľa reprodukovať obsah učiva danej témy, prípadné malé chyby v odpovedi sám skoriguje, podaný obsah má zväčša logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, primerane pružne dokáže obhajovať svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy.

3- (dobrý) - ak ústny prejav žiaka je zreteľný, zväčša správny, výstižný , žiak potrebuje pri prejave pomocné otázky, na ktoré zväčša správne odpovedá, málo používa odbornú terminológiu, len na podnet učiteľa uvádza aplikáciu naučeného na príkladoch, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

4- (dostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažnejšie chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré reaguje nepružne, zväčša nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

5 – (nedostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažné chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré zväčša nevie reagovať, nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je nepružný, absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

Výsledný stupeň prospechu

žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci. V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia výsledný stupeň za klasifikačné obdobie príslušní učitelia po vzájomnej dohode.

Pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia.

Výslednú známku v klasifikácii o jeden stupeň môže zlepšiť účasť žiaka v predmetových súťažiach, olympiádach , SOČ a regionálnych, národných a nadnárodných projektoch.

V prípade, ak žiak vzhľadom na absenciu na min. 25% odučených hodinách daného predmetu nezíska minimálny počet známok za klasifikačné obdobie, bude klasifikovaný na základe komisionálneho preskúšania z daného predmetu z učiva v rozsahu celého klasifikačného obdobia.

6.3 Seminár z matematiky/Cvičenia z matematiky- voliteľný predmet

Charakteristika učebného predmetu

Seminár z matematiky a Cvičenia z matematiky prehlbujú, dopĺňajú a rozširujú poznatky z matematiky a sú zamerané na rozvoj matematických kompetencií. Oba predmety majú rovnaké učebné osnovy. Seminár z matematiky sa vyučuje v slovenskom jazyku a Cvičenia z matematiky sa vyučujú v čínskom jazyku.

Tento predmet zahŕňa:

- matematické poznatky a zručnosti, ktoré študenti budú potrebovať vo svojom ďalšom živote,
- činnosti s matematickými objektmi rozvíjajúce kompetencie potrebné v ďalšom živote,
- rozvoj presného myslenia a formovania argumentácie,
- rozvoj algoritmického myslenia a geometrickej predstavivosti,
- získanie aplikácií jednotlivých častí matematiky v bežnom živote.

Ciele učebného predmetu

Voliteľný predmet Seminár z matematiky/Cvičenia z matematiky nadväzuje na štátny vzdelávací program a rozširuje ho v súlade s cieľovými požiadavkami na maturitnú skúšku z matematiky. Cieľom predmetu je rozvíjanie vedomostí a osvojovanie poznatkov, ktoré žiaci využijú v osobnom i profesijnom živote. Predmet smeruje k rozvíjaniu logického myslenia, upevňovaniu a prehlbovaniu učiva matematiky a pripravuje žiakov k maturitnej skúške z matematiky a na prijímacie skúšky na vysoké školy.

Žiaci majú možnosť osvojiť si nové pojmy, vzťahy medzi nimi a používať nové metódy práce. Súčasne spoznávajú vzťahy a súvislosti medzi jednotlivými časťami gymnaziálneho učiva matematiky, učia sa aplikovať učivo nielen v matematike, ale aj v iných odboroch.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

- **Kompetencie k celoživotnému učeniu sa**

Učiteľ:

- motivuje vhodnou voľbou príkladov – využitia učiva v praxi

- vedie k používaniu správnej terminológie

- vedie žiakov k vlastnej organizácii štúdia

- vedie žiakov k uvedomovaniu si chýb a k ich vedomej náprave

- **Kompetencie riešiť problémy**

Učiteľ:

- zadávaním problémových úloh podporuje samostatné myslenie žiakov

- kladie dôraz na správnu argumentáciu

- vedie žiakov k využívaniu poznatkov z matematiky v iných predmetoch

- podporuje žiakov pri hľadaní rôznych spôsobov riešení

- **Sociálne komunikačné kompetencie**

Učiteľ:

- vedie k súvislému a dobre formulovanému prejavu

- využíva metódy obsahujúce prezentáciu výsledkov práce jednotlivca i skupiny

- rešpektuje individualitu žiakov

- vedie dialóg so žiakmi a iniciuje diskusie o rôznych možnostiach riešení problému

- **Kompetencie v oblasti IKT**

Učiteľ:

- vedie žiakov k efektívnemu využívaniu informačno-komunikačných technológií

- vedie k používaniu základných postupov pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou

- upozorňuje na možné riziká spojené s používaním internetu a IKT

Obsah vyučovania a cieľové požiadavky na vedomosti a schopnosti žiakov

Hodinová dotácia z predmetu Seminár z matematiky podľa platného Učebného plánu

Ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
Dotácia hodín	**0**	**0**	**0**	**2**	**2**

4.ročník (2 hodiny týždenne, 66 hodín za rok)

TÉMA	**OBSAH**	**VÝKON**

VZŤAHY, FUNKCIE, TABUĽKY, DIAGRAMY	**<u>Funkcie</u>** **Pojmy:** funkcia, definičný obor funkcie, obor hodnôt funkcie, graf funkcie, vlastnosti funkcie , lineárna, lineárne lomená funkcia, kvadratická funkcia, mocninová funkcia, exponenciálna a logaritmická, goniometrická funkcia **Vlastnosti a vzťahy:** - súvis koreňov rovnice f(x) = 0 a priesečníkov grafu funkcie f s osou x, súvis riešenia rovnice f(x) = a s grafom funkcie f, súvis riešenia rovnice f(x) = g(x) s grafmi funkcií f a g, - grafom konštantnej a lineárnej (resp. kvadratickej) funkcie je priamka (resp. parabola), - súvis koeficientov k a q s podobou grafu lineárnej funkcie y = kx + q, jej rastom, resp. klesaním a rýchlosťou zmeny,	**<u>Žiak vie/dokáže</u>** - zostrojiť grafy základných funkcií podľa ich predpisu a naopak, určiť ich vlastnosti - určiť súradnice vrcholu paraboly z predpisu kvadratickej funkcie alebo jej grafu, - použiť tabuľkový kalkulátor na zostrojenie grafu funkcie f a približné riešenie rovníc tvaru f (x) = 0 , f(x) = a (kde a je dané číslo), f (x) = g(x), - rozhodnúť o existencii riešenia rovnice f(x)= 0 , f (x) = a , resp. f(x) = g(x) , pokiaľ vie načrtnúť alebo pomocou tabuľkového kalkulátora zostrojiť graf funkcie f, resp. grafy funkcií f a g, - z daného grafu funkcie (vrátane prípadov, keď na zostrojenie grafu treba použiť tabuľkový kalkulátor) - určiť (presne alebo približne) ▪ jej extrémy, ▪ intervaly, na ktorých funkcia rastie (klesá, je konštantná), ▪ jej najväčšie, resp. najmenšie hodnoty na danom intervale<a, b>, ▪ body (alebo intervaly), v ktorých nadobúda kladné, resp. záporné, resp. nulové hodnoty, ▪ zistiť, či je na danom intervale I zdola (zhora) ohraničená, - opísať a pomocou grafov funkcií interpretovať množinu všetkých riešení dvoch lineárnych rovníc s 2 neznámymi, na základe tejto interpretácie opísať prípady, kedy má takáto sústava jedno, žiadne alebo nekonečne veľa riešení, - u daného grafu na intuitívnej úrovni pracovať s pojmom rýchlosť zmeny, - načrtnúť graf funkcie daných jednoduchých vlastností (rast/klesanie, lokálne maximá/minimá, kladnosť / zápornosť, ohraničenosť, súmernosti),

	<u>Riešenie rovníc a sústav</u> **Pojmy:** rovnica, nerovnica, sústava rovníc **Vlastnosti a vzťahy:** - základné vzorce $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$ - ekvivalentné úpravy a dôsledkové úpravy - diskriminant kvadratickej rovnice $ax^2+bx+c = 0$ je $D = b^2 - 4ac$, riešením kvadratickej rovnice sú , $ax^2+bx+c = 0$ sú $x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{D}}{2a}$, - vzťah medzi diskriminantom a počtom (navzájom rôznych) - koreňov kvadratickej rovnice, - vzťah medzi znamienkom súčinu (podielu) dvoch výrazov a znamienkom jednotlivých činiteľov (delenca a deliteľa).	- graficky znázorniť na číselnej osi množinu riešení nerovnice $f(x) > a$, resp. $<, \leq, \geq$, pokiaľ vie $f(x) = a$, - v jednoduchých prípadoch zvoliť vhodnú reprezentáciu daného vzťahu medzi dvoma veličinami, - aplikovať vzťahy medzi hodnotami exponenciálnych a logaritmických funkcií - riešiť aplikačné úlohy s využitím poznatkov o funkciách - riešiť všetky typy rovníc, nerovníc a ich sústav: lineárne a kvadratické, rovnice s neznámou v menovateli, rovnice s absolútnou hodnotou, iracionálne rovnice, exponeciálne a logaritmické, goniometrické rovnice - zapísať jednoduché vzťahy opísané slovne pomocou premenných, konštánt, rovností a nerovností, - nájsť všetky riešenia lineárnej a kvadratickej rovnice, - zdôvodniť postup riešenia rovnice a opísať prípady, kedy má daná rovnica jedno, žiadne alebo nekonečne veľa riešení, - na konkrétnom príklade vysvetliť myšlienku riešenia kvadratickej rovnice $ax^2+bx+c = 0$ • v prípade $b \neq 0$, $c = 0$, rozkladom na súčin, • v prípade $b \neq 0$, $c \neq 0$, úpravou na úplný štvorec, - pri riešení konkrétnych rovníc zdôvodniť, ktoré z použitých úprav sú ekvivalentné a ktoré neekvivalentné, v prípade dôsledkových úprav vykonať skúšku ako súčasť riešenia, - nájsť všetky riešenia sústavy dvoch lineárnych rovníc s 2 neznámymi, - nájsť všetky riešenia sústavy 2 rovníc s 2 neznámymi, ktorú možno použitím dosadzovacej metódy (z jednej z rovníc vie vyjadriť jednu neznámu pomocou druhej) previesť na riešenie rovnice s jednou neznámou (napr. sústava kvadratickej a lineárnej rovnice),

		- zostaviť lineárnu rovnicu, sústavu lineárnych rovníc predstavujúcich matematický model slovnej úlohy, ju vyriešiť, overiť a interpretovať výsledky s ohľadom na pôvodnú slovnú úlohu.

5.ročník (2 hodiny týždenne, 60 hodín za rok)

TÉMA	OBSAH	VÝKON
LOGIKA, DÔVODENIE, DÔKAZY	**<u>Výroková logika</u>** **Pojmy:** výrok, úsudok, hypotéza, tvrdenie (pravdivé a nepravdivé), definícia, logické spojky, negácia, konjunkcia, disjunkcia, implikácia, ekvivalencia, vylučovacie a nevylučovacie alebo, vyplýva, je ekvivalentné, kvantifikátor (existenčný, všeobecný, aspoň, najviac, práve). **Vlastnosti a vzťahy:** - implikácia $A \Rightarrow B$ je ekvivalentná s implikáciou $B' \Rightarrow A'$, - výroky A, B sú ekvivalentné, ak platia obe implikácie , $A \Rightarrow B$, $B \Rightarrow A$, - pravdivosť konjunkcie, disjunkcie, implikácie, ekvivalencie a negácie, - negácia konjunkcie, disjunkcie (de Morganove pravidlá) a implikácie, - negácia výroku $\forall x \in M$: V(x) (protipriklad) a výroku $\exists x \in M$: V(x), negácia výrokov o počte objektov s danou vlastnosťou. **<u>Množiny</u>** **Pojmy:** množina, prvok množiny, určenie množiny, číselné množiny, vzťahy	**<u>Žiak vie/dokáže</u>** - určiť, či daná vetná konštrukcia je výrokom (vrátane prípadov, keď ide o všeobecný výrok vyjadrený bez použitia všeobecných kvantifikátorov), - správne vnímať logické spojky v rôznych prostrediach, - na konkrétnych príkladoch vysvetliť rozdiel medzi vylučovacím a nevylučovacím chápaním spojky alebo, - vysvetliť rozdiel medzi implikáciou a ekvivalenciou, - tvoriť zložené výroky a zistiť štruktúru a pravdivosť výrokov zložených z malého počtu jednoduchých výrokov pomocou logických spojok, - utvoriť negáciu výroku pomocou pravidiel pre negáciu základných zložených výrokov a negáciu jednoduchých kvantifikátorov, - vysvetliť de Morganove pravidlá pre negáciu výrokov $A \wedge B$ a $A \vee B$, - dokumentovať použitie poznatkov o pravdivosti

	medzi množinami (podmnožina, rovnosť), operácie s množinami (prienik, zjednotenie, doplnok, rozdiel), počet prvkov množiny, prázdna množina, intervaly (uzavretý, otvorený, polouzavretý), Vennove diagramy. **Vlastnosti a vzťahy:** - podmnožina A⊂ B, rovnosť množín A = B, - počet podmnožín danej množiny 2^n. <

		- aplikovať základné druhy dôkazov v jednoduchých prípadoch aj v situáciách bežného života, - pracovať s jednoduchými návodmi, odbornými textami a ukážkami nariadení vrátane posúdenia správnosti z nich odvodených tvrdení.
VZŤAHY, FUNKCIE, TABUĽKY, DIAGRAMY	**<u>Výrazy a mocniny</u>** **Pojmy:** konštanta, premenná, výraz, definičný obor výrazu, mnohočleny, ich úpravy a rozklad na súčiny, lomené výrazy a ich úpravy, absolútna hodnota a výrazy s absolútnou hodnotou, výrazy pod odmocninou. **Vlastnosti a vzťahy:** - základné vzorce $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$, zátvorky a poradie operácií pri úpravách.	**<u>Žiak vie/dokáže</u>** - dosadiť do výrazu a určiť hodnotu výrazu, - rozlíšiť mnohočlen od lomeného výrazu, - rozkladať mnohočleny pomocou vzorcov a vynímania, - zjednodušovať lomené výrazy a určovať ich definičné obory, - prevádzať úpravy výrazov s absolútnymi hodnotami, určovať definičné obory výrazov pod odmocninou.
GEOMETRIA A MERANIE	**<u>Analytická geometria v rovine</u>** **Pojmy:** parametrická a všeobecná rovnica priamky, smernica priamky, smernicový tvar rovnice priamky, rovnica kružnice. **Vlastnosti a vzťahy:** - vyjadrenie vzdialenosti dvoch bodov pomocou ich súradníc, - vzťah medzi smernicami dvoch rovnobežných, resp. kolmých priamok, - vzťah medzi koeficientmi všeobecných rovníc dvoch rovnobežných, resp. kolmých priamok, - aspoň jeden vzťah alebo postup pre výpočet uhla dvoch priamok (napr. pomocou skalárneho súčinu, kosínusovej vety alebo smerníc), vzdialenosti bodu od priamky.	**<u>Žiak vie/dokáže</u>** - vypočítať súradnice stredu úsečky, - napísať analytické vyjadrenie priamky: • prechádzajúcej dvoma danými bodmi, • daným bodom rovnobežne s danou priamkou, • prechádzajúcej daným bodom kolmo na danú priamku, - určiť vzájomnú polohu dvoch priamok (ak sú dané ich rovnice) a nájsť súradnice ich prípadného priesečníka, - vypočítať • vzdialenosť 2 bodov, • vzdialenosť bodu od priamky, • vzdialenosť dvoch rovnobežných priamok,

		• obsah trojuholníka určeného jeho vrcholmi, • uhol dvoch priamok, - napísať rovnicu kružnice • ak pozná jej stred a polomer, • v tvare $x^2 + ax + y^2 + by + c = 0$, ak pozná tri body, ktorými kružnica prechádza, - určiť z rovnice kružnice jej stred a polomer, - rozhodnúť o vzájomnej polohe • priamky a kružnice, • dvoch kružníc, ak pozná ich rovnice.
KOMBINATORIKA, PRAVDEPOODBNOSŤ, ŠTATISTIKA	**<u>Kombinatorika</u>** **Pojmy:** kombinácie,(kombinatorické) pravidlo súčtu a súčtu, permutácie, variácie a variácie s opakovaním, faktoriál, kombinačné číslo. **Vlastnosti a vzťahy:** - n! = 1.2.3. … . n, 0! = 1, - $\binom{n}{k} = \frac{n!}{k!.(n-k)!}$ $C_k(n) = \binom{n}{k}$ $V_k(n) = \frac{n!}{(n-k)!}, P(n) = n!$ $V_k'(n) = n^k$ **<u>Pravdepodobnosť</u>** **Pojmy:** náhodný dej, náhodný jav, pravdepodobnosť, doplnková pravdepodobnosť, nezávislé javy, Laplaceova schéma, istý jav, nemožný jav, rozdelenie pravdepodobností, Pascalov trojuholník, geometrická pravdepodobnosť.	**<u>Žiak vie/dokáže</u>** - používať rôzne stratégie zisťovania počtu možností - použitím kombinatorického pravidla súčtu a súčinu, - využitím vzorcov pre počet kombinácií, variácií, variácií s opakovaním a permutácií, - počítať s faktoriálmi a kombinačnými číslami, ovládať kombinatorické pravidlo súčtu a súčinu, - použiť vhodnú metódu pri riešení aplikačných kombinatorických úloh. - vyriešiť úlohy na pravdepodobnosť, založené na • úvahách o ideálnych pokusoch (vychádzajúcich z chápania pravdepodobnosti ako

	Vlastnosti a vzťahy: - pre pravdepodobnosť P udalosti A platí $0 \leq P(A) \leq 1$, - $P(A) + P(A') = 1$, kde A´ je doplnková udalosť k udalosti A, - pravdepodobnosť istej udalosti je 1, nemožnej je 0, - $P(A \wedge B) = P(A) .P(B)$, ak A, B sú nezávislé javy, - $P(A \vee B) = P(A) + P(B)$, ak A, B sú navzájom sa vylučujúce udalosti.	ideálnej relatívnej početnosti), • hľadaní pomeru všetkých priaznivých a všetkých možností, resp. všetkých nepriaznivých a všetkých priaznivých možností, ak vie tieto počty určiť riešením jednoduchých kombinatorických úloh, • doplnkovej pravdepodobnosti, • jednoduchom použití geometrickej pravdepodobnosti, • použitím vzorcov na súčet, alebo súčin pravdepodobností, - vysvetliť, ako vyplývajú pravidlá $P(A) + P(A')=1$(kde A´ je doplnková udalosť k udalosti A) a $P(A \vee B) = P(A) + P(B)$ (kde A, B sú navzájom vylučujúce sa udalosti) z Laplaceovej schémy, resp. z interpretácie pravdepodobnosti ako ideálnej relatívnej početnosti, - rozhodnúť v jednoduchých prípadoch o správnosti použitia rovnosti $P(A \wedge B) = P(A) .P(B)$.

Prierezová téma	Ciele	Tematický celok
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich - chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Poznatky vo všetkých tematických celkoch
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosť, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Poznatky vo všetkých tematických celkoch a ich vyučovanie v rôznych kultúrach
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť - naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie	Internet - zdroj informácií vo všetkých tematických celkoch

	- žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť – vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba - byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Poznatky vo všetkých tematických celkoch
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	- osvojovať si študijné zručnosti, - vedieť si obhájiť svoj názor - byť tolerantný k názorom druhých - učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Poznatky vo všetkých tematických celkoch

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI“ pre 4. a 5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

Učebné zdroje:

- dostupné učebnice matematiky a zbierky úloh z matematiky, odborná literatúra
- časopisy a encyklopédie
- výučbové programy
- internetové stránky

Metódy a formy práce:

- problémové vyučovanie
- projektové vyučovanie
- klasické formy vyučovania
- samostatná práca
- rozhovor, diskusia
- didaktické hry

Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je systematické hodnotenie žiaka. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí, zručností a získaných kompetencií podľa výkonovej časti platných učebných osnov.

Prírodovedné predmety a semináre a cvičenia vo štvrtom a piatom ročníku sú klasifikované známkou za obdobie I. a II. polroka.

Podklady pre **výslednú polročnú klasifikáciu** prírodovedných predmetov tvoria:

- minimálne dve známky pri jednohodinovej časovej dotácii týždenne
- minimálne tri známky pri dvojhodinovej časovej dotácii týždenne získané žiakom v povinných formách preverovania vedomostí a zručností, ktorými sú:
  1. ústna odpoveď
  2. písomné preverovanie vedomostí
  3. vypracovanie protokolu z praktických a laboratórnych cvičení.

Doplnkovými formami pre hodnotenie sú:

1. aktivita žiaka na vyučovacej hodine (samostatné správne riešenie úloh, aktivita pri skupinovej práci, tvorivosť pri riešení problémov...)
2. domáce úlohy
3. prezentácie s využitím IKT alebo v podobe posterov
4. referáty

Známky získané v povinných a doplnkových formách sa odlišujú svojou váhou. Váha jednotlivých foriem preverovania vedomostí a hodnotenia je uvedená v Tabuľke č.1.

Formy získavania podkladov na klasifikáciu	**Váha**
Ústna odpoveď	1 (štandardná váha)
Písomné preverovanie - celohodinové	2 (dvojnásobná váha)
Písomné preverovanie (bleskovky, monotematické testy..)	1 (štandardná váha)
Vypracovanie protokolu z PC, LC	1 (štandardná váha)
Všetky doplnkové formy	0,5 (polovičná váha)

Kritériá klasifikácie povinných foriem preverovania vedomostí:

Písomné práce sa klasifikujú stupňom od 1 do 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia schválenej pre prírodovedné predmety vyučované v slovenskom i španielskom jazyku v PK nasledovne:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný

Protokol z praktického alebo laboratórneho cvičenia sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia zhodného s písomnou prácou, pričom zastúpenie jednotlivých zložiek protokolu vo výslednej klasifikácii je nasledovné:

- praktické prevedenie podľa postupu – 30%
- formálna stránka protokolu – 20%
- opis pozorovania a vyvodenie záverov – 40%
- celková úprava – 10%

V prezentáciách a projektoch sa hodnotí:

- dodržanie obsah a rozsahu – 40%
- spracovanie informácií – 20%
- prezentačné zručnosti žiaka – 40%

Kritériá klasifikácie povinných foriem preverovania vedomostí:

Písomné práce sa klasifikujú stupňom od 1 do 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia schválenej pre prírodovedné predmety vyučované v slovenskom i španielskom jazyku v PK dňa 13.4.2016 nasledovne:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný

Protokol z praktického alebo laboratórneho cvičenia sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia zhodného s písomnou prácou, pričom zastúpenie jednotlivých zložiek protokolu vo výslednej klasifikácii je nasledovné:

- praktické prevedenie podľa postupu – 30%
- formálna stránka protokolu – 20%
- opis pozorovania a vyvodenie záverov – 40%

- celková úprava – 10%

V **prezentáciách a projektoch** sa hodnotí:

- dodržanie obsah a rozsahu – 40%
- spracovanie informácií – 20%
- prezentačné zručnosti žiaka – 40%

Ústna odpoveď sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa nasledovných kritérií:

1-(výborný) – ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie úplne samostatne a bezchybne reprodukovať obsah učiva danej témy, podaný obsah má logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, obhájiť svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy, posúdiť vhodnosť riešenia.

2- (chválitebný) - ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie samostatne, len s malým podnetom od učiteľa reprodukovať obsah učiva danej témy, prípadné malé chyby v odpovedi sám skoriguje, podaný obsah má zväčša logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, primerane pružne dokáže obhajovať svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy.

3- (dobrý) - ak ústny prejav žiaka je zreteľný, zväčša správny, výstižný , žiak potrebuje pri prejave pomocné otázky, na ktoré zväčša správne odpovedá, málo používa odbornú terminológiu, len na podnet učiteľa uvádza aplikáciu naučeného na príkladoch, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

4- (dostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažnejšie chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré reaguje nepružne, zväčša nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

5 – (nedostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažné chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré zväčša nevie reagovať, nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je nepružný, absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

Výsledný stupeň prospechu

žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci. V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia výsledný stupeň za klasifikačné obdobie príslušní učitelia po vzájomnej dohode.

Pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia.

Výslednú známku v klasifikácii o jeden stupeň môže zlepšiť účasť žiaka v predmetových súťažiach, olympiádach , SOČ a regionálnych, národných a nadnárodných projektoch.

6.4 Aplikovaná matematika- voliteľný predmet

6.4.1 Charakteristika učebného predmetu

Učebný predmet Aplikovaná matematika prehlbuje, dopĺňa a rozširuje poznatky z matematiky a je zameraný na rozvoj matematických kompetencií. Tento predmet zahŕňa:

- matematické poznatky a zručnosti, ktoré študenti budú potrebovať vo svojom ďalšom živote,
- činnosti s matematickými objektmi rozvíjajúce kompetencie potrebné v ďalšom živote,
- rozvoj presného myslenia a formovania argumentácie,
- rozvoj algoritmického myslenia a geometrickej predstavivosti,
- získanie aplikácií jednotlivých častí matematiky v bežnom živote.

6.4.2 Ciele učebného predmetu

Voliteľný predmet Aplikovaná matematika nadväzuje na štátny vzdelávací program a rozširuje ho. Cieľom predmetu je rozvíjanie vedomostí a osvojovanie poznatkov, ktoré žiaci využijú v osobnom i profesijnom živote. Predmet predstavuje akúsi nadstavbu na vzdelávací štandard štátneho vzdelávacieho programu, smeruje k rozvíjaniu logického myslenia, upevňovaniu a prehlbovaniu učiva matematiky a pripravuje žiakov na prijímacie skúšky na vysoké školy a štúdium na nich.

Žiaci majú taktiež možnosť oboznámiť sa s teoretickými základmi ďalších oblastí matematiky, osvojiť si nové pojmy, vzťahy medzi nimi a nové metódy práce. Súčasne spoznávajú vzťahy a súvislosti medzi jednotlivými časťami gymnaziálneho učiva matematiky, učia sa aplikovať učivo nielen v matematike, ale aj v iných odboroch.

Vzdelávací obsah predmetu je rozdelený do troch tematických okruhov:

1. **Funkcie**
2. **Komplexné čísla**
3. **Analytická geometria**

V tematickom okruhu **Funkcie** sa žiaci oboznámia s limitou funkcie, diferenciálnym a integrálnym počtom, zistia súvislosť medzi získanými poznatkami z predchádzajúcich ročníkov a vyššou

matematikou, zistia, ako modelovať reálne problémy a úlohy matematickým jazykom a výsledky riešenia matematického problému interpretovať do reálnej situácie. Oboznámia sa s aplikáciou poznatkov matematiky pri riešení úloh z fyziky, chémie, biológie a iných vedných odborov. Hlavne v súčasnej dobe rýchleho rozvoja vedy a techniky upozorniť žiakov na úzke prepojenie matematiky a fyziky súvisiace, so stále novšími objavmi a výpravami do vesmíru.

V ďalšom tematickom okruhu **Komplexné čísla** žiaci na základe poznatkov o komplexných číslach riešia v obore komplexných čísel rôzne druhy rovníc (lineárne, kvadratické, binomické, rovnice vyšších stupňov).

V poslednom tematickom okruhu **Analytická geometria** je základom riešenie geometrických úloh metódami analytickej geometrie. Ide o využívanie poznatkov z analytickej geometrie priamky, roviny, kužeľosečiek a vedieť využívať pri riešení komplexnejších úloh a problémov. Žiaci sa učia pretransformovať geometrický problém na aritmetický problém a potom spätne výsledky výpočtov do geometrie

Prostredníctvom medzipredmetových vzťahov a prierezových tém by mali žiaci spoznať matematiku ako súčasť ľudskej kultúry aj ako dôležitý nástroj pre spoločnosť.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním matematiky

- **Kompetencie k celoživotnému učeniu sa**

Učiteľ:

- motivuje vhodnou voľbou príkladov – využitia učiva v praxi,

- vedie k používaniu správnej terminológie,

- vedie žiakov k vlastnej organizácii štúdia,

- vedie žiakov k uvedomovaniu si chýb a k ich vedomej náprave.

- **Kompetencie riešiť problémy**

Učiteľ:

- zadávaním problémových úloh podporuje samostatné myslenie žiakov,

- kladie dôraz na správnu argumentáciu,

- vedie žiakov k využívaniu poznatkov z matematiky v iných predmetoch,

- podporuje žiakov pri hľadaní rôznych spôsobov riešení.

- **Sociálne komunikačné kompetencie**

Učiteľ:

- vedie k súvislému a dobre formulovanému prejavu,

- využíva metódy obsahujúce prezentáciu výsledkov práce jednotlivca i skupiny,

- rešpektuje individualitu žiakov,

- vedie dialóg so žiakmi a iniciuje diskusie o rôznych možnostiach riešení problému.

- **Kompetencie v oblasti IKT**

Učiteľ:

- vedie žiakov k efektívnemu využívaniu informačno-komunikačných technológií,

- vedie k používaniu základných postupov pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,

- upozorňuje na možné riziká spojené s používaním internetu a IKT.

Obsah vyučovania a cieľové požiadavky na vedomosti a schopnosti žiakov

Hodinová dotácia z predmetu aplikovaná matematika podľa platného Učebného plánu

Ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
Dotácia hodín	**0**	**0**	**0**	**2**	**2**

4.ročník (2 hodiny týždenne, 66 hodín za rok)

TÉMA	**OBSAHOVÝ ŠTANDARD**	**VÝKONOVÝ ŠTANDARD**

ANALYTICKÁ GEOMETRIA	**Pojmy:** karteziánska súradnicová sústava, priestorová geometria – súradnice bodu, rovnica priamky, rovnice roviny(parametrická, všeobecná), normálový vektor roviny, guľová plocha a guľa. **Vlastnosti a vzťahy:** - vzájomné polohové vzťahy: - vzájomná poloha bodu a roviny, priamky a roviny, vzájomná poloha dvoch a troch rovín, - rovnobežnosť priamky a roviny, resp. dvoch rovín, kolmosť priamky a roviny, resp. dvoch rovín, - odchýlka priamky a roviny, odchýlka dvoch rovín, - vzdialenosť bodu od roviny, vzdialenosť medzi priamkami a rovinami, - kolmica na rovinu, - rovnica guľovej plochy a gule, - geometrických úloh metódami analytickej geometrie.	**<u>Žiak vie/ dokáže</u>** - určiť analytické vyjadrenie roviny, ktorá je určená tromi rôznymi bodmi, priamkou a bodom, dvoma rovnobežnými alebo rôznobežnými priamkami, - vypočítať vzdialenosť bodu od priamky v priestore, - vypočítať odchýlku dvoch priamok, priamky a roviny, dvoch rovín, - vypočítať vzdialenosť bodu od roviny, - používať metódy analytickej geometrie pri riešení komplexných úloh, - vhodne zvoliť súradnicovú sústavu pri riešení geometrických úloh metódou analytickej geometrie, - transformovať geometrické úlohy na aritmetický problém a spätne, transformovať výsledky výpočtov do geometrie.
KOMPLEXNÉ ČÍSLA	**Pojem:** Moivrova veta, mocnina a odmocnina komplexného čísla, riešenie kvadratickej rovnice v obore C, binomická rovnica. **Vlastnosti a vzťahy:**	**Žiak vie/ dokáže** - uviesť, opísať a používať KČ v rôznych tvaroch, - používať operácie s KČ, - riešiť lineárne a kvadratické rovnice v obore C , - opísať možnosti využitia komplexných čísel vo fyzike

	- riešenie rovníc v obore KČ, - záporný diskriminant,	
FUNKCIE	**Pojmy:** Pojem limity, operácie s limitami, pravidlá pre počítanie s limitami, asymptoty grafu funkcie, limita a spojitosť funkcie, derivácia - pojem a označenie, derivácie základných, elementárnych funkcií, derivácie vyšších rádov, geometrický a fyzikálny význam derivácie, pojem primitívnej funkcie (neurčitý integrál), integrovanie elementárnych funkcií, určitý integrál. **Vlastnosti a vzťahy:** - derivácia a algebrické operácie, - derivácia zloženej funkcie, - derivácia implicitnej funkcie, - približné výpočty hodnôt funkcií, - použitie derivácie pri výpočte limít, - monotónnosť, - konvexnosť, konkávnosť, inflexné body, - extrémy funkcie, - priebeh funkcie, - metóda integrovania: - substitučná metóda, - rozklad na parciálne zlomky, - Newton-Leibnizova formula,	**Žiak vie/ dokáže** - používať výpočty limít elementárnych funkcií a operácií medzi nimi, - opísať vzťah medzi limitou a deriváciou funkcie, - zručne prevádzať derivácie elementárnych funkcií, súčtu, súčinu a podielu, - geometricky a fyzikálne interpretovať pojem derivácie funkcie, - použiť deriváciu na určenie vlastností funkcie (monotónnosť, lokálne extrémy, vypuklosť, asymptoty funkcie), - vytvoriť jednoduché grafy zo správnych algebraických výpočtov, - opísať súvislosť medzi neurčitým integrálom (primitívnou funkciou) a deriváciou funkcie, - zručne prevádzať integrovanie elementárnych funkcií, - vypočítať neurčitý integrál na základe rôznych metód integrovania, - vyvodiť vzťah medzi neurčitým a určitým integrálom (Newton-Leibnizova formula), - vypočítať obsahy rovinných útvarov, - použiť poznatky matematiky pri riešení úloh z fyziky,

	- plocha ohraničená grafmi funkcií, - objem rotačných telies.	

Prierezová téma	Ciele	Tematický celok
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich - chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Diferenciálny a integrálny počet
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Diferenciálny a integrálny počet

MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť - naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie - žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Internet – zdroj informácií vo všetkých tematických celkoch
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Diferenciálny a integrálny počet
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	- osvojovať si študijné zručnosti, - vedieť si obhájiť svoj názor - byť tolerantný k názorom druhých - učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Vo všetkých tematických celkoch

6.4.3 5.ročník (2 hodiny týždenne, 60 hodín za rok)

TÉMA	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
ANALYTICKÁ GEOMETRIA	**Riešenie geometrických úloh metódami analytickej geometrie** - priestorová analytická geometria, - kuželosečky – elipsy, hyperbola, parabola,	**Žiak vie/ dokáže** - využívať metódy analytickej geometrie pri riešení komplexných úloh, - riešiť geometrické úlohy metódou analytickej geometrie a vhodne zvoliť súradnicovú sústavu, - transformovať geometrické úlohy na aritmetický problém a spätne transformovať výsledky výpočtov do geometrie,

KOMPLEXNÉ ČÍSLA	**Riešenie rovníc v obore KČ** - binomické rovnice, - kubické rovnice - bikvadratické rovnice, - rovnice vyšších stupňov,	**<u>Žiak vie/ dokáže</u>** - zapisovať, používať a čítať KČ v rôznych tvaroch a vedieť prevádzať operácie medzi nimi, - riešiť rôzne typy rovníc v obore C (binomické, lineárne, kvadratické a rovnice vyšších stupňov) - využiť KČ v rôznych vedných odboroch – fyzike, chémii, technike, elektronike a pod., - uplatniť vhodnú metódu riešenia rôzneho typu rovníc,
FUNKCIE	**LIMITA FUNKCIE.** **Limita a spojitosť funkcie** **DIFERENCIÁLNE POČET** **Derivácia funkcie – definícia, vety o deriváciách** **Význam derivácie.** • smernica dotyčnice a normály, • okamžité hodnoty fyzikálnych veličín, **Derivácia a priebeh funkcie** **INTEGRÁLNY POČET** **Primitívna funkcia – neurčitý integrál** metóda integrovania: • Per Partes, • substitučná metóda, • rozklad na parciálne zlomky, **URČITÝ INTEGRÁL** • Newton-Leibnizova formula	**<u>Žiak vie/ dokáže</u>** - objasniť pojem limita funkcie, - prevádzať výpočty limít, - pochopiť vzťah medzi limitou a deriváciou funkcie, - prevádzať derivácie elementárnych funkcií, súčtu, súčinu a podielu, zloženej funkcie, - interpretovať derivácie v iných vedných oblastiach, hlavne v geometrii, fyzike, chémii, biológii, ... - využiť deriváciu na určenie vlastností funkcie (monotónnosť, lokálne extrémy, vypuklosť, asymptoty funkcie) , - načrtnúť priebeh rôznych typov funkcií z algebraických výpočtov rôznej obtiažnosti, - výsledky riešenia matematického problému interpretovať do reálnej situácie, - aplikovať vedomosti o limitách a deriváciách funkcie pri vyšetrovaní priebehu funkcie, - objasniť vzťah medzi neurčitým integrálom (primitívnou funkciou) a deriváciou funkcie, - použiť rôzne a správne metódy integrovania rôznych typov funkcií, - objasniť vzťah medzi neurčitým a určitým integrálom, Newton-Leibnizova formula - využitie určitého integrálu na výpočet obsahov rovinných útvarov a objemov rotačných telies,

		- modelovať reálne problémy a úlohy matematickým jazykom a výsledky riešenia matematického problému interpretovať do reálnej situácie, - vedieť aplikovať poznatky matematiky pri riešení úloh z fyziky, chémie, biológie a iných,

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich - chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Diferenciálny a integrálny počet
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Diferenciálny a integrálny počet
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť	Internet – zdroj informácií vo všetkých

	- naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie - žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	tematických celkoch
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Diferenciálny a integrálny počet
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	- osvojovať si študijné zručnosti, - vedieť si obhájiť svoj názor - byť tolerantný k názorom druhých - učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Vo všetkých tematických celkoch

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI“ pre 4. a 5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

Učebné zdroje:

- dostupné učebnice matematiky a zbierky úloh z matematiky
- časopisy, knihy a encyklopédie
- výučbové programy
- internetové stránky

Metódy a formy práce:

Metódy:

- klasická výkladová metóda
- aktivizujúce na podporovanie tvorivej činnosti
- problémový rozhovor
- pozorovanie
- rozhovor, diskusia
- práca s IKT

Formy:

- frontálna a individuálna práca so žiakmi
- skupinové vyučovanie
- individuálna práca žiakov (ústny, grafický prejav, písomná práca), práca s knihou
- práca s IKT (internet, PC a výukové programy)

Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Prírodovedné predmety a semináre a cvičenia vo štvrtom a piatom ročníku sú klasifikované známkou za obdobie I. a II. polroka.

Podklady pre **<u>výslednú polročnú klasifikáciu</u>** prírodovedných predmetov tvoria:

- minimálne dve známky pri jednohodinovej časovej dotácii týždenne
- minimálne tri známky pri dvojhodinovej časovej dotácii týždenne získané žiakom v povinných formách preverovania vedomostí a zručností, ktorými sú:
  1. ústna odpoveď
  2. písomné preverovanie vedomostí
  3. vypracovanie protokolu z praktických a laboratórnych cvičení.

Doplnkovými formami pre hodnotenie sú:

1. aktivita žiaka na vyučovacej hodine (samostatné správne riešenie úloh, aktivita pri skupinovej práci, tvorivosť pri riešení problémov...)
2. domáce úlohy
3. prezentácie s využitím IKT alebo v podobe posterov
4. referáty

Známky získané v povinných a doplnkových formách sa odlišujú svojou váhou. Váha jednotlivých foriem preverovania vedomostí a hodnotenia je uvedená v Tabuľke č.1.

Formy získavania podkladov na klasifikáciu	**Váha**
Ústna odpoveď	1 (štandardná váha)
Písomné preverovanie - celohodinové	2 (dvojnásobná váha)
Písomné preverovanie (bleskovky, monotematické testy..)	1 (štandardná váha)
Vypracovanie protokolu z PC, LC	1 (štandardná váha)
Všetky doplnkové formy	0,5 (polovičná váha)

Kritériá klasifikácie povinných foriem preverovania vedomostí:
Písomné práce sa klasifikujú stupňom od 1 do 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia schválenej pre prírodovedné predmety vyučované v slovenskom i španielskom jazyku v PK dňa 13.4.2016 nasledovne:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

Protokol z praktického alebo laboratórneho cvičenia sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia zhodného s písomnou prácou, pričom zastúpenie jednotlivých zložiek protokolu vo výslednej klasifikácii je nasledovné:

- praktické prevedenie podľa postupu – 30%
- formálna stránka protokolu – 20%
- opis pozorovania a vyvodenie záverov – 40%
- celková úprava – 10%

V prezentáciách a projektoch sa hodnotí:
- dodržanie obsah a rozsahu – 40%
- spracovanie informácií – 20%
- prezentačné zručnosti žiaka – 40%

Kritériá klasifikácie povinných foriem preverovania vedomostí:

Písomné práce sa klasifikujú stupňom od 1 do 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia schválenej pre prírodovedné predmety vyučované v slovenskom i španielskom jazyku v PK dňa 13.4.2016 nasledovne:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

Protokol z praktického alebo laboratórneho cvičenia sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia zhodného s písomnou prácou, pričom zastúpenie jednotlivých zložiek protokolu vo výslednej klasifikácii je nasledovné:

- praktické prevedenie podľa postupu – 30%
- formálna stránka protokolu – 20%
- opis pozorovania a vyvodenie záverov – 40%
- celková úprava – 10%

V **prezentáciách a projektoch** sa hodnotí:

- dodržanie obsah a rozsahu – 40%
- spracovanie informácií – 20%
- prezentačné zručnosti žiaka – 40%

Ústna odpoveď sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa nasledovných kritérií:

1-(výborný) – ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie úplne samostatne a bezchybne reprodukovať obsah učiva danej témy, podaný obsah má logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, obhájiť svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy, posúdiť vhodnosť riešenia.

2- (chválitebný) - ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie samostatne, len s malým podnetom od učiteľa reprodukovať obsah učiva danej témy, prípadné malé chyby v odpovedi sám skoriguje, podaný obsah má zväčša logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, primerane pružne dokáže obhajovať svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy.

3- (dobrý) - ak ústny prejav žiaka je zreteľný, zväčša správny, výstižný , žiak potrebuje pri prejave pomocné otázky, na ktoré zväčša správne odpovedá, málo používa odbornú terminológiu, len na podnet učiteľa uvádza aplikáciu naučeného na príkladoch, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

4- (dostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažnejšie chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré reaguje nepružne, zväčša nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

5 – (nedostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažné chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré zväčša nevie reagovať, nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je

nepružný, absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

Výsledný stupeň prospechu

žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci. V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia výsledný stupeň za klasifikačné obdobie príslušní učitelia po vzájomnej dohode.

Pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia.

Výslednú známku v klasifikácii o jeden stupeň môže zlepšiť účasť žiaka v predmetových súťažiach, olympiádach , SOČ a regionálnych, národných a nadnárodných projektoch.

6.5 Seminár z informatiky- voliteľný predmet

Charakteristika predmetu

Predmet seminár z informatiky je určený najmä tým žiakom, ktorí sa pripravujú na maturitnú skúšku z informatiky a ich cieľom je ďalej pokračovať v štúdiu na vysokej škole so zameraním na informatiku, informačné technológie alebo na škole technického prípadne prírodovedného zamerania. Systematizuje a rozširuje vedomosti získané štúdiom v predchádzajúcom období (ročník 2.-4.).

Vzdelávací obsah predmetu je rozdelený podobne ako predmet informatika na tieto okruhy

- **Reprezentácie a nástroje**
- **Komunikácia a spolupráca**
- **Algoritmické riešenie problémov**
- **Softvér a hardvér**
- **Informačná spoločnosť**

V tematickom okruhu **Reprezentácie a nástroje** sa rozširuje učivo nadobudnuté na hodinách informatiky počas štúdia základnej a strednej školy, budujú a rozširujú sa základy informatiky ako vednej disciplíny. Žiak sa oboznamuje s pojmom informácia, typom informácií (textová, grafická, číselná...), aplikáciami na spracovávanie informácií, multimédiami a štruktúrami.

V ďalšom tematickom okruhu **Komunikácia a spolupráca** sa žiaci oboznamujú s využívaním nástrojov internetu na komunikáciu, na vlastné učenie, na riešenie školských problémov, na získavanie a zdieľanie informácií.

V tematickom okruhu **Algoritmické riešenie problémov** sa žiaci zoznámia so špecifickými postupmi riešenia problémov prostredníctvom IKT. Zoznámia sa s pojmami ako algoritmus, program, programovanie, etapy riešenia problému. Tomuto okruhu je prikladaný najväčší dôraz a tvorí hlavnú časť predmetu seminár z informatiky

Ďalšou súčasťou vzdelávania v oblasti informatiky je **Softvér a hardvér**, v ktorom sa žiaci venujú popisu a pochopeniu mechanizmov informačných a komunikačným technológií. Žiaci sa zoznámia s princípmi práce počítača, so vstupnými a výstupnými zariadeniami a ich parametrami. Pochopia základné vlastnosti a funkcie operačného systému a poznajú rôzne druhy softvéru podľa oblastí jeho použitia.

V poslednom tematickom okruh **Informačná spoločnosť** sa žiaci oboznámia s etickými, morálnymi a spoločenskými aspektmi informatiky. Uvedomia si, že používanie IKT si vyžaduje kritický a zvažujúci postoj k dostupným informáciám.

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecný cieľ

Voliteľný predmet seminár z informatiky nadväzuje na štátny vzdelávací program a rozširuje ho v súlade s cieľovými požiadavkami na maturitnú skúšku z Informatiky. Cieľom vyučovania v 4 ročníku je pripraviť žiakov na maturitnú skúšku z informatiky a na prijímacie skúšky na vysoké školy. Naučiť žiakov základné pojmy a postupy programovania. Naučiť sa používať programovacie prostredie na tvorbu a vývoj programov. Osvojiť a prehĺbiť komplexné vedomosti z celého spektra cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z informatiky.

Špecifické ciele

- rozvíjať schopnosť algoritmizovať zadaný problém, rozvíjať programátorské zručnosti, realizovať ich v prostredí PASCAL / DELPHI.
- naučiť sa efektívne vyhľadávať informácie uložené na pamäťových médiách alebo na sieti a naučiť sa komunikovať cez sieť
- rozvíjať si svoje schopnosti kooperácie a komunikácie (naučiť sa spolupracovať v skupine pri riešení problému, zostaviť si plán práce, špecifikovať a riešiť podproblémy, vysvetliť problém ďalšej osobe, zhromaždiť výsledky, zostaviť ich do celkového riešenia a verejne o ňom referovať pred skupinou);
- rozvíjať si svoju osobnosť, tvorivosť, logické myslenie, zodpovednosť, morálne a vôľové vlastnosti, húževnatosť, sebakritickosť a snažili sa o sebavzdelávanie;
- naučiť sa rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo informatických produktov, systémov a aplikácií (aby chápali, že informácie, údaje a programy sú produkty intelektuálnej práce, sú predmetmi vlastníctva a majú hodnotu), pochopili sociálne, etické a právne aspekty informatiky.

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním semináru z informatiky

Poznávacia	**Komunikačná**	**Interpersonálna**	**Intrapersonálna**
rozvíjať schopnosť algoritmizovať zadaný problém, rozvíjať programátorské zručnosti ich realizáciu	vyberať a triediť informácie z rôznych informačních zdrojov	používať vhodné pracovné a problémy riešiace stratégie	vedieť prejavovať a zvládať svoje emócie
používať informácie v nových kontextoch		uplatňovať základné myšlienkové operácie (porovnávanie, triedenie, analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, abstrakcia, generalizácia), fantáziu, vytvára asociácie	správať sa asertívne
uplatňovať rôzne spôsoby prezentácie - text, tabuľka, grafy, diagramy		rozvíjať presné myslenie, argumentáciu, používanie algoritmov	vytvoriť si vlastné hodnoty
využívať vedomosti pre svoj další rozvoj a reálny život			

Hodinová dotácia predmetu Informatika v jednotlivých ročníkoch podľa platného rámcového učebného plánu:

Ročník	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
Časová dotácia	**0**	**0**	**0**	**2**	**2**

Obsah vyučovania a cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov pre 4. ročník gymnázia

Téma	**Obsah**	**Výstup**
Algoritmické riešenie problémov		
- Analýza problému - Jazyk na zápis riešenia	Problém. Algoritmus. Vlastnosti algoritmov. Algoritmy z bežného	Žiak vie/dokáže

Algoritmické riešenie problémov - Jazyk na zápis riešenia - Pomocou postupnosti príkazov - Pomocou nástrojov na interakciu - Pomocou premenných - Pomocou cyklov - Pomocou vetvenia	života. Spôsoby zápisu algoritmov. Etapy riešenia problému – rozbor problému, algoritmus, program, ladenie. Programovací jazyk – syntax, spustenie programu, logické chyby, chyby počas behu programu. Výpis textu na obrazovku, farby Náhodné hodnoty, pojem funkcie a procedúry Premenná, výraz, priradenie, vstup údajov Údajové typy pre celé čísla a operácie nad nimi Údajové typy pre racionálne čísla a operácie nad nimi Konštanty a ich využitie Logické hodnoty a operácie s nimi Relačné operácie Zložené logické výrazy Údajový typ pre znak - tabuľka ASCII kódu Ordinárne údajové typy a operácie nad nimi Ladenie programu - nástroje na ladenie Algoritmus a jeho vlastnosti, špecifikácia algoritmickej úlohy Sekvencia príkazov	- identifikovať vstupné informácie zo zadania úlohy, - popisovať očakávané výstupy, výsledky, akcie, - identifikovať problém, ktorý sa bude riešiť algoritmicky, - formulovať a neformálne (prirodzeným jazykom) vyjadriť ideu riešenia, - uvažovať o vlastnostiach vykonávateľa (napr. korytnačka, grafické pero, robot, a pod.), - plánovať riešenie úlohy ako postupnosť príkazov vetvenia a opakovania. - používať jazyk na zápis algoritmického riešenia problému (používať konštrukcie jazyka, aplikovať pravidlá jazyka), - používať matematické výrazy pri vyjadrovaní vzťahov a podmienok, - rozpoznávať a odstraňovať chyby v zápise, - vytvárať zápisy a interpretovať zápisy podľa nových stanovených pravidiel (syntaxe) pre zápis algoritmov. - riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, - aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov. - rozpoznávať situácie, kedy treba získať vstup,

	Príkazy vetvenia Príkazy cyklu Cyklus v cykle Tvorba efektívnych algoritmov	- identifikovať vlastnosti vstupnej informácie (obmedzenia, rozsah, formát), - rozpoznávať situácie, kedy treba zobraziť výstup, realizovať akciu, - zapisovať algoritmus, ktorý reaguje na vstup, - vytvárať hypotézu, ako neznámy algoritmus spracováva zadaný vstup, ak sú dané páry vstup–výstup/akcia. - identifikovať zo zadania úlohy, ktoré údaje musia byť zapamätané, resp. sa menia (a teda vyžadujú použitie premenných), - riešiť problémy, v ktorých si treba zapamätať a neskôr použiť zapamätané hodnoty vo výrazoch, - zovšeobecniť riešenie tak, aby fungovalo nielen s konštantami. - rozpoznávať opakujúce sa vzory, - rozpoznávať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas aj po skončení cyklu, - riešiť problémy, v ktorých treba výsledok získať akumulovaním čiastkových výsledkov v rámci cyklu, - riešiť problémy, ktoré vyžadujú neznámy počet opakovaní, - riešiť problémy, v ktorých sa kombinujú cykly a vetvenia, - stanoviť hranice a podmienky vykonávania cyklov.

		- rozpoznávať situácie a podmienky, kedy treba použiť vetvenie, - rozpoznávať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, v rámci a po skončení vetvenia, - riešiť problémy, ktoré vyžadujú vetvenie so zloženými podmienkami (s logickými spojkami), - riešiť problémy, v ktorých sa kombinujú cykly a vetvenia. - krokovať riešenie, simulujú činnosť vykonávateľa s postupnosťou príkazov, s výrazmi a premennými, s vetvením a s cyklami, - vyjadriť ideu daného návodu (objavovať a vlastnými slovami popisovať ideu zapísaného riešenia – ako program funguje, čo zápis realizuje pre rôzne vstupy), - upraviť riešenie úlohy vzhľadom na rôzne dané obmedzenia, - dopĺňať, dokončujú, modifikujú rozpracované riešenie, - hľadať vzťah medzi vstupom, algoritmom a výsledkom, - uvažovať o rôznych riešeniach, navrhovať vylepšenie. - rozpoznávať, kedy program pracuje nesprávne, - hľadať chybu vo vlastnom, nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju, - zisťovať, pre aké vstupy, v ktorých

		prípadoch, situáciách program zle pracuje, - uvádzať kontra príklad, kedy niečo neplatí, nefunguje, - posudzovať a overovať správnosť riešenia (svojho aj cudzieho),
Reprezentácie a nástroje		
- Práca s tabuľkami - Informácie - práca s grafikou - práca s multimédiami - Práca s prezentáciami	*Pojmy*: tabuľka, vzorec, podmienka, funkcia *Vlastnosti a vzťahy*: vzorce ako vzťah viacerých buniek, graf ako vizualizácia a prezentácia údajov *Procesy*: vloženie funkcie (suma, priemer), vyhodnotenie výrazu, vloženie grafu *Pojmy:* bit, bajt, kilobajt, megabajt (násobky 1000), dvojková sústava, digitalizácia *Vlastnosti a vzťahy*: vzťahy medzi jednotlivými typmi informácií (grafika, text, čísla, zvuk), text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii, ...), formátovaný a neformátovaný text, vplyv reprezentácie na pamäť, stratová a bezstratová kompresia *Procesy*: prevod čísel do postupnosti bitov (dvojkovej sústavy) a späť, kódovanie textovej, zvukovej a obrazovej informácie *Pojmy*: rastrová a vektorová grafika *Vlastnosti a vzťahy*: vektorový obrázok ako zoskupenie objektov *Procesy*: tvarovanie, transformácia a usporiadanie objektov *Vlastnosti a vzťahy*: vplyv časovej osi na výsledný produkt	Žiak vie/dokáže - využívať tabuľkový editor pri riešení problémov, - zostavovať výrazy s operáciami, podmienkami a funkciami, - prezentovať údaje z tabuliek (napr. pomocou grafu), - interpretovať súvislosti (t. j. údaje a výrazy) v tabuľkách, - hľadať, odhaľovať a opravovať chyby pri práci s tabuľkami a výpočtami. - posudzovať vlastnosti informácií rôznych typov, - posudzovať rôzne reprezentácie pri spracovaní informácií, - kódovať informáciu do konkrétnej digitálnej reprezentácie, - dekódovať informáciu z konkrétnej digitálnej reprezentácie, - hodnotiť rozdiely medzi digitalizovanými a pôvodnými údajmi, - voliť vhodné nástroje na riešenie

	Procesy: manipulovanie s objektmi na časovej osi *Procesy:* nastavovanie efektov, reagovanie na udalosti	problému, na získanie a spracovanie informácií rôznych typov a na komunikovanie, - argumentovať pre voľbu nástrojov. - organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel, ...), - kombinovať rastrové, vektorové obrázky a texty, - vytvárať grafické produkty pri realizácii svojich projektov, - navrhovať a hodnotiť postupnosť grafických operácií. - používať multimediálne nástroje pri realizácii svojich projektov, - posudzovať výhody a nevýhody rôznych nástrojov na manipuláciu s multimédiami, - navrhovať a hodnotia postupnosť operácií pri práci s multimédiami. - používať nástroje na tvorbu a úpravu prezentácií pri prezentovaní svojich projektov, - posudzovať výhody a nevýhody rôznych nástrojov na tvorbu prezentácií, - navrhovať a hodnotia postupnosť

		operácií pri práci s prezentáciami. -
Komunikácia a spolupráca		
- práca s nástrojmi na komunikáciu	*Vlastnosti a vzťahy*: interaktívna a neinteraktívna komunikácia *Procesy*: komunikácia s jedným aj viacerými účastníkmi	Žiak vie/dokáže - komunikovať pomocou nástrojov na interaktívnu a neinteraktívnu komunikáciu, - porovnávať klady a zápory interaktívnej a neinteraktívnej komunikácie, - voliť najvhodnejší nástroj na komunikáciu pre danú situáciu, - dodržiavať pravidlá netikety a elektronickej komunikácie.
Softvér a hardvér		
- počítač a prídavné zariadenia	*Pojmy*: kapacita *Vlastnosti a vzťahy*: procesor a pamäť, vstupné a výstupné zariadenia a pamäťové zariadenia, hardvér a softvér *Procesy*: odhadovanie množstva zaznamenaných údajov podľa daných parametrov	- realizovať akcie so špecifickým hardvérom (tlačiareň, robotická stavebnica, a pod.), - využívať parametre a princípy fungovania počítača, zariadení a sietí na efektívne riešenie úloh, - hodnotiť parametre a princíp fungovania počítača, zariadení a sietí na efektívne riešenie úloh, - prenášať údaje medzi rôznymi zariadeniami
Informačná spoločnosť		
- bezpečnosť a riziká - legálnosť používania	*Procesy:* šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov,	Žiak vie/dokáže - posudzovať riziká práce na počítači so škodlivým softvérom, - aplikovať pravidlá

	nezverejňovanie vlastných údajov na internete	pre zabezpečenie prístupu do e-mailu, do komunity, do počítača a proti neoprávnenému použitiu, - zabezpečiť svoje údaje a komunikáciu proti zneužitiu, - hodnotiť dôveryhodnosť informácií na webe, - rozpoznávať počítačovú kriminalitu, - rozlišovať nelegálny obsah.

Obsah vyučovania a cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov pre 5. ročník gymnázia

Téma	**Obsah**	**Výstup**
Algoritmické riešenie problémov		
- Analýza problému - Jazyk na zápis riešenia Algoritmické riešenie problémov - Jazyk na zápis riešenia - Pomocou postupnosti príkazov - Pomocou nástrojov na interakciu - Pomocou premenných - Pomocou cyklov - Pomocou vetvenia - interpretácia zápisu riešenia - hľadanie a opravovanie chýb -	*Vlastnosti a vzťahy*: zadaný problém – vstup – výstup *Procesy*: rozdelenie problému na menšie časti, syntéza riešenia z riešení menších častí, identifikovanie opakujúcich sa vzorov, identifikovanie miest pre rozhodovanie sa (vetvenie a opakovanie), identifikovanie všeobecných vzťahov medzi informáciami. *Pojem*: program, programovací jazyk *Vlastnosti a vzťahy*: zápis algoritmu a vykonanie programu, vstup – vykonanie programu – výstup/akcia *Procesy*: zostavenie programu, identifikovanie, hľadanie, opravovanie chýb. *Pojmy*: príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov	Žiak vie/dokáže - identifikovať vstupné informácie zo zadania úlohy, - popisovať očakávané výstupy, výsledky, akcie, - identifikovať problém, ktorý sa bude riešiť algoritmicky, - formulovať a neformálne (prirodzeným jazykom) vyjadriť ideu riešenia, - uvažovať o vlastnostiach vykonávateľa (napr. korytnačka, grafické pero, robot, a pod.), - plánovať riešenie úlohy ako postupnosť príkazov vetvenia a opakovania. - používať jazyk na zápis algoritmického riešenia problému

	Vlastnosti a vzťahy: ako súvisia príkazy a výsledok realizácie programu *Procesy*: zostavenie a úprava príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov). *Vlastnosti a vzťahy*: prostriedky jazyka pre získanie vstupu, spracovanie vstupu a zobrazenie výstupu *Procesy*: čakanie na neznámy vstup – vykonanie akcie – výstup, následný efekt. *Pojmy*: premenná, meno (pomenovanie) premennej, hodnota premennej, operácia (+, -, *, /) *Vlastnosti a vzťahy*: pravidlá jazyka pre použitie premennej, meno premennej – hodnota premennej *Procesy*: nastavenie hodnoty (priradenie), zistenie hodnoty (použitie premennej), zmena hodnoty premennej, vyhodnocovanie výrazu s premennými, číslami a operáciami *Pojmy*: opakovanie, počet opakovaní, podmienka vykonávania cyklu, telo cyklu *Vlastnosti a vzťahy*: ako súvisí počet opakovaní s výsledkom, čo platí po skončení cyklu *Procesy*: vyhodnotenie hraníc/podmienky cyklu, vykonávanie cyklu *Pojmy*: vetvenie, podmienka *Vlastnosti a vzťahy*: pravda/nepravda – splnená/nesplnená podmienka	(používať konštrukcie jazyka, aplikovať pravidlá jazyka), - používať matematické výrazy pri vyjadrovaní vzťahov a podmienok, - rozpoznávať a odstraňovať chyby v zápise, - vytvárať zápisy a interpretovať zápisy podľa nových stanovených pravidiel (syntaxe) pre zápis algoritmov. - riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, - aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov. - rozpoznávať situácie, kedy treba získať vstup, - identifikovať vlastnosti vstupnej informácie (obmedzenia, rozsah, formát), - rozpoznávať situácie, kedy treba zobraziť výstup, realizovať akciu, - zapisovať algoritmus, ktorý reaguje na vstup, - vytvárať hypotézu, ako neznámy algoritmus spracováva zadaný vstup, ak sú dané páry vstup–výstup/akcia. - identifikovať zo zadania úlohy, ktoré údaje musia byť zapamätané, resp. sa menia (a teda vyžadujú použitie premenných),

	Procesy: zostavovanie a upravovanie vetvenia, vytvorenie podmienky a vyhodnotenie podmienky s negáciami a logickými spojkami (a, alebo) *Vlastnosti a vzťahy*: jazyk - vykonanie programu *Procesy*: krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe *Vlastnosti a vzťahy*: chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), chyba vo výrazoch s premennými, chyba v algoritmoch s cyklami a s vetvením, chyba pri realizácii (logická chyba), chyba v zápise (syntaktická chyba) *Procesy*: rozpoznanie chyby, hľadanie chyby - Rekurzia - Grafická knižnica a práca s grafikou	- riešiť problémy, v ktorých si treba zapamätať a neskôr použiť zapamätané hodnoty vo výrazoch, - zovšeobecniť riešenie tak, aby fungovalo nielen s konštantami. - rozpoznávať opakujúce sa vzory, - rozpoznávať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas aj po skončení cyklu, - riešiť problémy, v ktorých treba výsledok získať akumulovaním čiastkových výsledkov v rámci cyklu, - riešiť problémy, ktoré vyžadujú neznámy počet opakovaní, - riešiť problémy, v ktorých sa kombinujú cykly a vetvenia, - stanoviť hranice a podmienky vykonávania cyklov. - rozpoznávať situácie a podmienky, kedy treba použiť vetvenie, - rozpoznávať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, v rámci a po skončení vetvenia, - riešiť problémy, ktoré vyžadujú vetvenie so zloženými podmienkami (s logickými spojkami), - riešiť problémy, v ktorých sa kombinujú cykly a vetvenia. - krokovať riešenie, simulujú činnosť vykonávateľa s postupnosťou príkazov, s výrazmi a

		premennými, s vetvením a s cyklami, - vyjadriť ideu daného návodu (objavovať a vlastnými slovami popisovať ideu zapísaného riešenia – ako program funguje, čo zápis realizuje pre rôzne vstupy), - upraviť riešenie úlohy vzhľadom na rôzne dané obmedzenia, - dopĺňať, dokončujú, modifikujú rozpracované riešenie, - hľadať vzťah medzi vstupom, algoritmom a výsledkom, - uvažovať o rôznych riešeniach, navrhovať vylepšenie. - rozpoznávať, kedy program pracuje nesprávne, - hľadať chybu vo vlastnom, nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju, - zisťovať, pre aké vstupy, v ktorých prípadoch, situáciách program zle pracuje, - uvádzať kontra príklad, kedy niečo neplatí, nefunguje, - posudzovať a overovať správnosť riešenia (svojho aj cudzieho), - rozlišovať chybu pri realizácii od chyby v zápise. - Pracovať v grafickom prostredí programovacieho jazyku a využívať jeho potenciál.
Reprezentácie a nástroje		

- Informácie	*Pojmy:* bit, bajt, kilobajt, megabajt (násobky 1000), dvojková sústava, digitalizácia *Vlastnosti a vzťahy*: vzťahy medzi jednotlivými typmi informácií (grafika, text, čísla, zvuk), text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii, ...), formátovaný a neformátovaný text, vplyv reprezentácie na pamäť, stratová a bezstratová kompresia *Procesy*: prevod čísel do postupnosti bitov (dvojkovej sústavy) a späť, kódovanie textovej, zvukovej a obrazovej informácie	Žiak vie/dokáže - posudzovať vlastnosti informácií rôznych typov, - posudzovať rôzne reprezentácie pri spracovaní informácií, - kódovať informáciu do konkrétnej digitálnej reprezentácie, - dekódovať informáciu z konkrétnej digitálnej reprezentácie, - hodnotiť rozdiely medzi digitalizovanými a pôvodnými údajmi, - voliť vhodné nástroje na riešenie problému, na získanie a spracovanie informácií rôznych typov a na komunikovanie, - argumentovať pre voľbu nástrojov. - organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel, ...),
Komunikácia a spolupráca		
- práca s nástrojmi na komunikáciu	*Vlastnosti a vzťahy*: interaktívna a neinteraktívna komunikácia *Procesy*: komunikácia s jedným aj viacerými účastníkmi	Žiak vie/dokáže - komunikovať pomocou nástrojov na interaktívnu a

		neinteraktívnu komunikáciu, - porovnávať klady a zápory interaktívnej a neinteraktívnej komunikácie, - voliť najvhodnejší nástroj na komunikáciu pre danú situáciu, - dodržiavať pravidlá netikety a elektronickej komunikácie.
Softvér a hardvér		
- počítač a prídavné zariadenia	*Pojmy*: kapacita *Vlastnosti a vzťahy*: procesor a pamäť, vstupné a výstupné zariadenia a pamäťové zariadenia, hardvér a softvér *Procesy*: odhadovanie množstva zaznamenaných údajov podľa daných parametrov	- realizovať akcie so špecifickým hardvérom (tlačiareň, robotická stavebnica, a pod.), - využívať parametre a princípy fungovania počítača, zariadení a sietí na efektívne riešenie úloh, - hodnotiť parametre a princíp fungovania počítača, zariadení a sietí na efektívne riešenie úloh, - prenášať údaje medzi rôznymi zariadeniami
Informačná spoločnosť		
- bezpečnosť a riziká - legálnosť používania	*Procesy:* šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov, nezverejňovanie vlastných údajov na internete	Žiak vie/dokáže - posudzovať riziká práce na počítači so škodlivým softvérom, - aplikovať pravidlá pre zabezpečenie prístupu do e-mailu, do komunity,

		do počítača a proti neoprávnenému použitiu, - zabezpečiť svoje údaje a komunikáciu proti zneužitiu, - hodnotiť dôveryhodnosť informácií na webe, - rozpoznávať počítačovú kriminalitu, - rozlišovať nelegálny obsah.

Prierezové témy:

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Komunikácia a spolupráca: - Vyhľadávanie na webe Informačná Spoločnosť: - bezpečnosť a riziká
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií	Softvér a hardvér - Softvér – rozdelenie podľa oblastí použitia. Reprezentácie a nástroje • Tvorba prezentácie

	- vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Reprezentácie a nástroje • Práca s grafikou – digitalizácia obrazu, rastrová, animovaná grafika, kódovanie farieb, tvorba animácií • Práca s textom • Informácie
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Reprezentácie a nástroje – Práca s prezentáciami – Práca s multimédiami
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Vo všetkých témach
DOPRAVNÁ VÝCHOVA - DOV	- prierezová tematika sa realizuje v špecializovaných kurzoch počas alebo na konci školského roka	Informačná spoločnosť - digitálne technológie v spoločnosti

REGIONÁLNA VÝCHOVA - RLK	- podporovať hrdosť na svoj pôvod, rodinu, obec, región – významné osobnosti vedy a techniky na Slovensku a ich vynálezy alebo prínos pre vedu (pracovníci v Cerne,.....)	Informačná spoločnosť • digitálne technológie v spoločnosti

7

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania

Metódy – rozprávanie, projektové metódy, práca s pracovnými listami, práca s internetom, spracovanie získaných údajov, výpočet určitých hodnôt, porovnanie a hodnotenie údajov

Formy – zmiešaný typ hodiny, skupinové vyučovanie, projektové vyučovanie, programové vyučovanie

Učebné zdroje

Dostupné učebnice z informatiky, Pracovné listy, internet,

Hodnotenie

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je systematické hodnotenie žiaka. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí, zručností a získaných kompetencií podľa výkonovej časti platných učebných osnov.

Prírodovedné predmety a semináre a cvičenia vo štvrtom a piatom ročníku sú klasifikované známkou za obdobie I. a II. polroka.

Podklady pre výslednú polročnú klasifikáciu prírodovedných predmetov tvoria:

- minimálne **dve známky** pri jednohodinovej časovej dotácii týždenne

- minimálne **tri známky** pri dvojhodinovej časovej dotácii týždenne
-

získané žiakom v **povinných formách** preverovania vedomostí a zručností, ktorými sú:

1. práca s počítačom s pracovnými listami a ústna odpoveď
2. písomné preverovanie vedomostí a vypracovávanie zadaných úloh prostredníctvom PC
3. vypracovanie projektov

Doplnkovými formami pre hodnotenie sú:

1. aktivita žiaka na vyučovacej hodine (samostatné správne riešenie úloh, aktivita pri skupinovej práci, tvorivosť pri riešení problémov...)
2. domáce úlohy
3. prezentácie s využitím IKT alebo v podobe posterov
4. referáty

Známky získané v povinných a doplnkových formách sa **odlišujú svojou váhou.** Váha jednotlivých foriem preverovania vedomostí a hodnotenia je uvedená v **Tabuľke:**

Formy získavania podkladov na klasifikáciu	**Váha**
Ústna odpoveď	1 (štandardná váha)
Písomné preverovanie - celohodinové	2 (dvojnásobná váha)
Písomné preverovanie (bleskovky, monotematické testy..)	1 (štandardná váha)
Vypracovanie protokolu z PC, LC	1 (štandardná váha)
Všetky doplnkové formy	0,5 (polovičná váha)

Kritériá klasifikácie povinných foriem preverovania vedomostí:

Písomné preverovanie - sa klasifikujú stupňom od 1 do 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia schválenej pre prírodovedné predmety vyučované v slovenskom i španielskom jazyku v PK nasledovne:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

Vypracovanie zadanej úlohy prostredníctvom PC sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia zhodného s písomnou prácou, pričom zastúpenie jednotlivých zložiek úlohy vo výslednej klasifikácii je nasledovné:

- spracovanie informácií – 20%
- postup a výsledok – 70%
- celková úprava – 10%

V **prezentáciách a projektoch** sa hodnotí:

- dodržanie obsah a rozsahu – 40%
- spracovanie informácií – 20%
- prezentačné zručnosti žiaka – 40%

Ústna odpoveď sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa nasledovných kritérií:

1-(výborný) – ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie úplne samostatne a bezchybne reprodukovať obsah učiva danej témy, podaný obsah má logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, obhájiť svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy, posúdiť vhodnosť riešenia.

2- (chválitebný) - ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie samostatne, len s malým podnetom od učiteľa reprodukovať obsah učiva danej témy, prípadné malé chyby v odpovedi sám skoriguje, podaný obsah má zväčša logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, primerane pružne dokáže obhajovať svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy.

3- (dobrý) - ak ústny prejav žiaka je zreteľný, zväčša správny, výstižný , žiak potrebuje pri prejave pomocné otázky, na ktoré zväčša správne odpovedá, málo používa odbornú terminológiu, len na podnet učiteľa uvádza aplikáciu naučeného na príkladoch, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

4- (dostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažnejšie chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré reaguje nepružne, zväčša nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

5 – (nedostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažné chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré zväčša nevie reagovať, nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je nepružný, absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

Výsledný stupeň prospechu

žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci. V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia výsledný stupeň za klasifikačné obdobie príslušní učitelia po vzájomnej dohode.

Pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia.

Výslednú známku v klasifikácii o jeden stupeň môže zlepšiť účasť žiaka v predmetových súťažiach, olympiádach , SOČ a regionálnych, národných a nadnárodných projektoch.

8 Človek a príroda

Základnou charakteristikou vzdelávacej oblasti je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a procesov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote. Porozumenie podstate javov a procesov si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a tým aj úzku spoluprácu jednotlivých prírodovedných odborov. Vzdelávacia oblasť Človek a príroda má preto žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú bariéry medzi jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím IKT. Celkový cieľ vzdelávacej oblasti je dať žiakom základy prírodovednej gramotnosti, ktorá im umožní robiť prírodovedne podložené úsudky a vedieť použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov tak, aby žiak bol schopný:

- porozumieť prírodným aspektom vplývajúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí;
- osvojiť si niektoré základné pojmy, zákony a metódy prírodných vied;
- osvojiť si základné postupy, ktorými prírodné vedy získavajú nové poznatky;
- vedieť získavať informácie o prírode a jej zložkách prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov v laboratóriu a v prírode;
- docieliť schopnosť pracovať s grafmi, tabuľkami, schémami, obrázkami, náčrtmi, mapami;
- vedieť využívať prostriedky IKT pri vyhodnocovaní a spracovaní získaných údajov;
- vytvárať si vlastný úsudok o tých aspektoch prírodovedných poznatkov, ktoré sú dôležité pre život spoločnosti.

8.1 Fyzika

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet fyzika je v bilingválnej sekcii vyučovaný v prvom ročníku štúdia v slovenskom jazyku a v druhom až štvrtom ročníku štúdia 1 hodinu v slovenskom a 2 hodiny v španielskom jazyku. Pre prvý ročník štúdia je podstatné zavedenie správnej sústavy jednotiek používaných v prírodných vedách a vhodnej slovenskej terminológie. V druhom až štvrtom ročníku štúdia sa súbežne zavádza odborná terminológia v slovenskom a v španielskom jazyku. Žiak v obidvoch jazykoch dostane také základy, ktoré mu umožnia robiť v oboch jazykoch prírodovedné úsudky a používať získané vedomosti na efektívne riešenie fyzikálnych problémov, hľadať zákonité súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov každodenného života. Žiak má porozumieť podstate javov a procesov preto je potrebné interdisciplinárnou spoluprácou prírodovedných predmetov vytvárať a rozvíjať pozitívny vzťah k prírodným vedám ako neoddeliteľnej a nezastupiteľnej súčasti kultúry ľudstva. Fyzika využíva formy aktívneho poznávania a systematického bádania a žiaci budú mať príležitosť osvojovať si vybrané formy skúmania fyzikálnych javov aj experimentálne.

Dostatočný priestor je venovaný samostatnej práci žiakov a činnostiam, ktoré vedú ku konštrukcii nových poznatkov. Odhaľovanie zákonitostí prírody je možné len koordinovanou spoluprácou všetkých prírodovedných predmetov s využitím prostriedkov IKT. Okrem objavovania a osvojovania si nových poznatkov a rozvíjania kompetencií, fyzikálne vzdelanie poskytne žiakovi možnosť získania informácií o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti.

Slobodná komunikácia a nezávislá kontrola spôsobu získavania dát alebo overovanie hypotéz majú u žiakov prehĺbiť hodnotové a morálne aspekty výchovy, najmä objektivitu a pravdivosť poznania. Žiak tiež získa vedomosti na pochopenie vedeckých ideí a postupov, získa tak schopnosť zmysluplne sa stavať k lokálnym a globálnym záležitostiam zdravia, životného prostredia, techniky a podobne. Žiak by mal byť schopný pochopiť kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti potrebné aj k osobným rozhodnutiam v občianskych a kultúrnych záležitostiach, ktoré súvisia s lokálnymi aj globálnymi problémami ako sú zdravie, životné prostredie, technický pokrok a podobne. Rovnako dôležité je, aby pochopil kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy a techniky.

Štandardy tohto vzdelávacieho programu určujú iba všeobecný základ pre všetkých žiakov. Ich splnenie nie je postačujúcou prípravou na maturitnú skúšku, je pre ňu len východiskom. Nadobudnutie vedomostí a zručností vymedzených v Cieľových požiadavkách na maturantov z fyziky vyžaduje špeciálne zameranú prípravu v rámci vhodne koncipovaných rozširujúcich hodín fyziky a voliteľných predmetov obsahovo a tematicky blízkych fyzike, ktoré škola ponúkne v školských vzdelávacích programoch hlavne v posledných dvoch ročníkoch.

CIELE PREDMETU

Oblasť: Svet/prírodovedné poznatky a myšlienky

Žiaci

opíšu spôsoby, ktorými prírodné vedy pracujú,

vyhodnotia zisky a nedostatky aplikácií vedy,

diskutujú na tému etických a morálnych otázok vyplývajúcich z aplikácie vedy,

diskutujú o tom, ako je štúdium vedy podmienené kultúrnymi vplyvmi,

chápu, ako rôzne prírodovedné disciplíny vzájomne súvisia a ako súvisia s inými predmetmi,

považujú vedu za aktivitu spolupráce,

demonštrujú znalosť vedeckých faktov, definícií, zákonov, teórií, modelov,

demonštrujú schopnosť používať vhodnú terminológiu, vrátane použitia symbolov.

Oblasť: Komunikácia

Žiaci vyjadrujú myšlienky, argumenty, praktické skúsenosti z pozorovania

použitím vhodného slovníka a jazyka,

použitím grafov a tabuliek,

použitím vhodného formátu laboratórneho protokolu,

použitím digitálnych technológií (určených školským vzdelávacím programom).

Oblasť: Prírodovedné bádanie/vykonávanie experimentov

Žiaci

formulujú problém vo forme otázky, ktorá môže byť zodpovedaná experimentom,

formulujú hypotézu,

testujú hypotézu v podmienkach riadenia jednej nezávisle premennej veličiny,

plánujú experiment,

naznačia záver konzistentný s realizovaným experimentom, komentujú chyby merania,

vyhodnotia celkový experiment vrátane použitých postupov,

postupujú podľa slovných i písaných inštrukcií,

vyberú a bezpečne použijú experimentálnu zostavu, materiál, techniku vhodnú na meranie,

vykonajú experiment bezpečne, zaznamenajú údaje z pozorovania a merania,

použijú vhodné nástroje a techniku na zber dát,

spolupracujú v skupine rovesníkov zostavenej učiteľom.

Oblasť: Spracovanie dát

Žiaci

riešia úlohy s úplne definovaným problémom, ako aj úlohy s neúplne definovaným problémom a neúplne definované úlohy,

organizujú, prezentujú a vyhodnocujú dáta rôznymi spôsobmi,

transformujú dáta prezentované jednou formou do inej formy vrátane matematických výpočtov, grafov, tabuliek,

identifikujú trendy v dátach,

vytvárajú predpovede založené na dátach,

naznačujú závery založené na dátach,

odhadujú dáta na základe vlastnej skúsenosti,

použijú poznatky na vysvetlenie záverov.

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním fyziky

Poznávacia (kognitívna)	**Komunikačná**	**Interpersonálna**	**Intrapersonálna**
Používať kognitívne operácie.	Tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Akceptovať skupinové rozhodnutia.	Regulovať svoje správanie.
Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia.	Vyhľadávať informácie.	Kooperovať v skupine.	Vytvárať si vlastný hodnotový systém.
Uplatňovať kritické myslenie.	Formulovať svoj názor a argumentovať.	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných.	
Nájsť si vlastný štýl učenia		Diskutovať a viesť diskusiu	

a vedieť sa učiť v skupine.		o odbornom probléme.	
Myslieť tvorivo a uplatniť výsledky.			

Hodinová dotácia z predmetu fyzika podľa platného Učebného plánu

Ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
Dotácia hodín	**1**	**3**	**3**	**3**	**0**

Obsah vyučovania a cieľové požiadavky na vedomosti a schopnosti žiakov

1.ročník (1 hodina týždenne, 33 hodín za rok)

TÉMA	**OBSAHOVÝ ŠTANDARD**	**VÝKONOVÝ ŠTANDARD**
Pozorovanie, meranie, experiment, prezentácie		
Zápis hodnoty veličiny.	• hodnota veličiny, • zaokrúhľovanie hodnôt veličín, • presnosť hodnôt veličín vstupujúcich do výpočtu, • používanie zápisov hodnoty veličín v tvaroch 1 nm, ale aj v tvare 1.10^{-9} m,	**Žiak vie/dokáže** • správne zaokrúhľovať hodnoty vypočítaných a nameraných hodnôt s ohľadom na presnosť hodnôt vstupujúcich do výpočtu, • zapisovať hodnoty veličín v tvaroch 1 nm, aj pomocou mocniny desiatky 1.10^{-9} m,
Fyzikálne veličiny a ich jednotky v sústave SI, ich vzájomné premeny.	• jednotky veličín v sústave SI, • vzťah medzi veličinou a jednotkou, • premieňanie jednotiek od mega do nano,	**Žiak vie/dokáže** • používať správne jednotky sústavy SI, • prevádzať premeny jednotiek,
Záznam údajov z merania fyzikálnych veličín (dĺžka, hustota, teplota, atď.)	• záznam nameraných údajov v príslušnej tabuľke, • zápis v primeranej štruktúre, • určenie aritmetického priemeru a chýb merania, • základné meracie prístroje,	**Žiak vie/dokáže** • správne zaznamenať do laboratórneho protokolu namerané údaje - číselné hodnoty, jednotky, aritmetický priemer chyby jednotlivých meraní, správne zápisy v tabuľke,
Grafické znázornenie závislosti meraných veličín.	• súvislosť medzi nameranými hodnotami	**Žiak vie/dokáže** • znázorniť graficky závislosť jednej fyzikálnej

	v tabuľke a ich grafickým vyjadrením,	veličiny od druhej podľa nameraných a zaznamenaných hodnôt,
Odhad chyby merania spôsobenej meradlom. Odhad a znázornenie chyby merania.	skúmať opakujúce sa deje v závislosti od času, • graficky zobraziť chyby merania pri kreslení grafu fyzikálnej závislosti,	**Žiak vie/dokáže** • vysvetliť ako súvisí chyba merania s kreslením čiary, ktorá aproximuje meraním získanú fyzikálnu závislosť,
Mechanický pohyb	• mechanický pohyb, • hmotný bod a jeho poloha, • vzťažná sústava, • relatívnosť pohybu, • rovnomerný priamočiary pohyb	**Žiak vie/dokáže** • pochopiť pohyb ako výsledok zmeny polohy, rôzne druhy pohybov – translácia, rotácia, centrálny pohyb, oscilácia (kmity), undulácia (vlnenie), • rozdiel medzi kinematikou a dynamikou, • určovať polohy hmotného bodu v súradnicovej vzťažnej sústave, • pochopiť relatívnosť pokoja a pohybu, • riešiť výpočtové úlohy s využitím vzťahov pre RPP, • zostrojiť graf závislosti dráhy od času a graf závislosti rýchlosti od času pri RPP, • čítať údaje z grafu, • rozoznávať pojem priemerná rýchlosť,
Trajektória a dráha	• krivočiary a priamočiary pohyb,	**Žiak vie/dokáže** • základný rozdiel medzi trajektóriou a dráhou, • klasifikácia pohybov podľa trajektórie,
Vektorové a skalárne fyzikálne veličiny	• základná charakteristika skalára a vektora, • znázornenie vektora orientovanou úsečkou, • skladanie vektorov – zložiek, výslednica vektorového súčtu, rozklad vektora na zložky,	**Žiak vie/dokáže** • graficky znázorniť vektory, skladať ich vo výslednicu, • rozkladať výslednice na zložky, • ovládať pravidlo vektorového

		mnohouholníka, pravidlo vektorového rovnobežníka,
Skladanie síl a rozklad sily.	• skladanie síl pôsobiacich na priamke, rôznobežných síl, rovnobežných síl, rozklad sily na zložky,	**Žiak vie/dokáže** • graficky i výpočtom určiť polohu pôsobiska i veľkosť výslednice dvoch síl pôsobiacich na tuhé teleso,

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Mechanický pohyb
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Jednotky veličín v sústave SI
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média,	Jednotky veličín v sústave SI, mechanický pohyb, vektorové a skalárne veličiny - internet ako zdroj informácií

	- žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Mechanický pohyb, trajektória a dráha, skalárne a vektorové veličiny,
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Záznam údajov z merania fyzikálnych veličín, grafické znázornenie závislosti meraných veličín

2.ročník (3 hodiny týždenne, 99 hodín za rok)

TÉMA	**OBSAHOVÝ ŠTANDARD**	**VÝKONOVÝ ŠTANDARD**
Pozorovanie, meranie, experiment, prezentácia		
Sila a pohyb .		
Sila	• sila ako miera vzájomného pôsobenia, • znázornenie sily, • tretí Newtonov zákon,	**Žiak vie/dokáže** • znázorniť schému javu v ktorom pôsobia rôzne sily, pri zvolenom jednotkovom vektore sily, • súvislosť medzi smerom a veľkosťou sily, • charakterizovať silu napnutia nite, ťahovú, tlakovú, tiažovú, vztlakovú, elektrostatickú a magnetickú silu, • v súvislosti s tretím Newtonovým zákonom používať silu ako mieru vzájomného pôsobenia telies,
Otáčavý účinok sily.	• otáčavý účinok sily, moment sily, rameno sily, zmysel otáčania, momentová veta a podmienky rovnováhy, • posuvný a otáčavý pohyb tuhého telesa, • experimentálne overenie podmienky rovnováhy momentu dvojice síl	**Žiak vie/dokáže** • charakterizovať otáčavé účinky sily, moment sily, rameno sily, zmysel otáčania, momentová veta a podmienky rovnováhy, • poukázať na dôležitosť významu rovnováhy síl v praktických situáciach,

Rovnovážna poloha telesa.	• ťažisko homogénnych a nehomogénnych telies, • experimentálne overenie ťažiska rôznych telies, ťažisko a rovnovážna poloha telesa, • stabilita telesa,	**Žiak vie/dokáže** • súvislosť medzi ťažiskom a pôsobiskom tiažovej sily, • určiť ťažisko jednotlivých homogénnych telies, • vzťah medzi polohou ťažiska a rovnovážnou polohou telesa, medzi ťažiskom a stabilitou telesa,
Skladanie síl a rozklad sily.	• skladanie síl pôsobiacich na priamke, rôznobežných síl, rovnobežných síl, • rozklad sily na zložky,	**Žiak vie/dokáže** • graficky i výpočtom určiť polohu pôsobiska i veľkosť výslednice dvoch síl pôsobiacich na tuhé teleso,
Zmeny rýchlosti pohybu	• nerovnomerný pohyb v bežnom živote a v laboratóriu,	**Žiak vie/dokáže** • vysvetliť súvislosť medzi pohybmi telies a silami pôsobiacimi na telesá,
Pozorovanie dejov a javov. Rozlíšenie pohybov rovnomerných a nerovnomerných,	• rozlíšenie rovnomerných a nerovnomerných pohybov a dejov, • zrýchlený a spomalený pohyb,	**Žiak vie/dokáže** • rozlíšiť a klasifikovať deje s rôznymi časovými rozvojmi, • vysvetliť, ktorú z meniacich sa fyzikálnych veličín použijeme pri opise deja,
Pohyb telesa bez pôsobenia sily.	• rovnomerný pohyb, • 1. Newtonov pohybový zákon,	**Žiak vie/dokáže** • chápať zmenu pohybového stavu ako účinok výslednice pôsobiacich síl,
Trecia sila.	• meranie trecej sily silomerom, • porovnávanie odmeraných hodnôt s vypočítanou hodnotou, • koeficient trenia, • statického trenie a dynamické trenie, valivé trenie,	**Žiak vie/dokáže** • vysvetliť rozdiel medzi statickým a dynamickým trením, • experimentálne určiť sily statického trenia a dynamického trenia, valivé trenie, • vysvetliť, kedy trenie potrebujeme a kedy a ako sa ho snažíme obmedziť,

Pád telesa, voľný pád.	• závislosť rýchlosti od času, • graf závislosti dráhy od času padajúcej guľôčky zostrojený analyzovaním záznamu,	**Žiak vie/dokáže** • vysvetliť prečo sa domnievame, že dráha voľného pádu je priamo úmerná druhej mocnine času, • chápať linearizáciu grafu,
Pohyb telesa pri pôsobení konštantnej výslednej sily.	• Zrýchlenie, druhý Newtonov pohybový zákon, • vzájomná súvislosť medzi výslednou pôsobiacou silou, zrýchlením a hmotnosťou telesa, • sústava dvoch vzájomne prepojených telies,	**Žiak vie/dokáže** • riešiť sústavu dvoch rovníc s dvoma neznámymi veličinami, v ktorých vystupuje vzájomná súvislosť medzi výslednou pôsobiacou silou, zrýchlením a hmotnosťou telesa,
Dostredivá sila.	• krivočiare pohyby, • dostredivá sila, • kvalitatívna odlišnosť dostredivej sily a sily ako miery vzájomného pôsobenia telies,	**Žiak vie/dokáže** • chápať zmenu pohybového stavu ako účinok výslednice pôsobiacich síl,
Sily odporujúce pohybu v tekutinách.	• hydrodynamická a aerodynamická odporová sila.	**Žiak vie/dokáže** • charakterizovať laminárne a turbulentné obtekanie telesa,
Hybnosť a impulz	• fyzikálne veličiny hybnosť, impulz, • zákon zachovania hybnosti a javy s ním súvisiace,	**Žiak vie/dokáže** • využiť zákon zachovania hybnosti pri riešení rôznych teoretických úloh pri kolíziach a neelastických zrážkach telies, • praktické využitie zákona zachovania hybnosti,
Práca a energia		
Mechanická práca, výkon, príkon, účinnosť.	• práca – ako fyzikálna veličina, jej označenie a jednotka, • výkon a účinnosť,	**Žiak vie/dokáže** • vzájomný vzťah medzi prácou, silou a dráhou, • riešiť na prácu a výkon rôzne úlohy z praktického života,
Práca a energia	• vzťah medzi prácou a energiou, • kinetická, potenciálna energia, mechanická energia, • práca pri deformácii pružiny,	**Žiak vie/dokáže** • vysvetliť prečo sa niekedy prejaví vykonaná mechanická práca ako teplo, inokedy ako zmena kinetickej, potenciálnej

	• graf závislosti sily od predĺženia pružiny, energia pružnosti (elastická),	energie alebo iných foriem energií, • pochopiť ako súvisí práca a energia, • vysvetliť, prečo graf sily v závislosti od predĺženia zobrazuje prácu potrebnú na deformáciu pružiny,
Zákon zachovania mechanickej energie, zákon zachovania energie	• premena energie kinetickej na potenciálnu, • experiment modelujúci vodorovný vrh alebo voľný pád,	**Žiak vie/dokáže** • opísať dej z hľadiska vzájomných premien mechanickej energie a premeny mechanickej energie na vnútornú energiu telies,
Energia okolo nás.	• rôzne formy energie v bežnom živote,	**Žiak vie/dokáže** • skúmať premenu energie pri športových výkonoch, • porovnať výdaj telesnej energie s energetickou hodnotou niektorých potravín,
Formy energie	• kinetická, potenciálna, vnútorná, energia • energia uvoľnená spaľovaním, • elektrická energia, energia žiarenia (tepelná), energia fotónu, väzbová energia v jadre atómu,	**Žiak vie/dokáže** • opisovať reálne deje pomocou fyzikálnej terminológie, • vypočítať mechanickú energiu, polohovú a kinetickú. • charakterizovať ďalšie formy energie iba kvalitatívne, • prevádzať výpočty kinetickej, potenciálnej, energie získanej spaľovaním paliva, • diskutovať o vzájomných premenách energie,
Elektrický prúd vo vodičoch.		
Vznik jednosmerného elektrického prúdu	• usmernený pohyb nabitých častíc, • podmienky vzniku elektrického prúdu,	**Žiak vie/dokáže** • vysvetliť vznik jednosmerného elektrického prúdu vo vodičoch,
Elektrické napätie, elektrický prúd	• meranie elektrického napätia a prúdu.	**Žiak vie/dokáže** • používať voltmeter a ampérmeter pri meraní,

		zapojovať ich do obvodu,
Ohmov zákon pre časť elektrického obvodu a pre celý obvod	• Ohmov zákon - odpor a jeho vzťah s napätím a prúdom, • rezistor, potenciometer • jednoduché a zložené obvody s jedným alebo viacerými rezistormi, • sériové a paralelné zapojenie rezistorov, • vnútorný odpor zdroja a elektromotorické napätie,	**Žiak vie/dokáže** • poznať vzťah medzi napätím, prúdom a pohybom nabitých častíc, • čítať fyzikálne schémy, podľa nich zostaviť elektrický obvod a pracovať s ním, • experimentálne určiť odpor rezistorov meraním napätia a prúdu, • teoreticky ovládať a riešiť elektrické obvody jednoduché alebo zložené,
Elektrické prúd	• elektrické prúd v kovoch, polovodičoch, kvapalinách a v plynoch,	**Žiak vie/dokáže** • vysvetlenie vodivosť v jednotlivých typoch vodičov, • experimentálne zostaviť elektrický obvod s kovovým a elektrolytickým vodičom,
Elektrická energia a vnútorná energia	• elektrická energia, • výkon a účinnosť elektrických zariadení, • premena elektrickej energie na vnútornú – tepelnú a opačne iné formy energia na elektrickú, • závislosť odporu kovového vodiča od teploty,	**Žiak vie/dokáže** • riešiť úlohy na premenu elektrickej energie na iné formy energie (pohybovú, svetelnú, tepelnú a iné) • určiť účinnosť premeny iných foriem energie na mechanickú a na teplo, • vysvetliť obmedzenia pri premene tepla na elektrickú energiu, • porovnať činnosť elektrického ohrievača a tepelného čerpadla z pohľadu zákona zachovania energie,
Úloha žiarovky a ističa elektrického prúdu	• funkcia žiarovky a ističa v domácnosti, • elektrická energia spotrebovaná v domácnosti,	**Žiak vie/dokáže** • vysvetliť funkciu vlákna žiarovky, ističa v domácnosti a aké obmedzenia prináša pre príkon domácich spotrebičov,

		• kde a ako sa meria energia dodávaná do domácností, • experimentálne určiť účinnosť rýchlovarnej kanvice,

Prierezová téma	Ciele	Tematický celok
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Energia okolo nás, formy energie - ich vzájomné premeny a vplyv na životné prostredie. Zdroje elektrického napätia, žiarovka, elektrická energia a jej premeny, elektrické spotrebiče,
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Jednotky veličín v sústave SI, energia okolo nás, formy energie, účinnosť premeny iných foriem energie na mechanickú a teplo Elektrická energia – medzinárodná energetická sieť,
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Internet, informačné a vzdelávacie médiá využívať ako zdroj informácií - v tematických celkoch kinematika, dynamika, práca a energia , elektrická energia a je využitie
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Vo všetkých tematických celkoch, projekty – elektrické obvody

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Rovnomerný a nerovnomerný pohyb, trecia sila, zákon zachovanie energie, premeny energie - sledovanie výsledkov experimentov elektrické javy a obvody

3.ročník (3 hodiny týždenne, 99 hodín za rok)

TÉMA	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
Pozorovanie, meranie, experiment, prezentácie		
Magnetizmus : Stacionárne magnetické pole		
Magnety, magnetické pole	• magnetické pole trvalého magnetu, v okolí vodiča s prúdom – Oerstedov pokus, • Ampérovo pravidlo pravej ruky, • Mag. Pole v okolí cievky s prúdom, • magnetické indukčné čiary	**Žiak vie/dokáže** • vysvetliť súvislosť medzi elektrickým prúdom a magnetickým poľom kvalitatívne, • experimentálne overiť existenciu magnetického poľa v okolí magnetov, vodiča a cievky s prúdom, • Charakterizovať homogenné magnetické pole,
Magnetické pole Zeme	• magnetické pole Zeme, • magnetické póly, • magnetický ochranný štít Zeme.	
Magnetická indukcia, pôsobenie magnetického poľa na vodič s prúdom a na nabitú časticu.	• sila magnetického poľa, • Flemingovo pravidlo ľavej ruky, • pohyb elektrónu v magn. Poli, • princíp činnosti cyklotrónu.	**Žiak vie/dokáže** • pochopiť silové pôsobenie magnetického poľa na vodič s prúdom a na nabitú časticu,
Magnetická sila medzi dvoma vodičmi s prúdom	• vzájomné silové pôsobenie dvoch vodičov s prúdom prostredníctvom magnetického poľa	**Žiak vie/dokáže** • odlíšiť pôsobenie dvoch vodičov, v ktorých prechádza elektrický prúd súhlasným a nesúhlasným smerom,
Magnetizmus: Nestacionárne magnetické pole		
Magnetický indukčný tok.	• časovo premenné magnetické pole, • magnetický indukčný tok, • zmeny magnetického indukčného toku cez plochu,	• **Žiak vie/dokáže** • rozlíšiť časovo premenné a stacionárne magnetické pole, • vytvoriť spôsoby dosiahnutia časovo

	• vznik nestacionárneho magnetického poľa	premenného magnetického poľa
Elektromagnetická indukcia.	• jav elektromagnetickej indukcie, • Faradayov zákon elektromagnetickej indukcie, • vznik indukovaného napätia a prúdu, • primárny a sekundárny obvod,	• pochopiť vznik indukovaného prúdu v sekundárnom obvode pri akejkoľvek zmene magnetického poľa.
Elektromotor.	• Elektromotor - modelom motora.	
Generátor elektrickej energie.	• funkcia generátora (alternátora) ako príklad využitia elektromagnetickej indukcie v technike,	
Striedavý prúd	• pojmy frekvencia, amplitúda prúdu a napätia, • efektívna hodnota prúdu a napätia, • fázový posun medzi prúdom a napätím, • výkon striedavého prúdu aj s fázovým posunom.	• **Žiak vie/dokáže** • vysvetliť vznik striedavého prúdu, spôsoby výroby elektrickej energie, • používať pojmy pri riešení úloh,
Transformátory. Elektrická rozvodná sieť.	• transformátor, transformačný pomer, • transformácia nahor, nadol, • transformácia napätia a prúdu, • prenos elektrickej energie, prenosová sieť,	• vypočítať prúd a napätie podľa parametrov transformátora
Hydrostatika		
Vlastnosti tekutín. Ideálna tekutina.	• základné vlastnosti ideálnej kvapaliny, • základné pojmy – tekutina, hydrostatika, hydrodynamika, aerostatika, aerodynamika, viskozita, • nestlačiteľnosť kvapalín a dobrá stlačiteľnosť plynov pomocou injekčnej striekačky,	• **Žiak vie/dokáže** • Charakterizovať základné pojmy – tekutina, hydrostatika, aerostatika, hydrodynamika, aerodynamika, viskozita, • pozná základné vlastnosti kvapalín a plynov,
Tlak v kvapaline. Tlaková sila.	• Pascalov zákon a pokusy na jeho dôkaz, • meranie tlaku kvapalinovým manometrom, • princíp vybraných meračov tlaku,	• **Žiak vie/dokáže** • vysvetliť funkciu hydraulických zariadení prostredníctvom dvoch injekčných striekačiek a hadičky, spojené nádoby, • definovať tlak v kvapaline vyvolaný tiažou kvapaliny – závislosť tlaku od hĺbky v kvapaline, hydrostatický paradox,

Hydrostatický tlak	• hydrostatická vztlaková sila, hydrostatický tlak, • Archimedov zákon,	• **Žiak vie/dokáže** • merať hydrostatický tlak v rôznych hĺbkach, • experimentovať s vodným stĺpcom v trubici, plávanie, vznášanie telies
Atmosferický tlak	• Torricelliho pokus a jeho modelovanie s vodným manometrom	• **Žiak vie/dokáže** • kvalitatívne poznať závislosť tlaku vzduchu od nadmorskej výšky
Hydrodynamika		
Prúdenie kvapaliny	• laminárne a turbulentné prúdenie, • pojmy - prúdová trubica, prúdové vlákno, • prúdenie ideálnej a skutočnej kvapaliny,	**Žiak vie/dokáže** • rozlíšiť stacionárne a nestacionárne prúdenie kvapaliny, • rozlíšiť rozdiel medzi prúdením skutočnej a ideálnej kvapaliny,
Rovnica kontinuity	• hmotnostný tok, • rovnica spojitosti toku, • tlaková energia ,	**Žiak vie/dokáže** • pochopiť podstatu rovnice spojitosti toku ako zákon zachovanie hmotnosti, • graficky znázorniť a opísať tok kvapaliny ako vektorové pole rýchlostí, • posúdiť schopnosť kvapaliny pod tlakom konať prácu,
Bernoulliho rovnica Ako prúdia tekutiny.	• kinetická, polohová a tlaková energia, • zákon zachovania mechanickej energie v kvapalinách,	**Žiak vie/dokáže** • aplikovať zákon zachovania mechanickej energie pohybu kvapaliny, • vysvetliť hydrodynamický paradox • experimentálne určiť výtokovú rýchlosťi kvapaliny,
• **Termodynamika.**		
Vlastnosti plynu. Ideálny plyn.	• základná predstava časticovej stavby látok, • charakteristika ideálneho plynu, • teplota a tlak z molekulového hľadiska,	**Žiak vie/dokáže** • Si vytvoriť predstavu o atómoch, molekulách reálnom a ideálnom plyne,
Stavová rovnica ideálneho plynu	• ideálny plyn, • rovnovážny stav, • stavové veličíny,	**Žiak vie/dokáže** • kvalitatívne poznať vzájomnú závislosť objemu,

		tlaku, teploty a množstva plynu v uzavretej nádobe. • Poznať stavové veličiny,
Zákony ideálneho plynu.	• izotermický, izochorický a izobarický dej, • pV diagramy,	**Žiak vie/dokáže** • charakterizovať jednotlivé deje, rozpoznávať ich • riešiť teoretické úlohy, • graficky vyjadriť závislosť tlaku plynu od objemu a teploty,
Stavové zmeny IP z energetického hľadiska	• 1. termodynamického zákona pri jednotlivých dejoch s ideálnym plynom,	• teoreticky zdôvodniť konanie práce pri jednotlivých procesoch s ideálnym plynom
Častícová stavba látok.		
Kryštalické a amorfné tuhé látky.	• rozdelenie tuhých látok podľa vnútornej štruktúry, • kryštalizácia, kryštalická mriežka, • poruchy kryštalickej mriežky, • deformácia tuhých látok, • Hookov zákon,	**Žiak vie/dokáže** • na základe usporiadania základných stavebných častí určiť rozdiely v kryštalických a amorfných látkach, • charakterizovať – na základe poznania štruktúry niektoré základné vlastnosti tuhých látok, • charakterizovať kryštalickú mriežku a popísať poruchy kryštalickej mriežky, • demonštrovať deformáciu tuhých látok,
Topenie a tuhnutie.	• topenie a tuhnutie, • sublimácia a desublimácia, • rozdiely medzi správaním amorfných a kryštalických látok pri zmene skupenstva,	**Žiak vie/dokáže** • vysvetliť princíp skupenských premien látok z hľadiska molekulovej štruktúry, • experimentálne overiť topenia ľadu,
Vyparovanie a kondenzácia. Nasýtené pary.	• modelovanie pohybu molekúl, • pohyb molekúl v kvapaline a pare, • príčina pôsobenia tlaku v plyne, • nasýtené vodné pary a relatívna vlhkosť,	**Žiak vie/dokáže** • využiť informácie o relatívnej vlhkosti vzduchu v miestnosti a vonku.

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Vlastnosti kvapalín a plynov - ochrana životného prostredia, šetrenie vodou a ochrana jej zdrojov. Magnetizmus – mag. pole Zeme a jeho význam.
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Základné predstavy o časticovej štruktúre látok
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Internet, TV a tlač ako zdroj nových informácií – ochrana životného prostredia, šetrenie vodou a ochrana jej zdrojov, magnetizmus – mag. pole Zeme a jeho význam, magnetická energia a je využitie.
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Prezentácie vo všetkých tematických celkoch v priebehu školského roka, projekty – elektromer, kompas
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Magnety, magnetické pole,

4.ročník (3 hodiny týždenne, 99 hodín za rok)

TÉMA	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
Pozorovanie, meranie, experiment, prezentácie		
Jednoduchý kmitavý pohyb.		
Periodické deje s konštantnou uhlovou rýchlosťou	• pružinový oscilátor, matematické kyvadlo, • základné pojmy – perióda, frekvencia, uhlová a obvodová rýchlosť, amplitúda,	**Žiak vie/dokáže** • určiť z praxe jednoduché kmitavé pohyby, • odhadnúť periódu pohybu po kružnici, ročné obdobia, deň a noc, mávanie krídlami, • experimentálne určiť vzťah medzi periódou, frekvenciou, uhlovou a obvodovou rýchlosťou,
Kinematika a dynamika kmitavého pohybu	• časový diagram harmonického a tlmeného kmitavého pohybu, • rovnica harmonického pohybu, • pojmy - okamžitá výchylka, amplitúda, rýchlosť a zrýchlenie kmitavého pohybu, tuhosť pružiny,	**Žiak vie/dokáže** • čítať jednotlivé veličiny z grafu periodických a neperiodických pohybov, • experimentálne určiť periódu kmitavého pohybu matematického kyvadla a pružinového oscilátora, • teoreticky využívať súvislosť medzi výchylkou, rýchlosťou a zrýchlením, súvislosť medzi tuhosťou pružiny, silou a predĺžením,
Nútené kmitanie a rezonancia.	• nútené kmitanie, • rezonancia, jej žiaduce a nevyhovujúce vplyvy	• uviesť príklady z praxe,
Vlnová mechanika		
Definícia a rozdelenie mechanického vlnenia	• mechanické vlnenie, • postupné a stojaté mechanické vlnenie, • pozdĺžne a priečne vlnenie, • vlnová dĺžka, fáza,	**Žiak vie/dokáže** • určiť z praxe jednotlivé druhy vlnenia, • určiť vzťah medzi periódou, frekvenciou, • charakterizovať jednotlivé veličiny a vzťahy medzi nimi,
Postupné mechanické vlnenie	• charakteristika vlnenia, • harmonické vlnenie, • rýchlosť šírenia vlny, vlnová dĺžka, frekvencia, perióda , • rovnica postupnej vlny,	
Priečne a pozdĺžne vlnenie, polarizácia vlnenia.	• grafický model priečneho a pozdĺžneho vlnenia, • jav polarizácie,	
Energia a intenzita vlnenia	• kinetická a celková mechanická energia harmonickej vlny,	**Žiak vie/dokáže** • aplikovať vzťahy medzi energiou a intenzitou vlnenia,

	• intenzita vlnenia, pohlcovanie vlnenia,	• určiť závislosť medzi intenzitou vlnenia a vzdialenosťou od zdroja vlnenia,
Vlnoplocha. Dopplerov jav.	• Dopplerov jav so zdrojom zvuku v pokoji, • princíp využitia Dopplerovho javu v medicíne a v doprave,	• kvalitatívne objasniť Dopplerov jav,
Interferencia, odraz a lom vlnenia (vlastnosti vlnenia)	• Hyugensov princíp šírenia vlnenia, • ohyb vlnenia, • odraz a lom vlnenia, • Interferencia vlnenia ,	**Žiak vie/dokáže** • pochopiť mechanizmus šírenia vlnenia a jeho vlastnosti, • kvalitatívne objasniť prejavy interferencie vlnenia najmä v súvislosti so svetlom,
Zvukové vlny, ultrazvuk a infrazvuk.	• mechanizmus vzniku zvukových vĺn, • šírenie zvuku v pevných, kvapalných a plynných látkach, • intenzita zvuku, tóny, hluk, • ultrazvuk a infrazvuk, využitie v prírode a v technike,	**Žiak vie/dokáže** • popísať vznik zvukových vĺn, • rozlíšiť harmonické a neharmonické zvuky, • kvantifikovať rozdiely v šírení zvuku v jednotlivých látkach, • uviesť praktické príklady ultrazvuku a infrazvuku v prírode,
Stojaté vlnenie	• stojatého vlnenia, • pojmy - kmitňa, uzol, vlnová dĺžka, • stojaté vlnenie na strune, • vyššie harmonické zvuky, rezonancia,	**Žiak vie/dokáže** • opísať vznik a vlastnosti stojatého vlnenia, • popísať rezonančné javy a ich využitie v akustike – spojitosť s konštrukciou hudobných nástrojov,
Meranie rýchlosti zvuku. Vlastnosti zvuku.	• rýchlosti zvuku, • pojmy hlasitosť, farba zvuku, výška tónu,	**Žiak vie/dokáže** • Odmeranie rýchlosti zvuku vo vzduchu , • aktívne si chrániť sluch,
Elektromagnetické žiarenie a častice mikrosveta.		
Elektromagnetické vlnenie	• elektromag. vlnenie jeho charakteristika, • rýchlosť šírenia, • zložky elektromag. vlnenia,	**Žiak vie/dokáže** • vymenovať základné zložky elektromagnetického vlnenia, • ich použitie v praxi.
Svetlo ako elektromagnetické vlnenie	• svetlo ako elektromag. vlnenie, • šírenie svetla, tieň,	**Žiak vie/dokáže** • zaradiť oblasť viditeľného svetla v rámci elektromag. žiarenia, • charakterizovať vlastnosti svetla, vznik tieňa,

Základné pojmy optického zobrazovania	• geometrická optika • optické zobrazovanie, optická sústava, • rovinné prostredie, sférické prostredie,	**Žiak vie/dokáže** • charakterizovať základy šírenia svetla a základné pojmy geometrickej optiky,
Odraz a lom svetla	• zákon odrazu, • zákon lomu (Snellov zákon), • index lomu, disperzia, • zobrazovanie na zrkadlách a šošovkami,	**Žiak vie/dokáže** • charakterizovať odraz a lom svetla, totálny odraz, • graficky popísať vznik obrazu zobrazeného pomocou zrkadiel a šošoviek, • pracovať s modelom lúč svetla,
Optické prístroje	• oko ako fyzikálna optická sústava, • lupa, mikroskop, ďalekohľad, fotoaparát,	**Žiak vie/dokáže** • popísať základné optické zariadenia, • chápať podstatu činnosti optických prístrojov, • si aktívne chrániť zrak,
Emisné spektrá	• rozklad svetla hranolom a mriežkou, • informácie o pôvode spektrálnych čiar,	**Žiak vie/dokáže** • rozlišiť spojité a čiarové spektrum,
Infračervené žiarenie v prírode a v technike	• infračervené žiarenie, • využitie infračerveného žiarenia, • súvislosť medzi infračerveným žiarením emitovaným telesom a teplotou telesa,	**Žiak vie/dokáže** • charakterizovať infračervené žiarenie, • uviesť využitie infračerveného žiarenia v praxi, v medicíne, v stavebníctve, v živočíšnej ríši,
Ultrafialové žiarenie v prírode a v technike	• ultrafialové žiarenie, • ochrana pred ultražiarením, • ozónová vrstva,	**Žiak vie/dokáže** • uviesť využitie ultrafialového žiarenia v medicíne a v priemysle, vysvetlenie ozónovej vrstvy, vysvetlenie ochrany pred väčšími dávkami ožiarenia, • rozpoznať priaznivé aj škodlivé účinky ultrafialového žiarenia,
Tepelné žiarenie	• tepelné žiarenia čierneho telesa, • meranie teploty na povrchu neprístupného telesa, • meranie teploty rozkladom emitovaného žiarenia na spektrum,	**Žiak vie/dokáže** • charakterizovať tepelné žiarenia čierneho telesa, prenos energie žiarenia, • rozpoznať hranicu medzi infračerveným a svetelným žiarením,
Röntgenové žiarenie	• spojitého a čiarového spektra röntgenového žiarenia,	**Žiak vie/dokáže**

	• príklady využitia röntgenového žiarenia,	• uviesť príklady využitia röntgenového žiarenia v medicíne a v priemysle, • spôsoby ochrany pred röntgenovým žiarením,
Rádioaktivita. Žiarenie alfa, beta a gama. Podstata žiarení, ionizačné účinky, oslabenie žiarenia prechodom cez prostredia.	• prirodzená a umelá rádioaktivita, • spoločné a rozdielne vlastností α, β, γ žiarení, • rádioaktivita prostredia, • zdroje danej rádioaktivity v minulosti a súčasnosti,	**Žiak vie/dokáže** • zaujať stanovisko v súvislosti s rádioaktívnym žiarením, • charakterizovať spôsoby oslabenia α, β, γ žiarení jednotlivými prostrediami,
Fyzikálne objekty malé a veľké, prostriedky na ich poznávanie. Lineárny rozmer od Slnečnej sústavy po jadro atómu.	• mikroobjekty a megaobjekty a možnosti ich skúmania, • rozdiel medzi priamym a nepriamym pozorovaním objektu a meraním,	**Žiak vie/dokáže** • spoznať niektoré prostriedky na skúmanie vesmíru a objektov na úrovni atómu.
Atóm.	• historické postavenie experimentov Thomsona, Millikana a Rutherforda,	**Žiak vie/dokáže** • vysvetliť postavenie experimentov a teórii vo fyzikálnom výskume,
Štiepna reakcia a syntéza jadier.	• jadrový reaktor a jeho význam pre energetiku, • podstata vzniku svetelnej energie na Slnku,	**Žiak vie/dokáže** • posúdiť klady a zápory jadrovej elektrárne v porovnaní s inými zdrojmi elektrickej energie,
Základný a aplikovaný výskum vo fyzike. Aplikácie fyzikálnych poznatkov a postupov,	• perspektíva energetických zdrojov, • úloha základného fyzikálneho výskumu, od objavu polovodiča po informačnú spoločnosť,	**Žiak vie/dokáže** • oceniť úlohu základného fyzikálneho výskumu, poznať ekonomickú návratnosť základného fyzikálneho výskumu,

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Zvuk , hluk a životné prostredie, Zdroje jadrovej energia, jadrové elektrárne, jadrové zbrane a ich vplyv na životné prostredie

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Jadrová energia – medzinárodná energetická sieť, problematika výhod a nevýhod jadrových elektrární, problematika jadrových zbraní
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Internet, TV a tlač ako zdroj nových informácií – o jadrovej a svetelnej energie a je využitie, Ultrafialové žiarenie – jeho škodlivý vplyv hlavne v letných mesiacoch Ročné obdobia, deň a noc
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Prezentácie vo všetkých tematických celkoch v priebehu školského roka, projekty – rôzne matematické kyvadlá, svetlo a jeho vlastnosti, optické zobrazovanie, druhy žiarenia, stavby atómov, rozpad jadra a pod.
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Kmitavý pohyb, vlnenie, zvuk, svetlo, šírenie svetla, druhy žiarenia, atóm, jadro, jadrová energia, syntéza a štiepenie jadier

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI“ pre 1.- 5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

Stratégie vyučovania

Stratégiou vyučovania fyziky bude používanie metód a foriem vyučovania, ktoré podporujú a vytvárajú bádateľský prístup k získavaniu nových poznatkov –učiť sa z prostriedkov a procesov prírodného sveta cez priame pozorovanie a experimenty. Tvorivý a bádateľský prístup žiakov k prírodovednému poznaniu

uplatnením metód podporujúcich u žiakov fluenciu, flexibilitu a originalitu vedie žiakov k schopnosti z pozorovaní vyvodiť závery a navrhovať k nim riešenia.
Základnou metódou vyučovania bude pozorovanie, skúmanie, overovací a objaviteľský experiment. Žiaci budú vytvárať ústne a písomné vedecké správy a pracovať v tímoch. Predmet bude využívať explanačno-experimentálne formy skupinovej práce, ktoré podporujú rozvoj verbálnej a figurálnej tvorivosti, použitie IKT a ktoré zároveň zdokonaľujú praktické zručnosti a motivujú žiakov k realizácii vlastných riešení.
Učebné zdroje:

- dostupné učebnice fyziky, zbierky úloh z fyziky,
- časopisy, encyklopédie,
- didaktické pomôcky,
- výukové programy,
- internetové stránky: digitálna učebnica fyziky pre stredné školy, www. priklady.eu,
- video,

Metódy a formy práce:

- problémové vyučovanie
- projektové vyučovanie
- klasické formy vyučovania
- samostatná práca
- rozhovor, diskusia, výklad
- práca s internetom, práca na PC s výukovými programami

Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je systematické hodnotenie žiaka. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí, zručností a získaných kompetencií podľa výkonovej časti platných učebných osnov.

Prírodovedné predmety a semináre a cvičenia vo štvrtom a piatom ročníku sú klasifikované známkou za obdobie I. a II. polroka.

Podklady pre výslednú polročnú klasifikáciu prírodovedných predmetov tvoria:

- minimálne **dve známky** pri jednohodinovej časovej dotácii týždenne
- minimálne **tri známky** pri dvojhodinovej časovej dotácii týždenne
-

získané žiakom v **povinných formách** preverovania vedomostí a zručností, ktorými sú:

1. ústna odpoveď

2. písomné preverovanie vedomostí
3. vypracovanie protokolu z praktických a laboratórnych cvičení.

Doplnkovými formami pre hodnotenie sú:

1. aktivita žiaka na vyučovacej hodine (samostatné správne riešenie úloh, aktivita pri skupinovej práci, tvorivosť pri riešení problémov...)
2. domáce úlohy
3. prezentácie s využitím IKT alebo v podobe posterov
4. referáty

Známky získané v povinných a doplnkových formách sa **odlišujú svojou váhou.** Váha jednotlivých foriem preverovania vedomostí a hodnotenia je uvedená v **Tabuľke č.1.**

formy získavania podkladov na klasifikáciu	**váha**
Ústna odpoveď	1 (štandardná váha)
Písomné preverovanie - celohodinové	2 (dvojnásobná váha)
Písomné preverovanie (bleskovky, monotématické testy..)	1 (štandardná váha)
Vypracovanie protokolu z PC, LC	1 (štandardná váha)
Všetky doplnkové formy	0,5 (polovičná váha)

Kritériá klasifikácie povinných foriem preverovania vedomostí:

Písomné práce sa klasifikujú stupňom od 1 do 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia schválenej pre prírodovedné predmety vyučované v slovenskom i španielskom jazyku v PK dňa 13.4.2016 nasledovne:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chvalitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

Protokol z praktického alebo laboratórneho cvičenia sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia zhodného s písomnou prácou, pričom zastúpenie jednotlivých zložiek protokolu vo výslednej klasifikácii je nasledovné:

- praktické prevedenie podľa postupu – 30%
- formálna stránka protokolu – 20%
- opis pozorovania a vyvodenie záverov – 40%
- celková úprava – 10%

V **prezentáciách a projektoch** sa hodnotí:

- dodržanie obsah a rozsahu – 40%
- spracovanie informácií – 20%
- prezentačné zručnosti žiaka – 40%

Ústna odpoveď sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa nasledovných kritérií:

1-(výborný) – ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie úplne samostatne a bezchybne reprodukovať obsah učiva danej témy, podaný obsah má logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, obhájiť svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy, posúdiť vhodnosť riešenia.

2- (chválitebný) - ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie samostatne, len s malým podnetom od učiteľa reprodukovať obsah učiva danej témy, prípadné malé chyby v odpovedi sám skoriguje, podaný obsah má zväčša logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, primerane pružne dokáže obhajovať svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy.

3- (dobrý) - ak ústny prejav žiaka je zreteľný, zväčša správny, výstižný , žiak potrebuje pri prejave pomocné otázky, na ktoré zväčša správne odpovedá, málo používa odbornú terminológiu, len na podnet učiteľa uvádza aplikáciu naučeného na príkladoch, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

4- (dostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažnejšie chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré reaguje nepružne, zväčša nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

5 – (nedostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažné chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré zväčša nevie reagovať, nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je nepružný, absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

Výsledný stupeň prospechu

žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci. V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia výsledný stupeň za klasifikačné obdobie príslušní učitelia po vzájomnej dohode.

Pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia. **Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok získaných v danom klasifikačnom období, prihliada sa k dôležitosti a váhe jednotlivých známok.**

Výslednú známku v klasifikácii o jeden stupeň môže zlepšiť účasť žiaka v predmetových súťažiach, olympiádach , SOČ a regionálnych, národných a nadnárodných projektoch.

V prípade, ak žiak vzhľadom na absenciu na min. 25% odučených hodinách daného predmetu nezíska minimálny počet známok za klasifikačné obdobie, bude klasifikovaný na základe komisionálneho preskúšania z daného predmetu z učiva v rozsahu celého klasifikačného obdobia.

8.2 Chémia

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Obsah vyučovacieho predmetu chémia tvoria poznatky o zložení, štruktúre, vlastnostiach a použití látok, o chemických reakciách látok, ich podstate, ovplyvňovaní a využití. Zastúpené sú aj poznatky, ktoré umožňujú žiakom chápať význam chemickej vedy a chemického priemyslu pre spoločnosť a prírodu. Východisko pre rozvoj porozumenia žiakov vlastnostiam anorganických a organických látok a ich premenám tvoria všeobecne platné, teoretické poznatky o vzťahoch medzi štruktúrou a vlastnosťami látok a poznatky o zákonitostiach chemických reakcií. Žiaci sa učia aplikovať metódy vedeckého poznávania, z ktorých najdôležitejší je experiment. Upevňujú si dôležité spôsobilosti, predovšetkým spôsobilosť objektívne a spoľahlivo pozorovať a opísať pozorované. Merajú, zaznamenávajú, triedia, analyzujú a interpretujú získané údaje, vytvárajú, overujú predpoklady a tvoria závery v procese experimentálnej činnosti vo forme úloh rôznej kognitívnej náročnosti. Vzdelávanie v predmete chémia v úplnom strednom stupni vzdelávania prebieha v kontexte prípravy na život, ďalšie štúdium odborov nechemického zamerania a zároveň vytvára základy pre rozšírenú prípravu na štúdium odborov, ktoré pracujú so širšími chemickými základmi, ako aj samotných chemických odborov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- si prehlbujú a rozširujú poznatky o látkach dôležitých pre život,
- hlbšie porozumejú chemickým javom a procesom prebiehajúcim v prírode aj technickej praxi,
- používajú odbornú terminológiu na opísanie chemických javov a procesov,
- používajú správnu chemickú symboliku,
- triedia a usporiadajú pojmy podľa logických súvislostí,
- plánujú a realizujú pozorovania, merania a experimenty (ďalej len praktické činnosti) pri skúmaní chemických javov,

- používajú správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, spracúvajú a vyhodnocujú získané údaje zo súvislých aj nesúvislých textov,
- prezentujú a obhajujú svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch,
- získajú manuálne zručnosti, intelektové a sociálne spôsobilosti pri realizácii praktických činností,
- osvojujú si a uplatňujú zásady bezpečnej práce s látkami,
- analyzujú problémy, aplikujú poznatky, formulujú a overujú hypotézy,
- prezentujú vhodným spôsobom odborné poznatky a informácie,
- spájajú poznatky nadobudnuté štúdiom chémie a iných vedných odborov a riešia nastolené prob-lémy,
- diferencujú informácie o použití rôznych látok v priemysle, poľnohospodárstve a v živote, z odborného chemického hľadiska, z hľadiska významu pre človeka, vplyvu na životné prostredie a ľudské zdravie.

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním chémie

kognitívne	**sociálne**	**personálne**	**manuálne**
vie vyberať, triediť a využívať informácie z rôznych zdrojov, vie analyzovať vybrané problémy, vie urobiť zápis o experimente, logicky spájať poznatky nadobudnuté v príbuzných predmetoch pri riešení problémov, vie používať základné myšlienkové operácie a metódy vedeckého poznávania pri riešení problémových úloh	vie vyjadrovať svoje názory a postoje, prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej a skupinovej práce, pracovať vo dvojiciach, resp. skupinách, prijíma ocenenie, radu a kritiku a čerpá poučenie pre ďalšiu prácu	plánuje, realizuje a riadi svoje vlastné učenie, motivuje sa pre ďalšie učenie, vie konštruktívnym prístupom prekonávať prekážky	vie používať správne postupy a techniky v praktických úlohách, dodržiava pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

Hodinová dotácia predmetu chémia podľa platného učebného plánu:

Ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
Dotácia	1	3	3	3	0

Obsahová a výkonová časť vzdelávacieho štandardu bilingválneho gymnázia:

1.ročník- 1 hodina týždenne(33 hodín ročne)

Téma	Obsahový štandart	Výkonový štandart
BEZPEČNOSŤ PRÁCE	• bezpečnosť práce v chemickom laboratóriu, • základné laboratórne pomôcky a práca s nimi: skúmavka, kadička, destilačná banka, odmerná banka, Petriho miska, filtračný lievik, hodinové sklíčko, striekačka, oddeľovací lievik, odmerný valec, pipeta, chladič, stojan, držiak, svorka, filtračný kruh, chemické kliešte, laboratórna lyžička, teplomer, filtračný papier, trojnožka, kovová sieťka (s keramickou vložkou), kahan, byreta, kryštalizačná miska	**Žiak vie/dokáže:** • použiť správnu techniku pri práci s laboratórnymi váhami, odmerným valcom a pipetou.
SÚSTAVY LÁTOK, POZOROVANIE A EXPERIMENT	• látka, • chemicky čistá látka, • prvok, zlúčenina, • homogénna a heterogénna zmes, emulzia, suspenzia, pena, aerosól, • otvorená a uzavretá sústava, • roztok, rozpúšťadlo, rozpustená látka, • nasýtený roztok, • rozpustnosť látky, • hmotnostný zlomok, • koncentrácia látkového množstva, • Avogadrova konštanta, • látkové množstvo, • relatívna atómová hmotnosť, relatívna molekulová hmotnosť, • molárna hmotnosť	**Žiak vie/dokáže :** • rozlíšiť chemicky čisté látky a zmesi, • rozlíšiť rovnorodé a rôznorodé zmesi pomocou ich charakteristických znakov a skupenstva, • navrhnúť a uskutočniť vhodný spôsob oddelenia zložiek zmesi: destilácia, filtrácia, usadzovanie, kryštalizácia, odparovanie, • vyriešiť úlohy na výpočet hmotnostného zlomku, a koncentrácie látkového množstva zložky, • vyriešiť úlohy na výpočet látkového množstva, • pripraviť roztok daného zloženia, • vypočítať molárnu hmotnosť zlúčeniny zo známych hodnôt molárnych hmotností atómov prvkov.

ŠTRUKTÚRA ATÓMOV A IÓNOV, PERIODICKÁ SÚSTAVA PRVKOV	• atóm, • atómové jadro (protón, neutrón, nukleóny), • elektrónový obal atómu (elektrón, elektrónová vrstva), • valenčná vrstva, valenčné elektróny, • protónové číslo, • neutrónové číslo, • nukleónové číslo, • izotopy, • ión, anión, katión, • periodický zákon, periodická sústava prvkov (PSP), • periodická tabuľka prvkov (PTP), perióda, skupina, • alkalické kovy, • halogény, • vzácne plyny, • elektronegativita, • kovy, nekovy, polokovy	**Žiak vie/dokáže:** • znázorniť štruktúru atómu s vyznačením protónov, neutrónov a elektrónov, • určiť počet protónov, neutrónov, elektrónov v atóme prvku a v iónoch na základe hodnôt protónového, neutrónového a nukleonóvého čísla, • určiť počet valenčných elektrónov na základe umiestnenia prvku v PTP, • napísať schému vzniku katiónu alebo aniónu z atómu, • rozlíšiť v skupine iónov katióny alebo anióny, • určiť periódu a skupinu daného prvku v periodickej tabuľke prvkov, • používať triviálne názvy skupín (alkalické kovy, halogény, vzácne plyny), • určiť základné charakteristiky atómu prvku zo základných údajov v PTP (protónové číslo, elektronegativita, relatívna atómová hmotnosť), • zaradiť prvok podľa umiestnenia v PTP do skupiny, kov, nekov, polokov, • porovnať fyzikálne a chemické vlastnosti prvkov na základe ich umiestnenia v PTP, • roztriediť skupinu prvkov na prvky s malou a veľkou hodnotou elektronegativity na základe ich umiestnenia v PTP.
ANORGANICKÉ ZLÚČENINY A ZÁKLADY ICH NÁZVOSLOVIA	• stechiometrický, molekulový, štruktúrny vzorec zlúčenín, • oxidačné číslo	**Žiak vie/dokáže:** • použiť značky a slovenské názvy prvkov I. – IV. periódy hlavných skupín a vybraných kovov (Fe, Cu, Zn, Ag, Au, Mn, Cr, Co, Ni, Hg, Pt),

		• použiť triviálne názvy a vzorce: voda, peroxid vodíka, amoniak, sulfán, amónny kation, • určiť oxidačné číslo atómov prvkov v chemických zlúčeninách napr.: H_2O, NaCl, SO_3, NaOH, HNO_3, H_2SO_4, $CaCO_3$, $KMnO_4$, • použiť pravidlá tvorby vzorcov a názvov zlúčenín: oxidy, hydroxidy, halogenidy, bezkyslíkaté kyseliny (halogenovodíkové kyseliny), kyslíkaté kyseliny dusíka, síry, uhlíka, chlóru, fosforu, solí kyselín uvedených prvkov a hydrogensolí kyselín uhličitej a trihydrogénfosforečnej.

Prierezové témy:

Prierezová téma	**Ciele**	**Témy**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Bezpečnosť práce Sústavy látok, pozorovanie a experiment Štruktúra atómov a iónov, periodická sústava prvkov Anorganické zlúčeniny a základy ich názvoslovia
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	-naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s	Bezpečnosť práce Štruktúra atómov a iónov, periodická sústava prvkov

	mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Štruktúra atómov a iónov, periodická sústava prvkov
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Bezpečnosť práce Sústavy látok, pozorovanie a experiment Štruktúra atómov a iónov, periodická sústava prvkov Anorganické zlúčeniny a základy ich názvoslovia

2.ročník- 3 hodiny týždenne(99 hodín ročne)

Téma	**Obsahový štandart**	**Výkonový štandart**
CHEMICKÁ VÄZBA	• molekula, • väzbový elektrónový pár, • voľný elektrónový pár, • chemická väzba, • nepolárna a polárna kovalentná väzba), iónová väzba, • vodíková väzba, • jednoduchá väzba, • násobná väzba (dvojitá, trojitá), • kovová väzba, • medzimolekulové sily, • kryštál: iónový, kovový, molekulový, • kryštalická látka amorfná látka	**Žiak vie/dokáže:** • vysvetliť podstatu kovalentnej väzby v molekule vodíka, • vymenovať príklady molekúl, v ktorých sa nachádzajú jednoduché, dvojité alebo trojité väzby (H_2, O_2, N_2), • určiť typ chemickej väzby na základe rozdielu hodnôt elektronegativít atómov viažucich sa atómov prvkov, • vysvetliť podstatu iónovej väzby v chloride sodnom, zdôvodniť vodivosť kovov ako dôsledok kovovej väzby, • zdôvodniť rozdiel v štruktúre diamantu a grafitu,

		• vymenovať príklady kryštalických látok, napr. NaCl, K_2SO_4, $CaCO_3$, grafit, diamant, ľad, železo a pod., • vysvetliť rozdiel medzi kryštalickou a amorfnou látkou z hľadiska štruktúry a fyzikálnych vlastností.
CHEMICKÉ REAKCIE, CHEMICKÉ ROVNICE	• fyzikálne a chemické zmeny, • chemická reakcia, • reaktanty, produkty, • chemická rovnica, • zákon zachovania hmotnosti v chemických reakciách, • stechiometrický koeficient, • exotermická reakcia, • endotermická reakcia, • reakčné teplo, • 1. termochemický zákon, • rýchlosť chemickej reakcie, • faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií (koncentrácia reaktantov,	**Žiak vie/dokáže:** • zapísať chemickú reakciu schémou alebo chemickou rovnicou, • vysvetliť kvalitatívno-kvantitatívny význam chemickej rovnice, • zapísať rovnicu chemickej reakcie na základe jej slovného opisu, • vypočítať stechiometrické koeficienty v zápise chemickej reakcie na základe zákona zachovania hmotnosti, • vypočítať hmotnosť reaktantu alebo produktu na základe chemickej rovnice, ak je daná hmotnosť tuhého produktu alebo reaktantu, • rozlíšiť endotermické a exotermické reakcie na základe pozorovania, • rozlíšiť endotermické a exotermické reakcie na základe ich zápisu, • určiť hodnotu reakčného tepla spätnej reakcie na základe hodnoty reakčného tepla priamej reakcie s využitím 1. termochemického zákona, • vymenovať príklady exotermickej a endotermickej reakcie zo života, • porovnať rýchlosť priebehu chemických reakcií na základe pozorovania, • uviesť príklady chemických reakcii zo života, ktoré prebiehajú pomaly a ktoré rýchlo,

	teplota, katalyzátor, veľkosť povrchu tuhých látok), • vratná reakcia, • chemická rovnováha, • rovnovážna koncentrácia látok, • faktory ovplyvňujúce chemickú rovnováhu (koncentrácia, teplota, tlak), • Brönstedova kyselina, Brönstedova zásada, • protolytická reakcia, • konjugovaný pár, • amfotérne látky, • silná a slabá kyselina, • silná a slabá zásada, • autoprotolýza vody, • pH, stupnica pH, • kyslý, neutrálny a zásaditý roztok, • neutralizácia, • soľ, • indikátor, • redukcia, oxidácia, • redoxné reakcie, • čiastková reakcia, • redukovadlo, oxidovadlo, • korózia,	• vysvetliť podstatu vplyvu zmeny teploty, zmeny koncentrácie reaktantov a katalyzátora na rýchlosť chemickej reakcie, • vymenovať príklady dejov zo života, v ktorých je rýchlosť chemickej reakcie ovplyvňovaná niektorým z uvedených faktorov, • overiť vplyv faktorov na rýchlosť priebehu chemickej reakcie experimentom podľa vlastného návrhu, • vysvetliť podstatu vplyvu pridania reaktantu alebo odobrania produktu, zmeny teploty a tlaku na rovnovážny stav sústavy, • uviesť príklady silných a slabých kyselín a zásad, • napísať chemickú rovnicu autoprotolýzy vody, • rozlíšiť oxóniový katión a hydroxidový anión, • použiť indikátory pH na určenie kyslosti alebo zásaditosti roztoku, • klasifikovať roztoky na kyslé, neutrálne a zásadité podľa danej hodnoty pH, • napísať chemickú rovnicu neutralizácie, • vymenovať príklady praktického využitia neutralizácie, • vymenovať rôzne spôsoby prípravy solí, • dodržiavať zásady bezpečnosti práce s kyselinami a zásadami, • určiť oxidačné čísla atómov prvkov v redoxných reakciách, • vyznačiť v chemickej rovnici atómy prvkov, ktorých oxidačné čísla sa v priebehu chemickej reakcie zmenili, • vysvetliť oxidáciu a redukciu látok na príklade,

	• elektrochemický rad napätia kovov, • elektrolýza, • zrážacia reakcia, • zrazenina, • málo rozpustná látka, • iónový zápis chemickej reakcie	• zapísať čiastkové reakcie oxidácie a redukcie, • klasifikovať kovy na základe usporiadania prvkov v elektrochemickom rade napätia kovov Na, Mg, Al, Zn, Fe, Pb, H, Cu, Ag, Au na ušľachtilé a neušľachtilé, • spracovať záznam o priebehu elektrolýzy roztoku a taveniny NaCl (nie však chemické rovnice dejov prebiehajúcich na elektródach), • vysvetliť podstatu korózie kovov a spôsob ochrany kovov proti nej, • vymenovať príklady redoxných reakcií prebiehajúcich v prírode, • uskutočniť pokus s využitím poznatkov o elektrochemickom rade napätia kovov, • použiť skrátený iónový zápis zrážacej reakcie, • vymenovať príklady zrážacích reakcií a ich využitie v praxi, • naplánovať, zrealizovať a spracovať záznam z experimentu o využití zrážacích reakcií.

Prierezové témy

Prierezová téma	**Ciele**	**Témy**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich	Chemické reakcie, chemické rovnice

	-chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	-naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Chemická väzba Chemické reakcie, chemické rovnice
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Chemické reakcie, chemické rovnice
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Chemická väzba Chemické reakcie, chemické rovnice

ročník- 3 hodiny týždenne(99 hodín ročne)

Téma	**Obsahový štandart**	**Výkonový štandart**
PRVKY A ICH ANORGANICKÉ ZLÚČENINY	• vodík a jeho vlastnosti, • traskavá zmes, • voda, jej vlastnosti a význam pre život na zemi, • tvrdosť vody, • anomália vody,	**Žiak vie/dokáže:** • zapísať chemickou rovnicou prípravu vodíka (reakciou kovu s kyselinou, alkalického kovu s vodou), • aplikovať poznatky o fyzikálnych vlastnostiach vody (teplota topenia, teplota varu, hustota vody a ľadu, anomália vody) a poznatky o chemických vlastnostiach vody (polarita, tvorba vodíkových mostíkov), • zapísať chemickou rovnicou odstraňovanie tvrdosti vody varom a sódou, • aplikovať vedomosti zo všeobecnej chémie pri určovaní základných fyzikálnych a

	• kovy a nekovy, ich vlastnosti, význam a použitie, • alkalické kovy, • biogénny prvok, • plameňové skúšky, • vodný kameň • alotropická modifikácia, • inertná atmosféra, • pasivácia kovov, • liatina, zliatina, • skleníkový efekt, • globálne otepľovanie, • molekulový kyslík, ozón, ozónová diera, • spaľovanie (dokonalé, nedokonalé), • dehydratačné účinky, • priemyselne dôležité zlúčeniny kovov a nekovov: sóda, sóda bikarbóna, pálené vápno, hasené vápno, sadra, sklo, silikón, silikagél, salmiak, rajský plyn, lúčavka kráľovská, zinková beloba, oceľ, amalgám, kamenná soľ, sylvín, kalcit, vápenec, magnezit, sadrovec, liadky, kremeň, pyrit, sfalerit, galenit	chemických vlastností alkalických kovov a kovov alkalických zemín, napr. vodivosť, lesk, tvrdosť, hustota, tvorba katiónov, oxidačné číslo, reaktivita, elektronegativita, redukčné účinky, • porovnať základné fyzikálne a chemické vlastnosti alkalických kovov, kovov alkalických zemín a spôsob ich uchovávania, • vymenovať prírodné zdroje sodíka, draslíka, horčíka, vápnika (napr. morská a minerálna voda, kamenná soľ, sylvín, kalcit, vápenec, magnezit, sadrovec), • vysvetliť význam a vplyv iónov Na^+, K^+, Ca^{2+}, Mg^{2+} na ľudský organizmus a ich zdroje, • uviesť príklad použitia horčíka a zlúčenín NaCl, NaOH, KOH, Na_2CO_3, $NaHCO_3$, $(NH_4)_2CO_3$, CaO, $Ca(OH)_2$, $CaCO_3$ v praxi, • zapísať chemickou rovnicou a vysvetliť chemickú podstatu neutralizácie žalúdočných kyselín, kyprenia cesta sódou bikarbónou, výroby páleného vápna a haseného vápna, tvrdnutia malty, vzniku krasových útvarov, • určiť skupenstvá prvkov Al, C, Si, N, P, O, S, halogénov, vzácnych plynov, • vymenovať zdroje Al, C, Si, N, P, O, S, halogénov a vzácnych plynov, (bauxit, diamant, grafit, uhličitany, organické látky, kremeň, hlinitokremičitany, íly, kaolín, vzduch, liadky, fosforečnany, ozón, oxidy, sulfán, sulfidy: (pyrit, sfarelit, galenit), sírany, halogenidy, ako formy výskytu v prírode),

		• zdôvodniť biogénne vlastnosti prvkov C, Si, N, P, O, S, F, Cl, I, Fe, • zaradiť prvky Cd, Hg, biely fosfor a zlúčeniny Hg, Cd, Be, Ba, Cr^{VI}, sulfán, kyanovodík a kyanidy, NO_x do skupiny toxických látok, • aplikovať vedomosti o základných vlastnostiach hliníka (lesk, vodivosť, kujnosť, mäkkosť, hustota, odolnosť voči korózii, redukovadlo) na možnosti jeho využitia, • porovnať vlastnosti grafitu a diamantu, bieleho a červeného fosforu (skupenstvo, tvrdosť, elektrická vodivosť, teplota topenia, horľavosť), • porovnať vlastnosti CO a CO_2, O_2 a O_3, • vysvetliť príčiny vzniku ozónovej diery, prízemného ozónu, kyslých dažďov, • zapísať chemickou rovnicou syntézu amoniaku z prvkov, • vymenovať základné vlastnosti amoniaku (skupenstvo, zápach, hustota, žieravina, rozpustnosť a tvorba vodíkových väzieb, zásaditá reakcia s vodou, redukovadlo), • aplikovať poznatky o vlastnostiach HNO_3 (silná kyselina, na svetle sa rozkladá, oxidačné účinky, súčasť lúčavky kráľovskej), • klasifikovať oxidy podľa reakcie s vodou (SO_2, SO_3, CO_2, CaO), • opísať základné vlastnosti síry (skupenstvo, tvrdosť, rozpustnosť, teplota varu a topenia, horľavosť), • vymenovať vlastnosti sulfánu a SO_2 (skupenstvo, zápach, rozpustnosť vo vode, toxicita, protolytické a redoxné vlastnosti),

		• zapísať chemickou rovnicou prípravu SO_2, SO_3, H_2SO_4, aplikovať poznatky o vlastnostiach H_2SO_4 (olejovitá kvapalina, silná kyselina, dehydratačné účinky), • rozlíšiť amorfné a kryštalické formy uhlíka a síry a ich využitie, • porovnať oxidačné účinky, elektronegativitu a reaktivitu halogénov, • zapísať chemickou rovnicou reakciu HCl s vodou a s NaOH, • porovnať príčinu inertnosti vzácnych plynov, dusíka a CO_2 a z toho vyplývajúce využitie, • určiť hlavné využitie prvkov Si, N, P, O, Cl, I, vzácnych plynov, Fe, Zn, Cr, Cu, Ag, Au, Hg a ich zlúčenín (silikóny, kremeň, silikagél, hlinitokremičitany, amoniak, salmiak, uhličitan amónny, rajský plyn, HNO_3, liadky, H_3PO_4, fosforečnany, H_2O_2, SO_2, H_2SO_4, chlórnany, chlorečnany, modrá skalica, $AgNO_3$, zinkova beloba, amalgám), • spracovať záznam o uskutočnených plameňových skúškach iónov Li, Na, K, Ca, Sr, Cu; reakciách alkalického kovu s vodou, kovu s kyselinou; dôkazoch zásaditých vlastností $NaHCO_3$ a kyselinotvorných vlastnostiach CO_2; príprave a dôkazoch H_2, CO_2, O_2, • porovnať základné vlastnosti a charakteristiky kovov Fe, Zn, Cr, Cu, Ag, Au, Hg a alkalických kovov (farba, oxidačné čísla, tvrdosť, hustota, reaktivita a výskyt v rýdzej forme), • opísať základný princíp výroby surového železa a ocele a ich využitie,

		• rozlíšiť zloženie zliatin bronz, mosadz, spájka, nerezová oceľ a ich využitie, • porovnať reaktivitu kovov Cu, Ag, Au z hľadiska správania sa kovov na vzduchu a z hľadiska reakcie s HNO_3 a lúčavkou kráľovskou.

Prierezové témy

Prierezová téma	Ciele	Témy
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Prvky a ich anorganické zlúčeniny
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	-naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Prvky a ich anorganické zlúčeniny
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Prvky a ich anorganické zlúčeniny
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Prvky a ich anorganické zlúčeniny

4. ročník- 3 hodiny týždenne (99 hodín ročne)

Téma	Obsahový štandart	Výkonový štandart
ORGANICKÉ LÁTKY, UHĽOVODÍKY	• organická chémia, • organická zlúčenina, uhľovodík, deriváty uhľovodíkov, • izoméria (konštitúcia, konfigurácia, konformácia),	**Žiak vie/dokáže:** • aplikovať vedomosti o štruktúre atómu a postavení prvkov v PSP pri určovaní väzbovosti atómov C, H, S, O, N a halogénov v molekulách organických zlúčenín,

	• acyklický – priamy, rozvetvený reťazec, • cyklický reťazec, • alifatický uhľovodík, • štruktúra organických zlúčenín, • primárny, sekundárny, terciárny a kvartérny atóm uhlíka, • nasýtený a nenasýtený uhľovodík, • empirický (stechiometrický) vzorec, sumárny (molekulový vzorec), konštitučný (štruktúrny) vzorec, zjednodušený konštitučný vzorec, • reakčná schéma, • činidlo, radikál, nukleofil, elektrofil, • výpočet stechiometrického vzorca, • substitučné (systémové) názvoslovie, • triviálne názvy, • reťazec, uhľovodíkový zvyšok, • názvoslovie alifatických a aromatických uhľovodíkov, uhľovodíkových zvyškov (alkyl, cykloalkyl, aryl)	• rozlíšiť na základe konštitučného vzorca druh uhľovodíka a tvar reťazca, • určiť typ vzorca organickej zlúčeniny, • zapísať vzorce všetkých konštitučných izomérov uhľovodíkov s daným molekulovým vzorcom (C_3 – C_6), • rozlíšiť častice: radikál, elektrofil (elektrofilné činidlo), nukleofil (nukleofilné činidlo), • určiť stechiometrický a molekulový vzorec z relatívneho zastúpenia prvkov v molekule, • vypočítať zo stechiometrického vzorca relatívne zastúpenie prvkov v zlúčenine, • napísať vzorec a názov alkylových skupín: metyl-, etyl-, propyl-, izopropyl- butyl-, vinyl-, • uviesť príklady alkánov, cykloalkánov, alkénov, alkadiénov, alkínov (vzorce, názvy), • utvoriť názvy a vzorce: nerozvetvených alkánov, alkénov, alkínov C_1 – C_{10} a cykloalkánov C_3 – C_6; rozvetvených alkánov, alkénov a alkínov C_4 – C_{10} s maximálne dvomi alkylovými skupinami uvedenými vyššie, • uviesť vzorce a triviálne názvy: benzén, toluén styrén, naftalén, skupiny fenyl-, • utvoriť názov a napísať vzorec arénov odvodených od benzénu s maximálne dvomi alkylovými skupinami. •
UHĽOVODÍKY DÔLEŽITÉ V PRAXI	• alkány, cykloalkány, • homologický rad, homologický vzorec, • substitučná radikálová reakcia, • alkény, alkadiény, alkíny,	**Žiak vie/dokáže:** • aplikovať vedomosti o základných vlastnostiach alifatických uhľovodíkov (skupenstvo, rozpustnosť vo vode a v nepolárnych rozpúšťadlách, horľavosť, výbušnosť v zmesi so vzduchom,

	• jednoduchá a násobná väzba, • adičná elektrofilná reakcia, • polymerizácia, • fosílna surovina, • zemný plyn, odorizácia zemného plynu, • ropa, • frakčná destilácia ropy, • benzín, oktánové číslo benzínu, • nafta, mazut, asfalt, • petrochémia, • plast, polymér, makromolekula, • PE, PP, PVC, PS, • arény, • substitučná elektrofilná reakcia na aromatickom jadre	typ väzieb a charakteristické reakcie), • zapísať chemickú rovnicu chlorácie metánu (nie mechanizmus), • zapísať chemickú rovnicu horenia metánu (dokonalé, nedokonalé), • zapísať chemickú rovnicu reakcie eténu a etínu s H_2O, HCl, H_2, • uviesť príklad využitia eténu, etínu, • vymenovať uhľovodíky, ktoré sa využívajú ako zdroje energie (metán, propán, bután) a príklady ich konkrétneho využitia, • porovnať fosílne palivá z hľadiska ich vyčerpateľnosti, ekologických dôsledkov ich ťažby, spracovania a využitia, obsahu škodlivých prímesí, • uviesť príklady alternatívnych zdrojov energie, obnoviteľných a neobnoviteľných zdrojov energie, • vysvetliť pojem plast, polymér, makromolekula, • priradiť skratky PP, PE, PS, PVC k názvom makromolekulových látok a porovnať ich základné fyzikálne a chemické vlastnosti (hustota, tepelná a elektrická vodivosť, horľavosť, rozložiteľnosť v zemi) a spôsob ich využitia, • vysvetliť podstatu aromatického charakteru arénov, • porovnať základné vlastnosti alifatických a aromatických uhľovodíkov (horľavosť, rozpustnosť, skupenstvo, karcinogénne účinky, charakteristické reakcie),

		• zapísať chemickou rovnicou nitráciu benzénu do prvého stupňa, • vymenovať príklady využitia benzénu, toluénu, styrénu a naftalénu.
DERIVÁTY UHĽOVODÍKOV	• deriváty, • heteroatóm, • funkčná (charakteristická) skupina, • izoméria funkčných skupín, • halogénderiváty, • insekticídy, • freóny, • hydroxyderiváty, • alkoholy (jednosýtne a viacsýtne; primárne, sekundárne, terciárne), • fenoly, • karbonylové zlúčeniny, • aldehydy, ketóny, • nitroderiváty, • amíny (primárne, sekundárne, terciárne), • heterocyklické zlúčeniny, • karboxylové kyseliny, • funkčné a substitučné deriváty karboxylových kyselín	**Žiak vie/dokáže:** • označiť uhľovodíkový zvyšok a funkčné skupiny v uvedených vzorcoch, • uviesť charakteristické skupiny derivátov uhľovodíkov (F-, Cl-, Br-, I-, OH, -NO_2, -NH_2, CO-, -CHO, - COOH) a spôsob tvorenia ich názvov, • použiť triviálne názvy a vzorce derivátov uhľovodíkov: chloroform, jodoform, vinylchlorid, anilín, etylénglykol, glycerol, fenol, formaldehyd, acetaldehyd, acetón, kyselina mravčia, octová, benzoová, • utvoriť názov a napísať vzorec derivátov odvodených od benzénu a alkánov $C_1 – C_{10}$ s maximálne jedným druhom funkčnej skupiny uvedenej vyššie, • aplikovať základné vlastnosti derivátov uhľovodíkov (rozpustnosť vo vode, skupenstvo v porovnaní s uhľovodíkmi, charakteristický zápach, polárny charakter väzby C-heteroatóm, tvorba vodíkovej väzby, zásaditý, kyslý, amfotérny charakter, typické reakcie), • vyznačiť čiastkové náboje na atómoch väzby C-hetero-atóm, • zapísať reakčnú schému reakcie brómetánu s NaOH (SN aj eliminačný produkt), • uviesť príklady využitia chloroformu, CCl_4, teflónu, nitro-zlúčenín, metanolu, etanolu, glycerolu, etylénglykolu, formaldehydu, acetónu, ich účinok na ľudský

		organizmus a nebezpečenstvo pri manipulácii s nimi (toxicita, horľavosť, výbušnosť), • uviesť využitie freónov, posúdia vplyv ich chemického pôsobenia na ozónovú vrstvu a z toho vyplývajúce dôsledky pre životné prostredie, • rozlíšiť primárny, sekundárny a terciárny amín a alkohol, jednosýtny a viacsýtny alkohol, • zapísať chemickou schémou základné princípy výroby etanolu, • napísať reakčnú schému oxidácie etanolu na acetaldehyd a kyselinu octovú, • porovnať silu karboxylových kyselín s anorganickými kyselinami, • uviesť využitie karboxylových kyselín (mravčia, octová, benzoová), • rozlíšiť na príklade esteru a aminokyseliny funkčné a substitučné deriváty karboxylových kyselín.
LÁTKY V ŽIVÝCH ORGANIZMOCH	• lipidy, • jednoduché lipidy: tuky, oleje, vosky, • stužovanie olejov, • zmydelňovanie tukov, mydlá, • zložené lipidy: fosfolipidy, • hydrofóbne a hydrofilné vlastnosti látok, • cholesterol, • mastné karboxylové kyseliny, esenciálne mastné kyseliny ω-3 a ω-6 -mastné kyseliny, • sacharidy, • mono-, oligo- a polysacharidy, • aldózy, ketózy, tri-, pent- a hexózy,	**Žiak vie/dokáže:** • opísať lipidy z hľadiska výskytu, štruktúry, vlastností, významu a zastúpenia vo výžive človeka, • porovnať oleje a tuky z hľadiska štruktúry (obsahu mastných kyselín) a z hľadiska ich významu pre organizmus (zdravá výživa, obezita), • aplikovať poznatky o fyzikálnych a chemických vlastnostiach látok pri vysvetľovaní podstaty významných reakcií lipidov, napr. stužovanie olejov, žltnutie tukov, zmydelňovanie, • porovnať výskyt, význam a zloženie jednoduchých a zložených lipidov,

	• chiralita, chirálne centrum, optická izoméria, • ribóza, deoxyribóza, glukóza, fruktóza, sacharóza, laktóza, škrob, glykogén, celulóza, • proteíny, • aminokyseliny, proteinogénne aminokyseliny, • α-uhlík, • peptidová väzba, • primárna, sekundárna, terciárna a kvartérna štruktúra, • fibrilárne, globulárne proteíny, • denaturácia, • hém, hemoglobín, myoglobín, • lipoproteíny, glykoproteíny, fosfoproteíny, hemoproteíny, • enzým, • apoenzým, kofaktor, koenzým, aktívne miesto, aktivačná energia, enzým-substrátový komplex, • špecifický katalytický účinok, • inhibícia a aktivácia enzýmu, • nukleové kyseliny, • adenín, guanín, cytozín, uracil, tymín, • nukleozid, nukleotid, • makroergická väzba, • ADP, ATP, • polynukleotidový reťazec, • DNA, RNA	• spracovať záznam o uskutočnenom pokuse overujúcom vlastnosti a využitie lipidov, • porovnať význam LDL – „zlého cholesterolu“ a HDL – „dobrého cholesterolu“ pre človeka, • uviesť pôvod, výskyt a význam sacharidov, • identifikovať chirálne atómy uhlíka vo vzorci monosacharidu, • porovnať glukózu a fruktózu, sacharózu a laktózu, škrob, glykogén a celulózu z hľadiska štruktúry a významu pre výživu človeka, • spracovať záznam o uskutočnenom pokuse dokazujúcom redukčné vlastnosti sacharidov a dôkaze škrobu v potravinách, • vysvetliť vzťah medzi zložením, štruktúrou, vlastnosťami a funkciou proteínov, • uviesť vzorce a triviálne názvy aminokyselín (glycín, alanín), • vyznačiť peptidovú väzbu vo vzorci peptidu, • vysvetliť vzťah medzi denaturáciou a zmenou biologických funkcií proteínov, • prakticky overiť vplyv denaturačných činidiel a zmeny fyzikálnych podmienok na proteíny, • uviesť príklady fibrilárnych (kolagén, keratín) a globulárnych bielkovín (hemoglobín, myoglobín), • vysvetliť štruktúru, vlastnosti a funkciu enzýmov, • vysvetliť vplyv enzýmu na priebeh reakcie, • opísať vplyv faktorov na rýchlosť enzýmovej reakcie,

		• overiť pokusom katalytický účinok enzýmu, • dať do vzťahov zloženie, štruktúru, vlastnosti, výskyt, funkcie a význam DNA a RNA, • aplikovať princíp komplementarity na príklade DNA.

Prierezové témy

Prierezová téma	Ciele	Témy
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Organické látky, uhľovodíky Uhľovodíky dôležité v praxi Deriváty uhľovodíkov Látky v živých organizmoch
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	-naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Organické látky, uhľovodíky Uhľovodíky dôležité v praxi Deriváty uhľovodíkov Látky v živých organizmoch
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Organické látky, uhľovodíky Uhľovodíky dôležité v praxi Deriváty uhľovodíkov Látky v živých organizmoch
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Organické látky, uhľovodíky Uhľovodíky dôležité v praxi Deriváty uhľovodíkov Látky v živých organizmoch

Stratégia vyučovania – metódy a formy práce

Stratégia vyučovania predmetu chémie bude postavená na základoch konštruktivizmu s cie-ľom aktívneho získavania vedomostí a manuálnych kompetencií, syntézy poznatkov z bežného života, skúseností a poznatkov z iných vyučovacích predmetov a aktívneho získavania nových poznatkov a kompetencií.

Metódy a formy vyučovania:

- motivačný a problémový rozhovor,
- diskusia,

- brainstorming,
- dramatizácia a situačné metódy
- problémové úlohy,
- laboratórne cvičenie,
- výklad,
- práca s IKT.

Učebné zdroje:

- dostupné učebnice pre príslušný ročník
- časopisy, encyklopédie,
- pracovné listy,
- výukové programy- Planéta vedomostí
- internetové stránky

KRITÉRIÁ HODNOTENIA A KLASIFIKÁCIE ŽIAKOV V PRÍRODOVEDNÝCH PREDMETOCH

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je systematické hodnotenie žiaka. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí, zručností a získaných kompetencií podľa výkonovej časti platných učebných osnov.
Prírodovedné predmety a semináre a cvičenia vo štvrtom a piatom ročníku sú klasifikované známkou za obdobie I. a II. polroka.

Podklady pre výslednú polročnú klasifikáciu prírodovedných predmetov tvoria:

- minimálne dve známky pri jednohodinovej časovej dotácii týždenne
- minimálne tri známky pri dvojhodinovej časovej dotácii týždenne

získané žiakom v povinných formách preverovania vedomostí a zručností, ktorými sú:

1. ústna odpoveď
2. písomné preverovanie vedomostí
3. vypracovanie protokolu z praktických a laboratórnych cvičení.

Doplnkovými formami pre hodnotenie sú:

1. aktivita žiaka na vyučovacej hodine (samostatné správne riešenie úloh, aktivita pri skupinovej práci, tvorivosť pri riešení problémov...)
2. domáce úlohy
3. prezentácie s využitím IKT alebo v podobe posterov
4. referáty

Známky získané v povinných a doplnkových formách sa odlišujú svojou váhou. Váha jednotlivých foriem preverovania vedomostí a hodnotenia je uvedená v Tabuľke č.1.

formy získavania podkladov na klasifikáciu	**váha**
Ústna odpoveď	1 (štandardná váha)

Písomné preverovanie - celohodinové	2 (dvojnásobná váha)
Písomné preverovanie (bleskovky, monotématické testy..)	1 (štandardná váha)
Vypracovanie protokolu z PC, LC	1 (štandardná váha)
Všetky doplnkové formy	0,5 (polovičná váha)
Projekty v závislosti od obtiažnosti	0,5 (polovičná váha) - 1 (štandardná váha)

Kritériá klasifikácie povinných foriem preverovania vedomostí:
Písomné práce sa klasifikujú stupňom od 1 do 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia schválenej pre prírodovedné predmety vyučované v slovenskom i španielskom jazyku v PK dňa 13.4.2016 nasledovne:
100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

Protokol z praktického alebo laboratórneho cvičenia sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia zhodného s písomnou prácou, pričom zastúpenie jednotlivých zložiek protokolu vo výslednej klasifikácii je nasledovné:

- praktické prevedenie podľa postupu – 30%
- formálna stránka protokolu – 20%
- opis pozorovania a vyvodenie záverov – 40%
- celková úprava – 10%

V prezentáciách a projektoch sa hodnotí:

- dodržanie obsah a rozsahu – 40%
- spracovanie informácií – 20%
- prezentačné zručnosti žiaka – 40%

Ústna odpoveď sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa nasledovných kritérií:
1-(výborný) - ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie úplne samostatne a bezchybne reprodukovať obsah učiva danej témy, podaný obsah má logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, obhájiť svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy, posúdiť vhodnosť riešenia.
2- (chválitebný) - ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie samostatne, len s malým podnetom od učiteľa reprodukovať obsah učiva danej témy, prípadné malé chyby v odpovedi sám skoriguje, podaný obsah má zväčša logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, primerane pružne dokáže obhajovať svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy.
3- (dobrý) - ak ústny prejav žiaka je zreteľný, zväčša správny, výstižný , žiak potrebuje pri prejave pomocné otázky, na ktoré zväčša správne odpovedá, málo používa odbornú terminológiu, len na podnet učiteľa uvádza aplikáciu naučeného na príkladoch, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.
4- (dostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažnejšie chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré reaguje nepružne, zväčša nevie použiť odbornú

terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.
5 – (nedostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažné chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré zväčša nevie reagovať, nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je nepružný, absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

Výsledný stupeň prospechu žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci. V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia výsledný stupeň za klasifikačné obdobie príslušní učitelia po vzájomnej dohode.
Pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok získaných v danom klasifikačnom období, prihliada sa k dôležitosti a váhe jednotlivých známok.
Výslednú známku v klasifikácii o jeden stupeň môže zlepšiť účasť žiaka v predmetových súťa-žiach, olympiádach , SOČ a regionálnych, národných a nadnárodných projektoch.
V prípade, ak žiak vzhľadom na vysokú absenciu na odučených hodinách daného predmetu nezíska minimálny počet známok za klasifikačné obdobie, bude klasifikovaný na základe komisionálneho preskúšania z daného predmetu z učiva v rozsahu celého klasifikačného obdobia.

8.3 Biológia

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Charakteristika predmetu:

Učebný predmet biológia poskytne v rámci štátneho vzdelávacieho programu základný systém poznatkov o živej prírode, ako predpokladu formovania prírodovednej gramotnosti. Poznanie zákonov, ktorými sa riadi živá príroda, je základom pre pochopenie jej fungovania ako celku a je dôležité pre formovanie citlivého vzťahu k nej. Toto poznanie je zároveň nevyhnutným predpokladom zodpovedného prístupu k celému okolitému svetu ako aj sebe samému.

Program je koncipovaný tak, aby bolo možné čo najviac využívať moderné didaktické formy, metódy a prostriedky, ktoré okrem maximálnej názornosti podporujú samostatnosť a kreativitu žiakov pri práci s informáciami, umožňujú pracovať s prírodninami, realizovať experimenty a rozvíjajú schopnosť žiakov poznatky aplikovať. Preto sa v každom ročníku na jednej vyučovacej hodine týždenne trieda delí na skupiny.

Obsah predmetu sa odvíja od jeho cieľov a je členený v rámci štátneho programu do základných tematických okruhov:

Organizmus a prostredie, ktorý nadväzuje na poznatky základnej školy. Prostredníctvom vybraných informácií o základných skupinách rastlín, živočíchov a mikroorganizmov v ich prirodzenom prostredí a vo vzťahu k človeku, má žiakov motivovať a podnietiť ich záujem o ďalšie štúdium živej prírody.

Tematické okruhy Mikrosvet, Svet rastlín, húb a živočíchov, Stavba a životné prejavy organizmov sú zamerané na poznávanie spoločných znakov, vlastností a prejavov živých organizmov. Jednotlivé tematické celky približujú stavbu a organizáciu živých sústav, vysvetľujú podstatu procesov prebiehajúcich v organizmoch na všetkých úrovniach počnúc bunkou. Zdôrazňujú vzájomnú súvislosť medzi stavbou a funkciou orgánov, čoho výsledkom sú životné prejavy organizmov. Tieto tematické okruhy poskytnú

základné informácie dôležité pre pochopenie jednoty živej prírody. Praktické cvičenia umožnia žiakom vyskúšať si a v praxi overiť teoretické poznatky rôznymi formami od klasických laboratórnych prác s prírodninami až po prácu s informáciami prostredníctvom IKT.

Tematické okruhy Biológia človeka a zdravý životný štýl a Genetika, ktorých ťažisko predstavuje tematický celok „Orgánové sústavy človeka“, ktorý okrem informácií o stavbe a funkcii jednotlivých orgánov a orgánových sústav poskytne aj základné informácie o najčastejších poruchách ich činnosti, o ich príčinách, prejavoch, liečbe a prevencii. S ním úzko súvisí aj „Zdravý životný štýl“, ktorý otvára možnosti pre projekty a samostatné práce žiakov.

Tematický celok „Laboratórne cvičenia v odbornej učebni“ má prierezový charakter. Praktické aktivity žiaci uskutočňujú priebežne tak, aby získali požadované vedomosti, zručnosti a návyky.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- získajú ucelenú predstavu o prírode ako výsledku vzájomného pôsobenia jej zložiek,
- analyzujú, interpretujú, triedia a hodnotia informácie o organizmoch a prírode,
- poznajú a používajú správnu terminológiu pri interpretácii procesov a javov v prírode,
- aplikujú empirické metódy práce (pozorovanie, experimentovanie, meranie) pri skúmaní biologických procesov,
- plánujú, uskutočňujú, zaznamenávajú a vyhodnocujú biologické pozorovania a pokusy,
- prakticky riešia problémy, argumentujú, vyvodzujú závery, navrhujú riešenia,
- kriticky myslia – odlišujú spoľahlivé informácie od nespoľahlivých,
- diskutujú o význame a praktických dôsledkoch biologických vedeckých objavov,
- aplikujú osvojené vedomosti a zručnosti na podporu svojho zdravia, prevenciu ochorení a rizikového správania,
- prejavujú zodpovednosť vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu,
- plánujú a realizujú školské individuálne alebo skupinové projekty v oblasti biológie,
- prezentujú a obhajujú výsledky svojej práce.
-

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním biológie:

Poznávacia (kognitívna)	**Komunikačná**	**Interpersonálna**	**Interpersonálna**
vnímať živú prírodu ako hierarchicky usporiadaný, neustále sa meniaci, dynamický systém	vyhľadávať informácie o živej prírode v literatúre a informačných médiách, pracovať s informáciami	tolerovať vzájomné vzťahy medzi organizmami a prostredím	využívať poznatky o ľudskom tele pri starostlivosti o vlastné zdravie
pozorovať biologické objekty vo voľnej prírode	prezentovať vlastnú prácu, diskutovať, argumentovať, obhájiť si vlastné stanovisko	posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu	uvedomovať si a rozvíjať zdravý životný štýl
hľadať v prírodných javoch a procesoch príčinné súvislosti	vecne sa verbálne, písomne vyjadrovať,	kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť	uvedomovať si dôsledky sociálnych

a tým podporovať logické myslenie	používať odbornú terminológiu		patológií pre zdravie a život človeka
bezpečne manipulovať s bežným biologickým materiálom pri jeho zbere a spracovaní v laboratóriu	vedieť reprodukovať obsah odborného textu, vyhľadať v ňom relevantné informácie		vedieť vyjadrovať svoj názor, obhájiť ho, rešpektovať názory iných
poznať najbežnejšie úžitkové a hospodársky významné druhy živých organizmov			
poznať základy poskytovania prvej pomoci a vedieť ich aplikovať v praxi			

Hodinová dotácia predmetu biológia podľa platného učebného plánu:

Ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
Dotácia	1	3	3	3	0

Obsah vyučovania a cieľové požiadavky na vedomosti a schopnosti žiakov:

1.ročník(1 hodina týždenne, 33 hodín za rok)

Téma	**Obsah**	**Výkon**
ORGANIZMUS A PROSTREDIE	• základné ekologické pojmy • slnečné žiarenie, • teplo, voda, vzduch, pôda • ekologická valencia, optimum · neutralizmus, symbióza, konkurencia, predácia, parazitizmus, parazitické rastliny, huby, živočíchy · potravový reťazec pastevno-koristnícky, rozkladný, parazitický	**Žiak vie/dokáže:** • poznať základné ekologické pojmy • hodnotiť vzájomné pôsobenie abiotických a biotických zložiek prostredia, • analyzovať funkcie organizmov v ekosystéme, • zdôvodniť medzidruhové vzťahy organizmov, • zhodnotiť výhody a nevýhody parazitického spôsobu života, • zhodnotiť pozitívne a negatívne pôsobenie organizmov • schematicky znázorniť potravové reťazce organizmov, • diskutovať o príčinách a formách adaptácie organizmov v prírode a na život s človekom,

	• endemit, relikt, bioindikátor, • živočích kozmopolitný, • synantropný	• charakterizovať pojem ekosystém, • vytvoriť pojmovú mapu vzťahov jednotlivých zložiek ekosystému, • naplánovať a zrealizovať projekt o vybranom ekosystéme, • obhajovať výsledky projektu,
MIKROSVET/ LABORATÓRNE CVIČENIA Z BIOLÓGIE BUNKY	· virológia, vírus, virión, bakteriofág, onkovírus, retrovírus • Bunková teória • charakterizovať zloženie bunky · bunka prokaryotická • bakteriológia, baktéria profylaxia, rezistencia, antibiotiká • eukaryotická – rastlinná, živočíšna, húb • bunkové povrchy, • cytoplazma • membránové štruktúry • vláknité štruktúry, neživé súčasti bunky • mikroskopické riasy, huby, prvoky, • bioindikátory • bunkový cyklus, • interfáza, • bunkové delenie, • mitóza, • meióza, • diploidná, haploidná, • fázy bunkového delenia, • mitotický aparát	• vysvetliť priebeh vírusovej infekcie, • diskutovať o bežných vírusových ochoreniach, prevencii a možnostiach liečby, • vysvetliť podstatu bunkovej teórie · zhodnotiť význam chemických prvkov a zlúčenín v bunke, • vysvetliť význam jednotlivých bunkových štruktúr pre fungovanie bunky ako celku • vyhľadať príklady pozitívneho a negatívneho pôsobenia baktérií v prírode a na človeka, • diskutovať o bežných bakteriálnych ochoreniach, prevencii a možnostiach liečby • zhotoviť natívny preparát bunky, • pozorovať vnútorné štruktúry bunky pod mikroskopom, • vytvoriť záznam z pozorovania bunky, · vysvetliť význam jednotlivých bunkových štruktúr pre fungovanie bunky ako celku, · porovnať rôzne typy buniek, • porovnať bunkové a nebunkové organizmy z hľadiska stavby a životných funkcií · zhodnotiť význam jednobunkových eukaryotických organizmov v prírode a pre človeka

	• chromozóm, zdvojenie genetickej informácie	• zhotoviť natívny preparát bunky, • pozorovať vnútorné štruktúry bunky pod mikroskopom, • vytvoriť záznam z pozorovania bunky, • vysvetliť význam jednotlivých fáz bunkového cyklu, • porovnať chromozóm v interfáze bunkového cyklu a počas delenia bunky, • zdôvodniť rozdiel v počte chromozómov medzi diploidnou a haploidnou bunkou. • Vysvetliť mechanizmus, ktorý zabezpečuje zhodu genetickej informácie dcérskej bunky s materskou

Prierezové témy

Prierezová téma	Ciele	Témy
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Organizmus a prostredie
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	-naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Organizmus a prostredie
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba	Organizmus a prostredie

	– byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Organizmus a prostredie

2.ročník (3 hodiny týždenne, 99 hodín za rok)

Téma	**Obsah**	**Výkon**
MIKROSVET/ LABORATÓRNE CVIČENIA Z BIOLÓGIE BUNKY	• bunková teória, chemické zloženie bunky, • bunkové povrchy, cytoplazma, • štruktúry membránové, vláknité, • neživé súčasti bunky, • bunka prokaryotická, eukaryotická – rastlinná, živočíšna, húb, • virológia, vírus, virión, bakteriofág, onkovírus, retrovírus, • bakteriológia, baktéria, profylaxia, rezistencia, antibiotiká, • mikroskopické riasy, huby, • prvoky, bioindikátory	**Žiak vie/dokáže:** • vysvetliť podstatu bunkovej teórie, • zhodnotiť význam chemických prvkov a zlúčenín v bunke, • vysvetliť význam jednotlivých bunkových štruktúr pre fungovanie bunky ako celku, • zhotoviť natívny preparát bunky, pozorovať vnútorné štruktúry bunky pod mikroskopom, • vytvoriť záznam z pozorovania bunky, • porovnať rôzne typy buniek, • porovnať bunkové a nebunkové organizmy z hľadiska stavby a životných funkcií, • vysvetliť priebeh vírusovej infekcie, • vyhľadať príklady pozitívneho a negatívneho pôsobenia baktérií v prírode a na človeka, • diskutovať o bežných vírusových a bakteriálnych ochoreniach, prevencii a možnostiach liečby, • zhodnotiť význam jednobunkových

		eukaryotických organizmov v prírode a pre človeka.
STAVBA A ŽIVOTNÉ PREJAVY ORGANIZMOV/LABORATÓRNE CVIČENIA Z MORFOLÓGIE, ANATÓMIE A FYZIOLÓGIE	• difúzia, osmóza, aktívny transport, • metabolizmus látkový, energetický, • anabolizmus, katabolizmus, • ATP, enzýmy, biokatalyzátory, • fázy bunkového delenia, mitotický aparát, • chromozóm, zdvojenie genetickej informácie, • bunka diploidná, haploidná • mitóza, meióza, • bunkový cyklus, interfáza, bunkové delenie, • diferenciácia buniek • pletivo delivé, trváce, krycie, vodivé, základné • vegetatívne orgány – koreň, stonka, list, • fotoautotrofia, heterotrofia, fotosyntéza, • chloroplast, asimilačné pigmenty, fáza svetelná, syntetická, • dýchanie, respirácia, biologická oxidácia,	**Žiak vie/dokáže:** • porovnať a schematicky znázorniť základné mechanizmy príjmu a výdaja látok bunkou, • zdôvodniť význam ATP v bunke, • vysvetliť význam jednotlivých fáz bunkového cyklu, • vysvetliť mechanizmus, ktorý zabezpečuje zhodu genetickej informácie dcérskej bunky s materskou • porovnať chromozóm v interfáze bunkového cyklu a počas delenia bunky, • zdôvodniť rozdiel v počte chromozómov medzi diploidnou a haploidnou bunkou, • rozlíšiť rozdiely medzi delivými a trvácimi pletivami, • vysvetliť funkciu a význam krycích, vodivých a základných pletív v rastline, • vymenovať vegetatívne a reprodukčné orgány rastlín, poznať ich stavbu a funkciu, • lokalizovať jednotlivé typy pletív vo vegetatívnych orgánoch rastlín, • vymenovať možnosti praktického využitia vegetatívnych a generatívnych orgánov rastlín v praktickom živote a biotechnológiách, • analyzovať spôsoby výživy organizmov, • vysvetliť princíp svetelnej a syntetickej fázy fotosyntézy, • vymedziť podmienky fotosyntézy, • porovnať anaeróbne a aeróbne dýchanie,

	• vodný režim, asimilačný a transpiračný prúd, transpirácia, gutácia, • reprodukcia, • cibule, hľuzy, poplazy, odrezky, púčiky, • reprodukčné orgány – kvet, semeno, plod, • tyčinka, piestik, bunka vajcová, spermatická, • opelenie, oplodnenie, • ontogenéza, klíčenie, rast, vývin, dormancia, • rodozmena, sporofyt, gametofyt, výtrusnica, výtrus	• dať do protikladu fotosyntézu a dýchanie, • diskutovať o význame fotosyntézy a dýchania v prírode, • vysvetliť význam vodného režimu pre rastlinu, • vymedziť faktory, ktoré ovplyvňujú príjem a vedenie vody rastlinou, • vysvetliť na príkladoch rozdiely medzi pohlavným a nepohlavným rozmnožovaním, • porovnať proces opelenia a oplodnenia semenných rastlín, • popísať základné fázy ontogenézy rastlín, • vymedziť základné faktory ovplyvňujúce rast rastlín, • vysvetliť na príklade rodozmenu machu a objasniť jej princíp.
SVET RASTLÍN A HÚB/LABORATÓRNE CVIČENIA Z BIOLÓGIE RASTLÍN A HÚB	• morfologické znaky, • huby vreckaté, bazídiové, • rastliny nižšie, vyššie rastliny, • machorasty, • výtrusné rastliny - plavúňorasty, prasličkorasty, sladičorasty, • semenné rastliny - borovicorasty, • magnóliorasty - dvojklíčnolistové, jednoklíčnolistové, • rastlinné liečivá, jedy psychoaktívne, návykové látky rastlinného pôvodu (legálne a nelegálne drogy), • fytoterapia, • biosuroviny, biotechnológie, biopalivá, • geneticky modifikované organizmy	**Žiak vie/dokáže:** • porovnať základné morfologické znaky jednotlivých skupín rastlín a húb, • zdôvodniť adaptácie vyšších rastlín na život na súši, • identifikovať rastliny a huby vo vybranom biotope pomocou kľúča na určovanie rastlín a húb, • posúdiť ekologický, farmakologický a hospodársky význam rastlín, húb a lišajníkov, • diskutovať o využívaní rastlín a húb s omamnými účinkami, • diskutovať o vplyve geneticky modifikovaných rastlín a húb na človeka a na kvalitu potravy, • dokáže uprednostňovať zodpovedné rozhodnutia v súvislosti s uvedomením si zdravotných a spoločenských následkov

		zne/užívania psychoaktívnych látok, • navrhnúť a realizovať projekt na tému biosuroviny alebo biotechnológie, • prezentovať a obhajovať projekt.
LABORATÓRNE CVIČENIA V ODBORNEJ UČEBNI	• zásady bezpečnosti pri práci v biologickom laboratóriu, • pozorovanie, pokus, • protokol ,hypotéza, predpoklad, kontrolný pokus, • mikroskop, preparačná súprava, laboratórne pomôcky, laboratórne sklo, • mikroskopický preparát natívny, trvalý	**Žiak vie/dokáže:** • dodržiavať zásady bezpečnosti pri práci v laboratóriu, • pripraviť mikroskopický preparát, • používať správne postupy a techniky pri mikroskopovaní a ostatných praktických činnostiach, • plánovať biologický pokus, pozorovanie, • formulovať hypotézy, • navrhnúť pokus s cieľom potvrdiť hypotézu, • realizovať pozorovanie, pokus, • zaznamenať a vyhodnotiť získané údaje (napr. formou tabuliek, grafu), • zakresliť, schematicky znázorniť a popísať pozorované biologické objekty, • porovnať pozorované biologické materiály, objekty a javy, • vyvodiť závery z praktickej aktivity, • vypracovať protokol o praktickej aktivite, • prezentovať výsledky práce ústnou a písomnou formou.

Prierezové témy

Prierezová téma	Ciele	Témy
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho	Mikrosvet/ laboratórne cvičenia z biológie bunky

	- zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Stavba a životné prejavy organizmov/laboratórne cvičenia z morfológie, anatómie a fyziológie Svet rastlín a húb/laboratórne cvičenia z biológie rastlín a húb Laboratórne cvičenia v odbornej učebni
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	-naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Mikrosvet/ laboratórne cvičenia z biológie bunky Svet rastlín a húb/laboratórne cvičenia z biológie rastlín a húb
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Svet rastlín a húb/laboratórne cvičenia z biológie rastlín a húb
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Mikrosvet/ laboratórne cvičenia z biológie bunky Stavba a životné prejavy organizmov/laboratórne cvičenia z morfológie, anatómie a fyziológie Laboratórne cvičenia v odbornej učebni

3.ročník (3 hodiny týždenne, 99 hodín za rok)

Téma	**Obsah**	**Výkon**
STAVBA A ŽIVOTNÉ PREJAVY ORGANIZMOV/LABORATÓRNE	• tkanivo epitelové, spojivové, svalové, nervové,	**Žiak vie/dokáže:** • lokalizovať jednotlivé typy tkanív,

CVIČENIA Z MORFOLÓGIE, ANATÓMIE A FYZIOLÓGIE	• orgán, orgánová sústava (krycia, oporná, pohybová, tráviaca, dýchacia, obehová, vylučovacia, riadiace sústavy, zmyslové orgány, rozmnožovacia), • anaeróbne dýchanie, kvasenie, aeróbne dýchanie, • spracovanie potravy mechanické, chemické, • trávenie mimobunkové, vnútrobunkové, • tráviace šťavy, tráviace enzýmy, • vstrebávanie/resorpcia, • mechanizmus dýchania, výmena dýchacích plynov, • dýchanie vonkajšie, vnútorné, • telové tekutiny, • transport látok, • vylučovanie, homeostáza, filtrácia, nefrón, moč primárny, definitívny, • reprodukcia, gaméty, • pučanie, regenerácia, párenie, vajíčko, spermia, • hermafroditizmus, gonochorizmus, pohlavná dvojtvarosť, • zygota, • vývin embryonálny, postembryonálny, priamy, nepriamy	• vysvetliť funkciu základných typov tkanív z hľadiska zabezpečenia životných procesov živočíchov, • vysvetliť význam jednotlivých orgánových sústav pre fungovanie organizmu ako celku, • vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o rozdieloch v stavbe vybranej orgánovej sústavy medzi stavovcami a bezstavovcami, • vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o rozdieloch v stavbe vybranej orgánovej sústavy (napr. dýchacia, obehová) medzi jednotlivými triedami stavovcov, • analyzovať spôsoby výživy organizmov, • vysvetliť súvis činností orgánov tráviacej, dýchacej, obehovej a vylučovacej sústavy pri zabezpečovaní metabolických procesov, • vysvetliť funkciu jednotlivých častí tráviacej, dýchacej a obehovej sústavy cicavcov, • analyzovať procesy trávenia a vstrebávania živín, vonkajšieho a vnútorného dýchania, obehu telových tekutín, vylučovania, • overiť existenciu reflexov a funkciu zmyslových receptorov,

		• vysvetliť na príkladoch rozdiely medzi pohlavným a nepohlavným rozmnožovaním, • porovnať na príkladoch živočíchov vývin priamy a nepriamy, embryonálny a postembryonálny, • vysvetliť vzájomnú súvislosť medzi podmienkami prostredia, starostlivosťou o potomstvo a množstvom vytvorených vajíčok.
SVET ŽIVOČÍCHOV/LABORATÓRNE CVIČENIA Z BIOLÓGIE ŽIVOČÍCHOV	• prvoky, hubky, pŕhlivce, • ploskavce, hlístovce, • mäkkýše, obrúčkavce, • článkonožce, • ostnatokožce, • chordáty (plášťovce, kopijovce, kruhoústnice), • drsnokožce, ryby, • obojživelníky, plazy, vtáky, • cicavce, • animálna terapia	**Žiak vie/dokáže:** • porovnať základné morfologické znaky jednotlivých skupín bezstavovcov a stavovcov, • identifikovať základné vývojové rozdiely medzi jednotlivými skupinami bezstavovcov, • identifikovať základné vývojové rozdiely medzi jednotlivými skupinami stavovcov, • porovnať spôsob života voľne žijúcich a domestifikovaných živočíchov, • kriticky posúdiť podmienky chovu hospodárskych živočíchov a ich dôsledky na kvalitu potravy, • diskutovať o význame živočíchov pri terapii rôznych ochorení, • navrhnúť a realizovať projekt súvisiaci s využitím a chovom živočíchov žijúcich s človekom,

		prezentovať a obhajovať projekt.
LABORATÓRNE CVIČENIA V ODBORNEJ UČEBNI	• zásady bezpečnosti pri práci v biologickom laboratóriu, • pozorovanie, pokus, • protokol hypotéza, predpoklad, kontrolný pokus, • mikroskop, preparačná súprava, laboratórne pomôcky, laboratórne sklo, • mikroskopický preparát natívny, trvalý	**Žiak vie/dokáže:** • dodržiavať zásady bezpečnosti pri práci v laboratóriu, • pripraviť mikroskopický preparát, • používať správne postupy a techniky pri mikroskopovaní a ostatných praktických činnostiach, • plánovať biologický pokus, pozorovanie, • formulovať hypotézy, • navrhnúť pokus s cieľom potvrdiť hypotézu, • realizovať pozorovanie, pokus, • zaznamenať a vyhodnotiť získané údaje (napr. formou tabuliek, grafu), • zakresliť, schematicky znázorniť a popísať pozorované biologické objekty, • porovnať pozorované biologické materiály, objekty a javy, • vyvodiť závery z praktickej aktivity, • vypracovať protokol o praktickej aktivite, • prezentovať výsledky práce ústnou a písomnou formou.

Prierezové témy

Prierezová téma	Ciele	Témy
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho	Stavba a životné prejavy organizmov/laboratórne cvičenia z morfológie, anatómie a fyziológie

	- zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Svet živočíchov/laboratórne cvičenia z biológie živočíchov Laboratórne cvičenia v odbornej učebni
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	-naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Stavba a životné prejavy organizmov/laboratórne cvičenia z morfológie, anatómie a fyziológie Svet živočíchov/laboratórne cvičenia z biológie živočíchov Laboratórne cvičenia v odbornej učebni
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Stavba a životné prejavy organizmov/laboratórne cvičenia z morfológie, anatómie a fyziológie Svet živočíchov/laboratórne cvičenia z biológie živočíchov Laboratórne cvičenia v odbornej učebni
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Stavba a životné prejavy organizmov/laboratórne cvičenia z morfológie, anatómie a fyziológie Svet živočíchov/laboratórne cvičenia z biológie živočíchov Laboratórne cvičenia v odbornej učebni

4.ročník (3 hodiny týždenne, 99 hodín za rok)

Téma	Obsah	Výkon
BIOLÓGIA ČLOVEKA A ZDRAVÝ ŽIVOTNÝ ŠTÝL/LABORATÓRNE CVIČENIA Z BIOLÓGIE ČLOVEKA	• rast kosti, spojenie kostí, • kontrakcia kostrového svalu, • deriváty kože, • enzýmy, trávenie, vstrebávanie,	**Žiak vie/dokáže:** • aplikovať poznatky o stavbe orgánových sústav pri charakteristike ich funkcií, • analyzovať vzájomné vzťahy medzi procesmi prebiehajúcimi v ľudskom tele,

	• distribúcia a difúzia dýchacích plynov, • ventilácia pľúc, • krv, lymfa/miazga, tkanivový mok, zrážanie krvi, • cievne systémy, systém difúzny a distribučný, • prejavy činnosti srdca, • homeostáza, termoregulácia, • regulácia látková, nervová, • imunita vrodená, získaná, imunitná reakcia, alergia, • prenos nervového vzruchu, • podnet, vnem, • reflex nepodmienený a podmienený, reflexný oblúk, • vznik pohlavných buniek, menštruačný cyklus, • oplodnenie, vývin prenatálny a postnatálny, • gravidita, pôrod, • heterosexualita, homosexualita, • neplodnosť, náhradné tehotenstvo, asistovaná reprodukcia	• vytvoriť schému vzťahu medzi orgánom tráviacej sústavy, enzýmom a zložkou potravy, • zaujať stanovisko k rôznym formám alternatívnej výživy, • navrhnúť týždenný stravovací plán s prihliadnutím na individuálne potreby jedinca, • overiť súvislosť vitálnej kapacity pľúc so svalovým výkonom, • overiť súvislosť pracovného cyklu srdca so svalovým výkonom, • hodnotiť limitujúce kritériá pre darovanie krvi, • schematicky znázorniť reflexný oblúk, • navrhnúť možnosti imunizácie organizmu, • diskutovať o etických princípoch partnerstva a plánovaného rodičovstva, • zdôvodniť príčiny a dôsledky civilizačných a infekčných ochorení, • diskutovať o význame vedeckých objavov pre diagnostiku, prevenciu a liečbu ochorení, • analyzovať rizikové faktory stresu, • kriticky posúdiť životný štýl seba samého a vybranej osoby.
GENETIKA/LABORATÓRNE CVIČENIA Z GENETIKY	• znaky kvalitatívne, kvantitatívne, fenotyp, • gény veľkého účinku, malého účinku, genotyp, genóm, • nukleotid, dusíkatá báza, • RNA mediátorová, transferová, ribozómová,	**Žiak vie/dokáže:** • zostaviť pojmovú mapu základných genetických pojmov, • zdôvodniť odlišnosť štruktúry DNA a RNA v súvislosti s ich významom pre prenos genetickej informácie, • vysvetliť proces syntézy bielkovín, • rozlíšiť dedičnú a nededičnú premenlivosť,

	• komplementarita, triplet, genetický kód, replikácia, matrica, • expresia génu, proteosyntéza, transkripcia, translácia, • bunka haploidná, diploidná, • genetický zápis kríženia, kombinačný štvorec, • chromozóm eukaryotický, prokaryotický, chromozóm homologický, heterologický, • autozóm, gonozóm, • plazmid, rezistencia, • mitóza, meióza, • crossing over, segregácia, kombinácia, lokus, • Mendelove zákony, • dominancia úplná, neúplná, recesivita, kodominancia, • zygota, homozygot, heterozygot, • uniformita, reciprocita, štiepny pomer, • dedičnosť viazaná na pohlavné chromozómy, • mutácie génové, chromozómové, genómové, mutagény, antimutagény, • génové manipulácie, génové inžinierstvo, geneticky modifikované organizmy, • populačný výskum, • dedične podmienené ochorenia, • prenatálna diagnostika, amniocentéza	• schematicky znázorniť a popísať stavbu chromozómu, • zdôvodniť význam jedno a dvojchromatídového chromozómu pri bunkovom delení, • porovnať jadrovú a mimojadrovú dedičnosť, • aplikovať pravidlá autozómovej dedičnosti a dedičnosti viazanej na pohlavné chromozómy na konkrétnych príkladoch, • vysvetliť príčiny variability organizmov, • diskutovať o príčinách a dôsledkoch mutácií, • navrhnúť program na redukciu negatívnych mutagénnych faktorov vo svojom životnom prostredí, • navrhnúť a realizovať projekt na tému génové manipulácie – ich význam a riziká, • prezentovať a obhajovať projekt, • preskúmať dedičnosť konkrétneho znaku v konkrétnej rodine, • zostaviť rodostrom rodiny podľa konkrétneho sledovaného znaku, • analyzovať rizikové faktory geneticky podmienených ochorení človeka, • kriticky posúdiť základné objavy v oblasti genetiky, • diskutovať o význame genetického poradenstva, • diskutovať o etických aspektoch génových manipulácií.
LABORATÓRNE CVIČENIA V ODBORNEJ UČEBNI	• zásady bezpečnosti pri práci v biologickom laboratóriu, • pozorovanie, pokus,	**Žiak vie/dokáže:** • dodržiavať zásady bezpečnosti pri práci v laboratóriu,

	• protokol hypotéza, predpoklad, kontrolný pokus, • mikroskop, spirometer, tlakomer, fonendoskop, • mikroskopický preparát natívny, trvalý, • preparačná súprava, laboratórne pomôcky, laboratórne sklo	• pripraviť mikroskopický preparát, • používať správne postupy a techniky pri mikroskopovaní a ostatných praktických činnostiach, • plánovať biologický pokus, pozorovanie, • formulovať hypotézy, • navrhnúť pokus s cieľom potvrdiť hypotézu, • realizovať pozorovanie, pokus, • zaznamenať a vyhodnotiť získané údaje (napr. formou tabuliek, grafu), • zakresliť, schematicky znázorniť a popísať pozorované biologické objekty, • porovnať pozorované biologické materiály, objekty a javy, • vyvodiť závery z praktickej aktivity, • vypracovať protokol o praktickej aktivite, • prezentovať výsledky práce ústnou a písomnou formou.

Prierezové témy

Prierezová téma	Ciele	Témy
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Biológia človeka a zdravý životný štýl / laboratórne cvičenia z biológie človeka Genetika/laboratórne cvičenia z genetiky Laboratórne cvičenia v odbornej učebni
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu	Biológia človeka a zdravý životný štýl / laboratórne cvičenia z biológie človeka

	- sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	-naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Biológia človeka a zdravý životný štýl / laboratórne cvičenia z biológie človeka Genetika/laboratórne cvičenia z genetiky Laboratórne cvičenia v odbornej učebni
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Biológia človeka a zdravý životný štýl / laboratórne cvičenia z biológie človeka Genetika/laboratórne cvičenia z genetiky Laboratórne cvičenia v odbornej učebni
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Biológia človeka a zdravý životný štýl / laboratórne cvičenia z biológie človeka Genetika/laboratórne cvičenia z genetiky Laboratórne cvičenia v odbornej učebni

Stratégie vyučovania:

Pri vyučovaní sa budú využívať metódy a formy vyučovania podporujúce aktívne učenie sa žiakov a ich tvorivosť: motivačný a problémový rozhovor, diskusia, brainstorming, problémové úlohy, laboratórne cvičenie, výklad, práca s IKT, situačné metódy, projektové a kooperatívne vyučovanie.

Učebné zdroje:

- dostupné učebnice pre príslušný ročník
- časopisy, encyklopédie,
- didaktické pomôcky- odborné texty, pracovné listy,
- výukové programy,
- internetové stránky s digitálnym obsahom učiva

Metódy a formy práce:

- problémové vyučovanie
- projektové vyučovanie

- klasické formy vyučovania
- samostatná práca
- rozhovor, diskusia, výklad
- práca s IKT
- praktické cvičenia

KRITÉRIÁ HODNOTENIA A KLASIFIKÁCIE ŽIAKOV V PRÍRODOVEDNÝCH PREDMETOCH

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je systematické hodnotenie žiaka. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí, zručností a získaných kompetencií podľa výkonovej časti platných učebných osnov.
Prírodovedné predmety a semináre a cvičenia vo štvrtom a piatom ročníku sú klasifikované známkou za obdobie I. a II. polroka.
Podklady pre výslednú polročnú klasifikáciu prírodovedných predmetov tvoria:

- minimálne **dve známky** pri jednohodinovej časovej dotácii týždenne
- minimálne **tri známky** pri dvojhodinovej časovej dotácii týždenne

získané žiakom v povinných formách preverovania vedomostí a zručností, ktorými sú:

1. ústna odpoveď
2. písomné preverovanie vedomostí
3. vypracovanie protokolu z praktických a laboratórnych cvičení.

Doplnkovými formami pre hodnotenie sú:

1. aktivita žiaka na vyučovacej hodine (samostatné správne riešenie úloh, aktivita pri skupinovej práci, tvorivosť pri riešení problémov...)
2. domáce úlohy
3. prezentácie s využitím IKT alebo v podobe posterov
4. referáty

Známky získané v povinných a doplnkových formách sa odlišujú svojou váhou. Váha jednotlivých foriem preverovania vedomostí a hodnotenia je uvedená v **Tabuľke č.1.**

formy získavania podkladov na klasifikáciu	**váha**
Ústna odpoveď	1 (štandardná váha)
Písomné preverovanie - celohodinové	2 (dvojnásobná váha)
Písomné preverovanie (bleskovky, monotématické testy..)	1 (štandardná váha)
Vypracovanie protokolu z PC, LC	1 (štandardná váha)
Všetky doplnkové formy	0,5 (polovičná váha)
Projekty v závislosti od obtiažnosti	0,5 (polovičná váha) - 1 (štandardná váha)

Kritériá klasifikácie povinných foriem preverovania vedomostí:

Písomné práce sa klasifikujú stupňom od 1 do 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia schválenej pre prírodovedné predmety vyučované v slovenskom i španielskom jazyku v PK dňa 13.4.2016 nasledovne:
100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

Protokol z praktického alebo laboratórneho cvičenia sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia zhodného s písomnou prácou, pričom zastúpenie jednotlivých zložiek protokolu vo výslednej klasifikácii je nasledovné:

- praktické prevedenie podľa postupu – 30%
- formálna stránka protokolu – 20%
- opis pozorovania a vyvodenie záverov – 40%
- celková úprava – 10%

V prezentáciách a projektoch sa hodnotí:

- dodržanie obsah a rozsahu – 40%
- spracovanie informácií – 20%
- prezentačné zručnosti žiaka – 40%

Ústna odpoveď sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa nasledovných kritérií:
1-(výborný) – ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie úplne samostatne a bezchybne reprodukovať obsah učiva danej témy, podaný obsah má logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, obhájiť svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy, posúdiť vhodnosť riešenia.
2- (chválitebný) - ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie samostatne, len s malým podnetom od učiteľa reprodukovať obsah učiva danej témy, prípadné malé chyby v odpovedi sám skoriguje, podaný obsah má zväčša logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, primerane pružne dokáže obhajovať svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy.
3- (dobrý) - ak ústny prejav žiaka je zreteľný, zväčša správny, výstižný , žiak potrebuje pri prejave pomocné otázky, na ktoré zväčša správne odpovedá, málo používa odbornú terminológiu, len na podnet učiteľa uvádza aplikáciu naučeného na príkladoch, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.
4- (dostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažnejšie chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré reaguje nepružne, zväčša nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.
5 – (nedostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažné chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré zväčša nevie reagovať, nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je nepružný, absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

Výsledný stupeň prospechu
žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci. V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia výsledný stupeň za klasifikačné obdobie príslušní učitelia po vzájomnej dohode.

Pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia. **Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok získaných v danom klasifikačnom období, prihliada sa k dôležitosti a váhe jednotlivých známok.**
Výslednú známku v klasifikácii o jeden stupeň môže zlepšiť účasť žiaka v predmetových súťažiach, olympiádach , SOČ a regionálnych, národných a nadnárodných projektoch.
V prípade, ak žiak vzhľadom na vysokú absenciu na odučených hodinách daného predmetu nezíska minimálny počet známok za klasifikačné obdobie, bude klasifikovaný na základe komisionálneho preskúšania z daného predmetu z učiva v rozsahu celého klasifikačného obdobia.

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI“ pre 1. až 5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

8.4 Seminár z fyziky/cvičenia z fyziky- voliteľný predmet

Charakteristika predmetu

Základnou charakteristikou predmetu je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov každodenného života. Ak má žiak porozumieť podstate javov a procesov je potrebné interdisciplinárnou spoluprácou prírodovedných predmetov vytvárať a rozvíjať pozitívny vzťah k prírodným vedám ako neoddeliteľnej a nezastupiteľnej súčasti kultúry ľudstva. Seminár z fyziky využíva formy aktívneho poznávania a systematického bádania a zovšeobecňovania nadobudnutých poznatkov aj z iných prírodovedných predmetov. Žiaci budú mať príležitosť osvojovať si vybrané formy skúmania fyzikálnych javov najčastejšie experimentálne. Každý žiak dostane také základy, ktoré mu umožnia byť prírodovedne gramotným jedincom, vedieť robiť prírodovedné úsudky a používať získané vedomosti na efektívne riešenie problémov.

Najväčší priestor je venovaný samostatnej práci žiakov a činnostiam, ktoré vedú ku konštrukcii nových poznatkov. Odhaľovanie zákonitostí prírody je možné len koordinovanou spoluprácou všetkých prírodovedných predmetov s využitím prostriedkov IKT. Okrem objavovania a osvojovania si nových poznatkov a rozvíjania kompetencií fyzikálne vzdelanie poskytne žiakovi možnosť získania informácií o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti.

Slobodná komunikácia a nezávislá kontrola spôsobu získavania dát, alebo overovanie hypotéz, majú u žiakov prehĺbiť hodnotové a morálne aspekty výchovy, najmä objektivitu a pravdivosť poznania. Žiak tiež získa vedomosti na pochopenie vedeckých ideí a postupov, získa tak schopnosť zmysluplne sa stavať k lokálnym a globálnym záležitostiam zdravia, životného prostredia, techniky a podobne. Žiak by mal byť schopný pochopiť kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy.

Ciele predmetu

Na konci školského roku by študent mal byť schopný:

- opísať spôsoby, ako prírodné vedy pracujú,
- diskutovať na tému, ako štúdium je vedy podmienené kultúrnymi vplyvmi
- komunikovať myšlienky, pozorovania, argumenty a praktické skúsenosti využívajúc vhodný slovník, grafy a tabuľky, laboratórny protokol, textový editor a tabuľkový procesor
- demonštrovať poznatky a pochopenie vedeckých faktov, zákonov, modelov a teórií využívajúc vhodnú terminológiu, symboliku a systém jednotiek SI
- formulovať jednoduché hypotézy, testovať hypotézu, plánovať, realizovať a vyhodnotiť experiment
- organizovať, prezentovať a vyhodnocovať dáta a použiť ich na vysvetlenie záverov
- nasledovať inštrukcie, bezpečne vykonať experiment, zaznamenať údaje z pozorovania a merania
- spolupracovať v skupine

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním fyziky

Poznávacia (kognitívna)	**Komunikačná**	**Interpersonálna**	**Intrapersonálna**
Používať kognitívne operácie.	Tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Akceptovať skupinové rozhodnutia.	Regulovať svoje správanie.
Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia.	Vyhľadávať informácie.	Kooperovať v skupine.	Vytvárať si vlastný hodnotový systém.
Uplatňovať kritické myslenie.	Formulovať svoj názor a argumentovať.	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných.	
Nájsť si vlastný štýl učenia a vedieť sa učiť v skupine.		Diskutovať a viesť diskusiu o odbornom probléme.	

Myslieť tvorivo a uplatniť výsledky.			

Hodinová dotácia z predmetu seminár z fyziky podľa platného Učebného plánu

Ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
Dotácia hodín	**0**	**0**	**0**	**0**	**2**

Obsah vyučovania a cieľové požiadavky na vedomosti a schopnosti žiakov

5.ročník (2 hodiny týždenne, 60 hodín za rok)

TÉMA	**OBSAHOVÁ ŠTANDARD**	**VÝKONOVÝ ŠTANDARD**
1. Kinematika a dynamika hmotného bodu		
Kinematika hmotného bodu	- Hmotný bod. Vzťažná sústava - Klasifikácia pohybov, pohyby rovnomerné a nerovnomerné, priamočiare a krivočiare. - Pohyb hmotného bodu po kružnici	**Žiak vie/ dokáže** - rozlíšiť a klasifikovať deje s rôznymi časovými rozvojmi, - vysvetliť, ktorú z meniacich sa fyzikálnych veličín použijeme pri opise deja
Dynamika hmotného bodu	- Inerciálna a neinerciálna vzťažná sústava - Vzájomné pôsobenie telies - Pohybové zákony, zákony zachovania - Trenie	**Žiak vie/ dokáže** - chápať zmenu pohybového stavu ako účinok výslednice pôsobiacich síl, - rozlíšiť a klasifikovať deje s rôznymi časovými rozvojmi, - vysvetliť, ktorú z meniacich sa fyzikálnych veličín použijeme pri opise deja.
Mechanická práca, výkon , energia		
Mechanická práca, výkon , energia	- Mechanická práca, výkon - Potenciálna energia telesa - Kinetická energia.	**Žiak vie/ dokáže** - vysvetliť prečo sa niekedy prejaví vykonaná mechanická práca ako teplo, inokedy ako kinetická energia.
Mechanika tuhého telesa		
Mechanika tuhého telesa	- Moment sily, dvojica síl, rovnovážna poloha telesa	**Žiak vie/ dokáže**

	- Kinetická energia tuhého telesa	- chápať rozdiel medzi kinetickou energiou translačného pohybu (hmotný bod)a celkovou kinetickou energiou rotujúceho telesa.
Mechanika kvapalín		
Hydrostatika	- tlak v kvapalinách a plynoch, - hydrostatický a atmosférický tlak, vztlaková sila. archimedov zákon	**Žiak vie/ dokáže** - odhadnúť hodnotu tlaku pod hladinou vody, - kvalitatívne poznať závislosť tlaku vzduchu od nadmorskej výšky.
Hydrodynamika	- prúdenie kvapalín a plynov, - Bernoulliho rovnica - prúdenie reálnej kvapaliny	**Žiak vie/ dokáže** - byť schopný aplikovať zákon zachovania mechanickej energie pohybu kvapaliny, - vysvetliť hydrodynamický paradox
Štruktúra látok		
Štruktúra pevných látok	- kryštalová mriežka , poruchy mriežky, - deformácie tuhých telies, Hookov zákon	**Žiak vie/ dokáže** - má predstavu o atómoch, molekulách a mriežke pri kryštalických látkach, - rozlíšiť jednotlivé typy deformácií, rozlíšiť plastickú a elastickú deformáciu, - charakterizovať pružnú a krehkú látku.
Štruktúra kvapalín	- povrchové napätie kvapalín - javy na rozhraní telesa a kvapaliny	**Žiak vie/ dokáže** - posúdiť tvar voľného povrchu kvapaliny na rozhraní prostredí, - pozná význam kapilárnych javov v prírode a bežnom živote.
Molekulová fyzika a termodynamika		
Molekulová fyzika a termodynamika	- termodynamický dej, tepelná hmotnostná kapacita - kalorimetrická rovnica - prvý termodynamický zákon - tepelné deje v plynoch. - kruhový dej	**Žiak vie/ dokáže** - poznať vzájomnú závislosť objemu, tlaku, teploty a množstva plynu v uzavretej nádobe.
Skupenské premeny		
Skupenské premeny	- skupenské premeny, - fázový diagram	**Žiak vie/ dokáže**

		- vysvetliť princíp skupenských premien látok, nasýtené vodné pary a relatívna vlhkosť.
Kmitavý pohyb		
Kinematika a dynamika kmitavého pohybu	- kinematika kmitavého pohybu - dynamika kmitavého pohybu - premeny energie v mechanic-kom oscilátore	**Žiak vie/ dokáže** - aplikovať poznatky súvisiace so zákonom zachovania mechanickej energie, - nájsť súvislosti medzi silou, zrýchlením, energiou, prácou
Gravitačné pole		
Gravitačné pole	- Newtonov gravitačný zákon - Intenzita a potenciál gravitač-ného poľa - pohyby telies v gravitačnom poli	**Žiak vie/ dokáže** - popísať smer a veľkosť pôsobiacich síl, definovať a odvodiť vzťah pre univerzálnu gravitačnú konštantu, - opísať pohyby planét a satelitov v gravitačnom poli
Elektrické pole		
Gravitačné pole	- elektrický náboj, zákon zachovania náboja, - Coulombov zákon, - elektrický potenciál, - práca v elektrickom poli - kapacita kondenzátora	**Žiak vie/ dokáže** - vysvetliť zákonitosti silového pôsobenia elektrického náboja, - previesť mechanizmus spájania kondenzátorov
Elektrický prúd v látkach		
Elektrický prúd v látkach	- elektrický prúd v pevných látkach, tekutinách, - elektrický prúd v polovodičoch	**Žiak vie/ dokáže** - charakterizovať podmienky vzniku elektrického prúdu v látkach, - analyzovať súvislosti a vedieť popísať rozdiely
Magnetické pole		
Stacionárne magnetické pole	- magnetické pole, magnetická indukcia, Magnetická hyste-rézia	**Žiak vie/ dokáže** - charakterizovať magnetické vlastnosti látok, - vzájomné pôsobenie magnetických polí bez ohľadu na spôsob ich vzniku
Nestacionárne magnetické pole	- magnetický indukčný tok, . Faradayov zákon elektromag-netickej indukcie	
Striedavý prúd		
Striedavý prúd	- obvody striedavého prúdu,	**Žiak vie/ dokáže**

	- striedavý prúd v energetike, transformátor	- popísať využitie javu elektromagnetickej indukcie v technickej
Jadrová fyzika		
Jadrová fyzika	- rádioaktivita, - jadrové reakcie- syntéza a štiepenie jadier, - jadrový reaktor	**Žiak vie/ dokáže** - vysvetliť deje prebiehajúce pri premene jadier , - posúdiť ich dôsledky jadrových reakcií,
Kvantová fyzika		
Kvantová fyzika	- fotoelektrický jav, - Einsteinova teória, - Comptonov jav, - vlnové vlastnosti častíc - dualizmus	**Žiak vie/ dokáže** - pochopiť dualizmus vlna – častica, - hľadať súvislosti pomocou veličín energia, hybnosť, frekvencia
Optika		
Vlnové vlastnosti svetla	- vlastnosti svetla, odraz, lom, - Interferencia, polarizácia svetla	**Žiak vie/ dokáže** - aplikovať poznatky o svetle v praktickom využití

Prierezová téma	Ciele	Tematický celok
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Mechanický pohyb Energia okolo nás, formy energie - ich vzájomné premeny a vplyv na životné prostredie, Vlastnosti kvapalín a plynov - ochrana životného prostredia, šetrenie vodou a ochrana jej zdrojov. Magnetizmus – mag. pole Zeme a jeho význam. Zvuk , hluk a životné prostredie, Zdroje jadrovej energia, jadrové elektrárne, jadrové zbrane a ich vplyv na životné prostredie

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Jednotky veličín v sústave SI, energia okolo nás, formy energie, účinnosť premeny iných foriem energie na mechanickú a teplo, Základné predstavy o časticovej štruktúre látok jadrová energia – medzinárodná energetická sieť, problematika výhod a nevýhod jadrových elektrární, problematika jadrových zbraní
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Internet, informačné a vzdelávacie médiá využívať ako zdroj informácií – v tematických celkoch kinematika, dynamika, práca a energia, mechanický pohyb, jednotky veličín v sústave SI vektorové a skalárne veličiny, ochrana životného prostredia, šetrenie vodou a ochrana jej zdrojov, magnetizmus – mag. pole Zeme a jeho význam, magnetická energia a je využitie, o jadrovej a svetelnej energie a je využitie, ultrafialové žiarenie – jeho škodlivý vplyv hlavne v letných mesiacoch, ročné obdobia, deň a noc
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Vo všetkých tematických celkoch

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Rovnomerný a nerovnomerný pohyb, trecia sila, zákon zachovanie energie, premeny energie - sledovanie výsledkov experimentov, záznam údajov z merania fyzikálnych veličín, grafické znázornenie závislosti meraných veličín, magnety, magnetické pole, kmitavý pohyb, vlnenie, zvuk, svetlo, šírenie svetla, druhy žiarenia, atóm, jadro, jadrová energia, syntéza a štiepenie jadier

Stratégie vyučovania

Stratégiou vyučovania seminára z fyziky bude používanie metód a foriem vyučovania, ktoré podporujú a vytvárajú bádateľský prístup k získavaniu nových poznatkov – učiť sa z prostriedkov a procesov prírodného sveta cez priame pozorovanie a experimenty. Tvorivý a bádateľský prístup žiakov k prírodovednému poznaniu uplatnením metód podporujúcich u žiakov fluenciu, flexibilitu a originalitu vedie žiakov k schopnosti z pozorovaní vyvodiť závery a navrhovať k nim riešenia.

Základnou metódou vyučovania bude pozorovanie, skúmanie, overovací a objaviteľský experiment. Žiaci budú vytvárať ústne a písomné vedecké správy a pracovať v tímoch. Predmet bude využívať explanačno - experimentálne formy skupinovej práce, ktoré podporujú rozvoj verbálnej a figurálnej tvorivosti, použitie IKT a ktoré zároveň zdokonaľujú praktické zručnosti a motivujú žiakov k realizácii vlastných riešení.

Učebné zdroje:

- časopisy, encyklopédie,
- didaktické pomôcky,
- výukové programy,
- internetové stránky: digitálna učebnica fyziky pre stredné školy, www. priklady.eu,
- video,

Metódy a formy práce:

- problémové vyučovanie
- projektové vyučovanie
- klasické formy vyučovania
- samostatná práca
- rozhovor, diskusia, výklad
- práca s internetom, práca na PC s výukovými programami

Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je systematické hodnotenie žiaka. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí, zručností a získaných kompetencií podľa výkonovej časti platných učebných osnov.

Prírodovedné predmety a semináre a cvičenia vo štvrtom a piatom ročníku sú klasifikované známkou za obdobie I. a II. polroka.

Podklady pre výslednú polročnú klasifikáciu prírodovedných predmetov tvoria:

- minimálne **dve známky** pri jednohodinovej časovej dotácii týždenne
- minimálne **tri známky** pri dvojhodinovej časovej dotácii týždenne

získané žiakom v **povinných formách** preverovania vedomostí a zručností, ktorými sú:

1. ústna odpoveď
2. písomné preverovanie vedomostí
3. vypracovanie protokolu z praktických a laboratórnych cvičení

Doplnkovými formami pre hodnotenie sú:

1. aktivita žiaka na vyučovacej hodine (samostatné správne riešenie úloh, aktivita pri skupinovej práci, tvorivosť pri riešení problémov...)
2. domáce úlohy
3. prezentácie s využitím IKT alebo v podobe posterov
4. referáty

Známky získané v povinných a doplnkových formách sa **odlišujú svojou váhou.** Váha jednotlivých foriem preverovania vedomostí a hodnotenia je uvedená v **Tabuľke č.1.**

Formy získavania podkladov na klasifikáciu	**Váha**
Ústna odpoveď	1 (štandardná váha)
Písomné preverovanie - celohodinové	2 (dvojnásobná váha)
Písomné preverovanie (bleskovky, monotematické testy..)	1 (štandardná váha)
Vypracovanie protokolu z PC, LC	1 (štandardná váha)
Všetky doplnkové formy	0,5 (polovičná váha)

Kritériá klasifikácie povinných foriem preverovania vedomostí:

Písomné práce sa klasifikujú stupňom od 1 do 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia schválenej pre prírodovedné predmety vyučované v slovenskom i španielskom jazyku v PK dňa 13.4.2016 nasledovne:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

Protokol z praktického alebo laboratórneho cvičenia sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia zhodného s písomnou prácou, pričom zastúpenie jednotlivých zložiek protokolu vo výslednej klasifikácii je nasledovné:

- praktické prevedenie podľa postupu – 30%
- formálna stránka protokolu – 20%
- opis pozorovania a vyvodenie záverov – 40%
- celková úprava – 10%

V **prezentáciách a projektoch** sa hodnotí:

- dodržanie obsah a rozsahu – 40%
- spracovanie informácií – 20%
- prezentačné zručnosti žiaka – 40%

Ústna odpoveď sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa nasledovných kritérií:

1-(výborný) – ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie úplne samostatne a bezchybne reprodukovať obsah učiva danej témy, podaný obsah má logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, obhájiť svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy, posúdiť vhodnosť riešenia.

2- (chválitebný) - ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie samostatne, len s malým podnetom od učiteľa reprodukovať obsah učiva danej témy, prípadné malé chyby v odpovedi sám skoriguje, podaný obsah má zväčša logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, primerane pružne dokáže obhajovať svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy.

3- (dobrý) - ak ústny prejav žiaka je zreteľný, zväčša správny, výstižný , žiak potrebuje pri prejave

pomocné otázky, na ktoré zväčša správne odpovedá, málo používa odbornú terminológiu, len na podnet učiteľa uvádza aplikáciu naučeného na príkladoch, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

4- (dostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažnejšie chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré reaguje nepružne, zväčša nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

5 – (nedostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažné chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré zväčša nevie reagovať, nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je nepružný, absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

Výsledný stupeň prospechu

žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci. V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia výsledný stupeň za klasifikačné obdobie príslušní učitelia po vzájomnej dohode.

Pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia.

Výslednú známku v klasifikácii o jeden stupeň môže zlepšiť účasť žiaka v predmetových súťažiach, olympiádach , SOČ a regionálnych, národných a nadnárodných projektoch.

V prípade, ak žiak vzhľadom na absenciu na min. 25% odučených hodinách daného predmetu nezíska minimálny počet známok za klasifikačné obdobie, bude klasifikovaný na základe komisionálneho preskúšania z daného predmetu z učiva v rozsahu celého klasifikačného obdobia.

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI“ pre 1.- 5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

8.5 Seminár z chémie/cvičenia z chémie- voliteľný predmet

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Obsah učiva seminár z chémie tvoria predovšetkým poznatky o vlastnostiach, použití, premenách anorganických a organických látok, s ktorými sa žiaci stretávajú v bežnom živote.

Východiskom pre dané poznatky sú teoretické poznatky o vzťahoch medzi štruktúrou a vlastnosťami látok a zákonitostiach chemických reakcií získané v povinnom predmete chémia.
V porovnaní s obsahovým a výkonovým štandardom vymedzeným Štátnym vzdelávacím programom pre predmet chémia je obsah predmetu rozšírený o vybrané pojmy, témy a zručnosti. Obsahová náplň predmetu seminár z chémie umožňuje v dostatočnej miere uplatňovať myšlienkové operácie a metódy vedeckého poznávania, vyhľadávania a spracovania informácií z rôznych zdrojov a ich prezentáciu. Obsah učiva napĺňajú v dostatočnej miere poznatky, ktoré umožnia žiakom chápať význam chemického priemyslu pre spoločnosť a prírodu, stať sa uvedomelým spotrebiteľom s ohľadom na ochranu svojho zdravia a životného prostredia.

Žiaci sa naučia pracovať s odbornou terminológiou, vhodne prezentovať odborné informácie a poznatky, analyzovať problémy, aplikovať poznatky, vytvárať hypotézy a využiť ich pri riešení konkrétnych úloh. Súčasťou učebného predmetu je systém laboratórnych prác, ktorých správna realizácia si vyžaduje osvojenie základných laboratórnych zručností a návykov bezpečnej práce v chemickom laboratóriu. Seminár z chémie, ako predmet, ktorý rozširuje všeobecné vzdelanie žiakov, súčasne poskytuje základy nevyhnutné pre ďalšie vzdelávanie na vysokých školách (chemické odbory, medicína, environmentálne vedy a pod.), ale súčasne rozvíja kompetencie pre celoživotné vzdelávanie.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania voliteľného predmetu seminár z chémie je upevniť, prehĺbiť,

rozšíriť a systematizovať poznatky žiakov získané v povinnom vyučovaní, uspokojiť ich zvýšený záujem o chémiu v súlade s voľbou ďalšieho štúdia.

Predmet možno využiť na prípravu žiakov na maturitnú skúšku a na prijímacie skúšky na vysoké školy.

Výchovno-vzdelávací proces smeruje k tomu, aby si žiaci:

- spresnili a na vyššej úrovni pochopili zákonité vzťahy medzi zložením, štruktúrou

a vlastnosťami chemických látok,

- prehĺbili logické myslenie a schopnosť aktívne aplikovať už osvojené poznatky,

zručnosti a skúsenosti, najmä v oblasti chemických reakcií, problémov súvisiacich s bežným životom, chemickými výrobami, trvalo udržateľným rozvojom

- tvorivo a kriticky riešili problémy, rozvíjali schopnosť spájať čiastkové intelektuálne činnosti do komplexnejšieho celku

- osvojili metódy a myšlienkové postupy pri riešení náročnejších problémov z jednotlivých oblastí chémie a chémie bežného života

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním seminára z chémie

kognitívne	**sociálne**	**personálne**	**manuálne**
vie vyberať, triediť a využívať informácie z rôznych zdrojov, vie analyzovať vybrané problémy, vie urobiť zápis o experimente, vie interpretovať schému, graf, tabuľku logicky spájať poznatky nadobudnuté v príbuzných predmetoch pri riešení problémov vie používať základné myšlienkové operácie a metódy vedeckého poznávania pri riešení problémových úloh	vie vyjadrovať svoje názory a postoje, prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej a skupinovej práce, pracovať vo dvojiciach, resp. skupinách, prijíma ocenenie, radu a kritiku a čerpá poučenie pre ďalšiu prácu	plánuje, realizuje a riadi svoje vlastné učenie sa, motivuje sa pre ďalšie učenie, vie konštruktívnym prístupom prekonávať prekážky	vie používať správne postupy a techniky v praktických úlohách, dodržiava pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

Hodinová dotácia predmetu Seminár z chémie v jednotlivých ročníkoch podľa platného učebného plánu:

Ročník	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
Časová dotácia	**0**	**0**	**0**	**2/4**	**2/4**

Obsahová a výkonová časť vzdelávacieho štandardu pre 4. ročník bilingválneho gymnázia:

Téma	Obsahový štandart	Výkonový štandart
Bezpečnosť **práce**	Laboratórny poriadok - -pravidlá BOPZP a PO - R-vety a S-vety	**Žiak vie/ dokáže:** dodržiavať pravidlá bezpečnosti práce v chemickom laboratóriu, vedieť poskytnúť prvú pomoc pri drobných úrazoch, zasiahnutí žieravinou
Zloženie, **štruktúra a vlastnosti látok**	Chemicky čisté látky a zmesi – prvok, zlúčenina, homogénne, heterogénne, koloidné zmesi -suspenzia, emulzia, pena, aerosóly	**Žiak vie/ dokáže:** Definovať chemický prvok, zlúčeninu, zmes a jednotlivé typy zmesí, vedieť porovnať zloženie zmesí. Vymenovať príklady chemicky čistej látky a typov zmesí. Vedieť pripraviť suspenziu, emulziu, penu výberom vhodných látok.
	Spôsoby oddeľovania zložiek zmesí – kryštalizácia, filtrácia, destilácia, chromatografia, sedimentácia	**Žiak vie/ dokáže:** Vymenovať spôsoby oddeľovania zložiek zmesí, priradiť k metódam oddeľovania rozhodujúcu vlastnosť zložiek zmesi, uviesť príklady z bežného života. Navrhnúť vhodný spôsob oddelenia zložiek zmesi na základe ich vlastností, realizovať ho, analyzovať výsledky experimentu. Vedieť zostaviť filtračnú, destilačnú aparatúru, realizovať odparovanie a kryštalizáciu, filtráciu, jednoduchú papierovú chromatografiu, urobiť zápis z experimentu formou protokolu.
	Časticové zloženie látok	**Žiak vie/ dokáže:**

	- atóm – štruktúra- elektrón, protón, neutrón - protónové, neutrónové, nukleónové číslo - izotopy a nuklidy - molekula - ióny	Definovať atóm, molekulu, ión, opísať zloženie atómového jadra a atómového obalu, priradiť náboje elementárnym časticiam. Vypočítať počet mikročastíc v atóme zo známych A,Z a N. Definovať nuklidy a izotopy, vedieť porovnať zloženie izotopov. Definovať kátión, anión a zapísať rovnicou vznik katiónu, aniónu z atómu.
	Elektrónové konfigurácie atómov a PSP - - elektrónové vrstvy a orbitaly - - valenčná vrstva - - kvantové čísla - - pravidlá obsadzovania el. vrstiev elektrónmi - - zápis el. konfigurácie, skrátená el. konfigurácia - - excitovaný stav atómu - -el. konfigurácia a PSP - -s, p, d, f -prvky	**Žiak vie/ dokáže:** Definovať pojem orbital, vymenovať typy orbitálov (s, p, d, f), určiť tvar s,p, počet orbitalov. Určiť prípustné hodnoty kvantových čísel a vysvetliť ich význam. Definovať pojem elektrónová vrstva, valenčná vrstva. Zapísať úplnú a skrátenú el. konfiguráciu atómov prvkov 1.-3.periódy.Vysvetliť súvislosť štruktúry valenčnej vrstvy a postavenia prvku v PSP, aplikovať v riešení úloh, zaradiť prvok k s, p, d prvkom podľa el. konfigurácie valenčnej vrstvy.
Chemická väzba	Chemická väzba -kovalentná, iónová, kovová, donorno-akceptorová - väzbová energia - Lewisove vzorce - jednoduchá a násobná väzba	**Žiak vie/ dokáže:** Vysvetliť príčiny vzniku a vznik kovalentnej väzby, schematicky zakresliť prekryv AO, rozlíšiť a porovnať π a σ , jednoduchú a násobnú väzbu , zapísať vznik väzby Lewisovým vzorcom, určiť väzbu polárnu, nepolárnu, iónovú výpočtom rozdielu

	- π a σ väzba - polarita väzby	elektronegativít. Vysvetliť vznik iónovej väzby, charakterizovať donorno-akceptorovú a kovovú väzbu, predpokladať vlastnosti látok na základe ich zloženia a štruktúry a overiť experimentom
Názvoslovie anorganických zlúčenín	Chemický vzorec oxidačné číslo oxidy, hydroxidy, halogenidy, bezkyslíkaté a kyslíkaté kyseliny, soli kyselín, hydrogensoli a hydráty solí, komplexné zlúčeniny	**Žiak vie/ dokáže:** Vedieť určiť oxidačné čísla prvkov vo vzorcoch zlúčenín, s používaním pravidiel tvorenia vzorcov a názvov zlúčenín vedieť napísať správny vzorec a určiť názov oxidov, hydroxidov, bezkyslíkatých a kyslíkatých kyselín a ich solí, komplexných zlúčenín.
Výpočty v chémii	Výpočty z chemického vzorca -hmotnostný zlomok prvku v zlúčenine - výpočet stechiometrického vzorca	**Žiak vie/ dokáže:** Vedieť vypočítať percentuálne zastúpenie prvku v zlúčenine, vypočítať stechiometrický pomer prvkov v zlúčenine z hmotnostných zlomkov
	Látkové množstvo N, N_A Výpočty M, m, n Molárny objem plynov	**Žiak vie/ dokáže:** Aplikovať vzťahy medzi látkovým množstvom a počtom častíc N, vzťah medzi M látky a relatívnou molekulovou hmotnosťou, hmotnosťou a látkovým množstvom, objemom plynu a jeho látkovým množstvom pri riešení úloh
	Roztoky- vyjadrovanie zloženia roztokov - hmotnostný zlomok	**Žiak vie/ dokáže:** Vedieť vypočítať hmotnosť rozpustenej látky , hmotnosť

	- koncentrácia - miešanie, zahusťovanie a riedenie roztokov	rozpúšťadla a hmotnostný zlomok roztoku, vypočítať koncentráciu roztoku z daného V, n alebo m. Aplikovať pri riešení úloh zmiešavaciu rovnicu.
	Výpočty z chemických rovníc - výpočty hmotnosti (látkového množstva, objemu, počtu častíc)reaktantov a produktov z chemických rovníc	**Žiak vie/ dokáže:** Vedieť upraviť koeficienty v chemických rovniciach, vypočítať množstvá reaktantov resp. produktov na základe chemickej rovnice, zdôvodniť význam výpočtov v praxi pre efektivitu príprav chemických látok, resp. zisťovanie množstva odpadových produktov.
Zákonitosti chemických dejov	Termochémia - endo- a exotermické deje - zmena entalpie - termochemická rovnica -I. a II. termochemický zákon	**Žiak vie/ dokáže:** Klasifikovať chemické reakcie na základe rôznych zápisov termochemickej rovnice na exotermické a endotermické, určiť hodnotu reakčného tepla, vymenovať príklady exo- a endotermickej reakcie z každodenného života, aplikovať termochemické zákony pri výpočte zmeny entalpie, zakresliť a vysvetliť graf zmeny energie sústavy počas chemickej reakcie, experimentálne zistiť zmeny energie reakčnej sústavy
	Chemická kinetika - - zrážková teória, aktivačná energia - - rýchlosť chemickej reakcie - - faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií	**Žiak vie/ dokáže:** Definovať aktivačnú energiu, rýchlosť chemickej reakcie, vymenovať faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií, povedať príklad z každodenného

		života, kde sa používa ovplyvňovanie rýchlosti chemickej reakcie niektorým z uvedených faktorov, aplikovať vzťah pre výpočet rýchlosti reakcie pri riešení úloh, navrhnúť a uskutočniť experimenty poukazujúce na vplyv jednotlivých faktorov na rýchlosť chemickej reakcie, analyzovať výsledky pozorovaní.
	Chemická rovnováha - rovnovážny stav sústavy - rovnovážna konštanta - pohyblivosť rovnováhy - faktory ovplyvňujúce rovnováhu	**Žiak vie/ dokáže:** Opísať stav chemickej rovnováhy, zapísať rovnovážnu konštantu chem. reakcie, vysvetliť význam hodnoty rovnovážnej konštanty a vypočítať jej hodnotu resp. rovnovážne a počiatočné koncentrácie reaktantov a produktov, vymenovať faktory ovplyvňujúce chemickú rovnováhu a vysvetliť ich vplyv
	Protolytické reakcie - teória kyselín a zásad - neutralizácia - acidobázické vlastnosti roztokov – pH - určovanie pH roztokov – acidobázické indikátory - hydrolýza solí	**Žiak vie/ dokáže:** Definovať kyseliny a zásady podľa Arrheniovej a Bronstedovej teórie, vedieť určiť konjugované páry, zapísať protolytickú reakciu, vyjadriť K_a a K_b, vysvetliť jej význam, vymenovať príklady silných kyselín a zásad, slabých kyselín a zásad, poznať stupnicu pH, jej význam a použitie, aplikovať vzťah pre iónový súčin vody; vzťah pre

		výpočet pH roztokov, experimentálne určiť pomocou indikátora pH roztoku, poznať vplyv silných kyselín a zásad na ľudský organizmus, vedieť príklady konkrétnych solí, ktoré hydrolyzujú za vzniku kyslého, neutrálneho a zásaditého roztoku, uskutočniť experiment hydrolýzy rôznych solí, vypracovať protokol z pozorovania.
	Redoxné reakcie - oxidácia a redukcia - oxidačné a redukčné činidlá - elektrochemický rad napätia kovov - výpočet stechiometrických koeficientov v redoxných reakciách - redoxné reakcie a ich využitie v praxi – elektrolýza a galvanické články	**Žiak vie/ dokáže:** Rozlíšiť redoxné reakcie podľa chemickej rovnice, zapísať čiastkové reakcie oxidácie a redukcie, vypočítať koeficienty v chem. rovnici, vymenovať príklady látok, ktoré pôsobia ako oxidovadlá alebo redukovadlá, zaradiť kovy medzi ušľachtilé a neušľachtilé na základe usporiadania prvkov v rade napätia kovov, aplikovať v riešení úloh poznatky o rade napätia kovov, vedieť vysvetliť princíp priebehu elektrolýzy roztokov a tavenín, vysvetliť deje prebiehajúce na elektródach a zapísať ich chemickými rovnicami , vysvetliť princíp dejov prebiehajúcich na jednotlivých elektródach galvanického článku (Daniellov článok) a dejov prebiehajúcich v olovenom akumulátore, experimentálne zistiť postavenie vybraných kovov v elektrochemickom rade napätia, uskutočniť elektrolýzu roztoku $CuCl_2$, , NaCl, vypracovať

		protokol, vyvodiť závery z pozorovania a výsledkov pokusu.
	Zrážacie reakcie - zrazenina – málo rozpustný produkt - zápis zrážacej reakcie - súčin rozpustnosti	**Žiak vie/ dokáže:** Vysvetliť pojem zrazenina ako málo rozpustný produkt, vedieť zapísať iónový zápis zrážacej reakcie a K_s, posúdiť význam hodnôt K_s , na základe jeho údajov porovnať rozpustnosť látok, vymenovať príklady zrážacích reakcií, predpokladať vznik zrazeniny z hodnoty súčinu rozpustnosti, vymenovať príklady využitia zrážacích reakcií v praxi.
Prvky a **ich zlúčeniny dôležité v bežnom** **živote, ich vlastnosti,** **použitie a vplyv na živé organizmy a** **životné prostredie**	s- prvky - vodík -s^1 a s^2 prvky – fyzikálne a chemické vlastnosti - biogénne prvky s - významné zlúčeniny s prvkov- KOH, NaOH, NaCl, Na_2CO_3,, $NaHCO_3$, CaO, $Ca(OH)_2$, $CaCO_3$,$Ca(HCO_3)_2$, a ich použitie	**Žiak vie/ dokáže:** Opísať základné vlastnosti vodíka (skupenstvo, horľavosť, výbušnosť v zmesi s kyslíkom) a z nich vyplývajúce využitie vodíka, poznať aspoň dva spôsoby prípravy vodíka a zapísať chemickou rovnicou. Určiť postavenie s prvkov v PSP, porovnať ich chemické a fyzikálne vlastnosti s použitím Chemických tabuliek. Konkretizovať biogenitu Na, K, Ca, Mg. Vedieť zapísať vzorce a systematické názvy zlúčenín: kuchynská soľ, sóda, sóda bikarbóna, pálené, hasené vápno, vápenec. Vysvetliť rozdiel medzi prechodnou a trvalou tvrdosťou vody, podstatu krasových javov.

		Uviesť príklady zlúčenín s prvkov a ich využitie v stavebníctve, vysvetliť podstatu tvrdnutia vápennej malty, výroby páleného vápna a zapísať chemickou rovnicou, použitia KOH a NaOH ako silných zásad.
	P –prvky P^1-p^6 prvky -vzácne plyny, halogény, chalkogény - inertnosť - alotropia a alotropické modifikácie prvkov - fyzikálne a chemické vlastnosti vzácnych plynov, halogénov, kyslíka, síry, dusíka, fosforu, uhlíka, kremíka, hliníka, ich významných zlúčenín, použitie - vplyv vybraných zlúčenín p-prvkov na zdravie človeka a životné prostredie	**Žiak vie/ dokáže:** Vysvetliť inertnosť vzácnych plynov a porovnať s reaktivitou halogénov, určiť skupenstvo prvkov, uviesť príklady použitia a výroby vzácnych plynov, posúdiť jedovatosť halogénov a biogenitu ich iónov, uviesť príklady zlúčenín halogénov a ich využitie- NaCl, HCl, NaF, HF,AgBr, KI, porovnať silu halogenovodíkových kyselín. Definovať alotropiu, uviesť modifikácie C, O, P, S a porovnať ich vlastnosti v súvislosti so štruktúrou. Vysvetliť vznik kyslých dažďov, posúdiť vplyv CO_2 ako skleníkového plynu, význam ozónu. Zapísať rovnicou horenie síry, uhlíka. Uviesť vlastnosti NH_3(skupenstvo, zápach, jedovatosť), výrobu, zdôvodniť jeho rozpustnosť vo vode. Vysvetliť kypriaci účinok a použitie $NaHCO_3$ ako antacida. Uviesť vlastnosti a príklady použitia kyselín p – prvkov. Opísať vlastnosti hliníka, uviesť príklady jeho použitia a spôsob výroby.

	d- prvky -prechodné prvky - vlastnosti a výroba Fe a ocele -korózia - ušľachtilé kovy – Cu, Ag, Au	**Žiak vie/ dokáže:** Vysvetliť základný princíp výroby železa (redukcia FeO uhlíkom) a ocele a ich využitie. Porovnať vlastnosti surového železa a ocele. Vysvetliť proces korózie, navrhnúť spôsoby ochrany pre koróziou. Zdôvodniť biogénny význam Fe. Porovnať redoxné vlastnosti ušľachtilých a neušľachtilých kovov. Opísať základné vlastnosti, Fe, Cu, Ag, Au, uviesť príklady ich použitia v praxi na základe ich vlastností.

Prierezové témy

Súčasťou vzdelávacieho obsahu predmetu Seminár z chémie vo štvrtom ročníku päťročného štúdia sú nasledujúce prierezové témy:

Prierezová téma	**Ciele**	**Téma**
Environmentálna výchova	Vedieť hodnotiť objektívnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, posilňovať pocit zodpovednosti k ochrane zdravia a životného prostredia, obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská k používaniu chemických látok v rôznych oblastiach ľudskej činnosti.	VÝPOČTY V CHÉMII ENERGETICKÉ ZMENY PRI CHEMICKÝCH REAKCIÁCH PROTOLYTICKÉ REAKCIE
	Naučiť sa prezentovať svoju prácu na vybrané témy písomne aj verbálne s použitím informačných a	REDOXNÉ REAKCIE

Tvorba projektov	komunikačných technológii, poznať zásady jednoduchej argumentácie.	PROTOLYTICKÉ REAKCIE
Ochrana zdravia	Poznávať prostredie a nebezpečné látky, správať sa zodpovedne a bezpečne pri práci s nimi, poznať základné spôsoby hasenia požiaru, poskytnutie prvej pomoci pri zasiahnutí chemickou látkou a poznať prvú pomoc pri poraneniach , poleptaní, popáleninách.	CHEMICKÁ VÄZBA A ŠTRUKTÚRA LÁTOK s- p- prvky
Mediálna výchova	Naučiť sa používať médiá ako zdroj informácií v procese učenia sa, využívať ich zmysluplne – na tvorbu projektov a prezentácií	ŠTRUKTÚRA ATÓMU

Obsahová a výkonová časť vzdelávacieho štandardu pre 5. ročník bilingválneho gymnázia:

Téma	**Obsahový štandart**	**Výkonový štandart**
Uhľovodíky	Nasýtené, nenasýtené a aromatické uhľovodíky - fyzikálne a chemické vlastnosti - - chemické reakcie - využitie - zdroje uhľovodíkov a ich spracovanie -	**Žiak vie/dokáže:** Uviesť príklady alkánov, cykloalkánov, alkénov, alkadiénov, alkínov, arénov (vzorce, názvy) , odvodiť fyzikálne vlastnosti od postavenia uhľovodíkov v homologickom rade, porovnať konformácie etánu a cyklohexánu, určiť izomérne formy alkénov, opísať konjugovaný systém delokalizovaných elektrónov v benzéne a vysvetliť pojem delokalizačná energia, posúdiť vzťahy medzi reaktivitou uhľovodíkov a typom väzby v nich, aplikovať princípy priebehu S_R, A_E,

		S_E reakcií , polymerizácie a efektov (Markovnikovo pravidlo, vplyv prvého substituenta pri orientácii na benzénové jadro) pri určovaní priebehu reakcií. Charakterizovať fosílne palivá ako surovinové zdroje, stručne informovať o procese frakčnej destilácie ropy, navrhnúť experimentálny dôkaz násobnej väzby v uhľovodíku
Deriváty uhľovodíkov	Halogéneriváty uhľovodíkov - polarita väzby a polarizovateľnosť - Indukčný efekt - -chemické reakcie	**Žiak vie/dokáže:** Zapísať všeobecný vzorec derivátov uhľovodíkov podľa funkčnej skupiny, určiť polárny charakter väzby C-halogén a polarizovateľnosť tejto väzby, opísať indukčný efekt, zdôvodniť jeho vplyv na reaktivitu halogénderivátov, chemickou schémou popísať vznik PVC, aplikovať princíp priebehu substitučných, eliminačných a polymerizačných reakcií, vyhľadať a spracovať v chemickej literatúre informácie o princípoch výroby plastov a ich využití. Posúdiť vplyv freónov na ozónovú vrstvu.
	Dusíkaté deriváty uhľovodíkov - nitroderiváty - aminoderiváty - amóniové soli - polyamidy	**Žiak vie/dokáže:** Rozlíšiť nitroderiváty a aminoderiváty, pomenovať produkt redukcie nitrobenzénu. Opísať a zdôvodniť acidobázické vlastnosti amínov, objasniť princíp reakcie anilínu s kyselinou chlorovodíkovou a sírovou. Uviesť

		príklad využitia aminoderivátov na výrobu polymérov.
	Alkoholy a fenoly a étery - primárne, sekundárne, terciárne alkoholy -fyzikálne a chemické vlastnosti - chemické reakcie alkoholov a fenolov - oxidácia alkoholov	**Žiak vie/dokáže:** Rozlíšiť alkoholy a fenoly, primárne, sekundárne, terciárne alkoholy, porovnávať indukčný a mezomérny efekt funkčných skupín všetkých kyslíkatých derivátov, uviesť argumenty pre fyzikálne a chemické vlastnosti alkoholov, fenolov a éterov, porovnať acidobázické vlastnosti alkoholov, fenolov a éterov; uviesť argumenty pre vyslovené závery, posúdiť možnosti použitia alkoholátových aniónov ako zásad a nukleofilných činidiel, overiť experimentom redukčné vlastnosti alkoholov, vypracovať protokol. Posúdiť vplyv metanolu a etanolu na zdravie človeka.
	Aldehydy a ketóny -fyzikálne a chemické vlastnosti - chemické reakcie aldehydov a ketónov - oxidácie a oxidačné produkty	**Žiak vie/dokáže:** Rozlíšiť aldehy a ketóny, vysloviť hypotézu o nerovnakej reaktivite aldehydov a ketónov pri nukleofilných adíciách, odôvodniť ju, navrhnúť a uskutočniť jednoduchý experiment na oxidáciu etanolu oxidom meďnatým. Uviesť príklady použitia acetónu, formaldehydu, acetaldehydu a posúdiť ich vplyv na zdravie človeka.
	Karboxylové kyseliny a ich deriváty - nasýtené a nenasýtené, mono- a dikarboxylové kyseliny	**Žiak vie/dokáže:** Zapísať vzorcom karb.kyselinu a jej deriváty aj podľa triviálneho názvu (mravčia, octová, maslová, palmitová, stearová, olejová,

	- vyššie mastné kyseliny - substitučné a funkčné deriváty karb.kyselín - esterifikácia	linolová,šťaveľová, malónová, benzoová, salicylová, pyrohroznová, mliečna), uviesť argumenty pre acidobázické vlastnosti karboxylových kyselín, aplikovať princíp priebehu esterifikačných reakcií, zapísať vznik solí, posúdiť vplyv substituentov na acidobázivké vlastnosti, uviesť argumenty pre redukčné vlastnosti kyseliny mravčej
Prírodné látky	Sacharidy -mono-,di-,polysacharidy - aldózy,ketózy -poloacetálová skupina Fischerove,Tollensove,Haworthove vzorce glukózy, fruktózy, galaktózy, ribózy, deoxyribózy, sacharózy - pyranózy a furanózy - O- glykozidová väzba - - optická izoméria - anoméria - redukujúce a neredukujúce sacharidy - esterifikácia sacharidov	**Žiak vie/dokáže:** Definovať pojmy aldóza, ketóza, glykozidová väzba, porovnať vlastnosti škrobu a celulózy, napísať cyklické (Tollensove, Haworthove) vzorce z uvedených necyklických(Fischerových) vzorcov sacharidov (glukózy, fruktózy, galaktózy, ribózy, deoxyribózy), sacharózy, napísať schémy reakcie sacharidov s kyselinou trihydrogenfosforečnou, uviesť argumenty pre rozdielne redoxné vlastnosti sacharidov, overiť experimentálne, vypracovať záznam z pozorovania, porovnať vlastnosti mono- ,di- a polysacharidov, vlastnosti celulózy a škrobu, opísať dôkazovú reakciu škrobu, pomenovať produkt oxidácie a redukcie glukózy, uviesť význam sacharidov a ich použitie v praxi

	Lipidy - klasifikácia lipidov - acylglyceroly, vosky - mastné kyseliny, esenciálne mastné kyseliny - mydlá	**Žiak vie/dokáže:** Definovať lipidy, porovnať zloženie tukov a voskov, zapísať chemickou rovnicou vznik acylglycerolu, objasniť princíp stužovania olejov a kyslú a alkalickú hydrolýzu tukov; napísať príslušné chemické rovnice, vysvetliť podstatu čistiacich účinkov mydiel, experimentálne zistiť pH vodného roztoku mydla a analyzovať závery.
	Bielkoviny - peptidová väzba - primárna, sekundárna, terciárna a kvartérna štruktúra - denaturácia	**Žiak vie/dokáže:** Definovať bielkoviny, pomenovať stavebnú zložku bielkovín, opísať primárnu, sekundárnu, terciárnu a kvartérnu štruktúru bielkovín, objasniť podstatu denaturácie bielkovín, uviesť prehľad rozdelenia bielkovín, vymenovať typy väzieb, ktoré umožňujú vznik primárnej, sekundárnej, terciárnej štruktúry bielkovín, uviesť príklad peptidovej väzby medzi molekulami aminokyselín posúdiť, od čoho závisí výživná hodnota bielkovín,
	Nukleové kyseliny -genetická informácia- DNA, RNA, - adenín, guanín, cytozín, uracil, tymín, -nukleotid, makroergická väzba, - mediátorová, transferová, ribozómová RNA,	**Žiak vie/dokáže:** Objasniť význam primárnej štruktúry DNA pre prenos genetickej informácie, jej vplyv na živý organizmus, opísať zloženie nukleotidov a väzby medzi jednotlivými zložkami, porovnať štruktúru, funkcie a význam RNA a DNA a rôznych druhov RNA, definovať pojem komplementarita, kodón,

	-komplementarita, kodón, antikodón - polynukleotidový reťazec, ATP	antikodón, vedieť priradiť komplementárne bázy
	Enzýmy a vitamíny Enzým, aktivačná energia, biokatalyzátor, aktívne miesto, - enzým-substrátový komplex, - koenzým, apoenzým, - špecifický katalytický účinok, inhibícia kompetitívna a nekompetitívna, - -amyláza, pepsín, trypsín, lipázy - klasifikácia vitamínov hypovitaminóza, hypervitaminóza, retinol, kalciferoly, tokoferoly, tiamín, riboflavín, niacín, pyridoxín, kys. pantoténová, kys. listová, biotín, kys. L-askorbová, skorbut	**Žiak vie/dokáže:** Definovať pojmy aktívne miesto enzýmu, funkčná a substrátová špecifickosť enzýmov, opísať rôzne typy inhibície a aktivácie enzýmov, vysvetliť vplyv faktorov na rýchlosť enzýmovej reakcie, definovať pojem apoenzým a koenzým, zaradiť vitamíny medzi rozpustné vo vode a v tukoch, opísať význam vitamínov pre správnu činnosť organizmu, navrhnúť experiment na dôkaz redukčných vlastností vit.C, charakterizovať retinol, kalciferoly, tokoferoly z hľadiska výskytu, významu a funkcie v ľudskom organizme, uviesť možné dôsledky vystavenia organizmu hypervitaminóze a hypovitaminóze vitamínov rozpustných v tukoch, uviesť hlavné potravinové zdroje , spracovať formou prezentácie a prezentovať informácie o význame vybraného vitamínu pre zdravie človeka a jeho zdrojoch

	Metabolizmus sacharidov, lipidov, bielkovín	**Žiak vie/dokáže:** Opísať princíp priebehu svetlej a tmavej fázy fotosyntézy, uviesť sumárnu rovnicu fotosyntézy, opísať schému premeny kyseliny pyrohroznovej cez acetaldehyd na etanol v kvasinkách; opísať schému premeny kyseliny pyrohroznovej na kyselinu mliečnu – glykolýza, opísať oxidačnú dekarboxyláciu kyseliny pyrohroznovej na acetylkoenzým A a jeho vstup do citrátového cyklu, opísať postupný proces hydrolýzy lipidov pôsobením lipáz (schéma),poznať pojem β-oxidácia a konečný produkt Acetyl CoA, opísať proces proteosyntézy (fázy, lokalizácia, druhy zúčastnených NK), opísať hydrolýzu bielkovín, charakterizovať Citrátový cyklus, poznať konečné produkty citrátového cyklu, objasniť princíp reakcií v koncovom oxidačnom reťazci
	Terpény a steroidy - izoprénová jednotka - silice, živice, balzamy - HDL,LDL cholesterol	**Žiak vie/dokáže:** Uviesť príklady najznámejších terpénov, opísať ich vlastnosti, význam a výskyt v prírode, uviesť hlavné skupiny steroidov (steroly, žlčové kyseliny, steroidné hormóny), porovnať význam LDL a HDL pre človeka
	Heterocykly a alkaloidy - Heterocyklus	**Žiak vie/dokáže:** opísať štruktúru heteroarénov, odôvodniť a porovnať aromatický

	- alkaloidy, droga, návyková látka, nikotín, kofeín,	charakter furánu, tiofénu a pyrolu, na základe informácií z médií zhodnotiť nebezpečenstvo vzniku závislosti od alkaloidov a iných návykových látok – narkománia

Prierezové témy

Súčasťou vzdelávacieho obsahu predmetu Seminár z chémie v piatom ročníku päťročného štúdia sú nasledujúce prierezové témy:

Prierezová téma	Ciele	Téma
Environmentálna výchova	Vedieť hodnotiť objektívnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, posilňovať pocit zodpovednosti k ochrane zdravia a životného prostredia, obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská k používaniu chemických látok v rôznych oblastiach ľudskej činnosti.	UHĽ OVODÍKY DERIVÁTY UHĹOVODÍKOV
Tvorba projektov	Naučiť sa prezentovať svoju prácu na vybrané témy písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológii, poznať zásady jednoduchej argumentácie.	VITAMÍNY LIPIDY
Ochrana zdravia	Poznávať prostredie a nebezpečné látky, správať sa zodpovedne a bezpečne pri práci s nimi, poznať základné spôsoby hasenia požiaru, poskytnutie prvej pomoci pri zasiahnutí chemickou látkou a poznať prvú pomoc pri poraneniach , poleptaní, popáleninách.	KARBOXYLOVÉ KYSELINY, HETEROCYKLY DERIVÁTY UHĽOVODÍKOV

Mediálna výchova	Naučiť sa používať médiá ako zdroj informácií v procese učenia sa, využívať ich zmysluplne – na tvorbu projektov a prezentácií	UHĽOVODÍKY STEROIDY

Stratégia vyučovania – metódy a formy práce

Vo vyučovaní sa uprednostňujú metódy, formy a didaktické postupy, ktoré podporujú

prejavený záujem žiakov o chémiu, umožňujú im aktívnu účasť na získavaní poznatkov, stimulujú rozvoj ich poznávacích schopností, podporujú samostatnosť a tvorivosť:

- rôzne formy rozhovoru -riadený, problémový,
- diskusná beseda
- vytváranie modelových situácií,
- individuálne a skupinové riešenia problémových úloh,
- práca s odborným textom, samoštúdium,
- tvorba prezentácií,
- laboratórne cvičenia,
- práca s chemickými tabuľkami, modelmi,
- využívanie rôznych zdrojov informácií.

Východiskom môžu byt predchádzajúce poznatky a skúsenosti žiakov, prednesený referát, utvorené problémové a modelové situácie a pod.

Ťažisko priebežného precvičovania, upevňovania, prehlbovania a systematizácie

poznatkov je v individuálnom i skupinovom riešení problémov a úloh. Zastúpené budú primerane náročné kvantitatívne aj kvalitatívne úlohy.

Učebné zdroje:

Kmeťová, J. a kol.: Chémia pre 1. ročník gymnázia so štvorročným štúdiom a 5. ročník gymnázia so osemročným štúdiom, Expolpedagogika, 2010

www.planetavedomosti.sk

www.digitalnevzdelavanie.sk

KRITÉRIÁ HODNOTENIA A KLASIFIKÁCIE ŽIAKOV V PRÍRODOVEDNÝCH PREDMETOCH

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je systematické hodnotenie žiaka. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí, zručností a získaných kompetencií podľa výkonovej časti platných učebných osnov.

Prírodovedné predmety a semináre a cvičenia vo štvrtom a piatom ročníku sú klasifikované známkou za obdobie I. a II. polroka.

Podklady pre výslednú polročnú klasifikáciu prírodovedných predmetov tvoria:

- minimálne **dve známky** pri jednohodinovej časovej dotácii týždenne
- minimálne **tri známky** pri dvojhodinovej časovej dotácii týždenne
-

získané žiakom v **povinných formách** preverovania vedomostí a zručností, ktorými sú:

1. ústna odpoveď
2. písomné preverovanie vedomostí
3. vypracovanie protokolu z praktických a laboratórnych cvičení.

Doplnkovými formami pre hodnotenie sú:

1. aktivita žiaka na vyučovacej hodine (samostatné správne riešenie úloh, aktivita pri skupinovej práci, tvorivosť pri riešení problémov...)
2. domáce úlohy
3. prezentácie s využitím IKT alebo v podobe posterov
4. referáty

Známky získané v povinných a doplnkových formách sa **odlišujú svojou váhou.** Váha jednotlivých foriem preverovania vedomostí a hodnotenia je uvedená v **Tabuľke č.1.**

formy získavania podkladov na klasifikáciu	**váha**
Ústna odpoveď	1 (štandardná váha)
Písomné preverovanie - celohodinové	2 (dvojnásobná váha)
Písomné preverovanie (bleskovky, monotématické testy..)	1 (štandardná váha)
Vypracovanie protokolu z PC, LC	1 (štandardná váha)

Všetky doplnkové formy	0,5 (polovičná váha)

Kritériá klasifikácie povinných foriem preverovania vedomostí:

Písomné práce sa klasifikujú stupňom od 1 do 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia schválenej pre prírodovedné predmety vyučované v slovenskom i španielskom jazyku v PK dňa 13.4.2016 nasledovne:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

Protokol z praktického alebo laboratórneho cvičenia sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia zhodného s písomnou prácou, pričom zastúpenie jednotlivých zložiek protokolu vo výslednej klasifikácii je nasledovné:

- praktické prevedenie podľa postupu – 30%
- formálna stránka protokolu – 20%
- opis pozorovania a vyvodenie záverov – 40%
- celková úprava – 10%

V **prezentáciách a projektoch** sa hodnotí:

- dodržanie obsah a rozsahu – 40%
- spracovanie informácií – 20%
- prezentačné zručnosti žiaka – 40%

Ústna odpoveď sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa nasledovných kritérií:

1-(výborný) – ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie úplne samostatne a bezchybne reprodukovať obsah učiva danej témy, podaný obsah má logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, obhájiť svoj

názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy, posúdiť vhodnosť riešenia.

2- (chválitebný) - ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie samostatne, len s malým podnetom od učiteľa reprodukovať obsah učiva danej témy, prípadné malé chyby v odpovedi sám skoriguje, podaný obsah má zväčša logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, primerane pružne dokáže obhajovať svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy.

3- (dobrý) - ak ústny prejav žiaka je zreteľný, zväčša správny, výstižný , žiak potrebuje pri prejave pomocné otázky, na ktoré zväčša správne odpovedá, málo používa odbornú terminológiu, len na podnet učiteľa uvádza aplikáciu naučeného na príkladoch, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

4- (dostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažnejšie chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré reaguje nepružne, zväčša nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

5 – (nedostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažné chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré zväčša nevie reagovať, nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je nepružný, absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

Výsledný stupeň prospechu

žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci. V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia výsledný stupeň za klasifikačné obdobie príslušní učitelia po vzájomnej dohode.

Pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia. **Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok získaných v danom klasifikačnom období, prihliada sa k dôležitosti a váhe jednotlivých známok.**

Výslednú známku v klasifikácii o jeden stupeň môže zlepšiť účasť žiaka v predmetových súťažiach, olympiádach , SOČ a regionálnych, národných a nadnárodných projektoch.

V prípade, ak žiak vzhľadom na vysokú absenciu na odučených hodinách daného predmetu nezíska minimálny počet známok za klasifikačné obdobie, bude klasifikovaný na základe komisionálneho preskúšania z daného predmetu z učiva v rozsahu celého klasifikačného obdobia.

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI“ pre 1.-5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

8.6 Seminár z biológie/Cvičenia z biológie- voliteľný predmet

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet umožňuje rozvíjať a prehlbovať poznatky o živej prírode v nadväznosti na základné učivo biológie získané v povinnom vyučovaní. Seminár z biológie a Cvičenia z biológie umožňujú predstaviť biológiu ako komplex disciplín skúmajúcich organizmy na rôznych úrovniach, z rôznych aspektov a v interakcii s ich životným prostredím. Voliteľný predmet poskytuje žiakom so zvýšeným záujmom o biológiu dostatočný základ na prípravu na maturitnú skúšku a na prijímacie pohovory na vysoké školy. Obidva predmety majú rovnaké učebné osnovy. Predmet Seminár z biológie sa vyučuje v slovenskom jazyku a predmet Cvičenia z biológie v španielskom jazyku.

CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Ciele učebného predmetu vychádzajú z cieľových požiadaviek na maturitnú skúšku z biológie. V rámci seminára z biológie si majú žiaci rozšíriť poznatky o živej prírode, zrekapitulovať poznatky zo všeobecnej a systematickej biológie s dôrazom na osvojenie si metód porovnávania a triedenia organizmov podľa dôležitých taxonomických znakov, poznať vzájomné vzťahy organizmov a prostredia, prehĺbiť a rozšíriť informácie o ľudskom tele a princípoch dedičnosti a premenlivosti organizmov.
Každý žiak je vedený k tomu, aby **:**

- chápal vzťahy medzi štruktúrou a funkciou buniek, orgánov, orgánových sústav,
- rozumel základným typom biochemických reakcií a poznal ich úlohu v prírode a v každodennom živote,
- prehĺbil schopnosť získavať nové a overovať známe informácie prostredníctvom pozorovaní a pokusov,
- aplikoval teoretické vedomosti pri realizácii praktických cvičení,
- pri riešení úloh teoretického a praktického charakteru spolupracoval v skupine.

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním Seminára z biológie/Cvičení z biológie

kognitívne	sociálne	personálne	manuálne
- vie vyberať, triediť a využívať informácie z rôznych zdrojov; - vie analyzovať vybrané	vie vyjadrovať svoje názory a postoje, prezentovať a zhodnotiť	plánuje, realizuje a riadi svoje vlastné učenie, motivuje sa pre ďalšie učenie,	dodržiava pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

problémy, interpretovať fakty, porovnávať a analyzovať javy, odlišovať príčiny a prejavy biologických procesov; - vie urobiť zápis o pozorovaní, logicky spájať poznatky nadobudnuté v príbuzných predmetoch pri riešení problémov, - vie používať základné myšlienkové operácie a metódy vedeckého poznávania pri riešení problémových úloh	výsledky svojej a skupinovej práce, pracovať vo dvojiciach, resp. skupinách, prijíma ocenenie, radu a kritiku a čerpá poučenie pre ďalšiu prácu prezentovať, diskutovať, argumentovať, obhajovať vlastné stanovisko;	vie konštruktívnym prístupom prekonávať prekážky vie používať správne postupy a techniky v praktických úlohách,	vie prakticky riešiť úlohy, poznať základné experimentálne techniky pri práci s prírodným materiálom vo voľnej prírode a laboratóriu.

Hodinová dotácia predmetu Seminár z biológie/Cvičenia z biológie podľa platného učebného plánu v jednotlivých ročníkoch:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Dotácia	0	0	0	2/4	2/4

Obsahová a výkonová časť vzdelávacieho štandardu pre 4. ročník päťročného štúdia

Téma	Obsah	Výkon
BIOLÓGIA AKO VEDA	Biológia a jej postavenie v systéme vied. Vzťah biológie k iným vedám. Prehľad základných biologických disciplín. Stručný prehľad dejín biológie. Metódy vedeckej práce v biológii. Význam biologických poznatkov pre život a ich praktické využitie.	Definovať biológiu ako vedu, poznať jej vedné disciplíny, poznať základné metódy a prostriedky poznávania živej prírody, poznať najdôležitejšie vedecké objavy v biológii a ich predstaviteľov, poznať význam biologických poznatkov pre život a praktické využitie.
BIOLÓGIA BUNKY A VŠEOBECNÉ VLASTNOSTI ŽIVÝCH SÚSTAV • **BUNKA** • **METABOLIZMUS BUNKY** • **ROZMNOŽOVANIE BUNKY**	Základné vlastnosti živých systémov. Základné úrovne organizácie živých systémov. Bunková teória. Všeobecné vlastnosti bunky. Chemické zloženie bunky. Štruktúra bunky. Typy buniek. Metabolizmus bunky. Príjem a výdaj látok bunkou. Prenos energie v bunke.	Vedieť vymenovať a charakterizovať znaky a vlastnosti živých organizmov, vysvetliť postupnú organizovanosť živých sústav, definovať bunkovú teóriu, vymenovať všeobecné vlastnosti bunky, poznať význam jednotlivých chem. látok pre bunku,

	Rozmnožovanie bunky a bunkový cyklus. Diferenciácia a špecializácia buniek.	charakterizovať všeobecnú štruktúru bunky, poznať stavbu a funkcie základných bunkových štruktúr, odlíšiť membránové a fibrilárne štruktúry, vysvetliť rozdiel medzi prokaryotickou a eukaryotickou, rastlinnou a živočíšnou bunkou, vysvetliť spôsoby rozmnožovania buniek (mitóza, meióza), vysvetliť pojem bunkový cyklus, poznať význam jednotlivých fáz, vysvetliť pojem diferenciácia a bunková špecializácia, vysvetliť mechanizmy príjmu a výdaja látok bunkou, vysvetliť rozdiel v priebehu osmotických javov v rastlinnej a živočíšnej bunke, vysvetliť princíp prenosu energie v bunke, vysvetliť princíp metabolizmu, vysvetliť funkciu enzýmov v metabolizme.
NEBUNKOVÉ A PROKARYOTICKÉ ORGANIZMY • **VÍRUSY** • **PROKARYOTICKÉ ORGANIZMY**	Základná charakteristika. Vírusy. Baktérie. Archeóny. Sinice.	Vedieť vysvetliť rozdiely v stavbe vírusov a baktérií, vedieť vysvetliť špecifickú stavbu vírusov, ich spôsob života, rozmnožovanie, najdôležitejšie ochorenia spôsobené vírusmi, vysvetliť stavbu, spôsob výživy, rozmnožovanie a klasifikáciu baktérií, vymenovať najrozšírenejšie typy baktérií, ich význam v prírode a pre človeka a základné ochorenia, ktoré spôsobujú, charakterizovať archeóny, poznať ich význam, vedieť odlíšiť špecifickú stavbu a postavenie cyanobaktérií – siníc v skupine prokaryontov a poznať ich význam z ekologického a evolučného hľadiska.
BIOLÓGIA RASTLÍN • **RASTLINNÉ PLETIVÁ**	Rastlinné pletivá. Rozdelenie pletív. Stavba a funkcia jednotlivých pletív.	Definovať rastlinné pletivá, vymenovať základné typy pletív, rozlíšiť jednotlivé typy pletív, poznať ich rozdelenie,

• **RASTLINNÉ ORGÁNY** • **ŽIVOTNÉ PREJAVY RASTLÍN**	Rastlinné orgány. Vegetatívne a generatívne orgány. Stavba a funkcie jednotlivých rastlinných orgánov. Spôsoby výživy rastlín. Minerálna výživa. Chemosyntéza, fotosyntéza. Dýchanie rastlín. Vodný režim rastliny. Rozmnožovanie rastlín. Rodozmena. Rast a vývin rastlín.	funkciu a význam v rastline, opísať vonkajšiu a vnútornú stavbu vegetatívnych rastlinných orgánov, odlíšiť stavbu vegetatívnych orgánov jednoklíčnolistových rastlín od dvojklíčnolistových, konkretizovať typické metamorfózy koreňa, stonky a listov, opísať stavbu generatívnych rastlinných orgánov, rozlíšiť základné typy súkvetí a plodov semenných rastlín, charakterizovať autotrofnú a heterotrofnú výživu rastlín, poznať význam minerálnej výživy pre rastlinu, vedieť rozlíšiť chemosyntézu od fotosyntézy, vysvetliť podstatu primárnych a sekundárnych procesov fotosyntézy, konkretizovať význam, vstupné látky a konečné produkty fotosyntézy a dýchania rastlín, vedieť porovnať procesy fotosyntézy a dýchania rastlín, charakterizovať vodný režim rastliny, vysvetliť princíp a poznať spôsoby pohlavného a nepohlavného rozmnožovania rastlín, vysvetliť princíp rodozmeny v ontogenéze rastlín, vysvetliť procesy opelenia a oplodnenia semenných rastlín, vznik semena a plodu, vysvetliť podstatu rastových a vývinových procesov rastlín.
SYSTÉM A FYLOGENÉZA RASTLÍN • **NIŽŠIE RASTLINY** • **VYŠŠIE RASTLINY**	Stručný prehľad prirodzeného systému rastlín. Nižšie rastliny. Vyššie rastliny. Výtrusné cievnaté rastliny. Semenné cievnaté rastliny. Nahosemenné rastliny. Krytosemenné rastliny. Dvojklíčnolistové a jednoklíčnolistové rastliny.	Poznať dôležité systematické znaky a význam rias ako typických predstaviteľov nižších rastlín, poznať charakteristické znaky základných oddelení rias, ich hlavných zástupcov a význam pre človeka, poznať dôležité systematické znaky, základnú charakteristiku vyšších rastlín, charakterizovať najvýznamnejšie oddelenia

		výtrusných cievnatých rastlín z hľadiska stavby, fylogenézy, rozšírenia a významu pre človeka, poznať základnú charakteristiku najvýznamnejších oddelení nahosemenných rastlín z hľadiska stavby, rozšírenia a fylogenézy, poznať hlavných zástupcov a ich význam pre človeka, poznať základnú charakteristiku oddelenia krytosemenných rastlín, rozlíšiť základné systematické znaky a jednoklíčnolistových a dvojklíčnolistových rastlín, poznať hlavné rozdiely a vedieť charakterizovať najvýznamnejšie čeľade dvojklíčnolistových rastlín, poznať ich typických zástupcov a význam pre človeka, poznať hlavné rozdiely a vedieť charakterizovať najvýznamnejšie čeľade jednoklíčnolistových rastlín, poznať ich typických zástupcov a význam pre človeka.
HUBY A LIŠAJNÍKY	Všeobecná charakteristika. Spôsob výživy, symbióza. Oddelenie vlastné huby. Lišajníky.	Charakterizovať huby ako samostatnú ríšu organizmov, poznať špecifické znaky plesní a význam najdôležitejších zástupcov, vedieť odlíšiť znaky vreckatých a bazídiových húb, vymenovať najdôležitejších predstaviteľov a poznať ich význam pre človeka, vysvetliť spôsoby výživy húb, podstatu mykorízy a jej význam, ekologický význam reducentov, poznať špecifické znaky lišajníkov, vysvetliť princíp lichenizmu a jeho význam, poznať význam lišajníkov ako bioindikátorov čistoty ovzdušia a priekopníkov života.
EKOLÓGIA.	Ekológia ako veda. Predmet štúdia ekológie. Životné prostredie organizmov. Faktory prostredia. Organizmy	Vedieť definovať obsah pojmu ekológia a environmentalistika, poznať nároky organizmov na prostredie a abiotické a

	a prostredie. Nároky organizmov na prostredie. Ekosystém. Vzťahy medzi organizmami. Ochrana prírody. Globálne ekologické problémy.	biotické faktory prostredia, definovať pojem populácia, spoločenstvo, vedieť definovať vzťahy v spoločenstvách, poznať negatívne dôsledky narušenia prirodzenej rovnováhy ekosystému najmä v súvislosti s ohrozením živých organizmov.

Prierezové témy

Súčasťou vzdelávacieho obsahu Seminára z biológie/Cvičení z biológie vo štvrtom ročníku päťročného štúdia sú nasledujúce prierezové témy:

Prierezová téma	Ciele	Témy
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Nebunkové a prokaryotické organizmy. Systém a fylogenéza rastlín. Huby a lišajníky. Ekológia.
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	-naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Biológia ako veda. Nebunkové a prokaryotické organizmy. Biológia rastlín. Systém a fylogenéza rastlín. Huby a lišajníky. Ekológia.
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu	Biológia ako veda. Biológia bunky a všeobecné vlastnosti živých sústav.

	a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Nebunkové a prokaryotické organizmy. Biológia rastlín. Systém a fylogenéza rastlín. Huby a lišajníky. Ekológia.
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Biológia ako veda. Biológia bunky a všeobecné vlastnosti živých sústav. Nebunkové a prokaryotické organizmy. Biológia rastlín. Systém a fylogenéza rastlín. Huby a lišajníky. Ekológia.

Obsahová a výkonová časť vzdelávacieho štandardu pre 5. ročník päťročného štúdia

Téma	Obsah	Výkon
BIOLÓGIA ŽIVOČÍCHOV • **ŽIVOČÍŠNA BUNKA** • **ŽIVOČÍŠNE TKANIVÁ** • **FYLOGENÉZA JEDNOTLIVÝCH ORGÁNOVÝCH SÚSTAV ŽIVOČÍCHOV** • **ŽIVOTNÉ DEJE ŽIVOČÍCHOV** • **ROZMNOŽOVANIE A ONTOGENÉZA ŽIVOČÍCHOV**	Živočíšna bunka. živočíšne tkanivá – výstelkové, spojivové, nervové a svalové. Organizácia tela jednobunkovcov a mnohobunkovcov. Stavba, funkcia a fylogenéza jednotlivých orgánových sústav: krycia, oporná, pohybová, tráviaca, dýchacia, obehová, vylučovacia, nervová, zmyslová. Spôsoby výživy živočíchov. Procesy trávenia a vstrebávania. Dýchanie živočíchov. Telové tekutiny. Hormonálna regulácia. Termoregulácia. Obranné mechanizmy živočíchov. Vyššia a nižšia nervová činnosť. Rozmnožovanie a individuálny vývin jedinca. Vznik dvojstrannej súmernosti. Prvoústovce. Druhoústovce.	Poznať stavbu živočíšnej bunky, porovnať rastlinnú a živočíšnu bunku, vedieť stavbu, funkciu a typy jednotlivých typov tkanív, porovnať organizáciu a stavbu tela jednobunkovcov a mnohobunkovcov, vysvetliť vývojové vzťahy orgánov a orgánových sústav, opísať stavbu, fylogenézu, typy orgánov jednotlivých orgánových sústav bezstavovcov a stavovcov, opísať stavbu, fylogenézu, typy orgánov – krycej, opornej, pohybovej sústavy charakterizovať ich funkcie v závislosti od spôsobu života a životného prostredia, opísať stavbu, fylogenézu, typy orgánov tráviacej sústavy, poznať ich význam a funkcie, opísať stavbu, fylogenézu, typy orgánov dýchacej sústavy, poznať ich význam a funkcie, opísať stavbu, fylogenézu, typy orgánov obehovej sústavy, poznať ich význam a funkcie, poznať zloženie, typy a obeh

		telových tekutín, poznať stavbu, činnosť srdca a krvný obeh bezstavovcov a stavovcov, popísať stavbu, fylogenézu, typy orgánov vylučovacej sústavy, poznať ich význam a funkcie, charakterizovať spôsoby termoregulácie živočíchov v závislosti od podmienok vonkajšieho prostredia, vymenovať riadiace a regulačné sústavy živočíchov, poznať fylogenézu, stavbu, typy a funkciu nervovej sústavy, poznať základné žľazy s vnútorným vylučovaním a účinok ich hormónov na organizmus živočíchov, poznať fylogenézu, stavbu a typy zmyslových orgánov živočíchov, vysvetliť princíp a význam ich činnosti, poznať spôsoby rozmnožovania mnohobunkových organizmov a zákonitosti ich embryonálneho a postembryo-nálneho vývinu živočíchov, popísať odlišnosti vo vývine prvoústovcov a druhoústovcov.
SYSTÉM ŽIVOČÍCHOV • **JEDNOBUNKOVCE** • **BEZSTAVOVCE** • **STAVOVCE**	Všeobecná charakteristika živočíšnej ríše. Systematické znaky, systematické jednotky. Pojmy jedinec, druh, populácia. Systém živočíchov – základná charakteristika živočíšnych kmeňov, ich postavenie v živočíšnej ríši, stavba tela, spôsob života, rozdelenie, význam. Jednobunkové organizmy. Mnohobunkové organizmy. Dvojlistovce – hubky, pŕhlivce, rebrovky. Prvoústovce – ploskavce, hlístovce, mäkkýše, obrúčkavce, článkonožce. Druhoústovce – ostnatokožce, chordáty. Prehľad historického vývoja živočíchov.	Poznať kritériá klasifikácie živočíchov do taxonomických skupín, opísať základné kmene jednobunkovcov (meňavkobičíkovce, výtrusovce, nálevníky) z hľadiska stavby tela, spôsobu života a životného prostredia, poznať typických zástupcov a ich význam pre prírodu a človeka, poznať zákonitosti fylogenézy mnohobunkových živočí-chov, vznik dvojstrannej súmernosti, formovanie tretej zárodočnej vrstvy a telovej dutiny, opísať základné kmene dvojlistovcov (hubky, pŕhlivce, rebrovky) z hľadiska stavby tela a spôsobu života, poznať typických zástupcov, ich životné prostredie, opísať základné kmene prvoústovcov (ploskav-

		ce, hlístovce, mäkkýše, obrúčkavce, článkonožce) z hľadiska stavby tela a spôsobu života, poznať typických zástupcov, ich životné prostredie, význam pre prírodu a človeka, vysvetliť vývinové odlišnosti medzi prvoústovcami a druhoústovcami, opísať základné kmene druhoústovcov (ostnatokožce, chordáty) z hľadiska stavby tela a spôsobu života, poznať typických zástupcov, ich životné prostredie a zákonitosti fylogenézy, poznať typických zástupcov stavovcov, ich zaradenie do základných systematických skupín a význam pre prírodu a človeka.
ETOLÓGIA	Etológia ako veda. Vrodené správanie – inštinkt, pud, kľúčový podnet, biorytmy. Získané správanie – obligatórne a fakultatívne učenie. Funkčné druhy správania.	Vysvetliť základné etologické pojmy, charakterizovať jednotlivé funkčné druhy správania živočíchov – potravové, ochranné, sexuálne, materské správanie, orientácia, komunikácia, teritorialita, sociálne správanie – skupinové, hra.
BIOLÓGIA ČLOVEKA	Ľudský organizmus ako celok z hľadiska stavby a funkcie. Tkanivá a orgány. Oporná a pohybová sústava. Tráviaca sústava a výživa. Dýchacia sústava. Telové tekutiny. Srdce a sústava krvného obehu. Vylučovacia a kožná sústava. Riadiace a regulačné sústavy – hormonálna, nervová. Zmyslové orgány. Obranné mechanizmy, imunitný systém. Reprodukcia a ontogenetický vývin ľudského jedinca.	Poznať a charakterizovať typy základných tkanív, vedieť vymenovať a lokalizovať orgánové sústavy a ich časti, funkcie a činnosť jednotlivých orgánov a orgánových sústav ľudského tela, vymenovať najdôležitejšie ochorenia a poškodenia orgánov a orgánových sústav, spôsoby vzniku a možnosti prevencie, porovnať nervové a hormonálne riadenie organizmu, vedieť vymenovať žľazy s vnútorným vylučovaním a ich hormóny. Poznať účinky ich pôsobenia na život a zdravie človeka, vysvetliť podstatu vyššej nervovej činnosti, vysvetliť rozdiel medzi nepodmienenou a

		podmienenou reflexnou činnosťou nervovej sústavy človeka, vysvetliť význam obranných regulačných mechanizmov a imunity pri zabezpečovaní homeostázy a obrane organizmu pred nepriaznivými vplyvmi prostredia, poznať úlohu bielych krviniek, týmusu, sleziny a pečene pri obranných procesoch v organizme človeka, vymenovať najčastejšie ochorenia vyvolané zlyhaním obranyschopnosti organizmu a možnosti ich prevencie, opísať stavbu a funkciu pohlavnej sústavy muža a ženy, opísať individuálny vývin človeka, poznať spôsoby prenosu a možnosti prevencie pohlavných chorôb, definovať zdravie, charakterizovať zdravý životný štýl a jeho význam pre fyzické a psychické zdravie, poznať dôsledky nesprávneho životného štýlu a toxikománie na zdravie človeka a možnosti prevencie závislostí.
GENETIKA	Základné genetické pojmy. Molekulové základy dedičnosti. Genetika bunky. Dedičnosť mnohobunkového organizmu. Mendelove pravidlá dedičnosti. Dedičnosť s väzbou na pohlavie. Genetická premenlivosť. Mutagény. Mutácie a ich význam. Genetika človeka. Základy populačnej genetiky.	Vedieť vysvetliť základné genetické pojmy, vysvetliť mechanizmus prenosu a realizácie genetickej informácie, vedieť odlíšiť zákonitosti pôsobenia genetických mechanizmov na úrovni prokaryotickej a eukaryotickej bunky, vysvetliť princíp dedičnosti kvalitatívnych znakov, princíp dedičnosti viazanej na pohlavné chromozómy a vedieť aplikovať Mendelove pravidlá v praktických úlohách z genetiky, vedieť charakterizovať premenlivosť a poznať jej príčiny, poznať špecifické metódy genetiky človeka.

Prierezové témy

Súčasťou vzdelávacieho obsahu Seminára z biológie/Cvičení z biológie v piatom ročníku päťročného štúdia sú nasledujúce prierezové témy:

Prierezová téma	Ciele	Témy
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Biológia živočíchov. Živočíšne tkanivá. Fylogenéza jednotlivých orgánových sústav živočíchov. Životné deje živočíchov. Rozmnožovanie a ontogenéza živočíchov Systém živočíchov. Etológia. Biológia človeka. Genetika.
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Biológia človeka. Genetika.
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	-naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Biológia živočíchov. Živočíšne tkanivá. Fylogenéza jednotlivých orgánových sústav živočíchov. Životné deje živočíchov. Rozmnožovanie a ontogenéza živočíchov Systém živočíchov. Etológia. Biológia človeka. Genetika.
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Biológia živočíchov. Živočíšne tkanivá. Fylogenéza jednotlivých orgánových sústav živočíchov. Životné deje živočíchov. Rozmnožovanie a ontogenéza živočíchov Systém živočíchov. Etológia.

		Biológia človeka. Genetika.
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Biológia živočíchov. Živočíšne tkanivá. Fylogenéza jednotlivých orgánových sústav živočíchov. Životné deje živočíchov. Rozmnožovanie a ontogenéza živočíchov Systém živočíchov. Etológia. Biológia človeka. Genetika.

Stratégia vyučovania

Vo vyučovaní sa uprednostňujú metódy, formy a didaktické postupy, ktoré podporujú

prejavený záujem žiakov o biológiu, umožňujú im aktívnu účasť na získavaní poznatkov, stimulujú rozvoj ich poznávacích schopností, podporujú samostatnosť a tvorivosť.

Východiskom môžu byt predchádzajúce poznatky a skúsenosti žiakov, prednesený referát, utvorené problémové a modelové situácie a pod.

Ťažisko priebežného precvičovania, upevňovania, prehlbovania a systematizácie

poznatkov je v individuálnom i skupinovom riešení problémov a úloh.

Metódy a formy práce

- rôzne formy rozhovoru -riadený, problémový,
- diskusná beseda
- vytváranie modelových situácií,
- individuálne a skupinové riešenia problémových úloh,
- práca s odborným textom, samoštúdium,
- tvorba prezentácií,
- Pozorovanie v laboratórnych a prírodných podmienkach
- využívanie rôznych zdrojov informácií.

Učebné zdroje

UŠÁKOVÁ, K. a kol.: Biológia pre gymnáziá 3 – Biológia a etológia živočíchov, SPN Bratislava, 2001.
UŠÁKOVÁ, K. a kol.: Biológia pre gymnáziá 4 – Vývoj, systém a ekológia živočíchov, SPN Bratislava, 2002.
UŠÁKOVÁ, K. a kol.: Biológia 5 pre gymnáziá – Genetika, SPN Bratislava, 2003.
UŠÁKOVÁ, K. a kol.: Biológia 6 pre gymnáziá – Biológia človeka, evolúcia a vznik života na Zemi, EX-POL pedagogika Bratislava, 2005.

UŠÁKOVÁ, K. a kol.: Biológia pre gymnáziá 8 – Praktické cvičenia a seminár II, SPN Bratislava, 2007.

KRITÉRIÁ HODNOTENIA A KLASIFIKÁCIE ŽIAKOV V PRÍRODOVEDNÝCH PREDMETOCH

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je systematické hodnotenie žiaka. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí, zručností a získaných kompetencií podľa výkonovej časti platných učebných osnov.

Prírodovedné predmety a semináre a cvičenia vo štvrtom a piatom ročníku sú klasifikované známkou za obdobie I. a II. polroka.

Podklady pre výslednú polročnú klasifikáciu prírodovedných predmetov tvoria:

- minimálne **dve známky** pri jednohodinovej časovej dotácii týždenne
- minimálne **tri známky** pri dvojhodinovej časovej dotácii týždenne
-

získané žiakom v **povinných formách** preverovania vedomostí a zručností, ktorými sú:

1. ústna odpoveď
2. písomné preverovanie vedomostí
3. vypracovanie protokolu z praktických a laboratórnych cvičení.

Doplnkovými formami pre hodnotenie sú:

1. aktivita žiaka na vyučovacej hodine (samostatné správne riešenie úloh, aktivita pri skupinovej práci, tvorivosť pri riešení problémov...)
2. domáce úlohy
3. prezentácie s využitím IKT alebo v podobe posterov
4. referáty

Známky získané v povinných a doplnkových formách sa **odlišujú svojou váhou.** Váha jednotlivých foriem preverovania vedomostí a hodnotenia je uvedená v **Tabuľke č.1.**

formy získavania podkladov na klasifikáciu	**váha**
Ústna odpoveď	1 (štandardná váha)
Písomné preverovanie - celohodinové	2 (dvojnásobná váha)

Písomné preverovanie (bleskovky, monotématické testy..)	1 (štandardná váha)
Vypracovanie protokolu z PC, LC	1 (štandardná váha)
Všetky doplnkové formy	0,5 (polovičná váha)

Kritériá klasifikácie povinných foriem preverovania vedomostí:

Písomné práce sa klasifikujú stupňom od 1 do 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia schválenej pre prírodovedné predmety vyučované v slovenskom i španielskom jazyku v PK dňa 13.4.2016 nasledovne:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

Protokol z praktického alebo laboratórneho cvičenia sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia zhodného s písomnou prácou, pričom zastúpenie jednotlivých zložiek protokolu vo výslednej klasifikácii je nasledovné:

- praktické prevedenie podľa postupu – 30%
- formálna stránka protokolu – 20%
- opis pozorovania a vyvodenie záverov – 40%
- celková úprava – 10%

V **prezentáciách a projektoch** sa hodnotí:

- dodržanie obsah a rozsahu – 40%
- spracovanie informácií – 20%
- prezentačné zručnosti žiaka – 40%

Ústna odpoveď sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa nasledovných kritérií:

1-(výborný) – ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie úplne samostatne a bezchybne reprodukovať obsah učiva danej témy, podaný obsah má logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, obhájiť svoj

názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy, posúdiť vhodnosť riešenia.

2- (chválitebný) - ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie samostatne, len s malým podnetom od učiteľa reprodukovať obsah učiva danej témy, prípadné malé chyby v odpovedi sám skoriguje, podaný obsah má zväčša logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, primerane pružne dokáže obhajovať svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy.

3- (dobrý) - ak ústny prejav žiaka je zreteľný, zväčša správny, výstižný , žiak potrebuje pri prejave pomocné otázky, na ktoré zväčša správne odpovedá, málo používa odbornú terminológiu, len na podnet učiteľa uvádza aplikáciu naučeného na príkladoch, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

4- (dostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažnejšie chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré reaguje nepružne, zväčša nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

5 – (nedostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažné chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré zväčša nevie reagovať, nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je nepružný, absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

Výsledný stupeň prospechu

žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci. V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia výsledný stupeň za klasifikačné obdobie príslušní učitelia po vzájomnej dohode.

Pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia. **Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok získaných v danom klasifikačnom období, prihliada sa k dôležitosti a váhe jednotlivých známok.**

Výslednú známku v klasifikácii o jeden stupeň môže zlepšiť účasť žiaka v predmetových súťažiach, olympiádach , SOČ a regionálnych, národných a nadnárodných projektoch.

V prípade, ak žiak vzhľadom na vysokú absenciu na odučených hodinách daného predmetu nezíska minimálny počet známok za klasifikačné obdobie, bude klasifikovaný na základe komisionálneho preskúšania z daného predmetu z učiva v rozsahu celého klasifikačného obdobia.

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 1.-5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

9 Človek a spoločnosť

Vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť tvoria učebné predmety dejepis, občianska náuka a geografia. To sú hlavné predmety, ale do tejto oblasti svojimi témami prispievajú aj etická výchova, umenie a kultúra, prierezová téma multikultúrna výchova. Hlavnou funkciou vzdelávacej oblasti je aktívny prístup k reflektovaniu minulej a súčasnej spoločenskej skutočnosti z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej a celosvetovej perspektívy.

Výchova a vzdelávanie v oblasti je zameraná na vytváranie kľúčových kompetencií tým, že žiakov vedie k:

- osvojovaniu noriem spoločenského správania a občianskeho spolužitia,
- rešpektovania hodnoty pozitívnych medziľudských vzťahov,
- úcte k vlastnému národu i k iným národom a národnostiam a kresťanským tradíciám,
- pochopeniu historickej a priestorovej orientácie,
- získavaniu zručností poznávať a kriticky hodnotiť historický materiál,
- získavaniu historických vedomostí z národných a svetových dejín,
- pochopeniu príčin a dôsledkov historických udalostí,
- práci s informáciami o Slovenskej republike ako časti zeme a o Zemi ako celku,
- porozumeniu premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek,
- porozumeniu a rozvíjaniu čítania a interpretácie obrázkov, fotografií, grafov, tabuliek, prierezov, schém a diagramov ako prostriedkov geografie,
- rozvíjaniu podnikateľských zručností spracúvaním projektov,
- zvládnutia bežných situácií v osobnom i občianskom živote,
- nachádzaniu vlastného miesta a roly v spoločnosti,
- získavaniu orientácie v aktuálnom verejnom živote Slovenskej republiky i vo svete,
- pochopeniu podstaty demokracie, práv a povinností občanov, rozpoznávaniu protiprávneho konania a uvedomeniu si jeho dôsledkov,
- vnímaniu problémových situácií, rozpoznávaniu problémov a ich riešení,
- kultivovanému vyjadrovaniu vlastných myšlienok, názorov, postojov a ich obhajovaniu,
- úcte k vlastnému národu i k iným národom a národnostiam,
- pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych, náboženských a iných odlišností ľudí a spoločenstiev,
- využívaniu bežných informačných a komunikačných prostriedkov,
- budovaniu kladného vzťahu ku všetkým humánnym a demokratickým hodnotám.

9.1 Dejepis

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Dejepis spolu s humánnou zložkou geografie a občianskou náukou tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov. Je v nej však samostatným predmetom a spolu s nimi v integratívnych vzťahoch predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. Tí si v ňom postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania na základe oboznamovania sa s historickým procesom ako jedným zo základných predpokladov komplexného poznávania sveta a ľudskej spoločnosti z potrieb prítomnosti.
Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka ako celistvej osobnosti a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Pričom kladie dôraz na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Takto vedie žiakov k rozvíjaniu vzťahu k minulosti vlastného národa ako súčasti kultivovania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektovanie kultúrnych a iných odlišností, ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenstiev. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Ciele predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu študijných predmetových kompetencií – spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom

- poznávať históriu, ktorá nepredstavuje uzavretú minulosť so vždy konečnými a jednostrannými interpretáciami,
- poznávať históriu, ktorá je výsledkom mnohostranného a protirečivého procesu,
- skúmať históriu aj na základe čítania s porozumením rôznorodých a mnohostranných školských historických prameňov – stôp po minulosti ako základného predpokladu poznávať a porozumieť minulosti,
- pochopiť, prečo sa história interpretuje rôznym spôsobom,
- rozvíjať komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností klásť si v aktívnej činnosti kognitívne rôznorodé otázky, prostredníctvom ktorých žiaci riešia uvedené úlohy a problémy,
- rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti,
- osvojiť si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávame s históriou.

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Žiaci si kladú otázky

1 • **použijú ich na osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií**
1 • **s historickým časom**
1 • zaraďovať historické fakty, udalosti, javy, procesy chronologicky,
2 • zaraďovať historické fakty, udalosti, javy synchrónne,
3 • vytvoriť chronologické a synchrónne tabuľky,

2 • rozpoznať nerovnomernosť historického vývoja na základe prijatých kritérií,
3 • identifikovať rôzne časové štruktúry - **letopočet, dátum, obdobie, perióda, doba, moment, dlhé trvanie, krátke trvanie, medzník, periodizácia**.

• s historickým priestorom

4 • identifikovať známe geografické pamiatky krajiny,
5 • lokalizovať určité miesto v geografickom priestore,
6 • zaradiť historickú udalosť vo vymedzenom priestore,
7 • porovnať jednotlivé historické a geografické udalosti v priestore,
8 • rozlišovať medzi miestnymi, regionálnymi, národnými, globálnymi historickými javmi a procesmi,
9 • rozpoznať rôznorodú podmienenosť medzi geografickým prostredím a životom človeka, spoločnosti.

1 **• s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním**

• vyčleniť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces,

1 • charakterizovať historické udalosti, javy, procesy na základe určujúcich znakov,
2 • určiť príčiny a vymedziť dôsledky historických udalostí, javov a procesov,
3 • vymedziť a popísať základné znaky jednotlivých historických období, civilizácií, kultúr,
4 • objasniť základné vývinové a typologické zvláštnosti historických období, civilizácií v jednotlivých krajinách, oblastiach a regiónoch,
5 • vymedziť ekonomické, sociálne, politické a kultúrne faktory, ktoré názor a kritický pohľad ovplyvňovali historický vývoj,
6 • vyjadriť k historickým faktom, udalostiam, javom a procesom svoj vlastný postoj.

• aplikujú ich v nových situáciách, v „skúmateľských“ postojoch a pracovných postupoch pri analýze školských historických

• písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňov – stopách po minulosti

• pri vymedzovaní predmetu skúmania, napr. **kníhtlače,**

• pri analyzovaní štruktúry problému skúmania **o kníhtlači,**

• pri rozlišovaní kľúčových problémov, otázok spojených so základnými znakmi **kníhtlače,**

• pri vyjadrovaní toho, čo už vieme a čo ešte musíme odhaliť **o kníhtlači,**

• pri myslení v alternatívach, napr. **prečo pisári odmietali vynález kníhtlače,**

• pri vytvorení plánu skúmania **kníhtlače,**

• pri komunikácii v „skúmateľskom“ tíme o výsledkoch skúmania **kníhtlače,**

• pri vytváraní záznamu zo skúmania **kníhtlače.**

• pri vyhľadávaní relevantných informácií

• z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických i z textov kombinovaných, napr. **vedeckých, literárnych, svedectiev, článkov, plagátov, máp,**

• z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok, archeologických nálezísk,

- z odbornej, populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie.

- **pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty**

  - pri vyberaní informácií, napr. **z primárneho písomného prameňa, z karikatúry, fotografie, historického obrazu,**

  - pri organizovaní informácií, napr. **prostredníctvom mentálnych máp, schém, grafov,**

  - pri porovnávaní informácií, napr. **spoločné, podobné, rozdielne, staré, nové, skutočné, neskutočné, dobré, zlé,**

  - pri rozlišovaní informácií, napr. **rozlíšiť symboly na karikatúre, komikse,**

  - pri zaraďovaní informácií, napr. **na časovú priamku, do tabuľky, schémy, grafu,**

  - pri kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií, napr. **plagátu, karikatúry, zhodnotení viacerých webových stránok na jednu tému.**

- **pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu**

  - pri zoradení výsledkov, napr. **do chronologickej tabuľky, Vennovho diagramu, tezauru kľúčových pojmov, poznámok,**

  - pri rozpoznaní podstatného od nepodstatného, napr. **vymedzovaním historických pojmov, vzťahov medzi pojmami, faktov v rôznorodých textoch,**

  - pri určovaní podstatného, kľúčového, napr. **tvorbou mentálnej mapy,**

  - pri integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca, napr. **pomocou časovej priamky,**

Poznávacia (kognitívna)	**Komunikačná**	**Interpersonálna**	**Intrapersonálna**
Používať kognitívne operácie.	Tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Akceptovať skupinové rozhodnutia.	Regulovať svoje správanie.
Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia.	Vyhľadávať informácie.	Kooperovať v skupine.	Vytvárať si vlastný hodnotový systém.
Uplatňovať kritické myslenie.	Formulovať svoj názor a argumentovať.	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných.	Aktualizovať sebareflexiu.

Nájsť si vlastný štýl učenia a vedieť sa učiť v skupine.	Obhájiť názor.	Diskutovať a viesť diskusiu o odbornom probléme.	Akceptovať reálnu autoreflexiu.

• pri vyhodnocovaní správnosti postupu, napr. **kritickým overovaním historických faktov,**

• pri tvorbe súboru vlastných prác (portfólio), napr. **rôznorodými opakovacími zápismi, schémami, náčrtmi, kresbami, súbormi vlastných i cudzích textov a pod.**

„Učenie o histórii začína vtedy, keď žiak zameria svoju pozornosť, napríklad na základe otázky, záujmu či vonkajšieho podnetu vo vzťahu k histórii ako celku a vníma z nej vybrané primerané materiály z minulosti. S týmto materiálom potom pracuje pomocou vecnej analýzy. Ďalším jeho krokom je interpretácia popísaného a hľadanie vzťahov k iným historickým svedectvám. Následne žiak hľadá historický i osobný význam, vytvára hodnotový súd. Ten sa potom stáva východiskovým bodom pre proces komunikácie s ostatnými a podnecuje ďalšie otázky vo vzťahu k minulosti, prítomnosti a budúcnosti. Môže rovnako tak viesť ku konaniu, vytváraniu produktov žiakovej činnosti, k vlastnému zobrazeniu a výkladu histórie, čo možno tiež chápať ako určité rozšírenie histórie ako celku. Všetky tieto naznačené kroky možno zhrnúť do nasledujúcich špecifických kompetencií učenia sa o histórii. **1. pozorovanie 2. analýza 3. interpretácia 4. hodnotenie 5. produkcia.**“

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním dejepisu

Nájsť si vlastný štýl učenia a vedieť sa učiť v skupine.	Obhájiť názor.	Diskutovať a viesť diskusiu o odbornom probléme.	Akceptovať reálnu autoreflexiu.
Myslieť tvorivo a uplatniť jeho výsledky.	Prezentovať.	Akceptovať nové aspekty.	Iniciovať psychohygienu.

Hodinová dotácia predmetu dejepis v jednotlivých ročníkoch štúdia v zmysle učebného plánu školy

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodín	0	2	2	2	0

Obsah vyučovania a cieľové požiadavky na vedomosti a schopnosti žiakov 2.ročník (2 hodiny týždenne, 66 hodín za rok)

Z historikovej dielne

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

Žiak vie/dokáže	
- rozpoznať zvláštnosti, osobitosti histórie a dejepisu,	historik ako pátrač po stopách minulosti
- vysvetliť, prečo historik spoznáva minulosť nepriamo, sprostredkovane,	historické pramene, školské historické pramene
- zdôvodniť dôležitosť kritického prístupu k historickému prameňu z hľadiska jeho autentickosti a dôveryhodnosti,	osobitosti historikovho poznávania
- rozlíšiť primárne a sekundárne historické pramene,	prameň z „prvej a druhej ruky“
- rozpoznať druhy historických prameňov,	základné analytické otázky
- špecifikovať postupne súbor adekvátnych analytických otázok k školským historickým prameňom,	
- zdokumentovať postupne na príkladoch rôzne interpretácie minulosti,	Kto je autorom prameňa? Kedy bol napísaný prameň? Čo je obsahom prameňa? Komu bol prameň určený? Aký bol zámer autora prameňa?
- analyzovať školské historické pramene k danej tematike.	

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže	
zdôvodniť vznik najstarších mestských štátov v údoliach veľkých riečnych tokov,	
rozlíšiť hospodárske a sociálne vzťahy v spoločnosti najstarších východných štátov na jednom príklade,	mestá, mestské štáty, teritoriálny štát
vystihnúť rozdiely medzi mestským a jednotným štátom, zovšeobecniť civilizačný odkaz najstarších východných štátov,	

▯ analyzovať školské historické pramene z daného obdobia.	

Stopy antiky

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže ▯ vystihnúť hlavné znaky antickej demokracie, ▯ rozlíšiť sociálne vzťahy antickej spoločnosti, ▯ identifikovať zdroje kresťanstva, ▯ zhodnotiť postavenie kresťanstva v antickom svete, ▯ zovšeobecniť civilizačný odkaz starovekého sveta, ▯ analyzovať školské historické pramene z daného obdobia	polis priama demokracia rímska republika, cisárstvo judaizmus, kresťanstvo

Stopy stredoveku

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže	feudum, lénny systém, vazal, poddaný

určiť predpoklady vzniku stredovekej spoločnosti, konkretizovať vzťahy vo feudálnej spoločnosti, rozlíšiť sociálne vzťahy stredovekej spoločnosti, vymedziť úlohu a postavenie cirkvi v stredovekej spoločnosti, spracovať rôzne podoby spôsobu života stredovekej spoločnosti, rozpoznať vplyv islamskej kultúry v Európe, analyzovať školské historické pramene z daného obdobia.	christianizácia, klérus, schizma, kláštor kráľovstvo, monarchia, šľachta stavy stredoveké mesto, mešťan, cech, manufaktúra islam

Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže rozpoznať migračné prúdy Slovanov, odhaliť príčiny a dôsledky napätia vo vládnucej dynastii, identifikovať vzťahy medzi Veľkou Moravou a Franskou ríšou, posúdiť význam byzantskej misie, odhaliť príčiny sporov o slovanskú liturgiu, analyzovať školské historické pramene z daného obdobia.	Samova ríša Veľká Morava

Uhorské kráľovstvo

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže posúdiť postavenie Slovenska v Uhorskom kráľovstve, vymedziť špecifické znaky mnohonárodnostného uhorského štátu,	multietnický obraz stredovekého Uhorska komitáty, župy kolonizácia, mestské privilégiá baníctvo

rozpoznať dôsledky tatárskeho vpádu do Uhorska, rozlíšiť sociálne vzťahy uhorského kráľovstva, posúdiť hospodársky rozvoj Uhorska, zhodnotiť kultúrny rozvoj Uhorska, analyzovať školské historické pramene z daného obdobia.	stavovská spoločnosť, nevoľník vyšehradská tradícia gotika

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Z údolí veľkých riek Stopy stredoveku Stopy antiky
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní	Uhorské kráľovstvo Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline

	- viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť - -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Z historikovej dielne Stopy antiky
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Z historikovej dielne Uhorské kráľovstvo Stopy stredoveku
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline

3.ročník **(2 hodiny týždenne, 66 hodín za rok)**

Odkaz novoveku

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

Žiak vie/dokáže - charakterizovať nový obraz človeka a sveta, - vystihnúť premeny fungovania novovekého hospodárstva a spoločnosti v porovnaní so stredovekom, - zhodnotiť úlohu meštianstva v novovekej spoločnosti, - rozlíšiť spoločenský systém absolutizmu a parlamentarizmu, - posúdiť fenomén revolúcie, - zdokumentovať vývoj ľudských a občianskych práv, - analyzovať školské historické pramene z daného obdobia.	humanizmus, renesancia kníhtlač reformácia, protireformácia, náboženské vojny osvietenstvo mešťan, buržoázia, kapitalizmus absolutizmus, parlamentarizmus revolúcia, občan, ľudské práva vznik USA

Habsburská monarchia v novoveku

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže 1 - určiť dôsledky Moháča pre Uhorsko, 2 - zhrnúť dôsledky tureckej prítomnosti v Uhorsku, 3 - zdôvodniť konfesionálne boje v Uhorsku, 4 - zovšeobecniť ciele protihabsburských povstaní, 5 - vymedziť znaky osvietenského absolutizmu, 6 - zhodnotiť najvýznamnejšie tereziánske a jozefínske reformy, 7 - vysvetliť postavenie Habsburgovcov v novovekej Európe, 8 - analyzovať školské historické pramene z daného obdobia.	Moháč Bratislava Habsburgovci reformácia, protireformácia osvietenský absolutizmus

Zrod modernej doby a nacionalizmus

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

Žiak vie/dokáže ▯ vymedziť spoločenské premeny Francúzska od pádu Bastily po Viedenský kongres, ▯ zhodnotiť úlohu Svätej aliancie pre Európu, ▯ charakterizovať priemyselnú revolúciu, ▯ zdôvodniť príčiny zjednocovacieho procesu v Nemecku a Taliansku, ▯ rozpoznať jednotlivé ideológie, ▯ analyzovať školské historické pramene z daného obdobia.	Veľká francúzska revolúcia národ, národný štát Svätá aliancia, cárske Rusko továreň, podnikateľ, robotník jar národov konzervativizmus, liberalizmus, nacionalizmus, socializmus

Moderný slovenský národ

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže ▯ vymedziť predpoklady formovania moderného slovenského národa, ▯ špecifikovať ciele maďarského národného hnutia, ▯ rozlíšiť základné aktivity troch generácií slovenských vzdelancov, ▯ porovnať spoločné a rozdielne spôsoby, výsledky v činnosti troch generácií slovenských vzdelancov, ▯ posúdiť význam revolúcie 1848/49 z pohľadu hlavných aktérov, ▯ analyzovať školské historické pramene z daného obdobia.	tri generácie slovenských vzdelancov revolúcia 1848/49 slovanská vzájomnosť Slovenská národná rada, dobrovoľnícke výpravy maďarské národné hnutie

Európska expanzia 1492 – 1914

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže	

určiť predpoklady zámorských objavov, rozpoznať príčiny zámorských objavov, zdokumentovať pomocou dejepisnej mapy jednotlivé objavné plavby, zhodnotiť hlavné dôsledky zámorských objavov, zdokumentovať rozdelenie kolónií európskymi veľmocami v novoveku, analyzovať školské historické pramene z daného obdobia.	objavitelia, dobyvatelia kolónie, kolonizátor, impérium koloniálne ríše svetový obchod delenie sveta, stret kultúr, rasizmus

Na ceste k prvej svetovej vojne

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže analyzovať príčiny zlyhania európskej rovnováhy, zhrnúť podstatné znaky imperializmu, objasniť hlavné ciele politiky veľmocí, určiť príčiny vzniku veľmocenských blokov, objasniť príčiny napätia a konfliktov v Európe, analyzovať školské historické pramene z daného obdobia.	európska rovnováha, zápas o veľmocenské postavenie militarizmus, imperializmus Trojspolok, Dohoda

Slováci v Rakúsko – Uhorsku

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže vymedziť spoločné a rozdielne mocenské inštitúcie v jednotlivých častiach monarchie, špecifikovať postavenie Slovákov v monarchii, rozpoznať ciele maďarizácie v školskej oblasti, zhodnotiť význam Matice slovenskej a spolkového života Slovákov, identifikovať proces modernizácie monarchie,	dualizmus, Rakúsko-Uhorsko maďarizácia modernizácia slovenská otázka, Matica slovenská, slovenské gymnáziá industrializácia vysťahovalectvo

vysvetliť príčiny a dôsledky vysťahovalectva Slovákov, analyzovať školské historické pramene z daného obdobia.	

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Európska expanzia 1492 - 1914
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Zrod modernej doby a nacionalizmus Slováci v Rakúsko - Uhorsku Odkaz novoveku
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť - -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie	Na ceste k prvej svetovej vojne Slováci v Rakúsko - Uhorsku

	-žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť-vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Odkaz novoveku Európska expanzia 1492 - 1914
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Moderný slovenský národ Habsburská monarchia v novoveku

4.ročník **(2 hodiny týždenne, 66 hodín za rok)**

Prvá svetová vojna a vznik ČSR

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže ▯ rozpoznať kľúčové medzníky v priebehu prvej svetovej vojny, ▯ zdokumentovať útrapy ľudí na fronte a v zázemí, ▯ vymedziť závažné dôsledky prvej svetovej vojny, ▯ vystihnúť geopolitické zmeny po prvej svetovej vojne, ▯ konkretizovať aktivity domáceho a zahraničného odboja, ▯ zhodnotiť význam vzniku ČSR, ▯ analyzovať školské historické pramene z daného obdobia.	zákopová vojna versaillský systém Slovenská liga, Československá národná rada, légie čechoslovakizmus Slovenská národná rada národnostné menšiny

Európa v medzivojnovom období

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže	

vymedziť znaky demokratických politických systémov špecifikovať znaky totalitných politických systémov rozlíšiť v hlavných znakoch demokratický a totalitný politický systém, zdokumentovať na konkrétnom príklade zmenu vzťahu štátnej moci k občanovi, konkretizovať zahranično-politické vzťahy medzi veľmocami, analyzovať školské historické pramene z daného obdobia.	Veľká Británia, USA hospodárska kríza sovietske Rusko, ZSSR, Taliansko, Nemecko socializmus, fašizmus, národný socializmus (nacizmus) občan – práva a povinnosti Spoločnosť národov, appeasement

Československo v medzivojnovom období

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže charakterizovať politický systém ČSR, porovnať hlavné prúdy slovenskej politickej scény v rámci ČSR, vymedziť postavenie Slovenska v rámci ČSR, analyzovať hospodárske, sociálne a kultúrne podmienky v ČSR, špecifikovať medzinárodné postavenie ČSR, rozpoznať príčiny a dôsledky rozbitia ČSR, analyzovať školské historické pramene z daného obdobia	doformovanie slovenského moderného národa centralizmus, autonomizmus politické prúdy na Slovensku slovenská kultúra

Druhá svetová vojna

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

Žiak vie/dokáže	
□ určiť hlavné príčiny vzniku druhej svetovej vojny, □ vymedziť kľúčové medzníky v jej priebehu, □ rozpoznať útrapy ľudí na fronte a v zázemí, □ zdokumentovať holokaust na konkrétnom príbehu, □ špecifikovať dôsledky druhej svetovej vojny, □ určiť príčiny nútenej migrácie obyvateľstva po vojne, □ analyzovať školské historické pramene z daného obdobia.	blesková vojna, totálna vojna Pearl Harbor, Stalingrad, vylodenie v Normandii Veľká trojka protifašistický odboj, kolaborácia holokaust, Spravodliví medzi národmi Hirošima, Nagasaki

Slovenský štát (1939-1945)

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže	
□ rozpoznať kľúčové medzníky vnútropolitického a zahraničnopolitického vývoja, □ určiť charakter politického systému, □ analyzovať hospodárske, sociálne a kultúrne pomery, □ objasniť riešenie židovskej otázky na konkrétnom príbehu, □ rozpoznať rôzne interpretácie SNP, □ vyhľadať príklady účasti Slovákov na bojiskách II. svetovej vojny, □ zdokumentovať na konkrétnych príbehoch každodenný život, □ analyzovať školské historické pramene z daného obdobia.	totalitný režim antisemitizmus, arizácia protifašistický odboj, SNR, Slovenské národné povstanie oslobodenie

Československo za železnou oponou

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže rozpoznať medzníky vnútropolitického vývoja ČSR v rokoch 1945-1948, určiť medzinárodnopolitické postavenie ČSR, vymedziť hlavné príčiny a dôsledky reformného procesu v roku 1968, vysvetliť dôsledky obdobia tzv. normalizácie, zdokumentovať na konkrétnych príbehoch rôzne podoby každodenného života, analyzovať školské historické pramene z daného obdobia.	Národný front, Benešove dekréty februárový prevrat industrializácia, kolektivizácia politické procesy, rehabilitácia pražská jar, socializmus s ľudskou tvárou federácia okupácia, „normalizácia” Charta 77, disent, tretí odboj

Konflikt ideológií

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže 1 určiť hlavné príčiny vzniku bipolárneho sveta, 2 zdokumentovať podstatné príklady krízových javov rozdeleného sveta (1956-1989), 3 vymedziť ohniská závažných konfliktov v období studenej vojny, 4 zhodnotiť dôsledky perestrojky a glasnosti na medzinárodné vzťahy, 5 zdokumentovať podoby spolupráce v rozdelenom svete, 6 analyzovať školské historické pramene z daného obdobia.	železná opona, studená vojna sovietizácia/zadržiavanie komunizmu hospodárske a vojenské zoskupenia, odzbrojovanie dekolonizácia perestrojka, glasnosť

Integrácia Európy

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže	Európske hospodárske spoločenstvo

vysvetliť mocenské a politické dôvody euroatlantickej hospodárskej a vojenskej spolupráce, rozpoznať kľúčové medzníky procesu európskej integrácie, posúdiť dôležitosť zachovania národných hodnôt a tradícií v kontexte európskej integrácie, zdokumentovať krízové javy v Európe i vo svete po roku 1989, špecifikovať globálne problémy súčasného sveta, zdokumentovať na konkrétnych príkladoch klady a zápory globalizačných tendencií, analyzovať školské historické pramene z daného obdobia	Európska únia základné hodnoty: voľný pohyb osôb, kapitálu, tovaru a služieb práva menšín extrémizmus, terorizmus ekológia informačná explózia, mediálny svet, globálna dedina

Slovensko po roku 1989

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže vysvetliť príčiny pádu totalitného režimu, určiť kľúčové medzníky vývoja Slovenskej republiky, vystihnúť pozitíva a negatíva transformačného procesu, rozpoznať podoby spolužitia Čechov a Slovákov v 20. storočí, analyzovať školské historické pramene z daného obdobia.	sviečková manifestácia nežná revolúcia rozdelenie Československa vznik Slovenskej republiky reštitúcia, privatizácia integrácia SR do európskych štruktúr

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho	Prvá svetová vojna a vznik ČSR Československo za železnou oponou

	- zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Európa v medzivojnovom období Druhá svetová vojna Slovenský štát (1939-45)
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť - -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Československo za železnou oponou Konflikt ideológií
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba	Integrácia Európy Prvá svetová vojna a vznik ČSR

	– byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Slovenský štát (1939-45) Slovensko po roku 1989

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 1.-5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

Stratégie vyučovania

Stratégia vyučovania určuje metódy a formy práce, ktorých premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní. V náväznosti na vyučovacie ciele v predmete dejepis budú využívané tieto metódy a formy: práca s historickými prameňmi, odbornou literatúrou, IKT, diskusia, spracovanie historických údajov, práca s dejepisnými mapami, pozorovanie, triedna minikonferencia.

Pri vyučovaní je dôležité podnecovať žiakovo samostatné kritické usudzovanie vo vzťahu

k dejepisnej problematike, rozvíjať myšlienkové činnosti žiakov, kde významné miesto nájde reflexia, analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, hodnotiace myslenie, ktoré nájdu svoje vyjadrenie v konkrétnych úkonoch.

Žiakom bude vytvorený priestor na vyjadrenie vlastných zážitkov, skúseností pri prezentovaní dejepisných tém. Žiaci na hodine budú vyjadrovať svoje záujmy, potreby a budú môcť vzájomne o svojich názoroch, pocitoch a postojoch komunikovať.

- dostupné učebnice dejepisu, školské dejepisné atlasy pre stredné školy,
- časopisy, encyklopédie,
- tematické nástenné mapy
- multimediálne výukové CD – dejepis pre SŠ
- výukové programy,
- internetové stránky, video,

Metódy a formy práce:

- problémové vyučovanie
- projektové vyučovanie
- klasické formy vyučovania
- samostatná práca

- rozhovor, diskusia, výklad
- práca s internetom, práca na PC s výukovými programami
- návštevy miest a obcí, kde boli postihnutí fašistickými represáliami
- exkurzie do pamätných miest holokaustu
- besedy s pamätníkmi fašistického prenasledovania a teroru

Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je systematické hodnotenie žiaka. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí, zručností a získaných kompetencií podľa výkonovej časti platných učebných osnov. Dejepis je klasifikovaný známkou za obdobie I. a II. polroka.

Podklady pre výslednú polročnú klasifikáciu geografie tvoria:

- minimálne **dve známky** pri jednohodinovej časovej dotácii týždenne
- minimálne **tri známky** pri dvojhodinovej časovej dotácii týždenne

získané žiakom v **povinných formách** preverovania vedomostí a zručností, ktorými sú:

- ústna odpoveď
- písomné preverovanie vedomostí

Doplnkovými formami pre hodnotenie sú:

- aktivita žiaka na vyučovacej hodine (samostatné správne riešenie úloh, aktivita pri skupinovej práci, tvorivosť pri riešení problémov...)
- domáce úlohy
- prezentácie s využitím IKT alebo v podobe posterov
- referáty

Známky získané v povinných a doplnkových formách sa **odlišujú svojou váhou.** Váha jednotlivých foriem preverovania vedomostí a hodnotenia je uvedená v **Tabuľke č.1.**

Formy získavania podkladov na klasifikáciu	**Váha**
Ústna odpoveď	1 (štandardná váha)
Písomné preverovanie - celohodinové	2 (dvojnásobná váha)

Písomné preverovanie (bleskovky, monotematické testy..)	1 (štandardná váha)
Vypracovanie protokolu z PC, LC	1 (štandardná váha)
Všetky doplnkové formy	0,5 (polovičná váha)

Kritériá klasifikácie povinných foriem preverovania vedomostí:

vedomostný test v rámci priebežného hodnotenia žiaka píšeme po každom tematickom celku. Obsahuje uzavreté i otvorené typy úloh, kde bude aplikovaná Bloomova taxonómia cieľov v poznávacej oblasti učenia: zapamätanie, porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a hodnotenie. Uplatnením rôznych úrovní učenia zodpovedá i váha (bodové hodnotenie) jednotlivých úloh v teste.

Výsledné hodnotenie zodpovedá percentuálnej stupnici:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

V **prezentáciách a projektoch** sa hodnotí:

- dodržanie obsah a rozsahu – 40%
- spracovanie informácií – 20%
- prezentačné zručnosti žiaka – 40%
-

Ústna odpoveď sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa nasledovných kritérií:

1-(výborný) – ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie úplne samostatne a bezchybne reprodukovať obsah učiva danej témy, podaný obsah má logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, obhájiť svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy, posúdiť vhodnosť riešenia.

2- (chválitebný) - ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie samostatne, len s malým podnetom od učiteľa reprodukovať obsah učiva danej témy, prípadné malé chyby v odpovedi sám skoriguje, podaný obsah má zväčša logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, primerane pružne dokáže obhajovať svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy.

3- (dobrý) - ak ústny prejav žiaka je zreteľný, zväčša správny, výstižný , žiak potrebuje pri prejave pomocné otázky, na ktoré zväčša správne odpovedá, málo používa odbornú terminológiu, len na podnet učiteľa uvádza aplikáciu naučeného na príkladoch, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

4- (dostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažnejšie chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré reaguje nepružne, zväčša nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

5 – (nedostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažné chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré zväčša nevie reagovať, nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je nepružný, absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

Výsledný stupeň prospechu

žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci.

Pri určovaní stupňa prospechu predmetu geografia na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia.

Výslednú známku v klasifikácii o jeden stupeň môže zlepšiť účasť žiaka v predmetových súťažiach, olympiádach , SOČ a regionálnych, národných a nadnárodných projektoch.

V prípade, ak žiak vzhľadom na absenciu na min. 25% odučených hodinách daného predmetu nezíska minimálny počet známok za klasifikačné obdobie, bude klasifikovaný na základe komisionálneho preskúšania z daného predmetu z učiva v rozsahu celého klasifikačného obdobia.

9.2 Geografia

Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Nadväzuje na učivo základnej školy. Pomáha správne chápať podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.
Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Tú dopĺňajú schopnosti žiakov vyhľadať, analyzovať, správne interpretovať a vhodne využívať informácie prezentované v rôznych grafických podobách (schémy, grafy, tabuľky, vekové pyramídy, diagramy, kartogramy, kartodiagramy a i.). Žiaci poznajú dôveryhodné informačné zdroje, vedia sa dobre orientovať v dostupných databázach štatistických údajov a identifikovať v nich dôležité fakty a kľúčové skutočnosti.
Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíšstvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a často komplikovanú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti opisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho osobitosť v kontexte Európy, či sveta.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- využívajú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe ako základný zdroj geografických informácií,
- správne a presne interpretujú informácie o krajine v rôznych formách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a i.),
- vyhľadajú, porovnajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok v rôznych častiach Zeme a ich vplyv na život človeka,
- rozumejú podstate rozmanitosti ľudskej spoločnosti a jej variabilným prejavom,
- zaujmú postoj k najvážnejším otázkam existencie ľudstva na Zemi a ponúknu vhodné riešenia,
- interpretujú zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek,
- komplexne posúdia perspektívy rozvoja jednotlivých regiónov.

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním geografie

Poznávacia (kognitívna)	**Komunikačná**	**Interpersonálna**	**Intrapersonálna**
Používať	Tvoriť, prijať a	Akceptovať	Regulovať svoje

kognitívne operácie	spracovať informácie a	skupinové rozhodnutia	správanie
Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia	Vyhľadávať informácie a produkovať vlastné geografické príspevky	Kooperovať v skupine	Vytvárať si vlastný hodnotový systém
Uplatňovať kritické a tvorivé myslenie	Formulovať svoj názor a argumentovať, kooperovať s inými geografickými tvorcami	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov	Dokázať prehodnocovať svoj vzťah ku geografickým prameňom
Nájsť si vlastný štýl učenia a vedieť sa učiť v skupine	Obhájiť si vlastný názor	Diskutovať a viesť diskusiu O odbornom probléme	Akceptovať reálnu autoreflexiu
Myslieť tvorivo a uplatniť jeho výsledky	Prezentovať	Akceptovať nové aspekty	Iniciovať psychohygienu

Obsah vzdelávania

Geografia v 2. ročníku bilingválneho gymnázia sa vyučuje v španielskom jazyku a je zameraná na priblíženie španielskeho jazyka žiakom prostredníctvom tém regionálnej geografie Španielskeho kráľovstva. Koncepcia spracovania tém sa dotýka fyzickej geografie a humánnej geografie Španielska. Charakteristiky prírodných podmienok – podnebie, vodstvo, reliéf, pôdy, bioklimatické pásma a zóny. Pri obyvateľstve je obsah, jeho rozmiestneniu v jednotlivých častiach, sídlam a ich charakteristikám, zaujímavostiam, porovnanie a spôsob života aj so zameraním na problémy, ktoré sú spojené s rastom miest. Charakteristika štátu je zameraná na porovnanie vybraných ukazovateľov a javov v jednotlivých regiónoch. Podobne aj hospodárska charakteristika je zameraná na rastúci význam v regiónoch. Do popredia posúvame aj rozdielnosť jednotlivých kultúr v rôznych častiach štátu.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Hodinová dotácia predmetu geografia v jednotlivých ročníkoch štúdia v zmysle učebného plánu školy

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodín	0	1	2	1	2

TÉMA	OBSAH	VÝKON

Fyzická geografia Španielska	Geografická terminológia Reliéf Španielska Klíma Vodstvo Práca s mapami	Žiak bude vedieť charakterizovať španielske pohoria, rieky, vodstvo a klímu s použitím adekvátnej terminológie Žiak bude vedieť využiť pri orientácii na mape nadobudnuté poznatky
Obyvateľstvo	Historický vývoj osídlenia v Španielsku Aktuálne členenie obyvateľstva Sociálne problémy: rasová, kultúrna a ideologická diskriminácia	Žiak bude vedieť vysvetliť základné demografické procesy, bude poznať vývoj a aktuálne rodelenie obyvateľstva v Španielsku
Ekonómia	Ekonómia Španielska – všeobecná charakteristika Priemysel Poľnohospodárstvo Služby Rybolov Turistický ruch	Žiak bude ovládať terminológiu a charakterizovať ekonómiu Španielska so zameraním na priemysel, poľnohospodárstvo, rybolov, služby a turistický ruch
Územné rozdelenie Španielska	Politické rozdelenie Španielska Práca s mapami Andalúzia, Ceuta, Melilla Murcia, Valencia Katalánsko, Baleárske a Kanárske ostrovy Baskicko, Kantábria , Rioja Galícia, Astúria Kastília – León, Extremadura Madrid Kastília La Mancha, Aragónsko, Navarra	Žiak bude poznať jednotlivé autonómne oblasti Španielska, ktoré bude vedieť ukázať na mape Žiak bude poznať španielske politické strany a volebný systém

Prierezové témy pre 2.ročník:

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho	**Fyzická geografia Španielska Obyvateľstvo Ekonómia**

	- zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	**Územné rozdelenie Španielska**
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	**Fyzická geografia Španielska Obyvateľstvo Ekonómia**
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť - -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	**Územné rozdelenie Španielska**
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	**Ekonómia**
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	**Obyvateľstvo**

Obsah vyučovania a cieľové požiadavky na vedomosti a schopnosti žiakov

3.ročník **(2 hodiny týždenne, 66 hodín za rok)**

Geografia v praxi

Zdroje poznávania v geografii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • určiť polohu ľubovoľného miesta na mape pomocou geografických súradníc, • rozlíšiť informačné zdroje (dôveryhodné, menej dôveryhodné, nedôveryhodné), • vyhľadať a interpretovať štatistické údaje, fakty a dôležité skutočnosti z dôveryhodných informačných zdrojov, • tvorivo využívať geografické poznatky v rôznych grafických podobách (obsah tematickej mapy, tabuľky, schémy, diagramy, kartogramy, kartodiagramy), • porozumieť a adekvátne používať údaje prezentované v GPS prístrojoch a navigátoroch.	• mapa • obsah mapy • tematické mapy • zdroje geografických informácií • diagram, kartogram, kartodiagram • schéma, tabuľka • GPS

Mapovanie Zeme

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • rozpoznať spôsoby, ktorými zobrazujeme zemský povrch do roviny, • vysvetliť príčiny vzniku skreslenia a jeho prejavy, • vypočítať skutočnú vzdialenosť miest na mape z číselnej alebo grafickej mierky, • vyhľadať mesto (miesto, ulicu, pamiatku) v on-line dostupnej digitálnej mape a navrhnú k nemu trasu,	• glóbus • kartografické zobrazenia • skreslenie • obsah mapy • legenda • mierka • mapy

• zhodnotiť význam a vplyv technológie GPS na bežný život.	• GPS navigátor

Planéta Zem

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže • rozpoznať základné hypotézy týkajúce sa vzniku a stavby Zeme, • vysvetliť princípy obehu Zeme okolo Slnka a dôsledky sklonu zemskej osi k rovine jej obehu, • vysvetliť príčiny vzniku rozdielov v dĺžke trvania dňa a noci na rôznych miestach Zeme v priebehu roka, • určiť rozdiel v miestnom čase medzi dvoma bodmi na Zemi, • zdôvodniť príčiny vzniku prírodných pásiem na Zemi.	• tvar Zeme • hviezdny deň, slnečný deň • tropický rok, priestupný rok • časové pásma, nultý poludník, dátumová hranica typy krajiny • Mesiac

Atmosféra

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže	• zloženie atmosféry • klimatotvorné činitele • teplota vzduchu, vlhkosť vzduchu, tlak vzduchu tlakové útvary • prúdenie vzduchu – vietor • stále, pravidelné a miestne vetry, inverzia • klimatické pásma a oblasti

• zhodnotiť vplyv klimatotvorných činiteľov na podnebie vybraných miest na Zemi, • vysvetliť príčiny vzniku prúdenia vzduchu v troposfére, • identifikovať prejavy počasia ovplyvnené základnými tlakovými útvarmi, • správne interpretovať údaje o klimatických charakteristikách prezentované v rôznych grafických a textových podobách (tabuľky, schémy, grafy, klimatické diagramy, tematické mapy), • poznať význam a spoľahlivosť meteorologických predpovedí, • na konkrétnych príkladoch opísať globálne zmeny podnebia a ich možné dôsledky pre život na Zemi, • zhodnotiť riziká atmosférických procesov.	• zmeny klímy na Zemi • meteorologické predpovede • atmosférické riziká, hurikán, tornádo, víchrica

Hydrosféra

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže • rozpoznať proporčné zastúpenie jednotlivých prvkov hydrosféry na celkovom množstve vody na Zemi a ich previazanosť (hydrologický cyklus), • vysvetliť príčiny vzniku rozdielov vo fyzikálnych a chemických vlastnostiach vody oceánov, • charakterizovať zákonitosti prúdenia vody v oceánoch a ich vplyv na živočíšne spoločenstvá a človeka, • zdôvodniť vznik a prejavy slapových javov a opíšu ich priebeh, • vysvetliť príčin rozdielneho režimu odtoku riek sveta a uvedú ich príklady, • opísať tri vodou podmienené procesy formujúce zemský povrch,	• obeh vody na Zemi (hydrologický cyklus) • svetový oceán • vlastnosti vody oceánov a morí • morské prúdy • slapové javy • vodstvo súše - rieky, močiare, jazerá, umelé vodné nádrže • ľadovce • podpovrchová voda • pramene • minerálna voda

• zhodnotiť význam ľadovcov a podpovrchovej vody pre formovanie povrchu Zeme a život obyvateľstva, • uviesť hlavné zdroje pitnej vody a ich obmedzenú dostupnosť, • rozpoznať hydrologické hrozby a vedia sa riadiť pokynmi varovných systémov.	• termálna voda • ochrana a zdroje pitnej vody • hydrologické hrozby

Litosféra

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže • vysvetliť dôvody usporiadania jednotlivých vrstiev zemského telesa, • uviesť dôkazy zmeny usporiadania kontinentov a oceánov na Zemi v geologickej minulosti, • vysvetliť príčiny pohybu litosferických dosiek, • popísať dôsledky platňovej tektoniky na zmeny povrchu Zeme, • identifikovať miesta zvýšeného rizika výskytu katastrofických prejavov tektonických procesov, • porovnať vplyv vnútorných a vonkajších geologických procesov na formovanie povrchu Zeme, • uviesť varovné systémy upozorňujúce na hrozbu živelných pohrôm a katastrofických udalostí.	• stavba Zeme • litosferické dosky • vnútorné a vonkajšie procesy • horotvorná činnosť • zemetrasenia • sopečná činnosť • prírodné katastrofy • erózia, transport • zarovnávanie, akumulácia • varovné systém

Biosféra a pedosféra

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

Žiak vie/dokáže vystihnúť rozdiely medzi pôdou a rozdrobenou horninou, zhodnotiť vplyv pôdotvorných činiteľov na vlastnosti pôdy, zdôvodniť rozšírenie pôd v Európe, uviesť nepriaznivé dôsledky ľudských aktivít na pôdy, vysvetliť príčiny vzniku bioklimatických pásiem na Zemi, uviesť príklady najznámejších rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých bioklimatických pásmach Zeme, vysvetliť príčiny a prejavy vertikálnej členitosti biosféry, opísať najvážnejšie ekologické problémy spôsobené činnosťou človeka	zemina, pôda vlastnosti pôdy pôdne druhy, pôdne typypôdy ekosystém horizontálne a vertikálne členenie biosféry bioklimatické pásma rastlinstvo a živočíšstvo oceánu vplyv človeka na biosféru

Geografické exkurzie a vychádzky

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže • navrhnúť trasu geografickej exkurzie (vychádzky) a naplánovať jej program, • odhadnúť náročnosť prístupu k zaujímavým bodom na turistickej mape (vrcholy, kultúrno-historické a prírodné pamiatky), • pomocou prístroja GPS (mobilu) vyhľadať zaujímavé miesta a určia ich dostupnosť.	• turistické vybavenie, turistická mapa • orientácia mapy, kompas • členitosť terénu, nadmorská výška, vrcholy s výhľadom turistické značky, smerovník • Geocaching, GPS

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba	Atmosféra Hydrosféra Bioseféra a pedosféra Geografické exkurzie a vychádzky

	- byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Geografia v praxi Zdroje poznávania v geografii
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť - -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Geografia v praxi Zdroje poznávania v geografii
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Mapovanie Zeme Geografické exkurzie a vychádzky
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Planéta Zem

4.ročník (1 hodina týždenne, 33 hodín za rok)

Regionálna a humánna geografia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • uviesť a odôvodniť 3 príklady vyčleňovania regiónov Zeme, • vysvetliť príčiny vzniku nových štátov na mape sveta, • zdôvodniť význam a úlohu spolupráce medzi štátmi a regiónmi, • vysvetliť príčiny nerovnomerného rozmiestnenia obyvateľstva v regióne (verzus na Zemi), • vymedziť hlavné rozdiely v natalite a mortalite vyspelých a hospodársky najmenej rozvinutých regiónov a štátov na Zemi, • zhodnotiť príčiny migrácie obyvateľstva, • identifikovať na mape najdôležitejšie smery a oblasti migrácie obyvateľstva, • správne interpretovať informácie o vývoji a zložení obyvateľstva prezentované vo forme grafov, tabuliek, vekových pyramíd, diagramov a tematických máp, • z dostupných informačných zdrojov určiť 15 najľudnatejších miest sveta, lokalizovať ich na mape a určiť ich zastúpenie v určitom regióne, • uviesť problémy života obyvateľov veľkomiest vo vyspelých a menej rozvinutých krajinách sveta, • porovnať štáty s najväčším a najmenším HDP na obyvateľa a lokalizovať ich na mape,	• regionalizácia, regióny Zeme (svetadiely, kontinenty, kultúrne regióny) • politická mapa, štát • medzinárodné organizácie a hospodárske združenia NATO, OSN, EÚ • rozmiestnenie obyvateľstva • pohyb obyvateľstva • natalita, mortalita, prirodzený prírastok • mechanický pohyb, migrácia • štruktúra obyvateľstva • vojnové konflikty a spory • sídla • urbanizácia • mestá, veľkomestá • hospodárstvo sveta • chudoba, nezamestnanosť • HDP • životná úroveň, kvalita života

• uviesť aktuálne problémy svetového hospodárstva a príčiny zväčšujúcej sa priepasti medzi bohatými a chudobnými, • správne interpretovať štatistické údaje a ekonomické ukazovatele hospodárskej výkonnosti jednotlivých štátov sveta a jej regiónov, • zhodnotiť najdôležitejšie lokalizačné činitele ovplyvňujúce umiestnenie automobilového, chemického, potravinárskeho a textilného priemyselného závodu, • určiť najvýznamnejšie oblasti a centrá cestovného ruchu na jednotlivých svetadieloch a lokalizujú ich na mape, • zoradiť podľa významu jednotlivé typy dopravy a posúdiť ich význam podľa regiónov Zeme, • vysvetliť podstatu zahraničného obchodu a určiť najvýznamnejších importérov a exportérov v regiónoch a na svete, • kategorizovať globálne problémy na Zemi a ich prejavy. Porovnať jednotlivé svetadiely a ich regióny. *V rámci tohto porovnania aplikovať všetky nasledujúce výkony:* zhodnotiť polohu regiónu a identifikovať ho na mape, vyzdvihnúť nosné prírodné danosti regiónu, • zhodnotiť súčasnú politickú situáciu v regióne, • zaujať stanovisko k aktuálnym ohniskám vojnových konfliktov a náboženských sporov, • správne interpretovať štatistické údaje a ekonomické ukazovatele	• primárny sektor, sekundárny sektor • terciárny sektor, kvartérny sektor • lokalizačný činiteľ • odvetvia priemyslu • doprava • zahraničný obchod o • blasti cestovného ruchu • globálne problémy Zeme, otepľovanie, dezertifikácia, svetový oceán, odpadové hospodárstvo, exhaláty, voda, výživa, ozónová diera, odlesňovanie • Regióny: Európa, Európska únia, Nemecko, štáty susediace so Slovenskom • Rusko • Ázia, Čína, India, Japonsko • Afrika, Juhoafrická republika, Nigéria • Amerika, USA, Brazília • Austrália

hospodárskej výkonnosti jednotlivých regiónov, štátov, • správne interpretovať informácie o vývoji a zložení obyvateľstva regiónu prezentované vo forme grafov, tabuliek, vekových pyramíd, diagramov a tematických máp.	

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Regionálna a humánna geografia
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Regionálna a humánna geografia
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť -	Regionálna a humánna geografia

	-naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Regionálna a humánna geografia
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Regionálna a humánna geografia

5.ročník **(2 hodiny týždenne, 60 hodín za rok)**

Slovensko

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak vie/dokáže • zhodnotiť geografické súvislosti vyplývajúce z polohy Slovenska, • popísať hlavné etapy formovania povrchu Slovenska, • uviesť príklady pôsobenia horotvorných procesov prebiehajúcich v geologickej minulosti na území Slovenska a ich dôsledky,	• poloha, rozloha a hranice Slovenska pohoria, kotliny, nížiny Karpaty, Panónska panva, Tatry, Nízke Tatry, Slovenské rudohorie, Slovenský kras, Slovenský raj, Pieniny, Muránska planina, Veľká Fatra, Malá Fatra, Biele Karpaty, Nízke Beskydy, Poľana, Štiavnické vrchy, Kremnické vrchy, Malé Karpaty, Tribeč, Slanské vrchy, Vihorlat, Podunajská nížina, Východoslovenská nížina, Záhorská nížina, Podtatranská

• určiť najvýznamnejšie povrchové tvary vznikajúce činnosťou ľadovca, vody a vetra, • charakterizovať najväčšie pohoria, nížiny a kotliny Slovenska a identifikovať ich na mape, • vysvetliť príčiny premenlivosti počasia na Slovensku, • zdôvodniť vznik a rozmiestnenie klimatických oblastí na území Slovenska, • vysvetliť príčiny vzniku rozdielov vo vodnom stave a prietokoch významných slovenských riek počas roka, • identifikovať na mape významné zdroje podzemnej vody a pramene termálnych vôd, • rozlíšiť jazerá a vodné nádrže podľa využitia • charakterizovať typické rastlinné a živočíšne druhy žijúce v jednotlivých vegetačných stupňoch, • zosumarizovať príčiny nerovnomerného rozmiestnenia obyvateľov na území Slovenska, • identifikovať významné funkcie najľudnatejších miest Slovenska, ich hospodársku vybavenosť a perspektívy rozvoja, • správne interpretovať informácie o vývoji a zložení obyvateľstva Slovenska, prezentované vo forme grafov, tabuliek, vekových pyramíd, diagramov a tematických máp,	kotlina, Košická kotlina, Juhoslovenská kotlina, Hornádska kotlina, Zvolenská kotlina, Žilinská kotlina • reliéf • podnebie, počasie • klimatické oblasti (chladná, mierne teplá, teplá) • Dunaj, Morava, Váh, Orava, Kysuca, Turiec, Nitra, Hron, Ipeľ, Poprad, Dunajec, Slaná, Hornád, Torysa, Ondava, Laborec, Bodrog • režim odtoku rieky • jazerá, vodné nádrže • Štrbské pleso, Popradské pleso, Morské oko, Vodné dielo Gabčíkovo, Liptovská Mara, Zemplínska Šírava, Oravská priehrada • podzemná voda, minerálne a termálne pramene • výškové stupne rastlinstva • veľkoplošné chránené územia • vývoj osídlenia • hustota zaľudnenia • prirodzený a mechanický pohyb obyvateľstva • zloženie obyvateľstva • sídla

• odôvodniť veľké hospodárske zaostávanie Slovenska v minulosti, • vysvetliť príčiny aktuálnych problémov slovenského hospodárstva a dôvody nerovnomerného rozmiestnenia priemyslu na území Slovenska, • správne interpretovať štatistické údaje a ekonomické ukazovatele popisujúce hospodársku výkonnosť Slovenska a jeho regiónov, • analyzovať údaje o nezamestnanosti v jednotlivých regiónoch Slovenska, • odhadnúť vývoj a možné riziká zmien v kľúčových odvetviach priemyslu Slovenska, • porovnať rozvinuté a menej rozvinuté regióny Slovenska, zhodnotiť potenciál rozvoja najvýznamnejších oblastí cestovného ruchu na Slovensku, • určiť najvýznamnejšie centrá cestovného ruchu.	• Bratislava, Košice, Prešov, Nitra, Žilina, Banská Bystrica, Trnava, Martin, Trenčín, Poprad, Prievidza, Michalovce, Komárno, Nové Zámky, Zvolen, Bardejov, Banská Štiavnica, Skalica, Spišská Nová Ves, Levoča, Kremnica, odvetvia priemyselnej výroby (automobilový, hutnícky, chemický, potravinársky) • druhy dopravy • oblasti cestovného ruchu a ich centrá • pamiatky zapísané v Zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO • zahraničný obchodu

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Slovensko

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Slovensko
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť - -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Slovensko
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Slovensko
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Slovensko

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 1.-5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania predmetu geografia:

Stratégia vyučovania určuje metódy a formy práce, ktorých premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní. V náväznosti na vyučovacie ciele v predmete geografia budú využívané tieto metódy a formy: práca s glóbusom, odbornou literatúrou, IKT, diskusia, spracovanie štatistických údajov, práca s mapami, práca s tematickými mapami, pozorovanie, triedna minikonferencia.
Pri vyučovaní je dôležité podnecovať žiakovo samostatné kritické usudzovanie vo vzťahu ku geografickej problematike, rozvíjať myšlienkové činnosti žiakov, kde významné miesto nájde reflexia, analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, hodnotiace myslenie, ktoré nájdu svoje vyjadrenie v konkrétnych úkonoch.
Žiakom bude vytvorený priestor na vyjadrenie vlastných zážitkov, skúseností pri prezentovaní geografických tém. Žiaci na hodine budú vyjadrovať svoje záujmy, potreby a budú môcť vzájomne o svojich názoroch, pocitoch a postojoch komunikovať.

Učebné zdroje

Odborné časopisy a ich web stránky: National geographic, GEO, Ľudia a zem

Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je systematické hodnotenie žiaka. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí, zručností a získaných kompetencií podľa výkonovej časti platných učebných osnov.
Predmet geografia je klasifikovaný známkou za obdobie I. a II. polroka.

Podklady pre výslednú polročnú klasifikáciu geografie tvoria:

- minimálne dve známky pri jednohodinovej časovej dotácii týždenne
- minimálne tri známky pri dvojhodinovej časovej dotácii týždenne

získané žiakom v povinných formách preverovania vedomostí a zručností, ktorými sú:

1. ústna odpoveď
2. písomné preverovanie vedomostí

Doplnkovými formami pre hodnotenie sú:

1. aktivita žiaka na vyučovacej hodine (samostatné správne riešenie úloh, aktivita pri skupinovej práci, tvorivosť pri riešení problémov...)
2. domáce úlohy
3. prezentácie s využitím IKT alebo v podobe posterov

4. referáty

Známky získané v povinných a doplnkových formách sa odlišujú svojou váhou. Váha jednotlivých foriem preverovania vedomostí a hodnotenia je uvedená v Tabuľke č.1.

formy získavania podkladov na klasifikáciu	**váha**
Ústna odpoveď	1 (štandardná váha)
Písomné preverovanie - celohodinové	2 (dvojnásobná váha)
Písomné preverovanie (bleskovky, monotematické testy..)	1 (štandardná váha)
Vypracovanie prezentácie, projekty	1 (štandardná váha)
Referáty, domáce cvičenia a úlohy	0,5 (polovičná váha)
Rôzne formy aktivity žiaka na hodinách	0,25 (štvrtinová váha)

Kritériá klasifikácie povinných foriem preverovania vedomostí:

Písomné práce sa klasifikujú stupňom od 1 do 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia schválenej pre prírodovedné predmety vyučované v slovenskom i španielskom jazyku v PK dňa 13.4.2016 nasledovne:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

V prezentáciách a projektoch sa hodnotí:

- dodržanie obsah a rozsahu – 40%
- spracovanie informácií – 20%
- prezentačné zručnosti žiaka – 40%

Ústna odpoveď sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa nasledovných kritérií:

1-(výborný) – ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie úplne samostatne a bezchybne reprodukovať obsah učiva danej témy, podaný obsah má logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, obhájiť svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy, posúdiť vhodnosť riešenia.

2- (chválitebný) - ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie samostatne, len s malým podnetom od učiteľa reprodukovať obsah učiva danej témy, prípadné malé chyby v odpovedi sám skoriguje, podaný obsah má zväčša logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, primerane pružne dokáže obhajovať svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy.

3- (dobrý) - ak ústny prejav žiaka je zreteľný, zväčša správny, výstižný , žiak potrebuje pri prejave pomocné otázky, na ktoré zväčša správne odpovedá, málo používa odbornú terminológiu, len na podnet učiteľa uvádza aplikáciu naučeného na príkladoch, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

4- (dostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažnejšie chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré reaguje nepružne, zväčša nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.
5 – (nedostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažné chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré zväčša nevie reagovať, nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je nepružný, absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.
Výsledný stupeň prospechu
žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci.
Pri určovaní stupňa prospechu predmetu geografia na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia.
Výslednú známku v klasifikácii o jeden stupeň môže zlepšiť účasť žiaka v predmetových súťažiach, olympiádach , SOČ a regionálnych, národných a nadnárodných projektoch.
V prípade, ak žiak vzhľadom na absenciu na min. 25% odučených hodinách daného predmetu nezíska minimálny počet známok za klasifikačné obdobie, bude klasifikovaný na základe komisionálneho preskúšania z daného predmetu z učiva v rozsahu celého klasifikačného obdobia.

9.3 Občianska náuka

Charakteristika predmetu:

Predmet Občianska náuka je koncipovaný tak, aby svojim obsahom pomáhal žiakom orientovať sa v sociálnej realite a ich začleňovaniu do rôznych spoločenských vzťahov a väzieb. Otvára cestu k realistickému sebapoznávaniu a poznávaniu osobnosti druhých ľudí a k pochopeniu vlastného konania i konania druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií. Oboznamuje žiakov so vzťahmi v rodine a v škole, činnosťou dôležitých politických inštitúcií a orgánov a s možnými spôsobmi zapojenia sa jednotlivcov do občianskeho života. Rozvíja občianske a právne vedomie žiakov, posilňuje zmysel jednotlivcov pre osobnú i občiansku zodpovednosť a motivuje žiakov k aktívnej účasti na živote demokratickej spoločnosti. Poskytuje základy ekonomickej gramotnosti, učí žiakov základnej orientácii a uplatneniu sa na pracovnom trhu aj v medzinárodnom meradle, oboznamuje so základným kategoriálno-pojmovým aparátom filozofie, prezentuje filozofiu a jej dejiny ako určité laboratórium ľudského myslenia.

Ciele predmetu:

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií:

- sociálnych a personálnych,
- spoločenských a občianskych,
- iniciatívnosť a podnikavosť,
- schopnosť naučiť sa učiť.

Vedie žiaka k:

- podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utváraniu vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- realistickému sebapoznávaniu a sebahodnoteniu,
- akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- orientácii v politických, právnych a ekonomických faktoch tvoriacich rámec každodenného života,
- aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností,
- rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie,
- vytváraniu pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznávaniu stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,
- osvojovaniu si základov ekonomickej gramotnosti, dôležitej na orientáciu v zložitých podmienkach modernej trhovej ekonomiky a k orientovaniu a rozhodovaniu sa v rôznych situáciách na trhu,
- získaniu základných vedomostí o formách a nástrojoch politiky zamestnanosti a trhu práce, ktoré mu umožnia základnú orientáciu o uplatnení sa na pracovnom trhu aj v medzinárodnom meradle,
- zvládnutiu základného kategoriálno-pojmového aparátu filozofie,
- prezentovaniu filozofie a jej dejín ako určité laboratórium ľudského myslenia a výkony jednotlivých filozofov ako inšpirujúcu ukážku toho, ako sa ľudské myslenie rodilo, v čase menilo a precizovalo v strete s inými myšlienkovými platformami,
- uplatňovaniu vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov, k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,
- vytváraniu schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovaniu a uplatňovaniu mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratiu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania.
- k podnecovaniu a videniu súvislostí a k abstraktnému a kritickému mysleniu, ale aj k určitej opatrnosti a dôslednosti v myslení.
- k pestovaniu rešpektu k iným názorom a argumentačný spôsob vyrovnávania sa s tými z nich, ktoré odporujú ich vlastným presvedčeniam. Tým, že žiakov naučíme chápať historické opodstatnenie jednotlivých filozofických smerov, prúdov, pozícií či myšlienok, porozumieť ich argumentačnej opore a hodnotovému pozadiu a oceniť príslušný intelektuálny výkon, i keď sa nezhoduje s nimi zastávaným stanoviskom, ich zároveň učíme tolerancii.

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním občianskej výchovy:

KOGNITÍVNA	**KOMUNIKAČNÁ**	**INTERPERSONÁLNA**	**INTRAPERSONÁLNA**
Používať kognitívne operácie	Tvoriť, prijať a spracovať informácie a aktívne využívať médiá v procese komunikácie	Akceptovať skupinové rozhodnutia	Regulovať svoje správanie

Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia	Vyhľadávať informácie a produkovať vlastné príspevky	Kooperovať v skupine a zaujať miesto v nej	Vytvárať si vlastný hodnotový systém
Uplatňovať kritické a tvorivé myslenie	Formulovať svoj názor a argumentovať, kooperovať s ostatnými členmi skupiny	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných	Dokázať prehodnocovať svoj vzťah k sociálnej realite

Poznámky:

1. Učebný predmet Občianska náuka sa v päťročnom bilingválnom štúdiu vyučuje v III., IV. a V. ročníku v rozsahu 33 vyučovacích hodín ročne (1 hodina týždenne) Trieda sa na vyučovaní nedelí na skupiny.

ROČNÍK	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
POČET HODÍN	**0**	**0**	**1**	**1**	**1**

Obsah vzdelávania:

III. ročník:

- Človek ako jedinec
- Človek a spoločnosť
- Občan a štát
- Občan a právo

IV. ročník:

- Základné ekonomické problémy a ich riešenie
- Dejinno-filozofický exkurz (od starovekej filozofie po stredovekú filozofiu)

V. ročník

- Filozofia a jej atribúty
- Dejinno-filozofický exkurz (od novovekej filozofie po súčasnú filozofiu)
- Religionistika

TÉMA	OBSAH	VÝSTUP Žiak vie:
I. tematický celok: Človek ako jedinec - Psychológia		

TÉMA	OBSAH	VÝSTUP Žiak vie:
II. tematický celok : Človek a spoločnosť – Sociológia		
Sociológia ako veda o spoločnosti Kultúra a socializácia Sociálny status a sociálna rola Sociálne skupiny a deviácia Rodina	Sociológia, predmet, hľadiská, metódy výskumu, dejiny a súčasnosť sociológie Kultúra, rozdelenie kultúr, sociokultúrny systém, socializácia (proces, funkcie a ciele), resocializácia Sociálna stratifikácia, soc. rola, soc, status, stratifikačný systém, deviácia, konformizmus, sociálna kontrola, sociálna zmena Rodina, podoby rodín, manželstvo,	- uplatňovať spoločensky vhodné spôsoby komunikácie vo formálnych a neformálnych vzťahoch. - uviesť, k akým dôsledkom môžu viesť predsudky a nerešpektovanie kultúrnych odlišností príslušníkov rôznych sociálnych skupín. - vysvetliť rozdiely v jednotlivých typoch rodín, - a pozná práva a povinnosti v škole, na príkladoch ilustruje možnosti angažovania sa v školskom prostredí. - obhájiť racionálne využívanie voľného času, pozná niektoré spoločenské organizácie a inštitúcie vo svojom okolí pracujúce s mládežou. - objasniť podstatu niektorých sociálnych problémov súčasnosti a popíše možné dopady sociálnopatologického správania na jedinca a spoločnosť. profesijnej orientácie. - uviesť vhodné spôsoby vyrovnávania sa s náročnými životnými skúsenosťami.

TÉMA	OBSAH	VÝSTUP Žiak vie:
III. tematický celok : Občan a štát - Politológia		
Politológia ako veda Štát, znaky štátu Voľby a volebný systém Horizontálna deľba štátnej moci Politický systém štátu a politické strany Štátna správa a samospráva	Politológia, politika, história politológie Štát, znaky štátu, zvrchovanosť štátu, funkcie štátu, formy štátu Demokracia, priama demokracia, nepriama demokracia, referendum Voľby, volebné právo, prezidentské, parlamentné, komunálne voľby, pomerný a väčšinový systém Zákonodarná moc, parlament,výkonná moc, prezident, vláda, ministerstvo, súdna moc, sústava súdov, Politická ideológia, politické subjekty, politické strany, politický pluralizmus, Verejná správa, samospráva, obec, VÚC, starosta, obecný úrad,	- rozlišuje a porovnáva historické a súčasné typy štátov (formy vlády). - akú funkciu plní v štáte ústava a ktoré oblasti upravuje. - prečo je štátna moc v SR rozdelená na tri nezávislé zložky, rozlišuje a porovnáva funkcie a úlohy orgánov štátnej moci SR. - podstatu demokracie, odlišuje ju od nedemokratických foriem riadenia. - podstatu a význam politického pluralizmu pre život v štáte. - podstatu komunálnych, parlamentných a prezidentských volieb, rozlišuje spôsoby volieb. - vymenovať jednotlivé zložky politického systému a pozná ich úlohu. - uviesť príklady, ako môže občan ovplyvňovať spoločenské dianie v obci a v štáte. - okruhy problémov, s ktorými sa môže občan obrátiť na jednotlivé štátne inštitúcie, zvláda komunikáciu v styku s úradmi. - pozná dokumenty zakotvujúce ľudské práva, vie vysvetliť systém ochrany zabezpečujúci ochranu ľudských práv. - zdôvodniť, že nie všetko, čo chce, má na to aj právo. - na príkladoch uviesť svoje práva i práva iných.

		- obhájiť svoje práva, rešpektuje ľudské práva druhých ľudí a osobne sa angažuje proti ich porušovaniu.

TÉMA	**OBSAH**	**VÝSTUP Žiak vie:**
IV. tematický celok: Občan a právo - Právo		
Právo a jeho význam v štáte, v historickom kontexte Ústava a ústavné právo Ochrana ľudských práv Občianske právo a Rodinné právo Pracovné právo a Trestné právo	Právo, právne normy, právny systém Ústava, ústavnosť, štruktúra ústavy, Ústava SR Ľudské práva, dokumenty, generácie ľudských práv, historický kontext ochrany ľudských práv, organizácie na ochranu ľudských práv Občianske právo, dedičské právo, rodinné právo, vlastnícke právo, záväzkové právo, občianske súdne konanie, právna subjektivita, právnická a fyzická osoba Rodinné právo, vznik a zánik manželstva, náhradná rodičovská výchova, Pracovné právo, pracovný pomer, pracovná zmluva, Trestné právo, trestný čin, priestupok, deliktuálna spôsobilosť, trestné konanie, väzba, tresty,	- vysvetliť rozdielnosť medzi morálnymi a právnymi normami. - charakterizovať právny systém. - uviesť, ktoré štátne orgány vydávajú právne predpisy, aj ako a kde sú zverejňované. - rozlíšiť zmysel a význam trestného, občianskeho a rodinného práva. - povedať základné práva spotrebiteľa. - uviesť podmienky vzniku manželstva. - odôvodniť účel sankcií pri porušení právnych noriem. - rozlíšiť náplň činnosti orgánov právnej ochrany, uvedie príklady právnych problémov, s ktorými sa môžu občania na nich obrátiť.

TÉMA	OBSAH	VÝSTUP Žiak vie:
V. tematický celok: Základné ekonomické problémy a ich riešenie		
Základné ekonomické problémy Trhový mechanizmus Ekonomický kolobeh Správanie spotrebiteľov a výrobcov Trhová rovnováha Trh práce Mobilita práce Nezamestnanosť a jej sociálno-ekonomický dopad Úrad práce Svet práce Samostatná zárobková činnosť Úloha peňazí a finančných inštitúcií Finančné inštitúcie	- problém vzácnosti, - základné ekonomické otázky - príkazová ekonomika - trhová ekonomika - národná ekonomika - základné funkcie a úlohy trhu, - typy trhov, dopyt a ponuka - proces tvorby cien, trhová konkurencia - dopyt po práci a ponuka práce - cena práce - mzda a jej formy - pracovný trh v EÚ, globalizácia pracovného trhu - formy nezamestnanosti - ďalšie inštitúcie riešiace problém nezamestnanosti - hmotné zabezpečenie v nezamestnanosti - povolanie, zamestnanie - vzdelávanie - príprava na výber povolania - kariérne poradenstvo - práca s profesijnými informáciami	- vysvetliť pojem vzácnosť. - porovnať rôzne typy ekonomík z hľadiska ich prístupu k riešeniu základných ekonomických otázok. - charakterizovať ekonomiku SR. - preukázať praktickú orientáciu v problematike fungovania trhového mechanizmu. - opísať správanie sa subjektov trhu a rozhodovanie v rôznych situáciách na trhu. - vysvetliť špecifiká trhu práce, porovnať záujmy subjektov na trhu práce. - preukázať praktickú orientáciu v profesijnom dopyte na slovenskom a európskom trhu práce - identifikovať príčiny vzniku nezamestnanosti, navrhnúť spôsoby riešenia tohto problému. - zaujať stanovisko k funkcii podpory v nezamestnanosti, na príkladoch uviesť, ako pomáhajú úrady práce a personálne agentúry. - kriticky posúdiť svoje zdravotné, osobnostné a kvalifikačné predpoklady k voľbe ďalšieho štúdia a profesijnej orientácie. - vysvetliť súvislosť medzi dosiahnutým vzdelaním a možnosťami svojho osobného profesijného uplatnenia. - vyhľadať informácie o zamestnaní v rôznych typoch médií.

Daňová sústava	- písomné materiály uchádzača o zamestnanie - žiadosť o prijatie do zamestnania, motivačný list, prihláška na štúdium, profesijný životopis - vstup na trh práce - pracovný pomer - vznik, zmena a zánik - pracovná zmluva – náležitosti pracovnej zmluvy, skúšobná doba - poradenské služby pre začínajúcich podnikateľov - živnostenské podnikanie - zakladanie živnosti - peniaze, funkcie a formy peňazí - euro v SR - banky, bankový účet - poisťovne, produkty poisťovní - dane, daňové úrady - daňové a odvodové povinnosti	- vypracovať potrebné dokumenty k uchádzaniu sa o prácu (štúdium). - posúdiť výhody a riziká podnikania v porovnaní so zamestnaním. - uviesť ako postupovať pri založení živnosti - rozlíšiť hodnoty eurových bankoviek a eurových mincí, určiť ochranné znaky eurobankoviek. - uviesť úlohu bánk a iných finančných inštitúcií ako finančných sprostredkovateľov. - opísať základné bankové produkty – bežný účet, internetové bankovníctvo. - vysvetliť základné typy daní. - opísať spôsob podávania daňového priznania z príjmov

TÉMA	**OBSAH**	**VÝSTUP Žiak vie:**
VI. tematický celok: tematický celok: Čo je filozofia?		
Čo je filozofia? Filozofia ako veda a múdrosť	Filozofia, veda, mýtus, filozofické	- charakterizovať pojmy: filozofia, veda, mýtus, filozofické disciplíny, metodológia filozofie, epistéma,

Okruhy filozofických otázok Filozofický jazyk, disciplíny a metódy Filozofia a náboženstvo	disciplíny, metodológia filozofie, epistéma, filozofické systémy	filozofické systémy - uviesť, aký má filozofia význam, vie charakterizovať jej základné funkcie. - vysvetliť, prečo filozofia vznikla, aké základné otázky rieši. - porovnať rôzne metódy filozofie, pozná základné disciplíny a filozofické teórie. - identifikovať príčiny vzniku filozofie z mýtického myslenia a náboženských systémov. - využívať získané poznatky pri charakterizovaní otázok o zmysle existencie a vlastného života. - uviesť príklady z praktického života, ktoré filozofia analyzuje.

TÉMA	**OBSAH**	**VÝSTUP Žiak vie:**
VII. tematický celok: tematický celok: Európska filozofia a východné filozofické systémy		
Filozofia východných starovekých kultúr Hinduizmus Budhizmus a zenbudhizmus Taoizmus a konfucionizmus	Budhizmus, hinduizmus, reinkarnácia, karmické systémy, učenie o utrpení, učenie o jing jang, satori, tantra, zenbudhizmus, učenie o brahma a átman,	- charakterizovať základné koncepcie filozofických systémov. - aplikovať teoretické východiská východnej filozofie na bežný život človeka. - vysvetliť a porovná rozdiely v jednotlivých východných

Zoroastrizmus	teórie existencie dobra a zla, epistemologické koncepcie /JA – NEJA/ joga, čakra, kundalini, pranajana, vaišešika, mimansa	filozofických. systémoch, vie nájsť spoločné črty. - porovnať myslenie východných fil. systémov s európskou fil. kultúrou. - objasniť podstatu základných pojmov. - a má zručnosť interpretovať dobové filozofické texty.

TÉMA	**OBSAH**	**VÝSTUP Žiak:**
VIII. tematický celok: tematický celok: Grécka filozofická tradícia		
Mýtus a grécka filozofia Ranné obdobie gréckej filozofie Ranné obdobie gréckej filozofie Klasické obdobie Sokrates, Platón, Aristoteles Helenistická filozofia : Stoicizmus a skepticizmus Epikureizmus a novoplatonizmus	logos, arché, mythos, 7 mudrcov, Homér, Hesiodos, filozofické školy, milétska škola, Herakleitos z Efezu, Pytagorovksá škola, eleátska škola, poeleátska škola, atomisti Sofisti, Sokrates, Platón, utópia, Aristoteles, logika, metafyzika, Sokratovské školy Helenizmus, Epikureizmus, Skepticizmus, Stoicizmus, Novoplatonizmus	- rozlišuje a porovnáva jednotlivé typy fil. škôl a systémov. - pozná význam pojmov logos, arché, mythos. - vysvetlí, ako a prečo vznikala filozofia v Grécku a akými východnými filozofiami sa inšpirovala. - charakterizuje podstatu mýtického myslenia, - nájde spoločné ale aj rozdielne znaky s filozofickým spôsobom myslenia. - objasní podstatu a význam jednotlivých období gréckej filozofie. - charakterizuje podstatu teórií spoločnosti v dielach Platóna a Aristotela. - má zručnosť interpretovať dobové filozofické texty.

TÉMA	OBSAH	VÝSTUP Žiak:
IX. tematický celok: tematický celok: Stredoveká filozofia		
Vývin kresťanskej filozofie mediálna výchova Gnosticizmus a manicheizmus Patristika Sv. Augustín Scholastika a spor o univerzálie Sv. Tomáš Akvinský Arabská stredoveká filozofia Stredoveká mystika	Páter, gnosticizmus, manicheizmus, gnóza, kresťanstvo, teodicea, poznanie, dogmy, scholastika, univerzálie, nominalizmus, realizmus, mystika, konceptualizmus, Ockhamova britva, prnicíp ekonómie myslenia, dobro a zlo,	- porovná grécke a kresťanské /stredoveké myslenie. - charakterizuje obdobie vzniku kresťanskej filozofie. Uvedie základné znaky jednotlivých období patristiky a scholastiky. - rozlišuje koncepcie jednotlivých období a jednotlivých smerov - pozná základné tézy filozofie najvýznamnejších predstaviteľov. - vie uviesť príklady na univerzálie

TÉMA	OBSAH	VÝSTUP Žiak:
X. tematický celok: tematický celok: Filozofia humanizmu a renesancie		
Taliansky Renesančné teórie štátu: More, Campanella Renesančné teórie štátu: Machiavelli, Grotius E. Rotterdamský: Chvála bláznivosti	Humanizmus, renesancia, sloboda, utópie, teória centralizovaného štátu, právo a politológia v diele H. Grotia, pedagogika, pansofia, reformácia, kritika spoločnosti, evanjeliá, odpustky, celibát,	- rozumie pojmom humanizmus a renesancia - vie charakterizovať základné znaky obdobia a na základe toho ho porovnať s obdobím stredoveku a starovekého Grécka. - sa vie orientovať vo filozofických teóriách.

Reformácia a Martin Luther Reformácia a J. A. Komenský Prírodná renesančná filozofia	panglotia, heliocentrizmus, prírodné vedy, astronómia	- chápe význam reformácie a vedeckých objavov. - vie vysvetliť pojmy celibát, odpustky, reformácia, heliocentrzimus, utópia. - dokáže porovnať utopické teórie s teóriu centralizovaného štátu.. - vie identifikovať príčiny vzniku reformácie Martina Luthera. - zaujať stanovisko k teórii J. A. Komenského a porovnať ju s aktuálnym stavom v školstve. - vie kriticky posúdiť nedostatky renesančnej filozofie. - dokáže vysvetliť súvislosť medzi hospodárskym rastom krajín a nástupom humanizmu. - má zručnosť interpretovať dobové filozofické texty.

TÉMA	**OBSAH**	**VÝSTUP Žiak:**
XI. tematický celok: tematický celok: Novoveká filozofia		
Novoveká filozofia Empirizmus: F. Bacon a J. Locke, T. Hobbes a G. Berkeley, D. Hume Racionalizmus: R. Descrates, B. Spinoza a G.Leibniz Osvietenská filozofia: F. M. Voltaire, J.J. Rousseau, Encyklopedisti	Empíria, idoly, indukcia, experiment, tabula rasa, asociácie, idey, senzualizmus, solipsizmus, konsenzuálna teória štátu, Leviathan, osvietenstvo, encyklopedisti, deizmus, racionalizmus, dedukcia, apriórne a aposteriórne poznanie, vrodené idey, vôľa ľudu,	- vie charakterizovať základné znaky racionalizmu a empirizmu. - dokáže samostatne aplikovať teórie poznania na každodenné javy a uviesť príklady. - je schopný porovnať jednotlivé gnozeologické koncepcie. - vie ozrejmiť význam osvietenstva vo vzťahu s vývojom spoločnosti a myslenia

	materializmus, mechanický materializmus, ateizmus, prirodzený stav, parlamentarizmus, geografický determinizmus, jansenizmus	- má zručnosť interpretovať dobové filozofické texty. - chápe význam práce francúzskych osvietencov. - je schopný porovnať koncepcie usporiadania spoločnosti u jednotlivých predstaviteľov novovekej filozofie.

TÉMA	**OBSAH**	**VÝSTUP Žiak vie:**
XII. tematický celok: tematický celok: Filozofia 18. a 19. storočia		
Francúzska osvietenská filozofia Nemecká klasická filozofia Scientistická filozofia 19. storočia Antropologická filozofia 19. storočia	Voltaire, Rousseau, Montesqieu, Ch. L. Montesquieuho encyklopedisti Hegel, Kant Hegelova filozofická koncepcia dejín Kantova filozofia ako prekonanie gnozeologických otázok Filozofia a náboženstvo August Comte S. Kierkegaard	- uviesť hlavné znaky osvietenstva - vysvetliť prínos F. M. A. Voltaira pre filozofiu a spoločenskú prax - rozobrať a zdôvodniť odporúčania F. M. A. Voltaira na riešenie situácie vo Francúzsku v diele Filozofické listy - vysvetliť podstatu učenia Ch. L. Montesquieuho - porovnať teóriu deľby moci J. Locka a Ch. L. Montesquieuho - porovnať názory J. J. Rousseaua a jeho súčasníkov - rozobrať hlavné myšlienky diela Spoločenská zmluva - charakterizovať prínos encyklopedistov - objasniť podmienky vzniku a prínos nemeckého klasického idealizmu - vymedziť podstatné problémy Kantovej filozofie - vysvetliť, ako I. Kant riešil otázku poznania v diele Kritika čistého rozumu a

		objasniť pojem kategorického imperatívu - pochopiť podstatu Heglovej filozofie a vysvetliť Heglovo nazeranie na svet a porovnať ho s učením Platóna - zistiť, ktoré myšlienky nemeckých filozofov inšpirovali štúrovcov - charakterizovať antropologické a scientistické prúdy poklasickej filozofie 19. storočia - zdôvodniť opodstatnenosť pluralizmu v poklasickej filozofii - vysvetliť podstatu pozitivizmu – A. Comte - vysvetliť podstatu filozofie existencie - S. Kierkegaard

TÉMA	**OBSAH**	**VÝSTUP Žiak:**
XIII. tematický celok: tematický celok: Filozofické trendy 20. storočia		
Prehľad súčasných fil. smerov Existencializmus	Filozofické smery 20. storočia – existencializmus, J. P. Sartre filozofická antropológia, hermeneutika, pragmatizmus, neomarxizmus, novotomizmus, štrukturalizmus, analytická filozofia, postmodernizmus	- posúdiť podmienky ovplyvňujúce predmet filozofických smerov 20. storočia - stručne charakterizovať existencionalizmus – J.P. Sartre - vysvetliť miesto a poslanie filozofie v súčasnej kultúre a uviesť príklady z dejín filozofie na prepojenie svetovej filozofie so slovenskou vedou a filozofiou - uviesť príklady na aplikáciu niektorých filozofických teórii v súčasnej praxi

		- posúdiť, ktoré filozofie mali najväčší vplyv na rozvoj filozofického myslenia na Slovensku

TÉMA	**OBSAH**	**VÝSTUP Žiak vie:**
XIV. tematický celok: tematický celok: Religionistika		
Náboženstvo a jeho atribúty Prvky náboženstva Kresťanstvo a svetové náboženstvá Alternatívne náboženské prejavy (nové náboženské hnutia)	Religionistika, - náboženská viera - náboženské symboly - náboženské praktiky a prejavy (náboženský kult, náboženské obrady, sviatky a tradície) náboženstvo, svetové náboženstvo, kresťanstvo, islam, budhizmus, nová religiozita, sekta, kult, tolerancia.	- rozlíšiť medzi jednotlivými prvkami náboženstva a vie vysvetliť ich význam. - určiť základné identifikačné znaky svetových náboženstiev. - identifikovať prejavy náboženskej neznášanlivosti. - rozoznať prejavy sektárskeho myslenia

Začlenenie prierezových tém do predmetu v 3., 4. a 5. ročníku:

Prierezová téma	**Ciele**	**Téma**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na	Občan a štát Človek a spoločnosť Filozofia humanizmu a renesancie Novoveká filozofia Religionistika

	súčasný stav životného prostredia	
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Človek a spoločnosť Občan a štát Európska filozofia a východné filozofické systémy Filozofia 18. a 19. storočia Religionistika
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Základné ekonomické problémy a ich riešenia Grécka filozofická tradícia Človek ako jedinec Filozofické trendy 20. storočia
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba	Základné ekonomické problémy a ich riešenia Staroveká filozofia

	– byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Filozofické trendy 20. storočia
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Človek ako jedinec Človek a spoločnosť Občan a štát Filozofia humanizmu a renesancie Religionistika
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA	-poskytuje žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formuje ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí	Prierezová tematika sa realizuje v špecializovaných kurzoch počas alebo na konci školského roka

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 1.-5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania

Metódy a formy práce by mali žiakom poskytovať priestor na utváranie vlastného názoru a presvedčenia, a preto stimulujú také myšlienkové činnosti ako sú: reflexia, analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, analógia, komparácia a hodnotiace myslenie.

Žiaci budú na hodinách vedení k tomu, aby vyjadrovali svoje skúsenosti, potreby, aby komunikovali svoje pocity i postoje, pričom dôležitým aspektom bude naučiť ich prezentovať svoje názory bez urážania ostatných a s rešpektovaním postojov iných členov triedneho kolektívu.

Pri realizácii týchto cieľov a princípov napomôžu tieto metódy a formy práce:

- skupinové vyučovanie
- situačné a rolové metódy
- metódy rozvíjajúce kritické myslenie
- tvorba projektov (žiaci vypracujú 2 projekty počas školského roka)
- brainstorming
- exkurzia
- návšteva súdneho pojednávania

- návšteva úradu práce
- debata a diskusia
- názorno-demonštračné a praktické metódy
- besedy s odborníkmi, napr. školským psychológom, starostom, politikom, aktivistom, advokátom a pod
- súťaže
- prezentácie žiackych produktov a projektov
- práca s IKT a informáciami
- zapojenie sa do akcií školy, napr. Deň otvorených dverí, Deň Zeme a pod.

Učebné zdroje

- odborná literatúra, odborné časopisy materiálno-technické a didaktické prostriedky
- médiá (denná tlač, televízia, internet)
- inštitúcie a ich zdroje (múzeá, knižnice, archív, úrady v obci)
- učebnice Občianskej náuky pre SŠ a gymnáziá

Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Predmet Občianska náuka je klasifikovaný podľa Metodického pokynu č. 21/2011 stupňami: výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný a nedostatočný.

Hodnotenie:

- **v povinnej časti:** vedomostné písomky a testy, ústne odpovede**,** projekt – 1.
- vedomostný test v rámci priebežného hodnotenia žiaka sa píše po každom TC. Obsahuje uzavreté i otvorené typy úloh, kde bude aplikovaná Bloomova taxonómia cieľov v poznávacej oblasti učenia: zapamätanie, porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a hodnotenie. Uplatnením rôznych úrovní učenia zodpovedá i váha (bodové hodnotenie) jednotlivých úloh v teste.
- Výsledné hodnotenie zodpovedá percentuálnej stupnici:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

- **v nepovinnej časti** sú študentom zadávané úlohy a projekty podľa ich výberu a záujmu, zapojenie do súťaží, besied, workshopov a pod.

9.4 Seminár z dejepisu- voliteľný predmet

Charakteristika predmetu

Seminár z dejepisu patrí do skupiny spoločenskovedných predmetov, najmä maturitného predmetu dejepis, ktorého nedeliteľnou súčasťou je voliteľný predmet seminár z dejepisu. Je však samostatným predmetom a spolu s dejepisom integračne predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. Tí si v ňom postupne osvojujú a prehlbujú demokratické spôsoby myslenia a konania na základe prehlbovania svojich vedomostí o historických procesoch.

Hlavnou funkciou voliteľného predmetu seminár z dejepisu je prehlbovanie historického a politického vedomia žiaka ako celistvej osobnosti. Súčasťou je prehlbovanie vedomia o takých historických udalostiach, dejoch, javoch a procesoch v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvňujú vývoj myslenia slovenskej národnej spoločnosti a premietli sa do obrazu prítomnosti. Dôraz sa kladie na národné dejiny ako celku v obraze svetových dejín a to od nepamäti po aktuálnu pamäť. Takto vedie žiakov k národnej sebaúcte a k internacionálnej akceptácii všetkých kultúr sveta. Prispieva k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležito prispieva aj k prehlbovaniu demokratického cítenia žiakov, rozvíjaniu občianskej zodpovednosti, poskytuje študentom potrebné kompetencie – vedomosti, zručnosti a hodnoty potrebné k postupnému začleňovaniu sa do spoločenských štruktúr.

Ciele predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby voliteľného predmetu seminár z dejepisu považujeme prehlbovanie študijných predmetových kompetencií získaných štúdiom predmetu dejepis – spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom:

- prehlbovať zručnosť v histórii, ktorá nepredstavuje uzavretú minulosť (sumu faktov a letopočtov) so vždy konečnými a jednostrannými interpretáciami;
- poznávať širšie súvislosti histórie ako výsledok mnohostranných a často protirečivých procesov;
- poznávať históriu na základe kritickej analýzy historických prameňov, ktoré považujeme za základný prostriedok nadobúdania spôsobilosti v dejinách;
- rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie a politiky v demokratickej spoločnosti;
- rozvíjať a uplatňovať poznatky analytickými a kritickými prístupmi, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces logického myslenia, tvorbu pozitívneho náhľadu, ako aj hľadania, objavovania a konštruovania poznatkov na základe vlastnej skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnej jednote.

Kompetencie žiakov

a) učenie

- **pracovať s historickým časom**
- zoraďovať historické fakty, udalosti, javy, procesy v chronologickej postupnosti;
- zoraďovať historické fakty, udalosti, javy, procesy do synchrónnych celkov;
- rozpoznať nerovnomernosť historického vývoja na základe prijatých kritérií;

- identifikovať rôzne časové štruktúry historického vývoja;
- používať periodické termíny, medzníky, ako jeden z prostriedkov orientácie v minulosti;

- **definovať historický priestor**

- rozlišovať medzi miestnymi, regionálnymi, národnými, globálnymi historickými , politickými, sociálnymi a občianskymi javmi v dejinách;
- vystihnúť základné vývinové charakteristiky miestnych, regionálnych, národných, globálnych historických javov a procesov a prepojenosť medzi nimi;
- chápať vzájomnú prepojenosť a podmienenosť hospodárstva, politiky, sociálnej organizácie a kultúry;
- chápať vzťahy medzi individuálnym a sociálnym životom;
- chápať úlohu osobností v dejinách;

- **chápať historické fakty, udalosti, javy a procesy**

- vyčleniť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces;
- charakterizovať historické udalosti, javy, procesy na základe determinánt (určujúcich znakov);
- určiť príčiny a vymedziť dôsledky historických udalostí, javov a procesov;
- vymedziť a popísať determinanty (charakteristické znaky) jednotlivých historických období, civilizácií, kultúr;
- objasniť atribúty (vývinové a typologické zvláštnosti) historických období, civilizácií v jednotlivých krajinách, oblastiach a regiónoch;
- charakterizovať v rámci historickej podmienenosti ekonomické, sociálne, politické a kultúrne faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj;
- určiť vzhľadom na historickú dobu význam a úlohu jednotlivých oblastí života človeka v spoločnosti (mytológia, náboženstvo, tradícia, veda, umenie, zákony, pracovné a výrobné vzťahy).

b) komunikačné schopnosti

- rozšíriť predmet skúmania dejín;
- určiť a analyzovať historiografický problém;
- rozlišovať kľúčový problém histórie;
- vedieť vyjadriť obsah toho čo už vieme a čo ešte musíme vedieť;
- vedieť myslieť v alternatívach;
- tvoriť plán historického skúmania;
- komunikovať v tíme o výsledkoch skúmania;
- vytvoriť graf a záznam zo skúmania.

c) riešenie problémov

- pracovať s historiografickým prameňom;
- vyhľadávať informácie z rôznych zdrojov;
- interpretovať nosné informácie a vyčleniť sporné informácie;
- pracovať s informáciami
  - využívať a certifikovať informácie krížovým prienikom z rôznych zdrojov;
  - organizovať informácie do prehľadov;
  - konfrontovať informácie rôzneho pôvodu;
  - štrukturalizovať informácie podľa zdrojov;
  - integrovať výsledky prieskumu do spoločenského rámca;
  - definovať spoločenský chronologický a historický rámec;
  - analyzovať správnosť postupu práce s informáciami;
  - tvoriť historické portfólio (súbor vlastných výsledkov).

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním seminára z dejepisu

Poznávacia (kognitívna)	**Komunikačná**	**Interpersonálna**	**Intrapersonálna**
Používať kognitívne operácie.	Tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Akceptovať skupinové rozhodnutia.	Regulovať svoje správanie.
Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia.	Vyhľadávať informácie.	Kooperovať v skupine.	Vytvárať si vlastný hodnotový systém.
Uplatňovať kritické myslenie.	Formulovať svoj názor a argumentovať.	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných.	Aktualizovať sebareflexiu.
Nájsť si vlastný štýl učenia a vedieť sa učiť v skupine.	Obhájiť názor.	Diskutovať a viesť diskusiu o odbornom probléme.	Akceptovať reálnu autoreflexiu.
Myslieť tvorivo a uplatniť jeho výsledky.	Prezentovať.	Akceptovať nové aspekty.	Iniciovať psychohygienu.

Obsah vzdelávania:

Obsah učebného predmetu tvoria témy národných dejín. Ich obsah aj rozsah nadväzuje na témy povinného predmetu dejepis a umožňuje ich rozšíriť a prehĺbiť a zaradiť aktuálne informácie o súčasných problémoch v historiografii. Konkrétny obsah upravuje učiteľ podľa miestnych podmienok a podľa záujmu žiakov o smer vysokoškolského štúdia, resp. praxe tým, že si môže z tém vybrať a zoradiť ich v postupnosti podľa vlastného uváženia. Práca na seminári sa zameria na typické seminárne formy a metódy práce: analýzu historických prameňov a literatúry, štúdium v archívoch a múzeách, návštevu historických pamiatok, vypracovanie referátov. Odporúča sa, aby každý žiak vypracoval seminárnu prácu na tému ktorú si sám zvolí podľa vlastného záujmu a v ktorej preukáže schopnosti a zručnosti pracovať s historickými dokumentmi a odbornou literatúrou. Tento spôsob práce umožní každému absolventovi seminára dobrú prípravu na maturitnú skúšku z dejepisu i na štúdium spoločenskovedných disciplín na vysokých školách.

Hodinová dotácia predmetu seminár z dejepisu v jednotlivých ročníkoch štúdia v zmysle učebného plánu školy

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodín	0	0	0	2	2

4. ročník

Téma	**Obsah**	**Výstup**
Z historikovej dielne		
Úskalia historikovho poznávania Historické pramene	Metódy práce historika Klasifikácia	Rozlíšiť hranice objektivity historika a rozpoznať rôzne druhy prameňov. Zostaviť chronologickú a synchrónnu tabuľku v kontexte svojho regiónu. Špecifikovať súbor adekvátnych otázok ku školskému historickému prameňu. Používať periodické termíny, medzníky. Analyzovať školské historické pramene z daného obdobia
Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline		
Pravek Obdobie pred Veľkou Moravou Veľká Morava	Najstaršie pamiatky Kontinuita osídlenia Slovania v susedstve Ríma Kmeňové zväzy Samova ríša	Vymenovať najstaršie národy v Karpatskej kotline Vymedziť pravlasť Slovanov a identifikovať v nej súčasné územie Slovenska. Opísať postavenie Slovanov v období Rímskeho impéria. Definovať významné artefakty a pramene rímskeho obdobia (Titus Lívius). Charakterizovať slovansko-avarské spolužitie.

	Historický prameň Hradisko Pribina, Mojmír Rastislav Svätopluk Povesti a fakty Byzantská misia Kresťanstvo a kultúra	Definovať avarské etnikum. Identifikovať vo Fredegarovej kronike informácie o Samovi a jeho ríši. Opísať život na slovanskom hradisku. Vysvetliť okolnosti vzniku Veľkej Moravy. Odhaliť príčiny a dôsledky napätia medzi Mojmírom a Pribinom, Rastislavom a Svätoplukom. Analyzovať povesť O troch prútoch. Charakterizovať vzťahy medzi Veľkou Moravou a Franskou ríšou. Opísať pôsobenie Konštantína a Metoda na Veľkej Morave. Analyzovať list Rastislava Michalovi III. a vybrať dôvody uvedené v liste. Opísať vznik slovanského písma (Hlaholika). Odhaliť príčiny sporov o slovanskú liturgiu na základe analýzy prameňov. Rozlíšiť legendy, povesti a pramene o Veľkej Morave. Analyzovať školské historické pramene z daného obdobia
Uhorské kráľovstvo		
Pojem Uhorsko Formovanie Maďarského kráľovstva Slováci v Maďarsku	Panovník, dynastia Árpádovcov Slovensko a Maďarské kráľovstvo Národnostný obraz Karpatskej kotliny v stredoveku Tatársky vpád	Opísať proces formovania Maďarského kráľovstva. Poznať postupný proces začleňovania územia Uhorska do Maďarského kráľovstva. Analyzovať Ponaučenia kráľa Štefana synovi Imrichovi.

Spôsob fungovania a organizácie štátu vo vzťahu k českému a poľskému kráľovstvu Vzdelanosť a kultúra uhorského stredoveku	Župa, cirkevná správa, mestá, privilégiá Kolonizácia, baníctvo, Noví magnáti, poddanstvo, nevoľníctvo Anjouovci, Višegrad Historický prameň „Pro Slavis“ Husiti, bratríci, Matej Korvín Humanizmus, renesancia Gotika	Uviesť výhody a nevýhody multietnického kráľovstva. Analyzovať Zlatú bulu. Definovať privilégium „Pro Slavis“ ako akceptáciu slovenského národa. Uviesť dôsledky tatárskeho vpádu. Analyzovať mestské privilégiá na príkladoch stredovekých miest. Identifikovať sociálnu štruktúru maďarského kráľovstva. Opísať postavenie magnátov Rozlíšiť pojmy poddaný a nevoľník. Vysvetliť okolnosti vzniku nevoľníctva. Hodnotiť kultúrny rozvoj za kráľa Mateja Korvína. Uviesť dôsledky husitských vpádov. Vymenovať najvýznamnejšie gotické pamiatky. Analyzovať školské historické pramene z daného obdobia
Habsburská monarchia v novoveku		
Koniec stredovekého Maďarska Turci v Karpatskej kotline Človek osvietenstva Habsburgovci v európskej politike	Moháč, Habsburgovci Stavovský odboj Reformácia a protireformácia Osmanskí Turci v Karpatskej kotline Osvietenský absolutizmus Tereziánsky školský systém, A. F. Kollár	Uviesť politické, hospodárske a sociálne zmeny po nástupe Habsburgovcov. Zakresliť do obrysovej mapy nové územné členenie Karpatskej kotliny. Porovnať proces reformácie a protireformácie v monarchii. Uviesť príčiny a dôsledky protihabsburských povstaní, analyzovať Satumarský mier. Zhodnotiť význam mieru pre šľachtu a Habsburgovcov.

	Historický prameň - Tereziánsky urbár Náboženská tolerancia	Identifikovať dôležité medzníky vojen s osmanskými Turkami. Porovnať absolutizmus a osvietenský absolutizmus. Uviesť najvýznamnejšie reformy Márie Terézie a Jozefa II. Hodnotiť význam povinnej školskej dochádzky. Hodnotiť život roľníka po zrušení nevoľníctva. Definovať snahu Habsburgovcov o hegemóniu v Európe. Analyzovať školské historické pramene z daného obdobia
Moderný slovenský národ		
Tri generácie slovenských vzdelancov Politické prúdy Slováci a revolúcia 1848 – 1849	Slovenčina v modernej tlači Osobnosti Bernolák, Fándly, Hollý, Palkovič Všeslovanská vzájomnosť Kollár, Šafárik „Žiadosti Slovenského národa" Osobnosť Ľ. Štúr Slovenskí dobrovoľníci v revolúcii Slováci medzi Viedňou a Budapešťou	Objasniť miesto Slovákov v dejinách Európy. Charakterizovať znaky slovenského kultúrneho pohybu. Analyzovať historickú úlohu troch generácií slovenských uvedomelých dejateľov. Uviesť dôvody kodifikácie spisovného jazyka. Vysvetliť na konkrétnych udalostiach význam jazyka v kultúre a politike. Zhodnotiť Štúrov politický program. Zhodnotiť revolučné roky 1848/49 a zdôvodniť boj Slovákov proti asimilačným snahám.

		Analyzovať 1.politický program Slovákov „Žiadosti národa slovenského“. Hodnotiť postavenie Slovákov v revolučných rokoch 1848/49. Analyzovať školské historické pramene z daného obdobia
Slováci v Rakúsko - Uhorsku		
Mnohonárodná monarchia Politické aktivity Slovákov Premeny Slovenska	Dualizmus Maďarizácia, národnostný zákon Slovenská otázka - „Memorandum Slovenského národa” Matica slovenská Politické strany Demografický a sociálny vývoj v monarchii, vysťahovalectvo	Opísať cestu Habsburskej monarchie k dualizmu. Zhodnotiť spôsob fungovania monarchie po vzniku Rakúsko – Maďarska. Uviesť spoločné a rozdielne mocenské inštitúcie v monarchii. Vysvetliť postavenie Slovákov v monarchii. Hodnotiť politické aktivity Slovákov v 2.polovici 19.storočia. Analyzovať „Memorandum národa Slovenského“ a porovnať ho so „Žiadosťami národa slovenského“. Uviesť dôvod založenia Matice Slovenskej. Identifikovať Starú a Novú školu v prostredí slovenských uvedomelých vzdelancov. Rozpoznať okolnosti a ciele prvých politických strán na Slovensku (v slovenskej spoločnosti). Objasniť príčiny vysťahovalectva.

		Charakterizovať význam Slovákov v USA. Oboznámiť sa s osobnosťami amerických Slovákov. Analyzovať školské historické pramene z daného obdobia

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline Slováci v Rakúsko - Uhorsku
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Habsburská monarchia v novoveku Slováci v Rakúsko - Uhorsku
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť -	

	-naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Z historikovej dielne Moderný slovenský národ
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline Uhorské kráľovstvo Habsburská monarchia v novoveku Slováci v Rakúsko - Uhorsku
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline Habsburská monarchia v novoveku Moderný slovenský národ

5. ročník

Téma	**Obsah**	**Výstup**
Prvá svetová vojna a vznik ČSR		

Slovenská spoločnosť počas prvej svetovej vojny Vznik Československa	Idea vzniku ČSR Československý odboj Politické programy ČSR v geopolitike Slovensko, ČSR a história	Zostaviť sprievodcu o cintorínoch, pomníkoch, či pamätných tabuliach obetiam 1.svetovej vojny v najbližšom okolí bydliska. Zdôvodniť pomenovanie vojny 1.svetová. Opísať situáciu na Slovensku počas 1.svetovej v vojny. Diskutovať o vplyve vojny na spoločnosť. Zhodnotiť medzníky domáceho a zahraničného československého odboja. Objasniť úlohu československých légií v kontexte s 1.svetovou vojnou. Identifikovať významné osobnosti československého odboja. Analyzovať a následne hodnotiť Clevelandskú a Pittsburskú dohodu, Washingtonskú a Martinskú deklaráciu. Porovnať z hľadiska spoločných a rozdielnych znakov uvedené dokumenty. Analyzovať školské historické pramene z daného obdobia Zhodnotiť geopolitické výsledky 1.svetovej vojny. Zhodnotiť historický význam vzniku 1.ČSR.
Československo v medzivojnovom období		
Medzivojnové Československo a Slováci	Moderný slovenský národ Politický systém	Zostaviť sprievodcu po cintorínoch a pamätných tabuliach obetiam

	Menšiny Zmeny slovenskej spoločnosti Slovenské politické prúdy Slovenská kultúra	2.svetovej vojny v najbližšom okolí bydliska. Porozumieť medzníkom histórie ČSR. Vysvetliť vnútornú a zahraničnú politiku ČSR. Zhodnotiť politický systém medzivojnovej ČSR. Porovnať hlavné prúdy slovenskej politickej scény medzivojnového obdobia. Analyzovať prejavy čechoslovakizmu, centralizmu, autonomizmu. Opísať hospodársky systém Slovenska v medzivojnovom období. Oboznámiť sa s osobnosťami politického a kultúrneho života v medzivojnovej ČSR. Porozumieť historickému miestu Mníchovskej dohody a Viedenskej arbitráže. Analyzovať školské historické pramene z daného obdobia
Slovenský štát (1939-45)		
Slovenská republika 1939 -1945	Autoritatívny režim Židovský kódex Slováci na bojiskách 2.sv.vojny Protifašistický odboj Slovenské národné povstanie	Opísať autonómiu a vznik Slovenského štátu. Zostaviť časovú os najdôležitejších vnútropolitických udalostí Slovenskej republiky v období 1939 – 1945. Zhodnotiť medzinárodné postavenie SR. Objasniť riešenie židovskej otázky v

		SR v rokoch 1939 – 1945. Analyzovať Židovský kódex. Opísať historický význam SNP. Uviesť formy a spôsoby protifašistického odboja na území SR v období 1939 -1945. Vyhľadať príklady účasti Slovákov na bojiskách 2.svetovej vojny. Zoznámiť sa s každodennosťou obyvateľov SR v rokoch 1939 – 1945. Opísať hospodársky a kultúrny život v SR v období 1939 – 1945. Opísať priebeh oslobodenia Slovenska, Moravy a Čiech. Diskutovať na tému odboja a perzekúcií obyvateľov počas autoritatívneho režimu. Analyzovať školské historické pramene z daného obdobia
Československo za železnou oponou		
Slovensko v komunistickom Československu	Ľudová demokracia Komunistická totalita Odsun Nemcov Maďarská otázka Februárový puč Podoby totality a obete Odpor proti totalite Podoby socialistickej každodennosti Pražská jar Normalizácia Charta 77, disent	Vysvetliť cestu povojnovej ČSR od ľudovej demokracie ku komunistickej totalite. Zhodnotiť historické miesto februárového puču v roku 1948. Objasniť príčiny a dôsledky začlenenia ČSR do sovietskeho bloku. Identifikovať podoby komunistickej totality v ČSSR. Opísať existujúci podzemný odpor proti komunistickej totalite. Zhodnotiť historický význam obrodného procesu z roku 1968.

		Uviesť, charakterizovať významného predstaviteľa obrodného procesu. Vysvetliť príčiny a dôsledky československej normalizácie. Oboznámiť sa s každodenným životom v komunistickej totalite v ČSSR. Vypracovať projekt na tému obete totality. Zdokumentovať na konkrétnych príbehoch rôzne podoby každodenného života
Slovensko po roku 1989		
Pád železnej opony	Glasnosť Perestrojka Sviečková manifestácia Nežná revolúcia EHS Európska únia Vznik Slovenskej republiky Slovenská republika a EÚ - krízové javy	Vysvetliť príčiny a dôsledky pádu železnej opony v roku 1989. Vysvetliť pojem Nežná revolúcia. Opísať proces integrujúcej sa Európy v 2.polovici 20.storočia. Zhodnotiť historický význam fungovania EÚ, analyzovať klady a nedostatky. Porovnávať spoločné a rozdielne znaky jednotlivých európskych národných kultúr. Pochopiť nevyhnutnosť vzájomnej tolerancie a rešpektu napriek národným špecifikám. Projekt na tému sloboda, demokracia Uvedomiť si dôležitosť zachovania úcty k tradičným kultúrnym európskym hodnotám. Pochopiť čo nás v Európe rozdeľuje a hľadať čo nás spája. Vysvetliť tiché rozdelenie ČSFR 1.januára 1993 na 2 samostatné štáty.

		Zhodnotiť historický význam vzniku Slovenskej republiky v r.1993. Oboznámiť sa s významnými osobnosťami a udalosťami suverénnej Slovenskej republiky od roku1993 po súčasnosť. Hodnotiť Európsky integračný proces. Zhodnotiť klady a nedostatky integrácie SR. Posúdiť dôležitosť zachovania národných tradícií v európskom kontexte. Analyzovať školské historické pramene z daného obdobia

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Československo za železnou oponou Československo v medzivojnovom období
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií	Slovensko po roku 1989 Slovenský štát (1939-45)

	- vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť - -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Prvá svetová vojna a vznik ČSR Československo za železnou oponou
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Československo v medzivojnovom období Prvá svetová vojna a vznik ČSR
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Slovenský štát (1939-45) Slovensko po roku 1989

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 1.-5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

Stratégie vyučovania

Stratégia vyučovania určuje metódy a formy práce, ktorých premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní. V náväznosti na vyučovacie ciele v predmete dejepis budú využívané tieto metódy a formy: práca s historickými prameňmi, odbornou literatúrou, IKT, diskusia, spracovanie historických údajov, práca s dejepisnými mapami, pozorovanie, triedna minikonferencia, návšteva múzeí, archívov, historických lokalít.

Pri vyučovaní je dôležité podnecovať žiakovo samostatné kritické usudzovanie vo vzťahu

k dejepisnej problematike, rozvíjať myšlienkové činnosti žiakov, kde významné miesto nájde reflexia, analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, hodnotiace myslenie, ktoré nájdu svoje vyjadrenie v konkrétnych úkonoch.

Žiakom bude vytvorený priestor na vyjadrenie vlastných zážitkov, skúseností pri prezentovaní dejepisných tém. Žiaci na hodine budú vyjadrovať svoje záujmy, potreby a budú môcť vzájomne o svojich názoroch, pocitoch a postojoch komunikovať.

Učebné zdroje:

- dostupné učebnice dejepisu, školské dejepisné atlasy pre stredné školy,
- časopisy, encyklopédie,
- tematické nástenné mapy
- multimediálne výukové CD – dejepis pre SŠ
- výukové programy,
- internetové stránky, video,

Metódy a formy práce:

- problémové vyučovanie
- projektové vyučovanie
- zážitkové vyučovanie
- klasické formy vyučovania
- samostatná práca
- rozhovor, diskusia, výklad
- práca s internetom, práca na PC s výukovými programami

Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.
Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je systematické hodnotenie žiaka. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí, zručností a získaných kompetencií podľa výkonovej časti platných učebných osnov. dejepis je klasifikovaný známkou za obdobie I. a II. polroka.

Podklady pre výslednú polročnú klasifikáciu geografie tvoria:

- minimálne **dve známky** pri jednohodinovej časovej dotácii týždenne
- minimálne **tri známky** pri dvojhodinovej časovej dotácii týždenne
-

získané žiakom v **povinných formách** preverovania vedomostí a zručností, ktorými sú:

1. ústna odpoveď
2. písomné preverovanie vedomostí
3. vypracovanie a obhajoba seminárnej práce

Doplnkovými formami pre hodnotenie sú:

1. aktivita žiaka na vyučovacej hodine (samostatné správne riešenie úloh, aktivita pri skupinovej práci, tvorivosť pri riešení problémov...)
2. domáce úlohy
3. prezentácie s využitím IKT alebo v podobe posterov
4. referáty

Známky získané v povinných a doplnkových formách sa **odlišujú svojou váhou.** Váha jednotlivých foriem preverovania vedomostí a hodnotenia je uvedená v **Tabuľke č.1.**

Formy získavania podkladov na klasifikáciu	**Váha**
Ústna odpoveď	1 (štandardná váha)
Písomné preverovanie - celohodinové	2 (dvojnásobná váha)
Písomné preverovanie (bleskovky, monotematické testy..)	1 (štandardná váha)
Vypracovanie protokolu z PC, LC	1 (štandardná váha)
Všetky doplnkové formy	0,5 (polovičná váha)

Kritériá klasifikácie povinných foriem preverovania vedomostí:

vedomostný test v rámci priebežného hodnotenia žiaka píšeme po každom tematickom celku. Obsahuje uzavreté i otvorené typy úloh, kde bude aplikovaná Bloomova taxonómia cieľov v poznávacej oblasti učenia: zapamätanie, porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a hodnotenie. Uplatnením rôznych úrovní učenia zodpovedá i váha (bodové hodnotenie) jednotlivých úloh v teste.

Výsledné hodnotenie zodpovedá percentuálnej stupnici:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

V **prezentáciách a projektoch** sa hodnotí:

- dodržanie obsah a rozsahu – 40%
- spracovanie informácií – 20%
- prezentačné zručnosti žiaka – 40%

Ústna odpoveď sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa nasledovných kritérií:

1-(výborný) – ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie úplne samostatne a bezchybne reprodukovať obsah učiva danej témy, podaný obsah má logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, obhájiť svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy, posúdiť vhodnosť riešenia.

2- (chválitebný) - ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie samostatne, len s malým podnetom od učiteľa reprodukovať obsah učiva danej témy, prípadné malé chyby v odpovedi sám skoriguje, podaný obsah má zväčša logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, primerane pružne dokáže obhajovať svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy.

3- (dobrý) - ak ústny prejav žiaka je zreteľný, zväčša správny, výstižný , žiak potrebuje pri prejave pomocné otázky, na ktoré zväčša správne odpovedá, málo používa odbornú terminológiu, len na podnet učiteľa uvádza aplikáciu naučeného na príkladoch, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

4- (dostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažnejšie chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré reaguje nepružne, zväčša nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

5 – (nedostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažné chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré zväčša nevie reagovať, nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je nepružný, absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

Výsledný stupeň prospechu

žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci.

Pri určovaní stupňa prospechu predmetu geografia na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia.

Výslednú známku v klasifikácii o jeden stupeň môže zlepšiť účasť žiaka v predmetových súťažiach, olympiádach , SOČ a regionálnych, národných a nadnárodných projektoch.

V prípade, ak žiak vzhľadom na absenciu na min. 25% odučených hodinách daného predmetu nezíska minimálny počet známok za klasifikačné obdobie, bude klasifikovaný na základe komisionálneho preskúšania z daného predmetu z učiva v rozsahu celého klasifikačného obdobia.

9.5 Seminár z geografie- voliteľný predmet

Charakteristika predmetu

Učebné osnovy voliteľného predmetu seminár z geografie sú koncipované tak, aby umožnili rozšíriť a najmä prehĺbiť vedomosti faktografického a metodologického charakteru pre tých žiakov, ktorí majú o geografiu záujem a budú ju využívať v ďalšom štúdiu, resp. v praxi.

Základnou geografickou kompetenciou je práca s mapou. Vedieť pracovať s mapou, čítať ju, analyzovať obsah mapy a interpretovať ho, orientovať sa podľa mapy, vedieť zhotoviť jednoduchý náčrt okolia a i. Túto základnú kompetenciu podporujú i záujmy žiakov, nielen o svoje okolie, ich možnosť cestovať, pracovať s internetom a i.

Spoznávanie Zeme je základnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je iné, líši sa podnebím, rastlinstvom, živočíšstvom, obyvateľmi a ich výtvormi. Obyvateľstvo v rôznych častiach sveta sa líši nielen jazykom ale aj svojou kultúrou či spôsobom života. Poznanie týchto charakteristík a ich pochopenie vedie k porozumeniu predovšetkým vzájomných väzieb v krajine. Posúdiť postavenie Slovenska v porovnaní s ostatnými štátmi, ako ďalej zmeniť súčasný stav a pričiniť sa o rozvoj Slovenska a jeho regiónov tiež patria do geografického poznávania. Námety, čo môže každý žiak urobiť pre svoje mesto, svoj región, sú súčasťou praktického geografického výstupu potrebného pre bežný život.

Učebné osnovy sú spracované tak, že predpokladajú používanie doplňujúcich informácií. O počte hodín, venovaných jednotlivým témam rozhoduje učiteľ, takisto aj o organizácii práce. Seminárna forma vyučovania znamená vo veľkej miere samostatnú prácu žiakov, štúdium literatúry, ktorá dopĺňa prácu učiteľa, riešenie praktických úloh, cvičenia a pozorovania s riešením konkrétnych úloh, geografickou analýzou a syntetickým hodnotením.

Vyvrcholením je vypracovanie seminárnej práce, v ktorej má žiak preukázať schopnosť samostatne spracovať určitú tému na základe využitia geografických informácií a geografického hodnotenia.

Odporúčanými formami sú aj vychádzky a exkurzie, o ich realizácii rozhoduje učiteľ.

Ciele predmetu

Cieľom voliteľného predmetu je prehĺbiť vedomosti o krajinnej sfére a upevniť ich z hľadiska priestorovosti aj syntetickosti, preto dôraz sa kladie na komplexnú charakteristiku geografických javov. Okrem rozvoja kognitívnych cieľov výrazný rozvoj je aj v psychomotorickej a afektívnej oblasti, pretože v procese vzdelávania majú žiaci možnosť samostatného štúdia krajinnej sféry, získavania základných geografických informácií, ich spracovania a vyhodnotenia.

Takisto ako povinný predmet aj voliteľný predmet má spoločenský význam, pretože prostredníctvom neho si žiaci uvedomujú problémy, ktoré hrozia prírode a ľudstvu na Zemi a geografia je veda, ktorá je schopná pomôcť riešiť tieto problémy v globálnom ale aj lokálnom význame. A práve riešenie lokálnych problémov v rámci štúdia miestnej krajiny je pre žiakov dostupné.

Predmet okrem získavania vedomostí o prírodnej zložke krajinnej sféry a jej ochrany veľkou mierou umožňuje žiakom uvedomiť si význam štúdia kultúr obyvateľstva v rôznych častiach sveta a tým prispieť k upevneniu spolupatričnosti ľudí na celom svete ale aj k pocitu hrdosti z príslušnosti k určitému národu.

Ciele predmetu v prepojení na kľúčové kompetencie

Seminár z geografie rozvíja súbor kľúčových kompetencií, ktoré majú prevažne priestorový a integrujúci charakter. Považuje sa za ne súbor vedomostí, zručností a schopností, ktoré vie žiak správne skombinovať a tak porozumieť, interpretovať a prakticky využívať danosti krajiny. Patria medzi ne:

- Používať a vedieť interpretovať mapy rôzneho druhu (automapy, mapy na internete, turistické mapy, tematické mapy a i.).
- Práca s informáciami o krajine ako časti Zeme (aj Zeme ako celku). Ich praktické využitie v bežnom živote a schopnosť vyhľadať a použiť ich pre praktické potreby (textové a dátové zdroje v tlačenej či digitálnej podobe).

Získané poznatky systemizovať do oblastí fyzickej a humánnej geografie.

Poznatky fyzickej geografie sú u oblasti prírodných charakteristík Zeme. Získané informácie využije žiak pri správnom pochopení vzniku a vývoji hlavných povrchových tvarov, pri porovnávaní a využívaní nerovností zemského povrchu napríklad i turistike, ale aj pri rozhodovaní umiestňovaní aktivít v rozvoji regiónov – dopravných sietí, prípadne ťažbe nerastných surovín.

Poznať vplyv a účinok vnútorných a vonkajších síl, ktoré pôsobia na povrch Zeme umožnia ľuďom chrániť sa pred živelnými pohromami. To isté platí aj pri poznaní zákonitostí počasia v rôznych podnebných oblastiach sveta.

V oblasti humánnej geografie vyučovanie sa zameriava na človeka na Zemi, na premeny , ktorými ovplyvnil krajinu Porozumieť premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek (vrátane kultúrnych aspektov). Zhodnotiť perspektívy rozvoja pre budúcnosť (vývoj počtu obyvateľstva, rozvoja sídel, hospodárstva a i.).

- Pri vyučovaní seminára z geografie sa veľký dôraz kladie na literatúru ako zdroj, nielen učebnice ale aj odborné a populárnovedecké časopisy, renomované geografické portály , ktoré prinášajú aktuálne informácie Podporujeme tým potrebu čítania u žiakov, správne porozumenie prečítaného a spracovanie a interpretáciu. Prvotné rozvíjanie čítania a interpretácie obrázkov, fotografií, grafov, tabuliek, prierezov, schém a diagramov považujeme za základné vyjadrovacie prostriedky geografie.
- V obsahu geografie sa snažíme o integráciu a súborný pohľad na poznatky získané v spoločenských či prírodovedných disciplínach (história, biológia, geológia, fyzika, chémia, sociológia, filozofia). Vytvoriť ich prepojenie tak, aby vznikol komplexný obraz o regiónoch v rôznych častiach sveta.
- Kultúrne kompetencie rozšíriť prostredníctvom poznania rôznych kultúr na celom svete. Seminár z geografie poskytuje priestor a učí si vážiť iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, venuje sa ľudovej kultúre a kultúrnym tradíciám. Kultúrne pamiatky sú súčasťou obsahu regionálnej geografie.
- Schopnosti a zručnosti získané štúdiom geografie využiť pri oddychových aktivitách (cestovaní, rekreácii a i.).

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním seminára z geografie

Poznávacia (kognitívna)	**Komunikačná**	**Interpersonálna**	**Intrapersonálna**
Používať kognitívne operácie	Tvoriť, prijať a spracovať informácie a	Akceptovať skupinové rozhodnutia	Regulovať svoje správanie
Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia	Vyhľadávať informácie a produkovať vlastné geografické príspevky	Kooperovať v skupine	Vytvárať si vlastný hodnotový systém
Uplatňovať kritické	Formulovať svoj	Tolerovať	Dokázať

a tvorivé myslenie	názor a argumentovať, kooperovať s inými geografickými tvorcami	odlišnosti jednotlivcov	prehodnocovať svoj vzťah ku geografickým prameňom
Nájsť si vlastný štýl učenia a vedieť sa učiť v skupine	Obhájiť si vlastný názor	Diskutovať a viesť diskusiu O odbornom probléme	Akceptovať reálnu autoreflexiu
Myslieť tvorivo a uplatniť jeho výsledky	Prezentovať	Akceptovať nové aspekty	Iniciovať psychohygienu

Obsah vzdelávania:

Obsah učebného predmetu tvoria témy fyzickej, humánnej a regionálnej geografie. Ich obsah aj rozsah nadväzuje na témy povinného predmetu geografia a umožňuje ich rozšíriť a prehĺbiť a zaradiť aktuálne informácie o súčasných problémoch v krajine. Konkrétny obsah upravuje učiteľ podľa miestnych podmienok a podľa záujmu žiakov o smer vysokoškolského štúdia, resp. praxe tým, že si môže z tém vybrať a zoradiť ich v postupnosti podľa vlastného uváženia. V každom prípade by však mala zostať v obsahu téma geografia miestnej krajiny, ktorá je modelom pre štúdium javov a vzťahov v krajine. Komplexnú geografickú charakteristiku regiónov je možné upraviť. Vyčlenenie regiónov, tak ako sú uvedené v učebných osnovách, nie je záväzné.

Hodinová dotácia predmetu seminár z geografie v jednotlivých ročníkoch štúdia v zmysle učebného plánu školy

Ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
Počet hodín	0	0	0	2	2

4. ročník

Téma	Obsah	Výkon
Historická geografia		
Geografia v histórii Objavitelia Vedci	*Staroveká geografia, Eratosthénes* *Storočie veľkých objavov – Kolumbus, da Gama, Vespucci, Magalhães* Novodobá geografia – Humbolt, Darwin, Holub Skúmanie a zisťovanie zákonitostí, ktoré fungujú v krajine	*Charakterizovať objekt a predmet geografie v minulosti a súčasnosti. Vysvetliť dôležité historické medzníky vo vývoji geografie. Vytvoriť prezentáciu zámorských objavov.*
Zem vo vesmíre		
Planéta Zem – tvar, veľkosť Pohyby Zeme Mesiac Časové pásma	*Zem vo vesmíre, planéty, kométy, Slnko, slnečná sústava. Tvar a veľkosť Zeme, ekliptika, orbita, rotácia Zeme okolo osi – dôsledky* Obeh Zeme okolo Slnka, dôsledky obehu, hviezdny, slnečný deň, uhly dopadu slnečných lúčov na miesta Zeme, zatmenie Slnka, mesačné fázy, vplyv Mesiaca na Zem, slapové javy, časové pásma	*Opísať pohyby Zeme, Vysvetliť dôsledky rotácie a obehu Zeme pre život na Zemi. Orientovať sa pomocou časových pásiem na Zemi. Vytvoriť projekt na striedanie ročných období v rôznych častiach Zeme.*

Téma	Obsah	Výkon
Miestna krajina		
Geografický vývoj územia	Najstaršie poznatky o regióne. Geologické a morfologické objavy. Vývoj riečnej siete. Podpovrchové vody. Minerálne vody. Zmeny klímy počas geologických dôb. Klimatogeografická regionalizácia. Formovanie reliéfu. Fauna a flóra .	Opísať podnebie, povrch, nerastné suroviny v regióne, ako sa mení počasie v priebehu jednotlivých ročných období, ako sa mení teplota a množstvo zrážok (použiť diagramy). Na mape určiť vybrané toky riek, jazerá, vodné nádrže, podzemné vody, kúpele, oblasti minerálnych a termálnych vôd.
Vývoj osídlenia	Najstaršie dôkazy o sídlach. Hustota zaľudnenia. Spôsob života. Formy využitia zeme. Nárast populácie. Vývoj územného a správneho usporiadania. Banská činnosť. Sídelné jednotky okresu. Demografické ukazovatele miestnej krajiny.	Porovnať povrch a osídlenie. Na základe porovnania uviesť, ktoré oblasti sú vhodné na osídlenia a ktoré nie. Uviesť podmienky pre vznik sídla. Posúdiť príčiny nerovnomerného osídlenia územia. Opísať význam baníctva pre miestnu krajinu.
Jedinečnosť regiónu	Potenciály cestovného ruchu. Prírodné objekty, areály. Historické dominanty a skryté „poklady“.	Pripraviť prezentáciu svojho sídliska, sídla, regiónu. Vybrané sídla určiť na mape, charakterizovať ich polohu a uviesť ich stručnú

		charakteristiku (zo zdrojov). Poukázať aj na doteraz neznáme fakty z reálií bydliska.
Regióny Slovenska		
Fyzicko – geografické charakteristiky regiónov	Bratislava- hlavné mesto. Krajské mestá. Záhorie. Podunajský región. Považie. Orava a Kysuce. Liptov. Turiec. Ponitrie. Tekov. Pohronie. Hont. Novohrad. Spiš. Šariš. Gemer. Zemplín. Abov.	Vedieť charakterizovať odlišnosť a jedinečnosť prírodných pomerov oblastí ako aj ich spoločné znaky. Opísať povrchové celky, vodstvo, klímu jednotlivých regiónov
Socio – ekonomické charakteristiky regiónov	Bratislava- hlavné mesto. Krajské mestá. Záhorie. Podunajský región. Považie. Orava a Kysuce. Liptov. Ponitrie. Tekov. Pohronie. Hont. Novohrad. Spiš. Šariš. Gemer. Zemplín. Abov.	Porovnať demografické ukazovatele, vychádzajúce zo sčítacích podkladov. Vedieť pracovať so štatistickými ukazovateľmi. Charakterizovať stupne rozvoja regiónov podľa dosahovaných parametrov, ukazovateľov.
Aktivizujúce prvky cestovného ruchu	TANAP, PIENAP, NP Nízke Tatry, NP Malá Fatra, NP Veľká Fatra, NP *Slovenský raj, NP Muránska planina, NP Slovenský kras, NP Poloniny. Jaskyne Slovenského krasu, Vlkolínec, Spišský hrad a Spišská Kapitula, Bukové lesy Nízkych Beskýd, Bardejov, Banská Štiavnica a okolie. Drevené sakrálne pamiatky,* *Menej známe klenoty Slovenska*	Predstaviť v projekte NP, pamiatky UNESCO na Slovensku, alebo objekty miestnej krajiny. Vymenovať a ukázať na mape národné parky a čím sú charakteristické. Zdôvodniť význam ochrany vybratých objektov na Slovensku a vo svete. Porovnať vybrané NP Zeme a Slovenska.
Geografia regiónov		

Starý svet? – projekt o Európe, EÚ. Základné fyzicko – geografické informácie o regióne v kontexte planéty Zem	Poloha, zobrazenie Európy na mapách – Európa na severnej pologuli. Členenie Európy na časti – južná, juhovýchodná, východná, severná, stredná, západná.	Určiť na mape polohu vybratého regiónu geografickými súradnicami. Odlíšiť nížiny a vysočiny. Určiť na mape vybraté povrchové celky. Opísať ich polohu. Orientovať sa bez problémov na mape. Poznať názvy najvyšších vrchov pohorí, vedieť ich porovnať podľa výšky. Porovnať pôsobenie, ako ovplyvňuje geografická šírka, vzdialenosť od oceánu, nadmorská výška, morské prúdy na podnebie regiónov Európy, alebo ich časti. Vysvetliť činnosť riek na príkladoch (doliny riek, jaskyne, meandre, mŕtve ramená, delta). Určiť podľa mapy rozloženie typov krajín (rastlinných a živočíšnych pásiem) v Európe a v rôznych oblastiach sveta.

Kultúra regiónov (Človekom vytvorené osobitosti regiónov)	Obyvateľstvo Európy. Náboženstvá, jazykové a etnické odlišnosti. Globalizácia . Štáty podľa regiónov Európy a ich veľké mestá. (stručne) Cestovanie po prírodných krásach. stredomorská oblasť, alpská oblasť, škandinávska oblasť, stredná Európa, významné mestá.	Charakterizovať rozmiestnenie obyvateľstva vo vybraných častiach Európy. Na obrysovej mape pomenovať všetky štáty Európy a ich hlavné mestá. Opísať život pôvodných obyvateľov a ich vzťah k prisťahovalcom. Vedieť odlíšiť štruktúru obyvateľstva vybraných regiónov Európy (opísať ich pomocou grafov).
Aktivity človeka	Hospodárstvo – ťažba nerastných surovín, poľnohospodárstvo, priemysel, doprava, služby, obchod. Cestovný ruch (exkurzia, exkurzná trasa).	Ukázať na mape hospodársky najvyspelejšie regióny Európy. Charakterizovať dopravu v jednotlivých regiónoch Európy. Vymenovať a určiť na mape oblasti vhodné pre cestovný ruch. Cestovný ruch (prímorské oblasti Stredozemného mora, horské oblasti Álp, kultúrnohistorické strediská). Vypracovať projekt, prezentáciu zameranú na konkrétnu oblasť života v regiónoch Európy.

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Aktivity človeka Socio – ekonomické charakteristiky regiónov
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Vývoj osídlenia Kultúra regiónov (Človekom vytvorené osobitosti regiónov) Socio – ekonomické charakteristiky regiónov
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť - -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Jedinečnosť regiónu Aktivity človeka Aktivizujúce prvky cestovného ruchu
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť-vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba	Aktivity človeka Pohyby Zeme Vývoj osídlenia

	– byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Objavitelia
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Kultúra regiónov (Človekom vytvorené osobitosti regiónov) Socio – ekonomické charakteristiky regiónov

5. ročník

Téma	Obsah	Výkon
Geografia kontinentov Zeme		

Nový svet – Amerika (Základné fyzicko – geografické informácie)	Poloha, zobrazenie Ameriky na mapách – Severná a Južná Amerika. Členenie Ameriky na časti – latinská ,anglosaská, karibská, andská...	Určiť na mape polohu vybratého regiónu geografickými súradnicami. Odlíšiť nížiny a vysočiny. Určiť na mape vybraté povrchové celky. Opísať ich polohu. Orientovať sa bez problémov na mape. Poznať názvy najvyšších vrchov pohorí, vedieť ich porovnať podľa výšky. Porovnať pôsobenie, ako ovplyvňuje geografická šírka, vzdialenosť od oceánu, nadmorská výška, morské prúdy na podnebie regiónov Ameriky, alebo ich časti. Určiť podľa mapy rozloženie typov krajín (rastlinných a živočíšnych pásiem) v Amerike a v rôznych oblastiach sveta.
Kultúra regiónov (Človekom vytvorené osobitosti regiónov)	Obyvateľstvo Ameriky. Náboženstvá, jazykové a etnické odlišnosti. Globalizácia . Štáty podľa regiónov Ameriky a ich veľké mestá. (stručne) Cestovanie po prírodných krásach. Kanadská oblasť, prérijná oblasť USA, ostrovy Antíl, andské štáty, Laplatská nížina, Brazília.	Charakterizovať rozmiestnenie obyvateľstva vo vybraných častiach Ameriky. Na obrysovej mape pomenovať všetky štáty Ameriky a ich hlavné mestá. Opísať život pôvodných obyvateľov a ich vzťah k prisťahovalcom. Vedieť odlíšiť štruktúru obyvateľstva vybraných regiónov Ameriky (opísať ich pomocou grafov.

Aktivity človeka	Hospodárstvo – ťažba nerastných surovín, poľnohospodárstvo, priemysel, doprava, služby, obchod. Cestovný ruch (exkurzia, exkurzná trasa).	Opísať na mape hospodársky najvyspelejšie regióny Ameriky. Charakterizovať dopravu v jednotlivých regiónoch Ameriky. Vymenovať a určiť na mape oblasti vhodné pre cestovný ruch. Cestovný ruch (prímorské oblasti teplých morí, horské oblasti Kordiller, kultúrnohistorické strediská). Vypracovať projekt, prezentáciu zameranú na konkrétnu oblasť života v regiónoch Ameriky.
Perly Orientu – Ázia (Základné fyzicko – geografické informácie)	Poloha, zobrazenie Ázie na mapách – Sibír, Blízky východ, Stredný východ, Zadná India, Stredná Ázia a monzúnové oblasti.	Určiť na mape vybraté povrchové celky. Opísať ich polohu. Orientovať sa bez problémov na mape. Poznať názvy najvyšších vrchov pohorí, vedieť ich porovnať podľa výšky. Porovnať pôsobenie, ako ovplyvňuje geografická šírka, vzdialenosť od oceánu, nadmorská výška, morské prúdy na podnebie regiónov Ázie, alebo ich časti.

Kultúra regiónov (Človekom vytvorené osobitosti regiónov)	Obyvateľstvo Ázie. Náboženstvá, jazykové a etnické odlišnosti. Globalizácia . Tradicionalizmus. Fundamentalizmus. Urbanizácia Ázie. Cestovanie po prírodných krásach. Ázijské pamiatky zapísané do kultúrneho dedičstva UNESCO.	Charakterizovať rozmiestnenie obyvateľstva vo vybraných častiach Ázie. Na obrysovej mape pomenovať všetky štáty Ázie a ich hlavné mestá. Opísať život pôvodných obyvateľov a ich vzťah k prisťahovalcom. Vedieť odlíšiť štruktúru obyvateľstva vybraných regiónov Ázie (opísať ich pomocou grafov. Určiť problémy života obyvateľov.
Aktivity človeka	Hospodárstvo – ťažba nerastných surovín, poľnohospodárstvo, priemysel, doprava, služby, obchod. Znalostná ekonomika. Cestovný ruch (exkurzia, exkurzná trasa).	Opísať na mape hospodársky najvyspelejšie regióny Ázie. Charakterizovať dopravu v jednotlivých regiónoch Ázie. Vymenovať a určiť na mape oblasti vhodné pre cestovný ruch. Cestovný ruch (prímorské oblasti teplých morí, horské oblasti Kaukazu, Himalájí, kultúrnohistorické strediská). Vypracovať projekt, prezentáciu zameranú na ropné štáty, dynamicky sa rozvíjajúce regióny .

Afrika – blízka, vzdialená (Základné fyzicko – geografické informácie)	Poloha, zobrazenie Afriky na mapách, členenie na oblasti - severná, južná Afrika, subsaharská, západná, východná. Reliéf, vodstvo, podnebie.	Určiť na mape polohu vybratého regiónu geografickými súradnicami. Odlíšiť nížiny a vysočiny. Určiť na mape vybraté povrchové celky. Opísať ich polohu. Orientovať sa bez problémov na mape. Poznať názvy najvyšších vrchov pohorí, vedieť ich porovnať podľa výšky. Porovnať pôsobenie, ako ovplyvňuje geografická šírka, vzdialenosť od oceánu, nadmorská výška, morské prúdy na podnebie regiónov Afriky, alebo ich časti. Určiť podľa mapy rozloženie typov krajín (rastlinných a živočíšnych pásiem) v Afrike.
Kultúra regiónov (Človekom vytvorené osobitosti regiónov)	Obyvateľstvo Afriky. Náboženstvá, jazykové a etnické odlišnosti. Globalizácia . Tradície. Problémy obyvateľov Afrky. Štáty podľa regiónov Afriky a ich veľké mestá. Cestovanie po prírodných krásach a kultúrnych pamätihodnostiach. Arabské štáty. Nomádske civilizácie. Obyvateľstvo ekvatoriálnych oblastí, civilizácie saván.	Charakterizovať rozmiestnenie obyvateľstva vo vybraných častiach Afriky. Na obrysovej mape pomenovať všetky štáty Afriky a ich hlavné mestá. Opísať život pôvodných obyvateľov a ich vzťah k prisťahovalcom. Vedieť odlíšiť štruktúru obyvateľstva vybraných regiónov Afriky (opísať ich pomocou grafov). Určiť problémy života obyvateľov.

Aktivity človeka	Hospodárstvo – ťažba nerastných surovín, poľnohospodárstvo, priemysel, doprava, služby, obchod. Koloniálne väzby. Cestovný ruch (exkurzia, exkurzná trasa).	Opísať na mape hospodársky najvyspelejšie a najchudobnejšie regióny Afriky. Charakterizovať dopravu v jednotlivých regiónoch Afriky. Vymenovať a určiť na mape oblasti vhodné pre cestovný ruch. Cestovný ruch (prímorské oblasti, kultúrnohistorické strediská). Vypracovať projekt, prezentáciu zameranú na rozvojové štáty a dynamicky sa rozvíjajúce regióny .
Najmenší svetadiel – Austrália (Základné fyzicko – geografické informácie)	Poloha, zobrazenie Austrálie na mapách, členenie na oblasti - teritóriá. Reliéf, vodstvo, podnebie.	Charakterizovať na mape vybraté povrchové celky. Opísať ich polohu. Orientovať sa bez problémov na mape. Poznať názvy najvyšších vrchov pohorí, vedieť ich porovnať podľa výšky. Porovnať pôsobenie, ako ovplyvňuje geografická šírka, vzdialenosť od oceánu, nadmorská výška, morské prúdy na podnebie regiónov Austrálie, alebo ich časti. Určiť podľa mapy rozloženie typov krajín (rastlinných a živočíšnych pásiem) v Austrálii.

Kultúra regiónov (Človekom vytvorené osobitosti regiónov)	Obyvateľstvo Austrálie. Náboženstvá, jazykové a etnické odlišnosti. Globalizácia . Tradície. Problémy pôvodných obyvateľov. Administratívne členenie Austrálie a veľké mestá. Cestovanie po prírodných krásach a kultúrnych pamätihodnostiach.	Opísať život pôvodných obyvateľov a ich vzťah k prisťahovalcom. Vedieť odlíšiť štruktúru obyvateľstva vybraných oblastí (opísať ich pomocou grafov). Charakterizovať rozmiestnenie obyvateľstva vo vybraných častiach Austrálie.
Aktivity človeka	Hospodárstvo – ťažba nerastných surovín, poľnohospodárstvo, priemysel, doprava, služby, obchod. Cestovný ruch (exkurzia, exkurzná trasa).	Opísať na mape hospodársky najvyspelejšie a najvýznamnejšie časti Austrálie. Charakterizovať životnú úroveň obyvateľstva. Vymenovať a určiť na mape oblasti vhodné pre cestovný ruch. Vypracovať projekt, prezentáciu zameranú na Austráliu .

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich	Aktivity človeka Severovýchodná Čína - Mandžusko Afrika – blízka, vzdialená (Základné fyzicko – geografické informácie)

	-chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Kultúra regiónov (Človekom vytvorené osobitosti regiónov) Tibet Stredná Čína
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť - -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Aktivity človeka Kultúra regiónov (Človekom vytvorené osobitosti regiónov) Perly Orientu – Ázia (Základné fyzicko – geografické informácie)
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť-vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Aktivity človeka Pohyby Zeme Vývoj osídlenia Objavitelia

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Kultúra regiónov (Človekom vytvorené osobitosti regiónov) Severozápadná Čína

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 1.-5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

Stratégie vyučovania

Stratégia vyučovania určuje metódy a formy práce, ktorých premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní. V náväznosti na vyučovacie ciele v predmete geografia budú využívané tieto metódy a formy: práca s glóbusom, odbornou literatúrou, IKT, diskusia, spracovanie štatistických údajov, práca s mapami, práca s tematickými mapami, pozorovanie, triedna minikonferencia.

Pri vyučovaní je dôležité podnecovať žiakovo samostatné kritické usudzovanie vo vzťahu

ku geografickej problematike, rozvíjať myšlienkové činnosti žiakov, kde významné miesto nájde reflexia, analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, hodnotiace myslenie, ktoré nájdu svoje vyjadrenie v konkrétnych úkonoch.

Žiakom bude vytvorený priestor na vyjadrenie vlastných zážitkov, skúseností pri prezentovaní geografických tém. Žiaci na hodine budú vyjadrovať svoje záujmy, potreby a budú môcť vzájomne o svojich názoroch, pocitoch a postojoch komunikovať.

Učebné zdroje

- dostupné učebnice geografie, školské atlasy pre stredné školy,
- časopisy, encyklopédie,
- glóbusy, tematické nástenné mapy
- multimediálne výukové CD – geografia pre SŠ
- výukové programy,
- internetové stránky, video,

Metódy a formy práce:

- problémové vyučovanie
- projektové vyučovanie
- klasické formy vyučovania
- samostatná práca
- rozhovor, diskusia, výklad
- práca s internetom, práca na PC s výukovými programami

Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.
Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je systematické hodnotenie žiaka. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí, zručností a získaných kompetencií podľa výkonovej časti platných učebných osnov.

Predmet geografia je klasifikovaný známkou za obdobie I. a II. polroka.

Podklady pre výslednú polročnú klasifikáciu geografie tvoria:

- minimálne **dve známky** pri jednohodinovej časovej dotácii týždenne
- minimálne **tri známky** pri dvojhodinovej časovej dotácii týždenne
-

získané žiakom v **povinných formách** preverovania vedomostí a zručností, ktorými sú:

1. ústna odpoveď
2. písomné preverovanie vedomostí
3. vypracovanie a obhajoba seminárnej práce

Doplnkovými formami pre hodnotenie sú:

1. aktivita žiaka na vyučovacej hodine (samostatné správne riešenie úloh, aktivita pri skupinovej práci, tvorivosť pri riešení problémov...)
2. domáce úlohy
3. prezentácie s využitím IKT alebo v podobe posterov
4. referáty

Známky získané v povinných a doplnkových formách sa **odlišujú svojou váhou.** Váha jednotlivých foriem preverovania vedomostí a hodnotenia je uvedená v **Tabuľke č.1.**

Formy získavania podkladov na klasifikáciu	**Váha**
Ústna odpoveď	1 (štandardná váha)
Písomné preverovanie - celohodinové	2 (dvojnásobná váha)
Písomné preverovanie (bleskovky, monotematické testy..)	1 (štandardná váha)
Vypracovanie protokolu z PC, LC	1 (štandardná váha)
Všetky doplnkové formy	0,5 (polovičná váha)

Kritériá klasifikácie povinných foriem preverovania vedomostí:

Písomné práce sa klasifikujú stupňom od 1 do 5 podľa stupnice percentuálneho vyjadrenia schválenej pre prírodovedné predmety vyučované v slovenskom i španielskom jazyku v PK dňa 13.4.2016 nasledovne:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

V **prezentáciách a projektoch** sa hodnotí:

- dodržanie obsah a rozsahu – 40%
- spracovanie informácií – 20%
- prezentačné zručnosti žiaka – 40%
-

Ústna odpoveď sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa nasledovných kritérií:

1-(výborný) – ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie úplne samostatne a bezchybne reprodukovať obsah učiva danej témy, podaný obsah má logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, obhájiť svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy, posúdiť vhodnosť riešenia.

2- (chválitebný) - ak ústny prejav žiaka je správny, presný, výstižný a zreteľný, žiak vie samostatne, len s malým podnetom od učiteľa reprodukovať obsah učiva danej témy, prípadné malé chyby v odpovedi sám skoriguje, podaný obsah má zväčša logickú postupnosť, žiak používa v prejave správne odbornú terminológiu daného predmetu a témy, vie aplikovať osvojené poznatky na uvádzaných príkladoch, argumentovať svoje tvrdenia, viesť diskusiu so skúšajúcim učiteľom, primerane pružne dokáže obhajovať svoj názor v prípadnej diskusii, tvorivo riešiť problémové úlohy.

3- (dobrý) - ak ústny prejav žiaka je zreteľný, zväčša správny, výstižný , žiak potrebuje pri prejave pomocné otázky, na ktoré zväčša správne odpovedá, málo používa odbornú terminológiu, len na podnet učiteľa uvádza aplikáciu naučeného na príkladoch, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

4- (dostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažnejšie chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré reaguje nepružne, zväčša nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je málo pružný, vo väčšej miere absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

5 – (nedostatočný) - ak ústny prejav žiaka je nesamostatný, v reprodukcii témy sú závažné chyby, potrebuje neustále podnety od učiteľa, na ktoré zväčša nevie reagovať, nevie použiť odbornú terminológiu, aplikáciu naučených poznatkov nezvláda bez chýb ani s pomocou učiteľa, v diskusii je nepružný, absentuje schopnosť argumentácie jeho tvrdení.

Výsledný stupeň prospechu

žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci.

Pri určovaní stupňa prospechu predmetu geografia na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia.

Výslednú známku v klasifikácii o jeden stupeň môže zlepšiť účasť žiaka v predmetových súťažiach, olympiádach , SOČ a regionálnych, národných a nadnárodných projektoch.

V prípade, ak žiak vzhľadom na absenciu na min. 25% odučených hodinách daného predmetu nezíska minimálny počet známok za klasifikačné obdobie, bude klasifikovaný na základe komisionálneho preskúšania z daného predmetu z učiva v rozsahu celého klasifikačného obdobia,

9.6 Spoločenskovedný seminár- voliteľný predmet

Charakteristika

Predmet spoločenskovedný seminár je voliteľným predmetom. V štvrtom a v piatom ročníku si žiaci môžu zvoliť na základe osobnej profilácie tento predmet v jedno alebo dvojhodinovej týždennej dotácii. Učebné osnovy voliteľného predmetu spoločenskovedný seminár (SPS) vychádzajú z učebných osnov predmetu občianska náuka. Je koncipovaný tak, aby svojim obsahom pomáhal žiakom orientovať sa v sociálnej realite a ich začleňovaniu do rôznych spoločenských vzťahov a väzieb. Otvára cestu k realistickému sebapoznávaniu a poznávaniu osobnosti druhých ľudí a k pochopeniu vlastného konania i konania druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií. Oboznamuje žiakov so vzťahmi v rodine a v škole, činnosťou dôležitých politických inštitúcií a orgánov a s možnými spôsobmi zapojenia sa jednotlivcov do občianskeho života. Rozvíja občianske a právne vedomie žiakov, posilňuje zmysel jednotlivcov pre osobnú i občiansku zodpovednosť a motivuje žiakov k aktívnej účasti na živote demokratickej spoločnosti. Poskytuje základy ekonomickej gramotnosti, učí žiakov základnej orientácii a uplatneniu sa na pracovnom trhu aj v medzinárodnom meradle, oboznamuje so základným kategoriálno - pojmovým aparátom filozofie, prezentuje filozofiu a jej dejiny ako určité laboratórium ľudského myslenia.

CIELE UČEBNÉHO PREDMETU SPOLOČENSKOVEDNÝ SEMINÁR

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií:
- sociálnych a personálnych,
- spoločenských a občianskych,
- iniciatívnosť a podnikavosť,
- schopnosť naučiť sa učiť.

Vedie žiaka k:
- podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utváraniu vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- realistickému sebapoznávaniu a sebahodnoteniu,
- akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- orientácii v politických , právnych a ekonomických faktoch tvoriacich rámec každodenného života,
- aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie,
- vytváraniu pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznávaniu stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,
- osvojovaniu si základov ekonomickej gramotnosti, dôležitej na orientáciu v zložitých podmienkach modernej trhovej ekonomiky a k orientovaniu a rozhodovaniu sa v rôznych situáciách na trhu,
- získaniu základných vedomostí o formách a nástrojoch politiky zamestnanosti a trhu práce, ktoré mu umožnia základnú orientáciu o uplatnení sa na pracovnom trhu aj v medzinárodnom meradle,
- zvládnutiu základného kategoriálno - pojmového aparátu filozofie,
- prezentovaniu filozofie a jej dejín ako určité laboratórium ľudského myslenia a výkony jednotlivých filozofov ako inšpirujúcu ukážku toho, ako sa ľudské myslenie rodilo, v čase menilo a precizovalo v strete s inými myšlienkovými platformami,
- uplatňovaniu vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,

- vytváraniu schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovaniu a uplatňovaniu mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratiu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania.

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním spoločenskovedného seminára:

POZNÁVACIA (kognitívna)	**KOMUNIKAČNÁ**	**INTERPERSONÁLNA**	**INTRAPERSONÁLNA**
Používať kognitívne operácie.	Tvoriť, prijať a spracovať informácie a aktívne využívať médiá v procese komunikácie.	Akceptovať skupinové rozhodnutia.	Regulovať svoje správanie.
Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia.	Vyhľadávať informácie a produkovať vlastné príspevky.	Kooperovať v skupine a zaujať miesto v nej.	Vytvárať si vlastný hodnotový systém.
Uplatňovať kritické a tvorivé myslenie.	Formulovať svoj názor a argumentovať, kooperovať s ostatnými členmi skupiny.	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných.	Dokázať prehodnocovať svoj vzťah k sociálnej realite.

ROČNÍK	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
POČET HODÍN	**0**	**0**	**0**	**1/2**	**2/4**

OBSAH VZDELÁVANIA

Predmet oboznamuje žiakov s vybranými poznatkami z oblasti psychológie, sociológie, politológie, práva, ekonómie, sveta práce a filozofie, ktoré ich vedú k poznávaniu seba a iných, k chápaniu personálnych, interpersonálnych, sociálnych a ekonomických vzťahov medzi jednotlivcov a spoločnosťou. Podieľa sa na mravnom, občianskom a intelektuálnom rozvoji žiakov.

Tematické celky

Človek ako jedinec
Človek a spoločnosť
Občan a štát
Občan a právo
Základné ekonomické problémy a ich riešenie
Trhový mechanizmus
Trh práce
Nezamestnanosť a jej sociálno - ekonomický dopad
Svet práce
Úloha peňazí a finančných inštitúcií
Aktualizácia učiva

Človek ako jedinec
Podstata ľudskej psychiky - psychika - vnímanie/ pozorovanie/ pamäť/ myslenie - emócie
Osobnosť človeka - osobnosť – temperament – schopnosti - motívy a postoje - učenie
Psychológia v každodennom živote - duševná hygiena - zdravie a stres - poradenstvo

Človek a spoločnosť
Proces socializácie - socializácia - sociálne vzťahy - sociálne skupiny - sociálne roly - sociálne pozície medziľudská komunikácia
Sociálne procesy - rodina -funkcie rodiny -typy rodín – škola - rola žiaka - rola učiteľa -práva a povinnosti v škole -školská samospráva voľný čas – záujmy – spoločenské organizácie a inštitúcie
Sociálne fenomény - normy správania – deviácie - sociálne problémy (kriminalita, extrémizmus)

Občan a štát
Štát - znaky štátu -formy štátu -právny štát -Ústava SR
Demokracia - princípy -politický systém – voľby - volebné systémy
Ľudské práva -ľudské práva –dokumenty - systém ochrany ľudských práv - práva dieťaťa

Občan a právo
Právo –normy – morálka - právo
Právo v každodennom živote -právna spôsobilosť - právny systém -odvetvia práva - občianske právo spôsobilosť na právne úkony, práva spotrebiteľa) -rodinné právo (podmienky uzavretia manželstva) -trestné právo (deliktuálna spôsobilosť)
Orgány ochrany práva -advokácia -prokuratúra -notariáty

Základné ekonomické problémy a ich riešenie
problém vzácnosti, -základné ekonomické otázky - príkazová ekonomika - trhová ekonomika - národná ekonomika

Trhový mechanizmus
Ekonomický kolobeh – základné funkcie a úlohy trhu - typy trhov
Správanie spotrebiteľov a výrobcov – dopyt - ponuka
Trhová rovnováha - proces tvorby cien - trhová konkurencia

Trh práce
Trh práce - dopyt po práci - ponuka práce -cena práce - mzda a jej formy
Mobilita práce - pracovný trh v EÚ - globalizácia pracovného trhu

Nezamestnanosť a jej sociálno - ekonomický dopad
Nezamestnanosť - formy nezamestnanosti
Úrad práce - ďalšie inštitúcie riešiace problém nezamestnanosti - hmotné zabezpečenie v nezamestnanosti

Svet práce
Práca – povolanie - zamestnanie
Vzdelávanie - príprava na výber povolania - kariérne poradenstvo - práca s profesijnými informáciami
Písomné materiály uchádzača o zamestnanie - žiadosť o prijatie do zamestnania - motivačný list - prihláška na štúdium - profesijný životopis **Vstup na trh práce** - pracovný pomer - vznik, zmena a zánik - pracovná zmluva – náležitosti pracovnej zmluvy, skúšobná doba **Samostatná zárobková činnosť** - poradenské služby pre začínajúcich podnikateľov – živnostenské podnikanie - zakladanie živnosti

Úloha peňazí a finančných inštitúcií
Peniaze - funkcie a formy peňazí - euro v SR
Finančné inštitúcie – banky - bankový účet – poisťovne - produkty poisťovní
Daňová sústava - dane - daňové úrady - daňové a odvodové povinnosti

Aktualizácia učiva
Hodiny určené na aktualizáciu učiva, napr. exkurzia, návšteva súdneho pojednávania, beseda so starostom, politikom, aktivistom, advokátom, psychológom, návšteva úradu práce, práca s IKT a informáciami a pod..

Dejinno - filozofický exkurz

Základné znaky západnej filozofie ako celku. Filozofia ako doba vyjadrená v myšlienke: periodizácia dejín filozofie (antická filozofia, stredoveká filozofia, renesančná filozofia, novoveká filozofia, filozofia 19. storočia, filozofia 20. storočia), ich profilové charakteristiky a kultúrnohistorický kontext
Základné myšlienkové domény európskeho filozofického myslenia:
a.)**myslenie orientované na poznanie sveta** (Parmenides, Herakleitos, Aristoteles)
b)**myslenie orientované na poznávajúci subjekt a na podmienky a možnosti poznávania** (R. Descartes, I. Kant)
c)**myslenie orientované na jazyk** (L. Wittgenstein)
Kľúčové filozofické problémy v rámci 1. z uvedených domén: pôvod a poriadok sveta, zmena a trvanie, náhoda a nevyhnutnosť, kritériá rozlišovania medzi pravým a nepravým bytím (skutočnosťou a zdaním).
Kľúčové filozofické problémy v rámci 2. Z uvedených domén: problém hraníc a objektivity poznania, zdroje a metódy poznania.
Kľúčové filozofické problémy v rámci 3. Z uvedených domén: problém poznávacieho statusu jazyka (spochybnenie referenčnej funkcie jazyka), význam ako výsledok sociálnej a jazykovej praxe, metafora klietky – človek ako väzeň svojho jazyka.
Pojmy:
Holizmus, diskurzivita, arché, podstata, substancia, idealizmus, materializmus, panteizmus, monizmus, dualizmus, pluralizmus, teizmus, deizmus, determinizmus, dialektika, metafyzika, epistéma, doxa, racionalizmus, empirizmus, senzualizmus, metodická skepsa, transcendentalizmus („poznanie pred poznaním“), jazyk, lingvistika, sémantika, pragmatika, reprezentácia, význam

Úvod do filozofie a religionistiky
Náboženstvo a jeho atribúty. Prvky náboženstva: náboženská viera, náboženské symboly, náboženské praktiky a prejavy (náboženský kult, náboženské obrady, sviatky a tradície).
Kresťanstvo a svetové náboženstvá.
Alternatívne náboženské prejavy (nové náboženské hnutia).
Pojmy:
Religionistika, náboženstvo, svetové náboženstvo, kresťanstvo, islam, budhizmus, nová religiozita, sekta, kult, tolerancia.

Tematický, obsahový a výkonový štandard v IV. a V. ročníku štúdia

tematický celok	obsahový štandard	výkonový štandard
Človek ako jedinec - Osobnosť človeka - Typológie osobnosti - Duševná hygiena - Stres	Psychika, vnímanie, myslenie, emócie, osobnosť, prevencia pred stresom, pozitívny a negatívny stres.	Vysvetliť príčiny odlišnosti ľudí a rôznorodosť prejavov ich správania. Aplikovať získané poznatky pri sebapoznávaní, poznávaní druhých ľudí.
Človek a spoločnosť - Proces socializácie - Sociálne procesy - Sociálne skupiny - Príprava na internú časť maturitnej skúšky	Rodina, škola, voľný čas.	Na príkladoch uviesť možnosti osobného angažovania sa v školskom, politickom a kultúrnom prostredí spoločnosti.
Občan a štát - Štát - Demokracia - Voľby v demokracii - Samospráva a verejná správa	Ústava SR. Volebné systémy.	Uviesť, obhájiť a rešpektovať svoje práva a práva iných.
Občan a právo - Právo - Orgány ochrany práva - Rodinné právo - Pracovné právo - Trestné právo - Príprava na internú časť maturitnej skúšky	Delenie právneho systému.	Porovnať náplň činnosti orgánov právnej ochrany. Odôvodniť účel sankcií pri porušení právnych noriem.
Základné ekonomické problémy a ich riešenie - Základné ekonomické problémy a ich riešenie	problém vzácnosti, základné ekonomické otázky príkazová ekonomika trhová ekonomika národná ekonomika	Vysvetliť pojem vzácnosť. Porovnať rôzne typy ekonomík z hľadiska ich prístupu k riešeniu základných ekonomických otázok. Charakterizovať ekonomiku SR.
Trhový mechanizmus - Ekonomický kolobeh - Trhová rovnováha - Krivka dopytu a ponuky - Ekonomická úloha štátu	Proces tvorby cien.	Preukázať praktickú orientáciu v problematike fungovania trhového mechanizmu.

Trh práce - Trh práce - Mobilita práce - Nezamestnanosť ako globálny problém	Pracovný trh v EÚ, globalizácia pracovného trhu.	Vysvetliť špecifiká trhu práce, porovnať záujmy subjektov na trhu práce.
Úloha peňazí a finančných inštitúcií - Peniaze - Inflácia - Daňová sústava - Príprava na internú časť maturitnej skúšky	Daňový systém v SR.	Uviesť úlohu bánk a iných finančných inštitúcií.
Filozofia a jej atribúty - Filozofia a mýtus - Filozofické otázky a zdroje filozofických úvah - Filozofické disciplíny - Filozofia, veda, náboženstvo, umenie, ideológia	Filozofia, mýtus, predstava, pojem, údiv, pochybnosť, ontológia, gnozeológia, logika, etika, filozofia človeka (filozofická antropológia), filozofia dejín, filozofia spoločnosti (sociálna filozofia), zmysel života, nihilizmus, pravda, agnosticizmus, skepticizmus, eklekticizmus, scientizmus, kritické myslenie, sloboda.	Uviesť rozdielne znaky filozofie a mýtu. Nájsť v texte znaky mytologického a filozofického uvažovania. Uviesť rozlišovacie znaky, ktoré odlišujú filozofické otázky od bežných otázok. Na základe filozofického textu sformulovať otázku, ktorú tento text rieši a zaradiť ju do filozofickej disciplíny. Sformulovať vlastné stanovisko k filozofickému textu a postaviť vlastnú otázku, na základe inšpirácie filozofickým textom. Uviesť základné identifikačné znaky filozofie, vedy, náboženstva, umenia a ideológie a základné diferencie, ktoré odlišujú filozofiu od uvedených významových útvarov. Identifikovať prvky filozofickej reflexie, vedeckého vyjadrovania, náboženského presvedčenia, umeleckej tvorby a

Dejinno-filozofický exkurz - Základné myšlienkové domény európskeho filozofického myslenia - Ranná grécka filozofia - Vrcholná grécka filozofia - Helenizmus - Príprava na internú časť maturitnej skúšky - Spor o univerzálie - Patristika - Scholastika - Znovuzrodenie antiky - Renesančný obrat k prírode - Teórie o štáte - Príprava na internú časť maturitnej skúšky - Novoveký racionalizmus - Novoveký empirizmus - Osvietenstvo v Európe - Nemecká klasická idealistická filozofia - Vývoj absolútnej idey - Filozofia 19. storočia - Scientizmus - Antropologizmus - Príprava na internú časť maturitnej skúšky - Filozofia 20. storočia - Príprava na internú časť maturitnej skúšky	Holizmus, diskurzivita, arché, podstata, substancia, idealizmus, materializmus, panteizmus, monizmus, dualizmus, pluralizmus, teizmus, deizmus, determinizmus, dialektika, metafyzika, epistéme, doxa, racionalizmus, empirizmus, senzualizmus, metodická skepsa, transcendentalizmus („poznanie pred poznaním“), jazyk, lingvistika, sémantika, pragmatika, reprezentácia, význam.	prípadných ideologizmov v textoch, ktoré obsahujú viacero týchto zložiek. Charakterizovať spoločné črty vlastné Západnej filozofii ako celku a uviesť odlišnosti, ktoré ju odlišujú od filozofického myslenia spätého s inými kultúrnymi, resp. civilizačnými okruhmi. Uviesť, ktoré témy resp. problémy sú ťažiskové pre jednotlivé obdobia dejín filozofie. Vysvetliť príčiny zmien ťažiskových tém a problémov filozofického myslenia. Interpretovať dejiny filozofického myslenia ako proces vykazujúci dva rozhodujúce kvalitatívne posuny: - ako prechod od skúmania sveta k skúmaniu subjektu, ktorý o svete niečo vypovedá, - ako prechod od „myslenia o svete“ k analýze jazyka, v ktorom svet myslíme a vyjadrujeme. Identifikovať a analyzovať problémy, otázky a spory, ktoré zohrávali úlohu kryštalizačného jadra filozofických diskusií a polemík v rámci každej z uvedených myšlienkových

		domén. Charakterizovať stanoviská uvedených filozofov k ich riešeniu. Porovnať alternatívne riešenia uvedených problémov a zaujať k nim vlastné stanovisko.
Svet práce - Vstup na trh práce	Písomné materiály uchádzača o zamestnanie.	

Začlenenie prierezových tém do predmetu v IV. a V. ročníku:

Prierezová téma	Ciele	Téma
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Občan a štát Človek a spoločnosť Filozofia humanizmu a renesancie Novoveká filozofia Religionistika
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Človek a spoločnosť Občan a štát Európska filozofia a východné filozofické systémy Filozofia 18. a 19. storočia Religionistika
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne	Základné ekonomické problémy a ich riešenia Grécka filozofická tradícia

	i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Človek ako jedinec Filozofické trendy 20. storočia
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	Základné ekonomické problémy a ich riešenia Staroveká filozofia Filozofické trendy 20. storočia
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Človek ako jedinec Človek a spoločnosť Občan a štát Filozofia humanizmu a renesancie Religionistika
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA	-poskytuje žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formuje ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí	Prierezová tematika sa realizuje v špecializovaných kurzoch počas alebo na konci školského roka

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 1.-5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania

Pri výučbe je potrebné žiakom poskytnúť priestor a možnosti na utváranie vlastného názoru, postoja a presvedčenia. Na základe tohto budú rozvíjané myšlienkové činnosti žiakov, kde významné miesto zaujíma reflexia, analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, hodnotiace myslenie. Žiaci budú vyjadrovať na hodinách svoje skúsenosti, záujmy, potreby a budú môcť vzájomne o svojich názoroch, pocitoch a postojoch komunikovať. Dôležitým aspektom bude naučiť ich prezentovať svoje názory bez urážania ostatných a s rešpektovaním postojov iných členov triedneho kolektívu. V procese výučby sa budú uplatňovať metódy práce, ktoré napomôžu realizácii týchto princípov: názorno-demonštračné a praktické metódy, besedy s odborníkmi, súťaže v rámci triedy, prezentácie žiackych produktov na Dni

otvorených dverí našej školy. Pri realizácii týchto cieľov a princípov napomôžu tieto metódy a formy práce:

- skupinové vyučovanie
- situačné a rolové metódy
- metódy rozvíjajúce kritické myslenie
- tvorba projektov (žiaci vypracujú 2 projekty počas školského roka)
- brainstorming
- debata a diskusia
- názorno-demonštračné a praktické metódy
- besedy s odborníkmi, napr. školským psychológom
- súťaže
- prezentácie žiackych produktov
- zapojenie sa do akcií školy, napr. Deň otvorených dverí, Deň Zeme a pod

Učebné zdroje

- odborná literatúra, odborné časopisy materiálno-technické a didaktické prostriedky
- médiá (denná tlač, televízia, internet)
- inštitúcie a ich zdroje (múzeá, knižnice, archív, úrady v obci)
- učebnice Občianskej náuky pre SŠ a gymnáziá

Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Hodnotenie:

- v povinnej časti: vedomostné písomky a testy, ústne odpovede, projekt – 1.

- vedomostný test v rámci priebežného hodnotenia žiaka sa píše po každom TC. Obsahuje uzavreté i otvorené typy úloh, kde bude aplikovaná Bloomova taxonómia cieľov v poznávacej oblasti učenia: zapamätanie, porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a hodnotenie. Uplatnením rôznych úrovní učenia zodpovedá i váha (bodové hodnotenie) jednotlivých úloh v teste.

- Výsledné hodnotenie zodpovedá percentuálnej stupnici:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

- v nepovinnej časti sú študentom zadávané úlohy a projekty podľa ich výberu a záujmu, zapojenie do súťaží, besied, workshopov a pod. Tému im oznámi učiteľ v dostatočnom časovom predstihu. Učiteľ je oprávnený stanoviť počet projektov, ktoré majú žiaci vypracovať. Presný počet stanoví učiteľ na základe aktuálnych potrieb a možností triedy.

10 Umenie a kultúra

Tento predmet sa v 2. a 3. ročníku vyučuje v španielskom jazyku.

Vzdelávacia oblasť rozvíja žiakovo povedomie vlastnej kultúrnej identity, rozvíja jeho vlastné kultúrno-historické vedomie, rozvíja schopnosť rešpektovať a tolerovať hodnoty iných kultúr, rozvíja kultivovanú vizuálnu, sluchovú, jazykovú a pohybovú gramotnosť.

Žiak sa učí využívať základné kultúrne nástroje na kultivovanú komunikáciu, rozlišovať rôzne súčasti kultúry (umenie, veda, náboženstvo, šport), rozumieť ich úlohe vo svojom živote a v živote spoločnosti. Učí sa rozlišovať hlavné umelecké druhy, opisovať a verbalizovať svoje estetické zážitky z vnímania umeleckých diel, chápať význam estetických faktorov, estetickej činnosti v každodennom živote, chápať význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti. Rozvíja sa jeho záujem o kultúrne dedičstvo svojho regiónu, národa a štátu, zoznamuje sa s kultúrou iných národov, učí sa chápať význam kultúrnych a umeleckých pamiatok. Získava vedomosti a rozvíja si porozumenie k súčasnej umeleckej a kultúrnej tvorbe. Získava informácie o miestnom, národnom, európskom a svetovom dedičstve.

10.1 Umenie a kultúra

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

V predmete umenie a kultúra sa žiaci oboznamujú s priestorom kultúry a umenia prostredníctvom tematických celkov, ktoré sú zamerané na komplexné vnímanie kultúry a umenia v súvislostiach súčasných kultúrnych, spoločenských, ekonomických a politických procesov. Žiak sa učí využívať základné kultúrne nástroje, rozlišovať rôzne súčasti kultúry a umenia, rozumieť ich úlohe vo svojom živote a v živote spoločnosti. Učí sa rozlišovať hlavné umelecké a kultúrne smery, prúdy a druhy, opisovať a verbalizovať svoje zážitky z vnímania umeleckých diel, pochopiť význam a hodnotu umenia v živote jednotlivca a spoločnosti. Rozvíja sa záujem žiaka o kultúrne dedičstvo svojho regiónu, národa a štátu, zoznamuje sa s kultúrou iných národov, učí sa chápať význam kultúrnych a umeleckých pamiatok. Získava vedomosti a rozvíja sa porozumenie k súčasnej umeleckej a kultúrnej tvorbe.

Získava informácie o miestnom, národnom, európskom a svetovom dedičstve. Podieľa sa na rozvíjaní zodpovedného postoja k hodnotám národnej kultúry a iných kultúr, a v neposlednom rade rozvíja kultivovanú umeleckú, vizuálnu, akustickú, jazykovú a pohybovú gramotnosť. Učiteľ vedie žiakov tak, aby vytvoril dostatočný priestor na diskusiu o aktuálnom poznaní žiakov, aby vytváral situácie, v ktorých žiaci aktívne reflektujú súčasné umenie a kultúru, tvoria, diskutujú, argumentujú a interpretujú, čím sa rozvíja myslenie, zručnosti, názory a postoje žiaka. Umenie a kultúra obsahuje aj prvky, ktoré predmet prepájajú s inými vyučovacími predmetmi, napr. dejepis, geografia, etická výchova a podobne. Niektoré témy je možné, podľa uváženia učiteľa prepájať s témami týchto predmetov.

2. Časová - hodinová dotácia v predmete <u>umenie a kultúra</u> podľa platného učebného plánu.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	SPOLU
Dotácia hodín	0	1	1	0	0	2 hodiny

CIELE PREDMETU

Žiaci

- si kultivujú umeleckú, estetickú, vizuálnu, akustickú, jazykovú a pohybovú gramotnosť,
- si rozširujú skúsenosti s aktívnou tvorbou v rámci projektov v oblasti rôznych druhov umení a médií,
- rozlišujú hlavné umelecké a kultúrne smery, prúdy a druhy,
- kriticky reflektujú na súčasnú ponuku vizuálnej kultúry a médií,
- rozvíjajú si porozumenie k súčasnej umeleckej a kultúrnej tvorbe,
- verbálne alebo umelecké interpretujú vlastné umelecké zážitky,
- vyjadrujú vlastné myšlienky, skúsenosti a emócie prostredníctvom rôznych médií,
- zaujímajú zodpovedný postoj k hodnotám národnej kultúry,
- rešpektujú hodnoty a rozdiely kultúr iných národov,
- a si rozvíjajú povedomie o vlastnej kultúrnej identite.

ŠPECIFICKÉ CIELE PREDMETU PRE II. ROČNÍK

- Viesť žiakov k charakterizácii jednotlivých druhov umenia.
- Viesť žiakov k uctievaniu si národných tradícií porovnávaním s inonárodnými .
- Aktívne sa zapájať spoznávať historické pamiatky v regióne, v ktorom žijem.
- Vytvoriť videoklip originálne propagujúci slovenský alebo čínsky spôsob života, komunikácie, mentality, kultúry.
- Priviesť žiakov k rozpoznávaniu každodennej kultúry okolo nás a vedieť oddeliť umelecké(nezvyčajné) a bežné.
- Viesť žiakov rozlišovať „kultúrne“ a „nekultúrne“.
- Ponúknuť žiakovi prežiť estetický zážitok a vyhodnotiť ho.
- Ukázať poslanie a opodstatnenie kultúrnej etikety.
- Vysvetliť a konkretizovať všeobecný a vlastný životný štýl, kult a kultúru tela.
- Priviesť žiakov k pochopeniu masovej a populárnej kultúry (napr. cez porovnanie vkus x gýč, kvalita x brak, atd.).
-

ŠPECIFICKÉ CIELE PREDMETU PRE III. ROČNÍK

- Vedieť sa orientovať v elektronických médiách.
- Viesť žiakov k charakterizácii jednotlivých druhov umenia.
- Viesť žiakov k uctievaniu si národných tradícií porovnávaním s inonárodnými .
- Vytvoriť reklamu originálne propagujúcu slovenský alebo čínsky spôsob života, komunikácie, mentality, kultúry.
- Priviesť žiakov k rozpoznávaniu každodennej kultúry okolo nás a vedieť oddeliť umelecké(nezvyčajné) a bežné.
- Ponúknuť žiakovi prežiť estetický zážitok cez vlastnú interpretáciu a vyhodnotiť ho.
- Ukázať poslanie a opodstatnenie kultúrneho umeleckého zážitku.
- Priviesť žiakov k pochopeniu masovej a populárnej kultúry, analýze umeleckých diel.
- Uvedomovať si hodnotu rôznych druhov umenia.

KOMPETENCIE ŽIAKOV

Čiastkové kompetencie predmetu ***rozvíjajú kultúrnu gramotnosť žiaka:***

- Rozvíjať kultúrnu identitu žiaka.
- Rozvíjať rešpekt a toleranciu k inonárodným kultúram, ako aj schopnosti komunikovať s príslušníkmi iných kultúr.
- Rozvíjať a prehlbovať chápanie významu estetických faktorov v živote človeka a spoločnosti.
- Rozvíjať schopnosť rozlišovať umelecké atribúty a schopnosť reflexie vlastných estetických zážitkov.
- Rozvíjať schopnosť vnímať rôzne vyjadrovacie prostriedky, médiá a trendy, ktoré v kultúre a v umení existujú.
- Kultivovať vizuálnu, akustickú, jazykovú a pohybovú gramotnosť, schopnosť kreatívneho vyjadrovania myšlienok, skúseností a emócií prostredníctvom rôznych metód.
- Naučiť žiaka rozumieť súčasnej umeleckej a kultúrnej tvorbe.
- Naučiť pracovať s informáciami o umeleckých dielach a trendoch v rôznych národných kultúrach.
- Rozvíjať schopnosť žiaka komunikovať relevantne a kultúrne.
- Prehlbovať zodpovedné postoje a kritické myslenie o ponuke v kultúre.

Súhrn kompetencií predmetu formuje osobnú zodpovednosť žiaka:

- Predmet rozvíja na viacerých úrovniach osobnostné, kognitívne, komunikačné a občianske kompetencie. Komplexnú osobnosť žiaka rozvíja paralelne cez viaceré témy. Predmet naučí žiakov vnímať umelecké diela, artefakty a kultúrne prejavy v ich vzťahovej rôznosti, ako prirodzenú súčasť života. Východiskom predmetu je národná a európska kultúra dopĺňaná mimoeurópskymi kultúrami.

- Pre efektívne plnenie cieľov predmetu sa niektoré závažné témy špirálovo opakujú v nových kontextoch, s pridanou rovinou zovšeobecnenia. Umenie a kultúra cez štyri roky vyučovania interdisciplinárne prepája témy s inými predmetmi a prierezovými témami: Dejepis, Fyzika, Chémia, Matematika, Geografia, Biológia, Literatúra, Náuka o spoločnosti,

Občianska náuka, Etická výchova, Náboženská výchova, Multikultúrna výchova, Mediálna výchova, Regionálna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia, Tvorba projektu, Prezentačné zručnosti a cudzie jazyky.

ŠTRUKTÚRA KOMPETENCIÍ

Poznávacia (kognitívna)	Komunikačná	Interpersonálna	Intrapersonálna
Používať kognitívne operácie.	Tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Akceptovať skupinové rozhodnutia.	Regulovať svoje správanie.
Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia.	Vyhľadávať informácie.	Kooperovať v skupine.	Vytvárať si vlastný hodnotový systém.
Uplatňovať kritické myslenie.	Formulovať svoj názor a argumentovať.	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných.	Aktualizovať sebareflexiu.
Nájsť si vlastný štýl učenia a vedieť sa učiť v skupine.	Obhájiť názor.	Diskutovať a viesť diskusiu o odbornom probléme.	Akceptovať reálnu autoreflexiu.
Myslieť tvorivo a uplatniť jeho výsledky.	Prezentovať.	Akceptovať nové aspekty.	Iniciovať psychohygienu.

Obsahový a výkonový štandard - <u>II. ročník</u>

1. tematický celok:		
Kultúra a kultúrna tradícia: kultúrne povedomie, identita, tvorba kultúrnej tradície		
Obsahový štandard	**Edukačné témy**	**Výkonový štandard**
- kultúra – obsah pojmu z hľadiska niektorých sociohumanitných vied, funkcie, analýza (dominantná, alternatívna, marginálna kultúra a pod.)	Kultúra	Žiak vie/dokáže
- kultúrna tradícia,	Kultúrne povedomie	- digitálne zdokumentovať (formou denníka/digitálnej prezentácie)
- kultúrna identita	Kultúrna identita	vybranú kultúrnu pamiatku,

- kultúrne povedomie	Kultúrna tradícia	- vytvoriť vlastnú interpretáciu (posun, aktualizáciu) kultúrnej pamiatky, artefaktu, piesne alebo zvyku,
- regionálna kultúra a pamiatky – poznávanie regiónu	Pamiatky v regióne	- zhodnotiť význam a prínos vybranej kultúrnej pamiatky,
- kultúra ako ľudská aktivita, ako estetická hodnota, estetično.	Moja obľúbená pamiatka	- diskutovať o vplyve internetu (sociálnych médií) na formovaní kultúrnej tradície a identity,
	Kultúra. Umenie. Estetické kvality predmetov.	- analyzovať a interpretovať rôzne relácie v televízii, hudobné, filmové žánre, pôsobenie obrazov v rôznom prostredí, pôsobenie dizajnu a architektúry a vie o spoločenskej funkcii jednotlivých umeleckých druhov.
2. tematický celok:		
Móda a životný štýl		
- telo a tvár v rôznych kultúrach (napr. prírodné národy a pod.)	Telo a tvár v rôznych kultúrach.	Žiak vie/dokáže
- móda – praktická, estetická, erotická, identifikačná, diferenciačná funkcia	Odevný dizajn.	- navrhnúť telový dizajn pre rôzne kultúrne žánre alebo spoločenské príležitosti, body art a vlastný vizuál – návrh účesu, líčenia, maľby na telo, masky a i. (fotokoláž, montáž, experimenty s účesom a s líčením „naživo“).
- vyjadrovacie a výrazové prostriedky odevného dizajnu	Sebapropagácia, sebavyjadrenie, individualita – odievanie, účesy.	- vytvoriť vlastný návrh odevného dizajnu pre rôzne hudobné žánre, spoločenské roly,
- sebapropagácia, sebavyjadrenie, individualita – odievanie, účesy, líčenie, doplnky a úpravy tela ako forma komunikácie	Neverbálna komuniká-cia, gesto, mimika, pohyb, oblečenie.	- usporiadať módnu prehliadku (show),
- globalizácia v móde	Globalizácia v móde. Móda a subkultúry.	- porovnať súčasné a minulé štýly v odievaní.
- móda a subkultúry		

- ukážky – experimentálne trendy, módne časopisy, televízia, prehliadky, show		
- komunikácia gestom, mimikou, oblečením, funkcie oblečenia		
3. tematický celok:		
Kultúra tela – kult tela		
- kalokagatia – starogrécki myslitelia (Sokrates, Aristoteles, Sapfó), antické sochárstvo, renesančné umenie a pod.	Kalokagatia.	- tvorivo vyjadriť ideál mužskej alebo ženskej krásy,
- zobrazovanie tela v súčasnom umení, vo filme, v reklame, v medicínskej ilustrácii...	Kultúra tela.	- na vybraných ukážkach porovnávať rôzne koncepcie v postoji k ľudskému telu v súčasnosti a v minulosti, resp. v rôznych kultúrach,
- kult tela v športe –vizuálna reprezentácia športovcov, fanúšikov a športových udalostí	Kult tela.	- vytvoriť mediálnu prezentáciu ľubovoľnej športovej udalosti, módnej prehliadky, tanečného predstavenia, spoločenskej udalosti alebo verejnej akcie.
- ukážky – ideál krásy v rôznych kultúrach, telo v umení a v reklame, body art, súťaže krásy, tanec a pod.	Zobrazovanie v súčasnom umení.	
	Sexualita a ideál krásy.	
	Vzťah k vlastnému telu.	
4. tematický celok:		
Každodenná kultúra – experimenty		
- experimenty s materiálom rôznych umení a oblastí kultúrnej tvorby (videoklip, hudobno-multimediálny klip, reklamný šot, dokument, VJ-ing, projection mapping a pod.)	Videoklip.	Žiak vie/dokáže
- kooperácia v malom filmovom štábe (scenár, libreto, réžia, zvuk, scéna, telový dizajn, kostým, kamera, herectvo, produkcia, postprodukcia)	Reklamný šot.	- vytvoriť videoklip alebo reklamný šot zameraný na prezentáciu (školy, projektu, produktu a pod.),
		- dokáže vnímať materiály rôznych umení a oblastí kultúrnej tvorby a experimentovať s nimi formou skupinovej práce.

		- vytvoriť videoklip z prostredia školy alebo z každodenného života žiakov.
- kultúrne predmety (úžitková, estetická a znaková funkcia)	Kultúrne predmety.	- na konkrétnych kultúrnych predmetoch interpretovať kultúrne súvislosti – staré/nové; zastarané/moderné, módne/vkusné/nevkusné, retro, inovatívne apod.
- genealógia materiálnej kultúry - dizajn výrobkov transport	Dizajn výrobkov.	- vytvoriť inštaláciu, happening alebo predstavenie s rôznymi kultúrnymi predmetmi (artefaktmi),
- dizajn	Obaly kníh a CD/DVD.	
- architektúra	Architektúra.	
- junk art – umenie odpadu - recyklácia v materiálnom a kultúrnom zmysle	Recyklácia.	
5. tematický celok:		
Historická kultúra a súčasnosť		
- svetové kultúrne dedičstvo, kultúrna pamiatka – charakteristika pojmu, význam pre spoločnosť národná kultúra – tradícia, súčasnosť kultúrne vplyvy, smery v modernom a v súčasnom výtvarnom umení, hudbe, architektúre, dizajne, multimédiách	Svetové kultúrne dedičstvo.	Žiak vie/dokáže
	Národná kultúra.	- na príklade kultúrneho predmetu, umeleckého diela, pamiatky zdôvodniť význam svetového kultúrneho dedičstva a jeho ochrany,
	Smery v umení.	- porovnať formu, obsah, význam a aktuálnosť umeleckých diel rôzneho žánru alebo druhu v histórii a v súčasnosti.
6. tematický celok:		
Vysoká a nízka kultúra		
- vysoká a nízka kultúra	vysoká a nízka kultúra	Žiak vie/dokáže
- tvorivé umenie a stredný prúd - poklesnuté formy umenia	tvorivé umenie a stredný prúd	- na rôznych príkladoch poukázať na kritériá vysokej a nízkej kultúry,

- konvencia a experiment	subkultúry	- pomenovať znaky subkultúr,
- subkultúry – zvyky, rituály, tradície, produkty	Hlavné typy produktov označených za hodnoty kultúrnej tradície.	- porozprávať o príčinách vzniku subkultúr a vplyve subkultúr na dominantnú kultúru.
	Voľné a úžitkové umenie.	- prežiť zážitok, vnímať ho, urobiť jednoduchú analýzu,
7. tematický celok:		
Reklama		
- reklama (ciele ekonomické, mocenské, náboženské, vzdelávacie, zábavné a informačné)	Reklama.	Žiak vie/dokáže
- psychologické pôsobenie reklamy (vzbudenie túžby)	Webová stránka.	- interpretovať vybranú reklamu alebo reklamnú kampaň z hľadiska obsahu,
- cieľové skupiny	Vytvorenie portfólia.	- na konkrétnom príklade zdôvodniť využitie umenia v reklame,
- osobná reklama – profil, status, osobná webová stránka (sociálne médiá), portfólio		- pripraviť projekt prezentácie vlastnej myšlienky, nápadu,
- kultúra ako tovar		- vytvoriť koncept reklamy na vybraný kultúrny produkt.
- reklamná kampaň kultúrneho produktu		
8. tematický celok:		
Masová a populárna kultúra.		
- masová kultúra	Masová kultúra.	Žiak vie/dokáže
- produkty masovej kultúry – typológia	Masové médiá.	- kriticky zhodnotiť vybrané produkty masovej kultúry,
- masové médiá (print, TV, rozhlas, internet...) – žánre, formy	Publikum.	- prezentovať vlastný kultúrny/mediálny produkt (blog, webovú stránku, triedne/školské noviny, rozhlasovú reláciu) v regionálnom médiu
- publikum – masa štandardizácia vedomia		
- mediálne formáty – telenovela, estrády, reality show, trilery, seriály a pod.	Trh s kultúrou.	- na príkladoch rôznych mediálnych formátov vysvetliť fungovanie kritérií na rozlíšenie umeleckého diela a gýča
- gýč, brak, kópia, falzifikát umenia v umení a v médiách - vkus a gýč	Mediálne formáty.	- vytvoriť vlastný scenár k vybranému mediálnemu formátu,

	Vkus a gýč.	
-ľudia v populárnej kultúre – idol, vzor, norma; model, rola (celebrity, telebrity, športové hviezdy a pod.)	Idol, vzor, norma.	- pripraviť prezentáciu/portfólio o svojom idole/vzore.
Miestny folklór.	Miestny folklór.	- vytvoriť prehľad o folklórnom umení v obci.

6. Obsahový a výkonový štandard - <u>III. ročník</u>

1. tematický celok:		
Elektronické médiá.		
- elektronické médiá – druhy, povaha, funkcie	Elektronické médiá. Povaha a funkcie elektronických médií.	Žiak vie/dokáže:
- nové médiá v súčasnom umení (vizuálne umenia, hudba)	Sociálne médiá.	- vytvoriť logo, webovú stránku,
- sociálne médiá – kultúra, etiketa (správanie sa a komunikácia v prostredí) on-line komunít	Ukážky elektronických médií.	- spojiť text (scenár), animácie, hudobné vsuvky.
- umenie elektronických médií – ukážky (multimédiá, softvérové umenie, hry a pod.)	Dizajn webovej stránky triedy, logo triedy/ školy.	- pokúsiť sa súťažiť o najlepší scenár a dizajn.
	Tvorba elektronického fotoalbumu.	- prezentovať návrh vlastného edukačného projektu/aktivity v prostredí elektronických médií.
2. tematický celok:		
Umelecké druhy.		
- umelecký druh (umelecká literatúra, výtvarné umenie, hudba, divadlo, audiovízia, úžitkové umenie, architektúra a pod.)	Literatúra, výtvarné umenia, hudobné umenia, dramatické umenia, film, elektronické umenie.	Žiak vie/dokáže
- umelecké dielo a jeho funkcie - vrstvy umeleckého diela (formálna, materiálová, tematická, významová, pragmatická)		- mať prehľad o štruktúre umeleckých druhov,
		- zobraziť prostriedkami ktoréhokoľvek umeleckého druhu ľubovoľnú situáciu (motív),
		- priradiť umelecké dielo k umeleckému druhu,
		- rozlíšiť kombináciu umeleckých druhov v syntetických umeniach.
3. tematický celok:		

Vyjadrovacie a výrazové možnosti rôznych umeleckých druhov		
- vyjadrovacie prostriedky a kompozičné princípy rôznych druhov umenia (rytmus, symetria, melódia, kompozícia, gradácia a pod.) a ich základné stavebné elementy (bod, čiara, plocha, tvar, farba a pod.)	Kompozícia rôznych druhov umenia.	Žiak vie/dokáže
- vyjadrovacie prostriedky a tvorba výrazu	Tvorba umeleckého diela.	- porovnávať využitie analogického vyjadrovacieho alebo výrazového prostriedku vo vybraných umeleckých druhoch,
- techniky tvorby umeleckého diela (rôzne druhy umenia)	Médium.	- charakterizovať aspoň tri vyjadrovacie (výrazové) prostriedky v jednotlivých umeleckých druhoch,
- médium – prostriedok medziľudskej komunikácie, prenos kultúrnych obsahov		- vysvetliť pojem výraz výtvarného diela.
4. tematický celok:		
Analýza a interpretácia umeleckého diela		
- tvorba, percepcia, recepcia a interpretácia umeleckého diela - analýza umeleckého diela (základy semiotiky)	Analýza umeleckého diela.	Žiak vie/dokáže
- znak, symbol, index, ikona, emotívne a hodnotové znaky (denotát, konotát a pod.)	Interpretácia umeleckého diela.	- identifikovať funkcie vybraného umeleckého diela,
- koncepcie a aspekty interpretácie umeleckého diela (historický, ikonografický, psychologický, sociálny, autorský...) súvzťažnosť obsahových a formotvorných zložiek – význam a výraz	Štruktúra diela. Kompozícia diela	- vysvetliť pojmy obsah a forma umeleckého diela,
- význam umeleckého diela (prirodzený, konvenčný, symbolický, morálny, transcendentný, alegorický a pod.)	Hľadanie rôznych významových vrstiev diela.	- porovnať intenzitu a rôznorodosť estetického zážitku z vnímania rôznych umeleckých diel a artefaktov,
- verbálna interpretácia umeleckého diela		- verejne prezentovať verbálnu alebo umeleckú interpretáciu vybraného umeleckého diela alebo artefaktu.

- umelecká interpretácia vybraného diela – parafráza, posun, ozvláštnenie, persifláž a pod.		- vybrať vhodné ukážky s podobnou, prípad. identickou ideou v rôznych umeleckých druhoch a porovnávať ich vyjadrovacie prostriedky.
5. tematický celok:		
Prevádzka v kultúre – prezentácia umenia		
- kultúrne a umelecké inštitúcie – rozhovory s pracovníkmi rôznych kultúrnych a umeleckých inštitúcií	kultúrne a umelecké inštitúcie.	Žiak vie/dokáže
- formy prezentácie umenia (galérie, múzeá, výstavy, veľtrhy, festivaly, aukcie, koncerty, predstavenia a pod.)	formy prezentácie umenia.	- slovne zhodnotiť zážitok z navštíveného kultúrneho alebo umeleckého podujatia,
- reklama a marketing umenia	reklama a marketing umenia	- objasniť vzťah medzi dielom a cieľovou skupinou,
- prezentácia umenia v rôznych médiách (odborné časopisy, publikácie, show, happening, workshop, diskusia, kampaň a pod.)	úloha obecenstva	- vytvoriť prezentáciu alebo recenziu na vybrané umelecké dielo.
- umelecká kritika	mecenášstvo a sponzorstvo	- modelovať situácie s prítomnosťou médií a bez nich– interview, reportáž, reklama, vlastný autorský program.
- sociálny aspekt umenia: cieľové skupiny		
- úloha obecenstva		
- mecenášstvo a sponzorstvo		
6. tematický celok:		
Hodnota umenia a trh s umením		
- hodnota umenia (status, korisť, zberateľstvo, jedinečnosť, kapitalizácia)	Hodnota umenia.	Žiak vie/dokáže
- vplyv technológií na funkciu a hodnotu umeleckého diela (hodnota a funkcia originálu, reprodukcia, kópia, falzifikát, plagiát a pod.)	Vplyv technológií na funkciu a hodnotu umeleckého diela.	- zdôvodniť svoj názor na hodnotu umeleckého diela,
- ukážky – katalógy výstav, sprievodné materiály k festivalom, akciám, koncertom, kultúrnym podujatiam, informácie na	Funkcia originálu, reprodukcia, kópia, falzifikát, plagiát.	- porovnať rozdiely v zhodnocovaní jednotlivých druhov umení,

internete, sociálnych sieťach a pod.		
		- vyjadriť svoj názor na repatriáciu vybraných umeleckých diel,
		- na vybranom umeleckom diele alebo artefakte vysvetliť podiel umeleckého trhu na jeho úspechu, respektíve neúspechu,
- trh s umením (história a súčasnosť)		- porovnať spôsob ekonomického zhodnotenia a kultúrneho významu diel masovej produkcie a experimentálneho umenia
- aukcie		
- návštevy rôznych kultúrnych a umeleckých podujatí (výstava, koncert, show, festival, klubová akcia, film o filme, workshop, diskusia, happening a pod.)		
7. tematický celok:		
Poznávanie umenia		
- umelecké dielo (v rôznych druhoch umenia)		Žiak vie/dokáže
- umelecké slohy, smery a štýly - umenie ako mágia, predmet kultu, poznania, zábavy a pod.		- na príklade poukázať na paralely umenia a iných oblastí kultúrnej tvorby spoločnosti,
- irónia, komika, hra, vážnosť v umení		- priradiť konkrétny umelecký druh ku slohovému obdobiu, smeru a štýlu,
- umelecké stratégie na princípe privlastnenia – apropriácia (citácia, parafráza, intervencia, transformácia)		- pomenovať historické slohy umenia v ich časovej následnosti
- umenie a veda (prírodné, spoločenské, humanitné a pod.) - umenie pre umenie (l`art pour l`art) umenie a jeho mimoumelecké funkcie (spoločenské, morálne a pod.)		- formou portfólia dokumentovať vo vybraných umeleckých médiách rôzne druhy umenia.

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	Svet kultúry, vizuálne, pohybové, priestorové znaky a činnosti človeka. Telo a tvár v rôznych kultúrach. Dizajn.
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	Základné vyjadrovacie prostriedky hlavných umeleckých druhov. Svetové kultúrne dedičstvo. Globalizácia v móde. Interpretácia umeleckého artefaktu.
MEDIÁLNA VÝCHOVA MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť - -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	Svet reklamy. Fotoalbum. Základné vyjadrovacie prostriedky hlavných umeleckých druhov. Edukačný projekt. Populárna kultúra a médiá.
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba	Populárna kultúra a médiá. Videoprojekt. Reklamný šot.

	– byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	Kalokagatia. Svet kultúry, vizuálne, pohybové, priestorové znaky a činnosti človeka.
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA OŽZ	- riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana - zdravotná príprava - pohyb a pobyt v prírode	Životný štýl, móda, kultúra tela a kult tela v športe.

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 1. - 5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

METÓDY A FORMY PRÁCE

- metóda primeranosti
- metóda postupnosti
- metóda názornosti
- metóda diferenciácie
- metódy aktívneho učenia
- demonštračné metódy
- problémové vyučovanie
- skupinové vyučovanie
- projektové metódy
- práca s textom
- práca s dokumentom
- exkurzie

UČEBNÉ ZDROJE

Thyri, K. – Janek,M.: Dejiny umenia. Bratislava, SPN 1990.

Beňadiková, J. – Fedorová, M.: Estetická výchova pre stredné školy. Bratislava, SPN 1992.

Černá, M.: Dejiny výtvarného umenia. Praha, Idea servis 1999.

Pijoan, J.: Dejiny umenia 1.-12., Bratislava, Ikar 1998.

Učebnica: Mistrík, E.: Umenie a kultúra pre 1. – 3. ročník gymnázií.

Médiá – internet: www.wikipedia.sk www.krasneslovensko.eu

Publikácie o vybranej kultúrnej pamiatke.

Prezentácie žiakov.

Žiacke portfólio.

KLASIFIKÁCIA PREDMETU UMENIE A KULTÚRA

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

(1) Hodnotenie v predmete umenie a kultúra na strednej škole funguje ako spätná väzba, ktorá žiakovi prezentuje názor okolia (v tomto prípade učiteľa, resp. školy, spolužiakov) na kvalitu a význam jeho činnosti. Zároveň zaraďuje činnosť a osobnostné premeny žiaka medzi veličiny, ktoré sú pre dané okolie (spoločnosť) hodnotou.
(2) Oblasť prežívania, interpretácie sveta a vyjadrovania, oblasť postojov, to všetko predstavuje procesy, ktoré sú v takej miere viazané na individuálne vlastnosti a podmienky jednotlivca, že možnosť ich kvantifikácie a objektivizácie je veľmi obmedzená. Rozvinutie práve týchto procesov je však cieľom predmetu umenie a kultúra. Napriek tomu citlivé rozlíšenie, pomenovanie i záverečné uznanie procesov rozvoja osobnosti sú pre ich nositeľa a vývoj žiaka dôležité.
(3) Špecifikom výchovy v predmete umenie a kultúra je, že sa očakáva vlastný prístup žiaka k aplikácii vyjadrovacích prostriedkov, nástrojových a koordinačných zručností v rozvoji vlastného vnímania. Očakáva sa samostatný prístup žiaka najmä v oblasti chápania a interpretácie kultúrnych artefaktov a pri vytváraní vlastných symbolických reprezentácií skutočnosti či svojho vnútorného sveta. Umenie a kultúra sa nenapĺňa len realizáciou požadovanej edukačnej úlohy na vyučovaní, ale tento program tvorí východisko k samostatnému (tvorivému) sebavyjadrovaniu žiaka. Predmet by inak nespĺňal svoje poslanie: formovať mentálne štruktúry žiaka v smere k aktívnej otvorenosti voči rôznorodým interpretáciám a v smere k tvorivému vyjadrovaniu sveta a seba.
(4) Hodnotenie tohto predmetu má v prvom rade funkciu pozitívne motivovať žiaka, usmerniť jeho osobnostný vývoj a rozvinúť v ňom kultúrne potreby. Tu musí učiteľ brať ohľad na schopnosti, nadanie, ambície, vkus a predchádzajúce výkony žiaka. Hodnotenie je aj porovnaním v rámci skupiny žiakov (triedy). Toto porovnanie má mať najmä výchovný charakter. Pri zohľadnení osobitosti každého žiaka poskytuje triede aj žiakovi obraz o pestrosti prístupov, o rôznych formách pochopenia problematiky v triede i o rozvrstvení škály postojov, názorov a aktivity medzi jednotlivými žiakmi. Nehodnotíme teda len výsledok činnosti (vytvorený artefakt, vyjadrenú interpretáciu, pomenovaný zážitok), ale celý výchovný proces a prístup žiaka v rámci neho.
(5) Ťažiskovou formou hodnotenia v predmete umenie a kultúra je formatívne hodnotenie procesov, ktoré sa odohrávajú priamo na hodine v žiakovom myslení a cítení. Nejde však o jednoduché jednoslovné vyjadrenie typu „dobre“, „len tak ďalej“, „správne“. Dôležité je rozvinúť zložitejšie slovné hodnotenie na hodine tak, aby učiteľ poskytol žiakovi citlivú, veku primeranú a analyticky podloženú spätnú väzbu o rôznych aspektoch jeho činnosti podľa kritérií v odsekoch 10 a 11. Vo vzájomnej komunikácii má žiak možnosť klásť otázky alebo zdôvodniť svoj prístup. Túto formu je vhodné kombinovať so sebahodnotením žiaka.
(6) Cieľom je dosiahnuť, aby žiak nebol len jednorazovo hodnotený na záver hodiny či po podanom výkone. Predmet umenie a kultúra si vyžaduje komplexnú spätnú väzbu na aktivitu žiakov, na spôsoby ich spolupráce, na ich motiváciu, ako aj na výsledky ich práce.
(7) Záverečnou formou takejto komplexnej spätnej väzby je škálovanie formou známok, porovnateľné so známkovaním, aké sa používa na iných predmetoch vyučovaných na škole. Nie je však nutné známkovať každú prácu a každý výkon žiaka. Závisí od učiteľa, ktoré úlohy bude hodnotiť, aby hodnotenie poskytlo žiakovi i prostrediu dostatočný obraz o jeho kvalitách a vývoji.

(8) Učiteľ musí brať ohľad na to, že vnímanie kultúry, porozumenie kultúrnym artefaktom a využívanie nástrojov kultúry pre sebavyjadrenie či komunikáciu súvisí so sebaprojekciou, záujmami, motiváciou, hodnotovými orientáciami, fantáziou, emocionalitou, s úrovňou poznania u žiaka i s celým intímnym svetom žiaka. Preto sa pri hodnotení treba vyvarovať paušálnych súdov a šablónovitých kritérií, ktoré by sa mohli necitlivo dotknúť osobnostného zamerania žiaka. Je dôležité uplatňovať diferencovaný a individuálny prístup. Predložené kritériá sú orientačné, učiteľovi ponúkajú základnú štruktúru pre analýzu jednotlivých zložiek činnosti žiaka v rámci umenia a kultúry.
(9) V rámci predmetu umenie a kultúra hodnotíme tieto oblasti žiakovho správania:
a) jazykové (alebo literárne), vizuálne, pohybové (alebo dramatické), zvukové (alebo hudobné) vyjadrenie spôsobu, akým žiak vníma kultúrne artefakty,
b) tvorbu jazykových, vizuálnych, pohybových a zvukových artefaktov,
c) reflexiu kultúrnych artefaktov; žiacku reflexiu ich vlastných postojov,
d) rôznorodé prejavy názorov a postojov,
e) prejavy zložitejších poznávacích procesov,
f) prácu s informáciami,
g) prácu s médiami,
h) spôsoby komunikácie pri riešení úloh,
i) prejavy spolupráce pri riešení úloh,
j) prejavy motivácie k činnosti,
k) prejavy rôznych kognitívnych procesov,
l) prejavy emocionálnych procesov.
(10) V rámci predmetu umenie a kultúra pri hodnotení obsahu žiakovej práce uplatňuje učiteľ tieto hlavné kritériá:
a) žiakovu flexibilnosť vo vnímaní kultúrnych a iných artefaktov, znakov, situácií, činností, žiakovu otvorenosť k zmenám vo vnímaní kultúrnych artefaktov, znakov, situácií, činností.
b) pestrosť žiakových tvorivých cieľov, pestrosť vyjadrovacích prostriedkov využívaných žiakom, schopnosť tvorivo manipulovať s vyjadrovacími prostriedkami rôznych oblastí kultúrnej tvorby a ako žiak rozpoznáva dôsledky a účinky svojej tvorby,
c) žiakovu samostatnosť v reflexii kultúrnych artefaktov, v interpretácii kultúrnych znakov, v reflexii vlastnej tvorivej činnosti, ako žiak rozpoznáva dôsledky a účinky svojej tvorby. Hodnotíme, ako žiak identifikuje vlastné predsudky a stereotypy, ako žiak pozoruje a odlišuje prejavy emócií od emócií samotných,
d) žiakovu schopnosť venovať pozornosť odlišným názorom a postojom, schopnosť tolerovať odlišné názory a postoje, hodnotíme žiakovu schopnosť obhajovať svoje názory a postoje, hodnotíme žiakovu schopnosť adaptovať svoje názory a postoje v novej situácii,
e) ako sa u žiaka prehlbuje poznanie kultúry, hodnotíme ako sa u žiaka rozširuje poznanie kultúry, ako žiak aplikuje získané poznanie na nové situácie,
f) žiakovu samostatnosť v získavaní, spracúvaní a využívaní informácií a ako korektne narába s informáciami,
g) žiakovu schopnosť samostatne argumentovať vo vzťahu k obsahom médií, vyhodnotiť dôsledky pôsobenia jednotlivých produktov médií.
(11) V rámci predmetu umenie a kultúra pri hodnotení procesu žiakovho učenia uplatňuje učiteľ tieto hlavné kritériá:
a) **žiakovu kultivovanosť v komunikácii pri riešení úloh**, schopnosť komunikovať s pomocou rôznych vyjadrovacích prostriedkov (slovných, pohybových, zvukových a pod.), efektívnosť žiakovej komunikácie pri riešení úloh a ako žiak interpretuje efektívnosť vlastnej komunikácie,
b) **originálny vklad žiaka do spolupráce pri riešení úloh**, zodpovednosť žiaka pri riešení úloh schopnosť žiaka efektívne spolupracovať pri riešení úloh,
c) **prejavy žiakovho záujmu o kultúrne artefakty a o kultúrnu tvorbu**, aplikáciu žiakovho záujmu do iných oblastí kultúrnej tvorby,

d) pestrosť v prejavoch kognitívnych procesov u žiaka,
e) zručnosti, s akými žiak prejavuje svoju emocionalitu, kultivovanosť v prejavoch žiakovej emocionality.
Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v tomto predmete klasifikujú podľa kritérií uvedených v odsekoch 13 až 17 v primeranom rozsahu pre príslušný ročník štúdia a zohľadňujú percentuálne vyjadrenie:
100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.
Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak je tvorivý, flexibilný, otvorený zmenám, využíva pestré vyjadrovacie prostriedky a neustále ich obnovuje, reflektuje kultúrne procesy i svoje premeny.
Stupňom 2 – chválitebný sa žiak klasifikuje, ak spĺňa kritériá, ale je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý.
Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak realizuje úlohy priemerne, chýba mu iniciatíva, je slabo motivovaný k tvorbe, nerozširuje svoju flexibilnosť, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, komunikuje nekultivovane, ťažšie identifikuje predsudky a stereotypy.
Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak realizuje úlohy s pomocou imitácie, prejavuje len základné zručnosti v manipulácii s vyjadrovacími prostriedkami kultúry. Minimálne identifikuje prebiehajúce procesy, len s ťažkosťami aplikuje získané zručnosti, schopnosti a poznanie v nových oblastiach.
Stupeň 5 – nedostatočný neodporúčame používať (pretože každý žiak má z rodiny a prostredia isté kultúrne návyky a schopnosť vnímania kultúrnych artefaktov).
Do výslednej klasifikácie (polrok/koniec roka) sa zahŕňajú:

- **Prípravné pracovné listy ako súčasť portfólia žiaka -1-krát za polrok**
- **Interpretácia umeleckého artefaktu-1-krát za polrok**
- **Projekt/prezentácia-1-krát za polrok**

Za polrok musí mať žiak pri hodinovej dotácii minimálne dve známky

11

11.1 Estetika

Charakteristika predmetu

Estetická výchova patrí do skupiny spoločenskovedných predmetov, pripravuje študentov na maturitnú skúšku zo španielskeho jazyka, literatúry a kultúry, ktorej súčasťou sú aj otázky zo španielskej histórie. Estetická výchova predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. Tí si v ňom postupne osvojujú a prehlbujú demokratické spôsoby myslenia a konania na základe prehlbovania svojich vedomostí o historických procesoch.

Hlavnou funkciou tohto predmetu je prehlbovanie historického a politického vedomia žiaka á ako celistvej osobnosti. Súčasťou je prehlbovanie vedomia o takých historických udalostiach, dejoch, javoch a procesoch v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvňujú vývoj myslenia

španielskej spoločnosti a premietli sa do obrazu prítomnosti. Vedie žiakov hlavne k internacionálnej akceptácii všetkých kultúr sveta. Prispieva k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležito prispieva aj k prehlbovaniu demokratického cítenia žiakov, rozvíjaniu občianskej zodpovednosti, poskytuje študentom potrebné kompetencie – vedomosti, zručnosti a hodnoty potrebné k postupnému začleňovaniu sa do spoločenských štruktúr.

Ciele predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby estetickej výchovy považujeme prehlbovanie štúdijných spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom:

- prehlbovať zručnosť v histórii, ktorá nepredstavuje uzavretú minulosť (sumu faktov a letopočtov) so vždy konečnými a jednostrannými interpretáciami;
- poznávať širšie súvislosti histórie ako výsledok mnohostranných a často protirečivých procesov;
- poznávať históriu na základe kritickej analýzy historických prameňov, ktoré považujeme za základný prostriedok nadobúdania spôsobilosti v dejinách;
- rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie a politiky v demokratickej spoločnosti;
- rozvíjať a uplatňovať poznatky analytickými a kritickými prístupmi, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces logického myslenia, tvorbu pozitívneho náhľadu, ako aj hľadania, objavovania a konštruovania poznatkov na základe vlastnej skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnej jednote.

Kompetencie žiakov

a) učenie

- **pracovať s historickým časom**

- zoraďovať historické fakty, udalosti, javy, procesy v chronologickej postupnosti;
- zoraďovať historické fakty, udalosti, javy, procesy do synchrónnych celkov;
- rozpoznať nerovnomernosť historického vývoja na základe prijatých kritérií;
- identifikovať rôzne časové štruktúry historického vývoja;
- používať periodické termíny, medzníky, ako jeden z prostriedkov orientácie v minulosti;

- **definovať historický priestor**

- rozlišovať medzi miestnymi, regionálnymi, národnými, globálnymi historickými , politickými, sociálnymi a občianskymi javmi v dejinách;
- vystihnúť základné vývinové charakteristiky miestnych, regionálnych, národných, globálnych historických javov a procesov a prepojenosť medzi nimi;
- chápať vzájomnú prepojenosť a podmienenosť hospodárstva, politiky, sociálnej organizácie a kultúry;
- chápať vzťahy medzi individuálnym a sociálnym životom;
- chápať úlohu osobností v dejinách;

- **chápať historické fakty, udalosti, javy a procesy**

- vyčleniť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces;
- charakterizovať historické udalosti, javy, procesy na základe determinánt (určujúcich znakov);
- určiť príčiny a vymedziť dôsledky historických udalostí, javov a procesov;
- vymedziť a popísať determinanty (charakteristické znaky) jednotlivých historických období, civilizácií, kultúr;
- objasniť atribúty (vývinové a typologické zvláštnosti) historických období, civilizácií v jednotlivých krajinách, oblastiach a regiónoch;
- charakterizovať v rámci historickej podmienenosti ekonomické, sociálne, politické a kultúrne faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj;
- určiť vzhľadom na historickú dobu význam a úlohu jednotlivých oblastí života človeka v spoločnosti (mytológia, náboženstvo, tradícia, veda, umenie, zákony, pracovné a výrobné vzťahy).

b) komunikačné schopnosti

- rozšíriť predmet skúmania dejín;
- určiť a analyzovať historiografický problém;
- rozlišovať kľúčový problém histórie;
- vedieť vyjadriť obsah toho čo už vieme a čo ešte musíme vedieť;
- vedieť myslieť v alternatívach;
- tvoriť plán historického skúmania;
- komunikovať v tíme o výsledkoch skúmania;
- vytvoriť graf a záznam zo skúmania.

c) riešenie problémov

- pracovať s historiografickým prameňom;
- vyhľadávať informácie z rôznych zdrojov;
- interpretovať nosné informácie a vyčleniť sporné informácie;
- pracovať s informáciami
    - využívať a certifikovať informácie krížovým prienikom z rôznych zdrojov;
    - organizovať informácie do prehľadov;
    - konfrontovať informácie rôzneho pôvodu;
    - štrukturalizovať informácie podľa zdrojov;
    - integrovať výsledky prieskumu do spoločenského rámca;
    - definovať spoločenský chronologický a historický rámec;
    - analyzovať správnosť postupu práce s informáciami;
    - tvoriť historické portfólio (súbor vlastných výsledkov).

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním estetickej výchovy

Poznávacia (kognitívna)	**Komunikačná**	**Interpersonálna**	**Intrapersonálna**

Používať kognitívne operácie.	Tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Akceptovať skupinové rozhodnutia.	Regulovať svoje správanie.
Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia.	Vyhľadávať informácie.	Kooperovať v skupine.	Vytvárať si vlastný hodnotový systém.
Uplatňovať kritické myslenie.	Formulovať svoj názor a argumentovať.	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných.	Aktualizovať sebareflexiu.
Nájsť si vlastný štýl učenia a vedieť sa učiť v skupine.	Obhájiť názor.	Diskutovať a viesť diskusiu o odbornom probléme.	Akceptovať reálnu autoreflexiu.
Myslieť tvorivo a uplatniť jeho výsledky.	Prezentovať.	Akceptovať nové aspekty.	Iniciovať psychohygienu.

Obsah vzdelávania:

Obsah učebného predmetu tvoria témy španielkych dejín. Práca na hodine sa zameria na nasledovné formy a metódy práce: analýzu historických prameňov a literatúry, štúdium v archívoch a múzeách, návštevu historických pamiatok, vypracovanie referátov. Odporúča sa, aby každý žiak vypracoval prácu na tému ktorú si sám zvolí podľa vlastného záujmu a v ktorej preukáže schopnosti a zručnosti pracovať s historickými dokumentmi a odbornou literatúrou. Tento spôsob práce umožní každému absolventovi dobrú prípravu na maturitnú skúšku zo španielskeho jazyka a literatúry.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania

Stratégia vyučovania určuje metódy a formy práce, ktorých premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní. V náväznosti na vyučovacie ciele v predmete estetická výchova budú využívané tieto metódy a formy: práca s historickými prameňmi, odbornou literatúrou, IKT, diskusia, spracovanie historických údajov, práca s dejepisnými mapami, pozorovanie, triedna minikonferencia.

Pri vyučovaní je dôležité podnecovať žiakovo samostatné kritické usudzovanie vo vzťahu

k dejepisnej problematike, rozvíjať myšlienkové činnosti žiakov, kde významné miesto nájde reflexia, analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, hodnotiace myslenie, ktoré nájdu svoje vyjadrenie v konkrétnych úkonoch.

Žiakom bude vytvorený priestor na vyjadrenie vlastných zážitkov, skúseností pri prezentovaní dejepisných tém. Žiaci na hodine budú vyjadrovať svoje záujmy, potreby a budú môcť vzájomne o svojich názoroch, pocitoch a postojoch komunikovať.

Hodnotenie

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.
Hodnotiť sa budú:

1. ústne odpovede- *V ústnych odpovediach sa sleduje*:

- samostatnosť, logickosť a pohotovosť v myslení,
- celistvosť, presnosť a trvácnosť osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, definícií, a vzťahov,
- presnosť, plynulosť a istota vo vyjadrovaní.

2. písomné testy - Vedomostný test v rámci priebežného hodnotenia žiaka píšeme po každom TC. Obsahuje uzavreté i otvorené typy úloh, kde bude aplikovaná Bloomova taxonómia cieľov v poznávacej oblasti učenia: zapamätanie, porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a hodnotenie. Uplatnením rôznych úrovní učenia zodpovedá i váha (bodové hodnotenie) jednotlivých úloh v teste.

Výsledné hodnotenie zodpovedá percentuálnej stupnici:

100% - 88% - výborný,
87% - 75% - chválitebný,
74% - 50% - dobrý,
49% - 30% - dostatočný,
29% - 0% - nedostatočný.

3. aktivity študentov - ústne odpovede pri riešení úloh, problémov v jednotlivých fázach vyučovacej hodiny, príprava na vyučovanie. Zameriava sa na:

- aktívnu účasť na hodine,
- prejavenie vedomostí nad rámec preberaného učiva,
- rýchle overovania vedomostí počas vyučovacej hodiny,
- a iné.

4. úroveň prezentovania zvolenej témy - Cieľom projektov je podpora samostatnej tvorivej činnosti, aplikácia teoretických poznatkov, komunikačných zručností a schopností prezentovať a obhajovať svoju prácu. Projekty sa hodnotia nasledovne:

a/ vizuálna stránka projektu - 5 b

b/ obsah a odborná úroveň - 5 b

c/ jazykový prejav a formálna stránka - 5 b

d/ vlastné myšlienky 5 - b

e/ prezentácia - 5 b

Spolu: 25 bodov

Pri klasifikácii výsledkov v tomto predmete sa hodnotí v súlade s učebnými osnovami a vzdelávacími štandardami:

a) celistvosť, presnosť a trvácnosť osvojenia požadovaných poznatkov, faktorov, pojmov, zákonitostí, vzťahov, kvalita a rozsah získaných zručností vykonávať požadované rozumové a motorické činnosti,

b) schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri výklade spoločenských javov a zákonitostí, ako aj pri riešení praktických úloh v každodennom živote,

c) schopnosť využívať skúsenosti a poznatky získané pri praktických činnostiach,

d) aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o ne a vzťah k nim,

e) výstižnosť a jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu,

f) schopnosť zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko, kooperatívne riešiť problémy,

g) kvalita výsledkov činností a schopnosť samostatnej práce, schopnosť učiť sa učiť a schopnosť spolupráce.

Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v tomto predmete klasifikujú podľa kritérií nasledovných kritérií:

Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak ovláda požadované poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti presne a úplne a rozumie vzťahom medzi nimi. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a tvorivo aplikuje osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení

javov a zákonitostí. Jeho ústny a písomný prejav je správny, presný a výstižný. Grafický prejav je presný a estetický. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, len s menšími nepresnosťami. K požadovaným záležitostiam vie jasne a pohotovo zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak je schopný pracovať samostatne aj v skupine.

Stupňom 2 – chválitebný sa žiak klasifikuje, ak má v presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, definícií a zákonitostí ojedinelé medzery a rozumie vzťahom medzi nimi. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností prejavuje nepresnosti, tie však vie s pomocou učiteľa korigovať. Samostatne alebo na základe menších podnetov učiteľa aplikuje osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny a písomný prejav má menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, len s menšími nepresnosťami. K požadovaným záležitostiam vie zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak je schopný pracovať samostatne aj v skupine.

Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak má v presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, definícií a zákonitostí menšie medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností, ako aj pri aplikácií osvojených poznatkov a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa dopúšťa chýb. Závažnejšie nepresnosti a chyby dokáže s pomocou učiteľa korigovať. V ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. V kvalite výsledkov jeho činnosti a v grafickom prejave sa objavujú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický. K požadovaným záležitostiam vie menej pohotovo zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak je schopný pod dohľadom pedagóga samostatne pracovať. Má priemerne rozvinuté zručnosti práce v skupine.

Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak má v presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, definícií a zákonitostí závažné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností, ako aj pri aplikácii osvojených poznatkov a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa dopúšťa závažných chýb. Jeho ústny a písomný prejav má vážne nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti.

V kvalite výsledkov jeho činnosti a v grafickom prejave sa objavujú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický. Závažné nedostatky a chyby dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť. K požadovaným záležitostiam nevie pohotovo zaujať postoj a s problémami vyjadruje vlastné stanovisko. Pri samostatnom štúdiu má žiak vážne problémy. Nemá dostatočne rozvinuté zručnosti spolupráce.

Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak si požadované poznatky, fakty, definície a zákonitosti neosvojil. Má trvale závažné nedostatky vo vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností. Nie je schopný riešiť teoretické a praktické úlohy kvôli chýbajúcim vedomostiam a zručnostiam. Jeho písomný a ústny prejav je nevyhovujúci. K požadovaným záležitostiam nevie zaujať postoj a nie je schopný vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak nie je schopný uspokojivo pracovať ani pod trvalým dohľadom učiteľa. Nezapája sa do práce v skupine.

Hodinová dotácia predmetu estetická výchova v jednotlivých ročníkoch štúdia v zmysle učebného plánu školy:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodín	0	0	0	0	3

Tématický výchovno-vzdelávací plán: Estetická výchova 5. Ročník

TEMA	**OBSAH**	**CIELE**
ŠPANIELSKO DO OBDOBIA STREDOVEKU	1. Paleolit a Neolit, Pôvodné románske dediny : ibérovia, kelti..., Kolonizácia poloostrova 2. Rímska a Visigódska Hispania	• Poznať chronológiu jednotlivých historických udalostí. • Identifikovať a poznať jednotlivé kultúry a civilizácie. • Identifikovať a poznať základné charakteristiky jednotlivých kultúr a civilizácií. • Vedieť zhodnotiť vývoj a pokrok, ktorý nastal od obdobia stredoveku. • Vedieť vyjadriť záujem o kultúrne dedičstvo a umenie. • Vedieť komentovať, analyzovať, lokalizovať na základe rôznych zdrojov.
Al -Andaluz a kresťanské	1. Moslimské Španielsko	• Citovať okolnosti, za ktorých nastala moslimská inváziа a

kráľovstvá v stredoveku	2. Sociálno-ekonomická organizácia v Al - Andaluz 3. Expanzia kresťanských kráľovstiev 4. Ekonomika a politická organizácia v kresťanských kráľovstvách 5. Románske umenie	obsadzovanie na iberskom poloostrove. Vysvetliť ako zanikol rod a vláda Visigodov. • Poznať charakteristické črty rôznych vládnucich rodov v Andalúzii. • Poznať charakteristické črty a znaky ekonomických a sociálnych aktivít rozvinutých v Andalúzii. • Opísať islamistické mestá a mestá Andalúzie. • Vedieť komentovať krátke texty a historické mapy a ovládať špecifický slovník pre túto oblasť. • Poznať pôvod a vývoj kresťanských vlád na Iberskom poloostrove. • Definovať pojmy: znovudobytie, znovuobsadenie /reconquista, repoblación/. Poznať fázy pokroku a postupu proti moslimom. • Poznať vplyv cirkvy na spoločnosť v období stredoveku a identifikovať putovanie. /peregrinaciones y las Cruzadas/. • Situovať na mape kresťanské kráľovstvá. • Identifikovať rôzne sociálne skupiny, ktoré existovali v kresťanských kráľovstvách. • Vymenovať základné znaky rímskeho umenia. • Komentovať umelecké diela a poznať špecifický slovník.
KATOLÍCKA VLÁDA	1. Vnútorná politika 2. Vonkajšia politika: Objavenie Ameriky a atlantická expanzia, Španielska nadvláda v Európe 3. Ekonomika a nové inštitúcie 4. Inkvizícia 5. Židia a Mauri 6. Nový svet 7. Gotické umenie	• Poznať začiatok a koniec Modernej doby a zmeny, ktoré mali za následok príchod novej éry. • Identifikovať vznik Moderného štátu a vládnucej monarchie, a rovnako aj základné znaky tohto obdobia. • Poznať začiatok Moderného štátu v Španielsku za katolíckej vlády a definovať základné znaky, na základe ktorých bola sformovaná vnútorná a vonkajšia politika. • Vysvetliť prechod od geografických objavov a ich príčiny. • Vedieť ako došlo ku kolonizácii Ameriky a jej následky. • Poznať kultúru Nového sveta.

ŠPANIELSKE IMPÉRIUM	1. Carlos V (1518-1556): príchod na trón. Interná politika. 2. Politika Carlosa V 3. Felipe II: Interná politika 4. Rozdelenie impéria . Externá politika Filipa II. 5. Los Austrias menores 6. Úpadok impéria 7. Baroko 8. Velázquez, Zurbarán y Murillo	• Vyjadriť a vysvetliť dôležitosť kraľovania Carlosa I a Felipa II. • Poznať ekonomické charakteristiky Európy a Španielska v XVI storočí. • Uviesť zmeny, ktoré nastali v európskej spoločnosti v XVI storočí. • Identifikovať náboženské zmeny, ktoré nastali po reformách • Poznať základné charakteristiky Baroka ako aj jeho typických španielskych predstaviteľov.
VLÁDA BOURBONOVCOV	1. Vojna o Španielske dedičstvo. Dohoda Utrecht a dôsledky pre Španielsko. Zmena vlády. 2. Despotizmus Ilustrado. 3. Vláda Carlosa III. 4. Vláda Carlosa IV 5. Vláda Godoya 6. Vonkajšia politika Carlosa IV: Francúzka revolúcia a Napoleón. 7. Všeobecné princípy Ilustrácie 8. Vojna nezávislosti (1808-1814) 9. Vstup Napoleóna do Španielska 10. Život a dielo Francisca Goyu	• Poznať chronológiu dejov. • Identifikovať príčiny a následky francúzkej revolúcie. • Poznať rôzne etapy a deje, ktoré nastali počas vojny v Španielsku. • Vedieť vyhodnotiť politické a sociálne následky, ktoré vznikli počas týchto historických procesov. • Definovať Ilustráciu a poznať jej ciele v Európe a Španielsku. • Vysvetliť despotizmus tohto obdobia a vysvetliť jeho úpadok. • Vysvetliť nezávisloť EEUU. • Poznať umenie Francisca Goyu.
XIX STOROČIE	1. Panovanie Fernanda VII (1814-1833) 2. El trienio liberal 3. Liberalizácia amerických kolónií 4. Vznik liberálneho režimu (1833-1868) 5. Karlizmus 6. Nadvláda Márie Cristiny de Borbón a Espartero 7. Panovanie Isabel II (1843-1868) 8. Finálna kríza panovania 9. El Sexenio Democrático: Revolúcia 1868 a kráľovstvo Amadea I 10. Prvá republika	• Chápať a pomenovať pôvod faktorov majúcich za následok krízu starého režimu. • Identifikovať vplyv zmien spôsobených v spoločnosti predovšetkým francúzkou revolúciou. • Vedieť zdôvodniť príčiny a ťažkosti, ktoré súviseli s vznikom liberálneho štátu a zhodnotiť z historického hľadiska liberálny projekt Cortes de Cádiz ako základ pre vznik liberálneho štátu. • Poznať etapy vládnutia Fernanda VII, identifikovať ťažkosti spojené s implantáciou liberálneho režimu a poznať základné znaky starého režimu.

	11. Politický systém obnovenia (1875-1902) 12. Vláda dvoch strán a kasikizmus 13. Panovanie Alfonsa XII a dočasná vláda Márie Cristiny	• Chápať ťažkosti ustálenia a vzniku liberálneho sysému v Španielsku, identifikovať základné politické etapy pre vznik liberálneho Štátu.
PRVÁ TRETINA XX STOROČIA	1. Kríza 98: vznik a vývoj konfliktu 2. Strata posledných kolónií 3. Politická opozícia a robotnícke hnutie 4. Sociálne konflikty 5. Diktatúra - Primo de Rivera: príčiny 6. Etapy diktatúry 7. Druhá republika (1931-1933)	• Poznať príčiny, ktoré mali za následok desintegráciu systému Restaurácií. • Poznať návrhy pre regeneráciu systému a príčiny neúspechu. • Historicky zhodnotiť úlohu vojenskej diktatúry a monarchie počas krízy v období obnovy - Restaurácií. • Analyzovať znovuobnovenie republiky ako finálne riešienie dlhodobej krízy. • Identifikovať politické sily, ktoré sa podieľali na obnovení republiky a historický kontext v rámci ktorého sa vyvíjali jednotlivé deje. • Poznať rôzne politické etapy Republiky a analyzovať politické znaky, ktoré ovplyvňovali situáciu a vplyv medzinárodného kontextu. • Zhodnotiť kriticky pokusy reformy, modernizácie a demokratizácie Republiky a opozície a poznať reformy, ktorým bola vystavená. • Analyzovať kriticky rozdelenie Španielska na dva bloky a problémy ideologického, sociálneho a ekonomického charakteru, ktoré viedli k občianskej vojne.
ŠPANIELSKO /1936-1975/	1. Občianska vojna v Španielsku: príčiny 2. Vývoj konfliktu 3. Obdobie po vojne 4. Diktadúra Franca: Ideologické a politické podklady 5. Etapa frankizmu 6. Politická opozícia režimu	• Analyzovať faktory, ktoré viedli ku vzniku občianskej vojny a poznať základné etapy vývoja vojny. • Poznať proces reorganizácie Republikánskeho štátu počas konfliktu a jeho vnútorné rozdelenie, organizácia paralelného štátu a základné znaky režimu a procesu koncentrácie zo strany Franca. • Zhodnotiť dôsledky občianskej vojny v spoločnosti a ich pretrvanie až do súčasnosti.

DEMOKRATICKÉ ŠPANIELSKO	1. Politická situácia po smrti Franca 2. Prechod k demokracii	• Poznať základné etapy prechodu od smrti Franca až po vybudovanie demokratického systému, tak ako aj ťažkosti a vyhrážky ako dôsledok danej situácie v krajine. • Poznať základné udalosti a politické udalosti, ktoré podporili proces prechodu ku demokratickému systému a najdôležitejší predstavitelia tohto procesu.

Integrácia prierezových tém

Súčasťou vzdelávacieho obsahu estetickej výchovy v 5. ročníku päťročného bilingválneho štúdia sú nasledujúce prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj

Multikultúrna výchova

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Environmentálna výchova

Ochrana života a zdravia

Mediálna výchova

Prierezová téma	**Ciele**	**Tematický celok**

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	**Al -Andaluz a kresťanské kráľovstvá v stredoveku** **ŠPANIELSKO DO OBDOBIA STREDOVEKU**
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	**PRVÁ TRETINA XX STOROČIA** **VLÁDA BOURBONOVCOV** **ŠPANIELSKE IMPÉRIUM** **KATOLÍCKA VLÁDA** **Al -Andaluz a kresťanské kráľovstvá v stredoveku**
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť - -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	**ŠPANIELSKO /1936-1975/** **PRVÁ TRETINA XX STOROČIA**

TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	**DEMOKRATICKÉ ŠPANIELSKO** **VLÁDA BOURBONOVCOV**
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	**DEMOKRATICKÉ ŠPANIELSKO** **KATOLÍCKA VLÁDA**

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 1.-5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

11.2 Tvorivé dielne - voliteľný predmet

Charakteristika predmetu

Predmet patrí do vzdelávacej oblasti **Umenie a kultúra.** Naďalej vychádza z autentických skúseností žiaka, získaných výtvarnou činnosťou – z intenzívnych zážitkov dobrodružstva tvorby a sebavyjadrovania sa. Rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia – vedomých i nevedomých duševných aktivít. Vzhľadom na psychický vývin zodpovedajúci veku, ustupuje spontánny prístup k vyjadrovaniu seba samého a vyjadrovaniu vonkajších podnetov. Väčšina žiakov v tomto období stráca svoju prirodzenú výrazovosť. Uskutočňuje sa to:
– dôrazom na objaviteľský prístup k technikám, vyjadrovacím prostriedkom a médiám,
– nahradením nedostatku formálnych zručností pri vyjadrovaní reality, postupmi, ktoré takéto zručnosti nevyžadujú,
-- väčším dôrazom na myslenie žiaka, na príčinné súvislosti, vzťahy medzi javmi a poznávaciu funkciu umenia i vlastného vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami.

Do vyučovania sú zaraďované prostriedky a činnosti, ktoré rozširujú možnosti poznávacieho procesu žiaka a dovoľujú mu naplniť jeho prirodzené ambície po vizuálnom vyjadrení skutočnosti, po poznávaní formálnej i obsahovej štruktúry sveta, po presnejšom zobrazení pozorovaných vzťahov, po vyššej technickej dokonalosti prejavu, po pluralite spôsobov vytvárania. Zapája sa koncepčné a konštrukčné myslenie, ktoré je uvádzané do vzťahu s myslením estetickým. Detskú spontánnosť má postupne nahrádzať jej dospelý ekvivalent – duchovná otvorenosť a sviežosť, spojená s pribúdaním vedomej tvorivej operatívnosti. Žiak reaguje na stále komplexnejšie podnety, reflektuje podnety prírodné, civilizačné i kultúrne. Zvyšujú sa jeho technické schopnosti. Preto potrebuje objaviť oblasť nových možností, zodpovedajúcich svojmu vývinu.

Obsah vyučovania tvorí sústava edukačných tém zoradených do edukačných radov. Každá z tém zodpovedá riešeniu určitého výtvarného problému:

- Médiá a technika.
- Výtvarný znak.
- Možnosti zobrazovania videného sveta.
- Podnety vizuálnych umení, hudby a literatúry.
- Podnety rôznych oblastí poznávania sveta.
- Vyjadrenie vlastného zážitku, skúsenosti, myšlienky, príbehu.

1. **Počet hodín v jednotlivých ročníkoch:**

Ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
Počet hodín	**0**	**0**	**0**	**2**	**2**

Ciele učebného predmetu

Kognitívne ciele:

- Poznávať jazyk vizuálnych médií – jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií. ´
- Rozumieť im a tak zvyšovať uvedomelosť reflexie vizuálnej kultúry.
- Poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie (výraz) umeleckých diel, svoj zážitok z nich.
- Poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia a iné kultúry.
- Cez vlastnú činnosť žiaka uvádzať k poznaniu a vedomej reflexii sveta vizuálnych znakov (multimédiá, reklama, výtvarné médiá, architektúra, dizajn), k vedomému používaniu zobrazovania a jeho kritickej selekcii.

Senzomotorické ciele:

- Vedome rozvíjať tvorivosť.
- Umožniť žiakovi vývoj od detského, spontánneho spôsobu vyjadrovania k vyjadrovaniu cieľavedomému, s dôrazom na vlastný prístup, vlastný názor a vkus.
- Naďalej rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov.
- Rozvíjať tvorivosť v jej základných, všeobecne uplatniteľných princípoch.
- Formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník.

Socioafektívne ciele:

- Formovať kultúrne postoje.
- Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií, ale na úrovni aktuálneho vnímania problematiky vyjadrovania sveta umením.
- Formovať celistvú osobnosť.
- Pristupovať k osobnosti žiaka v jej úplnosti – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručností – to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním výtvarnej výchovy

Poznávacia (kognitívna)	**Komunikačná**	**Interpersonálna**	**Intrapersonálna**
Používať kognitívne operácie.	Adekvátne komunikovať v jazyku umenia.	Akceptovať skupinové rozhodnutia.	Regulovať svoje správanie.
Riešiť problémy, používať rôzne stratégie riešenia.	Vyhľadávať, triediť a využívať informácie, produkovať vlastné.	Rešpektovať kultúrnu rôznorodosť a odlišnosti.	Vytvárať si vlastný hodnotový systém.
Uplatňovať kritické a tvorivé myslenie	Formulovať svoj názor na umenie.	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných.	Dokázať prehodnocovať svoj vzťah k výtvarnému umeniu.

Poznámky

Žiaci budú absolvovať v rámci vyučovania umelecko-poznávaciu exkurziu v dielni ľudových remesiel. V rámci edukačnej témy **Škola v galérii /galéria v škole** žiaci navštívia expozíciu v Štátnej galérii v Banskej Bystrici v rozsahu 3/6 vyučovacích hodín. Jej organizácia je v kompetencii vyučujúceho.

1 Obsahový a výkonový štandard v IV. ročníku – 1 hodina týždenne, spolu 33 hodín ročne

Téma	**Obsah**	**Výstup** **Žiak vie/dokáže:**
Výtvarný jazyk - 3 hodiny		
Zátišie.	Mierka. Proporčné vzťahy. Operácie s proporciami.	Pochopiť proporčné zobrazovanie podľa skutočnosti. Uvedomiť si pomery zobrazovaných častí.
Možnosti zobrazovania videného sveta - 3 hodiny		
Figúra.	Kreslenie figúry podľa skutočnosti. Kreslenie figúry spamäti. Modelovanie, prípadne maľba figúry.	Pochopiť proporčné zobrazovanie podľa skutočnosti a spamäti. Uvedomiť si pomery zobrazovaných častí, výrazu tvaru, textúry povrchu, svetla a tieňa.
Podnety výtvarného umenia, štýly - 3 hodiny		
Lapač snov. Vlny.	Kinetické umenie. Op-art.	Pochopiť podstatu kinetického umenia. Pochopiť princípy optického umenia ako prostriedku modernej umeleckej tvorby a sebavyjadrenia.
Podnety výtvarného umenia inšpirované dejinami umenia - 2 hodiny		

Rozeta, vitráž.	Stredoveké umenie. Gotické umenie.	Poznať a pochopiť myšlienkové a materiálovo-technické možnosti doby.
Podnety fotografie - 3 hodiny		
Portrét, skupinový portrét.	Inscenovaná fotografia, kresba svetlom, zmeny osvetlenia	Oboznámiť sa s princípmi fotografovania. Naučiť sa komponovať prvky na fotografii.
Podnety filmu a videa - 2 hodiny		
Filmová postava.	Vzťah obrazu a zvuku vo filme. Hudba, hlas, slovo, strih. Filmová postava, pohyb postavy, vnímanie akcie.	Pochopiť princípy tvorenia filmu- nemý a zvukový film.
Podnety architektúry - 2 hodiny		
Moje mesto/dedina.	Urbanizmus, plán mesta. Mesto a dedina - fantastické priestory.	Poznať základné prvky urbanizmu a architektúry. Dotvoriť objekt podľa vlastnej fantázie.
Podnety dizajnu - 3 hodiny		
Šperk.	Odevný dizajn, časť odevu, doplnok.	Rozvíjať obrazotvornosť a schopnosť vytvárať netradičné riešenia. Rozvíjať zmysel pre estetizáciu odevného dizajnu.
Podnety tradičných remesiel - 3 hodiny		
Pletenie.	Podnety košikárstva, pletenie.	Získať záujem o tradíciu ľudového remesla. Rozvíjať manuálne zručnosti.
Podnety hudby a literatúry - 2 hodiny		
Farebná hudba.	Farebná hudba - objekt, hudobno-vizuálny nástroj.	Nachádzať vzťah medzi akustickým a vizuálnym znakom. Rozvíjať improvizáciu.
Podnety z rôznych oblastí poznávania sveta - 2 hodiny		
Prírodné štruktúry.	Výtvarné štúdie a štruktúry z oblasti prírody.	Poznávať rôzne tvary a štruktúry živých a neživých organizmov. Rozvíjať fantáziu.
Tradícia a identita - 2 hodiny		
Ľudová výšivka - súčasť ľudového odevu.	Kultúrna krajina, história regiónu. Tradičné formy ozdobovania ľudových odevov.	Poznávať tradície. Pochopiť ľudovú výšivku ako súčasť prejavu človeka.

V rámci edukačnej témy **Škola v galérii /galéria v škole** žiaci navštívia expozíciu v Štátnej galérii v Banskej Bystrici v rozsahu 3 vyučovacích hodín. Jej organizácia je v kompetencii vyučujúceho.

Obsahový a výkonový štandard v V. ročníku – 2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín ročne

Téma	**Obsah**	**Výstup** **Žiak vie/dokáže:**
Výtvarný jazyk - 6 hodín		
Koláž.	Poriadok a chaos. Usporadúvanie prvkov v kompozícii.	Pochopiť proporčné zobrazovanie podľa skutočnosti. Uvedomiť si pomery zobrazovaných častí.
Možnosti zobrazovania videného sveta - 6 hodín		
Krajina a architektúra.	Kreslenie priestoru/prespektíva.	Pochopiť proporčné zobrazovanie podľa skutočnosti a spamäti. Uvedomiť si pomery zobrazovaných častí, výrazu tvaru, textúry povrchu, svetla a tieňa.
Podnety výtvarného umenia, štýly - 6 hodín		
Kompozícia – kruhy z odtlačkov rúk, akčná maľba.	Dada, neodada. Akčné umenie.	Pochopiť podstatu moderného umenia. Pochopiť princípy Dadaistického a akčného umenia ako prostriedku modernej umeleckej tvorby a sebavyjadrenia.
Podnety výtvarného umenia inšpirované dejinami umenia - 4 hodiny		
Renesančný oblúk -kompozícia.	Renesančné umenie	Poznať a pochopiť myšlienkové a materiálovo-technické možnosti doby.
Podnety fotografie - 6 hodín		
Fotografická reportáž.	Fotografická reportáž.	Spájanie obrazov, tvorba deja, záznam akcie, performancie.
Podnety filmu a videa - 4 hodiny		
Scenár filmu.	Scenár / literárna príprava filmu a videa.	Pochopiť princípy tvorenia filmu- nemý a zvukový film.
Podnety architektúry - 4 hodiny		
Moje mesto/dedina.	Typ, funkcia a výraz stavby.	Poznať základné prvky urbanizmu a architektúry. Dotvoriť objekt podľa vlastnej fantázie.
Podnety dizajnu - 6 hodín		
Návrh úžitkového výrobku.	Dizajn výrobku/návrh úžitkového predmetu	Rozvíjať obrazotvornosť a schopnosť vytvárať netradičné riešenia. Rozvíjať zmysel pre estetizáciu vonkajšieho prostredia a dizajnu.
Podnety tradičných remesiel - 6 hodín		

Čipka.	Podnety čipkárstva	Získať záujem o tradíciu ľudového remesla. Rozvíjať manuálne zručnosti.
Podnety hudby a literatúry - 4 hodiny		
Umelecký prednes.	Vizuálna poézia/pokus o recitáciu	Nachádzať vzťah medzi akustickým a vizuálnym znakom. Rozvíjať improvizáciu.
Podnety z rôznych oblastí poznávania sveta - 4 hodiny		
Ľudské telo.	Výtvarné štúdie z oblasti ľudského tela / tela zvieraťa.	Poznávať rôzne tvary a štruktúry živých organizmov. Rozvíjať fantáziu.
Tradícia a identita - 4 hodiny		
Komiks.	Rozprávky, príbehy, legendy spracované výtvarnou formou.	Poznávať tradície. Pochopiť ľudovú slovesnosť ako súčasť prejavu človeka.

V rámci edukačnej témy **Škola v galérii /galéria v škole** žiaci navštívia expozíciu v Štátnej galérii v Banskej Bystrici v rozsahu 6 vyučovacích hodín. Jej organizácia je v kompetencii vyučujúceho.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

Pri výučbe je dôležité podnecovať žiakovu samostatnú tvorivú praktickú činnosť, kritické usudzovanie vo vzťahu k umeniu, rozvíjať myšlienkové činnosti žiakov, kde významné miesto zaujíma reflexia, analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, hodnotiace myslenie, ktoré nájdu svoje vyjadrenie v konkrétnej činnosti.

Žiakom bude vytvorený priestor na vyjadrenie vlastných zážitkov, skúseností v praktickej činnosti. Žiaci na hodine budú vyjadrovať svoje skúsenosti, záujmy, potreby a budú môcť vzájomne o svojich názoroch, pocitoch a postojoch komunikovať.

Medzi dôležité princípy výučby výtvarnej výchovy patrí zážitkovosť, aktívnosť, komunikatívnosť, a preto sa v procese výučby uplatňujú metódy práce, ktoré napomôžu uplatňovaniu týchto princípov: názorno-demonštračné a praktické metódy na precvičovanie schopností a zručností v kontakte s konkrétnymi druhmi umenia prostredníctvom edukačných tém.

Popri tradične vyučovacej hodine organizačnou formou vyučovania sú aj exkurzie do vybraných kultúrnych a umeleckých inštitúcií.

Učebné zdroje

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to odborná literatúra, odborné časopisy, materiálno-technické a didaktické prostriedky.

BARTKO, O - FILA,R. – REISTETTEROVÁ, Z.: Výtvarná príprava. SNP, Bratislava 1988.
FILA, R.: Načo nám je umenie. Mladé letá, Bratislava 1991.

Ďalšie zdroje: internet, DVD, CD, monografie umelcov, encyklopédie umenia, odborné časopisy ponuka médií.

Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Učiteľ pri hodnotení uplatňuje tieto kritériá: **priebeh vytvárania postojov, priebeh získavania zručností a spôsobilostí, priebeh získavania vedomostí a schopnosť realizácie výsledného artefaktu.**

Pri hodnotení sa bude k žiakom pristupovať diferencovane podľa aktivity, podľa schopnosti vyjadriť samostatný názor, podľa tvorivosti, originality myslenia a výtvarného vyjadrovania sa.

Učiteľ vedie evidenciu o každom hodnotení žiaka podľa vnútorných predpisov školy. V priebehu školského roka zaznamenáva výsledky žiaka a jeho prejavy najmä preto, aby mohol žiakovi poskytovať spätnú väzbu a usmerňovať výchovno-vzdelávací proces žiaka v zmysle jeho možností rozvoja a informovať zákonných zástupcov žiaka.

Žiak je z predmetu skúšaný prakticky. Žiak by mal byť v priebehu polroka z jedného vyučovacieho predmetu s hodinovou dotáciou jedna hodina týždenne hodnotený minimálne dvakrát. Z vyučovacieho predmetu s hodinovou dotáciou vyššou ako jedna hodina týždenne by mal byť žiak v priebehu polroka hodnotený minimálne trikrát.

Pri hodnotení priebehu vytvárania postojov učiteľ u žiaka primerane veku hodnotí:

a) prístup k činnostiam z hľadiska tvorivosti, t. j. uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov a vlastného zamerania pri realizácii edukačnej úlohy,

b) otvorenosť voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení,

c) cieľavedomosť riešení,

d) záujem o činnosti v rámci edukačných úloh a prípravy pomôcok,

e) schopnosť spolupracovať,

f) schopnosť zaujímať stanoviská k výsledkom svojej práce a práce spolužiakov.

Pri hodnotení priebehu získavania zručností a spôsobilostí učiteľ u žiaka primerane veku hodnotí:

a. technické zručnosti (ovládanie požadovaných nástrojov, materiálov a technických operácií s nimi),

b. formálne zručnosti (vyjadrovanie sa prostredníctvom výtvarného jazyka),

c. mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja vnímania a prežívania,

d. mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja predstavivosti a fantázie,

e. mentálne spôsobilosti na úrovni myslenia (vlastné témy, koncepcie, návrhy; schopnosť analyzovať a syntetizovať, pomenovať procesy, interpretovať zážitky).

Pri hodnotení priebehu získavania vedomostí učiteľ u žiaka primerane veku hodnotí:

a. znalosti oblastí vizuálnej kultúry a výtvarného umenia súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,

b. pochopenie výtvarného diela a schopnosť interpretovať ho,

c. znalosť materiálov, techník, médií a procesov ich používania.

Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak je iniciatívny a tvorivý vo výtvarnom vyjadrovaní, uplatňuje vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom a experimentovaniu; dokáže vyjadriť veku primerané postoje (vkus, názor, spolupráca, individualita) v oblasti vizuálnej kultúry; ovláda zručnosti (technické,

nástrojové, materiálové) podľa požiadaviek ročníkových kompetencií na vynikajúcej úrovni; preukazuje veku primerané mentálne spôsobilosti – na úrovni vnímania, prežívania, fantázie a predstavivosti, vytvárania vlastných koncepcií; dokáže veku primerane pomenúvať a interpretovať svoje zážitky, činnosti a ich výsledky; preukazuje vedomosti z oblasti vizuálnej kultúry primerané edukačným úlohám; dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom, názorom a vkusu iných; žiak zrealizoval artefakt primerane svojmu veku a schopnostiam.

Stupňom 2 – chválitebný sa žiak klasifikuje, ak spĺňa kritériá 1. stupňa hodnotenia ale je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý.

Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak realizuje edukačné úlohy priemerne, chýba mu iniciatívnosť, tvorivosť, tolerancia, nerozširuje svoju flexibilnosť, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, podlieha predsudkom a stereotypom.

Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu, s ťažkosťami aplikuje získané zručnosti a poznatky v nových oblastiach.

Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak nespĺňa kritériá, nemá záujem o výtvarné aktivity. Tento stupeň neodporúčame používať pri súhrnnej klasifikácii žiaka; v čiastkovom hodnotení len vo výnimočných prípadoch (napr. zámerné negovanie vyučovacieho procesu).

Začlenenie prierezových tém do predmetu.

Prierezová téma	Ciele	Téma
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	- sledovať v médiách environmentálnu problematiku, dokázať k nej vyjadriť názor a obhájiť si ho - zaujímať sa o prírodu, životné prostredie okolo seba - byť hrdý na prírodné krásy vo svojom okolí, chrániť ich -chápať dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia	- Zátišie - Lapač snov - Prírodné štúdie a štruktúry - Koláž
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry - podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ - sledovať relácie s problematikou znášanlivosti / neznášanlivosti, tolerancie / intolerancie a pod. a zaujať k nej postoj – hodnotiť vyváženosť takýchto relácií - vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	- Figúra - Lapač snov - Rozeta, vitráž - Krajina a architektúra
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MEV	- pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho	- Portrét, skupinový portrét - Fotografická reportáž

	živote, ich negatívne i pozitívne vplyvy na svoju osobnosť -naučiť ho pracovať s médiami vo svoj prospech – rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie -žiak chápe podstatu Internetu ako informačného a vzdelávacieho média, - žiak ho dokáže využívať s mierou pre uspokojovanie vlastných potrieb	- Filmová postava
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť- vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba – byť zodpovedný za svoju čiastkovú úlohu, spolupracovať v skupine	- Prezentovať projekt Portrét, skupinový portrét - Prezentovať projekt Scenár filmu
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	- Šperk - Farebná hudba - Galéria
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA- OŽZ	-poskytuje žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formuje ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí	-Prierezová tematika sa realizuje v špecializovaných kurzoch počas alebo na konci školského roka.

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 1.-5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

11.3 Dejiny umenia – voliteľný predmet

Charakteristika predmetu

Predmet dejiny umenia patrí do vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra. Reflektuje svet kultúry i umenia a v rámci tohto sveta sa žiaci učia rozlišovať hlavné umelecké druhy, opisovať a verbalizovať svoje estetické zážitky z vnímania umeleckých diel, chápať význam estetických faktorov, estetickej činnosti v každodennom živote, chápať význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti.

Dejiny umenia umožňujú mladým ľuďom estetické osvojovanie umenia ako odrazu spoločenského života, ako prejavu hmotnej i duchovnej kultúry ľudstva prostredníctvom jeho aktívneho vnímania

prežívania, chápania a hodnotenia. Dejiny umenia ako učebný predmet formujú individuálne vnímanie umenia ako špecifickú, ničím nenahraditeľnú formu odrazu skutočnosti vo vedomí človeka, ktorá je rozdielna nielen od vedeckého poznania, ale aj v jednotlivých druhoch umenia navzájom. Žiaci získavajú vedomosti a rozvíjajú si porozumenie k súčasnej umeleckej tvorbe. Získavajú informácie o miestnom, národnom, európskom a svetovom dedičstve. Predmet podporuje aj zodpovedné a samostatné postoje k súčasnej kultúrnej ponuke, k móde, k tradičným hodnotám vlastnej kultúry, podnecuje kritické myslenie vo vzťahu k mediálnej ponuke a k iným súčasným kultúrnym procesom.

Rozvíja tvorivé myslenie, zručnosti a návyky žiakov, formuje ich vlastné názory a hodnotové postoje. Koncepcia predmetu predpokladá uplatňovanie zážitkových metód edukácie, kreatívne chápanie umenia, mimoumeleckého estetična a širšej kultúrnej aktivity človeka. Prostredníctvom zážitkových a skúsenostných metód vyučovania (projekčné metódy, dramatická výchova, priama skúsenosť atď.) sa snaží motivovať žiakov, rozvíjať a kultivovať ich osobnosť. Predmet vedie žiakov k tomu, aby vnímali kultúrne artefakty, kultúrne prejavy a umelecké diela v ich mnohostrannosti ako prirodzenú súčasť svojho vlastného i multikultúrneho života.

Počet hodín predmetu dejiny umenia:

1.roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	Spolu
0	0	0	1	2	3

Ciele učebného predmetu

Hlavným cieľom predmetu dejiny umenia je rozvoj socio-efektívnych schopností žiaka, jeho postojov, hodnotových orientácií a kritického vnímania kultúry. Predmet sa orientuje aj na rozvoj psychomotorických schopností žiaka, ako aj na rozvoj kognitívnych schopností žiaka v poznávaní kultúry súčasnosti a minulosti.

Ciele predmetu dejiny umenia:

- estetické osvojenie umenia - aktívne vnímanie, prežívanie, chápanie a hodnotenie konkrétnych diel vznikajúcich ako odraz spoločenského života a rozvoja civilizácií,
- vedieť vyjadriť vlastný postoj k umeniu,
- kultivovať estetický vkus,
- rozvíjať schopnosť a zručnosť, tvorivo vnímať, chápať a hodnotiť umenie,
- orientovať sa v estetických a umeleckých hodnotách,
- osvojiť si poznatky o základoch estetiky a umenovied,
- získané poznatky o umeleckých druhoch, žánroch, výrazových prostriedkoch a ich špecifikáciách využiť pri charakteristike umeleckých slohov a smerov.

Predmet rozvíja:

- povedomie kultúrnej identity, rešpekt a toleranciu k hodnotám iných kultúr, základné interkultúrne kompetencie pre komunikáciu s príslušníkmi iných kultúr, pochopenie významu estetických faktorov, estetickej činnosti a umenia v každodennom živote,

- rozlišovanie hlavných umeleckých druhov, reflexiu svojich estetických zážitkov,

- kultivovanú vizuálnu, akustickú, jazykovú a pohybovú gramotnosť, schopnosť kreatívneho vyjadrovania myšlienok, skúseností a emócií prostredníctvom rôznych médií,

- kultúrnu komunikáciu,

- zodpovedné postoje a kritické myslenie k súčasnej kultúrnej ponuke a médiám,

- vedomosti o významných umeleckých dielach z európskej tradície.

Kompetencie v predmete dejiny umenia:

- kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry,

- dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti,

- dokáže sa orientovať v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,

- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote spoločnosti,

- cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície,

- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),

- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr,

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,

- sleduje a posudzuje udalosti a vývoj verejného života, zaujíma k nim stanoviská a podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,

- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,

- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,

- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk.

Štruktúra kľúčových kompetencií rozvíjaných vyučovaním predmetu

Poznávacia (kognitívna) kompetencia	Komunikačná kompetencia	Interpersonálna (sociálna) kompetencia	Intrapersonálna (osobnostná) kompetencia
Spôsobilosť používať kognitívne operácie.	Spôsobilosť tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty.	Vytvárať a reflektovať vlastnú identitu.
Spôsobilosť učiť sa sám aj v skupine.	Zručnosť vyhľadávať a odosielať informácie.	Schopnosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín.	Vytvárať vlastný hodnotový systém.
Spôsobilosť kritického a tvorivého myslenia.	Spôsobilosť formulovať svoj názor a argumentovať.	Spôsobilosť kooperácie.	Schopnosť sebaregulácie a ochrany vlastného života.
Spôsobilosť formulovať a riešiť problémy.	Schopnosť verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city.	Schopnosť empatie.	Schopnosť riešiť rôzne životné situácie. Schopnost cieľavedome riadiť vlastný život.

Zoznam tematických celkov podľa ich usporiadania v učebných osnovách pre jednotlivé ročníky

IV. ročník

1. Pravek
2. Starovek
3. Stredovek

V. ročník

1. Novovek
2. Moderné umenie
3. Umenie 20. storočia
4. Ľudové umenie
5. Slovenské výtvarné umenie
6. Film a fotografia
7. Vývin hudby v dejinách kultúry
8. Dejiny divadla

5. Obsahový a výkonový štandard jednotlivých tematických celkov a prierezové témy

IV. ročník

1. Pravek

Kľúčové kompetencie	**Obsahový štandard** **Počet hodín - 4**	**Výkonový štandard** **Žiak dokáže/vie:**	**Prierezové témy**
Vnímať a chápať dejiny umenia a vyjadrovať sa umeleckými nástrojmi.	1. Periodizácia praveku 2. Praveká architektúra 3. Praveké maliarstvo a sochárstvo 4. Praveké úžitkové umenie	• Urobiť periodizáciu praveku. • Ovláda všetky obdobia praveku, ktoré boli významné pre umenie. • Vie ku každému obdobiu priradiť konkrétne umenie, ktoré v danom období prevláda. • Vie uviesť logickú spojitosť medzi umením a spôsobom, či podmienkami života a typom náboženstva v praveku. • Opísať, charakterizovať, časovo zadeliť jaskynnú maľbu. Vymenovať konkrétne náleziská. • Opísať, charakterizovať, časovo zadeliť pravekú keramiku. Vymenovať jednotlivé typy. • Opísať, charakterizovať, časovo zadeliť praveké megalitické stavby. Vymenovať konkrétne stavby. Vedieť určiť základné stavebné prvky tohto obdobia a stavebný materiál. • Opísať, charakterizovať a časovo zadeliť pravekú	*Osobnostný* *a sociálny* *rozvoj.* *Multikultúrna výchova.* *Mediálna výchova.* *Environmentálna výchova* *Tvorba projektu a prezentačné zručnosti*

		plastiku, konkrétne praveké venuše. Uviesť materiál, techniku a žáner sochárstva, ktorý sa v tomto období využíva. • Opísať, charakterizovať a časovo zadeliť pästný klin.	

2. Starovek

Kľúčové kompetencie	**Obsahový štandard** **Počet hodín - 17**	**Výkonový štandard** **Žiak dokáže/vie**	**Prierezové témy**
Vnímať a chápať dejiny umenia a vyjadrovať sa umeleckými nástrojmi.	1. Egypt – architektúra, sochárstvo, maliarstvo a úžitkové umenie 2. Mezopotámia – architektúra, sochárstvo, maliarstvo a úžitkové umenie 3. Egejské umenie – architektúra, sochárstvo, maliarstvo a úžitkové umenie 4. Staroveké Grécko archaické, klasické a helenistické obdobie – architektúra, sochárstvo, maliarstvo a úžitkové umenie 5. Staroveký Rím – architektúra, sochárstvo, maliarstvo a úžitkové umenie 6. Etruské obdobie – architektúra, sochárstvo,	• Ovláda vývoj egyptskej architektúry, predovšetkým pohrebnej, v súvislosti s vtedajším náboženstvom a jeho zmenami. • Vie podrobne opísať všetky typy egyptskej pohrebnej architektúry, osobitne pyramídy. Určiť stavebné prvky a stavebný materiál tohto obdobia. • Uviesť konkrétne príklady egyptskej architektúry. • Opísať egyptský chrám a uviesť konkrétny príklad. • Porovnať egyptskú architektúru s architektúrou Mezopotámie. • Ovládať všetky znaky egyptského kánonu v maľbe a v sochárstve a vedieť ho uviesť na konkrétnych príkladoch.	*Osobnostný* *a sociálny* *rozvoj.* *Multikultúrna výchova.* *Mediálna výchova.* *Environmentálna výchova* *Tvorba projektu a prezentačné zručnosti*

	maliarstvo a úžitkové umenie 7. Rímska ríša počas republiky, cisárstva a obdobie kresťanskej antiky – architektúra, sochárstvo, maliarstvo a úžitkové umenie 8. Architektúra, sochárstvo a maliarstvo celého obdobia staroveku	• Vie urobiť periodizáciu egejského umenia, ako aj rozdeliť ho na základné obdobia. • Charakterizovať krétsku architektúru a mykénsku architektúru. • Pozná uplatnenie sochárstva, maliarstva a keramiky v egejskom umení. • Vie porovnať charakter egyptskej architektúry s gréckou architektúrou. • Vie určiť základné stavebné prvky tohto obdobia a stavebný materiál. • Vie podrobne opísať tri základné slohové poriadky tohto obdobia. • Ovláda vývoj gréckeho chrámu od najstarších čias až po obdobie helenistické. • Ovláda hlavných gréckych bohov a ich atribúty. • Opísať a charakterizovať grécku sochu archaického, klasického a helenistického obdobia. • Opísať, charakterizovať a časovo zadeliť grécke vázové maliarstvo. • Uviesť konkrétne vplyvy a inšpirácie rímskeho antického umenia gréckym antickým umením.	

		• Pozná charakter umenia v starovekom Ríme. • Určiť stavebné prvky a stavebný materiál tohto obdobia. • Vie opísať dva typy rímskeho chrámu. Uviesť konkrétny príklad. • Vie vymenovať a opísať oslavné stavby, technické stavby a verejné stavby. Uviesť konkrétny príklad. • Vie opísať rímsky obytný dom. • Opísať, charakterizovať a časovo zadeliť rímske sochárstvo. Uviesť materiál, techniku a žáner sochárstva, ktorý sa v tomto období využíva. Uviesť konkrétne príklady. • Opísať, charakterizovať a časovo zadeliť rímske nástenné maliarstvo.	

3. Stredovek

Kľúčové kompetencie	**Obsahový štandard** **Počet hodín - 12**	**Výkonový štandard** **Žiak dokáže/vie**	**Prierezové témy**
Vnímať a chápať dejiny umenia a vyjadrovať sa umeleckými nástrojmi.	1. Ranokresťanské umenie – architektúra, sochárstvo, maliarstvo a úžitkové umenie 2. Byzantské umenie – architektúra, sochárstvo, maliarstvo a úžitkové umenie	• Vie stručne opísať podmienky vzniku tohto umenia a stručne charakterizovať dobu. • Opísať a pomenovať prvé priestory, kde sa stretávali kresťania.	*Osobnostný* *a sociálny* *rozvoj.* *Multikultúrna výchova.* *Mediálna výchova.*

	3. Staroruské umenie – architektúra, sochárstvo, maliarstvo a úžitkové umenie 4. Románske umenie – architektúra, sochárstvo, maliarstvo a úžitkové umenie 5. Gotické umenie – architektúra, sochárstvo, maliarstvo a úžitkové umenie 6. Architektúra, sochárstvo a maliarstvo celého obdobia stredoveku	• Vymenovať výtvarné techniky tohto obdobia, vysvetliť ich. • Uviesť najčastejšie námety výtvarného umenia a vysvetliť ich. • Uviesť žáner sochárstva, ktorý sa v tomto období spracúva a materiál, ktorý sa využíva. • Charakterizovať umenie v Byzancii – rozviesť dať do súvisu s rímskym, rano-kresťanským, staroruským a románskym umením. • Určiť stavebné prvky a stavebný materiál tohto obdobia. • Osobitne dobre ovládať vznik a históriu Hagie Sofie ako aj jej opis z architektonického hľadiska. • Vie vymenovať a vysvetliť výtvarné techniky, využívané v maliarstve Byzancie. • Uviesť žáner sochárstva, ktorý sa v tomto období spracúva a materiál, ktorý sa využíva a kde všade sa sochárstvo uplatňuje. • Vie stručne opísať podmienky vzniku tohto umenia a stručne charakterizovať dobu.	*Environmentálna výchova* *Tvorba projektu a prezentačné zručnosti*

		• Porovnať staroruskú architektúru architektúrou byzantskou. • Uviesť konkrétne pamiatky sakrálnej architektúry a opísať ich. • Vie vymenovať základné výtvarné techniky maliarstva staroruského umenia a uviesť hlavného predstaviteľa a jeho dielo. • Vie opísať podmienky vzniku tohto umenia a stručne charakterizovať dobu. • Určiť základné stavebné prvky a stavebný materiál tohto obdobia. • Vie vymenovať stavebné typy románskeho umenia v sakrálnej architektúre. • Vedieť opísať románsky chrám. • Vedieť opísať a charakterizovať svetskú románsku architektúru. • Uviesť konkrétne príklady pre svetskú aj sakrálnu architektúru. • Vymenovať výtvarné techniky tohto obdobia, vysvetliť ich. • Uviesť žánre sochárstva, ktoré sa v tomto období spracúvajú a materiál, ktorý sa využíva a kde sa	

		predovšetkým sochárstvo uplatňuje. • Určiť základné stavebné prvky a stavebný materiál tohto obdobia. • Vedieť vysvetliť a opísať gotický stavebný systém, najmä vzhľadom na sakrálnu architektúru. • Ovládať konkrétne príklady gotickej sakrálnej architektúry pre jednotlivé krajiny. • Vie vysvetliť gotickú svetskú pevnostnú architektúru. • Vie vymenovať a opísať výtvarné techniky využívané v gotickom maliarstve. • Uviesť žánre sochárstva, ktoré sa v tomto období spracúvajú a materiál, ktorý sa využíva a kde sa predovšetkým sochárstvo uplatňuje.	

V. ročník
1. Novovek

Kľúčové kompetencie	**Obsahový štandard** **Počet hodín - 16**	**Výkonový štandard** **Žiak dokáže/vie:**	**Prierezové témy**
Vnímať a chápať dejiny umenia a vyjadrovať sa umeleckými nástrojmi.	1. Renesancia a manierizmus. 2. Renesančná architektúra. 3. Renesančné sochárstvo. 4. Renesančné maliarstvo. 5. Barok a rokoko. 6. Baroková architektúra.	• Vedieť urobiť periodizáciu renesančného umenia. Vedieť rozdeliť renesančné umenie na tri základné obdobia, podľa talianskeho názvoslovia a číslovania.	*Osobnostný a sociálny rozvoj. Multikultúrna výchova. Mediálna výchova.*

	7. Barokové sochárstvo. 8. Barokové maliarstvo.	• Vedieť opísať podmienky vzniku tohto umenia a stručne charakterizovať dobu. • Charakter umenia – vedieť opísať a dať do súvislosti s dobou, uviesť inšpirácie predošlými obdobiami. • Určiť základné stavebné prvky a stavebný materiál tohto obdobia. • Poznať a vedieť stručne vysvetliť nové teórie, vedomosti, poznatky z oblasti teórie architektúry a jej uplatnenia v praxi. Uviesť významných predstaviteľov renesančnej architektúry v teoretickej aj praktickej oblasti. • Vedieť vysvetliť jednotlivé znaky renesančnej architektúry na konkrétnom príklade, resp. opísať typickú renesančnú stavbu. • Charakterizovať sochárstvo tohto obdobia. Vysvetliť a konkretizovať čerpanie a využívanie vedeckých poznatkov umelcami. • Uviesť žáner sochárstva, ktorý sa v tomto období predovšetkým spracúva a materiály, ktoré sochárstvo v tomto období využíva. • Uviesť najväčšie osobnosti renesančného sochárstva a ich diela. Najvýznamnejšie diela vedieť opísať. • Charakterizovať maliarstvo tohto obdobia. • Uviesť a vysvetliť najznámejšie a najviac využívané výtvarné techniky v renesančnom maliarstve. • Uviesť témy, ktoré najviac spracúva renesančné maliarstvo. • Uviesť najväčšie osobnosti renesančného maliarstva ich život a dielo. Najvýznamnejšie diela vedieť opísať.	*Environmentálna výchova* *Tvorba projektu a prezentačné zručnosti*

		• Charakterizovať a časovo zaradiť obdobie manierizmu. • Vedieť uviesť znaky manieristickej maľby, sochárstva a architektúry. • Vedieť urobiť periodizáciu barokového umenia. • Vedieť vysvetliť pôvod pojmu barok. • Vedieť opísať podmienky vzniku tohto umenia a charakterizovať dobu. • Určiť základné stavebné prvky a stavebný materiál tohto obdobia. • Vedieť uviesť a vysvetliť základné znaky barokovej architektúry. • Uviesť hlavných predstaviteľov barokovej architektúry v jednotlivých krajinách a ich najvýznamnejšie sakrálne a svetské diela. • Vedieť uviesť hlavné znaky barokového sochárstva, témy a materiál, ktoré toto obdobie využíva a spracúva. • Ovládať hlavných predstaviteľov barokového sochárstva a ich najvýznamnejšie diela. • Vedieť charakterizovať barokové maliarstvo. Uviesť hlavné znaky barokovej maľby. • Vedieť vymenovať témy, ktoré barokové maliarstvo spracúva. • Vedieť vymenovať a vysvetliť výtvarné techniky, ktoré využíva barokové maliarstvo a konkretizovať na príklade. • Uviesť hlavných predstaviteľov barokového maliarstva a uviesť ich najvýznamnejšie diela. • Stručne charakterizovať rokoko. Porovnať toto obdobie s obdobím barokovým – nájsť odlišnosti a podobnosti.	

		• Uviesť konkrétne architektonické, sochárske a maliarske pamiatky tohto obdobia.	

2. Moderné umenie

Kľúčové kompetencie	**Obsahový štandard Počet hodín - 12**	**Výkonový štandard Žiak dokáže/vie**	**Prierezové témy**
Vnímať a chápať dejiny umenia a vyjadrovať sa umeleckými nástrojmi.	1. Klasicizmus - architektúra, sochárstvo a maliarstvo celého obdobia. 2. Romantizmus - architektúra, sochárstvo a maliarstvo celého obdobia. 3. Realizmus - architektúra, sochárstvo a maliarstvo celého obdobia. 4. Impresionizmus - sochárstvo a maliarstvo celého obdobia. 5. Symbolizmus - architektúra, sochárstvo a maliarstvo celého obdobia. 6. Secesia - architektúra, sochárstvo a maliarstvo celého obdobia.	• Ovládať periodizáciu obdobia klasicizmu. • Vedieť opísať podmienky vzniku tohto umenia a charakterizovať dobu. • Určiť základné stavebné prvky a stavebný materiál tohto obdobia. • Vedieť uviesť a vysvetliť základné znaky klasicistickej architektúry. • Uviesť hlavných predstaviteľov klasicistickej architektúry v jednotlivých krajinách a ich najvýznamnejšie sakrálne a svetské diela. • Ovládať základné heslo modernej architektúry. • Vedieť vymenovať materiály, ktoré využíva moderná architektúra. • Vedieť vymenovať a opísať prvé moderné typy stavieb. • Poznať konkrétne príklady modernej architektúry z obdobia klasicizmu. • Vedieť uviesť hlavné znaky sochárstva klasicizmu, témy a materiál, ktoré toto obdobie využíva a spracúva. • Ovládať hlavných predstaviteľov sochárstva klasicizmu a ich najvýznamnejšie diela. • Vedieť vymenovať témy, ktoré maliarstvo spracúva.	*Osobnostný a sociálny rozvoj. Multikultúrna výchova. Mediálna výchova. Environmentálna výchova Tvorba projektu a prezentačné zručnosti*

		• Uviesť hlavných predstaviteľov maliarstva klasicizmu a uviesť ich najvýznamnejšie diela. • Ovládať periodizáciu obdobia romantizmu. • Vedieť vysvetliť pôvod pojmu romantizmus. • Vedieť opísať podmienky vzniku tohto umenia a charakterizovať dobu. • Vedieť dobre opísať a vysvetliť pojem *akademizmus.* • Určiť základné stavebné prvky a stavebný materiál tohto obdobia. • Vedieť vysvetliť pojmy *historizmus, neogotika, purizmus*. • Vedieť vymenovať a opísať príklady romantickej architektúry v jednotlivých krajinách a mená ich autorov. • Vedieť vymenovať materiály využívané na stavby v modernej romantickej architektúre. • Vedieť vymenovať a opísať najvýznamnejšie pamiatky romantickej modernej architektúry a autorov týchto stavieb. • Vedieť uviesť hlavné znaky sochárstva, témy a materiál, ktoré toto obdobie využíva a predovšetkým žánre, ktoré spracúva. • Vedieť charakterizovať maliarstvo romantizmu. Uviesť hlavné znaky romantickej maľby. • Vedieť vymenovať témy, ktoré romantické maliarstvo spracúva. • Uviesť hlavných predstaviteľov maliarstva romantizmu v jednotlivých krajinách, uviesť a opísať	

		ich najvýznamnejšie diela. • Ovládať periodizáciu obdobia realizmu. • Vedieť opísať podmienky vzniku tohto umenia a charakterizovať ho. • Určiť základné stavebné prvky a stavebný materiál tohto obdobia. • Vedieť vysvetliť pojmy *historizmus, eklekticizmus.* • Ovládať a vedieť vymenovať nové typy moderných stavieb. Vedieť uviesť konkrétne príklady. • Poznať najvýznamnejšieho staviteľa mrakodrapov a jeho školu. • Ovládať hlavných predstaviteľov sochárstva realizmu, ich diela a vedieť stručne vysvetliť charakter sochárstva v realizme. Osobitne vedieť opísať dielo Augusta Rodina a Sochu Slobody. • Vedieť charakterizovať maliarstvo realizmu. Uviesť hlavné znaky maľby v realizme. • Vedieť vymenovať témy, ktoré maliarstvo tohto obdobia spracúva. • Uviesť hlavných predstaviteľov maliarstva realizmu v jednotlivých krajinách, uviesť a opísať ich najvýznamnejšie diela. • Vedieť vysvetliť, alebo opísať pojmy *Salón odmietnutých, Barbizonská škola, naturalizmus a Peredvižnici.* • Ovládať periodizáciu impresionizmu. • Vedieť charakterizovať maliarstvo impresionizmu. Uviesť hlavné znaky impresionistickej maľby.	

		• Uviesť hlavných predstaviteľov maliarstva impresionizmu vo Francúzsku a v Anglicku, uviesť a opísať ich najvýznamnejšie diela. • Vedieť vysvetliť pojem *neoimpresionizmus.* Uviesť hlavných predstaviteľov tohoto smeru a ich diela. • Vedieť vysvetliť pojem *postimpresionizmus.* Uviesť hlavných predstaviteľov, charakterizovať a uviesť znaky tvorby pri každom osobitne, uviesť ich diela a opísať ich. • Vedieť uviesť periodizáciu secesie. • Vedieť vysvetliť resp. preložiť pojem secesia. • Charakteristika secesie a ako umeleckého slohu. Vedieť vymenovať hlavné znaky tohto slohu, uviesť inšpirácie pre secesné umenie. • Vedieť uviesť hlavné znaky secesnej architektúry, vymenovať typy materiálov, ktoré sa využívajú pri stavbe. • Uviesť hlavných predstaviteľov secesnej architektúry a uviesť ich dielo. • Vedieť vymenovať hlavné znaky secesnej maľby. • Vedieť vysvetliť pojem *Nabisti*, resp. smer *symbolizmus.* Uviesť ich program a ideu tohoto smeru, vymenovať hlavných predstaviteľov a ich diela. • Vedieť vymenovať druhy úžitkového umenia, ktoré sa uplatňujú, v secesii. Uviesť hlavných	

		predstaviteľov úžitkového umenia.	

3. Umenie 20. storočia

Kľúčové kompetencie	**Obsahový štandard Počet hodín - 20**	**Výkonový štandard Žiak dokáže/vie**	**Prierezové témy**
Vnímať a chápať dejiny umenia a vyjadrovať sa umeleckými nástrojmi.	1. Fauvizmus. 2. Kubizmus. 3. Dadaizmus. 4. Surrealizmus. 5. Expresionizmus. 6. Futurizmus. 7. Abstraktné umenie. 8. Pop-art. 9. Op-art. 10. Naivné umenie.	• Vedieť charakterizovať fauvizmus ako smer, resp. skupinu, ich program spôsob, resp. dôvod na základe ktorého tvorili jedno umelecké hnutie. • Vedieť vysvetliť a preložiť pojem fauvizmus. Odôvodniť ho ako označenie pre tento smer. • Uviesť témy, ktoré najčastejšie spracúvajú, ako aj farby, ktoré najviac používajú. • Uviesť hlavných predstaviteľov a ich dielo. • Vedieť charakterizovať kubizmus ako smer, resp. skupinu, ich program spôsob, resp. dôvod na základe ktorého tvorili jedno umelecké hnutie. • Vedieť vysvetliť a preložiť pojem kubizmus. • Vedieť charakterizovať spôsob tvorby kubistov. • Osobitne vysvetliť *analytický kubizmus.* • Vysvetliť techniku *koláže* a dať ju do súvislosti s tvorbou kubistov. • Osobitne vysvetliť *syntetický kubizmus*. • Uviesť hlavných predstaviteľov tak analytického ako aj syntetického kubizmu, vymenovať a opísať ich najvýznamnejšie diela. • Vedieť charakterizovať dadaizmus ako smer, resp. skupinu, ich program spôsob, resp. dôvod na	*Osobnostný a sociálny rozvoj. Multikultúrna výchova. Mediálna výchova. Environmentálna výchova Tvorba projektu a prezentačné zručnosti*

		základe ktorého tvorili jedno umelecké hnutie. • Vedieť vysvetliť a preložiť pojem dadaizmus. Odôvodniť ho ako označenie pre tento smer. • Poznať miesto vzniku a hlavného iniciátora tohto smeru. • Opísať uplatnenie dadaizmu v literatúre a v divadle. • Vedieť vymenovať a vysvetliť výtvarné techniky, ktoré využívajú dadaisti. • Vedieť vysvetliť pojem *ready-made.* • Vedieť vymenovať predstaviteľov dadaizmu v jednotlivých krajinách, určiť a opísať ich diela. • Vedieť charakterizovať surrealizmus ako smer, resp. skupinu, ich program spôsob, resp. dôvod na základe ktorého tvorili jedno umelecké hnutie. • Vedieť vysvetliť a preložiť pojem surrealizmus. • Vedieť vymenovať zakladateľa surrealizmu a jeho hlavných predstaviteľov aj s dielom. • Vedieť vysvetliť pojmy *psychický automatizmus* a *snový surrealizmus.* • Vedieť charakterizovať expresionizmus ako smer, resp. skupinu, ich program spôsob, resp. dôvod na základe ktorého tvorili jedno umelecké hnutie. • Vedieť vysvetliť a preložiť pojem expresionizmus. • Vedieť charakterizovať spôsob tvorby expresionistov, vymenovať témy. ktoré spracúvali a farby, ktoré používali. • Ovládať rozdelenie expresionistov na dve	

		hlavné expresionistické skupiny. Vedieť zaradiť do týchto skupín všetkých významných predstaviteľov. • Vedieť charakterizovať futurizmus ako smer, resp. skupinu, ich program spôsob, resp. dôvod na základe ktorého tvorili jedno umelecké hnutie. • Vedieť vysvetliť a preložiť pojem futurizmus. • Vedieť charakterizovať spôsob tvorby expresionistov a vymenovať témy, ktoré spracúvali. • Vedieť opísať uplatnenie futurizmu v poézii. • Uviesť zakladateľa futurizmu, hlavných predstaviteľov a ich diela. • Vedieť charakterizovať abstraktné umenie ako smer, resp. skupinu, ich program, spôsob, resp. dôvod, na základe ktorého tvorili jedno umelecké hnutie. • Vedieť vysvetliť a preložiť pojem *abstrakcia*. Odôvodniť ho ako označenie pre tento smer. • Vedieť charakterizovať spôsob tvorby predstaviteľov abstrakcie. • Vedieť vysvetliť smery (*suprematizmus, konštruktivizmus, neoplasticizmus*), ktoré sa rozvinuli v duchu abstraktného umenia, vymenovať hlavných predstaviteľov týchto smerov a uviesť ich diela. • Vedieť charakterizovať pop-art ako smer, resp. skupinu, ich program spôsob, resp. dôvod na	

		základe ktorého tvorili jedno umelecké hnutie. • Vedieť vysvetliť a preložiť pojem pop-art. Odôvodniť ho ako označenie pre tento smer. • Vedieť charakterizovať spôsob tvorby predstaviteľov pop-artu a vymenovať témy. ktoré spracúvali, techniky ktoré využívali. • Vedieť vysvetliť pojem op-art. Poznať hlavného predstaviteľa tohoto smeru a jeho dielo. • Vedieť charakterizovať naivné umenie ako smer, resp. skupinu, ich program, spôsob, resp. dôvod, na základe ktorého tvorili jedno umelecké hnutie. • Vedieť vysvetliť pojem naivné umenie. Odôvodniť ho ako označenie pre tento smer. • Vedieť charakterizovať spôsob tvorby predstaviteľov naivného umenia a vymenovať znaky tvorby predstaviteľov naivného umenia a témy, ktoré spracúvali, farby, ktoré používali. • Poznať hlavných predstaviteľov naivného umenia a ich diela.	

4. Ľudové umenie

Kľúčové kompetencie	**Obsahový štandard** **Počet hodín - 4**	**Výkonový štandard** **Žiak dokáže/vie:**	**Prierezové témy**
Vnímať a chápať dejiny umenia a vyjadrovať sa umeleckými nástrojmi.	1. Ľudová architektúra. 2. Ľudové výtvarné umenie a úžitkové umenie. 3. Ľudová slovesnosť, pieseň, ľudové tradície, skanzeny. 4. Ľudové slávnosti, prehliadky, súťaže, súbory.	• Vedieť rozdeliť a opísať ľudovú architektúru podľa regiónov. Vedieť určiť materiál, ktorý sa v tom, ktorom regióne používal a vedieť uviesť dôvod.	*Osobnostný a sociálny rozvoj. Multikultúrna výchova. Mediálna výchova. Environmentálna výchova*

		• Vymenovať najvýznamnejšie zachované pamiatky ľudovej architektúry na Slovensku (dediny, skanzeny). • Vedieť opísať typický interiér domu typu ľudovej architektúry. • Vedieť vymenovať jednotlivé typy ľudových remesiel. • V prípade keramiky vedieť pomenovať niekoľko základných druhov. • V prípade ľudového odevu vedieť vymenovať materiál, ktorý sa na jeho tvorbu používal. • Vedieť vymenovať niekoľko základných druhov ľudových krojov. • Osobitne opísať jeden typický mužský kroj a jeden typický ženský kroj. • Vedieť opísať rezbárske ľudové umenie, vymenovať témy, spôsob akým sa drevo spracúvalo, a čo sa najčastejšie z dreva vyrezávalo. • Podobne opísať aj ostatné ľudové remeslá: čipka, výšivka, kameň, kov, prútie, slama, koža. • V rámci sviatkov a slávností vedieť opísať niektorý sviatok (napr. Veľká noc). Čo sa pieklo na Veľkú noc, ako sa zdobil dom na Veľkú noc. Aké zvyky, obyčaje a povery sú s ňou spojené. Aké piesne, riekanky, či rečňovanky patria ku tomuto sviatku. • Podobne možno rozobrať aj Vianoce, Štedrý deň, vítanie jari, pohrebné obrady, svadobné obrady a iné.	*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti*

		• Ku každému sviatku prináležia nejaké určité piesne, tance, obrady, zvyky, obyčaje. • Vedieť vymenovať ľudové hudobné nástroje. • Vedieť vymenovať najvýznamnejšie slávnosti a súťaže uchovávajúce svojím obsahom slovenské ľudové umenie. • Vedieť vymenovať niekoľko najznámejších ľudových tanečných a speváckych súborov.	

5. Slovenské výtvarné umenie

Kľúčové kompetencie	**Obsahový štandard** **Počet hodín - 4**	**Výkonový štandard** **Žiak dokáže/vie:**	**Prierezové témy**
Vnímať a chápať dejiny umenia a vyjadrovať sa umeleckými nástrojmi.	1. Slovenské výtvarné umenie v období romantizmu. 2. Slovenské výtvarné umenie v období realizmu. 3. Slovenské výtvarné umenie v 20. storočí. 4. Architektúra, sochárstvo a maliarstvo celého obdobia romantizmu, realizmu a 20. storočia na Slovensku.	• Vedieť opísať obdobie v ktorom sa rodí slovenské výtvarné umenie, vedieť ho dať do súvisu s národným hnutím na čele s Ľ. Štúrom. • Poznať meno a dielo aspoň jedného predstaviteľa architektúry obdobia romantizmu na Slovensku. • Vedieť uviesť a opísať konkrétne inžinierske stavby, ktoré vznikli u nás v období romantizmu. • Poznať situáciu v slovenskom sochárstve v období romantizmu. • Vedieť charakterizovať slovenskú národnú maliarsku školu. Uviesť jej hlavných predstaviteľov a ich diela. • Vedieť charakterizovať architektúru tohto obdobia. • Ovládať a vedieť vymenovať a opísať nové typy budov, ktoré sa stavajú v období realizmu.	*Osobnostný a sociálny rozvoj.* *Multikultúrna výchova.* *Mediálna výchova.* *Environmentálna výchova* *Tvorba projektu a prezentačné zručnosti*

		• V tomto období vznikajú aj prvé priemyselné objekty. Vedieť uviesť konkrétne príklady. • Vedieť uviesť aspoň jedného predstaviteľa architektúry realizmu a jeho dielo. • Vedieť uviesť troch najvýznamnejších predstaviteľov sochárstva na Slovensku v realizme. Poznať a vedieť charakterizovať ich dielo. • Vedieť stručne charakterizovať maliarstvo v období realizmu. • Ovládať mená, diela, témy a techniky ostatných významných autorov obdobia realizmu (• Stručne vedieť charakterizovať obdobie realizmu z hľadiska spoločensko-historického, z hľadiska tém, ktoré autori spracúvajú, ako sa tieto témy menia po druhej svetovej vojne. • Poznať a vedieť vymenovať najvýznamnejších predstaviteľov tohto obdobia a ich dielo. • Vedieť dať jednotlivých významných slovenských autorov do súvisu so svetovými avantgardnými smermi 20. storočia. • Stručne vedieť charakterizovať architektúru a sochárstvo 20. storočia.	

6. Film a fotografia

Kľúčové kompetencie	**Obsahový štandard** **Počet hodín - 2**	**Výkonový štandard** **Žiak dokáže/vie:**	**Prierezové témy**

Vnímať a chápať dejiny umenia a vyjadrovať sa umeleckými nástrojmi.	1. Film a fotografia. 2. Dejiny filmu a fotografie. 3. Výrazové prostriedky filmu a fotografie. 4. Najvýznamnejší predstavitelia filmu a fotografie.	• Ovládať stručný prehľad dejín filmu od vzniku až po súčasnosť. Osobitne ovládať grotesku, jej tvorbu, hlavné znaky, hlavných predstaviteľov a ich najznámejšie filmové grotesky. • Vedieť vymenovať a vysvetliť jednotlivé výrazové prostriedky filmu. • Vedieť vymenovať a charakterizovať jednotlivé filmové žánre. • Poznať najvýznamnejších predstaviteľov filmového umenia od najstarších čias až po súčasnosť. • Ovládať stručný prehľad dejín fotografie od jej vzniku až po súčasnosť. • Vedieť vymenovať druhy fotografie a vysvetliť ich . • Vedieť vymenovať a vysvetliť výrazové prostriedky fotografie. • Poznať najvýznamnejších predstaviteľov fotografie od najstarších čias až po súčasnosť.	*Osobnostný a sociálny rozvoj. Multikultúrna výchova. Mediálna výchova. Environmentálna výchova Tvorba projektu a prezentačné zručnosti*

7. Vývin hudby v dejinách kultúry

Kľúčové kompetencie	**Obsahový štandard Počet hodín - 4**	**Výkonový štandard Žiak dokáže/vie:**	**Prierezové témy**
Vnímať a chápať dejiny umenia a vyjadrovať sa umeleckými nástrojmi.	1. Praveká hudba. 2. Staroveká hudba. 3. Stredoveká hudba. 4. Renesančná hudba. 5. Baroková hudba. 6. Hudba klasicizmu. 7. Hudba 19 storočia. 8. Hudba 20 storočia.	• Poznať prvé hudobné prejavy pravekého človeka. • Vedieť vysvetliť magický a synkretický charakter hudby praveku. • Vedieť vysvetliť pojmy *tónová a bubnová reč.* • Vedieť vymenovať, charakterizovať a opísať najznámejšie nástroje obdobia praveku. • Vedieť vymenovať funkcie hudby v období praveku.	*Osobnostný a sociálny rozvoj. Multikultúrna výchova. Mediálna výchova. Environmentálna výchova Tvorba projektu a prezentačné zručnosti*

		• Rozdeliť hudbu staroveku na starovekú orientálnu hudbu a antickú hudbu. • Stručne vedieť charakterizovať hudbu, jej charakter a funkciu v starovekom Egypte v Mezopotámii, v Indii a v Číne. • Vedieť vymenovať staroveké hudobné nástroje používané v týchto krajinách, opísať a charakterizovať ich. • Vedieť vysvetliť pojem músiké v chápaní starovekých Grékov. • Poznať a vedieť opísať slávnosti na počesť boha Dionýza tzv. Dionýzie. • Vedieť vymenovať najvýznamnejšie grécke staroveké hudobné nástroje. • Vedieť určiť hlavné funkcie hudby v starovekom Ríme, určiť obľúbené nástroje používané v starovekom Ríme a menovať známych hudobníkov – vladárov. • Vedieť opísať začiatky a vývoj *jednohlasnej liturgickej hudby* (gregoriánsky chorál, omša a jej časti). • Vedieť charakterizovať svetskú jednohlasnú hudbu románskeho obdobia. • Vedieť vymenovať a vysvetliť viachlasné hudobné druhy gotickej hudby. • Vedieť charakterizovať renesančnú hudbu. • Vedieť vymenovať funkcie renesančnej hudby. • Poznať renesančné hudobné nástroje.	

		• Poznať a vedieť vysvetliť dva najvýznamnejšie hudobné druhy renesancie - *madrigal* a *chanson*. • Poznať dvoch najvýznamnejších predstaviteľov chansonov a madrigalov. • Vedieť vymenovať charakteristické znaky barokovej hudby a určiť jej pôvod. • Vedieť vymenovať funkcie barokovej hudby. • Vedieť vymenovať a vysvetliť základné druhy barokových skladieb, predovšetkým *operu a balet*. • Vymenovať a opísať typické hudobné barokové nástroje. • Poznať najvýznamnejších skladateľov obdobia baroka a ich dielo • Vedieť vymenovať funkcie hudby v klasicizme. • Vedieť vymenovať charakteristické znaky hudby klasicizmu. • Vedieť vysvetliť niektoré vybrané hudobné druhy: menuet, sonáta, sonatína, kantáta, symfónia, ... • Vedieť uviesť charakteristické znaky hudby romanitzmu. • Vedieť vymenovať nové hudobné druhy, ktoré vznikajú v romantizme (programová hudba: fantázia, rapsódia, symfonická báseň). • Poznať vývoj romantickej opery v rannom období • Vedieť vymenovať hlavných predstaviteľov národnej hudby a ich diela v jednotlivých krajinách. • Vedieť vymenovať, charakterizovať, uviesť	

		hlavných predstaviteľov a ich diela, hlavných hudobných smerov 20. storočia. • Hudba na prelome 19. – 20. storočia. • Neoklasicizmus.	

8. Dejiny divadla

Kľúčové kompetencie	**Obsahový štandard** **Počet hodín - 4**	**Výkonový štandard** **Žiak dokáže/vie:**	**Prierezové témy**
Vnímať a chápať dejiny umenia a vyjadrovať sa umeleckými nástrojmi.	1. Pravek - prvé formy divadla. 2. Starovek. Divadlo v starovekom Egypte, antickom Grécku a Ríme. 3. Stredoveké divadlo. 4. Renesančné divadlo. 5. Barokové divadlo. 6. Divadlo v 19. storočí. 7. Premeny divadla v 20. storočí. 8. Divadlo po II. svetovej vojne.	• Poznať súvis medzi umením pravekého človeka a jeho bojom o prežitie. Vedieť ho vysvetliť a opísať v súvislosti s divadlom. • Vedieť vysvetliť kultový a magický charakter umenia /divadla/ v praveku. • Poznať prvý dôvod používania „masky“ človekom. • Vedieť vysvetliť pojem *mimézis.* • Divadlo v starovekom Egypte. • Poznať dramatický papyrus, tzv. „Knihu mŕtvych“ , ktorý sa vďaka svojmu charakteru dá považovať za prvý scenár. • Divadlo v antickom Grécku a Ríme. • Poznať súvis medzi gréckym divadlom a kultovými obradmi. • Poznať pôvod komédie a jej najvýznamnejších predstaviteľov v antickom Grécku. • Poznať vplyvy, ktorými prešlo rímske divadlo. • Vedieť charakterizovať rímske, respektíve latinské divadlo. • Vedieť uviesť najvýznamnejších autorov	*Osobnostný a sociálny rozvoj.* *Multikultúrna výchova.* *Mediálna výchova.* *Environmentálna výchova* *Tvorba projektu a prezentačné zručnosti*

		latinských komédií a latinských tragédií. • Poznať základnú súvislosť medzi umením (divadlo) a vznikom kresťanskej kultúry. • Vedieť charakterizovať náboženské aj svetské stredoveké divadlo, ako aj vysvetliť ich jednotlivé žánre. • Vedieť stručne vo všeobecnosti charakterizovať renesančné divadlo. • Opísať a charakterizovať komédiu *del l´arte.* • Vedieť vymenovať a vysvetliť typy postáv komédie *del l´arte.* • Vedieť charakterizovať *Alžbetínske divadlo* • Charakterizovať dielo W. Shakespeara. Vedieť uviesť renesančných autorov a diela iných krajín • Poznať meno a dielo hlavného predstaviteľa barokového divadla • Vedieť vymenovať a charakterizovať typy hrdinov klasicizmu. • Divadlo v 19. storočí (romantizmus, realizmus). • Uviesť hlavných predstaviteľov romantickej drámy a ich dielo • Charakterizovať realizmus v divadle a ovládať hlavných predstaviteľov realistickej drámy • Vedieť charakterizovať divadlo v 20. storočí, čerpanie námetov, spôsob tvorby, vplyvy. • Stručne charakterizovať jednotlivé avantgardné smery a ich vplyv na divadlo v tomto období.	

		• Poznať a vedieť charakterizovať *divadlo absurdity* a uviesť predstaviteľov. • Vedieť vymenovať ďalšie divadelné druhy, ktoré sa v tomto období formujú: balet, opereta, pantoníma, hudobné divadlo. • Vedieť uviesť mená a diela najväčších dramatikov tohoto obdobia.	

6. Metódy a formy práce

Použité metódy a formy práce majú žiaka viesť a podnecovať ho k samostatnému objavovaniu sveta a získavaniu väčšiny vedomostí a zručností vlastným bádaním a tvorivosťou, a preto volíme najmä tieto metódy a formy:

- slovné – rozhovor, výklad, rozprávanie, beseda, poučenie, analýza, upozornenie
- názorné – pozorovanie, demonštrácia,
- praktické – samostatná činnosť, praktické poznávanie, experimentovanie,
  - práca s informáciami a rôzne formy ich spracovania,
  - práca v dvojiciach a tímoch,
  - tvorba a prezentácia vlastných a tímových projektov,
  - návšteva galérií, múzeí a iných kultúrnych inštitúcií,
  - besedy a exkurzie.

7. Učebné zdroje

Učebné zdroje chápeme ako dynamicky sa meniaci zdroj informácií tak pre učiteľa, ale aj pre žiaka. Sú to:

- učebnice schválené a odporúčané ministerstvom školstva,
- odborná literatúra,
- slovníky,
- printové i neprintové médiá (tlač, rozhlas, televízia, internet).

Učebnice:

JANEK, M.: Dejiny umenia a umeleckoremeselnej práce. SPN, Bratislava 1990, ISBN 80-08-00297-2.
BEŇADIKOVÁ, J. – FEDOROVÁ, J. a kol.: Estetická výchova pre stredné školy. SPN, Bratislava 1992, ISBN 80-08-00831-8.

Odborná literatúra:

Pijoan, J.: Dejiny umenia 1. – 10. diel. Bratislava, Tatran 1982-83.
Szabolcsi, B.: Dejiny hudby od praveku do konca 19. storočia. Bratislava 1962.
Cesnaková – Michalcová, M., Noskovič, A. – Lehuta, E.: Kapitoly z dejín slovenského divadla.
Od najstarších čias po realizmus. Bratislava 1967.
Mihálik, P.: Kapitoly z teórie filmu. 1. vyd. Bratislava, Osveta 1983.

8. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia v predmete dejiny umenia vo veľkej miere zasahujú žiakovu činnosť vo vyučovacom procese, musia motivovať žiakovu aktivitu. Hodnotenie žiaka sa uskutoční na základe kombinácie ústnych odpovedí a rôznych foriem písomného testovania. Najčastejšie formy skúšania budú :

- individuálne aj frontálne skúšanie,
- písomné testy neštandardizované aj štandardizované,
- prezentácia individuálnej aj skupinovej práce.

Učiteľovo hodnotenie bude doplnené o sebahodnotenie žiaka a hodnotenie spolužiakov. Konečnú klasifikáciu určí učiteľ.

Predmet dejiny umenia je klasifikovaný podľa Metodického pokynu č. 21/2011 stupňami: výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný a nedostatočný.

Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak je tvorivý, flexibilný, otvorený zmenám, využíva pestré vyjadrovacie prostriedky a neustále ich obnovuje, reflektuje kultúrne procesy i svoje premeny.

Stupňom 2 – chválitebný sa žiak klasifikuje, ak spĺňa kritériá, ale je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý.

Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak realizuje úlohy priemerne, chýba mu iniciatíva, je slabo motivovaný k tvorbe, nerozširuje svoju flexibilnosť, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, komunikuje nekultivovane, ťažšie identifikuje predsudky a stereotypy.

Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak realizuje úlohy s pomocou imitácie, prejavuje len základné zručnosti v manipulácii s vyjadrovacími prostriedkami kultúry a umenia. Minimálne identifikuje prebiehajúce procesy, len s ťažkosťami aplikuje získané zručnosti, schopnosti a poznanie v nových oblastiach.

Stupeň 5 – nedostatočný neodporúčame používať (pretože každý žiak má z rodiny a prostredia isté kultúrne návyky a schopnosť vnímania kultúrnych artefaktov).

Do výslednej klasifikácie (polrok/koniec roka) sa zahŕňajú:

- **Prípravné pracovné listy ako súčasť portfólia žiaka -1-krát za polrok**
- **Interpretácia umeleckého artefaktu-1-krát za polrok**
- **Projekt/prezentácia -1-krát za polrok**
- **Vedomostný test -1-krát za polrok**

Vyučujúci pracuje s pracovnými listami, v ktorých uplatní uzavreté i otvorené typy úloh a využije Bloomovu taxonómiu cieľov v poznávacej oblasti učenia: zapamätanie, porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a hodnotenie. Tieto pravidlá platia aj pri zostavovaní vedomostného testu pre žiakov. Uplatnením rôznych úrovní učenia zodpovedá i váha (bodové hodnotenie) jednotlivých úloh v teste.

Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka zohľadňujú percentuálne vyjadrenie školy:

100% - 88% - výborný,

87% - 75% - chválitebný,

74% - 50% - dobrý,

49% - 30% - dostatočný,

29% - 0% - nedostatočný.

Za polrok musí mať žiak pri hodinovej dotácii minimálne dve známky.

Za polrok musí mať žiak pri dvojhodinovej dotácii minimálne tri známky.

Poznámka 1.

Prierezová téma – **Ochrana života a zdravia**, ktorá poskytuje žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formuje ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí sa realizuje v špecializovaných kurzoch počas alebo na konci školského roka.

Poznámka 2.

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 1.-5. ročník 5-ročného štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

11.4 Médiá v praxi- voliteľný predmet

Charakteristika predmetu

Cieľom médií v praxi je rozvinúť u žiakov spôsobilosť - mediálnu kompetenciu, zmysluplne t.j. reflektujúco, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty.

Cieľom výučby je podnietiť reflexiu žiakov nad mediálnymi obsahmi, sproblematizovať, zvýšiť ich citlivosť na využívanie určitých obsahov (najmä s nadmerným a neprimeraným výskytom násilia, výskytom sexuality, či inými obsahmi nerešpektujúcimi ochranu ľudskej dôstojnosti...).

Predmet médiá v praxi zahrňuje prednostne výchovu k hodnotám vo vzťahu k médiám a ich obsahom, ktorá na jednej strane robí žiakov citlivých pre kvalitné mediálne obsahy a na druhej strane im poskytuje pomoc pri účinnej ochrane pred negatívnymi vplyvmi médií. Učí žiakov správne využívať vlastnú slobodu pri výbere mediálnych produktov a uvedomovať si z toho vyplývajúcu zodpovednosť.

Základom predmetu je naučiť žiakov chápať reálne, ale i možné mediálne vplyvy na jednotlivca, ale tiež na rôzne aspekty spoločenského diania, a to tak pozitívne ako aj negatívne. Žiaci by za pomoci výučby tohto predmetu mali postupne dokázať nájsť vlastný optimálny spôsob ako žiť v realite, ktorú médiá ovplyvňujú a využívať médiá ako nástroje pozitívneho ovplyvňovania tejto reality.

Žiaci budú vedení k aktívnemu zapájaniu sa do komunikačného procesu pomocou médií a s médiami a k uplatneniu svojho kreatívneho potenciálu, ktorý sa prejaví v tvorbe vlastných produktov, resp. v aktívnom zapájaní sa do kolektívnej tvorivej mediálnej práce.

Počet hodín v jednotlivých ročníkoch:

Ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**
Počet hodín	**0**	**0**	**0**	**1**	**2**

Ciele učebného predmetu v ročníku

V rámci kognitívnej úrovne ide o rozvoj vedomostí a schopností žiakov:

poznať jednotlivé druhy médií, ich funkcie, vývoj, odlišnosti, spoločenské, ekonomické, technicko-technologické, organizačné a profesijné aspekty ich fungovania,
poznať typy mediálnych produktov a proces ich vzniku,

chápať a kriticky posudzovať mediálne spracovanú a znázorňovanú realitu, používané mediálne výrazové prostriedky a spôsoby usporiadania mediálnych produktov,
diferencovane využívať médiá a ich produkty podľa kvality plnenia ich funkcií (najmä informačnej, mravnej, výchovno-vzdelávacej a zábavnej)
a uspokojovania vlastných potrieb.

V rámci úrovne psychomotorickej ide o rozvoj zručností žiakov ako:

aktívne využívať médiá v procese komunikácie,
produkovať vlastné mediálne príspevky využívajúc svoj kreatívny potenciál,
obsluhovať technické zariadenia a nové technológie médií,
kooperovať s inými mediálnymi tvorcami v procese komunikácie.

V rámci úrovne afektívnej ide o rozvoj schopností a postojov žiakov:

zaujímať postoj k mediálnym produktom, ktoré poskytujú pozitívne hodnotové orientácie pre život človeka a vyberať si takéto pre svoj konzum,
odmietať mediálne obsahy, ktoré odporujú etickým normám, prinášajú deformovaný pohľad na hodnoty a ohrozujú či škodia jeho osobnostnému vývinu. (predovšetkým nerešpektujú právo človeka na ochranu jeho intimity, propagujú násilie ako normálnu a akceptovateľnú formu riešenia medziľudských a - spoločenských konfliktov),
snažiť sa zodpovedným prístupom eliminovať negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť,
dokázať prehodnocovať svoj vzťah k médiám, reflektovať svoje návyky využívania médií, korigovať ich, nahradiť vlastný mediálny konzum alternatívnou zmysluplnou činnosťou (stretnutia s priateľmi, výlety do prírody, športová činnosť, hobby...)

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním predmetom médiá v praxi

Poznávacia (kognitívna)	**Komunikačná**	**Interpersonálna**	**Intrapersonálna**
Používať kognitívne operácie.	Tvoriť, prijať a spracovať informácie a aktívne využívať médiá v procese komunikácie.	Akceptovať skupinové rozhodnutia.	Regulovať svoje správanie.
Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia.	Vyhľadávať Informácie a produkovať vlastné mediálne príspevky.	Kooperovať v skupine.	Vytvárať si vlastný hodnotový systém.
Uplatňovať kritické a tvorivé myslenie	Formulovať svoj názor	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných.	Dokázať prehodnocovať svoj vzťah k médiám.

	a argumentovať, kooperovať s inými mediálnymi tvorcami.		

Poznámky

Žiaci budú absolvovať v rámci vyučovania exkurzie vo verejnoprávnej i súkromnej televízii, rozhlase a iných mediálnych inštitúciách. Ich organizácia je v kompetencii vyučujúceho.

Obsahový a výkonový štandard – štvrtý ročník päťročného štúdia: 1 hodina týždenne, spolu 33 hodín ročne

Téma	**Obsah**	**VÝKON – Žiak vie/dokáže:**
Moja mediálna biografia		
Ktoré médiá sprevádzajú môj deň?	Komunikácia, jej druhy, mediálna komunikácia. Médiá ako informačné zdroje, vlastná mediálna biografia.	Poznať a odlišovať jednotlivé druhy médií ako zdroje informácií. Vytvoriť vlastnú mediálnu biografiu.
Základné druhy médií a ich význam		
Periodická tlač (noviny, časopisy), televízia, rozhlas, multimédiá a ich význam pre človeka i spoločnosť.	Periodická tlač (noviny, časopisy), elektronické médiá (televízia, rozhlas), digitálne médiá "multimédiá" ako informačné zdroje, prostriedky masovej, skupinovej, interpersonálnej komunikácie, zdroje výkladu reality a predstavy o nej, nositelia a šíritelia hodnotových orientácií pracovných príležitostí, tvorcovia a distribútori zábavy, spôsobov trávenia voľného času.	Pochopiť, že médiá existujú za účelom plnenia určitých funkcií. Prehodnocovať svoje postoje voči médiám a ich produktom. Využívať určité druhy médií cielene. Odlíšiť od iných druhov médií rozhlas, auditívne médiá, tlačené médiá, chápať digitálne médiá (internet, mobil...) ako informačné a vzdelávacie médiá, oblasti komunikácie.

História médií		
Vývoj jednotlivých druhov médií až po ich dnešnú podobu.	Krátky prierez vývojom jednotlivých druhov médií až po ich dnešnú podobu: film a televízia, rozhlas, internet, tlač, digitálne médiá, multimédiá, digitálna televízia, mobil.	Poznať historický vývin jednotlivých druhov médií.
Charakteristické znaky televízie v porovnaní s inými médiami		
Verejno-právne a súkromné televízie.	Verejno-právne a súkromné médiá. Verejno-právne a súkromné televízie, základná charakteristika, ich odlišnosti. Celoplošné, regionálne a lokálne televízie.	Poznať organizačné formy televízie (verejno-právnu a súkromnú), chápať rozdiely medzi nimi.
Televízne žánre		
Programové typy a žánre v televízii. Ako vzniká film. Tvorba mediálnych produktov	Televízne žánre: spravodajské, publicistické, dramatické, zábavné a hudobné, kultúrne, vzdelávacie, náboženské, športové, reklama. Tvorba mediálnych produktov: novinár, moderátor, redaktor. Tvorba tlačených médií. Publikum médií. Prieskumy. Peoplemetre.	Charakterizovať typické prvky filmových žánrov. Na príkladoch rozpoznať základné programové typy a žánre v televízii**.** Dokázať vyjadriť svoj názor na vybratú tému na internetovom blogu. Vytvoriť príspevok do tlačených médií. Vyhodnotiť prieskumy čítanosti , počúvanosti, sledovanosti.
Mediálna realita vo vzťahu ku skutočnosti		

Ako vzniká film. Filmové profesie. Filmové žánre vzdialené a blízke realite. Fiktívne a dokumentárne filmové žánre**.** .	Ukážka filmového umenia na konkrétnom filme Trója. Rozdiely medzi filmovou realitou a skutočnosťou. Filmové žánre vzdialené a blízke realite. Fiktívne a dokumentárne filmové žánre**.** Mediálny a reálny hrdina.	Chápať, že mediálne spracovanie reality podlieha v porovnaní so skutočnosťou zmene a je zámerné. Vysvetliť rozdiely v zobrazovaní reality u fiktívnych a dokumentárnych filmových žánroch.
Reč filmu		
Analýza vybraného filmového diela.	Formálne prostriedky filmovej tvorby, kódy filmovej „reči“. Analýza filmu.	Hodnotiť obsah filmového diela podľa osvojených kritérií.
Filmový kritik		
Kritériá na hodnotný film.	Systém jednotného označovania pre filmové diela v televízii. Problematické obsahy vo filmových dielach.	Sformulovať kritický ohlas na filmové dielo. Vyberať si mediálne tituly, ktoré pozitívne ovplyvňujú osobnosť.
Hrdina z filmu, osobnosť televíznej obrazovky - môj vzor a idol.		
Aké vlastnosti má ideálny mediálny hrdina?	Mediálne ponúknuté identifikačné vzory a reálne vzory. Môj vzor a idol.	Kriticky hodnotiť vzory správania mediálnych hrdinov. Vytvoriť charakteristiku.
Ako sa tvorí televízna relácia?		
Priebeh tvorby televíznej relácie. Charakteristika zložiek**,** ktoré sa podieľajú na tvorbe televíznej relácie.	Priebeh tvorby televíznej relácie od nápadu (témy), prípravy scenára, až po jej dramaturgické	Pripraviť scenár televíznej relácie.

	stvárňovanie. Charakteristika profesijných a organizačných zložiek, ktoré sa podieľajú na tvorbe televíznej relácie.	
Druhy programov pre deti a mládež v televízii.		
Výchovno-vzdelávacie programy vo verejnoprávnej a komerčnej televízii.	Rozdiely medzi verejnoprávnymi a komerčnými televíziami. Typy programov sledované žiakmi a ich motivácia.	Rozlišovať pri vlastnom mediálnom konzume medzi ponukami verejnoprávnej a komerčnej televízie.
Točíme film, točíme televíznu reláciu		
Tvorba krátkeho filmového príbehu.	Návrh scenára. Sfilmovanie scenára. Film o škole.	Prejaviť zručnosti pri práci s filmovou kamerou. Prezentovať film o škole.

Obsahový a výkonový štandard – piaty ročník päťročného štúdia 2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín ročne

Téma	**Obsah**	**VÝKON – Žiak vie/dokáže:**
Znaky zvukových médií v porovnaní s inými		
Rozhlas.	Rozhlas ako prostriedok masovej komunikácie založený na akustickom a auditívnom princípe. Rádio. Rozhlasová stanica.	Uvedomovať si úlohu médií vo svojom živote. Poznať osobitosti a zvláštnosti rozhlasu v porovnaní s inými médiami.

	Verejnoprávne a súkromné rádiá.	
Význam hudby, hudobných médií pre život mladého človeka		
Hudobné médiá.	Zvuk a hudba ako súčasť mediálnych obsahov. Motívy využívania hudobných médií mládežou.	Pochopiť, že médiá existujú za účelom plnenia určitých funkcií. Využívať určité druhy médií cielene. Uvedomovať si, akú úlohu plní zvuk a hudba v médiách.
Funkcia zvuku, hudby v médiách		
Zvuk a hudba v médiách.	Hudba ako vyvolávateľ estetických citov a zdroj emocionálnych zážitkov. Hodnoty v hudobných videoklipoch. Úloha hudby v dramaturgii filmového diela.	Rozpoznávať a hodnotiť mediálne prezentované vzory správania, životný štýl a prezentované hodnoty v hudobných videoklipoch.
Moje obľúbené rádio, moja obľúbená rozhlasová relácia		
Komerčné a verejnoprávne rozhlasové stanice a ich žánre.	Rozhlasové žánre: spravodajské a publicistické. Rozhlasová hra.	Rozlišovať medzi spravodajským a publicistickým spracovaním témy v médiách, medzi faktickou informáciou a interpretáciou faktu.
Redaktor a moderátor v rádiu		
Špecifiká profesie rozhlasového redaktora a moderátora.	Profesia moderátor - redaktor. Etické zásady moderovania rozhlasových relácií.	Hodnotiť kvalitu moderovania rozhlasových relácií z hľadiska etických kritérií.
Zábavné a zábavno-súťažné relácie v TV		

Zábavné a súťažné relácie.	Obsah a prostriedky zábavných a súťažno-zábavných relácií v televíziách.	Pochopiť, že médiá existujú za účelom plnenia určitých funkcií. Rozlišovať medzi etickými a neetickými mediálnymi obsahmi. Odmietať prezentovanie neetických prvkov istých programov.
Ako sa stať hudobnou hviezdou		
SuperStar.	Úloha médií pri vytváraní hudobných hviezd. Mediálne prezentované vzory.	Rozlišovať medzi mediálne zobrazovanými vzormi a reálnymi vzormi - uvedomovať si, čo skutočne z človeka robí hrdinu. Kriticky hodnotiť mediálne prezentované vzory.
Médiá a fiktívne násilie		
Mediálne násilie.	Formy mediálneho násilia. Účinky mediálneho násilia na človeka.	Poznať účinky mediálneho násilia a regulovať svoj vlastný mediálny konzum. Vyberať si mediálne tituly, ktoré pozitívne ovplyvňujú osobnosť.
Reklama okolo nás		
Reklama.	Druhy reklamných komunikátov. Tvorba reklamného plagátu, letáku. Reklama a jej vplyv na spotrebiteľa. Čo som si kúpil pod vplyvom reklamy?	Rozlišovať medzi pozitívnym a negatívnym vplyvom reklamy. Zaujať kritický postoj pri vytváraní pseudopotrieb. Preukázať spôsobilosť zapájať sa do kolektívnej prípravy a distribúcie vlastného reklamného plagátu.

Sociálna a charitatívna reklama a jej spoločenský význam		
Sociálna a charitatívna reklama.	Príklady sociálnej a charitatívnej reklamy. Účinky reklamy na človeka. Manipulatívne prostriedky.	Vysvetliť význam sociálnej reklamy pre riešenie spoločenských problémov či problémov jednotlivcov.
Tvorba rozhlasovej nahrávky		
Rozhlasová nahrávka.	Rozhlasová relácia. Rozhlasová reportáž. Rozhlasové spravodajstvo. Rozhlasová hra.	Kolektívne vytvoriť rozhlasovú nahrávku vybratého žánru. Preukázať zručnosti pri praktickej práci.
Praktická mediálna práca		
Tvorba rozhlasovej nahrávky.	Námet. Scenár. Realizácia.	Preukázať zručnosti pri praktickej práci na rozhlasovej nahrávke. Preukázať spôsobilosť zapájať sa do kolektívnej prípravy a distribúcie vlastnej rozhlasovej nahrávky.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania

Pri výučbe je dôležité podnecovať žiakovo samostatné kritické usudzovanie vo vzťahu k médiám a ich produktom, rozvíjať myšlienkové činnosti žiakov, kde významné miesto zaujíma reflexia, analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, hodnotiace myslenie, ktoré nájdu svoje vyjadrenie v konkrétnych úkonoch: selekcii (prijímanie resp. odmietnutie konkrétnych mediálnych obsahov či médií).

Žiakom bude vytvorený priestor na vyjadrenie vlastných zážitkov, skúseností s využívaním médií a ich obsahov. Žiaci na hodine budú vyjadrovať svoje skúsenosti, záujmy, potreby a budú môcť vzájomne o svojich názoroch, pocitoch a postojoch komunikovať.

Medzi dôležité princípy výučby mediálnej výchovy patrí zážitkovosť a aktívnosť, komunikatívnosť, a preto sa v procese výučby uplatňujú metódy práce, ktoré pomôžu uplatňovať tieto princípy: názorno-

demonštračné a praktické metódy na precvičovanie schopností a zručností v kontakte s konkrétnymi druhmi médií a ich výstupmi, vizuálna a akustická demonštrácia, analýza mediálnych produktov (špeciálne miesto zaujíma obrazová analýza pre rozvíjanie vizuálnej kompetencie ako schopnosti porozumieť vizuálnym zobrazeniam a mediálnym významom kódovaným vo vizuálnych symboloch), syntetická metóda, metóda tvorby modelových situácií, dramatizácia, metódy heuristického charakteru (dialogické a problémové metódy), praktická metóda (nácvik zručností).

Popri tradičnej vyučovacej hodine organizačnou formou vyučovania sú aj exkurzie do vybraných médií a besedy s odborníkmi z mediálnej oblasti.

Učebné zdroje

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to odborná literatúra, odborné časopisy, materiálno-technické a didaktické prostriedky – internet, printové médiá, elektronické a digitálne médiá.

Kačinová, V.: Experimentálne UO mediálnej výchovy pre 5. – 9. roč. ZŠ a 1. - 4. roč.

gymnázií. Bratislava, ŠPÚ, 2005, upravené 2008-02-15

Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.
Učiteľ pri hodnotení uplatňuje tieto kritériá:

- priebeh vytvárania postojov,
- priebeh získavania zručností a spôsobilostí,
- priebeh získavania vedomostí,
- schopnosť realizácie výsledného produktu: reklama/reklamný plagát, rozhlasová relácia, časopis, TV – show, video, kritika mediálnych obsahov vo filme, reportáž, interview,
- vlastné tvorivé hodnotenie jednotlivých produktov.

V žiakovom portfóliu budú (klasifikované) samostatné **praktické práce** spracované ľubovoľnou mediálnou formou a čiastkové teoretické a praktické úlohy.

Vlastný časopis o triede (škole) bude skupinovou, prípadne individuálnou praktickou prácou vo forme CD, DVD alebo PPT.

Pri klasifikácii výsledkov sa hodnotí:

g) stupeň tvorivosti a samostatnosti prejavu,

h) osvojenie potrebných vedomostí, skúseností, činností a ich tvorivá aplikácia,

i) poznanie zákonitostí daných činností a ich uplatňovanie vo vlastnej činnosti,

j) kvalita umeleckého prejavu,

k) vzťah k umelecko-odborným činnostiam,

l) estetické vnímanie, individuálny prístup k umeleckému dielu a k estetike ostatnej skutočnosti,

m) rozvoj umeleckých schopností a talent.

Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak je v činnostiach veľmi aktívny. Pracuje tvorivo, samostatne, plne využíva svoje osobné predpoklady a veľmi úspešne ich rozvíja v individuálnych a kolektívnych prejavoch. Jeho prejav je esteticky pôsobivý, originálny a precítený. Osvojené vedomosti, zručnosti a návyky a individuálny rozvoj umeleckých schopností aplikuje tvorivo v nových úlohách.

Stupňom 2 – chválitebný sa žiak klasifikuje, ak je v činnostiach aktívny, tvorivý, prevažne samostatný na základe využívania svojich osobnostných predpokladov, ktoré úspešne rozvíja v individuálnom a kolektívnom prejave. Jeho prejav je esteticky pôsobivý a má len menšie nedostatky z hľadiska požiadaviek učebných osnov. Žiak osvojené vedomosti, zručnosti a návyky a individuálny rozvoj umeleckých schopností aplikuje prevažne tvorivo v nových úlohách. V požadovanej miere si rozvíja estetické cítenie.

Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak je v činnostiach menej aktívny, tvorivý, samostatný a pohotový. Nevyužíva dostatočne tvorivo a samostatne svoje osobné predpoklady a schopnosti v individuálnom a kolektívnom prejave. Jeho prejav je málo pôsobivý, dopúšťa sa v ňom chýb. Jeho vedomosti, zručnosti a návyky majú častejšie medzery a pri ich aplikácii potrebuje pomoc učiteľa. Nerozvíja dôslednejšie svoje estetické cítenie.

Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak je v činnostiach málo aktívny a tvorivý. Rozvoj jeho osobných predpokladov a jeho prejav sú málo uspokojivé. Úlohy rieši s častými chybami. Svoje minimálne vedomosti a zručnosti aplikuje len s veľkou pomocou. Prejavuje veľmi malú snahu o individuálny rozvoj umeleckých schopností a záujem o činnosti.

Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak je v odborných činnostiach prevažne pasívny. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho prejav je zväčša chybný a nemá estetickú hodnotu. Minimálne osvojené vedomosti a zručnosti nevie aplikovať. Neprejavuje záujem o činnosti a nevyvíja potrebné úsilie rozvíjať svoje estetické cítenie a vedome zanedbáva svoje umelecké schopnosti a rozvoj.

Začlenenie prierezových tém do predmetu.

Prierezová téma	**Ciele**	**Téma**
Multikultúrna výchova	- rozvíjať u žiakov poznanie rozličných tradičných aj nových kultúr, akceptovať kultúrne rozmanitosti ako spoločenskú realitu - uvedomovať si vlastnú kultúrnu identitu a vedieť ju porovnávať so špecifikami iných	Rozhlasová hra. Moja obľúbená relácia. Stal/a/ som sa mediálnou hviezdou.

	kultúr - rozvíjať žiakove interkultúrne kompetencie pre komunikáciu a spoluprácu s príslušníkmi iných kultúr - rozvíjať u žiakov poznanie odevnej kultúry rozličných kultúr, akceptovať kultúrne rozmanitosti ako spoločenskú realitu - mať schopnosť porovnávať spôsoby odievania rôznych kultúr, uvedomovať si kultúru odievania svojho národa a vedieť akceptovať iné, odlišné kultúry odievania	Úloha hudby v umeleckých dielach. Sila telenovely.
Mediálna výchova	učiť žiakov, ako zmysluplne, kriticky a selektívne vnímať a využívať médiá a ich produkty - naučiť žiakov schopnosti samostatne vyjadriť svoj názor na informácie z médií - učiť žiakov zmysluplne, kriticky a selektívne vnímať a využívať informácie z médií o odevnom dizajne, o módnych prehliadkach, o manekýnkach - naučiť žiakov vyjadriť svoj názor na informácie z médií, nedať sa ovplyvniť módnymi výkrikmi v odievaní	Charakteristika médií. Aká je skutočná multimediálna realita? Účinky médií na mladého človeka.
Ochrana života a zdravia	posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a vnímaniu estetických hodnôt prostredia - dodávaním potrebných informácií o odevnom dizajne a jeho doplnkoch vypestovať cit k estetizácii seba a svojho prostredia formou besied, aktívnych tvorivých hodín - beseda s odborníkom o správnej životospráve, životnom štýle, preventívnych ochoreniach - pozorovanie, návšteva zdravotného strediska, lekárne	Význam tlačených médií v živote človeka. Rozhlasové žánre – spravodajské a publicistické. Kurz OŽZ je realizovaný v škole.
Osobnostný a sociálny rozvoj	- rozvíjať ľudský potenciál žiakov, poskytovať im základy pre plnohodnotný život - rozvíjať tvorivý prístup k vlastným činnostiam, otvorenosť k experimentovaniu - rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebapozávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, za osobný život a sebavzdelávanie - rozvíjať u žiakov schopnosť prevziať zodpovednosť za svoj prístup k obliekaniu, k doplnkom, nesnažiť sa obliekať len podľa toho, čo ,,letí“, ale vytvoriť si vlastný štýl obliekania - rozvíjať tým u žiakov sebadôveru, sebaúctu,	Realita a fikcia rôznych talk-show. Predstav svojho hrdinu a stotožni sa s ním. Problém každodenného vzťahu ľudí k médiám. Formy mediálneho násilia a účinky na človeka.

	dôveru k hodnotám, zodpovednosť za svoje konanie	
Environmentálna výchova	rozhovor, beseda, výklad, projektová činnosť, pozorovanie, vychádzka, exkurzia, návšteva výstavy, múzea, kostolov - zviditeľnenie školy v regióne a v tlači - vychádzka do obce spojená s využitím získaných zručností v praktickom živote	Prehľad časopisov pre študentov a pre mládež.
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	prehliadka knižnice a zhromažďovanie materiálov - práca s odbornou literatúrou a ecyklopédiami - osvojenie si formy a obsahu projektu, prezentácia a obhajoba, kolektívne posudzovanie prác - výstava prác - využitie poznatkov na jednotlivých predmetoch, využitie v medzipredmetových vzťahoch	Tvorba časopisu. Tvorba reklamného plagátu. Tvorba a prezentácia vlastnej mediálnej práce – rozhlas, televízia, film, video, printové alebo digitálne médium

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 1.-5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

12 Človek a hodnoty

Vzdelávacia oblasť sa zameriava na budovanie a kultiváciu duševného, duchovného a sociálneho rozmeru mladých ľudí. Napomáha im k postupnému vytváraniu ich hodnotovej orientácie tak, aby raz ako dospelí jedinci boli prínosom pre ľudské spoločenstvo.

Cieľom vzdelávacej oblasti je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, u ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby dokázali v budúcnosti prispieť k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

12.1 Etická výchova

Charakteristika predmetu

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Prosociálnosť nereprezentuje celú etiku, ale je jadrom etiky medziľudských vzťahov. Jej hodnotový rozmer spočíva vo vzájomnom ľudskom porozumení a spolužití, pod ktorými rozumieme humánny súcit a ľudskosť ako morálnu kategóriu človeka, súvisiacu s jeho úsilím prežívať harmonický a šťastný život v súlade s ním vytvoreným ideálom.

Na rozvíjanie etických postojov majú rozhodujúci vplyv zážitky a skúsenosti. Keď žiak nemá morálnu skúsenosť, ostáva pre určitú oblasť „hluchý a slepý“ a nepomôžu mu túto situáciu napraviť ani informácie, ani reflexia. Potvrdzuje sa tu známa skutočnosť, že etické postoje človeka sú formované zážitkami, živou skúsenosťou, príp. nadväzujú na morálne relevantné zážitky účastníkov hodiny. Preto súčasťou jej procesuálnej stránky je etická reflexia, po ktorej nasleduje experimentovanie alebo nácvik v podmienkach triedy s cieľom prenosu do každodenného života. Efektivita a cieľové naplnenie hodín etickej výchovy sú podmienené vzájomnou súčinnosťou jej štyroch zložiek, čo ovplyvňuje aj každý učiteľ svojím správaním a vzťahom k žiakom i k predmetu. Preto je žiaduce, aby všetci učitelia boli oboznámení s cieľmi a metódami etickej výchovy. Kognitívne znalosti sú v etickej výchove iba predpokladom pre hodnotovú reflexiu.

Ciele predmetu

Žiaci:

- vysvetlia základné etické postoje a spôsobilosti,
- rozvíjajú a zdokonaľujú si základné etické postoje a spôsobilosti osvojené na základnej škole, ako sú sebaovládanie, pozitívne hodnotenie seba a druhých, komunikačné zručnosti, tvorivé riešenie medziľudských vzťahov,
- vysvetlia princípy náboženskej i nenáboženskej etiky, ktoré im umožnia pochopiť a tolerovať správanie a názory spolužiakov a spoluobčanov,
- si osvoja dôležité hodnoty a etické normy súvisiace so životom a zdravím, rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou, ekonomickým životom a prácou v povolaní,
- rozvíjajú morálny úsudok a zmysel pre zodpovednosť,
- definujú základné etické pojmy, súvislosti medzi hodnotami a normami,
- si osvoja základné postoje a spôsobilosti súvisiace s uvedenými hodnotami a normami.

Týždňová časová dotácia predmetu pre jednotlivé ročníky

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1 hodina	1 hodina	0 hodín	0 hodín	0 hodín

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním etickej výchovy

Poznávacia (kognitívna kompetencia)	Komunikačná kompetencia	Interpersonálna a sociálna kompetencia	Intrapersonálna (osobnostná) kompetencia
Používať pre efektívne učenie vhodné spôsoby, metódy a stratégie.	Formulovať a vyjadrovať svoje myšlienky a názory v logickom slede.	Účinne spolupracovať v skupine, na základe poznania alebo prijatia novej roly v pracovnej činnosti pozitívne ovplyvňovať kvalitu spoločnej práce.	Prijímať seba a pozitívne sa hodnotiť.
Plánovať, organizovať a riadiť vlastné učenie.	Vyjadrovať sa výstižne, súvisle a kultivovane.	Podieľať sa na utváraní príjemnej atmosféry v triednom tíme.	Osvojiť si kritický a diferencovaný prístup k vlastnej osobe. Prijímať sám seba.

Venovať sa ďalšiemu štúdiu a celoživotnému učeniu sa.	Konštruovať významy, účinne sa zapájať do diskusie, obhajovať svoj názor a vhodne argumentovať.	Prosociálnym správaním prispievať k upevňovaniu medziľudských vzťahov.	Stanoviť si životné ciele. Vytvárať si rebríček hodnôt a osvojovať si životný štýl na základe etických princípov.
Vyhľadávať a triediť informácie na základe ich pochopenia poznávať zmysel a cieľ učenia.	Využívať informačné a komunikačné prostriedky a technológie pre kvalitnú a účinnú komunikáciu.	Poskytnúť pomoc alebo o ňu požiadať. Prispievať k diskusii v pracovnej skupine a v triede. Byť empatický a asertívny.	Vnímať postoj vzájomnej tolerancie ako základnú zásadu vlastného konania. Angažovať sa.
Kriticky hodnotiť výsledky svojho učenia a diskutovať o nich.	Využívať získané komunikačné zručnosti k vytváraniu vzťahov potrebných k plnohodnotnému súžitiu a kvalitnej spolupráci s ostatnými ľuďmi.	Chápať potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri riešení danej úlohy, oceňovať skúsenosti druhých ľudí, pozitívne hodnotiť druhých.	Rozlíšiť subjektívnu pravdu od objektívnej. Objavovať zmysel pravdy a spravodlivosti.

Poznámky

1. V prvom a v druhom ročníku päťročného bilingválneho štúdia Školského vzdelávacieho programu sa etická výchova vyučuje 1 hodinu týždenne, spolu 33 hodín ročne.

2. Žiaci sa budú zapájať do charitatívnych zbierok (Zbierka na Deň narcisov, Zbierka „Biela pastelka“,..), budú sa zapájať do výchovných projektov (Detský čin roka a pod.).

3. Vzhľadom na typ štúdia budú jednotlivé témy prezentované aj v rámci širšieho multikultúrneho hľadiska so zameraním na španielsky hovoriace krajiny.

Vzdelávací štandard v predmetu etická výchova v 1. ročníku:

Komunikácia 12 vyučovacích hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • uplatniť zásady komunikácie v každodenných situáciách,	verbálna a neverbálna komunikácia v bežných a záťažových situáciách komunikačné zručnosti komunikácia citov

• využívať komunikačné zručnosti pri riešení záťažových situácií, • vyjadriť pozitívne a negatívne city v rôznych situáciách, • otvorene komunikovať, • prejaviť empatiu voči spolužiakom, • zdôvodniť zásady asertívneho správania, • využívať komunikáciu ako prostriedok prosociálneho správania, • zhodnotiť prosociálne prejavy v triede.	empatia asertivita prosociálnosť komunikácia ako prostriedok prosociálneho správania

Dôstojnosť ľudskej osoby 10 vyučovacích hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • definovať osobnosť, • posúdiť svoje silné a slabé stránky, • pochopiť hodnotu ľudskej osoby, • pozitívne hodnotiť seba a druhých ľudí, • akceptovať ľudí, ktorí majú iné názory a postoje, • rešpektovať práva iných ľudí, • tvorivo dramatizovať situácie každodenného života v súlade s princípmi rešpektovania ľudskej dôstojnosti, • vnímať jedinečnosť rôznych rás, etník a handicapovaných ľudí, • prejaviť empatiu k starým, chorým, handicapovaným ľuďom.	osobnosť človeka silné a slabé stránky osobnosti hodnota ľudskej osoby pozitívne hodnotenie druhých v bežných a záťažových situáciách pozitívne sebahodnotenie tvorivé riešenie medziľudských vzťahov pochopenie a akceptovanie ľudí s odlišnými názormi rešpekt a úcta k človeku rasy, etniká, handicapovaní ľudia

Etika sexuálneho života 11 vyučovacích hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • vnímať sexualitu ako hodnotu, • posúdiť hodnotu prokreatívneho rozmeru sexuality, • prejaviť pozornosť a empatiu k opačnému pohlaviu, • pozná a vie prezentovať zásady etiky sexuálneho života, • vysvetliť možnosti počatia, • definovať vývojové štádiá ľudského plodu,	sexualita človeka hodnota ľudského života počatie a prenatálny život intimita vzťahov zásady etiky sexuálneho života prevencia pohlavne prenosných chorôb a AIDS zdržanlivosť a vernosť dôsledky predčasného sexuálneho života promiskuita

• zhodnotiť význam vernosti a sebaovládania pre manželský život, • vysvetliť spôsoby prevencie pohlavne prenosných chorôb, • vysvetliť príčiny a riziká predčasného sexuálneho života, • zhodnotiť vplyv médií a kultúry na vnímanie vlastnej sexuality.	médiá a pornografia

Prierezové témy pre 1. ročník

Prierezová téma	Ciele	Téma
Multikultúrna výchova	Rozvíjať svoju kultúrnu identitu a interkultúrne kompetencie; spoznať rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry; akceptovať prirodzenú rozmanitosť spoločnosti, rešpektovať kultúrne, náboženské a iné odlišnosti ľudí a spoločenstiev; uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných ľudí.	**Komunikácia, Dôstojnosť ľudskej bytosti, Etika sexuálneho života.**
Mediálna výchova	Zvýšiť úroveň mediálnej gramotnosti žiakov, uvedomiť si význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti; využívať médiá zmysluplne; získať kritický odstup od mediálnych produktov/obsahov, rozpoznať mediálne spracovanú realitu; reflektovať pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov; osvojiť si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a pri vytváraní vlastných mediálnych produktov; prehĺbiť si technické zručnosti potrebné pre používanie médií.	**Komunikácia, Etika sexuálneho života**

Osobnostný a sociálny rozvoj	Cielene rozvíjať osobnostné a sociálne kompetencie u žiakov, porozumieť sebe a iným; stanoviť si priority a ciele s ohľadom na svoje osobné schopnosti, záujmy a možnosti; ovládať zručnosť kultivovanej komunikácie a vzájomnej spolupráce; akceptovať rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov a rešpektovať práva každého človeka; osvojiť si poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin vlastnej osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti; získať predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva; spoznať a uplatňovať podmienky pre životný štýl, ktorý podporuje a neohrozuje zdravie.	**Dôstojnosť ľudskej bytosti, Etika sexuálneho života.**
Environmentálna výchova	Viesť žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne, podporovať myslenie a zodpovedné konanie v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a s úctou k životu vo všetkých jeho formách.	**Dôstojnosť ľudskej bytosti**
Ochrana života a zdravia	Identifikovať a charakterizovať nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;	**Dôstojnosť ľudskej osoby, Etika sexuálneho života.**

	cieľavedome zvyšovať odolnosť vlastného organizmu voči fyzickej a psychickej záťaži v náročných životných situáciách.	

Vzdelávací štandard v predmetu etická výchova v 2. ročníku:

Dobré vzťahy v rodine 10 vyučovacích hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • vysvetliť funkcie a dôležitosť rodiny pre človeka, • prejaviť záujem o členov rodiny, • vyjadriť pozitívne hodnotenie, empatiu a tvorivosť v rodinnom prostredí • akceptovať pravidlá vzájomného spolužitia v rodine • zhodnotiť svoje práva a povinnosti v rodine • zhodnotiť význam rodinných vzťahov pre človeka • vyhodnotiť na príkladoch zo života prejavy ne/rovnosti žien a mužov (rovnaké práva, rovnosť šancí, atď.)	rodina, jej funkcie a význam pre človeka rodinné pravidlá, tradície a zvyky očakávania rodičov fungujúca rodina vzťahy v rodine rovnosť, rovnaká dôstojnosť mužov a žien

Filozofické zovšeobecnenie dosiaľ osvojených etických zásad 12 vyučovacích hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • vysvetliť termíny norma a hodnota • uviesť príklady mravných hodnôt, • rozlíšiť mravné a právne normy, • vysvetliť význam svedomia, • zdôvodniť význam rešpektovania cti a dobrého mena, • uviesť príklady pozitívnych vzorov v súčasnom živote, • pomenovať vlastné ambície, • zhodnotiť potrebu vzdelania a vzdelávania v živote človeka, • diskutovať o aktuálnych etických problémoch v spoločnosti	hodnoty a mravné normy právne a mravné normy svedomie česť, pravda, poznanie a kultúra ako etická hodnota prosociálne vzory moje ciele v živote potreba celoživotného vzdelávania

• na praktických príkladoch ukázať svoje postoje k etickým normám.	

Etika práce, etika a ekonomika 7 vyučovacích hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • posúdiť význam práce a pracovitosti pre sebarealizáciu človeka, • osvojiť si základy finančnej gramotnosti, • diskutovať o ekonomických hodnotách, • rešpektovať pravidlá „fair play“, • hodnotiť prejavy a dôsledky sociálnej nerovnosti, • zhodnotiť význam solidarity, • akceptovať pravidlá fair trade, • uviesť klady a zápory globalizácie, analyzovať vybrané globálne problémy.	vzťah ekonomiky a etiky profesijná etika súťaživosť a spolupráca chudoba a bohatstvo pravidlá „fair play“ etický kódex zamestnanca etický kódex zamestnávateľa ekonomické cnosti princípy sociálnej náuky fair trade globalizácia globálne problémy

Zdravý životný štýl 4 vyučovacie hodiny

Výkonový štandard	Obsahový štandard

Žiak vie/dokáže • identifikovať znaky zdravého životného štýlu, • uznať potrebu ochrany zdravia, • zhodnotiť vlastné prejavy starostlivosti o zdravie.	zdravie ako hodnota závislosti a ich vplyv na život človeka dôsledky nesprávnej výživy a nevhodnej životosprávy

Prierezové témy pre 2. ročník

Prierezová téma	Ciele	Téma
Multikultúrna výchova	Rozvíjať svoju kultúrnu identitu a interkultúrne kompetencie; spoznať rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry; akceptovať prirodzenú rozmanitosť spoločnosti, rešpektovať kultúrne, náboženské a iné odlišnosti ľudí a spoločenstiev; uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných ľudí.	**Dobré vzťahy v rodine. Filozofické zovšeobecnenie osvojených etických zásad.**
Mediálna výchova	Zvýšiť úroveň mediálnej gramotnosti žiakov, uvedomiť si význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti; využívať médiá zmysluplne; získať kritický odstup od mediálnych produktov/obsahov, rozpoznať mediálne spracovanú realitu; reflektovať pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov; osvojiť si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a pri vytváraní vlastných mediálnych produktov;	**Dobré vzťahy v rodine. Filozofické zovšeobecnenie osvojených etických zásad.** **Etika práce, etika a ekonomika.**

	prehĺbiť si technické zručnosti potrebné pre používanie médií.	
Osobnostný a sociálny rozvoj	Cielene rozvíjať osobnostné a sociálne kompetencie u žiakov, porozumieť sebe a iným; stanoviť si priority a ciele s ohľadom na svoje osobné schopnosti, záujmy a možnosti; ovládať zručnosť kultivovanej komunikácie a vzájomnej spolupráce; akceptovať rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov a rešpektovať práva každého človeka; osvojiť si poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin vlastnej osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti; získať predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva; spoznať a uplatňovať podmienky pre životný štýl, ktorý podporuje a neohrozuje zdravie.	**Dobré vzťahy v rodine.** **Filozofické zovšeobecnenie osvojených etických zásad.**
Environmentálna výchova	Viesť žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne, podporovať myslenie a zodpovedné konanie v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a s úctou k životu vo všetkých jeho formách.	**Filozofické zovšeobecnenie osvojených etických zásad.** **Etika práce, etika a ekonomika.**
Ochrana života a zdravia		**Filozofické zovšeobecnenie**

	Identifikovať a charakterizovať nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie; cieľavedome zvyšovať odolnosť vlastného organizmu voči fyzickej a psychickej záťaži v náročných životných situáciách.	**osvojených etických zásad.** **Etika práce, etika a ekonomika.**

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania predmetu etická výchova

Výchovný štýl

Do procesuálnej stránky etickej výchovy patrí výchovný štýl. Je to vzťah učiteľa k žiakom, ktorý je charakterizovaný nasledujúcimi zásadami:

1. Vytvorme z triedy výchovné spoločenstvo.
2. Prijmime žiaka takého, aký je a prejavujme mu priateľské city.
3. Pripisujme žiakom pozitívne vlastnosti, vyjadrujme pozitívne očakávania.
4. Formulujme jasné a splniteľné pravidlá.
5. Nabádajme, je to osvedčený výchovný prostriedok.
6. Na negatívne javy reagujme pokojným poukázaním na ich dôsledky.
7. Odmeny a tresty používajme opatrne.
8. Do výchovného procesu zapojme aj rodičov.

Účinnosť etickej výchovy vo veľkej miere závisí od:

- špecifického vzťahu, ktorým je predovšetkým dobroprajný, partnerský, priateľský, ale náročný a vo svojich požiadavkách dôsledný vzťah k žiakovi,
- vytvárania priateľských vzťahov v skupine,
- pozitívneho očakávania - (atribúcia), induktívna disciplína,
- zdôrazňovania prosociálnych hodnôt, ako sú spolupráca a pomoc,
- kontaktov učiteľa so študentmi aj mimo hodín etickej výchovy.

Výchovné metódy

Dosahovanie cieľov sa realizuje najmä prostredníctvom zážitkových metód, ktoré vytvárajú

optimálne podmienky pre budovanie mravného úsudku a zvnútorňovanie ponúkaných hodnôt.

Etická výchova vychováva k mravnej zrelosti tým spôsobom, že navodzuje aktivity, ktoré:

1. napomáhajú prežitiu a pochopeniu etických hodnôt najmä prostredníctvom vnímania situácií, prírody, seba a druhých (senzibilizácia),
2. uľahčujú porozumenie a interiorizáciu súvisiacich hodnôt a noriem (hodnotová reflexia),
3. umožňujú nácvik zodpovedajúceho správania (nácvik v podmienkach triedy),
4. prenos skúseností, osvojených v škole do každodenného života (zovšeobecnenie a prenos - transfer).

Učiteľ pritom používa rôzne metódy a techniky (hru, hranie rolí, hranie scénok, anketové metódy, metódu posilňovania, problémové vyučovanie, dramatizácia …). V etickej výchove im hovoríme zjednodušene – cvičenia, aktivity, ktoré sú len prostriedkom, ktorý umožní hodnotovú reflexiu. Dôležité je, aby boli prenášané do každodenného života (napr. záznamy pozorovaní, vedenie denníka, zbieranie článkov, interview s rodičmi alebo inými osobami…). Tejto časti hovoríme v etickej výchove transfer – prenos z hodiny do bežného života rodiny, triedy a iných vzťahov, do ktorých žiak vstupuje.

Zážitkové učenie učiteľ prispôsobuje veku žiakov a situácii v žiackom kolektíve. Aktivity pomáhajú precítiť etické hodnoty, uľahčujú porozumieť normám, ktoré súvisia s očakávaným správaním, umožňujú nácvik zodpovedajúceho správania a prenos získaných skúseností do správania sa v reálnom svete.

Žiaci počas hodín sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre, aby sa vzájomne poznávali. Je to východisková pozícia, ktorá je prostriedkom. Je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy, ktorú učiteľ na danú aktivitu zvolil. Prostriedkom, ktorý učiteľ často využíva, je čítanie rozprávok, príbehov. Vhodné obrázky, audio i videonahrávky môžu poslúžiť ako motivačný materiál.

Učiteľ je na hodine facilitátor, moderátor aktivít. Jasne vysvetľuje inštrukciu. Svojou autoritou napomáha zdarnému priebehu aktivity (z času na čas zasiahne, aby veci usmernil či objasnil). Po každej aktivite učiteľ vedie žiakov k reflexii. Domáce úlohy (transfer) sa netýkajú písomného vypracovávania, ale konkrétnych jednoduchých cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie. Dôležitou súčasťou každej hodiny je podelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

Učebné zdroje predmetu etická výchova

Učebnice a metodický materiál schválený Ministerstvom školstva SR.

Klasifikácia predmetu etická výchova

Podľa Školského vzdelávacieho programu ISCED 3A - päťročné štúdium je povinne voliteľný predmet etická výchova neklasifikovaný.

Predmet etická výchova je hodnotený/klasifikovaný slovne ako absolvoval/a. Podklady na hodnotenie sa získavajú sledovaním stupňa rozvoja individuálnych predpokladov a sústavným sledovaním výkonov žiaka. Hodnotí sa v zmysle platnej legislatívy a v súlade s vnútornými usmerneniami školy.

Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v tomto predmete hodnotia/klasifikujú podľa nasledovných kritérií:

Žiak **absolvuje** predmet, ak je v činnostiach aktívny, využíva svoje osobné predpoklady. Pri riešení teoretických a praktických úloh preukazuje svoju autentickosť, kreativitu a originalitu. V prípade potreby je schopný v plnej i menšej miere nachádzať a používať medzipredmetové vzťahy a súvislosti. Má záujem a snahu o rozvíjanie svojich kompetencií. Vie zaujať postoj k požadovaným záležitostiam a aktívne vyjadriť svoj vlastný názor.

Žiak **neabsolvuje** predmet, ak proklamatívne ignoruje výučbu, odmieta spolupracovať, jeho vedomosti a zručnosti sú nedostatočné. Odmieta zaujať postoj k požadovaným záležitostiam a vyjadriť svoj vlastný názor.

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 1. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

12.2 Náboženská výchova – katolícka cirkev

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Úlohou povinne voliteľného predmetu katolícka náboženská výchova, ktorý je zaradený do vzdelávacej oblasti – **Človek a hodnoty**, je podporovať hodnotovú orientáciu žiakov tak, aby bola prínosom pre ich osobnostný a sociálny rozvoj. Predmet ponúka prístup k biblickému posolstvu a kresťanskej tradícii a tým rozvíja a podporuje základné predpoklady kresťanských životných postojov a konania. Náboženská výchova nevyžaduje prijatie viery, ale garantuje autenticitu výučby náboženstva, ktoré sa odovzdáva ako katolícke. Z toho vyplýva, že ciele a obsah tohto predmetu sú určené katolíckou cirkvou. Náboženská výchova má predovšetkým formatívny charakter a napomáha rozvoju kľúčových kompetencií (kompetencie k učeniu sa, kompetencie k riešeniu problémov, komunikačné kompetencie, sociálne a interpersonálne kompetencie, existenciálne kompetencie) žiakov. Výchovný proces je prispôsobený kognitívnemu a psychosociálnemu vývinu adolescentov a využíva aktívne metódy výučby.

CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Žiaci:

- si osvoja postoj hľadania zmyslu a transcendentnosti človeka,
- rozvíjajú svoju religiozitu na základe poznania viery Cirkvi,
- pristupujú tvorivo a zodpovedne k riešeniu aktuálnych etických problémov na základe učenia Cirkvi,
- vedia obhájiť trvácu hodnotu biblického posolstva v ľudskej kultúre,
- nadobudnú identitu otvorenú na “inakosť”, schopnú viesť dialóg,
- poznajú historické súvislosti európskeho kresťanstva,
- zaujmú vlastné stanovisko k inými konfesiám, náboženstvám a svetonázorom,
- zhodnotia potrebu náboženstva pre svoj život,
- dozrievajú v hodnotách, ktoré sú v súlade s evanjeliom a smerujú k všeobecnému dobru.

Tabuľka časovej dotácie predmetu náboženská výchova – katolícka cirkev v jednotlivých ročníkoch:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Spolu
1 hodina	1 hodina	0	0	0	**2 hodiny**

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním predmetu

Poznávacia (kognitívna) kompetencia	**Komunikačná kompetencia**	**Interpersonálna (sociálna) kompetencia**	**Intrapersonálna (osobnostná) kompetencia**
Spôsobilosť používať kognitívne operácie.	Spôsobilosť tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty.	Vytvárať a reflektovať vlastnú identitu.
Spôsobilosť učiť sa sám aj v skupine.	Zručnosť vyhľadávať a odosielať informácie.	Schopnosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín.	Vytvárať vlastný hodnotový systém.
Spôsobilosť kritického a tvorivého myslenia.	Spôsobilosť formulovať svoj názor a argumentovať.	Spôsobilosť kooperácie.	Schopnosť sebaregulácie a ochrany vlastného života.
Spôsobilosť formulovať a riešiť problémy.	Schopnosť verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city.	Schopnosť empatie.	Schopnosť riešiť rôzne životné situácie. Schopnosť cieľavedome riadiť vlastný život.

5. Obsahový a výkonový štandard predmetu náboženská výchova v 1. ročníku:

Tematický celok/obsah Obsahový štandard	**Výkonový štandard**	**Prierezová téma**	**1 Počet hodín**
Hľadanie cesty 1. Zmysel života 2. Trojrozmernosť človeka: telo, duša, duch 3. - 4. Komunikácia a jej formy 5. Náboženstvo 6. Svetové náboženstvá a medzináboženský dialóg	**Žiak vie/dokáže:** • posúdiť význam hľadania zmyslu života človekom v kontexte kresťanského učenia, • charakterizovať trojrozmernosť človeka, • oceniť dôležitosť správnej komunikácie pre medziľudské vzťahy a jej foriem, • zdôvodniť potrebu náboženstva,	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova	6

	• vyjadriť postoj katolíckej cirkvi k svetovým náboženstvám.		
Boh v ľudskom svete 7. Zjavenie a Sväté písmo 8. Zjavenie Boha v biblických dejinách 9. Viera 10. Dekalóg 11. Formovanie svedomia	**Žiak vie/dokáže:** • definovať Sväté písmo a pojem Božieho zjavenia, • opísať dejiny Izraela ako dejiny spásy, • poukázať na vieru ako na odpoveď Bohu, • uviesť iné príklady ľudskej skúsenosti zdieľania Boha s človekom, • opísať odovzdanie Dekalógu Mojžišovi, • zdôvodniť potrebu formovania svedomia a jeho vplyv na morálne rozhodnutia.	Osobnostný a sociálny rozvoj	5
Byť človekom 12. Ľudská osoba 13. Pôvod dôstojnosti človeka v jeho stvorení 14. Historickosť Ježiša Krista 15. Ponímanie Ježiša Krista v evanjeliách 16. Ježišovo Božstvo 17. Panna Mária Ježišova Matka	**Žiak vie/dokáže:** • obhájiť dôstojnosť ľudskej osoby, • opísať obdobie, krajinu spätú so životom Ježiša Krista, • obhájiť historickosť a Božstvo Ježiša Krista • vyjadriť stručne tajomstvo osoby Ježiša Krista podľa učenia Cirkvi, • vysvetliť dôležitosť zmŕtvychvstania pre kresťanstvo, • charakterizovať úlohu a postavenie Ježišovej Matky	Osobnostný a sociálny rozvoj	6
Na ceste k osobnosti – šance a riziká	**Žiak vie/dokáže:**	Osobnostný a sociálny rozvoj	7

18. Osobnosť 19. Vývoj osobnosti 20. Závislosti 21. Médiá – 8. Božie prikázanie 22. Hriech 23. Sviatosť zmierenia 24. Čnosť	• uviesť príklady zrelej osobnosti, • zdôvodniť negatívne vplyvy na dozrievanie osobnosti ako napr. drogy, gemblérstvo, ..., • charakterizovať obsah 8. Božieho prikázania, vplyv médií, reklám na život človeka, • vysvetliť pojem hriech, • rozlíšiť ľahký a ťažký hriech, • opísať časti sviatosti zmierenia, • zdôvodniť zmysel osobného prijímania tejto sviatosti.	Mediálna výchova	
Boh a človek 25. Vzťahy 26. Najsvätejšia Trojica 27. Cirkev 28. Sviatosti – uvedenie do kresťanského života	**Žiak vie/dokáže:** • vysvetliť súvis medzi zmyslom života a hodnotou vzťahov, • opísať chápanie kresťanskej náuky o najsvätejšej Trojici, • poukázať na Cirkev ako na spoločenstvo vzťahov s bohom a s ľuďmi, • charakterizovať krst, birmovanie, eucharistiu.	Osobnostný a sociálny rozvoj	4
Človek v spoločenstve 29. Boží obraz človeka ako muža a ženy 30. Sexualita ako dar a úloha v živote človeka 31. Priateľstvo, zamilovanosť, láska 32. Povolanie – manželstvo, kňazstvo a zasvätený život 33. Zmysel slávenia kresťanskej nedele	**Žiak vie/dokáže:** • opísať význam stvorenia človeka ako muža a ženy, • definovať sexualitu ako bohatstvo každého človeka, • vymenovať najbežnejšie príklady neusporiadaných spôsobov sexuálneho správania človeka a jeho vplyv na osobu i rodinu,	Osobnostný a sociálny rozvoj	5

	• diskutovať o hodnotách, ktoré chráni 6. a 9. Božie prikázanie, • vysvetliť poslanie jednotlivých povolaní a ich prínos pre seba, cirkev a spoločnosť, • zdôvodniť kresťanské slávenie nedele a sviatkov (3. Božie prikázanie).		

6. Obsahový a výkonový štandard predmetu náboženská výchova v 2. ročníku:

1 Tematický celok/obsah 2 Obsahový štandard	**Výkonový štandard**	**Prierezová téma**	**Počet hodín**
Moje hodnoty 1. Hodnoty. 2. Hierarchia hodnôt. 3. – 4. Životný štýl.	**Žiak vie/dokáže:** • vymenovať rôzne druhy hodnôt, • oceniť lásku ako najvyššiu hodnotu, • porovnať na konkrétnych príkladoch rôzne životné štýly.	Osobnostný a sociálny rozvoj	4
Hodnoty života a lásky 5. Stvorenie sveta 6. Veda a viera 7. Hodnota života – ochrana života (5. Božie prikázanie) 8. Rodina (4. Božie prikázanie) 9. Životné prostredie	**Žiak vie/dokáže**: • opísať historické pozadie vzniku správy o stvorení sveta a človeka v Svätom Písme, • vyjadriť vzťah medzi vedou a vierou, • prepojiť ekologické myslenie s biblickou správou o stvorení sveta a človeka, • oceniť význam sviatosti manželstva pre vznik rodiny a jej morálnych hodnôt, • zdôvodniť úlohu štátu a cirkvi pri ochrane	Osobnostný a sociálny rozvoj Environmentálna výchova	5

	rodiny a jej morálnych hodnôt, • vymenovať najvážnejšie ohrozenia rodiny v súčasnosti.		
Šírenie kresťanských hodnôt v Európe 10. Cirkev a jej znaky 11. Autorita a hierarchia v Cirkvi 12. Kresťanské korene Európy 13. Kríza hodnôt súčasnej Európy 14. Iné kresťanské cirkvi 15. Ekumenizmus	**Žiak vie/dokáže:** • definovať Cirkev a jej znaky, • vysvetliť základnú organizačnú štruktúru Cirkvi, • zdôvodniť odvolávanie sa na kresťanské korene Európy, • diskutovať o pozitívnych a negatívnych javov v súčasnej Európe, • charakterizovať iné kresťanské cirkvi, • interpretovať pojem ekumenizmus a jeho prejavy v dnešnom svete.	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova	6
Kresťanské hodnoty v spoločnosti 16. Človek a jeho vzťah k spoločnosti 17. Sociálna náuka cirkvi 18. Vzťah cirkev a štát 19. Siedme Božie prikázanie	**Žiak vie/dokáže:** • zdôvodniť pozitívny vzťah človeka k spoločnosti, • vymenovať princípy sociálnej náuky Cirkvi, • opísať úlohu Cirkvi v štáte a v politike, • diskutovať o potrebe účasti na voľbách, • sformulovať pozitívny význam 7. Božieho prikázania pre spoločnosť, • uviesť príklady na previnenia proti tomuto prikázaniu.	Osobnostný a sociálny rozvoj	4
Pramene plnohodnotného života 20. Prvenstvo Boha v ľudskom živote 21. – 22. Modlitba	**Žiak vie/dokáže:** • zvážiť význam prvenstva Boha v osobnom živote (1. Božie prikázanie),	Osobnostný a sociálny rozvoj	8

23. – 24. Svätá omša – vrchol a prameň života s Bohom 25. Sviatosti, ich vplyv na život 26. Modloslužba 27. Sekty	• zdôvodniť potrebu modlitby pre život, • vysvetliť význam sviatostného života pre svoj duchovný život, • opísať moderné spôsoby modloslužby, • vymenovať základné negatívne vplyvy sekty na človeka a spoločnosť.		
Plnosť života 28. Význam utrpenia 29. Sviatosť pomazania chorých 30. – 31. Eschatológia – smrť, osobný súd, nebo peklo, očistec, posledný súd 32. Vzkriesenie 33. Reikarnácia	**Žiak vie/dokáže:** • uviesť príklady zo Svätého Písma o pozitívnom znášaní utrpenia, • obhájiť hodnotu, • diskutovať o posledných veciach človeka, • porovnať tri základné stavy po smrti – nebo, peklo, očistec • popísať rozdiel medzi vierou v reikarnáciu a vzkriesením, • odporučiť prijímanie sviatosti pomazania chorých.	1 Osobnostný a sociálny rozvoj	6

7. VÝCHOVNÉ A VZDELÁVACIE STRATÉGIE

Vo vyučovacom predmete náboženská výchova využívame výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

- vysvetliť pojem hodnota,
- usporiadať vlastný rebríček hodnôt,
- posúdiť podiel výberu hodnôt na tvorbu životného štýlu,
- na konkrétnych príkladoch porovnať rôzne životné štýly,
- zdôvodniť snahu človeka v každej dobe, hľadať odpovede na základné – nemenné,
- existenciálne otázky vysvetliť chápanie mýtickosti mýtu - jeho pravdivosti, vo vzťahu k biblickému textu,
- opísať historické pozadie vzniku obidvoch správ o stvorení sveta a človeka,
- vo Svätom písme porovnať vedu a vieru ako dve cesty vedúce k pravde,
- zdôvodniť potrebu autority,
- porovnať hierarchiu s anarchiou a vyvodiť závery pre život v ľudskom spoločenstve,
- vysvetliť hierarchické usporiadanie v cirkvi,
- zdôvodniť spoločenskosť človeka,
- definovať úlohu cirkvi,

- vymenovať rozdiely medzi štátom a cirkvou,
- prehĺbiť vlastné hľadanie Boha do osobného vzťahu s ním v modlitbe,
- vysvetliť význam modlitby pre život človeka,
- položiť si otázky o živote a smrti,
- uviesť rozdielne pohľady na starobu a chorobu v súčasnej spoločnosti,
- porovnať ich s kresťanským učením a vyvodiť závery pre svoj život.

V povinne voliteľnom predmete náboženská výchova sú zostavené tematické celky tak, aby v nich boli zahrnuté základné úlohy náboženskej výchovy: **vyznanie viery, slávenie kresťanského tajomstva, život v Kristovi, kresťanská modlitba, výchova k životu v spoločenstve a uvedenie do poslania.**

V rámci vyučovania sa značný priestor venuje práci so Svätým písmom. Základom obsahu je poznanie viery, sprevádzané modlitbou, morálna formácia a uvedené do života cez liturgiu.

Mladý človek prichádzajúci na strednú školu sa nachádza v období veľkých zmien. Konfrontuje sa s novými skutočnosťami, s nevyriešenými otázkami o živote, so svetom dospelých, v ktorom musí obstáť.

Učivo 1. ročníka pomáha hľadať a nachádzať odpovede na najzákladnejšie otázky mladého človeka v tomto veku: v čom spočíva zmysel života, ako žiť, aby bol človek šťastný, čo môže očakávať od tohto sveta a kde bude končiť život, či je viera v Boha prínosom alebo príťažou pre život. Odpovede na tieto otázky dostáva v duchu kresťanskej viery. Všetko ústi k myšlienke: života sa netreba báť, ale treba ho žiť, lebo mladý človek má úžasné perspektívy.

Podľa dokumentov Katolíckej cirkvi nadobúda v katechéze čoraz väčšiu úlohu evanjelizačná katechéza. Jej úlohou je vieru u človeka najprv prebudiť, a následne rozvinúť do systematickej náuky, ktorá rieši aj stále nové problémy tohto sveta a to v duchu viery v pravého Boha. Zásadou ohlasovania je: vernosť Bohu aj človeku, biblický rozmer, antropologické východisko a kristocentrický pohľad na život. V katechéze treba zohľadniť pohľad na ,,archetyp" ľudského správania, ako aj genetický vplyv na ľudské správanie.

Učivo 2.- ročníka je zamerané na osobný postoj k Bohu a na vieru. Prechádza od človeka a od jeho problémov, ktoré má v živote, k hľadaniu zmyslu života. Prehlbuje poznanie o pravdách viery, ktoré postupne prijíma do svojho života. Mladý človek potrebuje poznať obsah svojej viery, aby ju vedel obhájiť sám pred sebou i v konfrontácii s námietkami okolia.

Počet hodín pri jednotlivých tematických celkoch je len odporúčaný. Treba prihliadnuť na zloženie skupín a potreby žiakov a podľa toho prispôsobiť počet hodín pri jednotlivých tematických celkoch.

Na konci 1. a 2. školského roka študent bude mať nasledujúce kompetencie:

- Bude poznať všetky tri božské osoby, Božie zjavenie – Sväté písmo, tradíciu a učenie Cirkvi,
- sa bude zaujímať o tajomstvo vykupiteľského diela Ježiša Krista,
- spozná biblické dejiny, dejiny Cirkvi, význam slávenia spoločenstva, poslanie človeka s dôrazom na osobné dejiny spásy,
- má vybudovaný vzťah k Bohu, k sebe, k životu a k ľuďom spojený so zdravou kritickosťou,
- má zrelý morálny úsudok opierajúci sa o zovšeobecnené zásady, preto je schopný správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách,
- charakterizuje ho spojenie správneho myslenia a správneho konania,
- koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangažovanosťou - súlad medzi emóciami a chcením,
- prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotný na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so všeľudskými hodnotami,
- je ochotný a schopný spolupracovať a iniciovať spoluprácu,
- uplatňuje Božie prikázania v bežnom živote,
- má pozitívny vzťah k sebe aj k blížnym,
- vie tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch, pričom opiera svoju dôveru v Božiu pomoc,

- je citlivý na potreby iných, je empatický a asertívny,
- dokáže akceptovať iných takých akí sú, spolupracuje s nimi na dotváraní krajšej ľudskej spoločnosti,
- pozná svoje práva a povinnosti v rodine, v škole, v Cirkvi, v spoločnosti.
- vyjadruje svoj názor, preberá zodpovednosť za svoje rozhodnutia,
- uvedomuje si svoju sexuálnu identitu, chápe pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny,
- má pozitívny postoj k postihnutým, chorým, a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie,
- má jasný svetonázor,
- chápe potrebu žiť v súlade s Božím zákonom,
- váži si každého človeka ako osobnosť,
- chráni svoj život a váži si každý ľudský život už od okamihu počatia,
- je citlivý voči prírode a životnému prostrediu,
- rešpektuje ľudí s inými názormi, zároveň však ostáva sám sebou,
- je odolný voči nevhodným ponukám, závislostiam, voči všetkému, čo ohrozuje život,
- má povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti,
- je schopný kriticky hodnotiť vonkajšie vplyvy.

8. Metódy a formy vyučovania

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť motivačné metódy, ako je motivačné rozprávanie (približovanie obsahu učenia), motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva), rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), demonštračná metóda (demonštrácia obrazov), pozorovanie (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), manipulácia s predmetmi (práca so symbolom, didaktická hra). Významné miesto majú problémové metódy, ku ktorým patrí heuristická metóda (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbore problému, tvorbe a výberu možných riešení a vlastnom riešení) a projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu). Pre realizáciu cieľov sú dôležité aktivizujúce metódy, z nich je vhodná diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), filozofická diskusia je efektívnym prostriedkom, ako vytvárať rovnováhu medzi vyučovaním zameraným na prežívanie a vyučovaním zameraným na rozumové zdôvodňovanie viery, situačná metóda (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), inscenačná metóda (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), didaktické hry, kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny), dramatizácia (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) simulácia (simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami), kompozícia (vypracovanie osnovy referátu, písomné rozvíjanie témy, príbehu a pod.).

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím hry AZ kvíz, domáce úlohy). Žiaci počas hodín NV sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre, aby sa vzájomne poznávali. Je to východisková pozícia, ktorá nie je cieľom, ale prostriedkom. Samozrejme, je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy, ktorú učiteľ pre danú aktivitu zvolil. Domáce úlohy (transfer) sa netýkajú písomného vypracovávania, ale konkrétnych jednoduchých cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie. Dôležitou súčasťou každej hodiny je podelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

Vyučujúci pracuje s pracovnými listami, v ktorých uplatní uzavreté i otvorené typy úloh a využije Bloomovu taxonómiu cieľov v poznávacej oblasti učenia: zapamätanie, porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a hodnotenie.

9. UČEBNÉ ZDROJE

1. – 2. ročník

Na podporou a aktiváciu vyučovania žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:
Luscoň, J.: Ste zrodení pre let.
Učebnica náboženstva pre 1. a 2. ročník stredných škôl. Spolok svätého Vojtecha, 2001.
Dataprojektor ,PC, tabuľa, fólie, internet
Odborná literatúra
Životopisy svätých
Texty rôznych modlitieb
Sväté písmo
Text blahoslavenstiev
CD Pavla Hudáka, DVD Otázky bioetiky

10. HODNOTENIE PREDMETU

Predmet náboženská výchova je hodnotený/klasifikovaný slovne ako absolvoval/a. Podklady na hodnotenie sa získavajú sledovaním stupňa rozvoja individuálnych predpokladov a sústavným sledovaním výkonov žiaka. Hodnotí sa v zmysle platnej legislatívy a v súlade s vnútornými usmerneniami školy.

Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v tomto predmete hodnotia/klasifikujú podľa nasledovných kritérií:

Žiak **absolvuje** predmet, ak je v činnostiach aktívny, využíva svoje osobné predpoklady. Pri riešení teoretických a praktických úloh preukazuje svoju autentickosť, kreativitu a originalitu. V prípade potreby je schopný v plnej i menšej miere nachádzať a používať medzipredmetové vzťahy a súvislosti. Má záujem a snahu o rozvíjanie svojich kompetencií. Vie zaujať postoj k požadovaným záležitostiam a aktívne vyjadriť svoj vlastný názor.

Žiak **neabsolvuje** predmet, ak proklamatívne ignoruje výučbu, odmieta spolupracovať, jeho vedomosti a zručnosti sú nedostatočné. Odmieta zaujať postoj k požadovaným záležitostiam a vyjadriť svoj vlastný názor.

13 Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť vytvára priestor na realizáciu a uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti žiakov o svoje zdravie. Osvojujú si teoretické vedomosti a praktické skúsenosti vo výchove k zdraviu prostredníctvom pohybových aktivít, telesnej výchovy, športovej činnosti a aktivít v prírodnom prostredí. Poskytuje základné informácie o biologických, fyzických, pohybových, psychologických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak získa kompetencie, ktoré súvisia s poznaním a starostlivosťou o vlastné telo, pohybový rozvoj, zdatnosť a zdravie, ktoré určujú kvalitu budúceho života v dospelosti. Osvojí si postupy ochrany a upevnenia zdravia, princípy prevencie proti civilizačným ochoreniam, metódy rozvoja pohybových schopností a pohybovej výkonnosti. V prípade žiakov so zdravotným oslabením alebo zdravotným postihnutím sa žiaci oboznamujú so zásadami úpravy zdravotných porúch. Žiak si uvedomí kvalitu pohybu ako dôležitej súčasti svojho komplexného rozvoja, rozhodne sa pri výbere pohybu pri vyskytujúcich sa zdravotných poruchách a prevencii.

13.1 Telesná a športová výchova

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Telesná a športová výchova je nezastupiteľnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov na školách všetkých stupňov a typov škôl. Telesná a športová výchova je všeobecnovzdelávací predmet, ktorý je špecifický svojím zameraním na cieľavedomé telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie žiakov, čím prispieva k upevňovaniu zdravia, k zvyšovaniu telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Poskytuje základné teoretické a praktické telovýchovné vzdelanie z vybraných odvetví telesnej výchovy a športu. Utvára kladný vzťah k pohybovej aktivite, k telesnej a športovej výchove a k športu.

Hodiny telesnej a športovej výchovy sa na škole vyučujú v telocvični, na školskom dvore. Hodiny telesnej a športovej výchovy na škole sú koedukované (chlapci a dievčatá majú hodinu telesnej a športovej výchovy spolu). Formy práce, ktoré uplatňujeme na hodine telesnej a športovej výchovy sú: hromadné, skupinové ale aj individuálne.

Svojím zameraním má telesná a športová výchova výnimočné a špecifické postavenie v rámci vzdelávania žiakov. Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prospievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybu – pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov

Vyučovací predmet vytvára priestor na realizáciu a uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti žiakov o svoje zdravie, osvojenie si teoretických vedomostí a praktických skúseností vo výchove k zdraviu prostredníctvom pohybových aktivít, telesnej a športovej výchovy, športovej činnosti a pohybových aktivít v prírodnom prostredí.

Poskytuje základné informácie o biologických, fyzických, pohybových, psychologických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak získa kompetencie, ktoré súvisia s poznaním a starostlivosťou o vlastné telo, pohybový rozvoj, zdatnosť a zdravie, ktoré určujú kvalitu budúceho života v dospelosti.

Osvojí si postupy ochrany a upevnenia zdravia, princípy prevencie proti civilizačných ochoreniam, metódy rozvoja pohybových schopností a pohybovej výkonnosti, v prípade žiakov so zdravotným oslabením alebo zdravotným postihnutím princípy úpravy zdravotných porúch.

Získa vedomosti a zručnosti o zdravotne a výkonnostne orientovanej zdatnosti a telovýchovných činnostiach z viacerých druhov športových disciplín. Je vedený k pochopeniu kvality pohybu ako dôležitej súčasti svojho komplexného rozvoja, k zorientovaniu sa vo výbere pohybu pri vyskytujúcich sa zdravotných poruchách a ich prevencii k poznaniu kompenzačných a regeneračných aktivít a ich uplatneniu v režime dňa.

- Žiaci prvého ročníka sa zúčastňujú lyžiarskeho výcviku.
- Žiaci druhého ročníka sa zúčastňujú plaveckého výcviku.
- Žiaci sa zúčastnia 2 x ročne cvičenia OŽZ a v treťom ročníku 3–dňového povinného kurzu OŽZ.
- Žiaci sa zúčastňujú počas školského roka aj na rôznych športovo – pohybových
- súťažiach, ktoré neorganizuje len naša škola, ale aj iné stredné školy a CVČ Junior.

CIELE VYUČOVACIEHO PREDMETU

Ciele telesnej a športovej výchovy vychádzajú zo všeobecných cieľov vzdelávacej oblasti „ Zdravie a pohyb“ platný pre celú školskú telesnú výchovu.
Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom primerane sa oboznamovať, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať správne pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať pohybovú gramotnosť, rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti, podporovať rozvoj všeobecnej pohybovej výkonnosti a zdatnosti, zvyšovať aktivitu v starostlivosti o zdravie, nadobúdať vedomosti o motorike svojho tela, z telesnej a športovej výchovy a zo športu, utvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej a športovej výchove a športu v nadväznosti na ich záujmy a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpoklad schopnosti k celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie.
Cieľom telesnej a športovej výchovy je, aby žiaci:

- vedeli hodnotovo rozlišovať základné determinanty zdravia, pohybovej gramotnosti jednotlivca;
- mali vytvorenú predstavu o význame telesnej a športovej výchovy a pohybovej aktivity
- upevňovali svoje fyzické a duševné zdravie , aby viedli pohybovo plnohodnotný život v stále meniacich sa spoločenských podmienkach
- prejavovali záujem o telesnú a športovú výchovu, mali uvedomelý, aktívny a kladný vzťah k telovýchovnej a športovej činnosti, aby pohybová aktivita im bola pociťovanou, pravidelne realizovanou a prežívanou potrebou v ich ďalšom spôsobe života
- prispeli k upevneniu zdravia
- poznali základné hygienické zásady a návyky a prakticky ich využívali pred, počas a po skončení telovýchovnej činnosti
- poznali zásady bezpečnosti pri cvičení v rôznych podmienkach a prostredí a dôkladne ich používali v telovýchovnej praxi
- prejavovali primeranú rozhodnosť, nebojácnosť, snahu po lepšom výkone, tvorivosť, radosť z víťazstva, ale i schopnosť oceniť súpera a zmieriť sa s prehrou v duchu fair-play

Tieto ciele sa budú organizovať vo vyučovaní prostredníctvom **špecifických cieľov** (výkonový štandard) cez obsah učiva

Špecifickým cieľom predmetu je, aby žiaci:

- Porozumeli zdraviu ako subjektívnej a objektívnej hodnotovej kategórii, prebrali zodpovednosť za svoje zdravie
- Vedeli hodnotovo rozlišovať základné determinanty zdravia, pohybovej gramotnosti jednotlivca
- Osvojili si vedomosti a zručnosti, ktoré súvisia so starostlivosťou o svoje telo, s aktívnym pohybovým režimom, s osobným športovým výkonom, zdravým životným štýlom a zdravím
- Vedeli aplikovať a naplánovať si spôsoby rozvoja pohybových schopností pri zlepšovaní svojej pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti
- Porozumeli pozitívnemu pôsobeniu špecifických pohybových činností pri zdravotných poruchách a zdravotných oslabeniach, pri prevencii proti rozvoju civilizačných ochorení
- Boli schopní zhodnotiť svoje pohybové možnosti, zorganizovať si svoj pohybový režim a zapojiť sa do spoluorganizovania športovej činnosti pre iných
- Rozumeli vybraným športovým disciplínam, vzdelávacej, výchovnej, socializačnej a regeneračnej funkcii športových činností
- Osvojili si poznanie, že prevencia je hlavný nástroj ochrany zdravia a získali zručnosti poskytnutia prvej pomoci
- Racionálne jednali pri prekonávaní prekážok v situáciách osobného a verejného ohrozenia

Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním telesnej a športovej výchovy

Poznávacia (kognitívna)	**Komunikačná**	**Interpersonálna**	**Intrapersonálna**
Používať odbornú terminológiu	Dokázať sa jasne a zrozumiteľne vyjadrovať	Efektívne pracovať v kolektíve	Regulovať svoje správanie
Uplatňovať kritické a tvorivé myslenie	Formulovať svoj názor a argumentovať	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných	Dokázať prehodnocovať svoj vzťah k telesnej a športovej výchove
Poznať priority o vlastné zdravie, hygiena	Používať správnu odbornú literatúru	Kooperovať v skupine	Vytvárať si vlastný hodnotový systém

Hodinová dotácia z predmetu telesná a športová výchova podľa platného Učebného plánu:

1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
2 hodiny/ týždenne	2 hodiny/ týždenne	2 hodiny/ týždenne	2 hodiny/ týždenne	2 hodiny/ týždenne

Hlavné moduly:

- **Zdravie a jeho poruchy**
- **Zdravý životný štýl**
- **Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť**
- **Športové činnosti pohybového režimu**

Obsah vzdelania: 1.ročník (2 hodiny týždenne, 66 hodín za rok)

Téma	**Obsahový štandard**	**Výkonový štandard**
Zdravie a jeho poruchy - 10% (časová dotácia – 6 hodín)		
Význam poznatkov pri vytváraní postoja k zdravému životnému štýlu Vplyv pohybu na opornú a pohybovú sústavu.	Bezpečnosť a hygiena v telesnej a športovej výchove, zdravotné oslabenie Dýchacie a relaxačné cvičenia Cvičenie na správne držanie tela Akrobacia – zdokonaľovanie Cvičenia na lavičkách	**Žiak vie/dokáže** • dodržiavať pravidlá správnej životosprávy, • dodržiavať bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti, telesná a športová výchova oslabených, • uplatňovať teoretické vedomosti a praktické zručnosti zo športov,
Zdravý životný štýl - 10% (časová dotácia 7 hodín)		
Význam poznatkov a zručností o zdravom životnom štýle	Psychohygiena, stres, aktívny odpočinok Pohybové hry Prekážková dráha Hody na cieľ	**Žiak vie/dokáže** pochopiť význam zdravej výživy, porozumieť účinku pohybu na telesný a psychický rozvoj,
Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť - 30% (časová dotácia 20 hodín)		
Význam kondičných a koordinačných pohybových schopností, diagnostika	Článkový beh, skok z miesta Ľah- sed, výdrž v zhybe Cvičenia na správne držanie tela Cvičenia na rebrinách Bežecké hry – naháňačky, štafetové hry Beh cez terénne nerovnosti Vytrvalostný beh striedavý až do 12 min. Zvládnutie základných preskokov na švihadle Cvičenia s krátkym švihadlom zamerané na všeobecnú vytrvalosť Kruhový tréning zameraný na rozvoj sily a obratnosti	**Žiak vie/dokáže** • diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, • porozumieť svojmu fyzickému potenciálu a možnostiam zlepšovania telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti

	Cvičenia s plnými loptami a ľahkými činkami Cvičenia zamerané na kĺbovú pohyblivosť Atletická abeceda	
Športové činnosti pohybového režimu - 50% (časová dotácia – 33 hodín)		
Osvojenie a zdokonalenie herných činností a zručností jednotlivca, herných kombinácií a systémov	Basketbal: - pravidlá - opakovanie - prihrávky vo dvojici na mieste a v pohybe - dribling, žonglovanie, prihrávky, streľba - štafetový beh s loptou - dvojtakt – zdokonaľovanie, streľba - útočná herná kombinácia, „hoď a bež“ - obranné postavenie, hra 1:1 - hra 3:3 - hra 5:5 podľa pravidiel, rozhodovanie - triedny turnaj – organizácia, rozhodovanie - hodnotenie, kontrolné cvičenia Futbal: - vedenie lopty, prihrávky - streľba na bránu - hra 2x10 min. - turnaj – organizácia, rozhodovanie Volejbal: - pravidlá volejbalu - opakovanie - nácvik odbíjania - vrchné - nácvik odbíjania - spodné - nácvik smečovania vo dvojiciach - nácvik smečovania po prihrávke na nahrávača cez sieť - podanie spodné a vrchné na kratšie vzdialenosti - podanie spodné a vrchné zo základnej čiary - hra cez sieť 3:3 - hra 6:6 podľa pravidiel - turnaj, organizácia, rozhodovanie	**Žiak vie/dokáže** • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca, • vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier,

	- hodnotenie, kontrolné cvičenia Bedminton, softbal	

Integrácia prierezových tém

Súčasťou vzdelávacieho obsahu telesnej a športovej výchovy prvého ročníku päťročného štúdia sú nasledujúce prierezové témy:

PRIEREZOVÁ TÉMA	**CIELE**	**TEMATICKÝ CELOK**
Multikultúrna výchova - MUV	**–** uvedomovať si právo všetkých ľudí žiť spoločne a podieľať sa na spolupráci, udržiavať tolerantné vzťahy a rozvíjať spoluprácu s inými ľuďmi, bez ohľadu na ich kultúrnu, sociálnu, náboženskú, záujmovú alebo generačnú príslušnosť, vzťahy medzi kultúrami /objavovať vzájomné obohacovanie rôznych kultúr, ale i konfliktov vyplývajúcich z ich rozdielnosti/, konfrontovať predsudky a živé stereotypy majority /príčiny a dôsledky diskriminácie/,	-lyžiarsky kurz
Mediálna výchova - MDV	**–** mať základný náhľad na organizáciu a postavenie médií v spoločnosti, poznať faktory ovplyvňujúce médiá, interpretovať vplyvy pôsobenia na ich správanie, pochopiť spôsoby financovania médií a ich dopady, analyzovať vplyv médií na každodenný život, spoločnosť, politický život a kultúru z hľadiska súčasnej a historickej perspektívy, analyzovať rolu médií v každodennom živote jednotlivca, vplyv médií na usporiadanie dňa, na rebríček konverzačných tém, na postoje a správanie, rozlišovať rolu médií v politickom živote	-zdravý životný štýl
Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR	- zameranie na jedinca, človeka v spoločnosti - ľudské vzťahy, zásady ľudského spolužitia -evolúcia ľudského správania, komunikácia človeka s prírodou, sebaregulácia konania ako základný ekologický princíp	-psychohygiena, stres, aktívny odpočinok - Zdravý životný štýl

Environmentálna výchova - ENV	**–** prispievať k utváraniu mesta/obce /mapovať prírodné zdroje, ich pôvod, spôsoby využívania a riešenia odpadového hospodárstva, prírodu a kultúru obce a jej ochrany, zabezpečovanie ochrany životného prostredia v meste, obci – z pohľadu inštitúcií, neziskových organizácií, občanov/, na modelových situáciách analyzovať životný štýl /spotrebu vecí, energií, produkciu odpadov, spôsobov správania a vplyvov na životné prostredie/	-zdravie a jeho poruchy -bezpečnosť a hygiena v telesnej výchove
Ochrana života a zdravia - OŽZ	Zveľaďovať základ ich vlasteneckého a národného cítenia žiakov, zdôrazniť potrebu efektívnej a konštruktívnej účasti na spoločenskom živote v prípade riešenia konfliktov.	Ochrana života a zdravia
Tvorba projektov a prezentačné zručnosti - TPZ	- identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, naplánovať a realizovať základný výskum, určiť svoje silné stránky	-telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť -testovanie

Obsah vzdelania: 2.ročník **(2 hodiny týždenne, 66 hodín za rok)**

Téma	**Obsahový štandard**	**Výkonový štandard**
Zdravie a jeho poruchy		
Význam poznatkov pri vytváraní postoja k zdravému životnému štýlu Vplyv pohybu na opornú a pohybovú sústavu.	Bezpečnosť a hygiena v telesnej výchove, zdravotné oslabenie Dýchacie a relaxačné cvičenia Cvičenie na správne držanie tela Akrobacia – zdokonaľovanie Cvičenia na lavičkách	**Žiak vie/dokáže** • dodržiavať pravidlá správnej životosprávy, • dodržiavať bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti, telesná a športová výchova oslabených, • uplatňovať teoretické vedomosti a praktické zručnosti zo športov,

Zdravý životný štýl		
Význam poznatkov a zručností o zdravom životnom štýle	Psychohygiena, stres, aktívny odpočinok Pohybové hry Prekážková dráha Hody na cieľ	**Žiak vie/dokáže** • pochopiť význam zdravej výživy, porozumieť účinku pohybu na telesný a psychický rozvoj,
Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť		
Význam kondičných a koordinačných pohybových schopností, diagnostika	Členkový beh, skok z miesta Ľah -sed, výdrž v zhybe Cvičenia na správne držanie tela Cvičenia na rebrinách Bežecké hry – naháňačky, štafetové hry Beh cez terénne nerovnosti Vytrvalostný beh striedavý až do 12 min. Zvládnutie základných preskokov na švihadle Cvičenia s krátkym švihadlom zamerané na všeobecnú vytrvalosť Kruhový tréning zameraný rozvoj sily a obratnosti Cvičenia s plnými loptami a ľahkými činkami Cvičenia zamerané na kĺbovú pohyblivosť Atletická abeceda	**Žiak vie/dokáže** • diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, • porozumieť svojmu fyzickému potenciálu a možnostiam zlepšovania telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti,
Športové činnosti pohybového režimu		
Osvojenie a zdokonalenie herných činností a zručností jednotlivca, herných kombinácií a systémov	Basketbal: - pravidlá - opakovanie - prihrávky vo dvojici na mieste a v pohybe - dribling, žonglovanie, prihrávky, streľba - štafetový beh s loptou - dvojtakt – zdokonaľovanie, streľba - útočná herná kombinácia, „hoď a bež“ - obranné postavenie, hra 1:1 - hra 3:3 - hra 5:5 podľa pravidiel, rozhodovanie - triedny turnaj – organizácia, rozhodovanie	**Žiak vie/dokáže** • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca, • vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier,

	- hodnotenie, kontrolné cvičenia Futbal: - vedenie lopty, prihrávky - streľba na bránu - hra 2x10 min. - turnaj – organizácia, rozhodovanie Volejbal: - pravidlá volejbalu - opakovanie - nácvik odbíjania - vrchné - nácvik odbíjania - spodné - nácvik smečovania vo dvojiciach - nácvik smečovania po prihrávke na nahrávača cez sieť - podanie spodné a vrchné na kratšie vzdialenosti - podanie spodné a vrchné zo základnej čiary - hra cez sieť 3:3 - hra 6:6 podľa pravidiel - turnaj, organizácia, rozhodovanie - hodnotenie, kontrolné cvičenia Bedminton, softbal	

Druhý ročník bilingválneho štúdia		
Prierezová téma	**Ciele**	**Téma**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	-poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu, rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni	- Zdravie a jeho poruchy -ožz
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	- vedieť odsúdiť neznášanlivosti, netoleranciu v konaní	- Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

	- viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti	
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	-orientácii v mediálnej ponuke - posúdiť kvalitu a význam informačných zdrojov a produktov - pochopeniu komerčnej podstaty médií a z toho vplývajúcich negatív a ohrození - uvedomeniu si vplyvu médií na život jednotlivca a spoločnosti , na verejnú mienku, vzťahu médií a politiky (prepojenie mediálnych obsahov s politikou)	-zdravý životný štýl
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, naplánovať a realizovať základný výskum, určiť svoje silné stránky	- Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť -testovanie

Obsah vzdelania: 3.ročník (2 hodiny týždenne, 66 hodín za rok)

Téma	**Obsahový štandard**	**Výkonový štandard**
Zdravie a jeho poruchy - 10%		
Význam poznatkov pri vytváraní postoja k zdravému životnému štýlu Vplyv pohybu na opornú a pohybovú sústavu. Prevencia pred drogovými závislosťami. Vplyv pohybu na funkcie tráviacej, dýchacej, obehovej sústavy	Poznatky o význame zdravia a zásadách prvej pomoci.. Zdravotne orientované cvičenie, relaxačné a dýchacie, cvičenie na správne držanie tela, cvičenie na lavičkách. Tanečné kroky a poskoky, strečing. Špecifické cvičenia na jednotlivé poruchy zdravia	**Žiak vie/dokáže** • pochopiť význam zdravia pre jednotlivca a spoločnosť, • uplatňovať teoretické vedomosti a praktické zručnosti zo športu pri prevencii chorôb, • poskytnúť prvú pomoc, • dodržiavať pravidlá pohybových aktivít pre odstraňovanie a stabilizovanie zdravotných porúch,
Zdravý životný štýl – 10%		
Význam poznatkov a zručností o zdravom životnom štýle. Význam poznatkov o režime práce, oddychu	Poznatky a zručnosti o životnom štýle, pohybovej gramotnosti a športovej aktivite. Pohybové hry, cvičenia v prírode.	**Žiak vie/dokáže** • pochopiť význam zdravej výživy /obezita/, porozumieť účinku pohybu na telesný a psychický rozvoj,

o prostriedkoch regenerácie	Prekážková dráha. Hody na cieľ. Chôdza s behom. Systém cvičení – pozdrav Slnku	• využiť nadobudnutú pohybovú gramotnosť na ďalšiu aktívnu športovú činnosť vo svojom životnom štýle, • využiť vplyv prírodných síl na vykonávanie telovýchovných a športových činností, starostlivosti o zdravie,
Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť – 30%		
Význam kondičných a koordinačných pohybových schopností, diagnostika Význam testovania, všeobecných pohybových schopností	Členkový beh, skok z miesta Ľah- sed, výdrž v zhybe Znožné preskoky na švihadle – 1 min. Aerobik Posilňovacie cvičenia s vlastným telom. Cvičenia na rebrinách Bežecké hry – naháňačky, štafetové hry. Beh cez terénne nerovnosti Vytrvalostný beh striedavý až do 12 min. Zdokonaľovanie preskokov na švihadle. Cvičenia s krátkym švihadlom zamerané na všeobecnú vytrvalosť. Kruhový tréning zameraný rozvoj sily a obratnosti. Cvičenia s plnými loptami a ľahkými činkami. Cvičenia zamerané na kĺbovú pohyblivosť. Atletická abeceda.	**Žiak vie/dokáže** • diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, • porozumieť svojmu fyzickému potenciálu a možnostiam zlepšovania telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti, • preukázať schopnosť hodnotiť a diagnostikovať telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť, vedieť diagnostikovať pulzovú frekvenciu, • uplatniť viaceré pohybové prostriedky na rozvoj jednotlivých pohybových schopností,
Športové činnosti pohybového režimu – 50%		
Osvojenie a zdokonalenie herných činností a zručností jednotlivca, herných kombinácií a systémov Osvojenie pravidiel vybraných športov a športovej terminológie	Pravidlá vybraných športov, športová terminológia. Výber činností individuálnych športov bez priameho kontaktu so súperom ako bedminton, softbal /hra/ Športové činnosti uskutočňované v kolektíve podľa daných pravidiel: Basketbal- nácvik a zdokonaľovanie driblingu,	**Žiak vie/dokáže** • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca, • vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier, • preukázať pohybovú gramotnosť,

	žonglovania s loptou a streľby na kôš. Opakovanie prihrávok vo dvojici na mieste a v pohybe. Štafetové hry s loptou, dvojtakt. Útočné herné kombinácie, hra. Hoď a bež 5:5 hra podľa pravidiel 2x 15 min. Opakovanie pravidiel basketbalu. Volejbal – nácvik a zdokonaľovanie vrchného a spodného odbíjania, smečovania vo dvojiciach. Nácvik podania do vopred určených zón Herné činnosti jednotlivca, hra 3:3, 6:6 cez sieť Nácvik nahrávky na smeč, smečovanie cez sieť Opakovanie pravidiel volejbalu. Futbal – nácvik a zdokonaľovanie herných činností jednotlivca – vedenie lopty, žonglovanie s loptou, prihrávky, streľba na bránu. Hra 2x 15 min. Organizácia turnaja Opakovanie pravidiel futbalu. Hádzaná Pravidlá hádzanej, terminológia Prihrávky vo dvojiciach – na mieste a v pohybe Vedenie lopty- dribling na mieste a v pohybe Streľba z miesta Streľba z rozbehu a streľba z výskoku Športové činnosti charakteristické kreativitou a ovládaním pohybovej formy na náradí, s náčiním a bez náčinia, pri ktorých sú zvýraznené estetické prejavy a cit pre rytmus:	• uplatniť pravidlá športových disciplín pri jednotlivých športoch a organizovaní športovej aktivity, konať fair play, • pociťovať pozitívne zážitky z vykonávania pohybu, • rozvíjať hodnotovú orientáciu žiaka, tvorivosť, socializáciu, komunikáciu, motiváciu a estetický prejav prostredníctvom pohybu, • prezentovať osobný výkon na verejnosti, v súťažiach,

	Aerobik- samostatná príprava žiaka pohybovej skladby. Športová gymnastika – opakovanie kotúľov vpred, vzad, do roznoženia, stoj na rukách, na hlave, premet bokom, stoj na lopatkách, zostava na žinenkách zo základných a ľubovoľných prvkov. Pilates. Kladina – chôdza, obraty, rovnovážne polohy, náskoky a zoskoky	

Tretí ročník päťročného štúdia		
Prierezová téma	**Ciele**	**Téma**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	-rozvíjať spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu. Rozvíjať spoluprácu v pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni	- Zdravie a jeho poruchy -ožz
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať	-telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať	-zdravý životný štýl

TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, naplánovať a realizovať základný výskum, určiť svoje silné stránky	- Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť - poznatky z TsV -testovanie
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	-psychohygiena, stres, aktívny odpočinok - Zdravý životný štýl
DOPRAVNÁ VÝCHOVA - DOV	- prierezová tematika sa realizuje v špecializovaných kurzoch počas alebo na konci školského roka	-ožz -testovanie
REGIONÁLNA VÝCHOVA A TRADIČNÁ ĽUDOVÁ KULTÚRA-RLK	- podporovať hrdosť na svoj pôvod, rodinu, obec, región	Športové činnosti pohybového režimu

Obsah vzdelania: 4.ročník **(2 hodiny týždenne, 66 hodín za rok)**

Téma	**Obsahový štandard**	**Výkonový štandard**
Zdravie a jeho poruchy - 10%		
Význam poznatkov pri vytváraní postoja k zdravému životnému štýlu Vplyv pohybu na opornú a pohybovú sústavu. Prevencia pred drogovými závislosťami. Vplyv pohybu na funkcie tráviacej, dýchacej, obehovej sústavy	Poznatky o význame zdravia a zásadách prvej pomoci.. Zdravotne orientované cvičenie, relaxačné a dýchacie, cvičenie na správne držanie tela, cvičenie na lavičkách. Tanečné kroky a poskoky, strečing. Špecifické cvičenia na jednotlivé poruchy zdravia	**Žiak vie/dokáže** • pochopiť význam zdravia pre jednotlivca a spoločnosť, • uplatňovať teoretické vedomosti a praktické zručnosti zo športu pri prevencii chorôb, • poskytnúť prvú pomoc, • dodržiavať pravidlá pohybových aktivít pre odstraňovanie a stabilizovanie zdravotných porúch,
Zdravý životný štýl – 10%		
Význam poznatkov a zručností o zdravom životnom štýle.	**Teória**- poznatky a zručnosti o životnom štýle 5 Tibeťanov	**Žiak vie/dokáže** • pochopiť význam zdravej výživy /obezita/,

Význam poznatkov o režime práce, oddychu o prostriedkoch regenerácie	**Hody** na cieľ Prekážková dráha **Chôdza** kombinovaná s behom Systém cvičení – pozdrav Slnku	porozumieť účinku pohybu na telesný a psychický rozvoj, • využiť nadobudnutú pohybovú gramotnosť na ďalšiu aktívnu športovú činnosť vo svojom životnom štýle, • využiť vplyv prírodných síl na vykonávanie telovýchovných a športových činností, starostlivosti o zdravie,
Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť – 30%		
Význam kondičných a koordinačných pohybových schopností, diagnostika Význam testovania, všeobecných pohybových schopností	**D**- pyramídový beh, skok z miesta D- Ľah – sed, výdrž v zhybe **Posilňovacie** cvičenia s vlastným telom Posilňovacie cvičenia s náčiním Vytrvalostný beh cez terénne nerovnosti Kruhový tréning na rozvoj sily a obratnosti Cvičenia s plnými loptami a ľahkými loptami **Bežecké hry** – naháňačky, štafetové hry Cvičenia na rebrinách Posilňovacie cvičenia **Rope skipping** Cvičenia s krátkym švihadlom Nácvik zostavy na švihadle vpred , vzad Zdokonaľovanie zostavy na švihadle vpred, vzad Zostava na švihadle – hodnotenie VU – podľa výberu žiakov Kruhový tréning zameraný na rozvoj rýchlosti	**Žiak vie/dokáže** • diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, • porozumieť svojmu fyzickému potenciálu a možnostiam zlepšovania telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti, • preukázať schopnosť hodnotiť a diagnostikovať telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť, vedieť diagnostikovať pulzovú frekvenciu, • uplatniť viaceré pohybové prostriedky na rozvoj jednotlivých pohybových schopností,
Športové činnosti pohybového režimu – 50%		
Osvojenie a zdokonalenie herných činností a zručností jednotlivca, herných kombinácií a systémov	Pravidlá vybraných športov, športová terminológia. Výber činností individuálnych športov bez priameho kontaktu so súperom ako bedminton, softbal /hra/ **Florbal** – prihrávky vo dvojici	**Žiak vie/dokáže** • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca,

Osvojenie pravidiel vybraných športov a športovej terminológie	Florbal – prihrávky vo dvojici v pohybe **Futbal** – streľba na bránu Futbal - hra Florbal – streľba na bránu Florbal - hra **Volejbal** - vrchného a spodného odbíjania Volejbal – smečovanie vo dvojiciach Volejbal – podania do vopred určených zón Volejbal – herné činnosti jednotlivca Volejbal – hra 3:3, 6:6 cez sieť Volejbal – k nahrávky na smeč, smečovanie cez sieť Volejbal – pravidlá **Futbal** – nácvik a zdokonaľovanie herných činností jednotlivca Futbal – vedenie lopty, žonglovanie s loptou, prihrávky, streľba na bránu Futbal – hra 2x15 min. Futbal – organizácia turnaja Futbal – opakovanie pravidiel **Nohejbal** – pravidlá Nohejbal – terminológia Nohejbal – prihrávky vo dvojiciach na mieste a v pohybe **Hádzaná** – pravidlá, terminológia Hádzaná – streľba z miesta Hádzaná – streľba z rozbehu a streľba z výskoku **Pilates.**	• vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier, • preukázať pohybovú gramotnosť, • uplatniť pravidlá športových disciplín pri jednotlivých športoch a organizovaní športovej aktivity, konať fair play, • pociťovať pozitívne zážitky z vykonávania pohybu, • rozvíjať hodnotovú orientáciu žiaka, tvorivosť, socializáciu, komunikáciu, motiváciu a estetický prejav prostredníctvom pohybu, • prezentovať osobný výkon na verejnosti, v súťažiach,

Štvrtý ročník päťročného štúdia		
Prierezová téma	**Ciele**	**Téma**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	-rozvíjať spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu. Rozvíjať spoluprácu v pri ochrane a tvorbe životného prostredia na	- Zdravie a jeho poruchy

	miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni	
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať	-telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť
MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať	-zdravý životný štýl
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, naplánovať a realizovať základný výskum, určiť svoje silné stránky	- Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť - poznatky z TsV -testovanie
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-osvojovať si študijné zručnosti, -vedieť si obhájiť svoj názor -byť tolerantný k názorom druhých -učiť sa zodpovednosti za svoju prácu	-psychohygiena, stres, aktívny odpočinok - Zdravý životný štýl
DOPRAVNÁ VÝCHOVA - DOV	- prierezová tematika sa realizuje v špecializovaných kurzoch počas alebo na konci školského roka	-ožz -testovanie

REGIONÁLNA VÝCHOVA A TRADIČNÁ ĽUDOVÁ KULTÚRA- RLK	- podporovať hrdosť na svoj pôvod, rodinu, obec, región	Športové činnosti pohybového režimu

Obsah vzdelania: 5.ročník **(2 hodiny týždenne, 60 hodín za rok)**

Téma	**Obsahový štandard**	**Výkonový štandard**
Zdravie a jeho poruchy - 10% (časová dotácia – 6 hodín)		
Význam poznatkov pri vytváraní postoja k zdravému životnému štýlu Vplyv pohybu na oporný a pohybovú sústavu. Prevencia pred drogovými závislosťami. Vplyv pohybu na funkcie tráviacej, dýchacej, obehovej sústavy	Poznatky o vzťahu medzi zdravotnými návykmi a zdravotným stavom Poznatky o vplyve pohybu na oporný a pohybovú sústavu Poznatky o všeobecných zásadách prvej pomoci Špecifické cvičenia na jednotlivé poruchy zdravia	**Žiak vie/dokáže** • pochopiť význam zdravia pre jednotlivca a spoločnosť, • uplatňovať teoretické vedomosti a praktické zručnosti zo športu pri prevencii chorôb, • poskytnúť prvú pomoc, • dodržiavať pravidlá pohybových aktivít pre odstraňovanie a stabilizovanie zdravotných porúch,
Zdravý životný štýl – 10% (časová dotácia – 6 hodín)		
Význam poznatkov a zručností o zdravom životnom štýle. Význam poznatkov o režime práce, oddychu o prostriedkoch regenerácie	Poznatky o pohybovom režime, o hygienických návykoch, o režime dňa, o správnom stravovaní Pohybové hry, cvičenia v prírode. Chôdza s behom. Systém cvičení – pozdrav Slnku	**Žiak vie/dokáže** • pochopiť význam zdravej výživy /obezita/, porozumieť účinku pohybu na telesný a psychický rozvoj, • využiť nadobudnutú pohybovú gramotnosť na ďalšiu aktívnu športovú činnosť vo svojom životnom štýle, • využiť vplyv prírodných síl na vykonávanie telovýchovných a športových činností, starostlivosti o zdravie,
Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť – 30% (časová dotácia – 18 hodín)		
Význam kondičných a koordinačných pohybových schopností, diagnostika	Poznatky o jednotlivých kondičných a koordinačných schopnostiach, o metódach rozvoja pohybových schopností, o metódach hodnotenia a testovania	**Žiak vie/dokáže** • diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia,

Význam testovania, všeobecných pohybových schopností	všeobecných pohybových schopností Poznatky a zručnosti vo zvyšovaní telesnej zdatnosti, zaťažovania v telovýchovnom a športovom procese, sebahodnotenie	• porozumieť svojmu fyzickému potenciálu a možnostiam zlepšovania telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti, • preukázať schopnosť hodnotiť a diagnostikovať telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť, vedieť diagnostikovať pulzovú frekvenciu,
Športové činnosti pohybového režimu – 50% (časová dotácia – 30 hodín)		
Osvojenie a zdokonalenie herných činností a zručností jednotlivca, herných kombinácií a systémov Osvojenie pravidiel vybraných športov a športovej terminológie	Poznatky o účinku jednotlivých športových činností na zlepšenie zdravia, o technike a taktike vykonávania športových disciplín, pravidlá vybraných športov Poznatky zo športovej terminológie Športové prostredie, športový divák	**Žiak vie/dokáže** • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca, • vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier, • preukázať pohybovú gramotnosť, • prezentovať osobný výkon na verejnosti, v súťažiach,

Piaty ročník päťročného štúdia		
Prierezová téma	**Ciele**	**Téma**
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA - ENV	-chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi	- Zdravie a jeho poruchy
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA - MUV	Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať	-telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

MEDIÁLNA VÝCHOVA - MDV	- formovať schopnosť detí a mládeže kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast	-zdravý životný štýl
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI - TPZ	- využívať rôzne typy prezentácií -prijať kompromis, alebo stanovisko inej strany -kultivovane prezentovať svoje produkty, názory	- Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť - poznatky z TsV -testovanie
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ - OSR	-rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmýšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúcta, sebadôvera a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebavzdelávanie	-psychohygiena, stres, aktívny odpočinok - Zdravý životný štýl
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA - OŽZ	- formovať vzťah žiakov k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí -poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky	-testovanie

Metódy a formy práce

V telovýchovnom procese sa využívajú špecifické metódy zodpovedajúce špecifickej funkcii telesnej a športovej výchovy. Nové poňatie telesnej a športovej výchovy kladie dôraz na zisťovanie komplexných poznatkov o pohybových predpokladoch žiakov a na problematiku telesného, motorického a psychického vývoja žiakov. Vyučovacia metóda v telesnej a športovej výchove je zámerné usporiadanie obsahu vyučovania, pohybových činností, činnosti učiteľa aj žiaka vzhľadom na podmienky vyučovania, ktoré vedú k splneniu cieľov telesnej a športovej výchovy (osvojenie pohybovej zručnosti, rozvoj pohybových schopností, aktivita žiaka a postoj žiaka k predmetu).

Konkrétne vo vyučovaní telesnej a športovej výchovy využijeme tieto metódy: slovné, názorné, praktické, motivačné, fixačné a diagnostické.

Realizáciu učiva uskutočňujeme prostredníctvom týchto foriem: hromadná, skupinová, samostatná.

Žiaci na hodine budú vyjadrovať svoje skúsenosti, záujmy, potreby a budú môcť vzájomne o svojich názoroch, pocitoch a postojoch komunikovať. Žiakom bude vytvorený priestor na vyjadrenie vlastných zážitkov a skúseností.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Vyučovací predmet telesná a športová výchova sa podieľa na rozvoji kľúčových kompetencií najmä rozvíjaním nasledujúcich predmetových kompetencií:

Pohybové kompetencie – žiak si vytvára vlastnú pohybovú identitu, pohybovú gramotnosť a zdravotný status, žiak pozná základné prostriedky rozvíjania pohybových schopností a osvojovania pohybových zručností, žiak pozná a má osvojené pohybové zručnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia

civilizačných chorôb, prostriedok úpravy zdravotných porúch a ktoré môže využívať v dennom pohybovom režime

Kognitívne kompetencie – žiak rozvíja kritické myslenie, ktoré predpokladá syntézu a komparáciu poznatkov, žiak je flexibilný, dokáže hľadať optimálne riešenia vzhľadom k situácii, v ktorej sa nachádza, žiak pozitívne a konštruktívne pristupuje k riešeniu problémov, žiak má mať zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti, tvorí si pohybový imidž v zmysle aktívneho zdravého životného štýlu

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

1
Komunikačné kompetencie – žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať verbálne a neverbálne počas telovýchovnej a športovej činnosti a zároveň rozumie odbornej terminológii, žiak vie písomne, ústne i pohybom vyjadriť získané poznatky a zručnosti, dokáže argumentovať, prezentovať svoje postoje a stanoviská, žiak má schopnosť využívať informačné technológie a vedieť vyhľadávať informácie o pohybe, zdraví, zdravotných poruchách, športových výsledkoch a sprostredkovať informácie iným, žiak má schopnosť byť objektívnym k divákom, optimálnym partnerom pri športovej činnosti

Učebné kompetencie – žiak sa vie motivovať pre dosiahnutie cieľa (športový výkon, dosiahnutie zručnosti, prvá pomoc a i.), vie si odôvodniť svoje hodnotové postoje a buduje si celoživotné návyky (pravidelné športovanie, zdravé stravovanie a i.), žiak má schopnosti získavať, triediť a systematicky využívať získané poznatky a športové zručnosti, žiak vie si organizovať čas, pozná životné priority a priority v starostlivosti o zdravie, vie sa podľa nich aj riadiť a dodržiavať základné pravidlá zdravého životného štýlu, žiak vie pozitívne prijímať podnety z iného kultúrneho a športového prostredia zaujímať k nim hodnotové stanovisko

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

Interpersonálne kompetencie – žiak má pozitívny vzťah k sebe a iným: vie objektívne zhodnotiť svoje prednosti a nedostatky a v každej situácii vie predvídať následky svojho konania, žiak rozvíja kompetenciu sebaovládania, motivácie konať s určitým zámerom, byť asertívnym, využívať empatiu ako prostriedok interpersonálnej komunikácie, žiak vie efektívne pracovať v kolektíve, žiak sa zaujíma o športovú aktivitu iných, sleduje športovcov a ich výkony, nevytvára bariéry medzi vekom, sociálnou skupinou, zdravotným stavom a úrovňou výkonnosti žiakov

Postojové kompetencie – žiak sa zapája do školskej záujmovej a mimoškolskej telovýchovnej, športovej a turistickej činnosti, žiak vie využiť poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej a športovej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody, žiak vie zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom zápolení i v živote, uznať kvality súpera, žiak vie dodržiavať princípy fair-play, žiak vie spoluorganizovať pohybovú aktivitu svojich priateľov, blízkych a rodinných príslušníkov

Schopnosť riešiť problémy

- Vedieť rešpektovať potreby jednotlivcov na vyučovaní (používať individuálny vzťahový rámec prostredníctvom interindividuálneho a intraindividuálneho hodnotenia žiaka)
- Vedieť rozpoznať problémové správanie žiaka počas vyučovacej jednotky

- Čo najviac znížiť negatívny záujem o hodiny telesnej a športovej výchovy a športu prostredníctvom motivačných prostriedkov (upozorňovať žiaka na množstvo kladných stránok pohybovej aktivity)
- Korigovať nesprávne vykonávanie čiastkových pohybových úkonov (napr. gymnastické cvičenia), ale aj komplexných pohybových aktivít (napr. pri športových hrách)
- Vedieť urýchlene poskytnúť ošetrenie v prípade možného poranenia, podať adekvátnu prvú pomoc
- Podporovať zdravé súťaženie v duchu fair-play a zabrániť neadekvátnej rivalite a porušovanie súťažných pravidiel

13.1.1 Spôsobilosti využívať informačné technológie

1

- Využívanie reproduktívnych metód, kde žiaci opakujú činnosť podľa predloženého vzoru (obraz, film, priama ukážka), čo umožňuje obnovovanie (reprodukciu) informácií a činností
- Získavať informácie o športe na Slovensku, ale aj o celosvetovom športovom, olympijskom a súťažnom dianí prostredníctvom internetových možností
- Prostredníctvom didaktických prostriedkov materiálnej povahy slúžiacich na didaktické úlohy (didaktická technika = vizuálne, auditívne, audiovizuálne prístroje) docieliť dosiahnutie vyučovacích cieľov.

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- pochopiť význam zdravia a zdravého životného štýlu pre jednotlivca a pre spoločnosť a ich účinky v ostatných oblastiach života

- uplatňovať teoretické a praktické vedomosti zo športu pri prevencii chorôb a pre odstraňovanie a stabilizovanie zdravotných porúch a oslabení žiaka ako najúčinnejší spôsob starostlivosti o vlastné zdravie

- získať praktické zručnosti zdravotne orientovaných telovýchovných a športových pohybových činností a ich využívať v dennom režime (v starostlivosti o svoje telo, s aktívnym pohybovým režimom, s osobným športovým výkonom, zdravým životným štýlom a zdravím)

Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica ...
Zdravie a jeho poruchy	ŠTULRAJTER, V. – SCHOLZOVÁ, A.: Fyziológia človeka. Praktické cvičenia. Bratislava : FTVŠ UK, 1996. ŠEBEJ, F.: Strečing. Bratislava : TIMY, 2001.	Tabuľa	Športové náradie Športové náčinie	

Zdravý životný štýl	CLARKOVÁ, N.: Sportovní výživa. Praha : Grada publishing, 2000. GREXA, J.: Olympijská výchova. Bratislava : Slovenský olympijský výbor, 2006.	Filmové projektory Tabuľa Počítač	Športové náradie Športové náčinie	Internet
Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť	SEDLÁČEK, J. et al.: Kondičná atletická príprava a rekreačná atletika. Bratislava : Univerzita Komenského, 2003. DOVALIL, J. et al.: Výkon a trénink ve sportu. Praha : Olympia, 2002. KAMPMILLER, T. et al.: Teória a didaktika atletiky. Bratislava : FTVŠ UK, 1996. HRČKA, J. – KOS, B.: Základná gymnastika. Bratislava : SPN, 1972.	Tabuľa CD-prehrávač	Športové náradie Športové náčinie	CD – Aerobik CD – Rope skippi
Športové činnosti pohybového režimu	MORAVEC, R. et al.: Teória a didaktika športu. Bratislava : FTVŠ UK, 2004. ARGAJ, G.: Pohybové hry. Bratislava : FTVŠ UK, 1994.	Tabuľa	Športové náradie Športové náčinie	CD internet

HODNOTENIE PREDMETU

Kritériá hodnotenia a klasifikácie sú uvedené vo *Všeobecnej časti ŠkVP odsek 4.1* tohto dokumetu a sú záväzné pre všetky predmety. Boli vypracované v súlade s platným Metodickým pokynom MŠVVaŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl č. 21/2011 a vnútornými usmerneniami školy. V tomto dokumente sú uvedené všeobecné kritériá, špecifikácie pri hodnotení a klasifikácii sú uvedené v UO jednotlivých predmetov.

Tematický celok: TESTY VŠEOBECNEJ POHYBOVEJ VÝKONNOSTI

Vytrvalostný člnkový beh/bodová stupnica

Chlapci:	Dievčatá:
70 – 50 (opakovaní) = 1	50 – 40 (opakovaní) = 1
49 – 35 (opakovaní) = 2	39 – 25 (opakovaní) = 2
34 – 20 (opakovaní) = 3	24 – 15 (opakovaní) = 3
20 – 0 (opakovaní) = 4	14 – 0 (opakovaní) = 4
Nevykonanie disciplíny = 5	Nevykonanie disciplíny = 5

Sed – ľah za 1 minútu

Chlapci: Dievčatá:

60 – 59 (opakovaní) = 1
58 – 51 (opakovaní) = 2
50 – 43 (opakovaní) = 3
42 – 36 (opakovaní) = 4
35 – 0 (opakovaní) = 5
Nevykonanie disciplíny = 5

51 – 47 (opakovaní) = 1
46 – 42 (opakovaní) = 2
41 – 32 (opakovaní) = 3
31 – 27 (opakovaní) = 4
23 – 0 (opakovaní) = 5
Nevykonanie disciplíny = 5

Skok do diaľky z miesta

Chlapci:

266 – 231 skok = 1
230 – 208 skok = 2
207 – 184 skok = 3
183 – 150 skok = 4
149 – 0 skok = 5
Nevykonanie disciplíny = 5

Dievčatá:

216 – 196 skok = 1
195 – 174 skok = 2
173 – 162 skok = 3
161 – 145 skok = 4
144 – 0 skok = 5
Nevykonanie disciplíny = 5

Hod plnou loptou

Chlapci:
7 m hod = 1
6 m hod = 2
5 m hod = 3
4 m hod = 4
3 m hod = 5
Nevykonanie disciplíny = 5

Dievčatá:
6 m hod = 1
5 m hod = 2
4 m hod = 3
3 m hod = 4
2 m hod = 5
Nevykonanie disciplíny = 5

Člnkový beh 4x10 metrov

Chlapci:

9,9 – 10,4 s, beh = 1
10,5 – 11,2 s, beh = 2
11,3 – 12,2 s, beh = 3
12,3 – 13,1 s, beh = 4
13,2 a viac s, beh = 5
Nevykonanie disciplíny = 5

Dievčatá:

10,7 – 11,2 s, beh = 1
11,3 – 12,2 s, beh = 2
12,3 – 13,3 s, beh = 3
13,4 – 14,3 s, beh = 4
14,4 a viac s, beh = 5
Nevykonanie disciplíny = 5

Tematický celok: ATLETIKA

12-minútový beh

Chlapci:

28 – 36 beh = 1
27 – 23 beh = 2
19 – 22 beh = 3

Dievčatá:

26 – 25 beh = 1
23 – 22 beh = 2
21 – 18 beh = 3

14 – 18 beh = 4	17 – 13 beh = 4
13 – 0 beh = 5	12 – 0 beh = 5
Nevykonanie disciplíny = 5	Nevykonanie disciplíny = 5

Hod kriketovou loptičkou

Chlapci:	**Dievčatá:**
35m a viac = 1	25m a viac = 1
34m - 26m = 2	24m - 18m = 2
25m - 20m = 3	17m - 15m = 3
19m - 16m = 4	14m - 9m = 4
10m a menej = 5	8m a menej =5

Beh na 60 m

Chlapci:	**Dievčatá:**
do 9,3 s = 1	do 9,8 s = 1
do 10,5 s = 2	do 11,5 s = 2
do 11,5 s = 3	do 12,5 s = 3
do 13,5 s = 4	do 14,5 s = 4
14 s a menej = 5	15 s a menej = 5

Tematický celok: GYMNASTIKA

Kotúľ vpred, vzad, letmo

- vykonanie bez dopomoci – 1
- vykonanie s dopomocou – 2
- vykonanie s dopomocou s chybami – 3
- vykonanie s dopmocou so zlým technickým prevedením – 4
- nevykonanie činnosti, prípadné odmietnutie – 5

Stojka na hlave a rukách

- vykonanie technicky správneho prevedenia bez dopomoci – 1
- vykonanie technicky správneho prevedenia s dopomocou – 2
- vykonanie technicky nesprávneho prevedenia s dopomocou – 3
- pokus o vykonanie prevedenia so zlým technickým prevedením – 4
- nevykonanie činnosti, prípadné odmietnutie - 5

Preskok cez kozu – roznožka

- činnosť vykonaná bez dopomoci, správne technické zvládnutie – 1
- činnosť vykonania s dopomocou a správne technické zvládnutie – 2
- činnosť technicky nesprávneho prevedenia vykonaná s dopomocou – 3

- pokus o vykonanie preskoku s dopomocou – 4
- nevykonanie činnosti, prípadné odmietnutie - 5

Tematický celok: VOLEJBAL

1. Podanie – zhora alebo zdola

2. Odbíjanie lopty zhora a zdola

- vykonanie činnosti technicky správne – 1
- vykonanie činnosti s drobnými chybami – 2
- vykonanie činnosti s technicky nesprávnym prevedením – 3
- vykonanie činnosti s technicky nezvládnutým prevedením – 4
- nevykonanie činnosti, prípadné odmietnutie – 5

Tematický celok: BASKETBAL

1. Streľba na kôš

2. Dvojtakt

- vykonanie činnosti technicky správne – 1
- vykonanie činnosti s drobnými chybami – 2
- vykonanie činnosti s technicky nesprávnym prevedením – 3
- vykonanie činnosti s technicky nezvládnutým prevedením – 4
- nevykonanie činnosti, prípadné odmietnutie – 5

KRITÉRIÁ HODNOTENIA A KLASIFIKÁCIE ŽIAKOV Z TELESNEJ A ŠPORTOVEJ VÝCHOVY, VZDELÁVIACIA OBLASŤ: ZDRAVIE A POHYB

Kritériá hodnotenia a klasifikácie žiakov sú vypracované v súlade s platným metodickým pokynom MŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a vnútornými usmerneniami školy. Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je systematické hodnotenie žiaka. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí, zručností a získaných kompetencií podľa výkonovej časti platných učebných osnov.

Základné ukazovatele hodnotenia žiaka:

Za najdôležitejšie pri hodnotení a klasifikácii žiaka v telesnej a športovej výchove sa považuje nielen to, aké dôsledky zanechala táto činnosť na zlepšení jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti, ale vo väčšom rozsahu aj to, či žiak získal k tejto činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval, a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho, či pociťoval z nej radosť a potešenie, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu. Preto za základné ukazovatele hodnotenia žiaka sa považujú:

- posúdenie prístupu a postojov žiaka, najmä jeho vzťahu k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej a športovej výchovy a jeho sociálneho správania a adaptácie,

- rozvoj telesných, pohybových a funkčných schopností žiaka, najmä rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka,

- proces učenia sa, osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností a teoretických vedomostí, najmä orientácia v obsahu učebných programov zostavených učiteľom .

Hodnotenie:

A) vzťahu žiaka k telesnej a športovej výchove realizuje učiteľ nielen na základe dlhodobého sledovania prejavov žiaka na vyučovaní, pri ktorej si všíma najmä jeho:

a) aktivitu,

b)snahu,

c)samostatnosť,

d) tvorivosť,

B) ale aj na základe jeho **aktivity a angažovanosti** v školskej i mimoškolskej záujmovej telovýchovnej a športovej činnosti.

C) úroveň poznatkov v telesnej a športovej výchove posudzuje priebežne v procese a môže si na to vytvárať i pomocné vedomostné testy.

D) na hodnotenie zvládnutia obsahu učebných programov používa učiteľ pomocné posudzovacie škály, využíva testy špeciálnej pohybovej výkonnosti a pridržiava sa štandardov.

Súhrnné hodnotenie žiaka je vyjadrené na vysvedčení. Používa sa však priebežne počas vyučovania a celého školského roka najmä slovné hodnotenie, pretože umožňuje presnejšie vyjadriť klady a nedostatky žiakov a pre mnohých je dôležitým a často aj silnejším motivačným činiteľom.

Podklady pre výslednú polročnú klasifikáciu pre telesnú a športovú výchovu tvoria:

- minimálne **dve známky** pri jednohodinovej časovej dotácii týždenne
- minimálne **tri známky** pri dvojhodinovej časovej dotácii týždenne

Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v predmete telesná a športová výchova klasifikujú podľa kritérií v primeranom rozsahu pre príslušný ročník štúdia. Žiakovi, ktorý na základe lekárskeho potvrdenia zo zdravotných dôvodov neabsolvoval pohybovú časť obsahu vyučovania za klasifikačné obdobie sa na vysvedčení uvedie **„oslobodený/oslobodená“.**

Predmet telesná a športová výchova sa klasifikuje známkou 1 – 5 podľa nasledovných kritérií:

Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak dosahuje výbornú úroveň pri osvojovaní pohybových zručností vzhľadom na svoje individuálne predpoklady. Jeho pohybová výkonnosť a zdatnosť má stúpajúcu tendenciu. Má kladný vzťah k pohybovým aktivitám. Angažuje sa v aktivitách na vyučovacej hodine a v športových činnostiach v čase mimo vyučovania. Je disciplinovaný, kreatívny a dobre pripravený na vyučovanie.

Stupňom 2 – chválitebný sa žiak klasifikuje, ak je aktívny a dosahuje štandardnú úroveň pri osvojovaní pohybových zručností vzhľadom na svoje individuálne predpoklady. Udržuje si pohybovú výkonnosť a zdatnosť. Zapája sa do pohybových aktivít. Na hodine je aktívny a disciplinovaný. Na vyučovacie hodiny, ktoré pravidelne aktívne absolvuje je dobre pripravený.

Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak je v pohybových činnostiach skôr pasívny a nedosahuje pri osvojovaní pohybových zručností takú úroveň, na ktorú má individuálne predpoklady. Neprejavuje záujem a snahu k zlepšeniu svojej výkonnosti a zdatnosti. Nezapája sa samostatne do činností v rámci hodiny a nezapája sa do športových činností mimo vyučovania. V príprave na vyučovanie sa vyskytujú nedostatky. Evidujú sa neodôvodnené absencie na pohybových aktivitách vo vyučovacích hodinách.

Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje ak je v prístupe k pohybovým činnostiam ľahostajný a pri osvojovaní pohybových zručností nedosahuje štandard napriek tomu, že má individuálne predpoklady. Neprejavuje záujem o zlepšenie svojho fyzického stavu a potrebných vedomostí. Je neaktívny, veľmi slabo pripravený na vyučovaciu hodinu. Veľmi často neodôvodnene vynecháva aktívnu časť vyučovania.

Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak výnimočne klasifikuje, ak je úplne ľahostajný k vyučovaniu, ignoruje obsah vyučovania a odmieta sa zapájať do pohybových činností na vyučovacej hodine. Jeho pohybové zručnosti nedosahujú štandard a neprejavuje záujem o zlepšenie svojej fyzickej zdatnosti. Odmieta sa zapájať aj do kolektívnych činností. Veľmi často neodôvodnene vynecháva vyučovanie.

Hodnotenie predmetu telesná a športová výchova

za základné ukazovatele hodnotenia žiaka sa považuje:
1. posúdenie prístupu a postojov žiaka, najmä jeho vzťahu k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej a športovej výchovy, jeho sociálneho správania a adaptácie <u>– 40% miery</u> hodnotenia pri klasifikácii žiakov:

1 - má kladný vzťah k pohybovým činnostiam, aktívne sa zapája, prejavuje snahu, je disciplinovaný

2 - zapája sa do pohybových aktivít, je disciplinovaný

3 - nezapája sa samostatne do činností v rámci hodiny, neprejavuje záujem a snahu o zlepšenie svojich výkonov a zdatnosti, má neodôvodnené absencie na pohybových aktivitách vo vyučovacích hodinách

4 - je ľahostajný v prístupe k pohybovým činnostiam, neaktívny, neprejavuje záujem o zlepšenie svojho stavu, často neodôvodnene vynecháva aktívnu časť vyučovania

5 - je úplne ľahostajný k vyučovaniu, odmieta sa zapájať do pohybových činností na vyučovacej hodine, neprejavuje záujem o zlepšenie svojej fyzickej zdatnosti, odmieta sa zapájať aj do kolektívnych činností, veľmi často neodôvodnene vynecháva vyučovanie

2.proces učenia sa, osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností v športových hrách <u>– 20% miery</u> hodnotenia pri klasifikácii žiakov:

1 - správna technika herných činností jednotlivca, adekvátne uplatnenie herných činností jednotlivca v hre

2 - technika herných činností jednotlivca s malými chybami, adekvátne uplatnenie herných činností jednotlivca v hre

3 - technika herných činností jednotlivca so strednými chybami, uplatnenie herných činností jednotlivca v hre s chybami

4 - technika herných činností jednotlivca s veľkými chybami, uplatnenie herných činností jednotlivca v hre nie je možné

5 - absolútne nezvládnutie techniky herných činností jednotlivca

3. proces učenia sa, osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností v individuálnych športoch a telesných cvičeniach – 20% miery pri klasifikácii žiakov:

1 - správna technika cvičebných tvarov

2 - technika cvičebných tvarov s menšími chybami

3 - technika cvičebných tvarov so strednými chybami

4 - technika cvičebných tvarov s veľkými chybami

5 - absolútne nezvládnutie techniky cvičebných tvarov

4. znalosť telovýchovnej a športovej terminológie, pravidiel jednotlivých športov, telovýchovných zásad, teoretických vedomostí o vplyve športovania na ľudský organizmus – 20% miery hodnotenia pri klasifikácii žiakov

Výsledný stupeň prospechu

žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci. V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia výsledný stupeň za klasifikačné obdobie príslušní učitelia po vzájomnej dohode.

Pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia.

Výslednú známku v klasifikácii o jeden stupeň môže zlepšiť účasť žiaka v predmetových súťažiach, olympiádach a regionálnych, národných a nadnárodných projektoch.

V prípade, ak žiak vzhľadom na absenciu na min. 25% odučených hodinách daného predmetu nezíska minimálny počet známok za klasifikačné obdobie, bude klasifikovaný na základe komisionálneho preskúšania z daného predmetu z učiva v rozsahu celého klasifikačného obdobia.

Finančná gramotnosť je na škole realizovaná prostredníctvom kurzu. Bližšie informácie v časti "PLÁN KURZU FINANČNEJ GRAMOTNOSTI pre 1.-5. ročník 5-ročného bilingválneho štúdia" vo všeobecnej časti ŠkVP.

V Banskej Bystrici, dňa 1.9.2016

PaedDr. Alena Paulová
riaditeľka školy